

ΤΕΛΙΚΟ ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ

**ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ / ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ
ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΑΞΟΝΑ
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2 ΤΟΥ ΕΠΕΑΕΚ 2000-2006
ΠΟΥ ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2007-2013**

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2009

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
1.1. ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ	6
1.2. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ	9
2. ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ	11
2.1. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ.....	11
2.2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ.....	29
2.3. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΟ ΕΠΕΔΒΜ 2007-2013	31
3. ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΒΑΘΜΙΔΕΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	35
3.1. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	35
3.2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ	40
3.3. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΑΡΧΙΚΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΣΤΟ ΕΠ ΕΔΒΜ 2007-2013.....	41
4. ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΑΡΧΕΙΩΝ.....	43
4.1. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	43
4.2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΑΡΧΕΙΩΝ.....	54
4.3. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΟ ΕΠ ΕΔΒΜ 2007-2013	56
5. ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	59
5.1. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	59
5.2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ Α-ΒΑΘΜΙΑΣ & Β-ΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	65
5.3. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΟ ΕΠ ΕΔΒΜ 2007-2013	66
6. ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ - ΕΡΕΥΝΑΣ - ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ.....	69
6.1. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ.....	69
6.2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ – ΕΡΕΥΝΑ -ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ	84
6.3. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΟ ΕΠ ΕΔΒΜ 2007-2013	86
7. ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΙΕΚ.....	87
7.1. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	87
7.2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΙΕΚ	93
7.3. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΑΡΧΙΚΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΣΤΟ ΕΠ ΕΔΒΜ 2007-2013.....	96
8. ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΩΝ (ΤΕΕ), ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ (ΣΕΚ) ΚΑΙ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΤΕΕ ΣΕ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΛΥΚΕΙΑ (ΕΠΑ.Λ)	101
8.1. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	101
8.2. ΣΥΝΟΨΗ ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ.....	109

8.3. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΕΠΑ.Λ –ΕΠΑ.Σ ΣΤΟ ΕΠ ΕΔΒΜ 2007-2013.....	110
9. ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΛΥΚΕΙΟΥ, ΤΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΡΧΙΚΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	113
9.1. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	113
9.2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΕΠ.....	128
9.3. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΟ ΕΠ ΕΔΒΜ 2007-2013	142
10. ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΆΣΚΗΣΗΣ.....	145
10.1. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	145
10.2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΆΣΚΗΣΗΣ.....	159
10.3. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΟ ΕΠ ΕΔΒΜ 2007-2013	163
11. ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ 169	
11.1. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	169
11.2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	190
11.3. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΟ ΕΠ ΕΔΒΜ 2007-2013	196
12. ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ.....	201
12.1. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	201
12.2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ.....	224
12.3. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΟ ΕΠ ΕΔΒΜ 2007-2013	226
13. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΠΗΓΕΣ	229
14. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ ΚΑΙ ΣΧΗΜΑΤΩΝ	232

Το έργο αυτό εκπονήθηκε από την εταιρεία ΕΕΟ GROUP ΑΕ στα πλαίσια του έργου «Μελέτη αξιολόγησης/αποτίμησης των σημαντικότερων παρεμβάσεων του Άξονα Προτεραιότητας 2 του ΕΠΕΑΕΚ 2000-06 που θα συνεχίσουν και κατά την προγραμματική περίοδο 2007-2013» σύμφωνα με τη σύμβαση που υπογράφηκε μεταξύ της ΕΕΟ GROUP Α.Ε. και του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων –Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Ε.Π. Εκπαίδευση & Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

Τίτλος Έργου:	Μελέτη αξιολόγησης/αποτίμησης των σημαντικότερων παρεμβάσεων του Άξονα Προτεραιότητας 2 του ΕΠΕΑΕΚ 2000-06 που θα συνεχίσουν και κατά την προγραμματική περίοδο 2007-2013
Τίτλος Παραδοτέου:	Μελέτη αξιολόγησης/αποτίμησης των σημαντικότερων παρεμβάσεων του Άξονα Προτεραιότητας 2 του ΕΠΕΑΕΚ 2000-06 που θα συνεχίσουν και κατά την προγραμματική περίοδο 2007-2013
Ηλεκτρονικό Αρχείο:	ΕΕΟ\Projects\axiol_ap2
Έκδοση:	3.0
Ημερομηνία Παράδοσης:	26/1/2009
Διανομή σε:	Ε.Υ.Δ. Ε.Π. «Εκπαίδευση & Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση» (3 αντίτυπα) Εσωτερική διανομή (2 αντίτυπα)

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Έκδοση	Ημερομηνία	Αιτιολογία Αλλαγών	Σελίδες που αντικαθίστανται
1.0	16/01/2009		

Συνομογραφίες

Συνομογραφία	Επεξήγηση
Α.ΔΙ.Π.	Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας
ΕΥΔ	Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
ΕΠΕΑΕΚ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευση & Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση
ΕΠΕΔΒΜ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευση & Δια Βίου Μάθηση
ΕΥΕ	Ειδική Υπηρεσίας Εφαρμογής
ΚΕΕ	Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας
ΚΣΕ	Κέντρα Στήριξης Επιμόρφωσης
Ο.ΕΠ.ΕΚ	Οργανισμός Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών
ΟΕΕΚ	Οργανισμός Επαγγελματικής Εκπαίδευσης & Κατάρτισης
ΠΑΚΕ	Πανεπιστημιακά Κέντρα Επιμόρφωσης
ΠΕΚ	Περιφερειακά Επιμορφωτικά Κέντρα
ΠΙ	Παιδαγωγικό Ινστιτούτο
ΠΜΣ	Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών
ΣΕΚ	Σχολικά Εργαστηριακά Κέντρα
ΤΠΕ	Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών

1. Εισαγωγή

1.1. Γενικό πλαίσιο του έργου

Το συγκεκριμένο έργο αφορά στην αξιολόγηση των παρεμβάσεων του Άξονα Προτεραιότητας 2 (ΑΠ 2) οι οποίες συνεχίζονται στο ΕΠΕΔΒΜ. Ο Άξονας Προτεραιότητας 2 του ΕΠΕΑΕΚ 2000-2006 είχε ως στόχο την ανάπτυξη και βελτίωση της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου συστήματος δια βίου μάθησης, το οποίο θα επέτρεπε τη συνεχή ανανέωση των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των δυνατοτήτων προσαρμογής των ατόμων, νέων και ενήλικων, βελτιώνοντας την απασχολησιμότητά τους σε όλη τη διάρκεια της ζωής τους. Στον Άξονα Προτεραιότητας 2 εντάσσονται Μέτρα, των οποίων οι δράσεις έχουν καινοτομικό χαρακτήρα και αφορούν τη βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης σε όλες τις βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος, με στόχο την αύξηση της αποτελεσματικότητας και ανταγωνιστικότητας του εκπαιδευτικού συστήματος και, συνακόλουθα, την καλύτερη προετοιμασία των νέων για την εκπαιδευτική και επαγγελματική τους εξέλιξη.

Για την αξιολόγηση των ενεργειών του ΑΠ2, οι οποίες συνεχίζουν ως δράσεις στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευση & Δια Βίου Μάθηση απαιτείται η αντιστοίχησή τους. Προς τούτο με βάση το Έγγραφο Εξειδίκευσης Προγραμματισμού συστηματοποιείται στον ακόλουθο πίνακα η αντιστοίχιση Μέτρων και ενεργειών του ΕΠΕΑΕΚ 2000-06 και των δράσεων του ΕΠΕΔΒΜ. Η πληροφόρηση για τις δράσεις του ΕΠΕΔΒΜ καθώς και των στοιχείων π/υ κάθε δράσης αντλήθηκαν από το Έγγραφο Εξειδίκευσης Προγραμματισμού του ΕΠΕΔΒΜ (Οκτώβριος 2008). Θα πρέπει να τονισθεί ωστόσο ότι οι αναγραφόμενοι π/υ είναι ενδεικτικοί και μεταβάλλονται με την πρόοδο εξειδίκευσης του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Ωστόσο είναι χρήσιμοι υπό την έννοια ότι δίνουν μία εικόνα της χρηματοοικονομικής βαρύτητας των δράσεων του ΕΠΕΔΒΜ 2007-2013, που αποτελούν συνέχεια ενεργειών του ΕΠΕΑΕΚ 2000-2006.

Πίνακας 1: Αντιστοίχιση μέτρων και ενεργειών του ΑΠ2 ΕΠΕΑΕΚ 2000-06 με δράσεις του ΕΠΕΔΒΜ 2007-13

ΕΠΕΑΕΚ 2000-2006		ΕΠΕΔΒΜ 2007-2013		
ΜΕΤΡΑ	ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΓΚΠ	ΔΡΑΣΗ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ Π/Υ
Αναβάθμιση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης	Επιμόρφωση εκπαιδευτικών	1.4.1	Επιμόρφωση εκπαιδευτικών	15.000.000
		1.4.1	Επιμόρφωση εκπαιδευτών	5.000.000
		1.5.1	Περιοδική επιμόρφωση εκπαιδευτικών	96.324.615
		1.5.1	Επιμόρφωση εκπαιδευτικών σε ICT	100.000.000
		1.5.2	Εισαγωγική επιμόρφωση	30.000.000
		1.5.3	Μελέτες	5.000.000
		1.5.4	Προγράμματα ευαισθητοποίησης	20.000.000

ΕΠΕΑΕΚ 2000-2006		ΕΠΕΔΒΜ 2007-2013		
ΜΕΤΡΑ	ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΓΚΠ	ΔΡΑΣΗ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ Π/Υ
	Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου	1.2.1	Ανάπτυξη εθνικού συστήματος αξιολόγησης και τεκμηρίωσης στην πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια εκπαίδευση	19.812.923
		1.2.1	Ανάπτυξη εθνικού συστήματος αξιολόγησης και τεκμηρίωσης ΙΕΚ	10.000.000
		1.2.2	Ανάπτυξη εθνικού συστήματος αξιολόγησης, διασφάλισης της ποιότητας και τεκμηρίωσης των Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης	47.000.000
	Ενίσχυση βιβλιοθηκών και αρχείων	1.1.4	Κινητές βιβλιοθήκες	5.000.000
		1.1.4	Ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες	49.500.000
	Αναμόρφωση προγραμμάτων σπουδών - διεύρυνση ανώτατης εκπαίδευσης	Αναμόρφωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και εκπαιδευτικού υλικού στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	1.1.1	Αναμόρφωση προγραμμάτων σπουδών Α' βάθμιας και Β'βάθμιας
1.1.1			Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού Α' βάθμιας και Β'βάθμιας	9.000.000
Πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών - έρευνα - υποτροφίες		4.1.2	Προσέλκυση νέων ερευνητών	24.000.000
		4.1.2	Κέντρα Αριστείας - προσέλκυση	3.000.000
		4.2.1	Μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών	30.929.231
		4.2.2	Υποτροφίες	20.000.000
Αρχική επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση	Αναβάθμιση των ΙΕΚ	2.1.1	Αναμόρφωση προγραμμάτων ΙΕΚ και λοιπών φορέων αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης	20.000.000
		2.1.1	Πιστοποίηση σπουδαστών	20.000.000
		2.1.1	Ανάπτυξη συστήματος πιστωτικών μονάδων	7.348.423
		2.1.2	Υποτροφίες	40.000.000
		2.1.2	Ανάπτυξη ειδικών προγραμμάτων κατάρτισης	20.000.000
		2.1.3	Εξ αποστάσεως εκπαίδευση για ΙΕΚ Ε (προγράμματα learning)	20.000.000
		Ανάπτυξη των ΤΕΕ και Αναβάθμιση των ΤΕΕ σε ΕΠΑΛ	2.2.1	Αναμόρφωση προγραμμάτων ΕΠΑΛ, ΕΠΑΣ
	2.2.1		Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού	40.000.000
	2.2.1		Πιστοποίηση προσόντων αποφοίτων ΕΠΑΛ, ΕΠΑΣ	10.000.000

ΕΠΕΑΕΚ 2000-2006		ΕΠΕΔΒΜ 2007-2013		
ΜΕΤΡΑ	ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΓΚΠ	ΔΡΑΣΗ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ Π/Υ
	Λοιποί φορείς επαγγελματικής κατάρτισης	2.1.1	Αναμόρφωση προγραμμάτων ΙΕΚ και λοιπών φορέων αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης	20.000.000
Επαγγελματικός προσανατολισμός & σύνδεση με την αγορά εργασίας	Συμβουλευτική και επαγγελματικός προσανατολισμός για μαθητές λυκείου, της ΑΕΚ και της επαγγελματικής εκπαίδευσης	2.3.2	ΣΕΠ Α'βάθμια και Β'βάθμια	50.000.000
		2.3.2	ΣΕΠ ΙΕΚ	10.000.000
	Πρακτική άσκηση μαθητών, σπουδαστών και φοιτητών. Γραφεία Διασύνδεσης	2.3.1	Πρακτική Άσκηση Γ'βάθμιας	147.548.461
		2.3.1	Πρακτική Άσκηση ΙΕΚ	30.000.000
		2.3.1	Πρακτική Άσκηση ΕΠΑΛ-ΕΠΑΣ	20.000.000
		2.3.3	Γραφεία Διασύνδεσης Γ'βάθμιας	10.000.000
		2.3.3	Γραφεία Διασύνδεσης ΙΕΚ	5.000.000
		2.3.3	Γραφεία Διασύνδεσης ΕΠΑΛ	5.000.000
Δια βίου εκπαίδευση	Εναλλακτικές μορφές δια βίου εκπαίδευσης	3.1.1	ΣΔΕ	25.000.000
		3.1.1	ΚΕΕ	46.324.615
		3.1.2	ΙΔΒΕ	80.000.000
		3.1.3	ΕΑΠ	40.000.000
		3.1.4	Πιστωτικές Μονάδες	20.000.000
		3.1.5	Σχολές γονέων και της τοπικής κοινωνίας	25.000.000
		3.2.1	Εξ αποστάσεως εκπαίδευση	95.000.000
Προγράμματα προστασίας περιβάλλοντος & περιβαλλοντικής εκπαίδευσης	Προγράμματα προστασίας περιβάλλοντος & περιβαλλοντικής εκπαίδευσης	1.1.1	Περιβαλλοντική Εκπαίδευση	9.000.000

Τα ποσά που αναγράφονται αφορούν την τελευταία εξειδίκευση του ΕΠΕΔΒΜ Οκτώβριος 2008

Από τον πίνακα αυτό διαπιστώνεται ότι **13 ενέργειες του ΑΠ2¹ αντιστοιχούν με 44 δράσεις του ΕΠΕΔΒΜ**. Ωστόσο στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονισθεί ότι οι ενέργειες του ΑΠ2 είναι ουσιαστικά υπερσύνολα κατηγοριών πράξεων, ενώ οι δράσεις του ΕΠΕΔΒΜ αποτελούν ουσιαστικά κατηγορίες πράξεων.

Η αποτίμηση των ενεργειών του ΑΠ2, οι οποίες συνεχίζονται κατά την προγραμματική περίοδο 2007-2013 δεν υλοποιείται στη βάση πρωτογενούς έρευνας για κάθε ενέργεια, αλλά στη βάση επεξεργασίας προϋπάρχοντος αξιολογικού υλικού

¹ Η ενέργεια που αφορά τους λοιπούς φορείς Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης εννοιολογικά ανήκει στην ενέργεια των δημοσίων ΙΕΚ του ΟΕΕΚ και συνεπώς οι 13 ενέργειες μπορούν να αντιμετωπισθούν ως 12 με την ενιαιοποίηση των ενεργειών «Αναβάθμιση των ΙΕΚ» και «Λοιποί Φορείς Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης»

για διάφορες κατηγορίες πράξεων ανά ενέργεια. Ειδικότερα, για πολλές από τις ενέργειες του ΑΠ2 υπάρχουν εκθέσεις αξιολόγησης είτε στο πλαίσιο διακριτών μελετών ενδιάμεσης αξιολόγησης είτε στο πλαίσιο αξιολογήσεων έργων είτε ad hoc μελετών περίπτωσης στο πλαίσιο της ενδιάμεσης αξιολόγησης του ΕΠΕΑΕΚ. Υπό την έννοια αυτή η αξιολόγηση / αποτίμηση θα περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- Συγκέντρωση και συστηματοποίηση των ευρημάτων όλων των ειδικών αξιολογήσεων που έχουν γίνει είτε σε επίπεδο κατηγορίας πράξεων είτε σε επίπεδο ενέργειας.
- Αποτίμηση του τόπου υλοποίησης των ενεργειών/ κατηγοριών πράξεων δηλ. ενδεικτικά του διαχρονικού ρυθμού ενεργοποίησης της ενέργειας, του ρυθμού οικονομικής προόδου κλπ
- Αξιολόγηση των πραγματοποιήσεων (εκροών) και αποτίμηση της αποδοτικότητας των παρεμβάσεων
- Αποτίμηση των επιπτώσεων από την υλοποίηση των παρεμβάσεων
- Ανάδειξη ισχυρών και αδύνατων σημείων ανά είδος παρέμβασης
- Προτάσεις βελτίωσης των παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2007-2013

1.2. Μεθοδολογικό σημείωμα

Η αξιολογική προσέγγιση του ΑΠ 2 υλοποιήθηκε σε επίπεδο ενέργειας και για κάθε ενέργεια συντάσσεται ένα **αξιολογικό δελτίο** το οποίο περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

Σύντομη περιγραφή της δράσης

Στην ενότητα αυτή επιχειρείται μία σύντομη περιγραφή της ενέργειας, παρουσιάζονται οι κατηγορίες πράξης από τις οποίες αυτή αποτελείται (με αναφορά στη βαρύτητα κάθε κατηγορίας πράξης), η στοχοθεσία της δράσης, ο δικαιούχος ή οι δικαιούχοι της ενέργειας, οι φορείς υλοποίησης ή λειτουργίας αυτής της ενέργειας κλπ

Διοικητικά στοιχεία υλοποίησης

Στην ενότητα αυτή δίδονται συνοπτικά στοιχεία για τον π/υ της ενέργειας, παρουσιάζεται η ιστορικότητα της ωρίμανσης της δηλ. ο αριθμός προσκλήσεων και προκηρύξεων, η χρονική εξέλιξη ενεργοποίησης της ενέργειας (δηλ. π/υ προσκλήσεων ανά έτος) και η χρονική εξέλιξη της οικονομικής και φυσικής προόδου. Τα στοιχεία αντλήθηκαν από τις αντίστοιχες ετήσιες εκθέσεις της ΕΥΔ για την πορεία υλοποίησης του ΕΠΕΑΕΚ και τους αντίστοιχους ετήσιους συγκεντρωτικούς πίνακες οικονομικής και φυσικής προόδου πράξεων (από το Discoverer ΟΠΣ)

Ιστορικά στοιχεία υλοποίησης

Η ενότητα αυτή περιλαμβάνει:

- Παρουσίαση του αριθμού των έργων και υποέργων στα οποία εξειδικεύθηκε η ενέργεια.
- Συστηματοποίηση των δεικτών πραγματοποίησης, αποτελέσματος και επιπτώσεων

- Παρουσίαση στοιχείων αποδοτικότητας δηλ. παρουσίαση στοιχείων μοναδιαίου κόστους ex ante και ex post
- Στοιχεία γεωγραφικής διασποράς των έργων της ενέργειας δηλ. της γεωγραφικής διασποράς του π/υ ανά γεωγραφική περιφέρεια
- Περιγραφή του τρόπου υλοποίησης της δράσης όπου κρίνεται σκόπιμο
- Παρουσίαση των Τελικών Δικαιούχων και κατανομή π/υ ανά δικαιούχο σε περίπτωση που είναι περισσότεροι από ένας

Αξιολόγηση της δράσης

Στην ενότητα αυτή θα γίνεται αναφορά στα σημαντικότερα ευρήματα των επιμέρους αξιολογήσεων, οι οποίες έχουν υλοποιηθεί σε συνδυασμό με τα σημαντικότερα σε αξιολογικά στοιχεία που αναδεικνύονταν από την προηγούμενη ανάλυση (δηλ. τις προηγούμενες ενότητες).

Για κάθε ενέργεια παρατίθενται τα ισχυρά και αδύνατα σημεία από την υλοποίηση κάθε ενέργειας και αναδεικνύονται τα σημαντικότερα προβλήματα από την υλοποίηση της ενέργειας.

Προτάσεις για υλοποίηση της δράσης στο ΕΠΕΔΒΜ 2007-2013

Στην ενότητα αυτή επιχειρείται μία συνοπτική περιγραφή της δράσης με αναφορά κυρίως στο Δελτίο Κωδικού Θέματος Προτεραιότητας από . Με βάση την περιγραφή θα παρουσιάζονται τα φαινόμενα κοινά σημεία με την ενέργεια της περιόδου 2000-06, αλλά θα αναδεικνύονται και οι διαφοροποιήσεις της δράσης του ΕΠΕΔΒΜ από την αντίστοιχη ενέργεια του ΕΠΕΑΕΚ. Στην ενότητα αυτή παρατίθενται επίσης οι προτάσεις βελτιστοποίησης για την εκτέλεση της δράσης στο ΕΠΕΔΒΜ 2007-2013.

Στα επόμενα κεφάλαια παρατίθενται τα αξιολογικά δελτία κάθε μίας ενέργειας του ΑΠ2, η οποία επαναλαμβάνεται στην επόμενη προγραμματική περίοδο.

2. Αξιολογικό Δελτίο της Επιμόρφωσης των Εκπαιδευτικών

2.1. Σύντομη περιγραφή της ενέργειας

Η Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών αποτέλεσε μια από τις σημαντικότερες παρεμβάσεις στο πλαίσιο του άξονα 2 μέτρο 2.1 του ΕΠΕΑΕΚ II με στόχο τη γνωστική και παιδαγωγική αναβάθμιση του ανθρώπινου διδακτικού δυναμικού της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και εν γένει την προαγωγή της δια βίου μάθησης των εκπαιδευτικών. Στη δομή του Επιχειρησιακού Προγράμματος η επιμόρφωση συγκροτείται από την ενέργεια 2.1.1, η οποία περιλαμβάνει μια σειρά από κατηγορίες πράξεων/έργων.

Ο σχεδιασμός της ενέργειας στηρίχθηκε σε τρεις βασικούς στρατηγικούς άξονες:

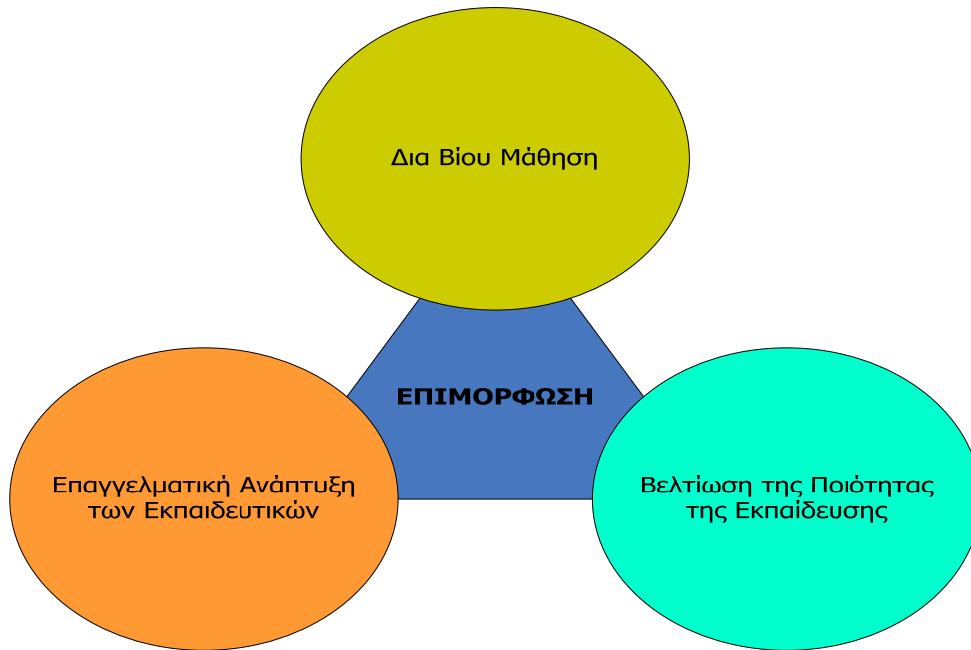
1^{ος} Άξονας: Ενίσχυση της επιμόρφωσης και δια βίου μάθησης των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με στόχο την βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης.

Ο στόχος του άξονα αυτού στηρίχθηκε στα παρακάτω δεδομένα:

- Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών συμβάλει στη βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της εκπαίδευσης διότι ο εκπαιδευτικός την νέα γνώση που αποκτά την μεταφέρει στο σχολείο και στους μαθητές.
- Η επιμόρφωση υποστηρίζει την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών οι οποίοι εισέρχονται στο επάγγελμα με συγκεκριμένες βασικές γνώσεις που αποκόμισαν από τις σπουδές τους στα πανεπιστήμια και μάλιστα μετά από μακρό διάστημα παραμονής εκτός της εκπαιδευτικής διαδικασίας, και οι οποίες στη συνέχεια επιβάλλεται να συμπληρωθούν και να αποκτήσουν νέες γνώσεις είτε στο γνωστικό τους αντικείμενο είτε στις παιδαγωγικές μεθόδους.
- Η επιμόρφωση υποβοηθά ώστε να ανταποκριθούν αποτελεσματικότερα οι εκπαιδευτικοί στην αναδυόμενη κοινωνία της γνώσης και της πληροφορίας καθώς και στις συνεχείς μεταβολές και εξελίξεις, στα νέα γνωστικά πεδία και παιδαγωγικά μοντέλα.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών συνδέθηκε με: (πρβλ. σχήμα 1)

- τη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης
- την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών,
- τη δια βίου διάσταση της επιμόρφωσης σε όλη τη διάρκεια της εκπαιδευτικής ζωής,

Σχήμα 1: Περίγραμμα υλοποίησης ενέργειας επιμόρφωσης εκπαιδευτικών

2^{ος} Άξονας: Ενίσχυση του σχεδιασμού και του συντονισμού της επιμόρφωσης και των επιμορφωτικών προγραμμάτων.

Ο στόχος του άξονα αυτού ήταν ο ενιαίος σχεδιασμός και συντονισμός των επιμορφωτικών προγραμμάτων. Ο συγκεκριμένος στόχος προωθήθηκε με την ανάληψη μιας σημαντικής θεσμικής παρέμβασης από το ΥΠΕΠΘ, την ίδρυση του Οργανισμού Επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών (Ο.ΕΠ.ΕΚ).

Ο Ο.ΕΠ.ΕΚ ιδρύθηκε με το Νόμο 2986/2002 με σκοπό το σχεδιασμό της επιμορφωτικής πολιτικής για τους εκπαιδευτικούς της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, το συντονισμό και την εφαρμογή επιμορφωτικών δράσεων, την κατάρτιση επιμορφωτικών προγραμμάτων, την ανάθεση επιμορφωτικού έργου σε αρμόδιους φορείς υλοποίησης κλπ. Ειδικότερα σύμφωνα με τον ιδρυτικό του Νόμο, το έργο του Οργανισμού συνίσταται στα ακόλουθα:

- ο Στο σχεδιασμό της επιμορφωτικής πολιτικής για τους εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και την υποβολή σχετικών προτάσεων στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.
- ο Στο συντονισμό όλων των μορφών και τύπων της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών, καθώς και την εφαρμογή επιμορφωτικών δράσεων.
- ο Στην κατάρτιση επιμορφωτικών προγραμμάτων, τα οποία ύστερα από την έγκρισή τους από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων υλοποιούνται από τους επιμορφωτικούς φορείς.
- ο Στην ανάθεση επιμορφωτικού έργου σε αρμόδιους φορείς και την εισήγηση στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων για τη σύσταση αυτοτελών επιμορφωτικών κέντρων και μονάδων.
- ο Στην κατανομή και τη διαχείριση των πόρων που διατίθενται για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.

- ο Στην πιστοποίηση φορέων και τίτλων στον τομέα της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών.

Για την πραγματοποίηση των σκοπών του, σύμφωνα με το άρθρο 6, παρ. 8, ο Ο.Ε.Π.ΕΚ. μπορεί να συνεργάζεται με το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (Π.Ι.), το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας (Κ.Ε.Ε.), με δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμούς, με ελληνικούς και ξένους φορείς επιμόρφωσης, με ελληνικά και ξένα Πανεπιστήμια και Τ.Ε.Ι. και Ερευνητικά Κέντρα και να προβαίνει σε ανταλλαγές ειδικών επιστημόνων.

3^{ος} Άξονας: Ενίσχυση της πολυμορφίας των επιμορφωτικών προγραμμάτων και των μορφών επιμόρφωσης.

Ο στόχος του άξονα αυτού ήταν ο σχεδιασμός και η υλοποίηση ευέλικτων και ποικίλων επιμορφωτικών προγραμμάτων τα οποία οι εκπαιδευτικοί επιλέγουν (με εξαίρεση την υποχρεωτική εισαγωγική επιμόρφωση) και παρακολουθούν κυρίως στον ελεύθερο χρόνο τους. Στο πλαίσιο αυτό οι μορφές επιμόρφωσης που χρηματοδοτήθηκαν από το II ΕΠΕΑΚ ήταν:

- ο Η εισαγωγική επιμόρφωση,
- ο Η ενδοσχολική επιμόρφωση,
- ο Η ταχύρρυθμη επιμόρφωση,
- ο Η μέσης διάρκειας και μακράς επιμόρφωση
- ο Η επιμόρφωση στις ΤΠΕ Α΄ και Β΄ επιπέδου
- ο Η ακαδημαϊκή αναβάθμιση των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης - εξομοίωση
- ο Η επιμόρφωση στο νέο εκπαιδευτικό υλικό – βιβλία, καινοτομίες κλπ
- ο Επιμόρφωση στελεχών διοίκησης εκπαίδευσης

2.1.1. Διοικητικά στοιχεία υλοποίησης

Για την ενεργοποίηση της Ενέργειας δημοσιεύθηκαν **26 προσκλήσεις** προς τελικούς δικαιούχους. Συνολικά στην ενέργεια εντάχθηκαν και υλοποιήθηκαν ή υλοποιούνται **65 Πράξεις/έργα** συνολικού προϋπολογισμού 139,5 εκατομμύρια ευρώ, ενώ οι δαπάνες ανέρχονται στα 83,4 εκατομμύρια ευρώ. Στο πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα στοιχεία ενεργοποίησης (στοιχεία πίνακα έως 31/12/2008) των πράξεων της ενέργειας.

Πίνακας 1: Στοιχεία ενεργοποίησης της ενέργειας Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών

ΕΝΕΡΓΕΙΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ	Π/Υ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΑΡ. ΕΝΤ. ΠΡΑΞΕΩΝ	ΔΑΠΑΝΕΣ
Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών	26	39.521.197,23	65	84.328.877,40

Οι ανωτέρω πράξεις εντάχθηκαν για χρηματοδότηση μετά από άμεση και συγκριτική αξιολόγηση, ανάλογα με τον αριθμό των δυνητικών τελικών δικαιούχων και των προτάσεων που υποβλήθηκαν. Βασικοί τελικοί δικαιούχοι των πράξεων ήταν ο Οργανισμός Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών (Ο.ΕΠ.ΕΚ.), το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (Π.Ι.), η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Προγραμμάτων Κ.Π.Σ του ΥΠΕΠΘ (ΕΥΕ) και τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Πανεπιστήμια). Αναλυτικά οι πράξεις/έργα που χρηματοδοτήθηκαν παρουσιάζονται στον πίνακα 2 (στοιχεία πίνακα έως 31/12/2008).

Πίνακας 2: Πράξεις που εντάχθηκαν και χρηματοδοτήθηκαν από την ενέργεια «Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών»

Κωδικός MIS	Τίτλος Έργου	Π/Υ	Δαπάνες
57430	Επιμορφωτικά προγράμματα μέσης και μακράς διάρκειας -ΣΕΛΕΤΕ	1.636.469,76	1.403.518,34
57595	"Επιμορφώσεις εκπαιδευτικών-Ταχύρρυθμη επιμόρφωση-ΣΕΛΕΤΕ"	379.144,74	379.144,47
57617	"Επιμόρφωση Στελεχών Διοίκησης της Εκπαίδευσης-ΣΕΛΕΤΕ"	45.329,93	45.329,92
57758	Εκπαιδευτικά Προγράμματα για την Ακαδημαϊκή και Επαγγελματική Αναβάθμιση Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (2000-2001) ΕΚΠΑ - ΠΤΔΕ	197.836,57	197.836,57
58010	Ηλεκτρονικός Κόμβος για την υποστήριξη της διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας	601.238,41	601.238,41
58085	Εκπαιδευτικά προγράμματα για την Ακαδημαϊκή και Επαγγελματική Αναβάθμιση Εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης-Εξομοίωση"	400.978,56	400.978,56
60139	Ενδοσχολική Επιμόρφωση	148.754,12	148.754,11
60318	Εκπαιδευτικά προγράμματα για την Ακαδημαϊκή και Επαγγελματική Αναβάθμιση Εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης-Εξομοίωση	100.237,04	98.923,36
60320	Εκπαιδευτικά προγράμματα για την Ακαδημαϊκή και Επαγγελματική Αναβάθμιση Εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης-Εξομοίωση ΔΠΘ- ΠΤΝ	51.326,70	47.947,12
65042	Εκπαιδευτικά προγράμματα για την Ακαδημαϊκή και Επαγγελματική Αναβάθμιση Εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης-Εξομοίωση ΠΤΔΕ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ	324.364,60	324.364,18
65179	Εκπαιδευτικά προγράμματα για την Ακαδημαϊκή και Επαγγελματική Αναβάθμιση Εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης-Εξομοίωση ΑΠΘ-ΠΤΔΕ	406.988,84	406.988,71
65182	Επιμορφώσεις Εκπαιδευτικών	482.562,20	482.562,20
65216	Εκπαιδευτικά προγράμματα για την Ακαδημαϊκή και Επαγγελματική Αναβάθμιση Εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης-Εξομοίωση ΑΠΘ-ΠΤΝ	29.383,48	29.383,47
65233	Εκπαιδευτικά προγράμματα για την Ακαδημαϊκή και Επαγγελματική Αναβάθμιση Εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης-Εξομοίωση ΑΠΘ-ΠΤΔΕ ΦΛΩΡΙΝΑΣ	99.419,85	99.419,85
65303	Επιμόρφωση Στελεχιακού Δυναμικού -ΟΕΕΚ/ΙΕΚ	62.846,29	61.441,53
65361	Ε42 - Προγράμματα Εκπαίδευσης & Υποστήριξης Εκπαιδευτικών	586.940,57	566.678,83
65376	Εκπαιδευτικά προγράμματα για την Ακαδημαϊκή και Επαγγελματική Αναβάθμιση Εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης-Εξομοίωση ΑΠΘ-ΠΤΝ	92.659,65	92.659,62
65401	Εκπαιδευτικά προγράμματα για την Ακαδημαϊκή και Επαγγελματική Αναβάθμιση Εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης- Εξομοίωση ΕΚΠΑ-ΤΕΑΠΗ	49.315,80	49.315,69
65419	Επιμορφωτικά προγράμματα μέσης και μακράς διάρκειας ΣΕΛΕΤΕ	839.352,02	629.285,28
65481	Ενδοσχολική επιμόρφωση & στήριξη εκπαιδευτικών με στόχο την αναβάθμιση της διδακτικής διαδικασίας με την αξιοποίηση των ΤΠΕ	2.176.669,11	2.137.326,08
65671	Επιμόρφωση σχολικών συμβούλων πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας & τεχνολογικής επαγγελματικής εκπαίδευσης στα νέα βιβλία	291.427,80	170.114,97
65711	Εκπαιδευτικά προγράμματα για την Ακαδημαϊκή και Επαγγελματική Αναβάθμιση Εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης- Εξομοίωση ΠΤΠΕ- ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	218.510,90	218.510,74

Κωδικός MIS	Τίτλος Έργου	Π/Υ	Δαπάνες
69332	Εκπαιδευτικά προγράμματα για την Ακαδημαϊκή και Επαγγελματική Αναβάθμιση Εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης- Εξομοίωση (2001-2002)-ΕΚΠΑ-ΠΤΔΕ	722.878,43	722.878,42
69397	Εκπαιδευτικά προγράμματα για την Ακαδημαϊκή και Επαγγελματική Αναβάθμιση Εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης- Εξομοίωση ΠΤΔΕ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ>	262.308,00	256.021,10
69464	Ταχύρυθμη επιμόρφωση προσωπικού (εκπαιδευτικού, ειδικού εκπαιδευτικού) των κέντρων διάγνωσης αξιολόγησης και υποστήριξης ατόμων με ειδικές ανάγκες (ΚΔΑΥ) και των σχολικών συμβούλων ειδικής αγωγής	189.798,97	177.793,99
70505	Επιμορφώσεις Εκπαιδευτικών - Εισαγωγική Επιμόρφωση	1.600.440,21	363.817,13
71552	Εισαγωγική Επιμόρφωση Νεοδιόριστων Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης 2001-2002 και 2002-2003	5.415.696,86	2.430.411,52
71661	Επιμορφώσεις Εκπαιδευτικών - Ταχύρρυθμα Επιμορφωτικά Προγράμματα	1.317.652,24	863.832,50
72383	Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών - Διάλογος για το Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών	905.395,00	531.299,32
73009	Επιμορφωτικά Προγράμματα Μέσης και Μακράς Διάρκειας για Καθηγητές Β/θμιας Εκπαίδευσης	9.765.287,48	8.926.363,23
73323	Εκπαιδευτικά προγράμματα για την Ακαδημαϊκή και Επαγγελματική Αναβάθμιση Εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης-Εξομοίωση ΠΤΝ- Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων	900.117,45	900.117,29
73428	Εκπαιδευτικά προγράμματα για την Ακαδημαϊκή και Επαγγελματική Αναβάθμιση Εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης-Εξομοίωση ΠΤΔΕ-ΠΑΝ. Κρήτης	132.930,92	132.930,91
75942	Εκπαιδευτικό πρόγραμμα για την ακαδημαϊκή και επαγγελματική αναβάθμιση εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (δάσκαλοι) 2002-2005 ΠΤΔΕ - Πανεπιστημίου Θεσσαλίας	2.230.114,00	2.076.017,13
76045	Εκπαιδευτικό πρόγραμμα για την ακαδημαϊκή και επαγγελματική αναβάθμιση εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (νηπιαγωγοί) - Παν. Θεσσαλίας 2002-2005 ΠΤΠΕ	536.499,00	536.499,00
76063	Εκπαιδευτικά προγράμματα για την ακαδημαϊκή και επαγγελματική αναβάθμιση εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης - (Δάσκαλοι)-2002-2005 ΠΤΔΕ-ΕΚΠΑ	6.304.435,00	5.873.253,10
76077	Εκπαιδευτικό πρόγραμμα για την ακαδημαϊκή και επαγγελματική αναβάθμιση εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (νηπιαγωγοί) 2002-2005 ΤΕΠΑΕ Πανεπιστήμιο Αιγαίου	1.169.249,00	745.540,57
76099	Εκπαιδευτικά προγράμματα για την ακαδημαϊκή και επαγγελματική αναβάθμιση εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης-Εξομοίωση-Πανεπ. Ιωαννίνων-ΠΤΝ	1.429.937,00	1.333.726,92
76117	Εκπαιδευτικά προγράμματα για την ακαδημαϊκή και επαγγελματική αναβάθμιση εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης-Εξομοίωση-ΑΠΘ-ΠΤΔΕ	4.537.958,14	4.484.500,71
76217	Εκπαιδευτικά προγράμματα για την ακαδημαϊκή και επαγγελματική αναβάθμιση εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης-Εξομοίωση-ΕΚΠΑ-ΤΕΑΠΗ	658.062,00	644.653,25
76240	Εκπαιδευτικό πρόγραμμα για την ακαδημαϊκή και επαγγελματική αναβάθμιση εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (νηπιαγωγοί) ΤΕΠΑΕ-ΑΠΘ	1.149.205,00	1.126.058,66
76449	Εκπαιδευτικά προγράμματα για την ακαδημαϊκή και επαγγελματική αναβάθμιση εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης-(Δάσκαλοι)-2002-2005-ΠΤΔΕ-Φλώρινας-ΑΠΘ	572.945,00	547.799,44
76472	Εκπαιδευτικά προγράμματα για την ακαδημαϊκή και επαγγελματική αναβάθμιση εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης(Δάσκαλοι)-2002-2005-ΠΤΔΕ-Πανεπ.Κρήτης	1.030.000,00	743.724,79
76650	Εκπαιδευτικά προγράμματα για την ακαδημαϊκή και επαγγελματική αναβάθμιση εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης-Εξομοίωση- Πανεπ .Πατρών-ΠΤΔΕ	891.446,00	678.610,81
76667	Εκπαιδευτικά προγράμματα για την ακαδημαϊκή και επαγγελματική αναβάθμιση εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης-Εξομοίωση -ΔΠΘ-ΠΤΔΕ	934.766,76	934.766,76

Κωδικός MIS	Τίτλος Έργου	Π/Υ	Δαπάνες
76782	Εκπαιδευτικά προγράμματα για την ακαδημαϊκή και επαγγελματική αναβάθμιση εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (νηπιαγωγοί) ΤΕΕΠΗ Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης	214.236,50	214.236,50
76805	Εκπαιδευτικό πρόγραμμα για την ακαδημαϊκή-επαγγελματική αναβάθμιση εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (Δάσκαλοι) 2002-2005 ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Ιωαννίνων	3.071.636,00	2.788.391,23
83799	Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για Σχέδια Εργασίας και Συμμετοχικές Δημιουργικές Δραστηριότητες στην Ευέλικτη Ζώνη	872.956,00	479.096,56
84072	Ταχύρρυθμη επιμόρφωση νεοδιορισζόμενων εκπαιδευτικών Φυσικής Αγωγής στο νέο διδακτικό υλικό της Φυσικής Αγωγής	85.855,76	72.202,74
86954	Οργάνωση και Λειτουργία Οργανισμού Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών	4.233.725,82	3.354.929,69
87299	Επιμόρφωση Καθηγητών Μ.Ε (Κοινωνιολόγων-Οικονομολόγων-Νομικών) στην Κοινωνιολογία και Κοινωνιολογία της Υγείας	127.165,00	126.177,00
87799	Εισαγωγική Επιμόρφωση για νεοδιόριστους εκπαιδευτικούς σχολικού έτους 2003-2004	1.956.535,60	1.956.535,60
90741	Επιμόρφωση εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε βασικές δεξιότητες των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών (ΤΠΕ) στην εκπαίδευση	26.510.261,73	8.395.560,22
90868	Επιμόρφωση εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στη χρήση και αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών (ΤΠΕ) στην εκπαιδευτική διαδικασία	12.479.463,42	1.141.487,63
96841	Εισαγωγική Επιμόρφωση για νεοδιόριστους εκπαιδευτικούς σχολικού έτους 2004-5	2.980.900,00	2.170.222,67
100961	Επιμόρφωση Σχολικών Συμβούλων και Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και Προσχολικής Εκπαίδευσης στο ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ	456.500,00	362.086,00
100963	Επιμόρφωση Στελεχών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Εκπαιδευτικών στο ΔΕΠΠΣ, τα ΑΠΣ και το Νέο Διδακτικό Υλικό στο Γυμνάσιο	670.000,00	254.759,20
100971	Ταχύρρυθμα Επιμορφωτικά Προγράμματα στη Διαχείριση Προβλημάτων Σχολικής Τάξης	2.281.000,00	1.782.346,40
100972	Ταχύρρυθμο Επιμορφωτικό Πρόγραμμα που αφορά την Ευρωπαϊκή Ένωση	450.000,00	417.027,02
104631	Εισαγωγική Επιμόρφωση για Νεοδιόριστους Εκπαιδευτικούς Σχολικών Ετών 2005-6 & 2006-07	6.497.505,00	5.177.444,00
107678	Επιμόρφωση Στελεχών Διοίκησης της Εκπαίδευσης (Π.Ι.)	2.384.978,00	454.327,29
107717	Επιμόρφωση Στελεχών Διοίκησης της Εκπαίδευσης	827.000,00	275.274,76
109933	Ταχύρρυθμα επιμορφωτικά προγράμματα των εκπαιδευτικών υποχρεωτικής εκπαίδευσης στα ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ και τα νέα διδακτικά πακέτα	14.430.905,00	7.640.896,49
109943	Ταχύρρυθμη επιμόρφωση Εκπαιδευτικών σε σύγχρονες Διδακτικές προσεγγίσεις για την ανάπτυξη σύγχρονης Κριτικής-δημιουργικής Σκέψης	2.062.390,00	931.915,09
109946	Ταχύρρυθμη Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών με θέμα τον συσχετισμό Οικογενειακού-Κοινωνικού-Πολιτισμικού Περιβάλλοντος στη σχολική Επίδοση του Παιδιού	1.398.910,00	416.273,23
118875	Εισαγωγική επιμόρφωση για νεοδιόριστους εκπαιδευτικούς σχολικού έτους 2007-2008	3.650.394,00	2.295.349,52

2.1.2. Διαδικασία υλοποίησης των πράξεων

Στην παράγραφο αυτή παρουσιάζονται οι πράξεις και οι βασικές διαδικασίες υλοποίησης τους.

Ενίσχυση του Οργανισμού Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών

Η Πράξη αφορούσε την ενίσχυση της λειτουργίας του Οργανισμού Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών ώστε να ανταποκριθεί στον επιτελικό ρόλο του σχεδιασμού και συντονισμού της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών και περιελάμβανε:

- ο τις απαραίτητες οργανωτικές μελέτες
- ο την εκπαίδευση του προσωπικού που στελεχώνει τον φορέα
- ο την εκπόνηση του σχεδίου του οργανισμού και για στις επιμορφωτικές δράσεις
- ο την κάλυψη του λειτουργικού κόστους του φορέα (για τα δύο πρώτα έτη λειτουργίας)
- ο την εκπόνηση πρότυπων οδηγιών, διαδικασιών κλπ. σε σχέση με την εποπτεία και τον έλεγχο των επιμορφωτικών δραστηριοτήτων
- ο την δημιουργία βάσης δεδομένων (εκπαιδευτών και εκπαιδευμένων) κλπ

Ειδικότερα οι δράσεις που αναλήφθηκαν από τον ΟΕΠΕΚ στο πλαίσιο της παρούσας πράξης πέρα από την υποστήριξη της λειτουργίας του κατά τα πρώτα δύο έτη, αφορούσαν:

A) Την διενέργεια μια σειράς μελετών που στόχευαν να στηρίξουν τον σχεδιασμό και επανασχεδιασμό των επιμορφωτικών προγραμμάτων οι μελέτες αυτές είναι:

- ο Ανίχνευση Επιμορφωτικών αναγκών στην Α/θμια Εκπαίδευση.
- ο Ανίχνευση Επιμορφωτικών αναγκών στην Β/θμια Εκπαίδευση.
- ο Ανίχνευση Επιμορφωτικών αναγκών στην Τεχνική Εκπαίδευση.
- ο Οργάνωση θεσμού σταθερής μορφής περιοδικής επιμόρφωσης.
- ο Διερεύνηση καταγραφή και αποτύπωση της ευρωπαϊκής διάστασης της επιμόρφωσης, σε σχέση με την ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα.
- ο Κριτήρια αξιολόγησης και αξιοποίησης εκπαιδευτικού υλικού.
- ο Εισαγωγή καινοτόμων προγραμμάτων – δράσεων στο πλαίσιο της υποχρεωτικής εκπαίδευσης.
- ο Διαχείριση χρόνου στην εκπαιδευτική διαδικασία.
- ο Διαχείριση της πολυπολιτισμικότητας στο σχολείο.
- ο Τήρηση φακέλου εργασιών μαθητή – αξιολόγηση.
- ο Αποκλίνουσες συμπεριφορές – διαχείριση κρίσεων στο σχολείο.
- ο Υποστήριξη μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή προβλήματα συμπεριφοράς.
- ο Κριτήρια επιμόρφωσης – πιστοποίησης υπεύθυνων Εργαστηριακών Κέντρων
- ο Φυσικών Επιστημών (Ε.Κ.Φ.Ε.) για την ενεργή αξιοποίηση των εργαστηριακών διδακτικών εργαλείων στο Ενιαίο Λύκειο, Τ.Ε.Ε., Γυμνάσιο, Δημοτικό.

B) Την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος με στόχο την δημιουργία πληροφοριακής τεκμηρίωσης για το συντονισμό των επιμορφωτικών δραστηριοτήτων που υλοποιούνται από το σύνολο των επιμορφωτικών φορέων της χώρας καθώς και την αποτελεσματική διαχείριση των έργων του Ο.Ε.Π.ΕΚ.

Ενδεικτικά οι δυνατότητες που διαθέτει το Πληροφοριακό Σύστημα είναι:

- ο Η παρακολούθηση και αξιολόγηση του συνόλου των επιμορφωτικών δράσεων που υλοποιούνται στη χώρα και των συντελεστών της επιμόρφωσης, και

συγκεκριμένα η δημιουργία μητρώου με τα επιμορφωτικά προγράμματα, τους επιμορφούμενους και τους επιμορφωτές,

- ο Η αποτελεσματική διαχείριση και παρακολούθηση των έργων του Ο.ΕΠ.ΕΚ. που χρηματοδοτούνται από το Γ' ΚΠΣ, και
- ο Η κάλυψη άλλων αναγκών του Οργανισμού όπως καταχώρηση - διαχείριση πληροφοριών, παρακολούθηση διαδικασιών κλπ.

Επίσης το Πληροφοριακό Σύστημα καλύπτει και τις ακόλουθες απαιτήσεις:

- ο Την εσωτερική λειτουργία του Ο.ΕΠ.ΕΚ.
- ο Την απευθείας ασφαλή σύνδεση και ενημέρωσή του από άλλους φορείς της χώρας που υλοποιούν προγράμματα επιμόρφωσης.
- ο Την παρακολούθηση του φυσικού αντικείμενου των προγραμμάτων αυτών.
- ο Την παρακολούθηση του οικονομικού αντικείμενου των προγραμμάτων αυτών με απευθείας σύνδεση του λογιστηρίου του Ο.ΕΠ.ΕΚ. με το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του ΕΠΕΑΕΚ (ΟΠΣ).
- ο Την απευθείας ασφαλή σύνδεση και ενημέρωσή του από τους εμπλεκόμενους φορείς υλοποίησης επιμορφωτικών προγραμμάτων αρμοδιότητας του Ο.ΕΠ.ΕΚ. (πχ ΠΕΚ).
- ο Την αξιολόγηση των επιμορφωτικών προγραμμάτων με τη χρήση ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων και την απευθείας επεξεργασία τους.
- ο Τη δημιουργία μητρώου επιμορφωτών – επιμορφούμενων και επιμορφωτικών προγραμμάτων.

Εισαγωγική Επιμόρφωση για Νεοδιόριστους Εκπαιδευτικούς

Η εισαγωγική επιμόρφωση διενεργείται στην αρχή κάθε σχολικού έτους στα 16 **Επιμορφωτικά Κέντρα** της χώρας (ΠΕΚ) και είναι υποχρεωτική (βάση του εθνικού θεσμικού πλαισίου) για όλους τους νεοδιοριζόμενους εκπαιδευτικούς στους οποίους χορηγείται βεβαίωση συμμετοχής. Η εισαγωγική επιμόρφωση είναι απαραίτητη για τους νεοδιόριστους εκπαιδευτικούς, λόγω του μεγάλου χρονικού διαστήματος που μεσολαβεί ανάμεσα στη λήψη του πτυχίου και το διορισμό τους.

Κατά την Προγραμματική Περίοδο 2000-06 προκηρύχθηκαν, χρηματοδοτήθηκαν και υλοποιήθηκαν προγράμματα Εισαγωγικής Επιμόρφωσης για τα σχολικά έτη 2000-2001, 2001-2002, 2002-2003, 2003-2004, 2004-2005, 2005-2006, 2006-2007 και 2007-2008. Τελικός δικαιούχος (φορέας υλοποίησης) των πράξεων ήταν το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο εκτός του σχολικού έτους 2003-2004 που την πράξη ανέλαβε και εκτέλεσε ο ΟΕΠΕΚ.

Η διάρκεια κάθε προγράμματος είναι 100 ώρες. Οι επιμορφούμενοι εκπαιδευτικοί παρακολουθούν το Πρόγραμμα στο Περιφερειακό Εκπαιδευτικό Κέντρο (Π.Ε.Κ.) στην περιοχή του οποίου ανήκει το σχολείο που τοποθετήθηκαν. Τις ημέρες που οι επιμορφούμενοι παρακολουθούν το πρόγραμμα απαλλάσσονται της υποχρέωσης παρουσίας στο σχολείο που τοποθετήθηκαν.

Περιεχόμενα της Εισαγωγικής Επιμόρφωσης

Με βάση τις εγκυκλίους του ΥΠΕΠΘ και του Π.Ι η υλοποίηση του προγράμματος της εισαγωγικής επιμόρφωσης επιμερίζεται σε τρεις φάσεις.

Α' φάση: Διδακτικές μεθοδολογίες, διοίκηση και οργάνωση της εκπαίδευσης, άσκηση εκπαιδευτικού επαγγέλματος και αξιολόγηση.

Το περιεχόμενο της φάσης αυτής διαρθρώνεται σε τρεις θεματικές ενότητες:

- i. Η πρώτη θεματική ενότητα, αναφέρεται στην διοίκηση και οργάνωση της εκπαίδευσης και περιλαμβάνει το πλαίσιο διοικητικής λειτουργίας του σχολείου, τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες των διδασκόντων, του συλλόγου διδασκόντων και των διευθυντών, τον ρόλο του σχολικού συμβούλου και τέλος μια γενική ενημέρωση για τους φορείς του ΥΠΕΠΘ .
- ii. Η δεύτερη θεματική ενότητα έχει ως αντικείμενο την άσκηση του εκπαιδευτικού έργου και περιλαμβάνει υποενότητες με θέματα όπως διδακτική των επιμέρους μαθημάτων κατά βαθμίδα εκπαίδευσης, Χρήση των νέων τεχνολογιών κατά γνωστικό αντικείμενο, δειγματικές διδασκαλίες σε επίπεδο εικονικής τάξης.
- iii. Η τρίτη θεματική ενότητα αναφέρεται στην εκπαιδευτική αξιολόγηση όπως η αξιολόγηση ως παιδαγωγική πράξη σε σχέση με το μαθητή, ως παιδαγωγική πράξη σε σχέση με το διδακτικό έργο, ως παιδαγωγική πράξη σε σχέση με το εκπαιδευτικό υλικό και ως παιδαγωγική πράξη σε σχέση με το εκπαιδευτικό έργο.

Β' φάση: Το περιεχόμενο της β' φάσης αφορά τις διαδικασίες σχεδιασμού του διδακτικού και έργου καθώς και δειγματικές διδασκαλίες σε πραγματικές σχολικές τάξεις.

Γ' φάση: Το περιεχόμενο της Γ' φάσης αφορά στον προβληματισμό που προέκυψε από τις εμπειρίες των επιμορφούμενων κατά την άσκηση του εκπαιδευτικού έργου στα σχολεία και στοχεύει στην σύζευξη θεωρίας και διδακτικής πράξης καθώς και στην αντιμετώπιση προβλημάτων που συναντούν οι νεοδιόριστοι εκπαιδευτικοί στο έργο τους.

Στη συνέχεια παρουσιάζεται ενδεικτικά το περιεχόμενο του προγράμματος της εισαγωγικής επιμόρφωσης του σχολικού έτους 2008 – 2009 που υλοποιείται από το Π.Ι.

Α' ΦΑΣΗ ΓΙΑ ΝΕΟΔΙΟΡΙΣΤΟΥΣ: 60 ΩΡΕΣ

Θεματικό Πεδίο	Θεματικές Ενότητες	Ωρες
1 ^ο	Σύγχρονες μέθοδοι διδασκαλίας	6
	Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στο σύγχρονο σχολείο	2
	Ευαισθητοποίηση για τη διαχείριση ιδιαιτεροτήτων του μαθητικού πληθυσμού	2
	Το σχολείο ως πολυδύναμο εκπαιδευτικό και πολιτισμικό κέντρο	2

Αρχές διοίκησης και οργάνωσης της εκπαίδευσης	4
Σύνολο ωρών θεματικού πεδίου	16

Θεματικό Πεδίο	Θεματικές Ενότητες	Ωρες
2 ^ο	Διδακτική των επιμέρους μαθημάτων κατά βαθμίδα εκπαίδευσης	6
	Δειγματικές διδασκαλίες σε επίπεδο εικονικής τάξης	20
	Χρήση των νέων τεχνολογιών κατά γνωστικό αντικείμενο	6
	Σύνολο ωρών θεματικού πεδίου	32

Θεματικό Πεδίο	Θεματικές Ενότητες	Ωρες
3 ^ο	Η αξιολόγηση ως παιδαγωγική πράξη σε σχέση με το μαθητή	4
	Η αξιολόγηση ως παιδαγωγική πράξη σε σχέση με το διδακτικό έργο	4
	Η αξιολόγηση ως παιδαγωγική πράξη σε σχέση με το εκπαιδευτικό υλικό	2
	Η αξιολόγηση ως παιδαγωγική πράξη σε σχέση με το εκπαιδευτικό έργο	2
	Σύνολο ωρών θεματικού πεδίου	12

Β' & Γ' ΦΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΝΕΟΔΙΟΡΙΣΤΟΥΣ: 40 ΩΡΕΣ

Φάσεις	Θεματικές Ενότητες	Ωρες
Β	Διαδικασία σχεδιασμού του διδακτικού έργου	5
Β	Δειγματικές διδασκαλίες σε πραγματικές σχολικές τάξεις	30
Γ	Παρουσίαση προβλημάτων /Ανάδειξη ζητημάτων από τους επιμορφούμενους και τρόποι αντιμετώπισης	5
	Σύνολο ωρών θεματικού πεδίου	40

Οργανωτικό Πλαίσιο Εκτέλεσης της Εισαγωγικής Επιμόρφωσης

Ο αναλυτικός προγραμματισμός της εισαγωγικής επιμόρφωσης συντάσσεται από τον τελικό δικαιούχο και κοινοποιείται στις αρμόδιες διευθύνσεις του ΥΠΕΠΘ και τα 16 ΠΕΚ που λειτουργούν στις περιφέρειες της χώρας. Οι ενέργειες που γίνονται από τα ΠΕΚ σχετικά με την οργάνωση της υλοποίησης είναι:

1. **Πρόσκληση επιμορφούμενων.** Με έγγραφο προς όλες τις διευθύνσεις και τα γραφεία εκπαίδευσης της περιοχής ευθύνης του κάθε ΠΕΚ ειδοποιούνται όλοι οι νεοδιορισθέντες εκπαιδευτικοί της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης να παρακολουθήσουν το πρόγραμμα της εισαγωγικής επιμόρφωσης.
2. **Συγκρότηση τμημάτων.** Τα ΠΕΚ συγκροτούν τμήματα επιμόρφωσης κατά ειδικότητα ή συνάφεια ειδικοτήτων στις περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν ήταν εφικτή η συγκρότηση αμιγών τμημάτων και αποτελούνται από μέγιστο αριθμό

επιμορφουμένων 30 και ελάχιστο 20. Σε ορισμένες περιπτώσεις μπορούν να λειτουργήσουν και με ελάχιστο αριθμό μέχρι και 10 άτομα και σε εξαιρετικές περιπτώσεις μέχρι και 5 άτομα.

3. **Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος και επιλογή επιμορφωτών.** Οι επιμορφωτές επιλέγονται από τα Συντονιστικά Συμβούλια των Π.Ε.Κ. έπειτα από σχετική πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος και είναι μέλη ΔΕΠ των Πανεπιστημίων και ΤΕΙ, στελέχη του Π.Ι. (Σύμβουλοι, Πάρεδροι) και Σχολικοί Σύμβουλοι, Εκπαιδευτικοί Πρωτοβάθμιας ή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης με αυξημένα προσόντα (με μεταπτυχιακούς τίτλους, με γνώση και εμπειρία σε συγκεκριμένα αντικείμενα-δράσεις), οι οποίοι εργάζονται σε δημόσια σχολεία ή σε εκπαιδευτικές υπηρεσίες του δημοσίου της περιοχής ευθύνης του Π.Ε.Κ, ιδιώτες οι οποίοι διδάσκουν βάσει του Π.Δ. 407/80, και συνταξιούχοι Καθηγητές Πανεπιστημίου, καθώς και Σύμβουλοι ή Πάρεδροι του Π.Ι. και Σχολικοί Σύμβουλοι, οι οποίοι συνταξιοδοτήθηκαν εντός της τελευταίας πενταετίας.
4. **Κατάρτιση ωρολογίου προγράμματος.** Το πρόγραμμα σπουδών συντάσσεται με βάση τις δυνατότητες των υποδομών, τις λειτουργικές προδιαγραφές των σχολείων και τις ανάγκες των επιμορφούμενων.

Επιμόρφωση εκπαιδευτικών στις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)

Στόχος αυτής της κατηγορίας πράξεων ήταν η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην αξιοποίηση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία. Η δράση αρθρώθηκε σε 2 επίπεδα (Α΄ & Β΄ επίπεδο). Το πρώτο αφορούσε την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε βασικές δεξιότητες χρήσης του ηλεκτρονικού υπολογιστή και το δεύτερο στην αξιοποίηση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία και στη χρήση τους στην διδασκαλία των μαθημάτων.

Στόχος του προγράμματος ήταν να επιμορφωθούν περίπου 50.000 εκπαιδευτικοί.

Στην Κατηγορία Πράξεων προκηρύχθηκαν και χρηματοδοτήθηκαν δύο έργα που αναφέρονται στα δυο επίπεδα επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών.

- Επιμόρφωση εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε βασικές δεξιότητες των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών (ΤΠΕ) στην εκπαίδευση (τιμή στόχος 35.000 εκπαιδευτικοί)
- Επιμόρφωση εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στη χρήση και αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών (ΤΠΕ) στην εκπαιδευτική διδακτική διαδικασία (τιμή στόχος 15.000 εκπαιδευτικοί).

Η πρώτη πράξη αποτελεί στη ουσία συνέχεια της επιμόρφωσης στις βασικές δεξιότητες ΤΠΕ που πραγματοποιήθηκε την περίοδο 2000 2002 από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας» όπου επιμορφώθηκαν 76.000 εκπαιδευτικοί.

Περιεχόμενο της Επιμόρφωσης των Εκπαιδευτικών στις ΤΠΕ

Για τη πρώτη πράξη που αφορά την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε βασικές δεξιότητες των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών (ΤΠΕ) το πρόγραμμα

σπουδών ήταν διάρκειας 48 ωρών και κάλυπτε εισαγωγικές έννοιες της πληροφορικής και βασικά στοιχεία χρήσης προσωπικού Η/Υ, επεξεργαστή κειμένου, υπολογιστικών φύλλων, λογισμικού παρουσίασης, διαδικτύου και επικοινωνιών. Επίσης στο περιεχόμενο της επιμόρφωσης περιλαμβάνονταν και παρουσίαση εκπαιδευτικού λογισμικού. Συνοπτικά, τα Προγράμματα Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών Α΄ επιπέδου περιλαμβάνουν:

1. Εισαγωγικές έννοιες πληροφορικής, χρήση προσωπικού Η/Υ
2. Επεξεργασία κειμένου
3. Υπολογιστικά φύλλα
4. Λογισμικό παρουσίασης
5. Διαδίκτυο και επικοινωνίες
6. Εκπαιδευτικό λογισμικό

Για τη δεύτερη πράξη που αφορά στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στη χρήση και αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών (ΤΠΕ) στην εκπαιδευτική διδακτική διαδικασία (Β΄ επίπεδο) το πρόγραμμα σπουδών περιελάμβανε 96 ώρες επιμόρφωσης οι οποίες πραγματοποιούνται εκτός σχολικού ωραρίου σε επιλεγμένα **Κέντρα Στήριξης Επιμόρφωσης Β΄ Επιπέδου (ΚΣΕ)** σε όλη τη χώρα. Τα ΚΣΕ επιλέγηκαν μετά από σχετική πρόσκληση εκδήλωση ενδιαφέροντος και πιστοποίησης στη συνέχεια της αρτιότητας της υποδομής τους.

Συνοπτικά, τα Προγράμματα Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών Β΄ Επιπέδου περιλαμβάνουν:

1. Την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στις παιδαγωγικές αρχές – μεθοδολογικές και διδακτικές – στις οποίες βασίζεται η μάθηση με την υποστήριξη των ΤΠΕ.
2. Την εκπαίδευση στην παιδαγωγική αξιοποίηση εκπαιδευτικού λογισμικού, λογισμικού γενικής χρήσης και άλλων σχετικών εργαλείων.
3. Την επιμόρφωση σε θέματα εφαρμογής των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη.

Σε συνάφεια με το έργο της επιμόρφωσης Β΄ επιπέδου πραγματοποιήθηκε επιμόρφωση 400 περίπου εκπαιδευτικών – επιμορφωτών και οι οποίοι, για τις ανάγκες της Πράξης, επιμορφώθηκαν στα Πανεπιστήμια για να υποστηρίξουν την εφαρμογή και αξιοποίηση στη διδακτική πράξη των δεξιοτήτων και γνώσεων που θα αποκτήσουν οι επιμορφωμένοι εκπαιδευτικοί του Β΄ επιπέδου.

Για το σκοπό αυτό δημιουργήθηκαν τα **Πανεπιστημιακά Κέντρα Επιμόρφωσης (ΠΑΚΕ)** τα οποία είναι οι φορείς στους οποίους ανατέθηκε από τον τελικό δικαιούχο της πράξης την Ε.Υ.Ε Προγραμμάτων ΚΠΣ του ΥΠΕΠΘ (μετά από ανοικτό διεθνή διαγωνισμό, αξιολόγηση και επιλογή) η διεξαγωγή των προγραμμάτων εκπαίδευσης 400 επιμορφωτών Β΄ επιπέδου των ακόλουθων κλάδων: α) ΠΕ02 (φιλόλογοι), β) ΠΕ03 (μαθηματικοί), γ) ΠΕ04 (καθηγητές φυσικών επιστημών), δ) ΠΕ60 (νηπιαγωγοί) και ΠΕ70 (δάσκαλοι).

Η εκπαίδευση των επιμορφωτών πραγματοποιήθηκε βάσει ενιαίου Προγράμματος Σπουδών για κάθε κλάδο που εκπονήθηκε από το Π.Ι. Το Πρόγραμμα Σπουδών περιλάμβανε:

- Γενικό μέρος, που αντιστοιχεί σε περίπου 170 ώρες και αφορούσε την απόκτηση γενικών γνώσεων και δεξιοτήτων, ανεξάρτητων από τον κλάδο του εκπαιδευόμενου επιμορφωτή.
- Το ειδικό μέρος, που αντιστοιχεί σε περίπου 180 ώρες και αφορά ειδικές γνώσεις και δεξιότητες, σύμφωνα με τον κλάδο του εκπαιδευόμενου.

Τα ΠΑΚΕ λειτούργησαν στα Πανεπιστήμια από επιστημονικές ομάδες με αποδεδειγμένη εμπειρία και εξειδίκευση στην αξιοποίηση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση και σε χώρους με τις απαιτούμενες προδιαγραφές και εξοπλισμό. Σε όλα τα προγράμματα οι εκπαιδευτικοί που έχουν παρακολουθήσει κάθε πρόγραμμα στην συνέχεια πιστοποιούνται μετά από εξετάσεις.

Οργανωτικό πλαίσιο και εκτέλεση της επιμόρφωσης στις ΤΠΕ

Επιμόρφωση Α΄ & Β΄ επιπέδου

Για την επιμόρφωση Α΄ και Β΄ επιπέδου αξιοποιήθηκαν ειδικοί υποστηρικτικοί μηχανισμοί που ανέλαβαν την οργάνωση, διεξαγωγή, παρακολούθηση και αξιολόγηση της επιμόρφωσης, την πιστοποίηση των γνώσεων και δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών και τη στήριξη των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών. Οι μηχανισμοί αυτοί αποτελούν σημαντικό επίτευγμα της πράξης δεδομένου ότι μπορούν να αξιοποιηθούν εν γένει για την υλοποίηση και άλλων παρόμοιων προγραμμάτων.

Ειδικότερα οι οργανωτικές, διοικητικές και υποστηρικτικές δομές για την ομαλή υλοποίηση της πράξης ήταν:

α) Το ΥΠΕΠΘ με τις κεντρικές αρμόδιες υπηρεσίες και τις περιφερειακές δομές Α/βάθμιας και Β/βάθμιας εκπαίδευσης οι οποίες ανέβαλλαν την έγκαιρη και απρόσκοπτη διακίνηση σχετικών διοικητικών εγγράφων (Εγκύκλιοι, Υπουργικές Αποφάσεις, κλπ) προς τις σχολικές μονάδες της περιοχής τους. Τους Διευθυντές των σχολικών μονάδων, οι οποίοι στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους συνεργάζονταν με τις Επιτροπές Επιμόρφωσης, ώστε να διεκπεραιώνεται έγκαιρα τόσο η διαδικασία συμπλήρωσης των αιτήσεων εγγραφής των εκπαιδευτικών, όσο και κάθε απαιτούμενη διαδικασία ενημέρωσης.

β) Η Κεντρική Επιτροπή Επιμόρφωσης (ΚΕΕΤΠΕ), του ΥΠ.Ε.Π.Θ. Η Κεντρική Επιτροπή Επιμόρφωσης στις ΤΠΕ (ΚΕΕΤΠΕ) συστάθηκε με απόφαση του Υπουργού και έχει αρμοδιότητες και υποχρεώσεις ως προς το συνολικό σχεδιασμό, τη διοίκηση, την οργάνωση, την υλοποίηση και τον έλεγχο του έργου.

γ) Οι Φορείς Επιστημονικής και Τεχνικής Υποστήριξης που ήταν το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και το Ερευνητικό Ακαδημαϊκό Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών (ΕΑΙΤΥ) με αρμοδιότητες:

- το συντονισμό των Επιτροπών Επιμόρφωσης (ΕΕ),
- την παροχή υπηρεσιών τεχνικής υποστήριξης για τις ανάγκες του έργου και
- τη λειτουργία υποστηρικτικών μηχανισμών (Help Desk).

Δημιουργήθηκε υποστηρικτικός ηλεκτρονικός κόμβος, ο οποίος ενημερώνεται και ανανεώνεται σύμφωνα με τις ανάγκες της πράξης, περιλαμβάνοντας ενημερωτικό υλικό τεχνικής και υποστηρικτικής υφής.

δ) Οι Επιτροπές Επιμόρφωσης (ΕΕ) Οι Επιτροπές Επιμόρφωσης έχουν την ευθύνη της διαδικασίας επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών στην περιοχή ευθύνης τους. Ειδικότερα οι Επιτροπές Επιμόρφωσης έχουν ως αρμοδιότητα:

- την αρχική ενημέρωση και τη συνεχή παροχή πληροφοριών στους εκπαιδευτικούς για τη διαδικασία ένταξής τους στα επιμορφωτικά προγράμματα,
- εισηγούνται την οριστικοποίηση του καταλόγου των Κέντρων Στήριξης της Επιμόρφωσης ΚΣΕ της περιοχής ευθύνης τους,
- παρακολουθούν και αξιολογούν τη διεξαγωγή των προγραμμάτων επιμόρφωσης,
- ενημερώνουν τους υπευθύνους των ΚΣΕ για τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθηθούν κατά την υλοποίηση των προγραμμάτων επιμόρφωσης, καθώς και τους Πιστοποιημένους Επιμορφωτές, τους οποίους τα ΚΣΕ επιλέγουν από το Μητρώο Επιμορφωτών, σε θέματα που σχετίζονται με τη διδακτική χρήση του επιμορφωτικού υλικού, καθώς και για άλλα συναφή με την επιμόρφωση θέματα, και
- παρέχουν στήριξη, υλικό και βοήθεια στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι επιμορφούμενοι εκπαιδευτικοί κατά τη διάρκεια του προγράμματος. Κάθε επιτροπή έχει πέντε μέλη, ο αριθμός των οποίων μπορεί να αυξομειώνεται, ανάλογα με το πλήθος των σχολείων της κάθε Διεύθυνσης Εκπαίδευσης.

Οι Επιτροπές Επιμόρφωσης λειτουργούν σε χώρους οι οποίοι παραχωρούνται από τις Διευθύνσεις Εκπαίδευσης και λειτουργούν στην ουσία και ως Κέντρα Πληροφόρησης των ενδιαφερομένων. Στις Επιτροπές Επιμόρφωσης έχει παραχωρηθεί υπολογιστικός και δικτυακός εξοπλισμός, τηλεπικοινωνιακή υποδομή, καθώς και υποστηρικτικό υλικό (πληροφοριακό υλικό και εκπαιδευτικό λογισμικό).

ε) Τα Κέντρα Στήριξης της Επιμόρφωσης (ΚΣΕ)

Τα επιμορφωτικά προγράμματα υλοποιούνται σε επιλεγμένα και πιστοποιημένα Κέντρα Στήριξης Επιμόρφωσης (ΚΣΕ) που διαθέτουν τον κατάλληλο χώρο με τον απαιτούμενο υπολογιστικό, δικτυακό και τηλεπικοινωνιακό εξοπλισμό.

Τα εγκεκριμένα ΚΣΕ επιλέγουν τους επιμορφωτές των προγραμμάτων από το μητρώο επιμορφωτών, υποβάλλουν στις ΕΕ σχέδια προγραμμάτων που πρόκειται να υλοποιήσουν και παραλαμβάνουν από τις ΕΕ το επιμορφωτικό υλικό.

Τα τμήματα επιμόρφωσης αποτελούνται από 10-15 επιμορφούμενους εκπαιδευτικούς, σύμφωνα και με την πιστοποιημένη δυναμικότητα των ΚΣΕ.

στ) Οι επιμορφωτές των Προγραμμάτων

Οι επιμορφωτές επιλέγονται από τα Κέντρα Στήριξης Επιμόρφωσης από το μητρώο εκπαιδευτών που συγκροτήθηκε μετά από ανοικτή πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

Πιστοποίηση της Επιμόρφωσης Α΄ & Β΄ Επιπέδου

Οι επιμορφούμενοι πιστοποιούν τις δεξιότητες και γνώσεις που απέκτησαν από την παρακολούθηση των προγραμμάτων. Η πιστοποίηση πραγματοποιείται με αυτοπονημένο τρόπο στα Κέντρα Πιστοποίησης, τα οποία είναι πλήρως εξοπλισμένα εργαστήρια ΑΕΙ και ΤΕΙ, που επιλέγησαν μετά από ανοικτή διαδικασία.

Ο εκπαιδευτικός που επιθυμεί να πιστοποιηθεί, συμπληρώνει ηλεκτρονικά αίτηση στον Υποστηρικτικό Κόμβο του έργου, επιλέγοντας το Κέντρο Πιστοποίησης, όπου τον ενδιαφέρει να πιστοποιηθεί. Η διαδικασία πιστοποίησης διαρκεί 3 ώρες. Κάθε εκπαιδευτικός έχει στη διάθεσή του τρεις δυνατότητες συμμετοχής στη διαδικασία πιστοποίησης, οι οποίες θα πρέπει να απέχουν χρονικά μεταξύ τους τουλάχιστον ένα μήνα.

Στη διαδικασία πιστοποίησης προβλέπεται επίσης η δυνατότητα συμμετοχής εκπαιδευτικών χωρίς προηγουμένως να έχουν παρακολουθήσει το πρόγραμμα επιμόρφωσης, με δική τους ευθύνη και εφόσον θεωρούν ότι διαθέτουν τις απαιτούμενες ικανότητες. Την επιστημονική και τεχνική υποστήριξη της πιστοποίησης έχει το Ερευνητικό Ακαδημαϊκό Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών (EAITY).

Πανεπιστημιακά Κέντρα Εκπαίδευσης (ΠΑΚΕ)

Τα ΠΑΚΕ λειτούργησαν και παρέχουν επιμόρφωση σε εκπαιδευτικούς που θα υποστηρίξουν στις σχολικές μονάδες την εφαρμογή και αξιοποίηση στη διδακτική πράξη των δεξιοτήτων και γνώσεων που θα αποκτήσουν οι επιμορφωμένοι εκπαιδευτικοί του Β΄ επιπέδου.

Η εκπαίδευση των επιμορφωτών λαμβάνει χώρα σε πανεπιστημιακούς χώρους. Τα ΠΑΚΕ διαθέτουν τη διδακτική ομάδα της επιμόρφωσης, αποτελούμενη από μέλη ΔΕΠ, επιστήμονες κατάλληλων ειδικοτήτων και εκπαιδευτικούς με εξειδίκευση στο αντικείμενο της παιδαγωγικής αξιοποίησης των ΤΠΕ στα σχολεία. Επίσης τα ΠΑΚΕ φροντίζουν ώστε να είναι διαθέσιμος ο κατάλληλος χώρος με τον απαιτούμενο υπολογιστικό, δικτυακό και τηλεπικοινωνιακό εξοπλισμό, παρέχουν την αναγκαία γραμματειακή και τεχνική υποστήριξη κατά την υλοποίηση των προγραμμάτων εκπαίδευσης επιμορφωτών Β΄ επιπέδου, διαθέτουν στους επιμορφούμενους το εγκεκριμένο επιμορφωτικό υλικό και εγγυώνται τη διεξαγωγή των προγραμμάτων εκπαίδευσης.

Τα ΠΑΚΕ που λειτούργησαν από το Δεκέμβριο του 2007 μέχρι σήμερα είναι:

- ΠΑΚΕ Αττικής και Στερεάς Ελλάδας (Αθήνα) Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε), Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ)
- ΠΑΚΕ Κεντρικής και Δυτικής Μακεδονίας (Θεσσαλονίκη) Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ)
- ΠΑΚΕ Ηπείρου, Ν. Κέρκυρας, Ν. Λευκάδας (Ιωάννινα) Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
- ΠΑΚΕ Πελοποννήσου και Δυτικής Ελλάδος, Νομοί Κεφαλληνίας και Ζακύνθου (Πάτρα) Πανεπιστήμιο Πατρών

- ΠΑΚΕ Θεσσαλίας (Βόλος) Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Ταχύρρυθμα και μικρής διάρκειας επιμορφωτικά προγράμματα

Τα ταχύρρυθμα και μικρής διάρκειας επιμορφωτικά προγράμματα αφορούσαν την υποστήριξη των εκπαιδευτικών στους τομείς της επιστημονικής και παιδαγωγικής ενημέρωσης σε θέματα αλλαγής σχολικών προγραμμάτων, εισαγωγής νέων μαθημάτων, νέων σχολικών βιβλίων ή νέων διδακτικών μέσων και μεθόδων καθώς και καινοτομικά εκπαιδευτικά σχέδια.

Κατά τη διάρκεια του ΕΠΕΑΕΚ II (2000-2006) προκηρύχθηκαν και χρηματοδοτήθηκαν Πράξεις ποικίλου περιεχομένου επιμόρφωσης εκπαιδευτικών όπως:

- Επιμορφώσεις εκπαιδευτικών-Ταχύρρυθμη επιμόρφωση-ΣΕΛΕΤΕ
- Ταχύρρυθμη επιμόρφωση Εκπαιδευτικών σε σύγχρονες Διδακτικές προσεγγίσεις για την ανάπτυξη σύγχρονης Κριτικής-δημιουργικής Σκέψης
- Ταχύρρυθμη Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών με θέμα τον συσχετισμό Οικογενειακού-Κοινωνικού-Πολιτισμικού Περιβάλλοντος στη σχολική Επίδοση του Παιδιού
- Ταχύρρυθμη επιμόρφωση νεοδιοριζομένων εκπαιδευτικών Φυσικής Αγωγής στο νέο διδακτικό υλικό της Φυσικής Αγωγής
- Επιμορφώσεις εκπαιδευτικών – Ταχύρρυθμα Επιμορφωτικά Προγράμματα
- Επιμόρφωση σχολικών συμβούλων Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας & Τεχνολογικής Επαγγελματικής εκπαίδευσης στα νέα βιβλία
- Ταχύρρυθμη επιμόρφωση προσωπικού (Εκπαιδευτικού, Ειδικού Εκπαιδευτικού) των ΚΕΝΤΡΩΝ ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ (ΚΔΑΥ) και των σχολικών συμβούλων Ειδικής Αγωγής
- Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών – Διάλογος για το Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών
- Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για Σχέδια Εργασίας και Συμμετοχικές Δημιουργικές Δραστηριότητες στην Ευέλικτη Ζώνη
- Επιμόρφωση Σχολικών Συμβούλων και Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και Προσχολικής Εκπαίδευσης στο ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ
- Ταχύρρυθμο Επιμορφωτικό Πρόγραμμα που αφορά την Ευρωπαϊκή Ένωση
- Επιμόρφωση Στελεχών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Εκπαιδευτικών στο ΔΕΠΠΣ, τα ΑΠΣ και το Νέο Διδακτικό Υλικό στο Γυμνάσιο
- Ταχύρρυθμα επιμορφωτικά προγράμματα των εκπαιδευτικών υποχρεωτικής εκπαίδευσης στα ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ και τα νέα διδακτικά πακέτα
- Ταχύρρυθμα Επιμορφωτικά Προγράμματα στη Διαχείριση Προβλημάτων Σχολικής Τάξης

Στα Προγράμματα αυτά τελικοί δικαιούχοι ήταν το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (Π.Ι) και Οργανισμός Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών (ΟΕΠΕΚ)

Ενδοσχολική Επιμόρφωση

Η ενδοσχολική επιμόρφωση υλοποιήθηκε μόνο κατά την αρχή του ΕΠΕΑΕΚ II χωρίς να δοθεί περαιτέρω συνέχεια. Η συγκεκριμένη δράση ήταν μικρή από την άποψη της χρηματοδοτικής βαρύτητας ωστόσο τουλάχιστον στο επίπεδο του αρχικού της σχεδιασμού ήταν ιδιαίτερη πρωτοπόρα. Τα προγράμματα αυτά ήταν μικρής διάρκειας και απευθύνονταν στο διδακτικό προσωπικό μιας σχολικής μονάδας με στόχο να καλυφθούν οι επιμορφωτικές ανάγκες και τα ενδιαφέροντα του διδακτικού προσωπικού, καθώς και τα εκπαιδευτικά - παιδαγωγικά - διοικητικά προβλήματα του συγκεκριμένου σχολείου. Απέβλεπε στην ενίσχυση της αυτονομίας της σχολικής μονάδας καθώς και της ποιότητας των υπηρεσιών εκπαίδευσης που παρέχει. Τα προγράμματα ενδοσχολικής επιμόρφωσης πραγματοποιήθηκαν παράλληλα με την εργασία των εκπαιδευτικών και διεξήχθησαν στο πλαίσιο του προσωπικού ή του επαγγελματικού χρόνου των εκπαιδευτικών. Φορέας της επιμόρφωσης ήταν η σχολική μονάδα, πραγματοποιήθηκε δηλαδή με πρωτοβουλία και ευθύνη του ίδιου του σχολείου με την υποστήριξη κάποιου ειδικού επιστημονικού φορέα. Τα προγράμματα που υλοποιήθηκαν είχαν ως τελικό δικαιούχο και συντονιστή του έργου ήταν το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής. Τα θέματα των επιμορφωτικών σεμιναρίων προέκυπταν μετά από την ανίχνευση των επιμορφωτικών αναγκών των εκπαιδευτικών σε συνάρτηση με τους στόχους και τις προτεραιότητες του συγκεκριμένου σχολείου.

Η επιμόρφωση αυτή δεν συνεχίστηκε παρότι διαθέτει τα παρακάτω ισχυρά σημεία:

- ο Οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί συμμετέχουν στο σχεδιασμό των επιμορφωτικών προγραμμάτων
- ο Η επιμόρφωση πραγματοποιείται στο σχολείο και επικεντρώνεται σε υπαρκτές άμεσες ανάγκες και προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί στο σχολείο

Όπως συνάγεται σε σχετική έρευνα του Κέντρου Εκπαιδευτικής Έρευνας (ΚΕΕ) με τίτλο «Αποτίμηση του τρόπου λειτουργίας των υπηρεσιών και των θεσμοθετημένων οργάνων της εκπαίδευσης» που χρηματοδοτήθηκε από το ΕΠΕΑΕΚ (άξονας 2, μέτρο 2.1, ενέργεια 2.1.2, κατηγορία πράξεων 2.1.2β Αξιολόγηση των ποιοτικών έργων της εκπαίδευσης) προκύπτει ότι οι εκπαιδευτικοί αξιολογούν ιδιαίτερα θετικά αυτή την μορφή της επιμόρφωσης.

Επιμορφωτικά Προγράμματα Μέσης και Μακράς Διάρκειας

Τα προγράμματα αυτά ήταν εξάμηνης διάρκειας και υλοποιήθηκαν με τελικούς δικαιούχους τα Πανεπιστήμια ύστερα από συγκριτική αξιολόγηση των προτάσεων που υποβλήθηκαν. Αποσκοπούσαν στον εκσυγχρονισμό και εμπλουτισμό των γνώσεων στο βασικό αντικείμενο των σπουδών των επιμορφούμενων και στην παιδαγωγική-διδακτική κατάρτιση,

Οι εκπαιδευτικοί που παρακολούθησαν τα προγράμματα αυτά αποσπούσαν από την υπηρεσία τους και παρακολουθούσαν την επιμόρφωση στα Πανεπιστήμια.

Οι επιμορφώσεις που προκηρύχθηκαν και χρηματοδοτήθηκαν ήταν οι παρακάτω:

- Επιμορφωτικά προγράμματα μέσης και μακράς διάρκειας-ΣΕΛΕΤΕ (2000-2001)
- Επιμορφωτικά προγράμματα μέσης και μακράς διάρκειας-ΣΕΛΕΤΕ (2001-2002)
- Ε42 – Προγράμματα Εκπαίδευσης & υποστήριξης Εκπαιδευτικών
- Επιμόρφωση Καθηγητών Μ.Ε (Κοινωνιολόγων-Οικονομολόγων-Νομικών) στην Κοινωνιολογία και Κοινωνιολογία της Υγείας
- Επιμορφωτικά προγράμματα μέσης και μακράς διάρκειας για καθηγητές Β/θμιας Εκπαίδευσης

Τα προγράμματα αυτά επίσης υλοποιήθηκαν στην αρχή του ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ και δεν συνεχίστηκαν δεδομένου του υψηλού κόστους αλλά κυρίως των προβλημάτων που παρουσιάζονταν στις σχολικές μονάδες από τις αποσπάσεις των εκπαιδευτικών ιδιαίτερα στις βασικές ειδικότητες.

Εκπαιδευτικά Προγράμματα για την Ακαδημαϊκή και Επαγγελματική Αναβάθμιση Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης - Εξομοίωση

Τα προγράμματα αυτά ήταν στη ουσία συνέχεια και ολοκλήρωση της δράσης που ξεκίνησε σε μεγάλη έκταση κατά το ΕΠΕΑΕΚ Ι. Στόχος των προγραμμάτων ήταν η εξομοίωση των αποφοίτων από τις διετής παιδαγωγικές ακαδημίες που καταργήθηκαν, με τους δασκάλους που αποφοίτησαν από τα παιδαγωγικά τμήματα που δημιουργήθηκαν στα Πανεπιστήμια της χώρας με τεταρτοετή διάρκεια σπουδών. Τα προγράμματα είχαν εξακτινωμένη μορφή στους νομούς της χώρας και η διδασκαλία γινότανε από μέλη ΔΕΠ και κατόχους διδακτορικού διπλώματος. Οι επιμορφούμενοι σύμφωνα με το νόμο εγγράφονταν ως φοιτητές στα αντίστοιχα Παιδαγωγικά τμήματα και μετά από κανονικές εξετάσεις ελάμβαναν πτυχίο από το αντίστοιχο τμήμα ισότιμο τεταρτοετούς διάρκειας σπουδών. Τα προγράμματα ήταν προαιρετικά ωστόσο το μεγαλύτερο ποσοστό των Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης τα παρακολούθησε και έλαβε πτυχίο.

Επιμόρφωση Στελεχών Διοίκησης της Εκπαίδευσης

Η επιμόρφωση αυτή αφορούσε στην επιμόρφωση σε προγράμματα διοίκησης και διαχείρισης της σχολικής μονάδας των στελεχών της εκπαίδευσης καθώς και όσων εκπαιδευτικών ενδιαφέρονταν να καλύψουν θέσεις στελεχών στη διοίκηση της εκπαίδευσης. Η επιμόρφωση αυτή δεν έλαβε μεγάλο εύρος και τα προγράμματα που πραγματοποιήθηκαν ήταν τα κατωτέρω :

- Επιμόρφωση Στελεχών Διοίκησης της Εκπαίδευσης-ΣΕΛΕΤΕ
- Επιμόρφωση στελεχών διοίκησης της εκπαίδευσης - ΕΥΕ
- Επιμόρφωση Στελεχών Διοίκησης της Εκπαίδευσης – Π.Ι.
- Επιμόρφωση Στελεχιακού Δυναμικού - ΟΕΕΚ/ΙΕΚ

2.2. Αξιολόγηση της ενέργειας επιμόρφωσης εκπαιδευτικών

Από την μέχρι προηγηθείσα παρουσίαση των στόχων και των προγραμμάτων επιμόρφωσης συνάγονται ορισμένα χρήσιμα αξιολογικά στοιχεία και διαπιστώσεις.

Ισχυρά σημεία

1. Πραγματοποιήθηκε σημαντικός αριθμός προγραμμάτων κυρίως ταχύρρυθμης διάρκειας για την αντιμετώπιση των αλλαγών στην εκπαίδευση όπως πχ επιμόρφωση στα νέα βιβλία, στα νέα προγράμματα σπουδών, στη διαχείριση της σχολικής τάξης κλπ.
2. Η εισαγωγική επιμόρφωση πραγματοποιήθηκε κανονικά για κάθε σχολικό έτος και το 2008 για πρώτη φορά υλοποιήθηκε πριν την έναρξη του σχολικού έτους.
3. Πραγματοποιήθηκε ένα σημαντικό και μεγάλης εμβέλειας έργο επιμόρφωσης στις ΤΠΕ όπου επιμορφώθηκαν στο πρώτο επίπεδο 100.000 εκπαιδευτικοί (75.000 με χρηματοδότηση από το ΕΠΚτΠ και 25.000 με χρηματοδότηση από το ΕΠΕΑΕΚ II) και περίπου εκπαιδευτικοί και άλλες 4.600 στο δεύτερο επίπεδο. Τα προγράμματα αυτά συγκροτούν στη ουσία καλή πρακτική διότι πέρα από την πιστοποιημένη επιμόρφωση που παρείχαν δημιούργησαν ένα σημαντικό μηχανισμό υλοποίησης σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο.
4. Στην υλοποίηση των προγραμμάτων δεν υπήρξαν σημαντικά προβλήματα στη διαχείρισή τους και οι μηχανισμοί υλοποίησης λειτούργησαν ικανοποιητικά.

Αδύνατα σημεία

1. Από το σύνολο των πράξεων που συμπεριλαμβάνονταν στο συμπλήρωμα προγραμματισμού ορισμένες κατηγορίες πράξεων δεν ενεργοποιήθηκαν όπως η εξ αποστάσεως επιμόρφωση, η αυτοεπιμόρφωση και η επέκταση της ενδοσχολικής επιμόρφωσης. Οι μορφές αυτής της επιμόρφωσης θεωρούνται χρήσιμες και από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς. Σύμφωνα με στοιχεία έρευνας πεδίου του Π.Ι οι εκπαιδευτικοί δίδουν προβάδισμα στις ενεργές συμμετοχικές μορφές επιμόρφωσης, τη σύνδεση θεωρίας και πράξης, τη σύνδεση επιμόρφωσης-σχολείου και την επίλυση σχολικών προβλημάτων.
2. Δεν υφίσταται ενιαίος σχεδιασμός της επιμόρφωσης για τους Εκπαιδευτικούς Α'θμιας και Β'θμιας εκπαίδευσης με άξονες θεματικών προτεραιοτήτων που να στηρίζεται στην καταγραφή των αναγκών από κάτω προς τα πάνω με βάση την περιοδική ανίχνευση των αναγκών των εκπαιδευτικών. Ο Οργανισμός Επιμόρφωσης των Εκπαιδευτικών παρά τα σημαντικά βήματα που πραγματοποιήθηκαν δεν κατέστη στη πράξη λειτουργικά πλήρης ώστε να επιτελέσει το ρόλο που προβλέπεται από το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο ίδρυσης του.
3. Έως σήμερα οι φορείς επιμόρφωσης σχεδιάζουν οι ίδιοι το περιεχόμενο των προγραμμάτων επιμόρφωσης που υλοποιούν κάθε φορά. Χωρίς να αμφισβητείται το γεγονός ότι οι φορείς αυτοί διαθέτουν τεχνογνωσία και εμπειρία στο σχεδιασμό των επιμορφωτικών προγραμμάτων δεν έχει αντιμετωπιστεί ενιαία ο σχεδιασμός από ένα φορέα που να είναι υπεύθυνος για την παραγωγή και την

έγκριση των επιμορφωτικών προγραμμάτων και εν γένει την ανάπτυξη ενός συστήματος διαχείρισης ολικής ποιότητας της επιμόρφωσης.

4. Απουσιάζει μια συστηματοποιημένη διαδικασία παρακολούθησης της αποτελεσματικότητας των επιμορφωτικών προγραμμάτων και δεν έχει αξιολογηθεί έως τώρα η μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη αποτελεσματικότητα των έργων επιμόρφωσης. Τα προγράμματα συνήθως αξιολογούνται από τους εκπαιδευόμενους μετά το πέρας κάθε προγράμματος ωστόσο δεν υφίσταται ένας φορέας συγκέντρωσης των στοιχείων που να κεφαλαιοποιεί την εμπειρία και τα αποτελέσματα και πολύ περισσότερο να προβαίνει στην ανάπτυξη κοινής μεθοδολογίας αξιολόγησης των προγραμμάτων και αποτίμησης της επίπτωσής τους.
5. Δεν έχει αναπτυχθεί μηχανισμός παρακολούθησης και διάχυσης της πολιτικής της επιμόρφωσης και των καλών πρακτικών (εθνικών, διεθνών) της Α΄βάθμιας και Β΄βάθμιας Εκπαίδευσης.
6. Οι εκπαιδευτές των προγραμμάτων δεν αντλούνται από ένα οργανωμένο μητρώο εκπαιδευτών με εξαίρεση τα προγράμματα στις ΤΠΕ.
7. Από στοιχεία πρόσφατης έρευνας πεδίου του ΠΙ προκύπτουν σημαντικά συμπεράσματα σχετικά με τα προγράμματα επιμόρφωσης που πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά το σχεδιασμό και την εφαρμογή των προγραμμάτων στο ΕΠ ΕΔΒΜ. Ειδικότερα:
 - Οι εκπαιδευτικοί έχουν θετική στάση ως προς την αναγκαιότητα της επιμόρφωσης και την αξιολογούν ως μια διαδικασία απαραίτητη σε όλη τη διάρκεια της επαγγελματικής τους ζωής. Υψηλή αποδοχή συγκεντρώνει επίσης η πρόταση για τη συνεχή επιμόρφωση και σε συγκεκριμένες περιόδους της επαγγελματικής σταδιοδρομίας των εκπαιδευτικών.
 - Κεντρικό πρόβλημα της επιμόρφωσης σύμφωνα με τις απόψεις των εκπαιδευτικών είναι η ανάγκη αποτελεσματικότερης σύνδεσης της επιμόρφωσης με την εκπαιδευτική πραγματικότητα και τη σχολική πράξη. Επίσης διαπιστώνονται εμπόδια στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών λόγω έλλειψης ενός συγκροτημένου σχεδίου επιμόρφωσης, ευαισθητοποίησης/ πληροφόρησης και σύνδεσης της με τον χρόνο και τον χώρο της σχολικής ζωής.
 - Ως προς τη μορφή της επιμόρφωσης οι εκπαιδευτικοί προκρίνουν τις ενεργητικές συμμετοχικές μορφές επιμόρφωσης, τη σύνδεση θεωρίας και πράξης, τη σύνδεση επιμόρφωσης – σχολείου. Συνεπώς τα προγράμματα επιμόρφωσης πρέπει να είναι σχεδιασμένα και εστιασμένα με συγκεκριμένους στόχους, εφαρμόσιμα μέσω συγκεκριμένων παραδειγμάτων, με εμβάθυνση και όχι επιφανειακή προσέγγιση. Επιπλέον, ιδιαίτερη βαρύτητα δίδεται εκτός των άλλων στις μορφές επιμόρφωσης που συνδυάζουν σύντομης διάρκειας επιμορφωτικά σεμινάρια με εφαρμογές σχεδίων εργασίας στα σχολεία (projects) και εν συνεχεία ανατροφοδότηση της αποκτηθείσας εμπειρίας.
 - Ως προς το περιεχόμενο, τα επιμορφωτικά προγράμματα που προκρίνονται από τους εκπαιδευτικούς είναι αυτά που σχετίζονται με

τη συζήτηση προβλημάτων (83%), τον συνδυασμό θεωρίας και πράξης (74%) και την παρακολούθηση δειγματικών διδασκαλιών (67%). Οι τρεις πλέον προτιμώμενες θεματικές περιοχές που αναδεικνύουν και τις ανάγκες των εκπαιδευτικών είναι η διαχείριση της σχολικής πραγματικότητας (77%), τα θέματα διδακτικής (60%) και οι Νέες Τεχνολογίες (53%).

- Ιδιαίτερη βαρύτητα επίσης δίδεται στην αξιοποίηση της νέας τεχνολογίας (εξ αποστάσεως επιμόρφωση), με έμφαση στις απομακρυσμένες γεωγραφικά περιοχές.

Συνολικά και από τα εμπειρικά στοιχεία προκύπτει ότι υπάρχει ανάγκη για :

- Διαδικασίες και εργαλεία συστηματικής διερεύνησης των αναγκών και των εμποδίων στην επιμόρφωση
- Μελέτη και εφαρμογή των επιμορφωτικών προγραμμάτων σε σχέση με τις διαδικασίες της σχολικής μάθησης
- Πρακτικοί τρόποι σύνδεσης σχολείου και επιμορφωτικών δράσεων,
- Σύστημα επικοινωνίας / πληροφόρησης σχετικά με τις επιμορφωτικές δράσεις
- Συστηματική έρευνα των μεθοδολογιών και πρακτικών της επιμόρφωσης και ειδικότερα με την αξιοποίηση της Νέας Τεχνολογίας
- Αξιοποίηση της Νέας Τεχνολογίας με τις εξ αποστάσεως μορφές επιμόρφωσης,
- για την υπέρβαση των περιορισμών χρόνου και αποστάσεων
- Σύστημα διασφάλισης της ποιότητας των επιμορφωτικών δράσεων (κριτήρια, μεθοδολογίες και διαδικασίες).

2.3. Προτάσεις για υλοποίηση της δράσης στο ΕΠΕΔΒΜ 2007-2013

Από την επεξεργασία των δεδομένων και λαμβάνοντας υπόψη την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης στο τομέα της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών και τα ευρήματα της έρευνας πεδίου του Π.Ι. παρουσιάζονται παρακάτω ορισμένες προτάσεις βελτίωσης του θεσμού της επιμόρφωσης και των επιμορφωτικών προγραμμάτων.

Οι προτάσεις αφορούν δύο διακριτές ομάδες παρεμβάσεων. **Η πρώτη ομάδα παρεμβάσεων** αφορά στην άμεση υλοποίηση επιμορφωτικών προγραμμάτων που τεκμηριωμένα κρίνονται απολύτως αναγκαία, υπάρχει καλή πρακτική από πρωθύστερη εκτέλεση και επαρκείς μηχανισμοί υποστήριξης. **Η δεύτερη ομάδα παρεμβάσεων** αφορά κυρίως τα ζητήματα του ενιαίου σχεδιασμού, συντονισμού, παρακολούθησης και αποτίμησης της επιμόρφωσης.

1^η ομάδα παρεμβάσεων

1. Η υλοποίηση των προγραμμάτων επιμόρφωσης στις ΤΠΕ μπορεί να υλοποιηθεί άμεσα δεδομένου ότι πέρα από την διαπιστωμένη αναγκαιότητά τους υπάρχουν επαρκείς μηχανισμοί υλοποίησης και τα προγράμματα μπορούν

να εκτελεστούν εντός ενός ολοκληρωμένου πλαισίου με πιστοποιημένους επιμορφωτές, πιστοποιημένες δομές και διαδικασίες πιστοποίησης των επιμορφούμενων.

2. Η εισαγωγική επιμόρφωση μπορεί να υλοποιηθεί, ως προβλέπεται, εκ του θεσμικού πλαισίου. Παράλληλα χρειάζεται να μελετηθεί άμεσα ο εμπλουτισμός του διδακτικού, παιδαγωγικού και ψυχοπαιδαγωγικού περιεχομένου και της διάρκειάς της σε ετήσια βάση με ενδεχόμενο αν κριθεί αναγκαίο, να αποτελεί προϋπόθεση για την άσκηση του εκπαιδευτικού έργου.
3. Άμεσα θα πρέπει να εξεταστεί η εμπειρία της ενδοσχολικής επιμόρφωσης και να σχεδιαστούν προγράμματα με βάση τις ανάγκες των εκπαιδευτικών και των εκπαιδευτικών μονάδων.
4. Μελέτη και ανάπτυξη εργαλείων και διαδικασιών εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (e-learning) με αξιοποίηση της σχετικής μελέτης του ΟΕΠΕΚ και των υφιστάμενων υποδομών του Π.Ι και του σχολικού δικτύου.
5. Συνέχιση των ταχύρρυθμων επιμορφωτικών προγραμμάτων στις επιχειρούμενες αλλαγές στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση (νέα βιβλία κλπ)

2^η ομάδα παρεμβάσεων

1. Ενίσχυση του ενιαίου σχεδιασμού, συντονισμού και παρακολούθησης των προγραμμάτων από ένα κεντρικό φορέα με αρμοδιότητα την επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών Α'θμιας και Β'θμιας εκπαίδευσης με συγκεκριμένους άξονες θεματικών προτεραιοτήτων που να στηρίζεται στην καταγραφή των αναγκών των εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού συστήματος. Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να εξεταστεί η περαιτέρω η ενίσχυση του οργανισμού επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών και η συνεργασία με το τμήμα επιμόρφωσης του Π.Ι που συμμετέχει στο Δ.Σ του Ο.ΕΠ.ΕΚ.

Ο Ο.ΕΠ.ΕΚ παρά την λειτουργική υποστήριξη του από το ΕΠΕΑΕΚ II δεν προχώρησε στην ουσιαστική επιτέλεση του ρόλου του ως σχεδιαστή και συντονιστή των δράσεων. Οι επιμορφωτικές δράσεις παραμένουν χωρίς ενιαίο σχεδιασμό και συντονισμό. Επίσης δεν έχει έως τώρα υπάρξει μια συστηματοποιημένη διαδικασία παρακολούθησης της αποτελεσματικότητας των επιμορφωτικών προγραμμάτων. Μία από τις βασικές αιτίες για τη μη πλήρη ανάπτυξη του ΟΕΠΕΚ ήταν το γεγονός ότι δεν στελεχώθηκε ουσιαστικά για να διεκπεραιώσει το έργο του. Συγκεκριμένα η στελέχωση του προερχόταν κατά κύριο λόγο από αποσπασμένους εκπαιδευτικούς, οι οποίοι με το αποκοτούσαν σχετική εμπειρία έφευγαν με αποτέλεσμα να μην υπάρχει συνέχεια. Από τον ιδρυτικό νόμο του Ο.ΕΠ.ΕΚ υπήρχε η δυνατότητα υλοποίησης προγραμμάτων επιμόρφωσης καθώς και συντονισμού των δράσεων επιμόρφωσης και με κατάλληλη στελέχωση θα μπορούσε να αποκτήσει ουσιαστική διαχειριστική επάρκεια²

² αντίστοιχο παράδειγμα στο ΥΠΕΠΘ υπήρχε με τη Διεύθυνση Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (ΔΙΚΠΣ) η οποία είχε την ευθύνη συντονισμού και διαχείρισης του ΕΠΕΑΕΚ I και στελεχωνόταν από αποσπασμένους εκπαιδευτικούς με σημαντικά προβλήματα, αλλά στη συνέχεια μετεξελίχθηκε στην ΕΥΔ που έχει την κατάλληλη στελέχωση και έχει επιτελέσει σημαντικότητα έργο

- Η βέλτιστη λύση για την προγραμματική περίοδο 2007-13 είναι να ενισχυθεί ο Ο.ΕΠ.ΕΚ καθόσον συγκεντρώνει τη συναίνεση των κοινωνικών εταίρων (ΟΛΜΕ, ΔΟΕ, ΟΙΕΛΕ). Η ενίσχυση του Ο.ΕΠ.ΕΚ είναι επίσης η οικονομικότερη λύση έναντι της εναλλακτικής σύστασης νέου φορέα και με την κατάλληλη στελέχωση του μπορεί να εξασφαλίσει ομαλή υλοποίηση των δράσεων επιμόρφωσης εκπαιδευτικών
2. Ενίσχυση των ΠΕΚ ως περιφερειακού μηχανισμού επιμόρφωσης, συντονισμός και συνεργασία αυτών με τον φορέα σχεδιασμού και συντονισμού της επιμόρφωσης.
 3. Δημιουργία ενιαίου μεθοδολογικού πλαισίου εκπόνησης των προγραμμάτων σπουδών των επιμορφωτικών προγραμμάτων.
 4. Υποστήριξη του σχεδιασμού της επιμορφωτικής πολιτικής και των προγραμμάτων με την εκπόνηση στοχευμένων μελετών που θα ανατροφοδοτούν το σχεδιασμό σε θέματα όπως:
 - Προσδιορισμός προτεραιοτήτων και των μορφών επιμόρφωσης καθώς και των αναγκαίων πόρων και για την επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών της Α'θμιας και Β'θμιας Εκπαίδευσης
 - Πλαίσιο κινήτρων για την συμμετοχή των Εκπαιδευτών Α'θμιας και Β'θμιας Εκπαίδευσης σε Επιμορφωτικές Δράσεις – Σύνδεση της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών και εξέλιξής τους
 - Περιοδική ανίχνευση επιμορφωτικών αναγκών
 5. Ανάπτυξη μηχανισμού παρακολούθησης και διάχυσης της πολιτικής και της εφαρμογής των προγραμμάτων επιμόρφωσης της Α'βάθμιας και Β'βάθμιας εκπαίδευσης και των καλών πρακτικών. Ο μηχανισμός αυτός θα ανατροφοδοτεί το σχεδιασμό και θα στοχεύει στη συστηματική παρακολούθηση και οργανωμένη καταγραφή της εξέλιξης των θεμάτων που αφορούν στην επιμόρφωση και των εφαρμοζόμενων προγραμμάτων. Θα συγκεντρώνει στοιχεία από εθνικές και διεθνείς πηγές, καθώς και από έρευνες πεδίου.
 6. Ανάπτυξη συστήματος πιστοποίησης των φορέων επιμόρφωσης, των εκπαιδευτών και των επιμορφούμενων εκπαιδευτικών με στόχο τη διασφάλιση της ποιότητας της παρεχόμενης επιμόρφωσης. Το σύστημα θα πρέπει να διαθέτει συγκεκριμένες προδιαγραφές ως προς την πιστοποίηση των δομών, την δημιουργία μητρώου εκπαιδευτών και των διαδικασιών πιστοποίησης των επιμορφούμενων. Για το σκοπό αυτό απαιτείται ειδική μελέτη που θα περιλαμβάνει τις προδιαγραφές του συστήματος την οργάνωση και τη λειτουργία του. Στην κατεύθυνση αυτή μπορεί να συμβάλει και η αξιοποίηση της εμπειρίας από την εφαρμογή των προγραμμάτων επιμόρφωσης στις ΤΠΕ που υλοποιήθηκαν από το ΕΠΕΑΕΚ II. Για την πιστοποίηση των επιμορφούμενων εκπαιδευτικών και εκπαιδευτών θα πρέπει να υπάρξει ουσιαστική ενεργοποίηση του αντίστοιχου Συστήματος 5 «Πιστοποίηση» του ΕΣΣΕΕΚΑ
 7. Ανάπτυξη συστήματος ποιοτικού ελέγχου αποτελεσμάτων και αξιολόγησης των επιμορφωτικών προγραμμάτων. Μέχρι σήμερα δεν τηρούνται οργανωμένα και συγκεντρωμένα σε ένα κεντρικό φορέα τα στοιχεία των αποτελεσμάτων από την υλοποίηση των επιμορφωτικών προγραμμάτων. Επίσης η συνήθης πρακτική

- στα προγράμματα επιμόρφωσης είναι να διενεργούνται αξιολογήσεις αμέσως με τη λήξη των προγραμμάτων όμως και αυτές δεν πραγματοποιούνται βάση ενός ενιαίου συστήματος αξιολόγησης, ενώ δεν ελέγχεται καθόλου στη συνέχεια η επίπτωση και η αποτελεσματικότητά των προγραμμάτων. Τέτοιου τύπου στοιχεία απαιτούν ενδεχόμενα έρευνες πεδίου και follow up των επιμορφούμενων μετά από ένα χρονικό διάστημα από τη λήξη των προγραμμάτων. Τα παραπάνω στοιχεία, τα οποία θα συγκεντρώνονται θα ενσωματώνονται σε απολογιστικές εκθέσεις και θα αποτελούν στοιχεία για τον σχεδιασμό των νέων προγραμμάτων.
8. Ανάπτυξη εργαλείου καταγραφής ωφελούμενων εκπαιδευτικών από τα προγράμματα επιμόρφωσης. Μέχρι σήμερα δεν υφίσταται μια ενιαία βάση (μητρώο) καταγραφής των ωφελούμενων από τα προγράμματα επιμόρφωσης . Προτείνεται η σύσταση ενός ηλεκτρονικού μητρώου ωφελουμένων εκπαιδευτικών το οποίο μπορεί να αποτελέσει εργαλείο στην ακριβέστερη στοχοθέτηση των επιμορφωτικών προγραμμάτων.

3. Αξιολογικό Δελτίο της ενέργειας αξιολόγησης εκπαιδευτικού έργου σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης

3.1. Σύντομη περιγραφή της Ενέργειας

Σκοπός της ενέργειας 2.1.2 ήταν η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Μέσω των πράξεων που συμπεριλαμβάνονταν στην ενέργεια προβλέπονταν η εκπόνηση μελετών, η παραγωγή εργαλείων αξιολόγησης, η ανάπτυξη και προτυποποίηση δεικτών και κριτηρίων για την αποτύπωση του εκπαιδευτικού συστήματος, η αποτίμηση του τρόπου λειτουργίας των υπηρεσιών και των θεσμοθετημένων οργάνων της εκπαίδευσης καθώς και η ανάπτυξη συστήματος τεκμηρίωσης της ανώτατης εκπαίδευσης .

Επίσης στην ενέργεια συμπεριλήφθησαν πράξεις που αφορούσαν την αξιολόγηση και πιστοποίηση της γλωσσομάθειας.

3.1.1. Διοικητικά στοιχεία υλοποίησης

Στο πλαίσιο της ενέργειας 2.1.2 «Αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου» εκδόθηκαν από την ΕΥΔ ΕΠΕΑΕΚ 10 προσκλήσεις και εντάχθηκαν ισάριθμες πράξεις. Ο προϋπολογισμός των ενταγμένων πράξεων ανέρχεται σε 19,1 εκατομμύρια ευρώ και το ύψος των καταχωρημένων δαπανών στο ΟΠΣ σε 12,3 εκατομμύρια ευρώ. Στο πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα στοιχεία ενεργοποίησης (στοιχεία πίνακα έως 31/12/2008) των πράξεων της ενέργειας.

Πίνακας 3: Στοιχεία ενεργοποίησης της ενέργειας «Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου»

ΕΝΕΡΓΕΙΑ	ΑΡ. ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ	Π/Υ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΑΡ. ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΔΑΠΑΝΕΣ
Αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου	10	19.153.124,50	10	12.358.776,08

Οι ενταγμένες πράξεις αξιολογήθηκαν με την διαδικασία της άμεσης και συγκριτικής αξιολόγησης. Τελικοί δικαιούχοι των πράξεων ήταν το Κέντρο Εκπαιδευτικής έρευνας, το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, τα Πανεπιστήμια και η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Προγραμμάτων ΚΠΣ του ΥΠΕΠΘ. Αναλυτικά οι πράξεις/έργα που

χρηματοδοτήθηκαν και οι δαπάνες ανά πράξη παρουσιάζονται στο πίνακα που ακολουθεί (στοιχεία πίνακα έως 31/12/2008).

Πίνακας 4: Πράξεις που εντάχθηκαν και χρηματοδοτήθηκαν από την Ενέργεια 2.1.2 «Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου»

Κωδικός MIS	Τίτλος Έργου	Π/Υ	Δαπάνες
61100	Ανάπτυξη του συστήματος τεκμηρίωσης της ανώτατης εκπαίδευσης-Επιχορήγηση	736.316,95	501.343,27
61103	Ανάπτυξη Εθνικού συστήματος διασφάλισης και αξιολόγησης ποιότητας της ανώτατης εκπαίδευσης	484.225,97	188.206,49
61104	Στρατηγικός και Χωροταξικός σχεδιασμός της ανώτατης εκπαίδευσης	1.655.172,41	1.369.191,84
65170	Ανάπτυξη και προτυποποίηση δεικτών και κριτηρίων για την αποτύπωση του εκπαιδευτικού συστήματος.	6.586.742,88	5.278.257,20
86936	Αποτίμηση του τρόπου λειτουργίας των υπηρεσιών και των θεσμοθετημένων οργάνων της εκπαίδευσης	1.890.617,80	1.298.935,27
103344	Αξιολόγηση ποιοτικών χαρακτηριστικών του συστήματος Α/ βάθμιας και Β/ βάθμιας εκπαίδευσης	547.300,00	403.090,39
110497	Σύστημα Αξιολόγησης και Πιστοποίησης Γλωσσομάθειας	1.569.550,75	254.165,78
110796	Σύστημα αξιολόγησης και Πιστοποίησης Γλωσσομάθειας στο ΕΚΠΑ	3.227.276,24	1.644.197,05
111004	Σύστημα αξιολόγησης και Πιστοποίησης Γλωσσομάθειας στο ΑΠΘ	1.659.735,00	1.361.684,33
113837	Ανάπτυξη εθνικού συστήματος αξιολόγησης και διασφάλισης της ποιότητας της ανώτατης εκπαίδευσης	796.186,50	59.704,46

3.1.2. Διαδικασία υλοποίησης

Στη παράγραφο αυτή γίνεται μια συνοπτική παρουσίαση των κατηγοριών πράξεων που υλοποιήθηκαν. Η παρουσίαση συμβάλλει στο να δοθεί μια καταρχήν εικόνα του φυσικού αντικειμένου των πράξεων καθώς και των πιθανών προβλημάτων που ανέκυψαν κατά την εκτέλεσή τους και τα οποία θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των δράσεων στο νέο Ε.Π ΕΔΒΜ 2007-2013.

Ανάπτυξη και προτυποποίηση δεικτών και κριτηρίων

Η ως άνω πράξη αφορούσε τη διαμόρφωση δεικτών και κριτηρίων αποτύπωσης της κατάστασης στη Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Αποσκοπούσε στη συγκρότηση ενός ολοκληρωμένου εκπαιδευτικού χάρτη της χώρας καθώς και στην ανάπτυξη ενός συστήματος δεικτών για την παροχή ολοκληρωμένης, επίκαιρης και αξιόπιστης πληροφόρησης σχετικά με τα δεδομένα, τη λειτουργία και τα επιτεύγματα

του εκπαιδευτικού συστήματος σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Οι δείκτες αυτοί αφορούσαν:

- το μαθητικό πληθυσμό (κοινωνικά και πολιτισμικά στοιχεία σχολείου, γονέων, μαθητική επίδοση και πρόοδος, εξωσχολικές δραστηριότητες, μαθητικές ροές, τις σχέσεις σχολείου-οικογένειας, κλπ.)
- τα διαθέσιμα μέσα (σχολικό κτίριο, λοιποί χώροι, ύπαρξη και λειτουργία εργαστηρίων και βιβλιοθηκών, εποπτικά μέσα και εργαστηριακός εξοπλισμός διαθέσιμος-αξιοποιήσιμος, κλπ.)
- το προσωπικό του σχολείου (εκπαιδευτικοί, ειδικό-βοηθητικό προσωπικό, διοικητικοί, κλπ.)
- τις μαθησιακές διαδικασίες (εφαρμογή προγράμματος σπουδών, εκπαιδευτικό υλικό, καινοτομικές δραστηριότητες, όπως η χρήση βιβλιοθηκών ή πληροφορικής, κλπ.)

Τέλος προβλέπονταν η ανάπτυξη ενός γεωγραφικού πληροφοριακού συστήματος (GIS), που θα αποτυπώνει την υπάρχουσα κατάσταση σε όλους τους τομείς που συνδέονται με την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου.

Ο συνολικός προϋπολογισμός της πράξης ανέρχεται σε 6.586742,18 €. Η πράξη έχει ολοκληρώσει το φυσικό του αντικείμενο και οι δηλωθείσες δαπάνες ανέρχονται σε 5.278.257,20 €.

Αποτίμηση του τρόπου λειτουργίας των υπηρεσιών και των θεσμοθετημένων οργάνων της εκπαίδευσης

Η παρούσα πράξη είχε ως στόχο τη μελέτη των βασικών παραγόντων που επηρεάζουν άμεσα τη λειτουργία και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών του εκπαιδευτικού συστήματος. Στο πλαίσιο της πράξης πραγματοποιήθηκε μία συνολική καταγραφή και αποτίμηση της διοίκησης του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, προκειμένου να εντοπιστούν οι δυσλειτουργίες και να διαμορφωθούν προτάσεις για την καλύτερη λειτουργία του. Ειδικότερα στο πλαίσιο της πράξης πραγματοποιήθηκαν οι ακόλουθες μελέτες:

- ο Διερεύνηση του θεσμικού και νομικού πλαισίου διοίκησης του εκπαιδευτικού συστήματος.
- ο Αποτύπωση των δραστηριοτήτων των στελεχών της εκπαίδευσης και αποτίμηση του ρόλου τους.
- ο Συγκριτική μελέτη μεταξύ Ελλάδος και κρατών-μελών της Ε.Ε. με σκοπό τον εντοπισμό και την αξιοποίηση «καλών πρακτικών» (good practices).

Η πρώτη μελέτη εστιάζει στην αποτύπωση των υφιστάμενων διοικητικών φορέων της εκπαίδευσης, την καταγραφή και την αποτίμηση του τρόπου κατανομής του διοικητικού προσωπικού στις διάφορες βαθμίδες και στην αξιολόγηση των διαδικασιών πρόσληψης και εξέλιξης των εκπαιδευτικών στελεχών. Η δεύτερη μελέτη επικεντρώνεται στην καταγραφή και αποτίμηση των δραστηριοτήτων των στελεχών διοίκησης καθώς και στη διερεύνηση του τρόπου εμπλοκής τους στο εκπαιδευτικό έργο. Στην τρίτη επιχειρείται μια συγκριτική μελέτη και αποτίμηση του τρόπου

λειτουργίας των διοικητικών υπηρεσιών σε σχέση με τα άλλα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά συστήματα (Πορτογαλία, Φιλανδία, Ισπανία και Μ. Βρετανία).

Ο συνολικός προϋπολογισμός της πράξης ανέρχεται σε 1.890.617,80 €. Η πράξη έχει ολοκληρώσει το φυσικό της αντικείμενο και οι δηλωθείσες δαπάνες ανέρχονται σε 1.298.935,27 €.

Ανάπτυξη εθνικού συστήματος αξιολόγησης και διασφάλισης της ποιότητας της ανώτατης εκπαίδευσης

Στόχος της εν λόγω πράξης ήταν η υποστήριξη της ανάπτυξης του εθνικού συστήματος αξιολόγησης της ποιότητας της ανώτατης εκπαίδευσης που θεσμοθετήθηκε με το Νόμο 3374/2005 και την ίδρυση και λειτουργία της Αρχής Διασφάλισης Ποιότητας Ανώτατης Εκπαίδευσης (Α.ΔΙ.Π).

Σκοπός της Α.ΔΙ.Π είναι να διαμορφώσει και να εφαρμόσει ένα ενιαίο σύστημα διασφάλισης ποιότητας, ως σύστημα αναφοράς για το έργο που επιτελούν τα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης. Επίσης, να συγκεντρώσει και να κωδικοποιήσει τις κρίσιμες εκείνες πληροφορίες, που θα κατευθύνουν την Πολιτεία στην αποτελεσματική ενίσχυση της Ανώτατης Εκπαίδευσης της χώρας. Ειδικότερα η υλοποίηση της πράξης περιλαμβάνει:

- ο την οργάνωση του συστήματος και την πλαισίωσή του με εξειδικευμένο επιστημονικό και διοικητικό/τεχνικό δυναμικό.
- ο την ανάπτυξη της μεθοδολογικής υποδομής του – εργαλεία αξιολόγησης.
- ο την υλοποίηση συγκεκριμένων προγραμμάτων αξιολόγησης ποιότητας.

Ο συνολικός προϋπολογισμός της πράξης ανέρχεται σε 796.186,50€ και οι δηλωθείσες δαπάνες σε 59.704,46 €.

Στρατηγικός και χωροταξικός σχεδιασμός της ανώτατης εκπαίδευσης

Η συγκεκριμένη πράξη περιλάμβανε αφενός μεν την κατάρτιση του κεντρικού στρατηγικού και χωροταξικού σχεδίου ανάπτυξης της ανώτατης εκπαίδευσης στην Ελλάδα, για λογαριασμό του ΥΠΕΠΘ, αφετέρου δε την κατάρτιση των στρατηγικών και επιχειρησιακών σχεδίων των επιμέρους Ιδρυμάτων.

Ο συνολικός προϋπολογισμός της πράξης ανέρχεται σε 1.655.172,41 €. Η πράξη έχει ολοκληρώσει το φυσικό της αντικείμενο και οι δηλωθείσες δαπάνες ανέρχονται σε 1.369.191,84 €.

Ανάπτυξη Εθνικού συστήματος διασφάλισης και αξιολόγησης ποιότητας της ανώτατης εκπαίδευσης

Η εν λόγω πράξη είχε ως στόχο την προετοιμασία και τη διαμόρφωση των προϋποθέσεων που θα έκαναν δυνατή – με τη θεσμοθέτηση - την έγκαιρη ενεργοποίηση του συστήματος διασφάλισης και αξιολόγησης της ποιότητας της Ανώτατης Εκπαίδευσης. Ειδικότερα η πράξη αποσκοπούσε στην ενημέρωση και

εξοικείωση της εκπαιδευτικής κοινότητας αναφορικά με τα λειτουργούντα διεθνώς συστήματα διασφάλισης και αξιολόγησης της ποιότητας, τις υπάρχουσες εμπειρίες στις διάφορες χώρες, τις ακολουθούμενες μεθόδους και πρακτικές. Οι δραστηριότητες που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της πράξης ήταν:

- ο Η οργάνωση και πραγματοποίηση ενημερωτικών σεμιναρίων στην Ελλάδα, τα οποία απευθύνονταν στις διοικήσεις των Ιδρυμάτων και στα στελέχη της ανώτατης εκπαίδευσης τα οποία δραστηριοποιούνται ή επρόκειτο να δραστηριοποιηθούν στα θέματα αυτά.
- ο Η συμμετοχή αριθμού στελεχών από όλα τα Ιδρύματα σε διεθνή σεμινάρια, συνέδρια κλπ. συναφούς περιεχομένου, προκειμένου να αποκτηθεί η πληρέστερη δυνατή ενημέρωση και γνώση πάνω στα σχετικά ζητήματα και να δημιουργηθεί η απαραίτητη «κρίσιμη μάζα» εξειδικευμένων στελεχών, τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και στο επίπεδο των ίδιων των Ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης.

Ο συνολικός προϋπολογισμός της πράξης ανέρχεται σε 484.225,97 €. Η πράξη έχει ολοκληρώσει το φυσικό της αντικείμενο και οι δηλωθείσες δαπάνες ανέρχονται σε 188.206,49 €.

Ανάπτυξη του συστήματος τεκμηρίωσης της ανώτατης εκπαίδευσης

Η ως άνω πράξη περιελάμβανε:

- ο Την εκπόνηση μελέτης για την ανάπτυξη του συστήματος τεκμηρίωσης της ανώτατης εκπαίδευσης.
- ο Την παραγωγή του αναγκαίου λογισμικού του συστήματος τεκμηρίωσης της ανώτατης εκπαίδευσης.

Το σύστημα τεκμηρίωσης περιέχει όλα τα στοιχεία και τα δεδομένα που αφορούν την ανώτατη εκπαίδευση της χώρας μας, ενώ παράλληλα καλύπτει και τις σύγχρονες απαιτήσεις, σε διεθνείς συγκρίσεις, δεδομένων στο χώρο της ανώτατης εκπαίδευσης.

Ο συνολικός προϋπολογισμός της πράξης ανέρχεται σε 736.316,95 €. Η πράξη έχει ολοκληρώσει το φυσικό της αντικείμενο και οι δηλωθείσες δαπάνες ανέρχονται σε 501.343,27 €.

Σύστημα Αξιολόγησης και Πιστοποίησης Γλωσσομάθειας

Η παρούσα κατηγορία πράξεων αφορούσε στην υποστήριξη και περαιτέρω ανάπτυξη του υφιστάμενου συστήματος αξιολόγησης και πιστοποίησης της γλωσσομάθειας - «Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας (Κ.Π.Γ.)».

Η κατηγορία πράξεων περιελάμβανε το σχεδιασμό και την εκπόνηση εργαλείων ελέγχου και μέτρησης της γλωσσομάθειας, την επιμόρφωση των αξιολογητών-βαθμολογητών και την παραγωγή έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού για την πληροφόρηση του κοινού και των υποψηφίων.

Στο πλαίσιο της κατηγορίας εγκρίθηκαν και εντάχθηκαν από την ΕΥΔ ΕΠΕΑΕΚ οι παρακάτω τρεις πράξεις:

- ο 1^η πράξη: Σύστημα αξιολόγησης και Πιστοποίησης Γλωσσομάθειας με τελικό Δικαιούχο το ΕΚΠΑ. Ο συνολικός προϋπολογισμός της πράξης ανέρχεται σε 3.227.276,24 € και οι δηλωθείσες δαπάνες σε 1.644.197,05 €.
- ο 2^η πράξη: Σύστημα αξιολόγησης και Πιστοποίησης Γλωσσομάθειας με τελικό Δικαιούχο το ΑΠΘ. Ο συνολικός προϋπολογισμός της πράξης ανέρχεται σε 1.659.735,00 € και οι δηλωθείσες δαπάνες σε 1.361.684,33 €.
- ο 3^η πράξη: Σύστημα αξιολόγησης και Πιστοποίησης Γλωσσομάθειας με τελικό Δικαιούχο την ΕΥΕ του ΥΠΕΠΘ. Ο συνολικός προϋπολογισμός της πράξης ανέρχεται σε 1.569.550,75 € και οι δηλωθείσες δαπάνες σε 254.165,78 €.

3.2. Αξιολόγηση της ενέργειας αξιολόγησης εκπαιδευτικού έργου

Τα κύρια αξιολογικά ευρήματα από την υλοποίηση των πράξεων της Ενέργειας 2.1.2 «Αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου» αφορούν τα παρακάτω:

1. Μετά από τις αναγκαίες προπαρασκευαστικές πράξεις που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της παρούσας ενέργειας επιτεύχθηκε ο βασικός στόχος, θεσμοθετήθηκε με το νόμο 3374/2005 το πλαίσιο που καθορίζει τα χαρακτηριστικά του εθνικού συστήματος αξιολόγησης της ποιότητας της ανώτατης εκπαίδευσης. Ιδρύθηκε και λειτουργεί η Αρχή Διασφάλισης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (Α.ΔΙ.Π) και χρηματοδοτήθηκε ήδη ειδική πράξη υποστήριξης των δράσεων της.
2. Έχουν δημιουργηθεί οι βασικές προϋποθέσεις ανάπτυξης του εθνικού συστήματος αξιολόγησης και τεκμηρίωσης στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση και έχουν δημιουργηθεί δείκτες, κριτήρια και έχει αποτυπωθεί η κατάσταση του εκπαιδευτικού συστήματος στη Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.
3. Από τους Τελικούς Δικαιούχους των πράξεων της ενέργειας σημαντικές αδυναμίες διαχειριστικής και διοικητικής υποστήριξης αντιμετώπισε το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας το οποίο πρέπει να υποστηριχθεί με συγκεκριμένα μέτρα στελέχωσης και υποστήριξης στη περίπτωση που του ανατεθεί η υλοποίηση δράσεων και στο πλαίσιο του νέου Επιχειρησιακού Προγράμματος. Σημαντικό πρόβλημα είχε επίσης και η Α.ΔΙ.Π η οποία δεν διαθέτει ειδικό λογαριασμό και ακολουθεί το δημόσιο λογιστικό με αποτέλεσμα να απαιτούνται βαριές διαδικασίες. Στην υλοποίηση του ΕΠΕΔΒΜ η Α.ΔΙ.Π πρέπει να αποκτήσει άμεσα ειδικό λογαριασμό και να στελεχωθεί κατάλληλα.
4. Οι πράξεις που αφορούν την πιστοποίηση της γλωσσομάθειας καθυστέρησαν να ξεκινήσουν λόγω αδυναμιών του φορέα πρότασης – αντίστοιχη υπηρεσία του ΥΠΕΠΘ.

3.3. Προτάσεις για Υλοποίηση των Δράσεων Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης στο ΕΠ ΕΔΒΜ 2007-2013

Με βάση την προηγηθείσα παρουσίαση της υλοποίησης της ενέργειας και τα αξιολογικά στοιχεία που προέκυψαν διατυπώνονται στη συνέχεια ορισμένες προτάσεις για την βελτίωση των δράσεων που προβλέπονται να υλοποιηθούν στο νέο Ε.Π. «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση»:

1. Ανάπτυξη εθνικού συστήματος αξιολόγησης και τεκμηρίωσης στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Η εν λόγω δράση θα στοχεύει στην πλήρη ανάπτυξη ενός εθνικού συστήματος αξιολόγησης και τεκμηρίωσης στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, το οποίο θα καταγράφει και θα αξιολογεί με σαφή κριτήρια και προσδιορισμένους ποιοτικούς και ποσοτικούς δείκτες το σύνολο του εκπαιδευτικού έργου και των συντελεστών του στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Με δεδομένο ότι το νομοθετικό πλαίσιο για την ανάπτυξη του συστήματος υπάρχει (Ν.2525/1997 και Ν.2986/2002), κρίνονται ως αναγκαία τα παρακάτω:

- Η εκπόνηση μελέτης που θα προδιαγράφει τις προϋποθέσεις, τα κριτήρια και τις διαδικασίες του εθνικού συστήματος αξιολόγησης και τεκμηρίωσης στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση.
- Η εκπόνηση Σχεδίου Δράσης για την Εφαρμογή της εθνικού συστήματος αξιολόγησης με συγκεκριμένες δράσεις, ορόσημα και χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.
- Η κατάλληλη υποστήριξη του Δικαιούχου της πράξης και την σαφή οριοθέτηση των ρόλων των εμπλεκόμενων φορέων (αρμόδια διεύθυνση του ΥΠΕΠΘ, Π.Ι, ΚΕΕ).

2. Στήριξη των δράσεων της Α.ΔΙ.Π στο πλαίσιο του εθνικού συστήματος αξιολόγησης, διασφάλισης της ποιότητας και τεκμηρίωσης των Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης

Μετά το νόμο Ν.3374/2005 και τη θεσμοθέτηση του εθνικού συστήματος αξιολόγησης, διασφάλισης της ποιότητας και τεκμηρίωσης των Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης είναι αναγκαίο να υποστηριχθεί η οργάνωση και οι δράσεις που θα αναπτυχθούν από την Α.ΔΙ.Π. Για το σκοπό αυτό θα είναι χρήσιμο:

- Να υπάρχει συγκεκριμένο σχέδιο δράσης από την Α.ΔΙ.Π το οποίο να περιλαμβάνει:
 - Τις απαιτούμενες ενέργειες ολοκλήρωσης της οργάνωσης, της στελέχωσης και εν γένει της υλικοτεχνικής υποδομής της Α.ΔΙ.Π.
 - Την ανάπτυξη μεθοδολογιών και δεικτών αξιολόγησης.
 - Το αναλυτικό σχέδιο των Ακαδημαϊκών μονάδων που θα αξιολογηθούν.
- Να αναληφθούν συγκεκριμένα μέτρα ενίσχυσης της διαχειριστικής ικανότητας και οργάνωσης της Α.ΔΙ.Π

3. Ανάπτυξη εθνικού συστήματος αξιολόγησης και τεκμηρίωσης στα ΙΕΚ

Η εν λόγω δράση θα έχει ως στόχο την ανάπτυξη εθνικού συστήματος αξιολόγησης στα ΙΕΚ (Δημόσια και Ιδιωτικά) το οποίο θα καταγράφει και θα αξιολογεί με σαφή κριτήρια και προσδιορισμένους ποιοτικούς και ποσοτικούς δείκτες το σύνολο του εκπαιδευτικού έργου και των συντελεστών του στην αρχική και επαγγελματική κατάρτιση.

Προκειμένου να υλοποιηθεί η δράση απαραίτητες προϋποθέσεις αποτελούν:

- Η εκπόνηση μελέτης που θα προδιαγράφει τις προϋποθέσεις, τα κριτήρια και τις διαδικασίες του εθνικού συστήματος αξιολόγησης και τεκμηρίωσης στην αρχική και επαγγελματική κατάρτιση.
- Η εκπόνηση Σχεδίου Δράσης για την Εφαρμογή της εθνικού συστήματος αξιολόγησης με συγκεκριμένες δράσεις και χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.
- Το φορέα που θα αναλάβει τη συγκεκριμένη αρμοδιότητα.

4. Αξιολογικό Δελτίο ενέργειας ενίσχυσης βιβλιοθηκών και αρχείων

4.1. Σύντομη περιγραφή της δράσης

Σκοπός της Ενέργειας 2.1.3 «Ενίσχυση βιβλιοθηκών και αρχείων» του ΕΠΕΑΕΚ II είναι η αναβάθμιση της παρεχόμενης εκπαίδευσης σε όλες τις βαθμίδες με τη δημιουργία μέσων και υποδομών όπως οι βιβλιοθήκες, τόσο για την ανάπτυξη των υπηρεσιών πληροφόρησης της χώρας όσο και για τη στροφή της εκπαιδευτικής κοινότητας προς τα έξω χρησιμοποιώντας τις υποδομές και τη τεχνογνωσία των βιβλιοθηκών προς όφελος της ελληνικής κοινωνίας.

Η υλοποίηση της Ενέργειας 2.1.3 περιλάμβανε τέσσερις (4) κατηγορίες πράξεων οι οποίες είχαν ως ακολούθως:

- Κατηγορία Πράξεων α: Ολοκλήρωση της ανάπτυξης των πρώτων Σχολικών Βιβλιοθηκών και αξιολόγησή τους
- Κατηγορία Πράξης β: Ολοκλήρωση των έργων των Κινητών Βιβλιοθηκών
- Κατηγορία Πράξης γ: Δικτύωση της Βιβλιοθήκης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (Π.Ι.)
- Κατηγορία Πράξης δ: Ενίσχυση & εμπλουτισμός των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών

Για την ενεργοποίηση της Ενέργειας «Ενίσχυση βιβλιοθηκών και αρχείων» έλαβαν χώρα συνολικά 9 προσκλήσεις, στο πλαίσιο των οποίων εντάχθηκαν 146 Πράξεις συνολικού προϋπολογισμού 190εκ. ευρώ (με στοιχεία μέχρι 31-12-2008).

Γενικά οι παρεμβάσεις που έλαβαν χώρα στο πλαίσιο της εν λόγω Ενέργειας στόχευαν:

- Στη σύνδεση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με το ενοποιημένο on-line γνωστικό περιβάλλον της Κοινωνίας της Πληροφορίας.
- Στην υποστήριξη της διδασκαλίας των μαθημάτων των Προγραμμάτων Προπτυχιακών και Μεταπτυχιακών Σπουδών με σύγχρονες μεθόδους.
- Στη διευκόλυνση του ερευνητικού έργου των ερευνητών ΑΕΙ και ΤΕΙ.
- Στην υποστήριξη της εκπαίδευσης από απόσταση και της δια βίου εκπαίδευσης.
- Στη μείωση του κοινωνικού αποκλεισμού στην εκπαίδευση.
- Στο συντονισμό και στην εξασφάλιση της συνεργασίας μεταξύ όλων των Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης (οριζόντιος στόχος), με τελικό ζητούμενο την επίτευξη οικονομίας σε πόρους και τη βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών για το σύνολο των συμμετεχουσών βιβλιοθηκών.

Η συνοπτική περιγραφή κάθε κατηγορίας πράξης γίνεται στην ενότητα 4.1.2: Ιστορικά στοιχεία υλοποίησης, ενώ στην ενότητα που ακολουθεί παρατίθενται τα διοικητικά στοιχεία υλοποίησης της εν λόγω Ενέργειας.

4.1.1. Διοικητικά στοιχεία υλοποίησης

Η ενεργοποίηση της Ενέργειας 2.1.3 ανά Κατηγορία Πράξης είχε ως ακολούθως:

- **Κατηγορία Πράξεων α: Ολοκλήρωση της ανάπτυξης των πρώτων Σχολικών Βιβλιοθηκών και αξιολόγησή τους**
 - Τελικοί Δικαιούχοι ήταν: τα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης της χώρας, ο Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων Α.Ε., το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και το Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας.
 - Έλαβαν χώρα **δύο (2) προσκλήσεις** στο πλαίσιο των οποίων εντάχθηκαν **25 Πράξεις** συνολικού π/υ **26,5εκ.** ευρώ (με στοιχεία μέχρι 31-12-08). Ειδικότερα:
 - ✓ Η υπ' αριθμ. 1938/12-10-2001 πρόσκληση στο πλαίσιο της οποίας εντάχθηκαν 15 Πράξεις.
 - ✓ Η υπ' αριθμ. 3140/30-11-2001 πρόσκληση στο πλαίσιο της οποίας εντάχθηκαν 10 Πράξεις.
 - Οι υποβληθείσες δαπάνες με στοιχεία μέχρι 31-12-2008, ανέρχονται στο ποσό των **25,4εκ. ευρώ**, ήτοι **96%** απορρόφηση βάσει του προϋπολογισμού των ενταγμένων Πράξεων.

- **Κατηγορία Πράξης β: Ολοκλήρωση των έργων των Κινητών Βιβλιοθηκών**
 - Τελικοί Δικαιούχοι ήταν: οι Δημόσιες Κεντρικές Βιβλιοθήκες της χώρας και το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης.
 - Έλαβαν χώρα **τρεις (3) προσκλήσεις** στο πλαίσιο των οποίων εντάχθηκαν **77 Πράξεις** συνολικού π/υ **16,58εκ.** ευρώ (με στοιχεία μέχρι 31-12-08). Ειδικότερα:
 - ✓ Η υπ' αριθμ. 1938/12-10-2001 στο πλαίσιο της οποίας εντάχθηκαν 20 Πράξεις.
 - ✓ Η υπ' αριθμ. 3141/30-11-2001(ορθή επανάληψη) πρόσκληση στο πλαίσιο της οποίας εντάχθηκαν 27 Πράξεις.
 - ✓ Η υπ' αριθμ. 340/13-1-2005 πρόσκληση στο πλαίσιο της οποίας εντάχθηκαν 30 Πράξεις.
 - Οι υποβληθείσες δαπάνες με στοιχεία μέχρι 31-12-2008, ανέρχονται στο ποσό των **13,85εκ. ευρώ**, ήτοι **84%** απορρόφηση βάσει του προϋπολογισμού των ενταγμένων Πράξεων.

- **Κατηγορία Πράξης γ: Δικτύωση της Βιβλιοθήκης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (Π.Ι.)**
 - Τελικός Δικαιούχος ήταν το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
 - Έλαβαν χώρα **δύο (2) προσκλήσεις** (η υπ' αριθμ. 1938/12-10-2001 και η υπ' αριθμ. 444/24-01-2002) στο πλαίσιο των οποίων εντάχθηκαν **2 Πράξεις** (μια σε κάθε πρόσκληση) συνολικού π/υ **1,36εκ.** ευρώ (με στοιχεία μέχρι 31-12-08).
 - Οι υποβληθείσες δαπάνες με στοιχεία μέχρι 31-12-2008, ανέρχονται στο ποσό των **951,6χιλ. ευρώ**, ήτοι **70%** απορρόφηση βάσει του προϋπολογισμού των ενταγμένων Πράξεων.

- **Κατηγορία Πράξης δ: Ενίσχυση & εμπλουτισμός των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών**

- Τελικοί Δικαιούχοι ήταν: τα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης της χώρας, η Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος, η ΑΣΠΑΙΤΕ και η Ακαδημία Αθηνών.
- Έλαβαν χώρα **δύο (2) προσκλήσεις** στο πλαίσιο των οποίων εντάχθηκαν **42 Πράξεις** συνολικού π/υ **145,7εκ.** ευρώ (με στοιχεία μέχρι 31-12-08).
Ειδικότερα:
 - ✓ Η από 6.06.2001 πρόσκληση στο πλαίσιο της οποίας εντάχθηκαν 37 Πράξεις.
 - ✓ Η υπ' αριθμ. 1056/ 1-8-2001 πρόσκληση πλαίσιο της οποίας εντάχθηκαν 5 Πράξεις.
- Οι υποβληθείσες δαπάνες με στοιχεία μέχρι 31-12-2008, ανέρχονται στο ποσό των **134,8εκ. ευρώ**, ήτοι **93%** απορρόφηση βάσει του προϋπολογισμού των ενταγμένων Πράξεων.

Η απορρόφηση του συνόλου των ενταγμένων Πράξεων της Ενέργειας 2.1.3 με στοιχεία μέχρι 31-12-2008 ανέρχεται σε **175εκ.** ευρώ, ήτοι ποσοστό **92%** επί του συνολικού προϋπολογισμού των Πράξεων (190εκ. ευρώ).

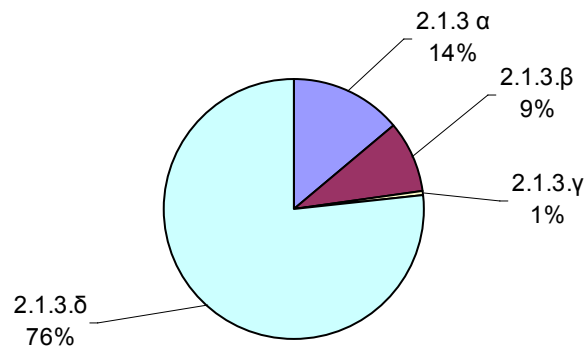
Παρακάτω ακολουθεί ένας συγκεντρωτικός πίνακας με τα διοικητικά στοιχεία υλοποίησης της Ενέργειας.

Πίνακας 5: Συγκεντρωτικός πίνακας διοικητικών στοιχείων υλοποίησης της Ενέργειας 2.1.3 ανά κατηγορία Πράξης

Κατηγορία Πράξης	Αριθμός Προσ-κλήσεων	Αριθμός Πράξεων/ Έργων	Προϋπολογισμός σε ευρώ	Δαπάνες σε ευρώ	Ποσοστό Απορρόφησης
2.1.3 α: Ολοκλήρωση της ανάπτυξης των πρώτων Σχολικών Βιβλιοθηκών και αξιολόγησή τους	2	25	26.493.174,26	25.430.240,03	96%
2.1.3.β: Ολοκλήρωση των έργων των Κινητών Βιβλιοθηκών	3	77	16.575.594,70	13.847.310,01	84%
2.1.3.γ: Δικτύωση της Βιβλιοθήκης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (Π.Ι.)	2	2	1.357.540,83	951.643,16	70%
2.1.3.δ: Ενίσχυση & εμπλουτισμός των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών	2	42	145.685.673,09	134.785.316,51	93%
ΣΥΝΟΛΟ	9	146	190.111.982,88	175.014.509,71	92%

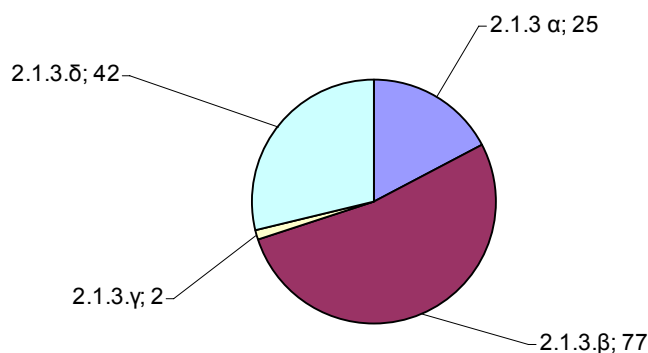
Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΥΔ 31/12/2008

Από την επεξεργασία του ανωτέρω πίνακα προκύπτουν τα ακόλουθα:

Σχήμα 2: Κατανομή προϋπολογισμού ενέργειας 2.1.3 ανά κατηγορία πράξης

Το μεγαλύτερο ποσοστό του διαθέσιμου προϋπολογισμού της Ενέργειας 2.1.3 (190εκ. ευρώ) διατέθηκε για την υλοποίηση έργων στο πλαίσιο της Κατηγορίας Πράξεων 2.1.3.δ: Ενίσχυση & εμπλουτισμός των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών σε ποσοστό 76% (ήτοι 145,7εκ. ευρώ), ενώ το μικρότερο στην Κατηγορία Πράξεων 2.1.3.γ: Δικτύωση της Βιβλιοθήκης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (Π.Ι.) σε ποσοστό 1% (ήτοι 1,36εκ. ευρώ).

Σχήμα 3: Κατανομή έργων ενέργειας 2.1.3 ανά κατηγορία πράξης

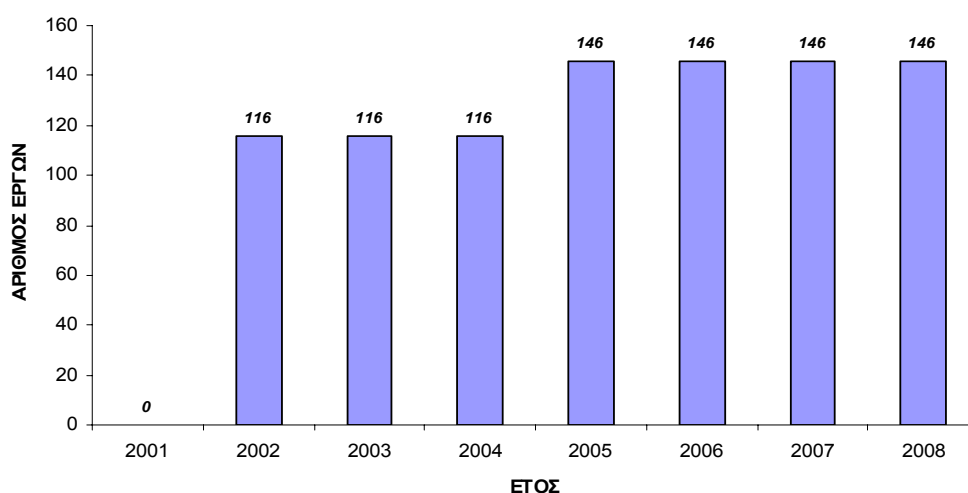
Τα περισσότερα έργα από τα 146 συνολικά της Ενέργειας 2.1.3, εντάχθηκαν στην κατηγορία πράξης 2.1.3.β: Ολοκλήρωση των έργων των Κινητών Βιβλιοθηκών (77 έργα), ενώ τα λιγότερα στην κατηγορία πράξης 2.1.3.γ: Δικτύωση της Βιβλιοθήκης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (Π.Ι.) ήτοι 2 έργα.

Επιπρόσθετα, στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνεται η διαχρονική εξέλιξη της ενεργοποίησης της Ενέργειας 2.1.3, σε επίπεδο ενταγμένων πράξεων/ έργων, προϋπολογισμού και χρηματοοικονομικής απορρόφησης.

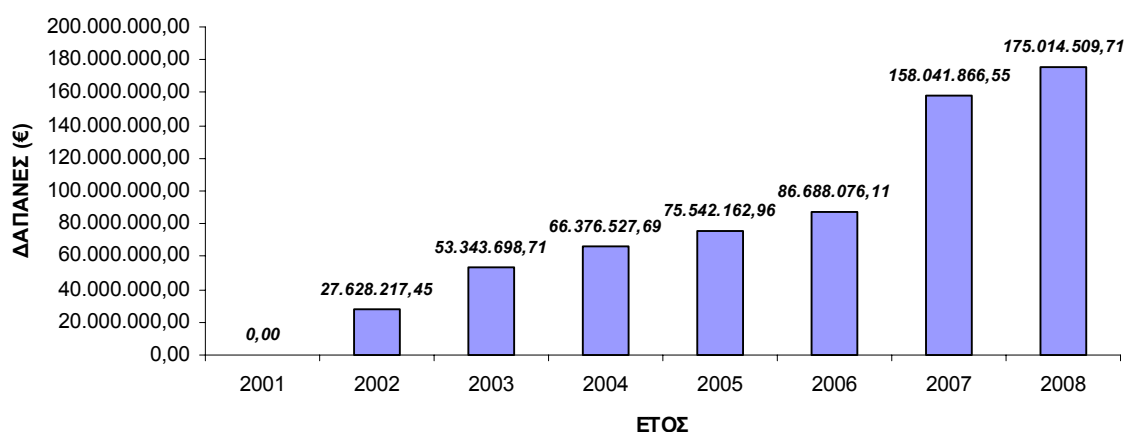
Πίνακας 6: Διαχρονική εξέλιξη Ενέργειας 2.1.3 σε επίπεδο έργων, π/υ και δαπανών

ΕΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΩΝ	Π/Υ (€)	ΔΑΠΑΝΕΣ (€)
2001	0	0,00	0,00
2002	116	94.946.125,08	27.628.217,45
2003	116	95.172.130,27	53.343.698,71
2004	116	95.219.109,47	66.376.527,69
2005	146	110.098.415,40	75.542.162,96
2006	146	130.096.911,41	86.688.076,11
2007	146	190.044.104,97	158.041.866,55
2008	146	190.111.982,88	175.014.509,71

Στη συνέχεια γίνεται διαγραμματική απεικόνιση της διαχρονικής εξέλιξης των ενταγμένων έργων, καθώς και της απορρόφησης του προϋπολογισμού των εν λόγω έργων.

Σχήμα 4: Διαχρονική εξέλιξη ενταγμένων έργων

Σχήμα 5: Αποτύπωση πορείας απορρόφησης του π/υ ενταγμένων έργων

Τέλος, αναφέρεται ότι σε γενικές γραμμές δεν υπήρξαν ιδιαίτερα προβλήματα κατά την υλοποίηση των πράξεων.

4.1.2. Ιστορικά στοιχεία υλοποίησης

Στο πλαίσιο της εν λόγω Ενέργειας 2.1.3 έλαβαν χώρα οι ακόλουθες συνοπτικά παρεμβάσεις:

- **Κ.Π.2.1.3.α: Ολοκλήρωση της ανάπτυξης των πρώτων Σχολικών Βιβλιοθηκών και αξιολόγησή τους**

Οι Σχολικές Βιβλιοθήκες δημιουργήθηκαν ώστε να αποτελέσουν:

- για τους μαθητές: χώρο μάθησης, πληροφόρησης, γνωριμίας και εξοικείωσης με το βιβλίο και την κοινωνία τη πληροφορίας.
- για τους εκπαιδευτικούς: πηγή πληροφόρησης και κατάλληλο μέσο για το σχεδιασμό νέων μεθοδολογιών στις διαδικασίες μάθησης.
- για το εκπαιδευτικό σύστημα: τρόπο προώθησης της αλλαγής του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος του σχολείου και της αναμόρφωσης των Προγραμμάτων Σπουδών μέσω της ένταξης της Σχολικής Βιβλιοθήκης.

Στην παρούσα κατηγορία πράξης εντάχθηκαν (όπως έχει ήδη αναφερθεί) και υλοποιήθηκαν 25 έργα στο πλαίσιο των οποίων επιτεύχθηκαν συνοπτικά τα ακόλουθα:

- ολοκληρώθηκε η ανάπτυξη των πρώτων Σχολικών Βιβλιοθηκών και αναδείχθηκε το Δίκτυο των Σχολικών Βιβλιοθηκών σε βασικό κορμό σύνδεσης συνεργασίας και υποστήριξης των Σχολικών κοινοτήτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης,
- ολοκληρώθηκε ο εμπλουτισμός των συλλογών των Σχολικών Βιβλιοθηκών με έντυπο και οπτικοακουστικό υλικό
- συνεχίστηκαν τα έργα προτυποποίησης, κωδικοποίησης στο πλαίσιο της επεξεργασίας των συλλογών, καθώς και η παραγωγή εγχειριδίων και άλλων εργαλείων με παράλληλη αξιοποίηση του συλλογικού καταλόγου των Δημοσίων Βιβλιοθηκών
- αξιολογήθηκε το έργο των Σχολικών Βιβλιοθηκών, κλπ.

Τα 25 έργα που προαναφέρθηκαν ήταν τα ακόλουθα:

Πίνακας 7: Παρουσίαση έργων που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της Κ.Π. 2.1.3.α

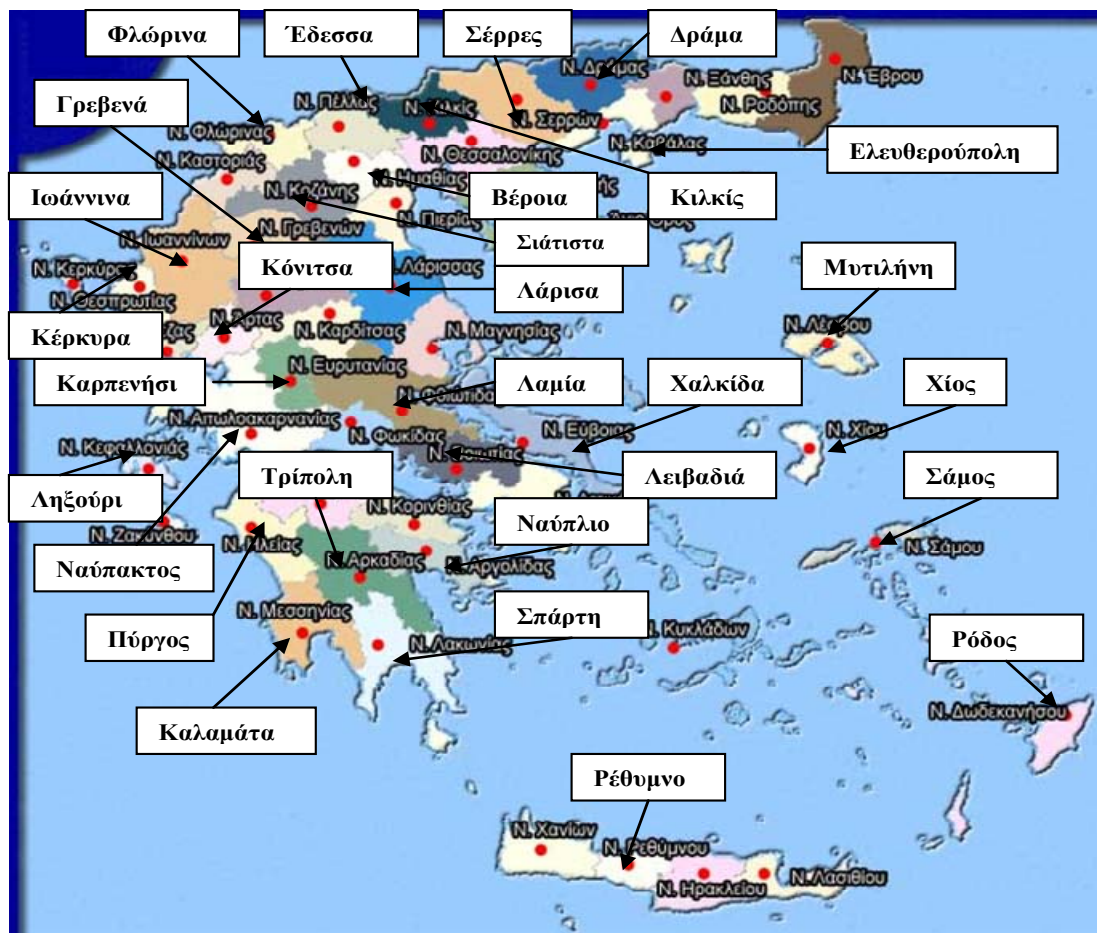
A/A	Τίτλος Έργου
1.	Έργο ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ: Ανάπτυξη της εφαρμογής του δικτύου των Σχολικών Βιβλιοθηκών στην Πελοπόννησο, Ζάκυνθο, Κεφαλληνία και Ιθάκη
2.	Έργο ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ: Ανάπτυξη της εφαρμογής των σχολικών βιβλιοθηκών στους νομούς Δράμας, Καβάλας, Ξάνθης, και Ροδόπης
3.	Έργο ΔΩΔΩΝΗ: Ολοκλήρωση ανάπτυξης πρώτων σχολικών βιβλιοθηκών των νομών Ιωαννίνων, Άρτας, Πρέβεζας, Θεσπρωτίας, Κέρκυρας, Λευκάδας και Αιτωλοακαρνανίας
4.	Έργο ΚΝΩΣΟΣ: Ανάπτυξη της εφαρμογής της ενέργειας Σχολικές Βιβλιοθήκες στους νομούς Χανίων, Ρεθύμνου, Ηρακλείου, Λασιθίου
5.	Έργο ΙΑΛΥΣΟΣ: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ ΣΤΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ ΛΕΣΒΟΥ, ΧΙΟΥ, ΣΑΜΟΥ, ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ ΚΑΙ ΕΥΒΟΙΑΣ-ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΡΩΤΩΝ

A/A	Τίτλος Έργου
ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥΣ	
6.	Ολοκλήρωση Ανάπτυξης πρώτων σχολικών βιβλιοθηκών των νομών Πελοποννήσου
7.	Έργο ΠΙΛΟΤΙΚΗ Εφαρμογή: Ολοκλήρωση ανάπτυξης πρώτων σχολικών βιβλιοθηκών των νομών Κεντρικής, Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης, Ηπείρου, Νοτίου Αιγαίου και Αττικής
8.	Έργο ΙΩΛΚΟΣ : Ολοκλήρωση ανάπτυξης πρώτων σχολικών βιβλιοθηκών του Νομού Μαγνησίας
9.	Έργο ΧΑΙΡΩΝΕΙΑ II : Ολοκλήρωση ανάπτυξης πρώτων σχολικών Βιβλιοθηκών των νομών Βοιωτίας, Φθιώτιδας, Φωκίδας, Ευρυτανίας και Λάρισας
10.	Έργο ΣΑΛΑΜΙΣ : Ολοκλήρωση ανάπτυξης πρώτων σχολικών βιβλιοθηκών των νομών Ανατολική Αττική, Δυτική Αττική και στον Πειραιά
11.	Έργο ΦΑΙΣΤΟΣ : Εγκατάσταση του λογισμικού ΑΒΕΚΤ στις σχολικές βιβλιοθήκες
12.	Έργο ΙΘΩΜΗ : Ολοκλήρωση ανάπτυξη πρώτων σχολικών βιβλιοθηκών των νομών Τρικάλων και Καρδίτσας
13.	Έργο ΜΕΝΤΩΡ : Ολοκλήρωση Ανάπτυξης Πρώτων Σχολικών Βιβλιοθηκών του Νομού Σερρών
14.	Έργο ΚΝΩΣΟΣ : Ολοκλήρωση του εμπλουτισμού των πρώτων σχολικών βιβλιοθηκών στους νομούς Χανίων, Ρεθύμνου, Ηρακλείου, Λασιθίου
15.	Έργο ΧΑΙΡΩΝΕΙΑ II : Ολοκλήρωση της ανάπτυξης των πρώτων σχολικών βιβλιοθηκών στους νομούς Βοιωτίας, Φθιώτιδας, Φωκίδας, Ευρυτανίας, και Λάρισας.
16.	Έργο ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ : Ολοκλήρωση της ανάπτυξης των πρώτων σχολικών βιβλιοθηκών στους νομούς Δράμας, Καβάλας, Ξάνθης και Ροδόπης
17.	Ολοκλήρωση της ανάπτυξης των πρώτων σχολικών βιβλιοθηκών και η αξιολόγησή τους.
18.	Έργο ΙΩΛΚΟΣ : Ολοκλήρωση του εμπλουτισμού της συλλογής των πρώτων σχολικών βιβλιοθηκών του νομού Μαγνησίας
19.	Έργο ΔΩΔΩΝΗ : Ολοκλήρωση της ανάπτυξης και αξιολόγηση των πρώτων σχολικών βιβλιοθηκών των νομών Ιωαννίνων, Άρτας, Πρέβεζας, Θεσπρωτίας, Κέρκυρας, Λευκάδας, και Αιτωλοακαρνανίας
20.	Έργο ΙΑΛΥΣΟΣ : Ανάπτυξη εφαρμογής του θεσμού των σχολικών βιβλιοθηκών στους νομούς Λέσβου, Χίου, Σάμου, Δωδεκανήσου, Ευβοίας-Ολοκλήρωση της ανάπτυξης των πρώτων σχολικών βιβλιοθηκών.
21.	Έργο ΠΕΛΛΑ : Ανάπτυξη σχολικών βιβλιοθηκών στους νομούς Θεσσαλονίκης, Χαλκιδικής, Πέλλας, Κιλκίς, Ημαθίας
22.	Έργο ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ : Ολοκλήρωση της ανάπτυξης του δικτύου των 32 σχολικών βιβλιοθηκών των νομών Αργολίδος, Κορινθίας, Αχαΐας, Ζακύνθου και Κεφαλληνίας και αξιολόγησή τους
23.	Αξιολόγηση του έργου των σχολικών βιβλιοθηκών
24.	Έργο ΠΝΥΚΑ : Ολοκλήρωση της ανάπτυξης της Εφαρμογής των Σχολικών Βιβλιοθηκών στις Α'-Β'-Γ'-Δ' Διευθύνσεις Ν. Αττικής
25.	Έργο ΠΕΛΛΑ : Ανάπτυξη Εφαρμογής Σχολικών Βιβλιοθηκών στους νομούς: Θεσ/νίκης, Χαλκιδικής, Πιερίας, Πέλλας, Κιλκίς, Ημαθίας, Καστοριάς, Φλώρινας, Γρεβενών & Κοζάνης

• **Κ.Π.2.1.3.β: Ολοκλήρωση των έργων των Κινητών Βιβλιοθηκών**

Τα έργα για τις κινητές βιβλιοθήκες είχαν ως κύριο στόχο την κάλυψη της έλλειψης σε σχολικές βιβλιοθήκες ή τη συμπληρωματική δράση με αυτές σε επίπεδο περιφέρειας.

Αρμόδιοι για τη λειτουργία των Κινητών Βιβλιοθηκών ήταν οι 29 Δημόσιες Κεντρικές Βιβλιοθήκες της χώρας οι οποίες απεικονίζονται στο χάρτη που ακολουθεί και το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (οριζόντια δράση).

Σχήμα 6: Γεωγραφική απεικόνιση των 29 δημόσιων βιβλιοθηκών της χώρας οι οποίες συμμετείχαν στο πρόγραμμα των Κινητών Βιβλιοθηκών

Οι δράσεις που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο των Κινητών Βιβλιοθηκών αφορούσαν συνοπτικά, τα ακόλουθα:

- Την απόκτηση και επικαιροποίηση της βασικής συλλογής βιβλιακού υλικού.
- Την παροχή πληροφοριακών υπηρεσιών σε μαθητές και δασκάλους.
- Την παραγωγή βιβλιοθηκονομικών εργαλείων που αποτελούν υποδομή για τη λειτουργία και το συντονισμό των Κινητών Βιβλιοθηκών
- Τη δημιουργία, επέκταση και εμπλουτισμό του Συλλογικού Καταλόγου Δημόσιων Κεντρικών Βιβλιοθηκών με στόχο την απόδοση στο κοινό μιας ενιαίας πηγής των τεκμηρίων που έχουν στην κατοχή τους οι βιβλιοθήκες, με ένδειξη προέλευσής τους και πλήρη βιβλιογραφική περιγραφή τους και θεματική πρόσβαση.
- Την προβολή του θεσμού με στόχο την παγίωσή του και την προβολή του έργου προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η αξιοποίησή του (παραγωγή πληροφοριακών εντύπων, αφισών κλπ., διεξαγωγή εκδηλώσεων).
- Την απόκτηση του απαραίτητου λογισμικού (εγκατάσταση, εκπαίδευση χρηστών, λειτουργία help desk) ή την επέκταση λειτουργιών του ήδη υπάρχοντος

λογισμικού που εξυπηρετεί τις λειτουργίες των Κινητών Βιβλιοθηκών και διασφαλίζει την επικοινωνία και την ανταλλαγή δεδομένων.

- Την απόδοση στα ελληνικά, όρων του WebDewey και την καταγραφή των πληροφοριακών και βιβλιοθηκονομικών απαιτήσεων με σκοπό την ανάπτυξη εφαρμογής για την διαδικτυακή διάθεσή του.
- Τον εμπλουτισμό με νέους όρους και διάθεσή μέσω διαδικτύου του Θησαυρού Ελληνικών Όρων.

Σημειώνεται ότι το οριζόντιο χαρακτήρα έργο «Υποστήριξη της Εκπαιδευτικής Πράξης από τις Κινητές Βιβλιοθήκες» το οποίο υλοποιήθηκε από το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (Ε.Κ.Τ.) αφορούσε τη διαμόρφωση και διάθεση της αναγκαίας υποδομής και την υλοποίηση υποστηρικτικών δράσεων, ώστε οι δημόσιες βιβλιοθήκες και οι κινητές τους μονάδες να καλύψουν τις ανάγκες της τοπικής κοινότητας και των σχολικών μονάδων της περιοχής τους. Οι κύριες δράσεις του έργου ήταν:

- η εγκατάσταση του συστήματος ΑΒΕΚΤ το οποίο αυτοματοποιεί όλες τις λειτουργίες μιας βιβλιοθήκης και της κινητής μονάδας της,
- η παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών στο ανθρώπινο δυναμικό της κάθε βιβλιοθήκης, ώστε να καταστεί δυνατή η παροχή σύγχρονων υπηρεσιών προς το κοινό που εξυπηρετούν και ταυτόχρονα να ενισχυθεί η επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ τους.

• **Κ.Π.2.1.3.γ: Δικτύωση της Βιβλιοθήκης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (Π.Ι.)**

Η εν λόγω κατηγορία περιλαμβάνει τη δικτύωση της βιβλιοθήκης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου σε εθνικό και σε περιφερειακό επίπεδο, με Σχολικές και Δημόσιες Βιβλιοθήκες καθώς και με την Κοινοπραξία Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (Κ.Ε.Α.Β.), με στόχο την ανάδειξη και τη χρήση στην εκπαιδευτική πράξη του εκπαιδευτικού υλικού που διαθέτει.

Στο πλαίσιο αυτό, εντάχθηκαν και εκτελέστηκαν 2 έργα με τίτλο **«Απολλόδωρος II: Ανάπτυξη της Βιβλιοθήκης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου»**.

Το έργο **Απολλόδωρος II** απέβλεπε στην ανάπτυξη νέων υπηρεσιών πληροφοριακής υποστήριξης, κυρίως μέσω διαδικτύου, και στη συνεχή αναβάθμιση της συλλογής και των προσφερόμενων υπηρεσιών ώστε να υποστηρίζεται πιο αποτελεσματικά ολοένα μεγαλύτερο μέρος της εκπαιδευτικής κοινότητας.

Η ανάπτυξη της ηλεκτρονικής πρόσβασης, που τίθεται ως επίκεντρο της αναβάθμισης των υπηρεσιών της βιβλιοθήκης, μεγιστοποιεί τα οφέλη από τη λειτουργία μιας εξειδικευμένης σε εκπαιδευτικά θέματα βιβλιοθήκης, όπως είναι αυτή του ΠΙ, σε σχέση με την εξυπηρέτηση της ευρύτερης εκπαιδευτικής κοινότητας. Υποστηρίζεται, δηλαδή, η εκπαιδευτική έρευνα, η αναζήτηση εκπαιδευτικού υλικού και νέων πρακτικών, και ενισχύεται με τον τρόπο αυτό η δια βίου εκπαίδευση και η αυτομόρφωση των εκπαιδευτικών.

Το έργο περιλάμβανε τις εξής γενικές δράσεις:

- A. Ενίσχυση και ενημέρωση της συλλογής:** Προσκτήσεις υλικού σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή σε θέματα παιδαγωγικής και εκπαίδευσης με στόχο τη στήριξη του επιστημονικού και παιδαγωγικού έργου μέσω της δημιουργίας μοναδικής συλλογής στο αντικείμενο.

- B. Αυτοματοποίηση λειτουργιών και διάθεσης του υλικού:** Επεξεργασία του νέου υλικού με βάση τα διεθνή βιβλιογραφικά πρότυπα που θα εγγυώνται την ηλεκτρονική πρόσβαση μέσω δικτύων. Ενδεικτικά αναφέρεται η αναβάθμιση του ηλεκτρονικού καταλόγου με την προμήθεια νέας έκδοσης βιβλιοθηκονομικού συστήματος, καθώς και με τον εμπλουτισμό των εγγραφών του καταλόγου με τους πίνακες περιεχομένων των πλέον 2000 βιβλίων που ανήκουν στη θεματική ενότητα της εκπαίδευσης.
- C. Ανάπτυξη Ηλεκτρονικής Πρόσβασης:** Ανάπτυξη ηλεκτρονικής βιβλιοθήκης στην ιστοσελίδα και online reference desk που παραπέμπουν στο οργανωμένο ηλεκτρονικό υλικό και στις υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης (π.χ. ηλεκτρονικά περιοδικά, βάσεις δεδομένων, κατάλογοι ηλεκτρονικών πηγών για περαιτέρω έρευνα, βοηθήματα κ.ά.) για την υποστήριξη της χρήσης των διαδικτυακών υπηρεσιών της βιβλιοθήκης από απομακρυσμένους χρήστες.
- D. Υποστηρικτικές Δράσεις:**
- Επιμορφωτικά σεμινάρια προσωπικού και η ενημέρωση/ εκπαίδευση των χρηστών της βιβλιοθήκης.
 - Συνεχής αξιολόγηση των υπηρεσιών βιβλιοθήκης Π.Ι.
 - Ανανέωση του εξοπλισμού Η/Υ των σταθμών πολυμέσων των εξωτερικών χρηστών και των σταθμών εργασίας του προσωπικού.

Σημειώνεται, ότι στο πλαίσιο του ΕΠΕΑΕΚ Ι υλοποιήθηκε το έργο "Απολλόδωρος: Δημιουργία κέντρου πληροφόρησης και εκσυγχρονισμός της Βιβλιοθήκης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου" (11/1997 έως 12/2000) το οποίο αποσκοπούσε στον εκσυγχρονισμό της Βιβλιοθήκης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και στην αναβάθμιση των υπηρεσιών που παρείχε κατά τα πρότυπα δημιουργίας ενός σύγχρονου κέντρου πληροφόρησης.

• **Κ.Π.2.1.3.δ: Ενίσχυση & εμπλουτισμός των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών**

Η εν λόγω κατηγορία αναφέρεται στην αναβάθμιση και στην ενίσχυση των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών.

Η επίδραση που είχε η ένταξη των Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών στο Β' και Γ' ΚΠΣ, και η χρηματοδότησή τους από τα ΕΠΕΑΕΚ Ι και ΙΙ ήταν καταλυτική και άλλαξε ριζικά το τοπίο των βιβλιοθηκών στη χώρα. Με την ένταξή τους στα ΕΠΕΑΕΚ οι βιβλιοθήκες στελεχώθηκαν με εξειδικευμένο προσωπικό, εμπλούτισαν και ανέπτυξαν τις συλλογές τους, ενώ οργάνωσαν και άρχισαν να προσφέρουν ηλεκτρονικές υπηρεσίες υψηλού επιπέδου.

Στο πλαίσιο του εκσυγχρονισμού των βιβλιοθηκών και σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική, ιδρύθηκε ο **Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών** (HEAL-Link, <http://www.heal-link.gr>) που αποτελεί μια εξαιρετικά σημαντική καινοτομία στο χώρο, εφόσον για πρώτη φορά υπήρξε σχεδιασμός και δράση σε κεντρικό επίπεδο. Από το 2003 ο Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών χρηματοδοτείται για το κόστος των συμβάσεων στα ηλεκτρονικά περιοδικά από τις δημόσιες επενδύσεις του ΥΠΕΠΘ.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι μέσα από τις δράσεις του Συνδέσμου:

- Έγινε δυνατή η πρόσβαση όλης της ακαδημαϊκής κοινότητας σε ψηφιακό υλικό και υπηρεσίες και συγχρόνως υπήρξε μεγάλη εξοικονόμηση και ορθολογικότερη

αξιοποίηση πόρων. Αξίζει να σημειωθεί ότι το 1998 το κόστος των έντυπων περιοδικών εκδόσεων των ιδρυμάτων της χώρας, που δεν ξεπερνούσαν τους 3000 τίτλους συνολικά, ανερχόταν σε 10.000.000 ευρώ. Το 2008 το κόστος για πρόσβαση σε περίπου 14.000 ηλεκτρονικά επιστημονικά περιοδικά για το σύνολο των δημόσιων ιδρυμάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της χώρας (ΑΕΙ και ΤΕΙ) ανέρχεται σε 12.000.000 ευρώ.

- Όλα τα ΑΕΙ και ΤΕΙ έχουν πρόσβαση σε μια συλλογή περίπου 50.000 ξενόγλωσσων ηλεκτρονικών επιστημονικών βιβλίων, η οποία θα μπορούσε να αναπτυχθεί περαιτέρω και να αποτελέσει, όπως και τα περιοδικά, μια εθνική συλλογή.

Επιπρόσθετα στο πλαίσιο του ΕΠΕΑΕΚ II επιτευχθήκαν:

- Η ενεργός συμμετοχή των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών στην υποστήριξη της εφαρμογής των Προγραμμάτων Σπουδών.
- Ο εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών.
- Η δικτύωση των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών των Ιδρυμάτων της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.
- Ο εκσυγχρονισμός, αναβάθμιση και ανάπτυξη των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών ως φορέων υποστήριξης της εκπαίδευσης σε όλες τις μορφές της (εξ' αποστάσεως, δια βίου, κλπ.).
- Η επέκταση του Συλλογικού Καταλόγου (ΣΚΕΑΒ) με τη συμμετοχή του συνόλου Ελληνικών ακαδημαϊκών ιδρυμάτων της χώρας, ακαδημαϊκά ιδρύματα από την Κύπρο και οι σημαντικότερες Ελληνικές βιβλιοθήκες, όπως η Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος, η Βιβλιοθήκη της Ακαδημίας Αθηνών, η Βιβλιοθήκη του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, η Βιβλιοθήκη του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος κ.λπ.
- Η δημιουργία ενός ομογενούς περιβάλλοντος αναζήτησης και ανάκτησης βιβλιογραφικών πληροφοριών από τις βάσεις δεδομένων των ελληνικών ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών, με τη δυνατότητα επέκτασής του για υποστήριξη αποστολής αιτήσεων διαδανεισμού (Δίκτυο ΖΕΦΥΡΟΣ), το οποίο αποτελεί συμπληρωματικό εργαλείο του Συλλογικού Καταλόγου (ΣΚΕΑΒ), για τους χρήστες και το προσωπικό των βιβλιοθηκών.
- Η ανάπτυξη ενός κεντρικού συστήματος διαδανεισμού βιβλίων (σύστημα Ίρις), το οποίο εξαρτάται άμεσα από τον Συλλογικό Κατάλογο.
- Η δημιουργία της Μονάδας Ολικής Ποιότητας Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (ΜΟΠΑΒ) σκοπός της οποίας είναι η συγκέντρωση στατιστικών στοιχείων σχετικών με τις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες της Ελλάδος τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγησή τους καθώς και την εκτίμηση της συνεισφοράς τους στην έρευνα, τη διδασκαλία και τη μάθηση.
- Η ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου καταναμεμημένου πληροφοριακού συστήματος διαχείρισης του πνευματικού υλικού των Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι. της χώρας, που διεθνώς είναι γνωστό με τον όρο γκρίζα βιβλιογραφία (σύστημα ΑΡΤΕΜΙΣ), κλπ.

4.2. Αξιολόγηση της ενέργειας βιβλιοθηκών και αρχείων

Συνοψίζοντας τα παραπάνω και αξιοποιώντας το λοιπό υλικό (εκθέσεις, μελέτες, κλπ.) που είχε στη διάθεσή του ο Αξιολογητής συνάγονται τα ακόλουθα συμπεράσματα:

Δυνατά σημεία

- Η αναβάθμιση της παρεχόμενης εκπαίδευσης σε όλες τις βαθμίδες με τη δημιουργία μέσων και υποδομών για την ανάπτυξη, τον εμπλουτισμό και τη δικτύωση των Βιβλιοθηκών.
- Η κάλυψη της έλλειψης σχολικών βιβλιοθηκών από τη λειτουργία των κινητών βιβλιοθηκών οι οποίες συμπληρώνουν και ενισχύουν τη σχολική πράξη.
- Η προσέλκυση και αφύπνιση του ενδιαφέροντος σταδιακά όλο και μεγαλύτερου αριθμού μαθητών για το βιβλίο.
- Η ανάπτυξη του Συλλογικού Καταλόγου των Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, ο οποίος αποτελεί τη μεγαλύτερη βιβλιογραφική βάση της χώρας, προσφέροντας στο χρήστη πρόσβαση σε πάνω από 3.000.000 βιβλία.
- Η ανάπτυξη του HEAL-Link Search που αποτελεί ένα πολύπλευρο εργαλείο αναζήτησης, μέσω του οποίου ο χρήστης μπορεί να πραγματοποιήσει ταυτόχρονη έρευνα στις συνδρομητικές ηλεκτρονικές πηγές του Συνδέσμου (Σ.Ε.Α.Β.), στο Συλλογικό Κατάλογο των Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών και σε επιλεγμένες ιστοσελίδες, χωρίς να απαιτείται να κάνει αναζήτηση σε κάθε πηγή ξεχωριστά.
- Η υποστήριξη της εκπαίδευσης από απόσταση και της δια βίου εκπαίδευσης από τη λειτουργία των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών.
- Η προσαρμογή υπηρεσιών των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών για την κάλυψη αναγκών των ατόμων με ειδικές ανάγκες.
- Η δυνατότητα πρόσβασης όλης της ακαδημαϊκής κοινότητας και λοιπών χρηστών σε ψηφιακό υλικό και υπηρεσίες.
- Το γεγονός ότι μεγάλο μέρος του υλικού των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών διατίθεται πλέον σε ηλεκτρονική μορφή και πολλές από τις υπηρεσίες των Βιβλιοθηκών προσφέρονται μέσω του Διαδικτύου, π.χ. αναζήτηση υλικού μέσω των καταλόγων των Βιβλιοθηκών, δανεισμός, δια-δανεισμός.
- Η δυνατότητα πρόσβασης των μαθητών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης των απομακρυσμένων περιοχών στις υπηρεσίες της Δημόσιας Βιβλιοθήκης.
- Η υποστήριξη του ερευνητικού και συγγραφικού έργου της ακαδημαϊκής και ερευνητικής κοινότητας μέσω της πρόσβασης σε ξενόγλωσσα ηλεκτρονικά επιστημονικά περιοδικά και λοιπά συγγράμματα στο πλαίσιο των δράσεων που αναπτύχθηκαν από τις Βιβλιοθήκες.

- Η δυνατότητα που δόθηκε στις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες από τα έργα που υλοποίησαν με χρηματοδότηση του ΕΠΕΑΕΚ II ώστε να καλύψουν σημαντικές ελλείψεις προσωπικού τις οποίες αντιμετώπιζαν.
- Η εκπαίδευση του προσωπικού σε εξειδικευμένες εφαρμογές βιβλιοθηκών.
- Η δημιουργία νέας ιστοσελίδας HealLink.

Αδύνατα σημεία

- Αναφορικά με τη λειτουργία του θεσμού των Κινητών Βιβλιοθηκών:
 - ✓ Διαπιστώνεται κάποια αδυναμία στην καταγραφή του πραγματικού αριθμού των χρηστών των κινητών καθώς υπάρχει το φαινόμενο του «εσωτερικού» δανεισμού ανάμεσα στους μαθητές, κλπ. των σχολείων. Το γεγονός αυτό δύναται να οδηγήσει σε μη ασφαλή συμπεράσματα σχετικά με τη μέτρηση των αποτελεσμάτων του έργου των Κινητών Βιβλιοθηκών.
 - ✓ Η στελέχωση των κινητών από συμβασιούχους δημιούργησε κάποια προβλήματα στη λειτουργία τους.
 - ✓ Διαπιστώνεται κάποιο πρόβλημα στις ώρες λειτουργίας των κινητών σε σχέση με το ωρολόγιο πρόγραμμα των σχολείων και του χρόνου που έχουν στη διάθεσή τους οι μαθητές να τις επισκεφθούν.
- Αναφορικά με τις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες:
 - ✓ Η μη παροχή υπηρεσιών δια-δανεισμού σε Βιβλιοθήκες και Μέλη Δημοσίων Οργανισμών που δεν ανήκουν στο HEAL-Link (NILDE).
 - ✓ Σε πολλούς επιστημονικούς τομείς η βιβλιογραφία στην ελληνική γλώσσα είναι πενιχρή με αποτέλεσμα να δημιουργούνται προβλήματα πρόσβασης σε ένα ευρύτερο φάσμα απόψεων, θέσεων και επιστημονικών πορισμάτων ειδικά σε προπτυχιακούς φοιτητές.
 - ✓ Διαπιστώνεται έλλειψη πλήρους και διαρκώς ανανεούμενου **Εθνικού Αρχείου** θεμάτων και ονομάτων με αποτέλεσμα να υπάρχει πρόβλημα στην ερμηνεία των κανόνων, στη διαφορετική αντιμετώπιση ως προ τη συμπλήρωση των authority files, αλλά κυρίως στην ποιότητα των εγγραφών, όπως είναι ελληνικά και αγγλικά authorities (τις περισσότερες φορές όχι συμπληρωμένα) χωρίς σύνδεση μεταξύ τους.
 - ✓ Το κόστος ψηφιοποίησης του υλικού των Βιβλιοθηκών είναι υψηλό και απαιτείται συνεχή συντήρησή του λόγω της ταχύτατης εξέλιξης της τεχνολογίας.
 - ✓ Η ανάγκη διάθεσης από τις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες ανθρώπινων πόρων, κατάλληλου εξοπλισμού, καθώς και απαραίτητης τεχνογνωσίας για να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις ανάγκες που δημιουργούνται από την διάθεση ψηφιακού υλικού στον χρήστη αλλά και των αναγκών για εμπλουτισμό τους σε νέο υλικό δημιουργεί πρόβλημα στην κάλυψη των δαπανών τους ειδικά στα μικρά Ακαδημαϊκά Ιδρύματα μετά και την ολοκλήρωση των συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων.
 - ✓ Οι προσπάθειες που έγιναν έως τώρα για την ψηφιοποίηση υλικού έθεσαν μερικώς στο περιθώριο το θέμα της ευρετηρίασης των ελληνικών περιοδικών.
 - ✓ Η άγνοια των χρηστών των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (εκπαιδευτικό και ερευνητικό προσωπικό, φοιτητές, ή ευρύτερο κοινό) για τα επιτεύγματα

των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, για την πρόσβαση στη γνώση που μπορούν να προσφέρουν, για τις ποικίλες πηγές πληροφόρησης που διαθέτουν, κλπ.

4.3. Προτάσεις για υλοποίηση της δράσης στο ΕΠ ΕΔΒΜ 2007-2013

Η παρέμβαση του ΕΠΕΑΕΚ II που αφορούσε τις Βιβλιοθήκες θα συνεχίσει και στο πλαίσιο του Ε.Π. Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση μέσω των Δράσεων «Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες» και «Κινητές Βιβλιοθήκες».

Με βάση τα περιεχόμενα στα Δελτία Κωδικού Θέματος Προτεραιότητας στο πλαίσιο της εξειδίκευσης του ΕΠΕΔΒΜ προβλέπονται συνοπτικά τα ακόλουθα:

- Για τις **Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες**, ενδεικτικές δράσεις:
 - Η ανάπτυξη ή δημιουργία Ακαδημαϊκών Καταθετηρίων (εφόσον δεν έχουν ήδη αναπτυχθεί)
 - Η δημιουργία κατάλληλων υποδομών ηλεκτρονικής εκδοτικής (e-publishing) στην ελληνική γλώσσα, με λογισμικό ανοικτής πρόσβασης
 - Η προμήθεια, αλλά και ανάπτυξη, ψηφιακού περιεχομένου, ειδικά για εκπαίδευση από απόσταση
 - Η δημιουργία ηλεκτρονικού ευρετηρίου ελληνικών περιοδικών
 - Η πιλοτική δημιουργία συγγραμμάτων σε ηλεκτρονική μορφή, με στόχο την κατάργηση των έντυπων συγγραμμάτων
 - Η βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών σε ΑμεΑ
 - Η ανάπτυξη προγραμμάτων πληροφοριακού γραμματισμού
 - Η ανάπτυξη συνεργασιών για χρήση λογισμικού ανοικτής πρόσβασης στις βιβλιοθηκονομικές εφαρμογές
 - Η προμήθεια ηλεκτρονικών περιοδικών και ηλεκτρονικών βιβλίων και την προμήθεια αρχείων ηλεκτρονικών περιοδικών
 - Η ανάπτυξη συνεργασιών για μείωση του φαινομένου της λογοκλοπής σε εργασίες φοιτητών κ.α.

- Για τις **Κινητές Βιβλιοθήκες**, ενδεικτικές δράσεις:
 - Η απόκτηση ή επικαιροποίηση της βασικής συλλογής των σχολικών μονάδων
 - Η παροχή πληροφοριακών υπηρεσιών σε μαθητές και καθηγητές σχολείων
 - Η παραγωγή βιβλιοθηκονομικών εργαλείων που αποτελούν υποδομή για την λειτουργία και τον συντονισμό των κινητών βιβλιοθηκών
 - Η προβολή του θεσμού με στόχο την παγίωσή του και την προβολή του έργου προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η αξιοποίησή του.
 - Η απόκτηση λογισμικού (εγκατάσταση, εκπαίδευση στη χρήση κλπ.) ή την επέκταση λειτουργιών του ήδη υπάρχοντος λογισμικού που εξυπηρετεί τις λειτουργίες των κινητών βιβλιοθηκών και διασφαλίζει την επικοινωνία και ανταλλαγή δεδομένων.
 - Η χρήση της ηλεκτρονικής υποδομής και του διαδικτύου

- Η παροχή της αναγκαίας υποδομής για να επικοινωνούν τα απομακρυσμένα σχολεία με άλλα σχολεία της Ελλάδας ή του εξωτερικού κ.α.

Με βάση τα όσα έχουν αναφερθεί έως τώρα, στη συνέχεια αποτυπώνονται κάποιες προτάσεις βελτίωσης του θεσμού των Βιβλιοθηκών στο πλαίσιο του ΕΠΕΔΒΜ 2007-2013. Ειδικότερα:

Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες:

- Αύξηση της εξωστρέφειας των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Ενδεικτικά αναφέρονται:
 - ✓ Συνεργασία των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών με λοιπές βιβλιοθήκες που διαθέτουν συλλογικούς καταλόγους.
 - ✓ Επέκταση του Συλλογικού Καταλόγου των Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών σε Συλλογικό Κατάλογο των Ελληνικών Βιβλιοθηκών.
 - ✓ Πρόσβαση στις πηγές του Συνδέσμου Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (HEAL-Link) και σε φορείς που δεν είναι μέλη του.
 - ✓ Συμμετοχή των Βιβλιοθηκών σε Δίκτυα του Εξωτερικού.
- Αναβάθμιση του συλλογικού καταλόγου.
- Αντιμετώπιση με ενιαίο τρόπο της καταλογογράφησης σε εθνικό επίπεδο
- Ενίσχυση της υπηρεσίας του διαδανεισμού μεταξύ των βιβλιοθηκών.
- Δημιουργία εθνικού αρχείου καθιερώσεων.
- Ενιαία αντιμετώπιση και συντονισμός των βιβλιοθηκών για την προμήθεια των ηλεκτρονικών βιβλίων και περιοδικών στο πλαίσιο της μείωσης του κόστους.
- Λειτουργία συντονιστικού οργάνου για την οργάνωση και παροχή των υπηρεσιών των βιβλιοθηκών, για θέματα ψηφιοποίησης, συντήρησης ψηφιακού υλικού, κλπ.
- Αναβάθμιση του ρόλου της ΜΟΠΑΒ στο πλαίσιο της διαχείρισης της ποιότητας των Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών.
- Απόκτηση/ ανάπτυξη και χρήση λογισμικών προγραμμάτων, αδειών χρήσης και λοιπών τεχνολογικών υποδομών ώστε να υποστηρίζουν τις λειτουργίες και τις παρεχόμενες υπηρεσίες των βιβλιοθηκών. Ενδεικτικά αναφέρονται:
 - ✓ Λογισμικό πρόγραμμα διαχείρισης βιβλιοθηκών.
 - ✓ Λογισμικού για την οργάνωση, διαχείριση και διάθεση του ψηφιοποιημένου υλικού.
- Συνεχή εκπαίδευση του προσωπικού των βιβλιοθηκών ώστε να ανταποκρίνονται αφενός στο νέο ρόλο που καλούνται να διαδραματίσουν οι βιβλιοθήκες αφετέρου στην εξέλιξη της τεχνολογίας (ψηφιακή πληροφορία, συναλλαγές με τους χρήστες με την αξιοποίηση του διαδικτύου, κλπ.).
- Δημοσιοποίηση και προώθηση των υπηρεσιών των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών.
- Αξιολόγηση του έργου των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών.

Κινητές Βιβλιοθήκες:

- Ανάπτυξη της εξωστρέφειας των Κινητών Βιβλιοθηκών σε σχέση με λοιπές ομάδες πληθυσμού των περιοχών της περιφέρειας (και ειδικά των απομακρυσμένων περιοχών) εκτός από μαθητές και εκπαιδευτικούς.

- Λειτουργία υποστηρικτικού φορέα για την αυτοματοποίηση των λειτουργιών των Κινητών Βιβλιοθηκών σε ενιαία βάση, και την συνδρομή των ανθρώπινου δυναμικού που τις στελεχώνει (help desk).
- Αξιολόγηση του έργου των Κινητών Βιβλιοθηκών.

5. Αξιολογικό Δελτίο ενέργειας αναμόρφωσης εκπαιδευτικών προγραμμάτων και εκπαιδευτικού υλικού στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση

5.1. Σύντομη περιγραφή της δράσης

Σκοπός της ενέργειας, με βάση την αξιολόγηση των προγραμμάτων σπουδών, των βιβλίων και του λοιπού εκπαιδευτικού υλικού που είχε παραχθεί στο πλαίσιο του 1ου ΕΠΕΑΕΚ, ήταν να συμπληρωθεί η προσπάθεια παραγωγής σύγχρονου εκπαιδευτικού υλικού στην υποχρεωτική εκπαίδευση καθώς και η δημιουργία ικανών μεθοδολογικών εργαλείων τα οποία θα διευκόλυναν τους μαθητές να ενταχθούν στις ανώτερες βαθμίδες της εκπαίδευσης, αναπτύσσοντας την κριτική και δημιουργική σκέψη και υποστηρίζοντας το διαθεματικό τρόπο προσέγγισης της γνώσης.

Στόχος ήταν η αύξηση των επιλογών των εκπαιδευτικών ως προς τα διδακτικά εργαλεία που θα υιοθετήσουν, ενώ ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε επίσης στην τεχνική εκπαίδευση (αρχική κατάρτιση), η οποία κρίθηκε ότι υστερούσε ποιοτικά, και στην ένταξη της επιχειρηματικότητας γενικά στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Παράλληλα, επιχειρήθηκε η υλοποίηση πιλοτικών προγραμμάτων εκπαίδευσης στις σχολικές μονάδες (ΣΕΠΠΕ), στο πλαίσιο των οποίων τα νέα διδακτικά πακέτα και οι νέες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις αξιολογούνται στην πράξη πριν ενταχθούν και καθιερωθούν στο επίσημο πρόγραμμα.

Η υλοποίηση της Ενέργειας περιλάμβανε τρεις (3) κατηγορίες πράξεων οι οποίες είχαν ως ακολούθως:

Κατηγορία Πράξεων α:	Αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών και συγγραφή νέων εκπαιδευτικών πακέτων
Κατηγορία Πράξεων β:	Πειραματικά προγράμματα εκπαίδευσης
Κατηγορία Πράξεων γ:	Εφαρμογή νέων ξενόγλωσσων προγραμμάτων σπουδών στην υποχρεωτική εκπαίδευση

Γενικότερα, όσον αφορά την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, πραγματοποιήθηκαν παρεμβάσεις με στόχο την αξιοποίηση της εμπειρίας και της τεχνογνωσίας που αποκτήθηκε από δράσεις του πρώτου ΕΠΕΑΕΚ στο χώρο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση πραγματοποιήθηκαν καινοτόμες παρεμβάσεις με στόχο την συνέχιση και ολοκλήρωση του εκσυγχρονισμού που επιτελέστηκε στο πρώτο ΕΠΕΑΕΚ ως προς τα προγράμματα σπουδών, τα σχολικά βιβλία και το υποστηρικτικό υλικό με παράλληλη ενίσχυση των υποδομών κυρίως σε θέματα δικτύων σε συνέργια με το Μέτρο 5.2 (ΕΤΠΑ) και με έμφαση στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνίας (συνέργια με τις Ενέργειες του Επιχειρησιακού Προγράμματος της Κοινωνίας της Πληροφορίας).

Η συνοπτική περιγραφή κάθε κατηγορίας πράξης γίνεται στην ενότητα 5.1.2: Ιστορικά στοιχεία υλοποίησης, ενώ στην ενότητα που ακολουθεί παρατίθενται τα διοικητικά στοιχεία υλοποίησης της εν λόγω Ενέργειας.

5.1.1. Διοικητικά στοιχεία υλοποίησης

Η ενέργεια 2.2.1 «Αναμόρφωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και εκπαιδευτικού υλικού στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση» αποτελείται από τρεις (3) Κατηγορίες Πράξεων.

Από το 2001 έως σήμερα εκδόθηκαν από την ΕΥΔ 8 προσκλήσεις και ενεργοποιήθηκαν τρεις (3) κατηγορίες πράξεων που εμπεριέχονταν στο συμπλήρωμα προγραμματισμού. Οι ενταγμένες πράξεις ανέρχονται σε είκοσι πέντε (25) με τον προϋπολογισμό των ενταγμένων πράξεων να ανέρχεται σε 40.066.696 ευρώ και το ύψος των καταχωρημένων δαπανών στο ΟΠΣ σε 33.987.594 ευρώ. Στο πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα στοιχεία ενεργοποίησης (στοιχεία πίνακα έως 31/12/2008) των πράξεων της ενέργειας και των κατηγοριών πράξης της.

Πίνακας 8: Στοιχεία ενεργοποίησης της ενέργειας αναμόρφωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και εκπαιδευτικού υλικού στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση και των κατηγοριών πράξεων

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΑΞΗΣ / ΕΝΕΡΓΕΙΑ	ΑΡ. ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ	ΑΡ. ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ	Π/Υ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΔΑΠΑΝΕΣ
Ενέργεια 2.2.1: Αναμόρφωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και εκπαιδευτικού υλικού στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση και των κατηγοριών πράξης	8	25	33.987.594	40.066.696
<i>Κατηγορία Πράξεων α: Αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών και συγγραφή νέων εκπαιδευτικών πακέτων</i>	2	9	14.695.704	11.602.540
<i>Κατηγορία Πράξης β: Πειραματικά προγράμματα εκπαίδευσης</i>	5	15	11.524.258	9.198.625
<i>Κατηγορία Πράξης γ: Εφαρμογή νέων ξενόγλωσσων προγραμμάτων σπουδών στην υποχρεωτική εκπαίδευση</i>	1	1	13.846.735	13.186.429

Αναλυτικά οι πράξεις/έργα που χρηματοδοτήθηκαν και οι δαπάνες ανά πράξη παρουσιάζονται στο πίνακα που ακολουθεί (στοιχεία πίνακα έως 31/12/2008).

Πίνακας 9: Πράξεις που εντάχθηκαν και χρηματοδοτήθηκαν από την Ενέργεια 2.2.1. «Αναμόρφωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και εκπαιδευτικού υλικού στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση»

Κωδικός MIS	Τίτλος Έργου	Π/Υ	Δαπάνες
115426	Εφαρμογή νέων ξενόγλωσσων προγραμμάτων σπουδών στην Α'βάθμια Εκπαίδευση	13.846.734,90	13.186.428,95

Κωδικός MIS	Τίτλος Έργου	Π/Υ	Δαπάνες
105058	Πιλοτικό Πρόγραμμα Εισαγωγής Δεύτερης Γλώσσας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση	3.686.918,00	3.208.247,67
87383	Διεύρυνση της Ευέλικτης Ζώνης στην πρωτοβάθμια Εκπαίδευση	2.321.543,80	1.783.632,67
87382	Διεύρυνση της Ευέλικτης Ζώνης στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση	775.532,00	498.719,70
86830	Συγγραφή νέων βιβλίων και παραγωγή εκπαιδευτικού υποστηρικτικού υλικού με βάση το ΔΕΠΠΣ και τα ΑΠΣ για το Γυμνάσιο	7.111.949,25	4.860.117,42
86829	Συγγραφή νέων βιβλίων και παραγωγή εκπαιδευτικού υποστηρικτικού υλικού με βάση το ΔΕΠΠΣ και ΑΠΣ για το Δημοτικό και το Νηπιαγωγείο	5.572.585,25	4.940.051,29
71729	ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΝΕΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΑΚΕΤΩΝ	586.940,57	448.852,07
71685	ΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΜΕ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ	213.939,84	187.527,52
71684	ΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ II ΜΕ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ	241.288,61	217.805,13
71681	ΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΜΕ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ	40.498,90	40.498,90
71678	ΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ I ΜΕ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ	167.095,06	166.789,61
71675	ΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΜΕ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ	251.941,93	243.172,08
71667	ΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΜΕ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ	509.464,42	497.725,61
70888	«ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ: ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΝΕΩΝ»	442.000,00	301.908,94
69391	«ΟΛΟΗΜΕΡΟ ΣΧΟΛΕΙΟ II»	72.423,09	72.423,09
69389	«ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ : ΟΛΟΗΜΕΡΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	977.256,05	864.622,41
69385	ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΕΠΟΠΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗΝ Α' ΤΑΞΗ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ»	28.278,49	28.278,49

Κωδικός MIS	Τίτλος Έργου	Π/Υ	Δαπάνες
69376	ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΕΠΟΠΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ ΣΤΗ Β' ΤΑΞΗ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ	37.504,69	37.504,69
69369	«ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗΝ Α' ΛΥΚΕΙΟΥ»	66.764,49	66.764,49
69363	«ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗΝ Ε' & ΣΤ' ΤΑΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ»	40.337,49	25.602,50
69361	«ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΕΝΟΣ ΦΑΣΜΑΤΟΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΣΕ ΓΝΩΣΤΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ (ΤΑΞΕΙΣ Ε' & ΣΤ')»	27.377,84	24.371,79
69344	ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ. ΑΝΑΔΙΑΤΑΞΗ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΚΑΙ ΛΥΚΕΙΟ	964.770,59	604.564,36
65562	«ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ - ΕΥΕΛΙΚΤΗ ΖΩΝΗ»	1.320.528,25	935.559,49
65451	ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΩΝ ΦΑΙΑΚΩΝ: ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΚΤΥΑΚΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	293.470,29	285.457,36
65415	Ε13-ΕΛΠΗΝΩΡ:ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΙΚΤΥΑΚΗΣ Κ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ ΣΕ 15 ΛΥΚΕΙΑ	469.552,45	460.967,59

Ειδικότερα, η ενεργοποίηση της Ενέργειας 2.2.1 ανά Κατηγορία Πράξης είχε ως ακολούθως:

- Κατηγορία Πράξεων α: Αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών και συγγραφή νέων εκπαιδευτικών πακέτων
 - ο Τελικοί Δικαιούχοι ήταν: Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
 - ο Έλαβαν χώρα δυο (2) προσκλήσεις στο πλαίσιο των οποίων εντάχθηκαν 9 Πράξεις συνολικού π/υ 14,7εκ. ευρώ. Ειδικότερα:
 - ο Οι υποβληθείσες δαπάνες με στοιχεία μέχρι 31-12-2008, ανέρχονται στο ποσό των 11,6 εκ. ευρώ, ήτοι 79% απορρόφηση βάσει του προϋπολογισμού των ενταγμένων Πράξεων.
- Κατηγορία Πράξης β: Πειραματικά προγράμματα εκπαίδευσης
 - ο Τελικοί Δικαιούχοι ήταν: το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και το Ερευνητικό Ακαδημαϊκό Ινστιτούτο Τεχνολογίας και Υπολογιστών (ΕΑΙΤΥ).
 - ο Έλαβαν χώρα πέντε (5) προσκλήσεις στο πλαίσιο των οποίων εντάχθηκαν 15 Πράξεις συνολικού π/υ 11,5εκ. ευρώ. Ειδικότερα:
 - ο Οι υποβληθείσες δαπάνες με στοιχεία μέχρι 31-12-2008, ανέρχονται στο ποσό των 9,2 εκ. ευρώ, ήτοι 79,8% απορρόφηση βάσει του προϋπολογισμού των ενταγμένων Πράξεων.
- Κατηγορία Πράξης γ: Εφαρμογή νέων ξενόγλωσσων προγραμμάτων σπουδών στην υποχρεωτική εκπαίδευση
 - ο Τελικός Δικαιούχος ήταν η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής (ΕΥΕ) του ΥΠΕΠΘ.

- ο Έλαβε χώρα μία (1) πρόσκληση στο πλαίσιο της οποίας εντάχθηκε 1 Πράξη συνολικού π/υ 13,8εκ. ευρώ.
- ο Οι υποβληθείσες δαπάνες με στοιχεία μέχρι 31-12-2008, ανέρχονται στο ποσό των 13,2εκ. ευρώ, ήτοι 95,2% απορρόφηση βάσει του προϋπολογισμού των ενταγμένων Πράξεων.

5.1.2. Ιστορικά στοιχεία υλοποίησης

Για την αναβάθμιση της ποιότητας των προγραμμάτων σπουδών και του περιεχομένου του εκπαιδευτικού υλικού στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση προβλέπονταν (3) κατηγορίες Πράξεων. Στη παράγραφο αυτή γίνεται μια συνοπτική παρουσίαση των κατηγοριών πράξεων που υλοποιήθηκαν.

Αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών και συγγραφή νέων εκπαιδευτικών πακέτων

Στα πλαίσια του ΕΠΕΑΕΚ II τα προγράμματα σπουδών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που αναπτύχθηκαν στα πλαίσια του πρώτου ΕΠΕΑΕΚ, μετά από αξιολόγησή τους, έτυχαν επιλεκτικής αναμόρφωσης, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της αξιολόγησής τους. Επιπλέον, περισσότερα από 100 Προγράμματα Σπουδών και διδακτικά πακέτα, της δευτεροβάθμιας και της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης εκσυγχρονίστηκαν ή γράφτηκαν εκ νέου ώστε να ανταποκριθούν στις επελθούσες εκπαιδευτικές, επιστημονικές και τεχνολογικές αλλαγές. Σε αυτά τα προγράμματα σπουδών και στο διδακτικό και εκπαιδευτικό υλικό λήφθηκε υπόψη η διάσταση της ισότητας των δύο φύλων.

Ουσιαστικά, η δράση αυτή οδήγησε στην ριζική αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών στην πρωτοβάθμια (Δημοτικό) και την κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Γυμνάσιο). Η αναμόρφωση των προγραμμάτων έγινε στην βάση του μεταρρυθμιστικού πλαισίου του 1984, για την αναμόρφωση των προγραμμάτων. Η διαδικασία αναμόρφωση περιελάμβανε την διαμόρφωση του πλαισίου των αναλυτικών προγραμμάτων σπουδών ανά τάξη και ανά μάθημα, ενώ στην συνέχεια καλούνταν οι συγγραφείς προκειμένου να υλοποιήσουν την συγγραφή των βιβλίων προσαρμοσμένα στο νέο πρόγραμμα σπουδών..

Η συγκεκριμένη δράση ολοκληρώθηκε στη βάση 2 προσκλήσεων στο πλαίσιο των οποίων εντάχθηκαν 9 Πράξεις συνολικού προϋπολογισμού 14,7 εκ. ευρώ, ενώ εμφάνισε ικανοποιητική απορρόφηση (79%). Η δράση προβλέπεται να συνεχιστεί, με έμφαση σε νέα και προσαρμοσμένα καινοτόμα προγράμματα σπουδών, και στην νέα προγραμματική περίοδο 2000-2013.

Πειραματικά προγράμματα εκπαίδευσης

Για την καλύτερη δυνατή προσαρμογή των νέων προγραμμάτων εκπαίδευσης προβλέπονταν πειραματικά προγράμματα εκπαίδευσης στις σχολικές μονάδες (ΣΕΠΠΕ), στα πλαίσια των οποίων αξιολογούνταν στην πράξη τα νέα διδακτικά πακέτα και οι νέες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις. Παράλληλα, μέσα από την υλοποίηση των προγραμμάτων των ΣΕΠΠΕ έγινε δυνατή η πειραματική εφαρμογή καινοτόμων

σχεδίων των εκπαιδευτικών μονάδων που στόχο είχαν την αντιμετώπιση ορισμένων προβλημάτων (π.χ. την εξ αποστάσεως διδασκαλία ξένων γλωσσών σε ολιγοθέσια δημοτικά, την “αφύπνιση στις γλώσσες”, κλπ.).

Η συγκεκριμένη δράση ολοκληρώθηκε στη βάση πέντε προσκλήσεων στο πλαίσιο των οποίων εντάχθηκαν 15 Πράξεις συνολικού προϋπολογισμού 11,5 εκ. ευρώ, ενώ εμφάνισε ικανοποιητική απορρόφηση (79,8%). Βασική Πράξη που υλοποιήθηκε ήταν τα πειραματικά προγράμματα επιχειρηματικότητας στο Δημοτικό.

Η δράση δεν προβλέπεται να συνεχιστεί, με το ίδιο περιεχόμενο και στην νέα προγραμματική περίοδο 2000-2013.

Εφαρμογή νέων ξενόγλωσσων προγραμμάτων σπουδών στην υποχρεωτική εκπαίδευση

Σκοπός αυτής της κατηγορίας πράξεων ήταν η προώθηση της γλωσσικής πολυμορφίας και η εκμάθηση ξένων γλωσσών ως μια από τις προϋποθέσεις για την απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων, που συμβάλλουν στην προσωπική ανάπτυξη καθώς και στην κοινωνική και επαγγελματική ένταξη του κάθε ευρωπαίου πολίτη.

Στο πλαίσιο αυτό προβλέπονταν η εισαγωγή ξένων γλωσσών πέραν της μιας, στο τυπικό σύστημα της υποχρεωτικής εκπαίδευσης και η αναβάθμιση της ποιότητας της παρεχόμενης ξενόγλωσσης εκπαίδευσης στο Δημόσιο Σχολείο, αμβλύνοντας εκπαιδευτικές και κοινωνικές ανισότητες που παρατηρούνται και οφείλονται στη φοίτηση των μαθητών της πρώτης σχολικής ηλικίας, σε φροντιστήρια ξένων γλωσσών.

Παράλληλα, η εξασφάλιση της υλοποίησης προγράμματος σπουδών ξένων γλωσσών για ικανό χρονικό διάστημα ώστε να ολοκληρώνεται ένα μίνιμουμ στόχων που να αξιολογεί και να εξοικειώνει τους μαθητές με τους νέους γλωσσικούς κώδικες, προκειμένου-χτίζοντας σε κάθε βαθμίδα εκπαίδευσης πάνω στις γνώσεις που αποκόμισαν από την προηγούμενη- συνέβαλε στο να έχουν αποκτήσει οι μαθητές, ένα ικανοποιητικό και πιστοποιήσιμο επίπεδο γλωσσομάθειας στο τέλος της υποχρεωτικής εκπαίδευσης.

Για την εφαρμογή της διδασκαλίας της δεύτερης ξένης γλώσσας στις δύο τελευταίες τάξεις των Δημοτικών Σχολείων, προβλέπονταν τα ακόλουθα:

- Ένταξη δεύτερης ξένης γλώσσας (Γαλλικά ή Γερμανικά), στην Ε' τάξη των Δημοτικών Σχολείων για το σχολικό έτος 2006-07, και στις Ε' & ΣΤ' για το σχολικό έτος 2007-08.
- Ένταξη όλων των πολυθέσιων Δημοτικών Σχολείων (6/θέσια και άνω). Διευκρινίζεται ότι, για το σχολικό έτος 2007-08, συμπεριλήφθηκαν και τα Δημοτικά Σχολεία, τα οποία είχαν υλοποιήσει πιλοτικό πρόγραμμα (Φορέας Υλοποίησης Παιδαγωγικό Ινστιτούτο).
- Αναμόρφωση του διδακτικού ωραρίου και του ωρολογίου Προγράμματος Δημοτικών Σχολείων, συμπεριλαμβανομένου και του Προγράμματος Ολοήμερου, με την προσθήκη ωρών διδασκαλίας σε εβδομαδιαία βάση.
- Δημιουργία Τμημάτων διδασκαλίας της δεύτερης ξένης γλώσσας.

Η συγκεκριμένη δράση ολοκληρώθηκε στη βάση μίας πρόσκλησης στο πλαίσιο της οποίας εντάχθηκε 1 Πράξη συνολικού προϋπολογισμού 13,8 εκ. ευρώ, ενώ εμφάνισε υψηλή απορρόφηση (95,2%).

Η δράση προβλέπεται να συνεχιστεί, με το ίδιο περιεχόμενο και στην νέα προγραμματική περίοδο 2000-2013.

5.2. Αξιολόγηση της ενέργειας αναμόρφωσης προγραμμάτων α-βάθμιας & β-βάθμιας εκπαίδευσης

Από την μέχρι προηγηθείσα παρουσίαση συνάγονται ορισμένα χρήσιμα αξιολογικά στοιχεία και διαπιστώσεις.

Δυνατά σημεία

Στα ισχυρά σημεία που παρατηρήθηκαν κατά την υλοποίηση των Κατηγοριών Πράξης της Ενέργειας 2.2.1: Αναμόρφωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και εκπαιδευτικού υλικού στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση και των κατηγοριών πράξης περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Η ριζική αναμόρφωση των Προγραμμάτων Σπουδών (Α' και Β' βάθμιας εκπαίδευσης) προσαρμοσμένη στις τρέχουσες απαιτήσεις. Ουσιαστικά, με το ΕΠΕΑΕΚ II υλοποιήθηκε η ολοκληρωμένη και εστιασμένη δράση της αναμόρφωσης του συνόλου των προγραμμάτων σπουδών (Α' και Β' βάθμιας εκπαίδευσης), η οποία συνδέθηκε άμεσα με την μεταρρύθμιση που επιχειρήθηκε στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση.
- Η υιοθέτηση της αναγκαιότητας για πολυγλωσσία από την πρωτοβάθμια κιόλας εκπαίδευση. Με την ένταξη της δράσης για την εφαρμογή νέων ξενόγλωσσων προγραμμάτων σπουδών στην υποχρεωτική εκπαίδευση επιτυγχάνετε η προώθηση της γλωσσικής πολυμορφίας και η εκμάθηση ξένων γλωσσών ως μια από τις προϋποθέσεις για την απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων, που συμβάλλουν στην προσωπική ανάπτυξη καθώς και στην κοινωνική και επαγγελματική ένταξη.
- Η εφαρμογή Πειραματικών Προγραμμάτων Εκπαίδευσης για την καλύτερη δυνατή προσαρμογή των νέων προγραμμάτων εκπαίδευσης στις σχολικές μονάδες. Ως πιλοτικά Προγράμματα αν και περιορισμένης έκτασης παρείχαν την δυνατότητα στην πράξη ώστε να αξιολογούνται, κατά το δυνατόν, τα νέα διδακτικά πακέτα και οι νέες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις
- Η ενεργοποίηση του συνόλου των κατηγοριών πράξεων που συμπεριλαμβάνονταν στο συμπλήρωμα προγραμματισμού

Αδύνατα σημεία

Στα αδύνατα σημεία που παρατηρήθηκαν κατά την υλοποίηση των Κατηγοριών Πράξης της Ενέργειας 2.2.1: Αναμόρφωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και εκπαιδευτικού υλικού στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση και των κατηγοριών πράξης περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Απουσία συστηματικής μέτρησης της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των αναμορφούμενων προγραμμάτων. Ειδικότερα, διαπιστώνεται ότι οι αποφάσεις για τις αναμορφώσεις των προγραμμάτων δεν συνοδεύονται και από τις απαραίτητες αξιολογήσεις των προγραμμάτων προκειμένου να διατηρηθούν τα θετικά τους σημεία και να δοθεί έμφαση στις αδυναμίες που παρουσιάζουν.
- Ο πολυσχιδής ρόλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου που εκτός από την αναμόρφωση των προγραμμάτων, συντονίζει την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών με αμφισβητούμενη αποτελεσματικότητα. Παράλληλα, σημειώνεται και η περιορισμένη επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε ότι αφορά τα αναμορφούμενα προγράμματα.
- Τα αποσπασματικά Πειραματικά Προγράμματα Εκπαίδευσης, έχοντας ουσιαστικά μόνο μία βασική πράξη που υλοποιήθηκε, η οποία ήταν τα πειραματικά προγράμματα επιχειρηματικότητας στο Δημοτικό.
- Η μη ενσωμάτωση της προσχολικής αγωγής στο τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα που είχε σαν αποτέλεσμα να μην ενταχθεί στις δράσεις για ανάπτυξη προγραμμάτων σπουδών.

Σημειώνεται ότι τα ισχυρά και αδύνατα σημεία που παρατηρήθηκαν κατά την υλοποίηση των Κατηγοριών Πράξης της Ενέργειας 2.2.1, αποτελούν οδηγό προσέγγισης αυτών των κατηγοριών πράξης για το νέο ΕΠ Πρόγραμμα για την Εκπαίδευση της νέας Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013.

5.3. Προτάσεις για υλοποίηση της δράσης στο ΕΠ ΕΔΒΜ 2007-2013

Από την προηγηθείσα παρουσίαση της υλοποίησης της ενέργειας και τα αξιολογικά στοιχεία που προέκυψαν διατυπώνονται στη συνέχεια ορισμένες προτάσεις για την βελτίωση των δράσεων που προβλέπονται να υλοποιηθούν στο Ε.Π. «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση»:

1. Ανάπτυξη Σχεδίου Δράσης

Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (ΠΙ) εμφανίζεται ως δυνητικός τελικός δικαιούχος και στο νέο ΕΠ Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση, σε δράσεις όπως η αναμόρφωση προγραμμάτων σπουδών και η ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού για την δευτεροβάθμια εκπαίδευση και τα ΕΠΑΛ και ΕΠΑΣ, η ανάπτυξη εκπαιδευτικού λογισμικού, η ανάπτυξη της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και η αναμόρφωση προγραμμάτων ΑμεΑ. Για την υλοποίηση των Δράσεων απαιτείται η ανάπτυξη Σχεδίου Δράσης για τον επανακαθορισμό του ρόλου του παιδαγωγικού. Σημειώνεται, ότι ο ρόλος του ΠΙ θα πρέπει να είναι σαφώς προσανατολισμένος στην αναμόρφωση των προγραμμάτων και λιγότερο στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.

Ο επανακαθορισμός ειδικότερα απαιτεί:

- Εκπόνηση σχετικής μελέτης, ενδεχόμενα με αυτεπιστασία του ΠΙ.
- Ενδεχόμενες θεσμικές παρεμβάσεις στο ΠΙ που δεν είναι γνωστές τώρα, αλλά θα προκύψουν από την μελέτη επανακαθορισμού του ρόλου του ΠΙ.

2. Επίλυση Θεσμικών Κενών των Δράσεων

Άμεση αντιμετώπιση των θεσμικών κενών αναφορικά με τον ρόλο του ΠΙ.

3. Ανάπτυξη Συστήματος Αξιολόγησης των Προγραμμάτων Σπουδών

Η ανάπτυξη ενός συστήματος αξιολόγησης των Προγραμμάτων Σπουδών θα δώσει την δυνατότητα συστηματικής μέτρησης της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των αναμορφούμενων προγραμμάτων, έτσι ώστε να μπορούν να προσδιοριστούν με τον καλύτερο τρόπο οι ανάγκες για νέα προγράμματα σπουδών στην Α' και Β' βάρθμια εκπαίδευση.

3. Αναμόρφωση Προγραμμάτων Σπουδών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

Η δράση για την αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών αναφέρεται στοχεύει στην προσαρμογή του εκπαιδευτικού συστήματος στις σύγχρονες ανάγκες της κοινωνίας και της οικονομίας. Η διαδικασία αναμόρφωσης και ποιοτικής αναβάθμισης των προγραμμάτων σπουδών θα πρέπει να βασιστεί στις εξελίξεις που συντελούνται στον τομέα των νέων ΤΠΕ, στην ενσωμάτωση πολιτιστικών στοιχείων και ξένων γλωσσών, όπως προβλέπεται από την ευρωπαϊκή πολιτική για την εκπαίδευση καθώς επίσης και σε στοιχεία που σχετίζονται με άλλους τομείς όπως είναι η ναυτιλία, η αλιεία, ο τουρισμός κτλ.

Ειδικότερα θα πρέπει να δοθεί εμφιατική σημασία στα ακόλουθα θεματικά πεδία:

- Εκπαιδευτικό υλικό τεχνολογικής εκπαίδευσης.
- Εκπαιδευτικό υλικό πολιτισμικής εκπαίδευσης και ξένων γλωσσών.
- Εκπαιδευτικό υλικό που αφορά στην αλιεία, τον τουρισμό και τη ναυτιλία
- Εμπλουτισμός του ήδη υπάρχοντος εκπαιδευτικού υλικού με στοιχεία από τις τρέχουσες τεχνολογικές εξελίξεις, με στοιχεία πολιτισμού και ξένων γλωσσών καθώς επίσης και με στοιχεία που προέρχονται από τις θεματικές περιοχές της αλιείας, της ναυτιλίας και του τουρισμού.
- Ανάπτυξη και προσαρμογή έντυπου και ηλεκτρονικού εκπαιδευτικού υλικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης εκπαιδευτικής διαδικασίας.
- Σχεδιασμός και εκπόνηση και εκπαιδευτικών μεθόδων και πρακτικών που προωθούν τη βιωματική εφαρμογή του εκπαιδευτικού υλικού.
- Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού για την υποστήριξη προγραμμάτων προσχολικής αγωγής.

Η ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού θα πρέπει να αναφέρεται σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες της Α' και Β' βάρθμιας εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης της προσχολικής αγωγής, καθώς πλέον εντάσσεται και αυτή στο τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα.

Παράλληλα, η αποτελεσματική εφαρμογή των αναμορφούμενων προγραμμάτων σπουδών, προϋποθέτει και την πληρέστερη επιμόρφωση των εκπαιδευτικών εστιασμένη στα προγράμματα σπουδών που αναμορφώνονται.

4. Εφαρμογή ξενόγλωσσων προγραμμάτων σπουδών

Η εισαγωγή της δεύτερης ξένης γλώσσας μέσω συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση κατά τα προηγούμενα έτη συνέβαλε στην κατ' αρχή στην εξοικείωση των μαθητών της Ε' και ΣΤ' τάξης με την ανάγκη για πολυγλωσσία.

Η εφαρμογή ξενόγλωσσων προγραμμάτων σπουδών θα πρέπει να έχει στόχο την συνέχιση της εξοικείωσης των μαθητών με τις ξένες γλώσσες, την επέκτασή τους σε όλα τα πολυθέσια σχολεία και την ενίσχυση του προγράμματος με νέα στοιχεία που να συνεισφέρουν με πιο αποτελεσματικό τρόπο στην ανάπτυξη των γλωσσικών δεξιοτήτων των μαθητών στο πλαίσιο της πολυγλωσσίας.

Η εφαρμογή ξενόγλωσσων προγραμμάτων, προκειμένου να επιτύχει τον παραπάνω στόχο, θα πρέπει να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, προσαρμογή του επιμορφωτικού υλικού για τον μαθητή και καθηγητή στις σύγχρονες εξελίξεις και την περαιτέρω επιμόρφωση των εκπαιδευτικών του προγράμματος για την διδασκαλία της δεύτερης ξένης γλώσσας.

6. Αξιολογικό Δελτίο ενέργειας προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών - έρευνας - υποτροφιών

6.1. Σύντομη περιγραφή της ενέργειας

Σκοπός της ενέργειας «**Προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών - έρευνα - υποτροφίες**» (Ενέργεια 2.2.3 του Σ.Π. ΕΠΕΑΕΚ II) είναι η ανάπτυξη , αναβάθμιση και παγίωση των οργανωμένων μεταπτυχιακών σπουδών στην Ελλάδα, ώστε να αυξηθεί η διεθνής ανταγωνιστικότητα των ελληνικών πανεπιστημίων με σπουδές υψηλού επιπέδου. Επίσης, η προώθηση της έρευνας και η υποστήριξη της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας με ικανά και επιστημονικά εξειδικευμένα στελέχη με στόχο τη συγκράτηση εντός της χώρας του εξειδικευμένου επιστημονικού δυναμικού, καθώς και των καλύτερων αποφοίτων του ελληνικού πανεπιστημιακού συστήματος. Τέλος, η υποστήριξη και ο ανασχεδιασμός του υπάρχοντος συστήματος υποτροφιών.

6.1.1. Διοικητικά στοιχεία υλοποίησης

Για την ενεργοποίηση της ενέργειας «**Προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών - έρευνα - υποτροφίες**» έλαβαν χώρα **13 προσκλήσεις**. Στο πλαίσιο των εν λόγω προσκλήσεων εντάχθηκαν **145 Πράξεις** συνολικού προϋπολογισμού **162,4εκ. ευρώ**. Η απορρόφηση με στοιχεία μέχρι 31-12-2008 ανέρχεται σε **146,8εκ. ευρώ**, ήτοι ποσοστό **90%** επί του συνολικού προϋπολογισμού.

Πιο αναλυτικά, η ενεργοποίηση της εν λόγω ενέργειας ανά Κατηγορία Πράξης είχε ως ακολούθως:

- **Κατηγορία Πράξεων α: Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών**
Έλαβαν χώρα τέσσερις (4) προσκλήσεις στο πλαίσιο των οποίων εντάχθηκαν 58 Πράξεις συνολικού π/υ 57,2εκ. ευρώ (με στοιχεία μέχρι 31-12-2008).
Οι υποβληθείσες δαπάνες με στοιχεία μέχρι 31-12-2008, ανέρχονται στο ποσό των 49,9εκ. ευρώ, ήτοι 87% απορρόφηση βάσει του προϋπολογισμού των ενταγμένων Πράξεων.
- **Κατηγορία Πράξεων β: Υποτροφίες Έρευνας με προτεραιότητα στη βασική έρευνα**
 - Έλαβε χώρα μία (1) πρόσκληση στο πλαίσιο της οποίας εντάχθηκαν 18 Πράξεις συνολικού π/υ 19,9εκ. ευρώ (με στοιχεία μέχρι 31-12-2008).
 - Οι υποβληθείσες δαπάνες με στοιχεία μέχρι 31-12-2008, ανέρχονται στο ποσό των 18,16εκ. ευρώ, ήτοι 91% απορρόφηση βάσει του προϋπολογισμού των ενταγμένων Πράξεων.
- **Κατηγορία Πράξεων γ: Έρευνα για την Εκπαίδευση**

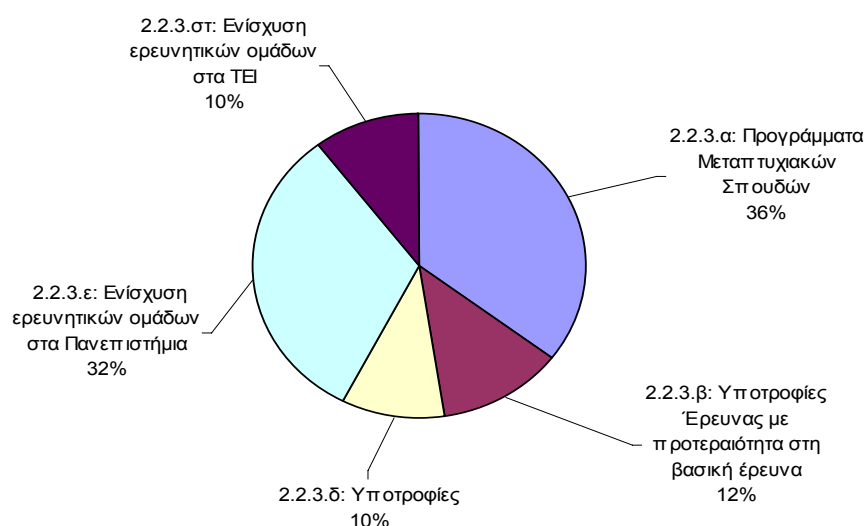
- Έλαβε χώρα μία (1) πρόσκληση στο πλαίσιο της οποίας δεν εντάχθηκε καμία Πράξη.
- **Κατηγορία Πράξεων δ: Υποτροφίες**
 - Έλαβε χώρα μία (1) πρόσκληση στο πλαίσιο της οποίας εντάχθηκε μία (1) Πράξη συνολικού π/υ 16,2εκ. ευρώ (με στοιχεία μέχρι 31-12-2008).
 - Οι υποβληθείσες δαπάνες με στοιχεία μέχρι 31-12-2008, ανέρχονται στο ποσό των 15,1εκ. ευρώ, ήτοι 93% απορρόφηση βάσει του προϋπολογισμού της ενταγμένης πράξης.
- **Κατηγορία Πράξεων ε: Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στα Πανεπιστήμια**
 - Έλαβαν χώρα δύο (2) προσκλήσεις στο πλαίσιο των οποίων εντάχθηκαν 39 Πράξεις συνολικού π/υ 52,3εκ. ευρώ (με στοιχεία μέχρι 31-12-2008).
Ειδικότερα:
 - ✓ Στην πρώτη πρόσκληση εντάχθηκαν 20 Πράξεις.
 - ✓ Στη δεύτερη πρόσκληση εντάχθηκαν 19 Πράξεις.
 - Οι υποβληθείσες δαπάνες με στοιχεία μέχρι 31-12-2008, ανέρχονται στο ποσό των 48,2εκ. ευρώ, ήτοι 92% απορρόφηση βάσει του προϋπολογισμού των ενταγμένων Πράξεων.
- **Κατηγορία Πράξεων στ: Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στα ΤΕΙ**
 - Έλαβαν χώρα δύο (2) προσκλήσεις στο πλαίσιο των οποίων εντάχθηκαν 29 Πράξεις συνολικού π/υ 16,9εκ. ευρώ (με στοιχεία μέχρι 31-12-2008).
Ειδικότερα:
 - ✓ Στην πρώτη πρόσκληση εντάχθηκαν 14 Πράξεις.
 - ✓ Στη δεύτερη πρόσκληση εντάχθηκαν 15 Πράξεις.
 - Οι υποβληθείσες δαπάνες με στοιχεία μέχρι 31-12-2008, ανέρχονται στο ποσό των 15,5εκ. ευρώ, ήτοι 92% απορρόφηση βάσει του προϋπολογισμού των ενταγμένων Πράξεων.
- **Κατηγορία Πράξεων ζ: Μελέτες ποιοτικού ελέγχου σχολικών κτιρίων**
 - Έλαβε χώρα μία (1) πρόσκληση στο πλαίσιο της οποίας δεν εντάχθηκε καμία Πράξη.
- **Κατηγορία Πράξεων η: Τεκμηρίωση Ανάπτυξης Εκπαιδευτικής Πολιτικής**
 - Έλαβε χώρα μία (1) πρόσκληση στο πλαίσιο της οποίας δεν εντάχθηκε καμία Πράξη.

Παρακάτω ακολουθεί ένας συγκεντρωτικός πίνακας με στοιχεία χρηματοοικονομικής υλοποίησης της Ενέργειας.

Πίνακας 10: Συγκεντρωτικός πίνακας με την πορεία του οικονομικού αντικειμένου της Ενέργειας 2.2.3 ανά κατηγορία Πράξης

Κατηγορία Πράξης	Προϋπολογισμός	Αριθμός Πράξεων/Έργων	Δαπάνες	Ποσοστό Απορρόφησης
2.2.3.α: Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών	57.152.135,02	58	49.895.048,08	87%
2.2.3.β: Υποτροφίες Έρευνας με προτεραιότητα στη βασική έρευνα	19.877.710,85	18	18.159.158,62	91%
2.2.3.γ: Έρευνα για την Εκπαίδευση	0	0	0	0
2.2.3.δ: Υποτροφίες	16.226.213,99	1	15.066.789,50	93%
2.2.3.ε: Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στα Πανεπιστήμια	52.283.042,03	39	48.244.321,53	92%
2.2.3.στ: Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στα ΤΕΙ	16.860.282,90	29	15.459.963,65	92%
2.2.3.ζ: Μελέτες ποιοτικού ελέγχου σχολικών κτιρίων	0	0	0	0
2.2.3.η: Τεκμηρίωση Ανάπτυξης Εκπαιδευτικής Πολιτικής	0	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ	162.399.384,79	145	146.825.281,38	90%

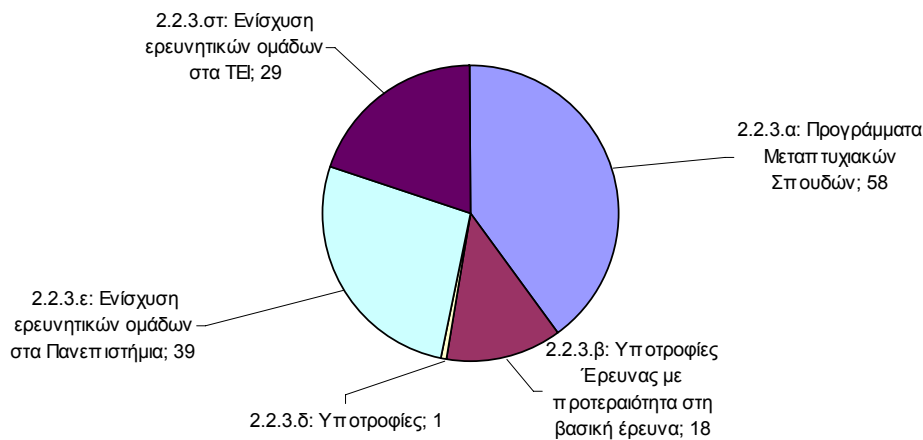
Από την επεξεργασία του ανωτέρω πίνακα προκύπτουν τα ακόλουθα:

Σχήμα 7: Κατανομή προϋπολογισμού ενέργειας 2.2.3 ανά κατηγορία πράξης

Το μεγαλύτερο ποσοστό του διαθέσιμου προϋπολογισμού της Ενέργειας 2.2.3 (162,4εκ. ευρώ) διατέθηκε για την υλοποίηση έργων στο πλαίσιο της Κατηγορίας Πράξεων 2.2.3.α: Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών σε ποσοστό 36% (ήτοι 57,15εκ. ευρώ). Επίσης, σημαντικό ποσοστό (32%) του εν λόγω προϋπολογισμού αναλογεί στην Κατηγορία Πράξεων 2.2.3.ε: Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στα Πανεπιστήμια. Το χαμηλότερο ποσοστό (10%) αφορούν στις Κατηγορίες Πράξεων

2.2.3.δ: Υποτροφίες (16,2εκ. ευρώ) και 2.2.3.στ: Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στα ΤΕΙ (16,9εκ. ευρώ).

Σχήμα 8: Κατανομή πράξεων/ έργων ενέργειας 2.2.3 ανά κατηγορία πράξης

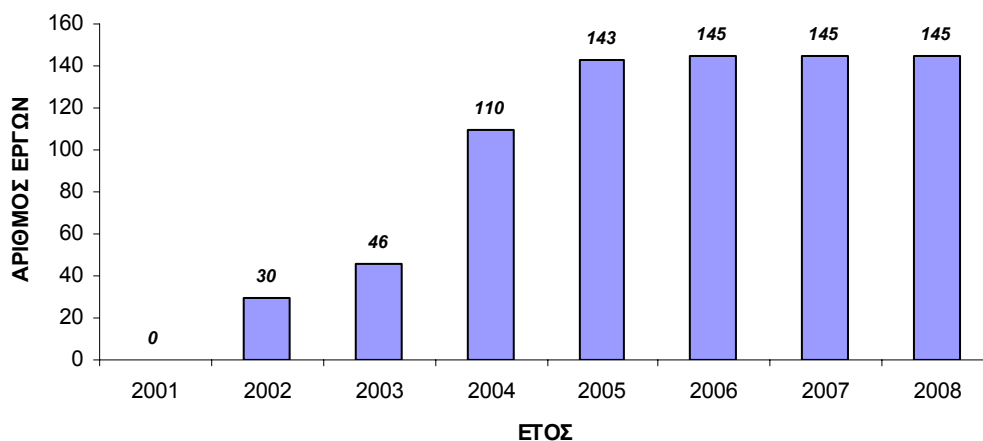
Τα περισσότερα έργα από τα 145 συνολικά της Ενέργειας 2.2.3, εντάχθηκαν στην κατηγορία πράξης 2.2.3.α: Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (58 έργα), ενώ στην κατηγορία πράξης 2.2.3.δ: Υποτροφίες εντάχθηκε μόνο ένα (1) έργο.

Επιπρόσθετα, στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνεται η διαχρονική εξέλιξη της ενεργοποίησης της Ενέργειας 2.2.3, σε επίπεδο ενταγμένων πράξεων/ έργων, προϋπολογισμού και χρηματοοικονομικής απορρόφησης.

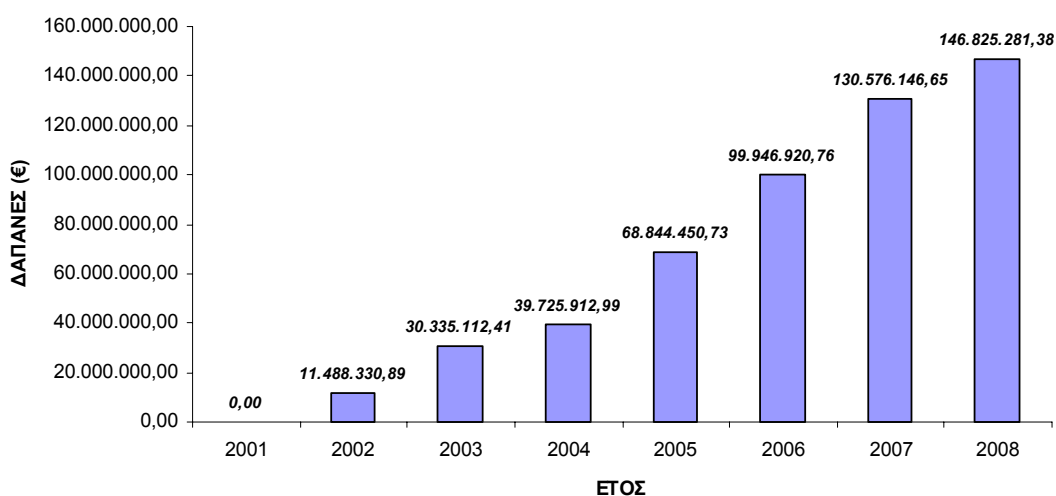
Πίνακας 11: Διαχρονική εξέλιξη Ενέργειας 2.2.3 σε επίπεδο έργων, π/υ και δαπανών

ΕΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΩΝ	Π/Υ (€)	ΔΑΠΑΝΕΣ (€)
2001	0	0,00	0,00
2002	30	44.385.500,61	11.488.330,89
2003	46	53.374.039,55	30.335.112,41
2004	110	112.249.024,05	39.725.912,99
2005	143	145.312.086,20	68.844.450,73
2006	145	159.483.025,74	99.946.920,76
2007	145	162.633.629,42	130.576.146,65
2008	145	162.399.384,79	146.825.281,38

Στη συνέχεια γίνεται διαγραμματική απεικόνιση της διαχρονικής εξέλιξης των ενταγμένων έργων, καθώς και της απορρόφησης του προϋπολογισμού των εν λόγω έργων.

Σχήμα 9: Διαχρονική εξέλιξη ενταγμένων έργων

Σχήμα 10: Αποτύπωση πορείας απορρόφησης του π/υ ενταγμένων έργων

6.1.2. Ιστορικά στοιχεία υλοποίησης

Κατά τη διάρκεια του ΕΠΕΑΕΚ Ι έγιναν αρκετές προσπάθειες για τη βελτίωση των Προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών, της έρευνας και των υποτροφιών. Στο πλαίσιο αυτό υλοποιήθηκαν συνοπτικά, τα ακόλουθα³:

Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Η προσπάθεια ανάπτυξης των μεταπτυχιακών σπουδών οδήγησε στη χρηματοδότηση **114 έργων** που στόχευαν στη δημιουργία νέων μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών στην Ελλάδα και στην αναβάθμιση των υφισταμένων. Στόχος ήταν η κάλυψη της εξαιρετικά αυξημένης ζήτησης για περαιτέρω εξειδίκευση σε γνωστικά αντικείμενα προσαρμοσμένα στις νέες απαιτήσεις της αγοράς εργασίας και της κοινωνίας, και με απώτερο στόχο τον περιορισμό της εξόδου από τη χώρα αποφοίτων που επιθυμούσαν τη συνέχιση των σπουδών τους σε μεταπτυχιακό

³ Πηγή: Συμπλήρωμα Προγραμματισμού ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ - Δεκέμβριος 2007.

επίπεδο. Έτσι, ενισχύθηκαν και αναδιαρθρώθηκαν τα υπάρχοντα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών και σχεδιάστηκαν νέα μεταπτυχιακά προγράμματα.

Ανάπτυξη βασικής ερευνητικής δραστηριότητας σε τομείς εκπαιδευτικού ενδιαφέροντος.

Η προσπάθεια ενίσχυσης της ερευνητικής δραστηριότητας περιορίστηκε στο πρώτο ΕΠΕΑΕΚ μόνο σε θέματα γενικότερης εκπαιδευτικής φύσεως. Ειδικότερα, το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας (ΚΕΕ), το οποίο έχει ως στόχο την καταγραφή των αναγκών και το συντονισμό της εκπαιδευτικής έρευνας στην Ελλάδα, υποστηρίχθηκε με την κατάλληλη υποδομή και με τη στελέχωσή του. Πραγματοποιήθηκαν, επίσης, **48 εκπαιδευτικές έρευνες** από ΑΕΙ, ΤΕΙ και άλλους ερευνητικούς φορείς σε επιλεγμένα θέματα κρίσιμα για τον σχεδιασμό της εκπαιδευτικής πολιτικής της χώρας και διευρύνθηκε η δραστηριότητα της εκπαιδευτικής έρευνας σε επιλεγμένους τομείς τόσο της τυπικής όσο και της άτυπης εκπαίδευσης.

Υποτροφίες

Στην προσπάθεια χρησιμοποίησης του θεσμού των υποτροφιών σαν μέσον ενίσχυσης των μεταπτυχιακών σπουδών και της έρευνας, διευρύνθηκαν και αναβαθμίστηκαν επίσης τα προγράμματα υποτροφιών εσωτερικού και εξωτερικού με στόχο τη δημιουργία μίας αρχικής κρίσιμης μάζας κατόχων διδακτορικού διπλώματος απαραίτητων για την εφαρμογή της ερευνητικής και εκπαιδευτικής πολιτικής. Φορέας υλοποίησης της Ενέργειας στο πρώτο ΕΠΕΑΕΚ ήταν το ΙΚΥ. Πραγματοποιήθηκε, επίσης, προσπάθεια δημιουργίας και εφαρμογής **νέων καινοτόμων προγραμμάτων υποτροφιών**, ώστε οι χορηγούμενες υποτροφίες να εξυπηρετούν τις παραγωγικές και εκπαιδευτικές ανάγκες της χώρας.

Στα πλαίσια του ΕΠΕΑΕΚ II, για τη βελτίωση των Προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών, της έρευνας και των υποτροφιών είχαν προβλεφθεί τα ακόλουθα:

- **Κατηγορία Πράξεων α : Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ)**

Στόχος της παρούσας κατηγορίας Πράξεων είναι η **ανάπτυξη ΠΜΣ υψηλού επιπέδου με βάση τις διεθνείς πρακτικές εκπαιδευτικής ανταγωνιστικότητας και αριστείας**, με στόχο όχι μόνο την συγκράτηση εντός της χώρας του εξειδικευμένου επιστημονικού δυναμικού όπως πρωτο-επιχειρήθηκε μαζικά κατά το πρώτο ΕΠΕΑΕΚ, αλλά την **συγκράτηση και των καλύτερων αποφοίτων του ελληνικού πανεπιστημιακού συστήματος**. Οι υψηλού επιπέδου μεταπτυχιακές σπουδές, εστιασμένων στην ολοκληρωμένη και διεπιστημονική προσέγγιση, θεώρηση, έρευνα και αντιμετώπιση των πολυδιάστατων αναπτυξιακών και κοινωνικών προβλημάτων, αποτελούν τον σοβαρότερο μοχλό ανάπτυξης της οικονομίας και της κοινωνίας. Το επίπεδο των σπουδών κρίνεται από το πρόγραμμα σπουδών, αλλά κυρίως από το κύρος και την ικανότητα των διδασκόντων, είτε αυτοί είναι μέλη ΔΕΠ του εσωτερικού ή του εξωτερικού, είτε είναι ερευνητές.

Το σημερινό περιβάλλον της υλοποίησης ανάλογων παρεμβάσεων, λαμβάνοντας υπόψη τη φιλοσοφία που έχει ήδη αναπτυχθεί σχετικά στα ΑΕΙ και τα συγκεκριμένα

προβλήματα που ανέκυψαν στα πλαίσια λειτουργίας του ΕΠΕΑΕΚ Ι (όπου χρηματοδοτήθηκαν 114 έργα που στόχευαν στη δημιουργία νέων μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών στην Ελλάδα και στην αναβάθμιση των υφισταμένων), πρέπει να εξασφαλίζει όχι μόνο αναμόρφωση, όπου χρειάζεται, συνοδευόμενη από εγγυήσεις εφαρμογής, αλλά και **ριζική ποιοτική αναβάθμιση**. Η **εισαγωγή νέων προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών αποτελεί μέρος της συντονισμένης προσπάθειας για την αναβάθμιση των μεταπτυχιακών σπουδών στην Ελλάδα**.

Ειδικότερα, στα πλαίσια της παρούσας κατηγορίας Πράξεων, **αναπτύχθηκαν ΠΜΣ υψηλού επιπέδου με βάση τις διεθνείς πρακτικές εκπαιδευτικής ανταγωνιστικότητας και αριστείας**, με στόχο όχι μόνο την συγκράτηση εντός της χώρας του εξειδικευμένου επιστημονικού δυναμικού όπως πρωτο-επιχειρήθηκε μαζικά κατά το πρώτο ΕΠΕΑΕΚ, αλλά την συγκράτηση και των καλύτερων αποφοίτων του ελληνικού πανεπιστημιακού συστήματος.

Πέρα από λίγα ακόμη νέα ΠΜΣ, στην πλειονότητά τους χρηματοδοτήθηκαν υπάρχοντα ΠΜΣ, των οποίων οι επιδόσεις και προοπτικές, καθώς και η συνάφεια του γνωστικού τους αντικειμένου με τους τομείς προτεραιότητας της χώρας και του Γ'ΚΠΣ, προδικάζουν την διεθνή τους επιτυχία και βιωσιμότητα.

Δόθηκε, επίσης η δυνατότητα τα ΠΜΣ να διεξάγουν τη διδασκαλία τους εν όλω ή εν μέρει (και) στην αγγλική γλώσσα, με στόχο την προσέλκυση σπουδαστών από άλλες χώρες, αλλά και τις ανταλλαγές μεταξύ διδασκόντων.

Εντός των κόλπων κυρίως των διατμηματικών ΠΜΣ, ενισχύθηκαν και γενικά μεταπτυχιακά μαθήματα με στόχο την ομογενοποίηση του μεταπτυχιακού φοιτητικού δυναμικού που προέρχεται από διαφορετικούς κλάδους, την εμπέδωση των προχωρημένων προπτυχιακών μαθημάτων κορμού, και την διεπιστημονική κάλυψη των θεμάτων.

Ειδικότερα μέσω της παρούσας πράξης χρηματοδοτήθηκαν:

A. Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΝΠΜΣ) των Πανεπιστημίων τα οποία θα ικανοποιούσαν ένα από τα παρακάτω:

- ✓ είναι τμήματα, τα οποία ιδρύθηκαν έως το 1998 και μέχρι το χρόνο υποβολής της σχετικής πρότασης δεν είχαν κανένα (εξαιρούνται τα ΔΠΜΣ) εγκεκριμένο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών σε σημαντικό μέρος του εύρους του τμήματος.
- ✓ είναι τμήματα στα οποία ήδη λειτουργούν ΠΜΣ και θα ιδρύσουν πρόσθετα Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΝΠΜΣ) σε συνεργασία με ΤΕΙ , χωρίς όμως να ξεπερνούν τα δύο προγράμματα συνεργασίας με ΤΕΙ συνολικά, στο πλαίσιο της προβλεπόμενης από τη νομοθεσία σύμπραξης των ΤΕΙ σε ΠΜΣ των Πανεπιστημίων.

B. Αναμόρφωση θεσμοθετημένων Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ), τα οποία υπέβαλαν προτάσεις με βάση την αρ. 1117/23.08.01 προκήρυξη και δεν εγκρίθηκαν για χρηματοδότηση.

Θεματικές Περιοχές

- ✓ Τεχνολογία
- ✓ Θετικές Επιστήμες
- ✓ Επιστήμες Υγείας
- ✓ Περιβάλλον
- ✓ Ανθρωπιστικές επιστήμες
- ✓ Γεωπονικές Επιστήμες
- ✓ Παιδαγωγικές Επιστήμες
- ✓ Οικονομικές Επιστήμες
- ✓ Κοινωνικές Επιστήμες
- ✓ Αθλητισμός και Τέχνη

Τελικοί Δικαιούχοι: τα Πανεπιστήμια της χώρας.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται το σύνολο των έργων που υλοποιήθηκε στο πλαίσιο της παρούσας Κατηγορίας Πράξης:

Πίνακας 12: Παρουσίαση έργων που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της Κ.Π. 2.2.3.α

1.	Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών
2.	Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών
3.	Προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου
4.	Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών
5.	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών - Πανεπιστήμιο Αιγαίου
6.	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
7.	Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο Κρήτης
8.	Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
9.	Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών
10.	Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς
11.	Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
12.	Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης
13.	Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πάντειου Πανεπιστημίου
14.	Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών
15.	Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
16.	Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου.
17.	Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου - Α' ΦΑΣΗ
18.	Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών - Α' ΦΑΣΗ
19.	Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης - Α' Φάση
20.	Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας - Α' Φάση
21.	Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων - Α' Φάση
22.	Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης - Α' Φάση
23.	Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου - Α' Φάση
24.	Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πάντειο Πανεπιστημίου - Α' Φάση
25.	Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών – Α' φάση
26.	Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών - Α' Φάση
27.	Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών - Α' Φάση

28.	Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών - Α΄ Φάση
29.	Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης - Α΄ Φάση
30.	Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου - Α΄ Φάση
31.	Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών
32.	Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
33.	Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.
34.	Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
35.	Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών
36.	Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
37.	Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών
38.	Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πάντειο Πανεπιστημίου
39.	Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης
40.	Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών
41.	Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου
42.	Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών
43.	Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου
44.	Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου
45.	Αναμόρφωση- Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
46.	Αναμόρφωση - Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
47.	Αναμόρφωση -Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο Κρήτης
48.	Αναμόρφωση - Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
49.	Αναμόρφωση - Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο Πατρών
50.	Αναμόρφωση - Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
51.	Αναμόρφωση - Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών στο Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
52.	Αναμόρφωση - Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών στο Πάντειο Πανεπιστήμιο
53.	Αναμόρφωση -Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο
54.	Αναμόρφωση -Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
55.	Αναμόρφωση -Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
56.	Αναμόρφωση - Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο
57.	Αναμόρφωση Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου
58.	Αναμόρφωση-Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο Δυτ.Μακεδονίας

- **Κατηγορία Πράξεων β: Υποτροφίες Έρευνας με προτεραιότητα στη Βασική Έρευνα**

Στόχος της συγκεκριμένης πράξης είναι η ενθάρρυνση για ανάπτυξη της έρευνας και την εκπόνηση Διδακτορικών Διατριβών ως προϊόν της έρευνας που διεξάγεται στα πλαίσια των μεταπτυχιακών-διδακτορικών σπουδών. Καλύπτεται έτσι το κενό στη χρηματοδότηση της Έρευνας, και ιδιαίτερα της Βασικής Έρευνας, και δίνεται η ευκαιρία για χρηματοδότηση της διεξαγωγής έρευνας και στις επιστημονικές περιοχές για τις οποίες δεν είναι εύκολο να βρεθούν πόροι. Η έρευνα κρίνεται απαραίτητη για την πρόοδο της επιστήμης σε κάθε επιστημονική περιοχή.

Η **διεξαγωγή Έρευνας** στα πλαίσια των μεταπτυχιακών-διδακτορικών σπουδών θα συμβάλλει μακροπρόθεσμα στην αύξηση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας των

ελληνικών πανεπιστημίων με την δημιουργία επιστημόνων κατάλληλων να στελεχώσουν ως επιστημονικό προσωπικό τα Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, τα Ερευνητικά Ινστιτούτα και τις επιχειρήσεις, και οι οποίοι, αποκτώντας πολύτιμες ερευνητικές εμπειρίες, θα μπορέσουν να συμβάλουν στην επιστημονική πρόοδο καθώς και στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της χώρας.

Παράλληλα, με την ενίσχυση της έρευνας στα πανεπιστήμια, ιδιαίτερα της βασικής, και την ανάπτυξη ανταγωνιστικών διδακτορικών σπουδών επιχειρείται και η συγκράτηση του δυναμικού των υποψήφιων διδασκόντων (ΥΔ) κι ερευνητών εντός της χώρας. Χωρίς να παραγνωρίζεται βέβαια το γεγονός ότι η χώρα έχει επωφεληθεί σημαντικά από αυτήν την κινητικότητα εκτός Ελλάδας, ένα μέρος του πιο αξιόλογου από αυτό το δυναμικό ακόμη και σήμερα καταφεύγει και διαπρέπει στα σημαντικότερα Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Κέντρα του κόσμου, τα οποία συνεχίζουν να αποτελούν πόλο έλξης ακριβώς επειδή διαθέτουν τις δομές και τις δυνατότητες για την ανάπτυξη της έρευνας και με αποτέλεσμα να διασφαλίζεται η πορεία των ερευνητών τους.

Στο βαθμό που η οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη συνδέεται πλέον με την ανάπτυξη της Επιστήμης και της Τεχνολογίας γίνεται σαφές ότι η επιστημονική έρευνα αποκτά θεμελιώδη σημασία για την ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα της χώρας όχι μόνο στον τομέα των Επιστημών αλλά και συνολικά. Έτσι η υποστήριξη της έρευνας εμφανίζεται όχι μόνο ως ανάγκη ακαδημαϊκής επάρκειας και ανταγωνιστικότητας αλλά ως θεμελιώδης και για την συνολική ανταγωνιστικότητα της χώρας σε όλους τους τομείς της επιστημονικής, τεχνολογικής, οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης. Κατά συνέπεια, στο πλαίσιο του ΕΠΕΑΕΚ II, επιδιώκεται η ανάπτυξη και διεξαγωγή Έρευνας υψηλού επιπέδου στην Ελλάδα που έχει ως στόχο την εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής και που διεξάγεται στα πλαίσια των μεταπτυχιακών-διδακτορικών σπουδών. Η διεξαγωγή της Έρευνας θα εξασφαλίζει το ερευνητικό προσωπικό για την περαιτέρω ανάπτυξη των ίδιων των πανεπιστημιακών σπουδών και της έρευνας συμβάλλοντας παράλληλα στην αναβάθμιση του επιστημονικού δυναμικού των ελληνικών επιχειρήσεων και οργανισμών και, συνεπώς, στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της χώρας.

Κύριοι συμμετέχοντες σε κάθε ερευνητική χρηματοδότηση είναι ο **Υποψήφιος Διδάκτορας (ΥΔ)** και ο **επιστημονικός υπεύθυνος** που επιβλέπει τη διδακτορική διατριβή. Ως Υποψήφιος Διδάκτορας (ΥΔ) θεωρείται από το νόμο εκείνος ή εκείνη που, μετά την υποβολή σχετικής αίτησης στη γραμματεία του Τμήματος, κρίθηκε από την Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος ότι πληροί τις προϋποθέσεις για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής και ορίσθηκε η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή.

Απαραίτητα παραδοτέα αυτών των ερευνητικών χρηματοδοτήσεων είναι οι διατριβές που εκπονούνται, καθώς και οι δημοσιεύσεις που απορρέουν από αυτές.

Θεματικές περιοχές:

- ✓ Τεχνολογία
- ✓ Θετικές Επιστήμες

- ✓ Επιστήμες Υγείας και Αθλητισμός
- ✓ Γεωπονικές Επιστήμες
- ✓ Περιβάλλον
- ✓ Οικονομικές Επιστήμες
- ✓ Ανθρωπιστικές επιστήμες
- ✓ Παιδαγωγικές Επιστήμες
- ✓ Κοινωνικές Επιστήμες
- ✓ Τέχνη

Τελικοί Δικαιούχοι: τα Πανεπιστήμια της χώρας.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται το σύνολο των έργων που υλοποιήθηκε στο πλαίσιο της παρούσας Κατηγορίας Πράξης:

Πίνακας 13: Παρουσίαση έργων που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της Κ.Π. 2.2.3.Β

1.	ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ - Υποτροφίες Έρευνας στο Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
2.	ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ - Υποτροφίες Έρευνας στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
3.	ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ - Υποτροφίες Έρευνας στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
4.	ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ - Υποτροφίες Έρευνας στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
5.	ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ - Υποτροφίες Έρευνας στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο
6.	ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ - Υποτροφίες Έρευνας στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου
7.	ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ: Υποτροφίες Έρευνας στο Πολυτεχνείο Κρήτης
8.	ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ - Υποτροφίες Έρευνας στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
9.	ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ - Υποτροφίες Έρευνας στο Πανεπιστήμιο Πατρών
10.	ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ - Υποτροφίες Έρευνας στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
11.	ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ - Υποτροφίες Έρευνας στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
12.	ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ - Υποτροφίες Έρευνας στο Πανεπιστήμιο Πειραιά
13.	ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ - Υποτροφίες Έρευνας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο
14.	ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ - Υποτροφίες Έρευνας στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο
15.	ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ - Υποτροφίες Έρευνας στο Πανεπιστήμιο Κρήτης
16.	ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ - Υποτροφίες Έρευνας στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο
17.	ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ: Υποτροφίες Έρευνας στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο
18.	ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ - Υποτροφίες Έρευνας στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

• Κατηγορία Πράξεων δ: Υποτροφίες

Πέρα από τις υποτροφίες που παρέχονται μέσα από τις δράσεις των ΠΜΣ, χορηγήθηκαν υποτροφίες και από το ΙΚΥ για μεταπτυχιακούς φοιτητές και σπουδαστές της ανώτατης εκπαίδευσης, τόσο στο εσωτερικό, όσο και στο εξωτερικό με προσανατολισμό των υποτρόφων περισσότερο προς τομείς τεχνολογικής και επιστημονικής αιχμής, καθώς και τους υπόλοιπους τομείς προτεραιότητας της χώρας.

Τελικοί Δικαιούχοι: το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών.

- **Κατηγορία Πράξεων ε: Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στα Πανεπιστήμια**

Μέσω της παρούσης, δόθηκε χρηματοδότηση σε ερευνητικές ομάδες των Πανεπιστημίων που είχαν διατμηματικό/διεπιστημονικό χαρακτήρα και οι οποίες διεξήγαγαν έρευνα σε διευρυμένο επιστημονικό αντικείμενο. Κάθε ερευνητική ομάδα αποτελείτο από τουλάχιστον 2 μέλη ΔΕΠ του ίδιου Τμήματος ή του ίδιου Πανεπιστημίου, και κατά περίπτωση από έμπειρους ερευνητές, νέους ερευνητές (που μπορεί να είναι μεταπτυχιακοί φοιτητές, υποψήφιοι διδάκτορες, ερευνητές που θα αναλάβουν μεταδιδακτορικό έργο, διδάκτορες ερευνητές που για οποιοδήποτε λόγο δεν εντάσσονται στην κατηγορία των μεταδιδακτόρων ερευνητών κλπ) και μέλη ΕΠ των ΤΕΙ.

Η ενίσχυση των ερευνητικών ομάδων στα Πανεπιστήμια έχει τους εξής σημαντικούς επιμέρους στόχους:

- ✓ Την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των μελών ΔΕΠ του ίδιου Τμήματος ή του ίδιου Πανεπιστημίου που έχουν παρεμφερή ερευνητικά ενδιαφέροντα.
- ✓ Την ενίσχυση της διεπιστημονικής έρευνας.
- ✓ Την ενίσχυση των νεοεκλεγμένων μελών ΔΕΠ με διεθνή επιστημονική αναγνώριση ώστε να αναπτύξουν το ερευνητικό τους έργο από τη νέα τους θέση.
- ✓ Τη συνέργια μεταξύ ερευνητικών ομάδων, από διαφορετικά Πανεπιστήμια, που δραστηριοποιούνται στο ίδιο γνωστικό αντικείμενο ώστε να δημιουργηθούν πολλαπλασιαστικά φαινόμενα, να επιτευχθεί οικονομία κλίμακας, να βελτιωθεί η διάχυση της παραγόμενης γνώσης και της τεχνογνωσίας και να αναπτυχθούν μονιμότερες συνεργασίες τόσο στο ερευνητικό όσο και στο εκπαιδευτικό επίπεδο.
- ✓ Την ανάπτυξη συνεργασιών με ιδρύματα του εξωτερικού και ερευνητικά κέντρα της χώρας.
- ✓ Τη σύνδεση των Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών καθώς και των Επιστημών Τεχνών και Γραμμάτων με τις νέες τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών.
- ✓ Τη συνεργασία των ερευνητικών ομάδων στα Πανεπιστήμια με το ΕΠ των ΤΕΙ.
- ✓ Τη δημιουργία κεντρικών δράσεων των Πανεπιστημίων με στόχο την ενίσχυση της έρευνας.

Θεματικές Περιοχές:

- ✓ Τεχνολογία
- ✓ Θετικές Επιστήμες
- ✓ Επιστήμες Υγείας και Αθλητισμός
- ✓ Γεωπονικές Επιστήμες
- ✓ Οικονομικές Επιστήμες
- ✓ Ανθρωπιστικές επιστήμες
- ✓ Παιδαγωγικές Επιστήμες
- ✓ Κοινωνικές Επιστήμες
- ✓ Επιστήμες τεχνών και γραμμάτων
- ✓ Πληροφορική
- ✓ Περιβάλλον
- ✓ Συγκρότηση Φύλου και Ισότητα φύλων

Παραδοτέα των ερευνητικών προγραμμάτων αποτέλεσαν, κυρίως, οι δημοσιεύσεις κατά τη διάρκεια της υλοποίησης των προγραμμάτων και οι εκθέσεις με τα αποτελέσματα από την ολοκλήρωση των προγραμμάτων.

Τελικοί Δικαιούχοι: τα Πανεπιστήμια της χώρας.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται το σύνολο των έργων που υλοποιήθηκε στο πλαίσιο της παρούσας Κατηγορίας Πράξης:

Πίνακας 14: Παρουσίαση έργων που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της Κ.Π. 2.2.3.ε

1.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ - Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
2.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ - Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
3.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ - Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο
4.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ - Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στο Πανεπιστήμιο Κρήτης
5.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ - Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
6.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ - Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
7.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ - Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
8.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Πολυτεχνείο Κρήτης
9.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ - Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στο Πανεπιστήμιο Πατρών
10.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ - Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς
11.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ - Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο
12.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ - Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου
13.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ - Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
14.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ - Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στο Πάντειο Πανεπιστήμιο
15.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ - Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
16.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ - Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
17.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ - Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
18.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
19.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ - Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο
20.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ - Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
21.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
22.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
23.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
24.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
25.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο
26.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου
27.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Πολυτεχνείο Κρήτης
28.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
29.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Πανεπιστήμιο Πατρών
30.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
31.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
32.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο
33.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Πανεπ. Πειραιώς
34.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Πάντειο Πανεπιστήμιο

35.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ II -Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Πανεπιστήμιο Κρήτης
36.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
37.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο
38.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο
39.	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ II -Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

- **Κατηγορία Πράξεων στ: Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στα ΤΕΙ**

Στόχος της παρούσας Κατηγορίας Πράξεων είναι η ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στα ΤΕΙ της χώρας, με σκοπό την αναβάθμιση της έρευνας με την ανάληψη και περαίωση ερευνητικού έργου σε διευρυμένα επιστημονικά αντικείμενα, συναφή με τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες των ΤΕΙ.

Η εν λόγω Πράξη αποτελεί ένα ακόμα βήμα, μετά τις χρηματοδοτήσεις των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών και Διδακτορικών Διατριβών (Ηράκλειτος), για την προώθηση της Έρευνας στην Ανώτατη Εκπαίδευση. Έχει ως στόχο την ενθάρρυνση της ανάπτυξης της έρευνας στα ΤΕΙ με την ενίσχυση ερευνητικών ομάδων, που μπορεί να έχουν διατμηματικό/ διεπιστημονικό χαρακτήρα και οι οποίες θα διεξάγουν έρευνα σε διευρυμένα επιστημονικά αντικείμενα. Καλύπτεται έτσι το κενό στη χρηματοδότηση της Έρευνας, σε θεματικούς τομείς που θεραπεύονται από το πρόγραμμα σπουδών των ΤΕΙ. Η έρευνα κρίνεται απαραίτητη για την πρόοδο της επιστήμης σε κάθε επιστημονική περιοχή.

Στα πλαίσια της ενίσχυσης ερευνητικών ομάδων στα ΤΕΙ επιδιώκεται η απόκτηση πολύτιμων ερευνητικών εμπειριών από τους ερευνητές οι οποίοι θα μπορέσουν να συμβάλουν στην επιστημονική πρόοδο καθώς και στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Επιχειρείται, παράλληλα, και η συγκράτηση του δυναμικού των ερευνητών εντός της χώρας.

Στο βαθμό που η οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη συνδέεται με την ανάπτυξη της Επιστήμης και της Τεχνολογίας γίνεται σαφές ότι η επιστημονική έρευνα αποκτά θεμελιώδη σημασία για την ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα της χώρας και στους επιστημονικούς τομείς που καλύπτονται από τα ΤΕΙ. Έτσι η υποστήριξη της έρευνας εμφανίζεται όχι μόνο ως απλή ανάγκη επιστημονικής επάρκειας και ανταγωνιστικότητας αλλά ως θεμελιώδης παράγων και για την συνολική ανταγωνιστικότητα της χώρας σε όλους τους τομείς της επιστημονικής, τεχνολογικής, οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης.

Η υλοποίηση των εν λόγω ερευνητικών προγραμμάτων πραγματοποιείται από ομάδα ερευνητών του ΤΕΙ, η οποία μπορεί να διευρύνεται με τη συμμετοχή διακεκριμένων ερευνητών από πανεπιστημιακά ή ερευνητικά Ιδρύματα, από άλλα Ινστιτούτα έρευνας, και από μεταδιδάκτορες στο γνωστικό αντικείμενο της έρευνας. Η ομάδα μπορεί να ενισχύεται και από άλλους συνεργάτες όπως μέλη ΕΤΠ, μέλη τεχνικών εργαστηρίων, εργαστηριακούς συνεργάτες, τελειόφοιτους και απόφοιτους ΤΕΙ, μεταπτυχιακούς φοιτητές και υποψήφιους διδάκτορες. Την ευθύνη, πάντως, της σύνθεσης της ερευνητικής ομάδας έχει ο υπεύθυνος της έρευνας, ο οποίος θα

πρέπει να είναι κάτοχος διδακτορικού διπλώματος και να έχει όλα τα ουσιαστικά και τυπικά προσόντα του ερευνητή.

Η κύρια ερευνητική ομάδα απαρτίζεται από μέλη ΕΠ εκ των οποίων τουλάχιστον 3 μέλη ΕΠ θα είναι του ιδίου Ιδρύματος που υποβάλει την πρόταση, από μέλη ΔΕΠ, και ερευνητές(κάτοχοι ΔΔ). Στο σύνολό της, η κύρια ομάδα δεν μπορεί να απαριθμεί λιγότερα από 5 μέλη και περισσότερα από 15, προκειμένου να είναι λειτουργική και δεν συμμετέχουν Έλληνες του Εξωτερικού.

Παραδοτέα των ερευνητικών προγραμμάτων αποτέλεσαν οι εκθέσεις με τα αποτελέσματα από την ολοκλήρωση των ερευνητικού έργου που εκπονείται (αποτελέσματα με τη μορφή κάθε τύπου αποδεικτικού στοιχείου, όπως δημοσιεύσεις/ ανακοινώσεις, κατά προτίμηση σε περιοδικά ή συνέδρια με κριτές, διπλώματα ευρεσιτεχνίας, πατέντες, νέες διατάξεις, νέα προϊόντα, σχέδια και προτάσεις για βελτίωση παρεχομένων υπηρεσιών, καινοτόμες υποδείξεις – προτάσεις επίλυσης προβλημάτων των φορέων της παραγωγής, οι μεταπτυχιακές εργασίες (thesis) και οι διδακτορικοί τίτλοι που είναι πιθανόν να προκύψουν κατά τη διάρκεια υλοποίησης των προγραμμάτων κλπ).

Θεματικές περιοχές:

- ✓ Τεχνολογία (Τεχνολογία)
- ✓ Θετικές Επιστήμες (Λογική, Μαθηματικά, Αστρονομία και Αστροφυσική, Φυσική, Χημεία, Επιστήμες της Γης και του Διαστήματος, Δημογραφία)
- ✓ Επιστήμες Υγείας και Αθλητισμός (Επιστήμες της Ζωής, Ιατρικές Επιστήμες)
- ✓ Γεωπονικές Επιστήμες
- ✓ Οικονομικές Επιστήμες
- ✓ Ανθρωπιστικές επιστήμες (Ανθρωπολογία –μη φυσική-, Ιστορία, Θεολογία, Φιλοσοφία, Ηθική)
- ✓ Παιδαγωγικές Επιστήμες (Παιδαγωγική, Γλωσσολογία)
- ✓ Κοινωνικές Επιστήμες (Νομικές Επιστήμες, Πολιτικές Επιστήμες, Ψυχολογία, Κοινωνιολογία)
- ✓ Επιστήμη τεχνών και γραμμάτων
- ✓ Πληροφορική
- ✓ Περιβάλλον
- ✓ Συγκρότηση Φύλου και Ισότητα φύλων

Τελικοί Δικαιούχοι: τα ΤΕΙ της χώρας.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται το σύνολο των έργων που υλοποιήθηκε στο πλαίσιο της παρούσας Κατηγορίας Πράξης:

Πίνακας 15: Παρουσίαση έργων που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της Κ.Π. 2.2.3.στ

1.	ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ-Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Ηπείρου
2.	ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ-Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Καβάλας
3.	ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ-Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στα ΤΕΙ Μεσολογγίου

4.	ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ-Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας
5.	ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ-Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Κρήτης
6.	ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ - Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στην ΑΣΠΑΙΤΕ
7.	ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ-Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στα ΤΕΙ Αθήνας
8.	ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ-Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Θεσσαλονίκης
9.	ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ-Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στα ΤΕΙ Χαλκίδος
10.	ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ-Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στα ΤΕΙ Σερρών
11.	ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ - Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στο ΤΕΙ Λάρισας
12.	ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ - Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στο ΤΕΙ Πατρών
13.	ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ-Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Πειραιά
14.	ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ - Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στο ΤΕΙ Καλαμάτας
15.	ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων της ΑΣΠΑΙΤΕ
16.	ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Θεσσαλονίκης
17.	ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ II -Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Αθηνάς
18.	ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας
19.	ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ II -Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων το ΤΕΙ Ηπείρου
20.	ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ II -Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Καβάλας
21.	ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Καλαμάτας
22.	ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Κρήτης
23.	ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Λαμίας
24.	ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Λάρισας
25.	ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Μεσολογγίου
26.	ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Πάτρας
27.	ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Πειραιά
28.	ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Σερρών
29.	ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων του ΤΕΙ Χαλκίδας

6.2. Αξιολόγηση της ενέργειας μεταπτυχιακά – έρευνα - υποτροφίες

Συνοψίζοντας τα παραπάνω για την υλοποίηση της Ενέργειας «Προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών - έρευνα - υποτροφίες» (Ενέργεια 2.2.3 του Σ.Π. ΕΠΕΑΕΚ): παρατηρούμε τα ακόλουθα:

Δυνατά Σημεία

- **Ανάπτυξη, αναβάθμιση και παγίωση των οργανωμένων μεταπτυχιακών σπουδών στην Ελλάδα**, ώστε να αυξηθεί η διεθνής ανταγωνιστικότητα των ελληνικών πανεπιστημίων με σπουδές υψηλού επιπέδου.
- **Ενίσχυση της έρευνας στα Πανεπιστήμια της χώρας**, με προτεραιότητα στην Βασική Έρευνα, με χρηματοδότηση της ανάληψης και περαίωσης προδιαγεγραμμένου έργου στα πλαίσια των διδακτορικών σπουδών.
- **Αύξηση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας των ελληνικών Πανεπιστημίων** μέσω της παροχής σπουδών (Δ.Δ) υψηλού επιπέδου, εστιασμένων στην ολοκληρωμένη και διεπιστημονική προσέγγιση, θεώρηση, έρευνα και αντιμετώπιση των πολυδιάστατων αναπτυξιακών και κοινωνικών προβλημάτων.

- **Επίτευξη της μακροπρόθεσμης συμβολής των Διδακτορικών Προγραμμάτων σπουδών στην αύξηση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας των ελληνικών Πανεπιστημίων** με τη δημιουργία επιστημόνων κατάλληλων να στελεχώσουν ως επιστημονικό προσωπικό τα Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, τα Ερευνητικά Ινστιτούτα και τις επιχειρήσεις, και οι οποίοι, αποκτώντας πολύτιμες ερευνητικές εμπειρίες, να μπορέσουν να συμβάλλουν στην επιστημονική πρόοδο, καθώς και στην κοινωνική και οικονομικής ανάπτυξη της χώρας.
- **Ενίσχυση της έρευνας με διατμηματικό /διαπανεπιστημιακό χαρακτήρα** με διευρυμένο επιστημονικό αντικείμενο.
- **Ενδυνάμωση των ερευνητικών ομάδων των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων** με νέους ή έμπειρους ερευνητές, μεταδιδάκτορες ερευνητές, υποψήφιους διδάκτορες και μεταπτυχιακούς φοιτητές.
- **Συγκράτηση του ερευνητικού δυναμικού** και απορρόφησή του από τον ερευνητικό ιστό της χώρας.
- **Ανάπτυξη, εφαρμογή και διάχυση νέας επιστημονικής γνώσης-** μεθόδων-τεχνικών σε πολυδιάστατα επιστημονικά, τεχνολογικά, περιβαλλοντικά και κοινωνικά προβλήματα.
- **Ενίσχυση της έρευνας σε θέματα φύλου και ισότητας**, καθώς και της ενθάρρυνσης της συμμετοχής γυναικών σε ερευνητικές περιοχές στις οποίες το γυναικείο φύλο υποεκπροσωπείται.
- **Ενίσχυση των νέων μελών ΔΕΠ/ΕΠ** με διεθνή επιστημονική αναγνώριση, ώστε να αναπτύξουν το ερευνητικό τους έργο από τη νέα τους θέση.
- **Συνέργεια ερευνητικών ομάδων από διαφορετικά Πανεπιστήμια- ΤΕΙ και ανάπτυξη μόνιμης συνεργασίας.**
- **Ανάπτυξη συνεργασιών** με Ιδρύματα εξωτερικού και ερευνητικά κέντρα της χώρας.
- **Σύνδεση Ανθρωπιστικών, Κοινωνικών, Πολιτιστικών επιστημών με τις Νέες Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών.**

Αδύνατα Σημεία

- **Η απουσία μακροχρόνιου στρατηγικού σχεδιασμού στον τομέα της έρευνας**, ο οποίος - με γνώμονα τις εθνικές επιδιώξεις- θα μπορούσε να ενισχύσει άμεσα και ποιοτικά ποικίλα καινοτομικά ερευνητικά πεδία, αιτιάται για τον αποσπασματικό χαρακτήρα των μέχρι σήμερα ενεργειών και την αδυναμία ολοκληρωμένης αξιολόγησης αυτών.
- **Ως σημαντική ορίζεται η έλλειψη δράσεων ενίσχυσης της εκπαιδευτικής έρευνας – κατ' αναλογία με αυτές που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο του ΕΠΕΑΕΚ Ι** - σε τομείς όπως ο προσδιορισμός της αποτελεσματικότητας του εκπαιδευτικού συστήματος, ο σχολικός και επαγγελματικός προσανατολισμός, το άνοιγμα της εκπαίδευσης στην κοινωνία, η διερεύνηση των αιτιών για τα παραβατικά φαινόμενα που παρατηρούνται στα σχολεία, η σύγκριση με τις καλύτερες πρακτικές του εξωτερικού για όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, η έρευνα για θέματα Πολιτικής Ανώτατης Εκπαίδευσης κλπ.

Σημειώνεται ότι τα δυνατά και αδύνατα σημεία που παρατηρήθηκαν κατά την υλοποίηση των Κατηγοριών Πράξης της Ενέργειας 2.2.3 του Σ.Π. ΕΠΕΑΕΚ αποτελούν οδηγό προσέγγισης αυτών των κατηγοριών πράξης για το νέο ΕΠ Πρόγραμμα για την Εκπαίδευση της νέας Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013.

6.3. Προτάσεις για υλοποίηση της δράσης στο ΕΠ ΕΔΒΜ 2007-2013

Από την προηγηθείσα παρουσίαση της υλοποίησης της ενέργειας και τα αξιολογικά στοιχεία που προέκυψαν διατυπώνονται στη συνέχεια ορισμένες προτάσεις για τη βελτίωση των δράσεων που προβλέπονται να υλοποιηθούν στο Ε.Π. «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση».

- **Προώθηση σύγχρονων και εναλλακτικών μορφών παροχής μεταπτυχιακής εκπαίδευσης, οι οποίες να συνάδουν με τις ιδιαίτερες ομάδες ποικίλων ομάδων πληθυσμού (εργαζόμενοι/ες, άνεργοι/ες, γυναίκες εργαζόμενες, κλπ):** μέσω της διεξαγωγής προγραμμάτων on line μεταπτυχιακής κατάρτισης και εξειδίκευσης, της διενέργειας εντατικών θερινών μαθημάτων από επισκέπτες καθηγητές του εξωτερικού, της δυνατότητας πρακτικής ερευνητικής άσκησης των μεταπτυχιακών φοιτητών σε εργαστήρια του εσωτερικού και του εξωτερικού, της σεμιναριακής κατάρτισης σε θέματα της σύγχρονης επιστημονικής βιβλιογραφίας και αρθρογραφίας, της συμμετοχής στην ανάπτυξη ειδικών θεματικών πυλών (portals), κλπ.
- **Ένταξη προγραμμάτων ατομικής συμβουλευτικής και ανάπτυξης σε Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ),** με στόχο την ποιοτική ενίσχυση των φοιτητών και τη δυναμική ένταξη αυτών στην αγορά εργασίας.
- **Χορήγηση υποτροφιών σε σπουδαστές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με ιδιαίτερη έμφαση στις οικονομικά ασθενέστερες ή κοινωνικά ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού:** ο κοινωνικός χαρακτήρας των υποτροφιών πρέπει να ανταποκρίνεται στα πραγματικά κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά των εν δυνάμει δικαιούχων και να ενισχύει τις κοινωνικά ασθενέστερες ομάδες, συμβάλλοντας έμμεσα στην καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού ευάλωτων και μειονεκτουσών πληθυσμιακών ομάδων.
- **Ενίσχυση νέων Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ)** σε νέα ερευνητικά πεδία και σε τομείς προτεραιότητας της χώρας.
- **Ενίσχυση δράσεων με στόχο την προώθηση της εκπαιδευτικής έρευνας.**

7. Αξιολογικό δελτίο ενέργειας αναβάθμισης των δημοσίων ΙΕΚ

7.1. Σύντομη περιγραφή της Ενέργειας

Σκοπός της ενέργειας ήταν η αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων σπουδών των Δημοσίων Ινστιτούτων (ΙΕΚ) και εν γένει της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Δεδομένου ότι κατά το ΕΠΕΑΕΚ Ι ολοκληρώθηκε το δίκτυο των δομών παροχής επαγγελματικής κατάρτισης σε όλες σχεδόν τις περιφέρειες της χώρας με την δημιουργία νέων ΙΕΚ και ειδικοτήτων, στο ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ οι δράσεις επικεντρώθηκαν στην υποστήριξη της λειτουργίας τους και στην ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Επιπλέον από το 2003, μετά από σχετική μελέτη που πραγματοποιήθηκε, στο σχεδιασμό της ενέργειας συμπεριελήφθησαν δράσεις που απευθύνονταν και στους σπουδαστές των ιδιωτικών ΙΕΚ. Με αυτό τον τρόπο οι σχεδιαζόμενες παρεμβάσεις της ενέργειας απέκτησαν περισσότερο ολοκληρωμένο χαρακτήρα υπό την έννοια ότι στη στρατηγική της αναβάθμισης συμπεριλήφθηκε όλο το φάσμα των παρόχων επαγγελματικής κατάρτισης με τον ΟΕΕΚ ως αρμόδιο θεσμικό, εθνικό φορέα να επιτελεί το ρόλο του συντονιστή και της παρακολούθησης των παρεμβάσεων. Ειδικότερα οι στόχοι της ενέργειας ήταν :

- Η ολοκλήρωση της υποστήριξης των δημοσίων ΙΕΚ ως προς την κάλυψη μέρους του εκπαιδευτικού κόστους έως τη λήξη της προγραμματικής περιόδου, όπου η χρηματοδότηση αναλαμβάνονταν ολοκληρωτικά από εθνικούς πόρους
- Η βελτίωση του περιεχόμενου σπουδών των προγραμμάτων αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών.
- Η βελτίωση των γνώσεων και δεξιοτήτων των εκπαιδευομένων με την δημιουργία νέων καινοτόμων ειδικοτήτων σύμφωνα και με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.
- Η προσαρμογή της αρχικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στη σύγχρονη Τεχνολογία και Τεχνογνωσία και η ανάπτυξη της εξ αποστάσεων επαγγελματικής κατάρτισης.
- Η διασφάλιση της ποιότητας της αρχικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- Η επιμόρφωση εκπαιδευτών με στόχο την επικαιροποίηση των γνώσεων και την επαφή τους με τις σύγχρονες αντιλήψεις διδασκαλίας και διδακτικές μεθοδολογίες.
- Η ανάπτυξη Κέντρων Σταδιοδρομίας του ΟΕΕΚ και ενίσχυση του θεσμού της πρακτικής άσκησης στην κατεύθυνση σύνδεση της επαγγελματικής κατάρτισης με την αγορά εργασίας.
- Η υποστήριξη των σπουδαστών με βάση κοινωνικά κριτήρια (π.χ. με χαμηλά εισοδήματα) με την παροχή υποτροφιών
- Η ενίσχυση του θεσμού των βιβλιοθηκών στα ΙΕΚ
- Δράσεις δημοσιότητας

7.1.1. Διοικητικά στοιχεία υλοποίησης

Η ενέργεια 2.3.1 «Αναβάθμιση των Δημοσίων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ)» αποτελείται από δεκατέσσερις (14) Κατηγορίες Πράξεων που συνοπτικά παρουσιάζονται στην επόμενη παράγραφο. Από το 2001 έως σήμερα εκδόθηκαν από την ΕΥΔ 22 προσκλήσεις και ενεργοποιήθηκαν δέκα (10) κατηγορίες πράξεων που εμπεριέχονταν στο συμπλήρωμα προγραμματισμού. Οι ενταγμένες πράξεις ανέρχονται σε είκοσιένα (21) και ο προϋπολογισμός τους είναι 199,6 εκατομμύρια ευρώ και το ύψος των καταχωρημένων δαπανών στο ΟΠΣ σε 193,2 εκατομμύρια ευρώ. Στο πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα στοιχεία ενεργοποίησης (στοιχεία πίνακα έως 31/12/2008) των πράξεων της ενέργειας.

Πίνακας 16: Στοιχεία ενεργοποίησης της ενέργειας αναβάθμισης των δημοσίων ΙΕΚ

ΕΝΕΡΓΕΙΑ	ΑΡ. ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ	Π/Υ ΕΝΤΑΓ- ΜΕΝΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΑΡ. ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ	ΔΑΠΑΝΕΣ
Αναβάθμιση των δημοσίων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ)	22	199.560.356,07	21	193.210.622,06

Οι ενταγμένες πράξεις αξιολογήθηκαν με την διαδικασία της άμεσης αξιολόγησης από στελέχη της ΕΥΔ/ΕΠΕΑΕΚ που σε αρκετές περιπτώσεις υποστηρίχτηκαν και από εξωτερικούς εμπειρογνώμονες. Τελικός δικαιούχος των πράξεων, σύμφωνα με τη φύση και το είδος των πράξεων, ήταν ο Οργανισμός Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΟΕΕΚ). Αναλυτικά οι πράξεις/έργα που χρηματοδοτήθηκαν και οι δαπάνες ανά πράξη παρουσιάζονται στο πίνακα που ακολουθεί (στοιχεία πίνακα έως 31/12/2008).

Πίνακας 17: Πράξεις που εντάχθηκαν και χρηματοδοτήθηκαν από την Ενέργεια 2.3.1. «Αναβάθμιση των δημοσίων ΙΕΚ»

Κωδικός MIS	Τίτλος Έργου	Π/Υ	Δαπάνες
57347	Υποστήριξη Εκπαιδευτικών Δομών Δημοσίων ΙΕΚ/Αναβάθμιση των Δημοσίων ΙΕΚ (Α' φάση)	14.672.471,09	14.672.471,09
57364	Αναμόρφωση των Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και των Βιβλίων του ΟΕΕΚ	1.475.128,39	1.475.128,40
58233	Οργάνωση και Λειτουργία Βιβλιοθηκών (ΟΕΕΚ)	292.370,43	292.370,43
60986	Υποστήριξη Εκπαιδευτικών Δομών Δημοσίων ΙΕΚ / Αναβάθμιση των Δημοσίων ΙΕΚ (Β' Φάση)	60.724.245,42	60.721.141,34
68923	Υποτροφίες των καταρτιζομένων των ΙΕΚ του ΟΕΕΚ εξαμήνων κατάρτισης 2000α,2000β και 2001α	2.175.568,60	2.108.039,34
71217	Υποστήριξη Εκπαιδευτικών Δομών Δημοσίων ΙΕΚ / Αναβάθμιση των Δημοσίων ΙΕΚ (Γ Φάση)	41.557.547,96	41.556.358,40
72395	Υποτροφίες των Καταρτιζομένων των ΙΕΚ του ΟΕΕΚ Εξαμήνου Κατάρτισης 2001β	670.489,44	670.298,69

Κωδικός MIS	Τίτλος Έργου	Π/Υ	Δαπάνες
72409	Ανάπτυξη Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων Καινοτόμων Ειδικοτήτων (έναρξη 2001β)	2.075.736,64	2.075.736,64
80238	Υποτροφίες των Καταρτιζομένων των ΙΕΚ του ΟΕΕΚ Εξαμήνου Κατάρτισης 2002α	584.920,00	584.014,00
82491	Προγράμματα Πρακτικής Άσκησης των Αποφοίτων ΙΕΚ του ΟΕΕΚ (περίοδος έναρξης 15/2/2003 έως 30/6/2004)	3.493.522,72	3.277.737,05
85127	Ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων καινοτόμων ειδικοτήτων των ΙΕΚ του ΟΕΕΚ (έναρξη 2002B)	5.135.712,20	5.135.712,20
85485	Υποτροφίες των καταρτιζομένων των ΙΕΚ του ΟΕΕΚ εξαμήνου κατάρτισης 2002B	816.398,00	802.818,00
89057	Ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων καινοτόμων ειδικοτήτων των ΙΕΚ του ΟΕΕΚ (Έναρξη 2003 B)	14.048.703,14	14.048.703,14
97967	Υποτροφίες των καταρτιζομένων των ΙΕΚ του ΟΕΕΚ εξαμήνων κατάρτισης 2003Α,2003Β,2004Α,2004Β	3.189.305,00	3.046.993,00
98493	Προγράμματα Πρακτικής Άσκησης των Αποφοίτων των ΙΕΚ του ΟΕΕΚ (Περίοδος Έναρξης:1/2/05 έως 1/7/06)	4.300.000,00	1.991.392,06
100386	Ανάπτυξη και Εφαρμογή Ολοκληρωμένου Προγράμματος Δημοσιότητας Εστιασμένων Δράσεων Προβολής του ΟΕΕΚ	1.058.448,12	1.057.302,70
107976	Υποτροφίες των καταρτιζομένων των ΙΕΚ του ΟΕΕΚ εξαμήνων κατάρτισης 2005Α,2005Β	1.290.661,00	1.290.661,00
111563	Ενίσχυση Δράσεων Δημοσιότητας για την Προβολή του Θεσμού της Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης και του Ρόλου του ΟΕΕΚ	140.757,18	140.756,48
112236	Προγράμματα Πρακτικής Άσκησης των Αποφοίτων ΙΕΚ του ΟΕΕΚ	4.691.500,00	2.404.052,24
112530	Υποτροφίες των Καταρτιζομένων των ΙΕΚ του ΟΕΕΚ εξαμήνων Κατάρτισης 2006Α,2006Β,2007Α,2007Β	3.256.278,00	3.256.278,00
127102	Υποστήριξη εκπαιδευτικών δομών των δημοσίων ΙΕΚ/Αναβάθμιση των δημοσίων ΙΕΚ (Δ' ΦΑΣΗ)	33.910.592,74	32.602.657,86

7.1.2. Διαδικασία υλοποίησης

Στη παράγραφο αυτή γίνεται μια συνοπτική παρουσίαση των κατηγοριών πράξεων που υλοποιήθηκαν. Η παρουσίαση συμβάλλει στο να δοθεί μια καταρχήν εικόνα των προβλημάτων και δυσκολιών που ανέκυψαν και οι οποίες θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των δράσεων στο νέο Ε.Π ΕΔΒΜ 2007-2013.

Υποστήριξη Εκπαιδευτικών Δομών των Δημοσίων ΙΕΚ /Αναβάθμιση των Δημοσίων ΙΕΚ

Η ως άνω κατηγορία πράξεων αφορούσε στη στήριξη, στη βελτίωση και στην αναβάθμιση της λειτουργίας των υφισταμένων δομών των δημοσίων ΙΕΚ και της παρεχόμενης από αυτά κατάρτισης για το χρονικό διάστημα από 1/1/2000 έως και τη λήξη εφαρμογής. Στο διάστημα αυτό συγχρηματοδοτήθηκε μέρος του

εκπαιδευτικούς κόστους, κυρίως αυτό που συμβάλει στην ανάπτυξη της απασχόλησης, όπως οι αμοιβές ωρομισθίων ή συμβασιούχων ορισμένου χρόνου εκπαιδευτικών, καθώς και η προμήθεια και παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού

Στην κατηγορία πράξεων προκηρύχθηκαν και ολοκληρώθηκαν τέσσερα (4) έργα (φάσεις Α, Β, Γ και Δ) με συνολικό προϋπολογισμό 150.864.857,21€. Οι δαπάνες των έργων αυτών ανέχονται περίπου σε 149.553.818,24 €.

Ανάπτυξη Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων Καινοτόμων Ειδικοτήτων

Η εν λόγω κατηγορία πράξεων αναφέρεται στην υλοποίηση προγραμμάτων συγκεκριμένων ειδικοτήτων αρχικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης με σκοπό την προώθηση της καινοτομίας (είτε στη θεματική ή στο περιεχόμενο των ειδικοτήτων αυτών είτε στον τρόπο και τη μέθοδο διδασκαλίας). Οι ειδικότητες αυτές κάλυπταν την αντίστοιχη ζήτηση στην αγορά εργασίας, όπως οι ειδικότητες που ενσωματώνουν τις νέες τεχνολογίες πληροφορικής, καθώς επίσης και την ανάπτυξη ειδικοτήτων που διευκολύνουν την πρόσβαση στην αγορά εργασίας των νέων που κατοικούν σε δυσπρόσιτες και ακριτικές περιοχές μέσω της κατάρτισής τους στα δημόσια ΙΕΚ. Η διάρκεια της συγχρηματοδότησης μίας καινοτόμου ειδικότητας ήταν κατά μέγιστο δύο (2) έτη και η χρηματοδότηση αυτή δεν μπορούσε να επαναληφθεί για την ίδια ειδικότητα. Στην παρούσα κατηγορία πράξεων προκηρύχθηκαν και ολοκληρώθηκαν τρία (3) έργα, διαφορετικών χρονικών περιόδων, συνολικού προϋπολογισμού 21.610.109 €. Οι δαπάνες των έργων αυτών ανέχονται περίπου σε 19.942.000 €.

Αναμόρφωση των Προγραμμάτων Σπουδών και του Εκπαιδευτικού Υλικού του ΟΕΕΚ

Η εν λόγω κατηγορία Πράξεων αναφέρεται στην αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών και του εκπαιδευτικού υλικού του ΟΕΕΚ με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχομένων γνώσεων ώστε αφενός να συμβαδίζουν με τις επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις και αφετέρου να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της παραγωγής και των επιχειρήσεων.

Στο πλαίσιο αυτό προβλέπονταν η συγγραφή τεχνικών εγχειριδίων και λοιπού εκπαιδευτικού υλικού, το οποίο στη συνέχεια θα χρησιμοποιούνταν από τα δημόσια ΙΕΚ. Στη αυτή την κατηγορία πράξεων υλοποιήθηκε και ολοκληρώθηκε μόνο ένα έργο προϋπολογισμού 1.475.128,39 € και η απορρόφηση ανέρχεται στο 100% του προϋπολογισμού.

Κέντρα σταδιοδρομίας ΟΕΕΚ - Πρακτική Άσκηση ΟΕΕΚ

Η εν λόγω κατηγορία πράξεων αναφέρεται σε δύο διακριτές δράσεις με προφανή σημασία στη σύνδεση της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης με την αγορά εργασίας. Οι δράσεις αυτές αφορούν στην:

A) Ενίσχυση και δημιουργία Γραφεία Επαγγελματικής Ανάπτυξης και Σταδιοδρομίας (Γ.Ε.Α.Σ)

Στόχος των Γραφείων Επαγγελματικής Ανάπτυξης και Σταδιοδρομίας (Γ.Ε.Α.Σ) είναι η παροχή υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού και συμβουλευτικής στους καταρτιζόμενους και στους αποφοίτους των δημοσίων ΙΕΚ, καθώς και η ανάπτυξη και ενίσχυση του θεσμού της πρακτικής άσκησης των καταρτιζομένων των δημοσίων ΙΕΚ του ΟΕΕΚ. Στο πλαίσιο προβλέπονταν η ίδρυση και αναδιοργάνωση σε περιφερειακό επίπεδο των Γραφείων Επαγγελματικής Ανάπτυξης και Σταδιοδρομίας (Γ.Ε.Α.Σ) που εδρεύουν στα κατά τόπους Δημόσια ΙΕΚ του ΟΕΕΚ.

Σε επίπεδο σχεδιασμού οι δραστηριότητες που θα ανέπτυσαν τα Γραφεία Επαγγελματικής Ανάπτυξης και Σταδιοδρομίας (Γ.Ε.Α.Σ) ενδεικτικά αφορούσαν :

- Στην παροχή επαγγελματικού προσανατολισμού στους νέους και στους υποψήφιους σπουδαστές των ΙΕΚ για την επιλογή της ειδικότητας και του κατάλληλου επαγγέλματος καθώς και στη συμβουλευτική υποστήριξη των καταρτιζομένων και των αποφοίτων σε όλες τις κρίσιμες φάσεις λήψης αποφάσεων.
- Στη διασύνδεση των Γραφείων Επαγγελματικής Ανάπτυξης και Σταδιοδρομίας του ΟΕΕΚ με φορείς και υπηρεσίες της τοπικής κοινωνίας και αγοράς εργασίας, για την προώθηση της πρακτικής άσκησης και την ένταξη των αποφοίτων σε θέσεις εργασίας.
- Στη δημιουργία βάσεων δεδομένων που αφορούν τον επαγγελματικό προσανατολισμό και την πρόσβαση στην αγορά εργασίας
- Στην παραγωγή και προμήθεια του αναγκαίου εκπαιδευτικού, πληροφοριακού, ενημερωτικού και επιμορφωτικού-υποστηρικτικού υλικού, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή καθώς και την αναβάθμιση της απαραίτητης υλικοτεχνικής υποδομής και των κατάλληλων ψυχομετρικών εργαλείων για την εφαρμογή των προγραμμάτων και την παροχή των υπηρεσιών.
- Στην ανάπτυξη υποστηρικτικών δράσεων όπως η διοργάνωση ημερίδων για την προώθηση του θεσμού του Γ.Ε.Α.Σ.

Επίσης προκηρύχθηκε και εντάχθηκε το έργο «Λειτουργία Γραφείων Επαγγελματικής Ανάπτυξης και Σταδιοδρομίας (ΓΕΑΣ) στα ΙΕΚ του ΟΕΕΚ», προϋπολογισμού 3.593.000. Στη συνέχεια το έργο δεν υλοποιήθηκε και απεντάχθηκε καθώς παρουσιάστηκε σημαντική καθυστέρηση για την ολοκλήρωση της διαδικασίας πρόσληψης των ατόμων για την στελέχωση των ΓΕΑΣ.

B) Πρακτική Άσκηση Σπουδαστών των ΙΕΚ

Η δραστηριότητα αυτή αφορούσε στην υλοποίηση προγραμμάτων πρακτικής άσκησης των αποφοίτων των δημοσίων ΙΕΚ του ΟΕΕΚ με σκοπό την αφομοίωση, συμπλήρωση και προσαρμογή των αποκτηθεισών γνώσεων των σπουδαστών στις πραγματικές ανάγκες της παραγωγικής διαδικασίας, στην εξοικείωση με το εργασιακό περιβάλλον και στην ενίσχυση των ικανοτήτων των αποφοίτων με την ανάπτυξη δεξιοτήτων αναγκαίων για την επαγγελματική τους ένταξη, καθώς και η προώθηση των αποφοίτων σε θέσεις απασχόλησης. Η δραστηριότητα της πρακτικής άσκησης προβλέπονταν να ενταχθεί οργανικά, όταν αναπτυχθούν πλήρως, στα Γραφεία Επαγγελματικής Ανάπτυξης και Σταδιοδρομίας (Γ.Ε.Α.Σ).

Σε αυτή την κατηγορία πράξεων εντάθηκαν τρία (3) έργα πρακτικής άσκησης προϋπολογισμού 12.485.022,72 €. Μέχρι σήμερα έχουν ολοκληρωθεί τα δύο (2) και υλοποιείται ένα (1) και οι συνολικές δαπάνες ανέρχονται σε 7.673.181,35 €.

Υποτροφίες κατάρτιζομένων δημοσίων ΙΕΚ

Στόχος της εν λόγω κατηγορίας πράξης ήταν η ανάπτυξη κινήτρων και η επιβράβευση των πρωτευόντων σπουδαστών καθώς και η υποστήριξη των κοινωνικά ασθενέστερων βάσει κοινωνικοοικονομικών χαρακτηριστικών και κριτηρίων. Η χορήγηση των υποτροφιών στηρίζεται στον Κανονισμό Υποτροφιών του ΟΕΕΚ.

Στη αυτή την κατηγορία πράξεων εντάθηκαν επτά (7) έργα προϋπολογισμού 11.983.620 €. Μέχρι σήμερα έχουν ολοκληρωθεί τα έξι (6) έργα και βαίνει προς ολοκλήρωση και το τελευταίο και οι συνολικές δαπάνες ανέρχονται σε 11.759.102 €.

Οργάνωση και λειτουργία Βιβλιοθηκών ΟΕΕΚ

Η παρούσα κατηγορία πράξεων αφορούσε τον εκσυγχρονισμό της εκπαίδευσης και κατάρτισης με την δημιουργία βιβλιοθηκών ή την αναβάθμιση και την ενίσχυση αυτών οι οποίες ήδη υπάρχουν, παρέχοντας τη δυνατότητα άμεσης πρόσβασης στην πληροφορία από όλους τους ενδιαφερόμενους με τις πλέον σύγχρονες τεχνικές για την αναζήτηση της πληροφορίας και με απώτερο στόχο την άνοδο του μαθησιακού επιπέδου των σπουδαστών των ΙΕΚ. Οι βιβλιοθήκες θα εμπλουτιζόταν με τα κατάλληλα βιβλία και περιοδικά, ώστε να είναι δυνατή η πληροφόρηση από πολλαπλές πηγές ανά γνωστικό αντικείμενο.

Ολοκληρώθηκε μόνο ένα έργο προϋπολογισμού 292.370 €, και υπάρχει πλήρης απορρόφηση.

Προβολή του θεσμού της Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης

Η ως άνω κατηγορία πράξεων αφορούσε στην ανάπτυξη και υλοποίηση ενός προγράμματος δημοσιότητας και προβολής του θεσμού της Αρχικής Επαγγελματικής. Βασικοί στόχοι ήταν :

- Η επικοινωνία και προβολή του ρόλου και της σημασίας του θεσμού της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- Η αποδοχή και η στήριξη του θεσμού από το σύνολο των κοινωνικών και των παραγωγικών φορέων.
- Η προβολή του ρόλου του ΟΕΕΚ, για την υλοποίηση των στόχων της επαγγελματικής κατάρτισης.
- Η προβολή του θεσμού των ΙΕΚ ως φορέων αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης στην Ελλάδα.
- Η ενημέρωση της κοινής γνώμης για τις, εκάστοτε, προσφερόμενες ειδικότητες
- Η προβολή του θεσμού της Πιστοποίησης
- Ενημέρωση της κοινής γνώμης για τα Επαγγελματικά Δικαιώματα των ειδικοτήτων.

Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης κατηγορίας εντάχθηκαν δύο (2) έργα. Το πρώτο «Ανάπτυξη και Εφαρμογή Ολοκληρωμένου Προγράμματος Δημοσιότητας

Εστιασμένων Δράσεων Προβολής του ΟΕΕΚ» προϋπολογισμού 1.058.448,12 € ολοκληρώθηκε και οι συνολικές δαπάνες ανέρχονται σε 1.057.302,7 €. Το δεύτερο έργο «Ενίσχυση Δράσεων Δημοσιότητας για την Προβολή του Θεσμού της Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης και του Ρόλου του ΟΕΕΚ» αρχικά ενταγμένου προϋπολογισμού 3.199.995 €, δεν υλοποιήθηκε ουσιαστικά καθώς δεν υλοποιήθηκε ο κύριος διαγωνισμός

7.2. Αξιολόγηση της ενέργειας αναβάθμισης των δημοσίων ΙΕΚ

7.2.1. Προβλήματα που παρουσιάστηκαν κατά την υλοποίηση των Πράξεων

Στο πλαίσιο ενεργοποίησης των πράξεων της Ενέργειας εντοπίστηκαν τα ακόλουθα προβλήματα:

1. Σημαντικές πράξεις/ έργα είτε εντάχθηκαν προς χρηματοδότηση και στην πορεία δεν κατέστη δυνατό να υλοποιηθεί το φυσικό αντικείμενο οπότε μετά από αίτημα του τελικού δικαιούχου - ΟΕΕΕΚ –απεντάχθηκαν είτε δεν εντάχθηκαν καθόλου προς χρηματοδότηση. Τα έργα αυτά ήταν:
 - Το έργο «ανάπτυξη ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος (ΟΠΣ) του ΟΕΕΚ», προϋπολογισμού 4.438.700 € το οποίο απεντάχθηκε μετά από σχετικό αίτημα του ΟΕΕΚ καθώς σύμφωνα με απόφαση Δ.Σ. (120ς/07) αποφασίστηκε η μη κατακύρωση του αντίστοιχου διεθνούς ανοιχτού διαγωνισμού.
 - Το έργο «μητρώο πιστοποιημένων εκπαιδευτών δημοσίων και ιδιωτικών ΙΕΚ» προϋπολογισμού 507.000 € το οποίο ενώ αξιολογήθηκε θετικά από Γνωμοδοτική Επιτροπή δεν εντάχθηκε διότι ο ΟΕΕΚ τον Απρίλιο του 2008 αιτήθηκε από την ΕΥΔ την ακύρωση του έργου λόγω του γεγονότος ότι θα προχωρούσε από κοινού με την ΓΓΕΕ στη σύσταση και λειτουργία μητρώου εκπ/των ενηλίκων του ΥΠΕΠΘ με την υποστήριξη στελεχών των δύο Φορέων. Σημειωτέον ότι το 2005 επίσης απεντάχθηκε παρόμοιο έργο που αφορούσε το μητρώο εκπαιδευτών (π/υ 161.000€)
 - Το έργο εκπαίδευση εκπαιδευτών δημοσίων και ιδιωτικών Ι.Ε.Κ. προϋπολογισμού 9.230.000€, απεντάχθηκε μετά από αίτημα του ΟΕΕΚ καθώς σύμφωνα με απόφαση του Δ.Σ.-ΟΕΕΚ (120ς/07) αποφασίστηκε, ενώ είχε γίνει κατακύρωση, να μην υπογραφεί η σύμβαση του αντίστοιχου διεθνούς ανοιχτού διαγωνισμού με την αιτιολόγηση ότι ήταν πλέον ανέφικτη η υλοποίησή του στο υπόλοιπο χρονικό διάστημα έως τη λήξη εφαρμογής του Επιχειρησιακού Προγράμματος.
 - Το έργο «Ανάπτυξη Ολοκληρωμένου Συστήματος Ηλεκτρονικής Μάθησης του ΟΕΕΚ» για την υλοποίηση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης προϋπολογισμού 5.899.851€ δεν εντάχθηκε δεδομένου ότι κατά την διαδικασία αξιολόγησης κατατέθηκε αίτημα (10ος/07) αναίρεσης ενδιαφέροντος για την υλοποίηση του έργου από τον ΟΕΕΚ με αιτιολογικό το εξαιρετικά πιεστικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησής του μέχρι τη λήξη

- εφαρμογής του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Επισημαίνεται ότι παρόμοιο έργο (π/υ 6.217.50€) είχε απορριφθεί κατά τη διάρκεια αξιολόγησης του σε προηγούμενη υποβολή
- Το έργο «Παροχή υπηρεσιών συμβούλου επικοινωνίας για την εκπόνηση στρατηγικού σχεδίου επικοινωνιακής πολιτικής για την προβολή του θεσμού της Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης »π/υ 348.000€ απεντάχθηκε το 2002 και το έργο «Εφαρμογή Ολοκληρωμένου Προγράμματος Δημοσιότητας εστιασμένων δράσεων προβολής του ΟΕΕΚ» π/υ 1.400.000 απεντάχθηκε το 2005 (λόγω αστοχίας του διαγωνισμού)
 - Το έργο «Λειτουργία ΓΕΑΣ στα ΙΕΚ του ΟΕΕΚ» π/υ 3.593.000€ απεντάχθηκε το 2008
 - Απεντάχθηκαν περίπου 25.000.000 σε συνολικό π/υ 220.000.000€
2. Σημαντικές κατηγορίες πράξεων δεν ενεργοποιήθηκαν κυρίως λόγω έλλειψης θεσμικού πλαισίου υλοποίησης. Ειδικότερα:
- Όλες οι κατηγορίες πράξεων που απευθύνονταν στα ιδιωτικά ΙΕΚ (υποτροφίες, πρακτική άσκηση) δεν ενεργοποιήθηκαν λόγω έλλειψης νομοθετικού-θεσμικού πλαισίου που θα έδινε τη δυνατότητα υλοποίησης σχετικών δράσεων.
 - Δεν ενεργοποιήθηκαν οι κατηγορίες πράξεων για την εκπόνηση εκπαιδευτικού υλικού δημοσίων και ιδιωτικών ΙΕΚ και ανάπτυξη και λειτουργία προγραμμάτων δια βίου κατάρτισης και άλλες δραστηριότητες, οι οποίες μάλλον αποδίδονται σε αδυναμίες του ΟΕΕΚ
 - Τέλος εκτός από ένα έργο δεν συνεχίστηκε η «αναμόρφωση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων σπουδών και εκπαιδευτικού υλικού του ΟΕΕΚ»
3. Υπήρξαν δυσκολίες στην ολοκλήρωση του οικονομικού αντικείμενου των έργων στις κατηγορίες πράξεων (2.3.1.α «Υποστήριξη Εκπαιδευτικών Δομών των Δημοσίων ΙΕΚ /Αναβάθμιση των Δημοσίων ΙΕΚ” και 2.3.1.β «Ανάπτυξη Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων Καινοτόμων Ειδικοτήτων»), λόγω της μη έγκαιρης διευθέτησης του θέματος της παραγωγής εσόδων από τα έργα μέσω της καταβολής διδάκτρων από τους σπουδαστές. Επίσης δυσκολίες παρουσιάστηκαν στην καταβολή των υποτροφιών και του επιδόματος πρακτικής άσκησης σε ορισμένους δικαιούχους.
4. Αδυναμίες και προβλήματα διαχειριστικού χαρακτήρα όπως:
- Καθυστερήσεις στη δήλωση δαπανών.
 - Αδυναμίες στη λειτουργία της Υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου του ΟΕΕΚ.
 - Η μη τήρηση του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου των ΝΠΔΔ και λογιστικών καρτελών χρήσης αναλωσίμου υλικού.
 - Μη επαρκής τήρηση αρχείου δικαιολογητικών, πρακτικών και λοιπών εγγράφων που σχετίζονται με την υλοποίηση των πράξεων.
 - Μη ύπαρξη αποτελεσματικού συστήματος παρακολούθησης των αποφοίτων σπουδαστών.
 - Δυσκολία στη στελέχωση του ΟΕΕΚ με αποσπασμένους εκπαιδευτικούς οι οποίοι αλλάζουν συχνά

7.2.2. Σύνοψη Αξιολογικών Ευρημάτων από την Υλοποίηση της Ενέργειας «Αναβάθμιση των Δημοσίων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (IEK)»

Από την προηγηθείσα παρουσίαση της υλοποίησης των πράξεων/έργων και των προβλημάτων και αδυναμιών συνάγονται ορισμένα χρήσιμα αξιολογικά στοιχεία και διαπιστώσεις.

1. Στο πλαίσιο του ΕΠΕΑΕΚ II ενισχύθηκε περαιτέρω και παγιώθηκε η ανάπτυξη των ΙΕΚ σε όλες τις περιφέρειες της χώρας.
2. Έγιναν προσπάθειες και υλοποιήθηκαν πράξεις με στόχο την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών στους σπουδαστές των Δημοσίων ΙΕΚ.
3. Από το σύνολο των πράξεων που συμπεριλαμβάνονταν στο συμπλήρωμα προγραμματισμού σημαντικές κατηγορίες πράξεων δεν ενεργοποιήθηκαν ή έργα κατηγοριών πράξεων απεντάχθηκαν όπως η χρηματοδότηση των ιδιωτικών ΙΕΚ, η δημιουργία μητρώου πιστοποιημένων εκπαιδευτών, το ΟΠΣ, η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών ως εκπαιδευτές ενηλίκων κλπ.
4. Ο ΟΕΕΚ ως επιτελικός φορέας δεν είχε καταρτίσει ένα ολοκληρωμένο συνεκτικό σχεδιασμό με συγκεκριμένους στόχους βασικά ορόσημα και χρονοδιαγράμματα για την υλοποίηση των δράσεων. Η αστοχία – μη υλοποίηση πράξεων, λόγω μη έγκαιρης αντιμετώπισης των θεσμικών εκκρεμοτήτων ή αρχικής ανωριμότητας ή και χρονικών καθυστερήσεων των πράξεων, οφείλεται εκτός των άλλων και στο έλλειμμα αυτό. (το Επιχειρησιακό Σχέδιο καταρτίστηκε με καθυστέρηση με υποστήριξη Τεχνικού Συμβούλου το 2006)
5. Απουσιάζει μια συστηματική διαδικασία ανίχνευσης των ζητούμενων ειδικοτήτων από την αγορά εργασίας καθώς και η παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών επαγγελματικής κατάρτισης αφού και δεν έχει αξιολογηθεί έως τώρα η απορρόφηση των αποφοίτων στην αγορά. Η μη ουσιαστική ενεργοποίηση του ΕΣΣΕΕΚΑ δυσχεραίνει ενίοτε τις ρυθμίσεις του ΟΕΕΚ (π.χ. η αναμόρφωση των προγραμμάτων πρέπει να στηρίζεται σε ενδεδειγμένες έρευνες αγοράς εργασίας για απαιτήσεις και τέτοιου τύπου έρευνες έπρεπε να γίνονται από την ΠΑΕΠ στο Σύστημα 1 του ΕΣΣΕΕΚΑ)
6. Καθυστερεί η δημιουργία μητρώου εκπαιδευτών. Οι εκπαιδευτές των ΙΕΚ δεν αντλούνται από ένα οργανωμένο μητρώο εκπαιδευτών.

Εκτός από τη χρηματοδότηση για την αναβάθμιση των ΙΕΚ υπήρξε χρηματοδότηση και για **λοιπούς φορείς Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης**. Τα βασικά ευρήματα ήσαν ατα ακόλουθα:

- Ανυπαρξία διοικητικών δομών στους λοιπούς φορείς ικανών να τρέξουν τα προγράμματα (μάλιστα ορισμένοι φορείς όπως ο ΟΤΕΚ δεν έχουν κατορθώσει να λάβουν διαχειριστική επάρκεια). Διαχειριστικά επαρκείς φορείς ήταν (το ΥΕΝ και ο ΟΑΕΔ. Αρκετοί φορείς εμφανίζουν ελλιπή στελέχωση
- Ο τρόπος λειτουργίας των λοιπών φορέων επιτρέπει τη χρηματοδότηση έργων υποστήριξης και όχι τη χρηματοδότηση έργων ποιοτικών

7.3. Προτάσεις για Υλοποίηση των Δράσεων Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης στο ΕΠ ΕΔΒΜ 2007-2013

Από την προηγηθείσα παρουσίαση της υλοποίησης της ενέργειας και τα αξιολογικά στοιχεία που προέκυψαν διατυπώνονται στη συνέχεια ορισμένες προτάσεις για την βελτίωση των δράσεων που προβλέπονται να υλοποιηθούν στο Ε.Π. «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση»:

1. Ανάπτυξη Σχεδίου Δράσης

Ο ΟΕΕΚ πρέπει άμεσα να προχωρήσει στην εκπόνηση ολοκληρωμένου σχεδίου των προβλεπόμενων προς υλοποίηση δράσεων. Ειδικά ορισμένες δράσεις όπως η πιστοποίηση των αποφοίτων των ΙΕΚ, η αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών με βάση τα επαγγελματικά περιγράμματα, η ανάπτυξη συστήματος πιστωτικών μονάδων και η συσχέτιση και διασύνδεση με τη ΣΕΚ στο πλαίσιο του ΕΣΣΕΕΚΑ χρειάζονται περαιτέρω εξειδίκευση ως προς τον τρόπο υλοποίησής τους. Από την εμπειρία της υλοποίησης προκύπτει ότι η έλλειψη οργανωμένου σχεδίου δράσης και η μη έγκαιρη αντιμετώπιση θεσμικών κενών κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο οδήγησε στη ακύρωση της υλοποίησης σημαντικών έργων.

2. Επίλυση Θεσμικών Κενών των Δράσεων

Άμεση αντιμετώπιση των θεσμικών κενών για την χρηματοδότηση του συνόλου των παρόχων επαγγελματικής κατάρτισης (ιδιωτικά ΙΕΚ) με την έκδοση των αναγκαίων Υπουργικών αποφάσεων και ΚΥΑ .

3. Αναμόρφωση Πλαισίου Επιλογής Ειδικοτήτων των ΙΕΚ

Αναμόρφωση του μεθοδολογικού πλαισίου επιλογής, σχεδιασμού/ανασχεδιασμού και επικαιροποίησης των προσφερόμενων ειδικοτήτων των ΙΕΚ με γνώμονα τις εξελίξεις στην αγορά εργασίας σε τοπικό και εθνικό επίπεδο καθώς και τη ζήτηση από τους καταρτιζόμενους καθώς και τους τοπικούς φορείς. Χρειάζεται να δημιουργηθεί ένα σύστημα καταγραφής και αξιολόγησης των παρεχόμενων ειδικοτήτων όσον αφορά το θεματικό αντικείμενο καθώς και η συσχέτιση των ειδικοτήτων με τις νέες τάσεις στην αγορά εργασίας και με τις παρεχόμενες ειδικότητες των ΕΠΑΛ/ΕΠΑΣ και των ΙΕΚ άλλων φορέων για αποφυγή επικαλύψεων θεματικών περιοχών. Καθιέρωση συστηματικής συνεργασίας με το σύστημα 1 του ΕΣΣΕΕΚΑ για τη διάγνωση αναγκών και αξιοποίηση των στοιχείων της ΠΑΕΠ για τις ανάγκες της αγοράς εργασίας σε ειδικότητες κατά γεωγραφική περιοχή.

4. Αναμόρφωση Προγραμμάτων Σπουδών ΙΕΚ

Αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών με γνώμονα και σε συσχέτιση:

- α) Τα πιστοποιημένα περιγράμματα και στη συνέχεια με όσα επαγγελματικά περιγράμματα πιστοποιηθούν. Εμπλουτισμό τους με τις εξελίξεις στο χώρο των νέων τεχνολογιών.
- β) Την σπονδυλωτή μορφή άρθρωσης των προγραμμάτων σπουδών συμβατή με το σύστημα μεταφοράς πιστωτικών μονάδων.

Με βάση τα ανωτέρω θα πρέπει να προχωρήσει η εκπόνηση νέων ή αναθεωρημένων Οδηγών Κατάρτισης ανά ειδικότητα οι οποίοι θα παρέχουν όλο το πλαίσιο λειτουργίας της ειδικότητας θα περιλαμβάνουν τις γνώσεις και δεξιότητες που αποκτώνται μέσω της συγκεκριμένης ειδικότητας καθώς και τα γνωστικά αντικείμενα, το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών, το εκπαιδευτικό υλικό και τον απαραίτητο εργαστηριακό εξοπλισμό.

5. Ανάπτυξη συστήματος πιστωτικών μονάδων

Η ανάπτυξη του ως άνω συστήματος συνδέεται με την βασική ευρωπαϊκή προτεραιότητα για τη Δια Βίου μάθηση και τη θέσπιση ενός Ευρωπαϊκού Πλαισίου για τα Επαγγελματικά Προσόντα (ΕΠΕΠ) που θα διευκολύνει την κινητικότητα μέσω της δημιουργίας ενός κοινού πλαισίου αναφοράς, το οποίο θα επιτρέπει στα κράτη-μέλη την αντιστοίχιση των επαγγελματικών προσόντων που υπάρχουν σε εθνικό ή κλαδικό επίπεδο.

Για το σκοπό αυτό είναι αναγκαία η άμεση εκπόνηση Σχεδίου Δράσης και μελέτης για την εφαρμογή συστήματος αναγνώρισης και εφαρμογής Συστήματος Πιστωτικών Μονάδων που στη συνέχεια θα χρησιμοποιηθεί για τον ανασχεδιασμό των προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης σε μορφή ψηφίδων και μαθησιακών αποτελεσμάτων σύμφωνα με τις προδιαγραφές που θέτει το Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς Πιστωτικών Μονάδων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ECVET).

Το σύστημα που θα αναπτυχθεί θα πρέπει να περιγράφει το μηχανισμό που θα παρέχει τη δυνατότητα οικοδόμησης των επαγγελματικών του προσόντων των ατόμων που θα μεταβαίνουν από το ένα περιβάλλον κατάρτισης σε ένα άλλο.

6. Δημιουργία Μητρώου Πιστοποιημένων Εκπαιδευτών

Δημιουργία μητρώου εκπαιδευτών ενηλίκων ΑΕΚ στο οποίο θα εντάσσονται όλοι οι εκπαιδευτές ανεξαρτήτως του τύπου και του αντικειμένου κατάρτισης και στη συνέχεια σύνδεσή του με το Ενιαίο Μητρώο Πιστοποιημένων Εκπαιδευτών του ΕΚΕΠΙΣ. Έκδοση των κατάλληλων κανονιστικών πράξεων με σκοπό την υποχρεωτική αξιοποίηση από τα ΙΕΚ των εκπαιδευτών από το μητρώο που θα αναπτύξει ο ΟΕΕΚ και στη συνέχεια από το σχετικό μητρώο που θα τηρείται κεντρικά από το ΕΚΕΠΙΣ.

7. Ανάπτυξη Συστήματος Καταγραφής και Αποτίμησης των Εκροών της Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης

Μέχρι σήμερα λειτουργεί στον ΟΕΕΚ σύστημα συλλογής στατιστικών στοιχείων των εισροών και εκροών των δημοσίων ΙΕΚ. Δεν υφίσταται όμως σύστημα παρακολούθησης των αποφοίτων των δημοσίων ΙΕΚ στη μετέπειτα πορεία τους. Η συστηματική καταγραφή στοιχείων αποτίμησης για την αποτελεσματικότητα των εκροών της ΑΕΚ μέσα από την ανάπτυξη σχετικού συστήματος, είναι αναγκαία προκειμένου να ανατροφοδοτούνται οι διαδικασίες σχεδιασμού και οργάνωσης των προγραμμάτων και να αποτιμάται η αποτελεσματικότητα της παρεχόμενης επαγγελματικής κατάρτισης. Προφανώς για την ανάπτυξη του συστήματος απαιτείται

η εκπόνηση σχετικής μελέτης που θα αποτυπώσει τις ανάγκες πληροφόρησης, τον προσδιορισμό των στοιχείων που πρέπει να συλλέγονται (εισροές, εκροές, πορεία αποφοίτων) καθώς και των αντίστοιχων διαδικασιών, προσδιορισμός της περιοδικότητας συλλογής των στοιχείων και των υπευθύνων για την εργασία αυτή. Προσδιορισμός των παραγόμενων αναφορών και εκθέσεων.

8. Ανάπτυξη Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος ΟΕΕΚ

Η ανάπτυξη του ως άνω συστήματος θα συμβάλει στη βελτιστοποίηση της λειτουργίας του Οργανισμού, στην αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και στη διευκόλυνση της Διοίκησης στη λήψη αποφάσεων. Το σύστημα θα μπορεί να καλύπτει, αφενός το σύνολο των λειτουργιών της Κεντρικής Υπηρεσίας του Ο.Ε.Ε.Κ. και, αφετέρου, τις διαδικασίες ελέγχου, παρακολούθησης και ανάπτυξης, τόσο των δημόσιων, όσο και των ιδιωτικών ΙΕΚ που εμπíπτουν στην αρμοδιότητα του Ο.Ε.Ε.Κ. Επίσης στο ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα (ΟΠΣ) θα μπορούν να περιλαμβάνονται οι παρεχόμενες ειδικότητες κατά εξάμηνο καθώς και στοιχεία χωροθέτησής τους, συμπεριλαμβάνοντας επίσης πληροφορίες για τους παρόχους, τους εκπαιδευτές και τους σπουδαστές. Προοπτικά το ΟΠΣ θα μπορεί να συνδεθεί με το πληροφοριακό σύστημα που θα αναπτυχθεί στην ΠΑΕΠ ΑΕ και θα παρέχει πληροφορίες για τις τάσεις στην αγορά εργασίας. Με βάση το ΟΠΣ θα είναι δυνατή η ενημέρωση για τα προγράμματα κατάρτισης που έχουν πραγματοποιηθεί σε κάθε περιοχή ώστε να διευκολύνεται ο προγραμματισμός τους και η λήψη απόφασης για τις επιλεγόμενες ειδικότητες. Το σύστημα θα δίνει επίσης τη δυνατότητα για On line καταχώριση στοιχείων από τα ΙΕΚ και την επεξεργασία / λήψη απολογιστικών στοιχείων από το ΟΕΕΚ ώστε ο σχεδιασμός που πραγματοποιεί να λαμβάνει υπ' όψιν μεταξύ άλλων τα αποτελέσματα των προηγούμενων προγραμμάτων.

Το ΟΠΣ του Ο.Ε.Ε.Κ. θα μπορεί ενδεικτικά να περιλαμβάνει τα κατωτέρω κύρια υποσυστήματα:

1. Υποσύστημα Διαχείρισης Δημόσιων Ι.Ε.Κ.
2. Υποσύστημα Διαχείρισης - Πιστοποίησης Ειδικοτήτων και Οδηγών Κατάρτισης
3. Υποσύστημα Ελέγχου και Παρακολούθησης Ιδιωτικών Ι.Ε.Κ.
4. Υποσύστημα Πιστοποίησης Αποφοίτων ΙΕΚ
5. Υποσύστημα πιστοποίησης Φορέων
6. Υποσύστημα Πληροφόρησης και Στατιστικών

9. Πιστοποίηση σπουδαστών

Στην αρχική επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση η πιστοποίηση των σπουδαστών – αποφοίτων θεσμοθετήθηκε με το Ν.2009/1992. Με κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών, καθιερώθηκε το Εθνικό Σύστημα Πιστοποίησης Επαγγελματικής Κατάρτισης. Ο Ο.Ε.Ε.Κ., με τη συνδρομή της Κεντρικής Εξεταστικής Επιτροπής Πιστοποίησης Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Ε.Π.Ε.Κ.), στην οποία συμμετέχουν οι κοινωνικοί εταίροι, πραγματοποιεί, σε εθνικό επίπεδο, εξετάσεις πιστοποίησης επαγγελματικής κατάρτισης, δύο φορές το χρόνο. Στις εξετάσεις αυτές, που περιλαμβάνουν πρακτικό και θεωρητικό μέρος, οι απόφοιτοι των Δημοσίων και Ιδιωτικών Ι.Ε.Κ., διαγωνίζονται

σε κοινά θεωρητικά θέματα για όλη την Ελλάδα, προκειμένου να αποκτήσουν το Δίπλωμα Επαγγελματικής Κατάρτισης. Το Δίπλωμα Επαγγελματικής Κατάρτισης είναι αναγνωρισμένο, τόσο στην Ελλάδα, όσο και στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Π.Δ. 231/29-7-98, με το οποίο ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο η οδηγία 92/51/ΕΟΚ).

Στο πλαίσιο της προσπάθειας όμως για ποιοτική αναβάθμιση και εξορθολογισμό των συστημάτων αρχικής και συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης θα πρέπει να εξεταστεί η ανάπτυξη κοινού συστήματος πιστοποίησης σε συνεργασία με το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, στο πλαίσιο του ΕΣΣΕΕΚΑ. Εφόσον μια τέτοια κατεύθυνση υιοθετηθεί θα πρέπει να εκπονηθεί μελέτη που θα μελετήσει τη μετάπτωση του ισχύοντος συστήματος στο νέο καθώς και ένα σχέδιο δράσης με τις ενέργειες που πρέπει να αναληφθούν στην κατεύθυνση αυτή. Επίσης, η μελέτη θα πρέπει να εξετάσει τις απαραίτητες προσαρμογές που πρέπει να γίνουν στην αρμόδια μονάδα του ΟΕΕΚ που έχει την ευθύνη για την πιστοποίηση ώστε να πληροί τις απαραίτητες προϋποθέσεις που θα θέτει το νέο σύστημα για τους φορείς πιστοποίησης,

10. Ανάπτυξη Νέων Μορφών Αρχικής Κατάρτισης – Εξ Αποστάσεως Κατάρτιση.

Η εξ' αποστάσεως κατάρτιση δεν πραγματοποιήθηκε παρότι προβλέποντας και στο ΕΠΕΑΕΚ II. Η μορφή της εκπαίδευσης αυτής θα πρέπει να στηριχθεί σε ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης εκπαίδευσης για να είναι εφικτή η παρακολούθησή του από όλους τους καταρτιζόμενους. Για τη υλοποίηση της δράσης πρέπει άμεσα να εκπονηθεί μελέτη εφαρμογής καθώς και της απαραίτητης υποδομής για την παροχή εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Ο σχεδιασμός του πλαισίου λειτουργίας της εξ αποστάσεως κατάρτισης, θα πρέπει ενδεικτικά να εξεταστούν τα παρακάτω :

- Τα ειδικά χαρακτηριστικά που θα πρέπει να πληροί το εκπαιδευτικό πρόγραμμα
- Τα τεχνολογικά χαρακτηριστικά της πλατφόρμας και του συστήματος (διαθεσιμότητα, ταχύτητα απόκρισης, αριθμός ταυτόχρονων χρηστών κλπ).
- Τα ειδικά χαρακτηριστικά της εκπαιδευτικής διαδικασίας (διάρκεια, οριοθέτηση οροσήμων, διενέργεια εξετάσεων)
- Τα θέματα ασφάλεια δεδομένων, ταυτοποίησης εκπαιδευτών και εκπαιδευόμενων κλπ
- Τα ειδικά χαρακτηριστικά των εκπαιδευτών εξ αποστάσεων κατάρτισης
- Τα χαρακτηριστικά και προϋποθέσεις που πρέπει να πληροί ο ΟΕΕΚ ως διαχειριστής της πλατφόρμας (απαιτήσεις σε πληροφοριακά συστήματα, ανθρώπινο δυναμικό κλπ)
- Τις απαιτήσεις εκπαίδευσης στη διαχείριση και χρήση της υποδομής

11. Αναβάθμιση και Ανάπτυξη Γραφείων Επαγγελματικής Ανάπτυξης και Σταδιοδρομίας (Γ.Ε.Α.Σ) των ΙΕΚ

Είναι αναγκαία η αναβάθμιση του υφιστάμενου δικτύου των Γραφείων Διασύνδεσης των ΙΕΚ, η ανάπτυξη νέων και η δικτύωση τους με τις δομές προώθησης της απασχόλησης και διαμεσολάβησης (π.χ. ΚΠΑ, Δήμοι κλπ) καθώς και με τη διάγνωση αναγκών αγοράς εργασίας

Στο πλαίσιο αυτό ο ΟΕΕΕΚ θα πρέπει να εξετάσει:

- Την χωροθέτηση των Γραφείων Επαγγελματικής Ανάπτυξης και Σταδιοδρομίας (Γ.Ε.Α.Σ).
- Την οργανωτική δομή των Γραφείων (οργανόγραμμα, λειτουργίες, αρμοδιότητες, κλπ.) στελέχωσής τους (αριθμός στελεχών, απαιτούμενα και επιθυμητά προσόντα, κλπ.) και ενίσχυσής τους με μεθοδολογίες και εργαλεία.
- Την με διασύνδεση με τις δομές προώθησης απασχόλησης.
- Την Προώθηση της επιχειρηματικότητας των σπουδαστών ΙΕΚ μέσω της εισαγωγής ενοτήτων και στοιχείων επιχειρηματικότητας στα πρόγραμμα σπουδών.

8. Αξιολογικό δελτίο της ανάπτυξης των Τεχνικών Επαγγελματικών Εκπαιδευτηρίων (ΤΕΕ), των Σχολικών Εργαστηριακών Κέντρων (ΣΕΚ) και αναβάθμιση των ΤΕΕ σε Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑ.Λ)

8.1. Σύντομη περιγραφή της Ενέργειας

Στόχος της ενέργειας ήταν η ανάπτυξη των ΤΕΕ και ΣΕΚ και η ποιοτική αναβάθμιση των ΤΕΕ σε Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑ.Λ) και Επαγγελματικές Σχολές (ΕΠΑ.Σ) σύμφωνα με τις αλλαγές που προβλέπονται στο Ν. 3475/2005. Ειδικότερα οι στόχοι της ενέργειας επικεντρώθηκαν:

- ο Στην αναβάθμιση των προγραμμάτων σπουδών και την εισαγωγή καινοτόμων εκπαιδευτικών μεθόδων και μαθησιακών εργαλείων που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας.
- ο Στο σχεδιασμό και την εφαρμογή δράσεων και μηχανισμών σύνδεσης της ΤΕΕ και των ΕΠΑ.Λ και ΕΠΑ.Σ με την παραγωγή και την αγορά εργασίας.

8.1.1. Διοικητικά στοιχεία υλοποίησης

Στην εν λόγω ενέργεια εκδόθηκαν από την ΕΥΔ 18 προσκλήσεις. Ο προϋπολογισμός των ενταγμένων πράξεων ανέρχεται σε 71,1 εκατομμύρια ευρώ, οι ενταγμένες πράξεις στις τριακόσιες εξήντα επτά 367*, ενώ το ύψος των καταχωρημένων δαπανών στο ΟΠΣ αγγίζουν τα 46,5 εκατομμύρια ευρώ. Στο πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα στοιχεία ενεργοποίησης (στοιχεία πίνακα έως 31/12/2008) των πράξεων της ενέργειας.

Πίνακας 18: Στοιχεία ενεργοποίησης της ενέργειας ανάπτυξης των ΤΕΕ και ΣΕΚ

ΕΝΕΡΓΕΙΑ	ΑΡ. ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ	Π/Υ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΑΡ. ΕΝΤ. ΠΡΑΞΕΩΝ	ΔΑΠΑΝΕΣ
Ανάπτυξη των (ΤΕΕ) και (ΣΕΚ)	18	71.133.139,16	367	46.465.233,87

* Ο μεγάλος αριθμός των ενταγμένων πράξεων οφείλεται στο γεγονός ότι κάθε βιβλίο αποτέλεσε και ξεχωριστό - αυτοτελές έργο.

8.1.2. Διαδικασία υλοποίησης, αποτελέσματα των πράξεων της Ενέργειας

Στην παράγραφο αυτή παρατίθεται μια συνοπτική παρουσίαση της πορείας υλοποίησης των υλοποιημένων πράξεων της ενέργειας, του φυσικού αντικείμενου και των αποτελεσμάτων που παρήχθησαν σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό καθώς και των προβλημάτων και δυσκολιών που ανέκυψαν.

Εκπόνηση Επιχειρησιακού Σχεδίου Δράσης (Action Plan) για την ΤΕΕ

Η εν λόγω πράξη είχε ως στόχο την εκπόνηση Επιχειρησιακού Σχεδίου Δράσης (Action Plan) με την διατύπωση των Δράσεων και πράξεων που απαιτούνταν για την επίτευξη της αναβάθμισης της ΤΕΕ. Ενδεικτικά το Action Plan προσδιόριζε τα ακόλουθα :

- Τις αδυναμίες λειτουργίας των ΤΕΕ και προτάσεις αναδιοργάνωσής τους.
- Τον λεπτομερή καθορισμό των Πράξεων και τα κριτήρια αξιολόγησής τους.
- Την ιεράρχηση μεταξύ των προτεινόμενων Πράξεων.
- Τις διασυνδέσεις μεταξύ των Πράξεων.
- Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των Πράξεων, δηλαδή ημερομηνίες έναρξης και λήξης, κρίσιμες ημερομηνίες, χρονική σύνδεση Πράξεων και ανεκτές χρονικές επικαλύψεις υλοποίησης.
- Τις απαραίτητες δομές διοίκησης και τις διαδικασίες, που πρέπει να υιοθετηθούν, για το συντονισμό, τη διασύνδεση και την ιεράρχηση των πράξεων.

Η πράξη υλοποιήθηκε χωρίς προβλήματα με Τελικό Δικαιούχο τη Διεύθυνση Σπουδών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του ΥΠΕΠΘ σε συνεργασία με τον Ειδικό Λογαριασμό του ΥΠΕΠΘ

Δημιουργία Εικονικών Επιχειρήσεων στα ΤΕΕ και τα Επαγγελματικά Λύκεια

Η παρούσα πράξη είχε ως στόχο την ανάπτυξη του επιχειρηματικού πνεύματος των μαθητών και τη διεύρυνση του γνωστικού ορίζοντα των μαθητών με την εισαγωγή και εφαρμογή καινοτόμων εκπαιδευτικών μεθόδων και τη χρήση νέων μαθησιακών εργαλείων που βασίζονται στις νέες τεχνολογίες.

Την υλοποίηση της πράξης ανέλαβε μετά από συγκριτική αξιολόγηση η Σιβιτανίδειος Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελμαμάτων (ΣΔΣΤΕ), σε σύμπραξη με το Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), το Ερευνητικό Ακαδημαϊκό Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών (Ε.Α.Ι.Τ.Υ.) και το Τ.Ε.Ι. Λάρισας.

Το τελικό εγκεκριμένο ΤΔΕ/Υ της Πράξης προέβλεπε την εφαρμογή πέντε (5) περιόδων υλοποίησης Εικονικών Επιχειρήσεων με συνολικό προϋπολογισμό 6.306.130 €. Επίσης προέβλεπε τη λειτουργία 2.300 προγραμμάτων Εικονικών Επιχειρήσεων, μέσω προσομοιωμένων συνθηκών εργασιακού περιβάλλοντος, με τη συμμετοχή 21.210 μαθητών και 1.947 καθηγητών.

Η Πράξη ολοκληρώθηκε με την επίτευξη του 98,6% των στόχων που ετέθησαν. Συγκεκριμένα, **λειτούργησαν 2.267 Εικονικές Επιχειρήσεις με τη συμμετοχή 20.894 μαθητών και 1.909 καθηγητών.**

Συνολικά με βάση τα στοιχεία της υλοποίησης της πράξης προκύπτει ότι :

- Η πράξη πέτυχε τους ποσοτικούς στόχους που ετέθησαν ως προς τον αριθμό των Εικονικών Επιχειρήσεων που πραγματοποιήθηκαν και ως προς τη συμμετοχή των μαθητών και των εκπαιδευτικών.
- Συνέβαλε στην αναβάθμιση της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης στα ΤΕΕ με την εφαρμογή εναλλακτικών και καινοτόμων εκπαιδευτικών διαδικασιών.
- Συνέβαλε στην καλλιέργεια ομαδικού πνεύματος εργασίας των μαθητών, καθώς επίσης και στην ανάπτυξη της επιχειρηματικής σκέψης και κουλτούρας .

Ως αδύνατα σημεία της υλοποίησης σύμφωνα και με την ex post αξιολόγηση⁴ της ενέργειας εντοπίζονται:

- Η καθυστέρηση στη δημιουργία του υποστηρικτικού υλικού / εργαλείων για τη «λειτουργία» των Εικονικών Επιχειρήσεων, με αποτέλεσμα την ελλιπή ποιοτική εφαρμογή τους κατά τις τρεις πρώτες περιόδους υλοποίησης.
- Ο μικρός σχετικά χρόνος για την ανάπτυξη της Εικονικής Επιχείρησης (48 ώρες),
- Η σχετικά μικρή συμμετοχή των επιχειρηματικών στελεχών στις διαδικασίες λειτουργίας των Εικονικών Επιχειρήσεων.

Προγράμματα επισκέψεων σε επιχειρήσεις και επαγγελματικούς ή επιστημονικούς φορείς

Στόχος της πράξης αυτής ήταν η ανάπτυξη και υλοποίηση στα ΤΕΕ και στα Επαγγελματικά Λύκεια προγραμμάτων επισκέψεων σε επιχειρήσεις και επαγγελματικούς ή επιστημονικούς φορείς με σκοπό την επαγγελματική πληροφόρηση και την επαφή των μαθητών και των εκπαιδευτικών με τον κόσμο της εργασίας. Με τα προγράμματα αυτά ενημερώνονταν άμεσα οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί για τις εργασιακές συνθήκες, τις επαγγελματικές δυνατότητες, τις ευκαιρίες απασχόλησης, τις δυσκολίες του επαγγέλματος και γενικότερα για οποιοδήποτε θέμα, που έχει σχέση με την ειδικότητά τους. Οι επισκέψεις θα πραγματοποιούνταν σε εθνικό επίπεδο καθώς και σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Την υλοποίηση της πράξης ανέλαβε μετά από συγκριτική αξιολόγηση το Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), σε σύμπραξη με τη Σιβιτανίδειο Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελμάτων (ΣΔΣΤΕ).

Το έργο εγκρίθηκε από την ΕΥΔ στις 13/05/2005 και σύμφωνα με το τελευταίο

⁴ Ex post αξιολόγηση της Ενέργειας, 2007, ΟΜΑΣ ΑΕ - Ε2000 ΕΠΕ - IT SOFT ΕΠΕ

τροποποιημένο και εγκεκριμένο ΤΔΕ/Υ της Πράξης προβλέπονταν η διενέργεια 2.630 επισκέψεων εσωτερικού και 168 επισκέψεων εξωτερικού, με τη συμμετοχή 53.182 μαθητών. Ο συνολικός προϋπολογισμός της Πράξης ανέρχονταν στα 9.790.214 €.

Η Πράξη ολοκληρώθηκε στις 30/10/08 με την επίτευξη του 54,1% των στόχων ως προς τις επισκέψεις εσωτερικού. Συγκεκριμένα, πραγματοποιήθηκαν **1.423 Επισκέψεις εσωτερικού με τη συμμετοχή 28.939 μαθητών**, ενώ δεν πραγματοποιήθηκαν οι προγραμματιζόμενες Επισκέψεις εξωτερικού.

Με βάση τα στοιχεία της υλοποίησης προκύπτουν τα παρακάτω:

- Οι ποσοτικοί στόχοι της πράξης υλοποιήθηκαν σε μέτριο βαθμό.
- Ο μέτριος βαθμός επίτευξης των ποσοτικών στόχων, σύμφωνα και με τα πορίσματα της ex post αξιολόγηση της Πράξης 5 οφείλεται κυρίως στα εξής:
 - * Στο μειωμένο ενδιαφέρον εκ μέρους των εκπαιδευτικών, κυρίως για τις μονοήμερες επισκέψεις.
 - * Στη μη επαρκή ανταπόκριση των αναδόχων στις συμβατικές τους υποχρεώσεις, ως προς τη διασφάλιση των απαραίτητων προϋποθέσεων, για την παροχή ασφαλών ταξιδιωτικών υπηρεσιών σε μαθητές.
 - * Στην εμφάνιση διαφόρων προβλημάτων κατά τη διεκπεραίωση των διαγωνιστικών διαδικασιών για την ανάδειξη αναδόχων (π.χ. άγονος διαγωνισμός για τις επισκέψεις εξωτερικού)
 - * Στην μη κατανόηση από τους μαθητές και μεμονωμένες περιπτώσεις των καθηγητών του χαρακτήρα και της σημασίας των εκπαιδευτικών επισκέψεων.

Δημιουργία Γραφείων Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Σύνδεσης με την Αγορά Εργασίας

Η εν λόγω πράξη αφορούσε στη θεσμοθέτηση - δημιουργία Γραφείων Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Σύνδεσης με την Αγορά Εργασίας στα ΤΕΕ, Επαγγελματικά Λύκεια και Επαγγελματικές Σχολές, στελεχωμένων κατάλληλα και εξοπλισμένων με νέες τεχνολογίες. Στόχος των Γραφείων είναι η συστηματική οργάνωση υπηρεσιών συμβουλευτικής, επαγγελματικού προσανατολισμού και σύνδεσης με την αγορά εργασίας στο χώρο της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Ενδεικτικά οι λειτουργίες των Γραφείων Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Σύνδεσης με την Αγορά Εργασίας στα ΤΕΕ αφορούν:

- Στην ενημέρωση των μαθητών και των γονιών τους, για την επιλογή ειδικότητας και τις επαγγελματικές προοπτικές.
- Στην υλοποίηση προγραμμάτων επισκέψεων σε επιχειρήσεις και επαγγελματικούς ή επιστημονικούς φορείς και η διοργάνωση εκδηλώσεων εντός

⁵ ex post αξιολόγηση της Ενέργειας ΕΝΩΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΟΜΑΣ ΑΕ - Ε2000 ΕΠΕ - IT SOFT ΕΠΕ

του σχολείου, με σκοπό την επαγγελματική πληροφόρηση και την επαφή των μαθητών και εκπαιδευτικών με τον κόσμο της εργασίας.

- Στην επιμέλεια για την καλή λειτουργία του θεσμού της πρακτικής άσκησης των μαθητών, που θα πραγματοποιείται σε επαγγελματικούς φορείς και επιχειρήσεις, με στόχο την απόκτηση εργασιακών εμπειριών.

Τελικός δικαιούχος της πράξης ήταν η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Προγραμμάτων ΚΠΣ του ΥΠ.Ε.Π.Θ. (ΕΥΕ)

Η πράξη εγκρίθηκε και εντάχθηκε από την ΕΥΔ ΕΠΕΑΕΚ το Μάιο του 2005, με αρχικό συνολικό προϋπολογισμό 10.000.000€. Ωστόσο ο αρχικός σχεδιασμός τροποποιήθηκε μετά από αίτημα του Τελικού Δικαιούχου, το οποίο εγκρίθηκε την 26/09/2008 και προέβλεπε τη δημιουργία εκατόν πέντε (105) Γραφείων Σύνδεσης με την Αγορά Εργασίας και Επαγγελματικού Προσανατολισμού, ως αυτοτελείς δομές, στελεχωμένες κατάλληλα και εξοπλισμένες με νέες τεχνολογίες. Ο τελικός συνολικός προϋπολογισμός της Πράξης μειώθηκε στα 2.669.868,64 ευρώ, λόγω της σημαντικής καθυστέρησης υλοποίησης της Πράξης.

Από τα στοιχεία της υλοποίησης της πράξης προκύπτει ότι :

- Έχουν εκδοθεί οι Υπουργικές Αποφάσεις για τη δημιουργία των Γραφείων Σύνδεσης με την Αγορά Εργασίας και Επαγγελματικού Προσανατολισμού και τη στελέχωσή τους. Παράλληλα, κατά το σχολικό έτος 2007-2008 διοργανώθηκε μέρος των προβλεπόμενων εκδηλώσεων ενημέρωσης – προβολής, για τη γνωστοποίηση των παρεχόμενων από τα Γρα.Συ. υπηρεσιών, καθώς επίσης και των προβλεπόμενων ημερών σταδιοδρομίας.
- Ολοκληρώθηκε η επιμόρφωση των στελεχών των Γραφείων Σύνδεσης με την Αγορά Εργασίας και Επαγγελματικού Προσανατολισμού.
- Ολικηρώνεται το προβλεπόμενο υποστηρικτικό υλικό που αφορά το εγχειρίδιο αναλυτικής περιγραφής ειδικοτήτων της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και ο οδηγός αναλυτικής περιγραφής δραστηριοτήτων και παρεχόμενων υπηρεσιών των Γραφείων Σύνδεσης.

Συνολικά από τα μέχρι σήμερα στοιχεία της υλοποίησης προκύπτει ότι η πράξη θα λήξει με σημαντικά μειωμένο φυσικό και οικονομικό αντικείμενο σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό της.

Ανάπτυξη και λειτουργία Βιβλιοθηκών

Στόχος της Πράξης ήταν η βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης μέσω της δημιουργίας βιβλιοθηκών, με έντυπο και ηλεκτρονικό υλικό, στα ΤΕΕ και στα Επαγγελματικά Λύκεια της χώρας. Τελικός δικαιούχος της πράξης ήταν η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Προγραμμάτων ΚΠΣ του ΥΠ.Ε.Π.Θ. (ΕΥΕ).

Η πράξη εγκρίθηκε και εντάχθηκε από την ΕΥΔ ΕΠΕΑΕΚ το Μάιο του 2005. Αρχικά ο συνολικός προϋπολογισμός της πράξης ανέρχονταν σε 5.217.450 €. και αφορούσε

στην υλοποίηση δράσεων για την αποτελεσματική λειτουργία 100 βιβλιοθηκών σε ισάριθμα ΤΕΕ και Επαγγελματικά Λύκεια. Στη συνέχεια μετά από αίτημα του Τελικού Δικαιούχου το ΤΔΕ/Υ της πράξης τροποποιήθηκε μειώνοντας το φυσικό αντικείμενο της πράξης σε 90 σχολικές βιβλιοθήκες και το προϋπολογισμό της σε 5.202.450 €.

Η Πράξη παρουσιάζει μεγάλη καθυστέρηση (βρίσκεται σε εξέλιξη υλοποίησης με εκτιμώμενη ολοκλήρωση στο α τρίμηνο 2009

Ανάπτυξη και υλοποίηση προγραμμάτων επαγγελματικής ενημέρωσης και επιχειρηματικής ενθάρρυνσης σε θερινά σχολεία επιχειρηματικότητας για μαθητές των ΤΕΕ και των Επαγγελματικών Λυκείων

Η παρούσα κατηγορία πράξεων περιελάμβανε δύο ομοειδή έργα ως προς το φυσικό αντικείμενο αλλά με διακριτή γεωγραφική περιοχή εφαρμογής (Αττική & υπόλοιπη χώρα) σκοπός των οποίων ήταν η αξιοποίηση με ευλύγιστο τρόπο των θερινών διακοπών για απόκτηση από τους μαθητές χρήσιμων επαγγελματικών γνώσεων επιχειρηματικότητας και άλλων δεξιοτήτων.

Τελικοί Δικαιούχοι των δύο έργων ήταν η Σιβιτανίδειος Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελμάτων (ΣΔΣΤΕ), για τα Καλοκαιρινά Σχολεία Αττικής και το Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας (ΕΙΝ) για τα Θερινά Σχολεία της υπόλοιπης χώρας.

Σύμφωνα με τα τελευταία τροποποιημένα και εγκεκριμένα ΤΔΕ/Υ των δύο Τελικών Δικαιούχων, στο σύνολο της χώρας, προβλέφθηκε η υλοποίηση 62 Θερινών Σχολείων, με τη συμμετοχή συνολικά 3.723 μαθητών. Ο συνολικός προϋπολογισμός διαμορφώθηκε σε 4.844.280,3 ευρώ σε ό,τι αφορά στο Έργο «Θερινά Σχολεία για μαθητές των ΤΕΕ/ ΕΠΑΛ σε όλη την Ελλάδα πλην Αττικής» και σε 2.331.594,91 ευρώ σε ό,τι αφορά στο Έργο «Καλοκαιρινά Σχολεία Νεανικής Επιχειρηματικότητας Αττικής».

Από τα στοιχεία της υλοποίησης της πράξης προκύπτει ότι και οι δύο Πράξεις υλοποίησαν σχεδόν του 100% του συνολικά τεθέντων στόχων και συνέβαλλαν στην προσπάθεια αναβάθμισης του επιπέδου της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης με την εφαρμογή εναλλακτικών εκπαιδευτικών διαδικασιών.

Ευαισθητοποίηση - ενημέρωση του κοινωνικού συνόλου για το ρόλο της ΤΕΕ, των Επαγγελματικών Λυκείων και των Επαγγελματικών Σχολών

Στόχος της εν λόγω πράξης ήταν η ευρεία ενημέρωση του κοινωνικού συνόλου για το ρόλο, τους στόχους, τις ειδικότητες και τις παρεχόμενες υπηρεσίες της Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Η ενημέρωση αυτή προβλέπονταν να γίνει με όλους τους δυνατούς διαθέσιμους τρόπους, όπως: ΜΜΕ, εφημερίδες περιοδικά, διαφημιστικά έντυπα, διαλέξεις, ημερίδες, συνέδρια, σελίδες διαδικτύου κ.τ.λ. Τελικός δικαιούχος της πράξης ήταν η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Προγραμμάτων ΚΠΣ του ΥΠ.Ε.Π.Θ. (ΕΥΕ).

Η πράξη εγκρίθηκε προς υλοποίηση τον Μάιο του 2006 και σύμφωνα με την τελευταία τροποποίηση ο συνολικός προϋπολογισμός της διαμορφώθηκε στα 961.573,67€. Στο φυσικό αντικείμενο της πράξης προβλέπεται η έκδοση ενημερωτικών φυλλαδίων, εντύπου για τις ειδικότητες της ΤΕΕ, ανακοινώσεις - καταχωρήσεις στον τύπο και παραγωγή τηλεοπτικού και ραδιοφωνικού διαφημιστικού spot καθώς και η διοργάνωση δύο (2) κεντρικών ημερίδων ενημέρωσης κοινού, περιφερειακών ημερίδων για τους εκπροσώπους της εκπαιδευτικής κοινότητας των ΤΕΕ και τους εργοδότες. Η πράξη έχει. Ολοκληρωθεί.

Ανάπτυξη και εφαρμογή προγραμμάτων επίδειξης και Βράβευσης εκπαιδευτικών έργων.

Αντικείμενο της παρούσας πράξης ήταν η ανάπτυξη της δημιουργικότητας των μαθητών και των εκπαιδευτικών, μέσω της κατασκευής εκπαιδευτικών έργων, καθώς και η δυνατότητα ανάδειξης των μαθητών που έχουν ιδιαίτερες κλίσεις και δεξιότητες στον τεχνολογικό, επιστημονικό ή καλλιτεχνικό τομέα. Για το σκοπό αυτό υλοποιήθηκαν προγράμματα δημιουργίας έργων - «επίδειξης» εργασιών ατομικά ή συλλογικά και η οργάνωση κύκλου εκθέσεων και προβολής των έργων αυτών σε περιφερειακή και πανελλήνια κλίμακα.

Τελικός Δικαιούχος της πράξης ήταν το Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας (ΕΙΝ). Η πράξη εγκρίθηκε και εντάχθηκε από την ΕΥΔ στις 04/09/2002 και ημερομηνία λήξης της υλοποίησης ήταν την 30η/06/06. Ο αρχικός προϋπολογισμός της πράξης ήταν 5.996.230 € και ως φυσικό αντικείμενο ορίστηκε η κατασκευή 2.040 εκπαιδευτικών έργων.

Στη συνέχεια λόγω της μεγάλης ζήτησης από εκπαιδευτικούς και μαθητές για συμμετοχή στο πρόγραμμα, μετά από σχετική τροποποίηση, πραγματοποιήθηκε αύξηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της πράξης και χρονική επέκταση της υλοποίησης έως το τέλος του 2008. Έτσι σύμφωνα με το τελευταίο τροποποιημένο ΤΔΕ/Υ το φυσικό αντικείμενο αυξήθηκε στα 3.770 εκπαιδευτικά έργα και ο συνολικός προϋπολογισμός της Πράξης διαμορφώθηκε στα 10.448.232,6 €.

Η Πράξη ολοκληρώθηκε με την επίτευξη του 91,7% του φυσικού αντικειμένου με την κατασκευή 3.644 εκπαιδευτικών έργων επίδειξης.

Με βάση τα στοιχεία της υλοποίησης της πράξης προκύπτει ότι:

- Επιτεύχθηκαν οι στόχοι που ετέθησαν ως προς τον αριθμό των εκπαιδευτικών έργων και ως προς τον αριθμό των ωφεληθέντων μαθητών και εκπαιδευτικών.
- Η πράξη συνέβαλλε στην ανάπτυξη της δημιουργικότητας και εφευρετικότητας των μαθητών, στην καλλιέργεια των ιδιαίτερων κλίσεων των μαθητών.
- Συνέβαλλε στην εξοικείωση των μαθητών με μεθόδους οργάνωσης εργασίας και διαδικασίες παραγωγής προϊόντων σε πραγματικές συνθήκες και στην απόκτηση εμπειρίας στην οργάνωση και διαχείριση ενός σχεδίου εργασίας / project.

Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών των ΤΕΕ, ΣΕΚ, Επαγγελματικών Λυκείων και Επαγγελματικών Σχολών για να ανταποκριθούν στα νέα δεδομένα της σχεδιαζόμενης αναβάθμισης του θεσμού.

Αντικείμενο της παρούσας πράξης ήταν η ενημέρωση των εκπαιδευτικών και των διοικητικών στελεχών της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, σχετικά με τη σχεδιαζόμενη αναβάθμιση του θεσμού, ώστε να εξασφαλισθεί η ενεργός συμμετοχή και υποστήριξη τους στις σχεδιαζόμενες παρεμβάσεις στα σχολεία και η συμβολή τους στην επιτυχία των επιδιωκόμενων στόχων. Ο συνολικός προϋπολογισμός της Πράξης ήταν 4.023.675,68 € και προβλέπονταν να διοργανωθούν οι παρακάτω κύκλοι επιμόρφωσης :

- Ο 1ος κύκλος αφορούσε τη γενική ενημέρωση των εκπαιδευτικών, σε σχέση με τις προγραμματιζόμενες παρεμβάσεις και τον τρόπο υλοποίησης αυτών.
- Ο 2ος κύκλος αφορούσε στην ενημέρωση του εκπαιδευτικού κόσμου, ως προς την εκ των προτέρων και ενδιάμεση αξιολόγηση της γενικευμένης εφαρμογής των Πράξεων.
- Ο 3ος κύκλος αφορούσε στην ενημέρωση του εκπαιδευτικού κόσμου ως προς τα αποτελέσματα από τη γενικευμένη υλοποίηση των Πράξεων.

Με βάση τα στοιχεία της υλοποίησης της πράξης προκύπτει ότι:

- Η Πράξη ολοκληρώθηκε με τη διενέργεια περισσότερων διημερίδων από τις αρχικά προβλεφθείσες (186 από 174) αλλά με μικρή συμμετοχή ανά κύκλο των επιμορφούμενων εκπαιδευτικών (ο αριθμός των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών κυμάνθηκε από 30,8% έως 50%, σε σχέση με τον αριθμό που προβλέπονταν αρχικά).
- Οι όποιες καθυστερήσεις των υπολοίπων πράξεων της ενέργειας, λόγω της φύσης της πράξης, δημιούργησε σημαντικές δυσκολίες στην ποιοτική και ποσοτική αποτελεσματικότητα της Πράξης.
- Η πράξη παρείχε την ευκαιρία ενημέρωσης των εκπαιδευτικών για νέες / καινοτόμες ιδέες στο πλαίσιο της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης

Αναμόρφωση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων και των βιβλίων της ΤΕΕ, των Επαγγελματικών Λυκείων και των Επαγγελματικών Σχολών.

Στόχος αυτής της κατηγορίας πράξεων ήταν η αναμόρφωση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων και των βιβλίων της ΤΕΕ και των ΕΠΑΛ, ΕΠΑ.Σ ώστε να εκπονηθούν νέα σύγχρονα προγράμματα σπουδών και να συγγραφούν βιβλία για τις ειδικότητες εκείνες για τις οποίες δεν συντάχθηκαν στο πλαίσιο του ΕΠΕΑΕΚ Ι.

Τελικός δικαιούχος των πράξεων ήταν το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Με βάση τα στοιχεία της υλοποίησης της πράξης προκύπτει ότι η πράξη επέτυχε τους στόχους της παρά τις δυσκολίες και το υψηλό διαχειριστικό κόστος λόγω του γεγονότος ότι κάθε βιβλίο αποτέλεσε αυτοτελή πράξη.

Ανάπτυξη/ προσαρμογή ειδικού εκπαιδευτικού υλικού (λογισμικού, ψηφιακού υλικού), εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για υποστήριξη του εκπαιδευτικού έργου στα ΤΕΕ και τα Επαγγελματικά Λύκεια

Αντικείμενο της παρούσας πράξης ήταν η συντονισμένη εφαρμογή των Δικτυακών και Υπολογιστικών Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στα ΤΕΕ και τα Επαγγελματικά Λύκεια, με την αξιοποίηση του λογισμικού και την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στην αξιοποίηση της νέας τεχνολογίας. Στο πλαίσιο αυτό, αρχικά προβλέπονταν να αξιολογηθεί και προσαρμοστεί το εκπαιδευτικό λογισμικό που είχε αναπτυχθεί από πιλοτικά έργα του ΕΠΕΑΕΚ Ι. Επειδή το εκπαιδευτικό υλικό είχε δημιουργηθεί για άλλους τύπους σχολείων, απαιτείτο η κατάλληλη προσαρμογή του στις σημερινές απαιτήσεις της ΤΕΕ, με βάση την παιδαγωγική προσέγγιση και τους στόχους που έχουν τεθεί στο πρόγραμμα σπουδών της. Στη συνέχεια με βάση τις ανάγκες θα αναπτύσσονταν και νέο εκπαιδευτικό λογισμικό.

Τελικός Δικαιούχος της πράξης ήταν η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Προγραμμάτων ΚΠΣ του ΥΠ.Ε.Π.Θ. (ΕΥΕ), με ανάδοχο το Ερευνητικό Ακαδημαϊκό Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών (Ε.Α.Ι.Τ.Υ.)

Η πράξη εγκρίθηκε από την ΕΥΔ το Μάρτιο 2004 με συνολικό προϋπολογισμό 18.565.385,37 ευρώ και φυσικό αντικείμενο τη προσαρμογή και ανάπτυξη συνολικά 45 λογισμικών πακέτων.

Ωστόσο σύμφωνα με την τελευταία υποβληθείσα τροποποίηση των ΤΔΕ/Υ της Πράξης μειώθηκαν σε 25 τα λογισμικά πακέτα, ενώ ο αριθμός των εκπαιδευτικών που θα επιμορφωθεί ανέρχεται σε 3.600.

Με βάση τα στοιχεία της υλοποίησης της πράξης προκύπτει ότι:

- Από το σχολικό έτος 2005-2006 απεστάλησαν τρία λογισμικά σε ΤΕΕ και ΣΕΚ
- Στη συνέχεια προσαρμόστηκαν 22 λογισμικά πακέτα, τα οποία αναμένεται να αποσταλούν στις σχολικές μονάδες.
- Σε σχέση με την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών παρατηρήθηκε μείωση του αριθμού των επιμορφούμενων, τελικά επιμορφώθηκαν περίπου 2.300 εκπαιδευτικοί.

8.2. Σύνοψη Αξιολογικών Ευρημάτων από την Υλοποίηση της Ενέργειας

Από την προηγηθείσα παρουσίαση της υλοποίησης των πράξεων/έργων καθώς και των προβλημάτων και αδυναμιών, συνάγονται ορισμένα χρήσιμα αξιολογικά στοιχεία και διαπιστώσεις.

1. Στο πλαίσιο του ΕΠΕΑΕΚ II έγινε σημαντική προσπάθεια ενίσχυσης και αναβάθμισης της ΤΕΕ και στη συνέχεια των ΕΠΑΛ, ΕΠΑΣ σύμφωνα με την νομοθετική αλλαγή που πραγματοποιήθηκε το 2005.
2. Παρήχθησαν σημαντικά θετικά αποτελέσματα από την υλοποίηση των πράξεων όπως:
 - ο Η εφαρμογή εναλλακτικών και καινοτόμων εκπαιδευτικών διαδικασιών και η περαιτέρω προώθηση της ευαισθητοποίησής των μαθητών και των εκπαιδευτικών σε θέματα επιχειρηματικής σκέψης μέσα από τις πράξεις των εικονικών επιχειρήσεων και των θερινών σχολείων.
 - ο Ολοκληρώθηκε σημαντικό τμήμα συγγραφής των βιβλίων ειδικοτήτων της ΤΕΕ.
 - ο Προωθήθηκε η ανάπτυξη της δημιουργικότητας και εφευρετικότητας των μαθητών και η εξοικείωσή τους με μεθόδους έρευνας και αναζήτησης τρόπων επίλυσης προβλημάτων, με μεθόδους οργάνωσης εργασίας και διαδικασίες παραγωγής προϊόντων σε πραγματικές συνθήκες καθώς και στην απόκτηση εμπειρίας στην οργάνωση και διαχείριση ενός σχεδίου εργασίας / project μέσω της πράξης "Ανάπτυξη και Εφαρμογή Προγραμμάτων Επίδειξης και Βράβευσης Εκπαιδευτικών Έργων"
 - ο Την ανάπτυξη των πρώτων Γραφείων Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Σύνδεσης με την Αγορά Εργασίας"
3. Το σχέδιο δράσης της ενέργειας δεν τηρήθηκε πλήρως και υπήρξαν καθυστερήσεις στη υλοποίηση των πράξεων, ενώ υπήρξαν και πράξεις που δεν ενεργοποιήθηκαν.

8.3. Προτάσεις για Υλοποίηση των Δράσεων ΕΠΑ.Λ –ΕΠΑ.Σ στο ΕΠ ΕΔΒΜ 2007-2013

Από την προηγηθείσα παρουσίαση της υλοποίησης της ενέργειας και τα αξιολογικά στοιχεία που προέκυψαν διατυπώνονται στη συνέχεια ορισμένες προτάσεις για την βελτίωση των δράσεων που προβλέπονται να υλοποιηθούν στο Ε.Π. «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση»:

1. Σχεδιασμός και συντήρηση συστήματος επιλογής ειδικοτήτων ΕΠΑΛ, ΕΠΑ.Σ

Είναι αναγκαίο να σχεδιαστεί και αναπτυχθεί ένα σύστημα ανάπτυξης των ειδικοτήτων στα ΕΠΑΛ, ΕΠΑ.Σ κατά γεωγραφική περιφέρεια σύμφωνα με τις πραγματικές ανάγκες της οικονομίας και της περιφερειακής αγοράς εργασίας.

Ο σχεδιασμός του συστήματος μπορεί να περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τις ακόλουθες εργασίες:

- Προσδιορισμός των στοιχείων που πρέπει να συλλέγονται καθώς και των αντίστοιχων διαδικασιών, προσδιορισμός της περιοδικότητας συλλογής των

στοιχείων και των υπευθύνων για την εργασία αυτή. Προσδιορισμός των παραγόμενων αναφορών και εκθέσεων.

- Προσδιορισμός των κριτηρίων και διαδικασιών αναθεώρησης / προσαρμογής των ειδικοτήτων.
- Δημιουργία πληροφοριακού συστήματος (ΠΣ) που θα υποστηρίζει τη λειτουργία αυτή και θα διασυνδέεται με τα σχετικά ΠΣ της ΠΑΕΠ, το Παρατηρητήριο του ΠΙ κλπ ώστε να συγκεντρώνει στοιχεία των ειδικοτήτων ανά γεωγραφική περιφέρεια κάθε εξάμηνο ή έτος. Το πληροφοριακό σύστημα θα διατηρεί στοιχεία των παρεχόμενων ειδικοτήτων και σχετικών προγραμμάτων σπουδών ανά γεωγραφική περιοχή.

2. Αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών των ΕΠΑΛ, ΕΠΑΣ με στόχο την αναβάθμιση της ποιότητάς τους και την προσαρμογή τους στις σύγχρονες ανάγκες της αγοράς εργασίας και συγγραφή νέων βιβλίων.

Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, σε συνεργασία με το αρμόδιο Τμήμα Β΄ του ΥΠΕΠΘ, θα πρέπει να προχωρήσει σε διάγνωση των αναγκών στο χώρο της επαγγελματικής εκπαίδευσης και σε ιεράρχηση των τομέων και ειδικοτήτων για τα οποία απαιτείται να εκπονηθούν νέα προγράμματα σπουδών ή να αναμορφωθούν τα υπάρχοντα. Στη συνέχεια το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο θα προχωρήσει στην εκπόνηση των προδιαγραφών των αναλυτικών προγραμμάτων σπουδών. Βάση των αναλυτικών προγραμμάτων θα πρέπει να συγγραφούν τα νέα βιβλία.

Η παρούσα ενέργεια θα πρέπει να προβλέπει την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στα νέα προγράμματα σπουδών και το εκπαιδευτικό υλικό.

3. Θεσμοθέτηση της Πρακτικής Άσκησης – Σύνδεση με την αγορά εργασίας.

Πρέπει άμεσα να γίνουν οι παρακάτω ενέργειες για να προχωρήσει άμεσα η υλοποίηση της πρακτικής άσκησης στα ΕΠΑ.Λ , ΕΠΑ.Σ:

- Θεσμοθέτηση της υλοποίησης της πρακτικής άσκησης στα ΕΠΑΛ, ΕΠΑ.Σ και ανάπτυξη προγραμμάτων πρακτικής άσκησης με στόχο τη συμπλήρωση και την προσαρμογή των γνώσεων στις πραγματικές ανάγκες της παραγωγικής διαδικασίας, στην εξοικείωση με το εργασιακό περιβάλλον και στην ενίσχυση των ικανοτήτων των μαθητών με την ανάπτυξη δεξιοτήτων αναγκαίων για την ένταξή τους στην ενεργό ζωή.
- Ανάπτυξη πλαισίου κινήτρων για την προσέλκυση περισσότερων επιχειρήσεων υποδοχής μαθητών για πρακτική άσκηση.
- Εκπόνηση Οδηγού ο οποίος θα θέτει το πλαίσιο εφαρμογής της πρακτικής άσκησης από τα σχολεία και τις επιχειρήσεις υποδοχής. Ο Οδηγός θα περιλαμβάνει ενδεικτικά τα ακόλουθα :
 - Κριτήρια επιλογής των επιχειρήσεων
 - Κριτήρια επιλογής των μαθητών
 - Διαδικασίες εφαρμογής πρακτικής άσκησης (περίοδος υλοποίησης, τρόπος εποπτείας, υποχρεώσεις μαθητών και επιχειρήσεων, απαραίτητα έγγραφα που να πιστοποιούν την πραγματοποίηση της πρακτικής άσκησης, κλπ.)
 - Διαδικασίες για την παροχή των κινήτρων προς τις επιχειρήσεις

4. Ανάπτυξη των Γραφείων Σύνδεσης στα ΕΠΑ.Λ και ΕΠΑ.Σ

Συμπλήρωση του υφιστάμενου δικτύου των Γραφείων σύνδεσης ΕΠΑΛ, ΕΠΑ.Σ, με πρόσθετα Γραφεία σύνδεσης και δικτύωση υφιστάμενων και νέων Γραφείων σύνδεσης με τις δομές προώθησης της απασχόλησης και διαμεσολάβησης (π.χ. ΚΠΑ, Δήμοι κλπ) και εκπόνηση εκπαιδευτικού υλικού. Τμήμα του υλικού θα χρησιμοποιείται αποκλειστικά από τα στελέχη των Γραφείων ενώ άλλο τμήμα του υλικού θα διατίθεται και στους μαθητές ΕΠΑΛ/ΕΠΑΣ.

5. Εισαγωγή μαθήματος επιχειρηματικότητας στο Ωρολόγιο πρόγραμμα σπουδών

Κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο, στο πλαίσιο των χρηματοδοτήσεων του ΕΠΕΑΕΚ II εκπονήθηκε εκπαιδευτικό υλικό που αφορούσε θέματα επιχειρηματικότητας. Το Τμήμα Β' πρέπει να προχωρήσει στην αξιολόγηση του υπάρχοντος υλικού και στην καταγραφή προβλημάτων ή/και κενών έτσι ώστε να προσδιοριστούν οι ανάγκες είτε στην αναμόρφωση του υπάρχοντος υλικού είτε στην εκπόνηση νέου. Στη συνέχεια, θα πρέπει να προχωρήσει η εισαγωγή ενοτήτων και στοιχείων επιχειρηματικότητας στο ωρολόγιο πρόγραμμα των ΕΠΑΛ, ΕΠΑ.Σ

9. Αξιολογικό Δελτίο ενέργειας Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού για μαθητές Λυκείου, της επαγγελματικής εκπαίδευσης και της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης

9.1. Σύντομη περιγραφή της δράσης

Η ενέργεια «Συμβουλευτική και Επαγγελματικός Προσανατολισμός για μαθητές του Λυκείου, της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και της επαγγελματικής εκπαίδευσης» (Ενέργεια 2.4.1 του Σ.Π. ΕΠΕΑΕΚ II) στοχεύει στην υποστήριξη της ανάπτυξης των δομών και δράσεων συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση και στην αρχική επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση. Επίσης, στοχεύει στην συνέχιση της ανάπτυξης πληροφοριακού υλικού και ψυχομετρικών εργαλείων για όλους τους μαθητές και σπουδαστές συμπεριλαμβανόμενων και εκείνων με αναπηρίες ή εκείνων που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό. Τέλος, προωθείται η υλοποίηση προγραμμάτων συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού στις εκπαιδευτικές μονάδες. Ειδικότερα, στα πλαίσια του Επαγγελματικού Προσανατολισμού ενισχύονται δράσεις που βελτιώνουν την πληροφόρηση των μαθητών, των σπουδαστών και των φοιτητών για τις εκπαιδευτικές δυνατότητες και για τον κόσμο της απασχόλησης. Μέσα από τον επαγγελματικό προσανατολισμό και την συμβουλευτική, οι μαθητές, οι σπουδαστές και οι φοιτητές οδηγούνται στην αποσαφήνιση των στόχων τους, στην ενδυνάμωση της αυτοπεποίθησης και της αυτοεκτίμησής τους και προετοιμάζονται επαρκώς για την ζωή του εργαζόμενου και του πολίτη⁶.

Παρακάτω ακολουθεί η ανάλυση και αποτίμηση της εν λόγω ενέργειας.

9.1.1. Διοικητικά στοιχεία υλοποίησης

Για την ενεργοποίηση της ενέργειας «Συμβουλευτική και Επαγγελματικός Προσανατολισμός για μαθητές του λυκείου, της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και της επαγγελματικής εκπαίδευσης» έλαβαν χώρα 8 προσκλήσεις και εντάχθηκαν τελικά 9 Πράξεις συνολικού προϋπολογισμού 17,6εκ. € (με στοιχεία μέχρι 31-12-2008). Σημειώνεται ότι οι εν λόγω 9 Πράξεις εντάχθηκαν στο πλαίσιο 6 προσκλήσεων, καθώς σε 2 προσκλήσεις υπήρξαν τελικά 4 εντάξεις προχρηματοδοτούμενων έργων τα οποία στη συνέχεια απεντάχθηκαν. Η απορρόφηση με στοιχεία μέχρι 31-12-2008 ανέρχεται σε 9,7εκ. ευρώ, ήτοι ποσοστό 55% επί του συνολικού προϋπολογισμού.

⁶ Πηγή: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης & Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης 2000-2006, Συμπλήρωμα Προγραμματισμού, Δεκέμβριος 2007 (σελ. 183-184)

Πιο αναλυτικά, η ενεργοποίηση της εν λόγω ενέργειας ανά Κατηγορία Πράξης είχε ως ακολούθως:

⇒ **Κατηγορία πράξεων 2.4.1.α:** αφορά στην αναβάθμιση, δημιουργία και λειτουργία Δομών Επαγγελματικού Προσανατολισμού του ΕΚΕΠ και των ΚΕΣΥΠ – ΓΡΑΣΕΠ στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Περιλαμβάνει τα παρακάτω έργα:

1. Το έργο «**Αναβάθμιση ΚΕΣΥΠ-ΓΡΑΣΕΠ και ίδρυση νέων**» που αφορά σε χρηματοδότηση για δράσεις επαγγελματικού προσανατολισμού, ημέρες σταδιοδρομίας και εξοπλισμό για 470 δομές ΓρΑΣΕΠ και 76 δομές ΚΕΣΥΠ (75 Δομών σε όλη τη χώρα και του ΚΕΣΥΠ ΠΙ), με π/υ **5.237.531€** (με στοιχεία μέχρι 31-12-2008) και χρονοδιάγραμμα 1/3/2002 - 31/7/2008. Στο πλαίσιο του έργου, το οποίο υλοποιήθηκε από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, προωθήθηκε η αναβάθμιση των δομών ΣΕΠ με εξοπλισμό και η διασύνδεση τους με φορείς και υπηρεσίες της τοπικής κοινωνίας και αγοράς εργασίας με στόχο την ανάπτυξη συνεργασιών για ζητήματα που αφορούν στον επαγγελματικό προσανατολισμό και στην ενημέρωση και συμβουλευτική στήριξη των μαθητών. Αναβαθμίστηκε το ΚΕΣΥΠ του ΠΙ και το «Δίκτυο Νέστωρ» σε εξοπλισμό και λογισμικό. Το ΚΕΣΥΠ του ΠΙ έχει εκπονήσει υποστηρικτικό υλικό Επαγγελματικού προσανατολισμού από το οποίο επωφελούνται όλα τα στελέχη των ΚΕΣΥΠ της χώρας. Ειδικότερα:

- ✓ Αναβαθμίστηκαν / δημιουργήθηκαν 76 ΚΕΣΥΠ και 470 ΓΡΑΣΕΠ
- ✓ Υλοποιήθηκαν 857 προγράμματα ΣΕΠ σε ΚΕΣΥΠ & ΓΡΑΣΕΠ με άξονες:
 - Επιχειρηματικότητας
 - Με ελεύθερο θέμα επιλογής
 - Ατόμων ειδικών ομάδων
 - Ημέρες Σταδιοδρομίας των ΓΡΑΣΕΠ
- ✓ Διεξήχθησαν 53 Εκδηλώσεις/Ημερίδες Ευαισθητοποίησης
- ✓ Παραδόθηκε εξοπλισμός ηλεκτρονικός και λογισμικά σε 75 ΚΕΣΥΠ και 463 ΓΡΑΣΕΠ
- ✓ Εξυπηρετήθηκαν από τα ΚΕΣΥΠ –ΓΡΑΣΕΠ της χώρας περίπου:
 - 330.000 μαθητές/μαθήτριες β/θμιας εκπ/σης
 - 20.000 απόφοιτοι
 - 40.000 γονείς
- ✓ Επωφελήθηκαν 100.000 μαθητές - μαθήτριες από προγράμματα ΣΕΠ.
- ✓ Εκπονήθηκαν οι μελέτες:
 - Έκθεση αποτύπωσης της υπάρχουσας κατάστασης των ήδη λειτουργούντων ΚΕΣΥΠ και ΓΡΑΣΕΠ, αποτίμησης της μέχρι τώρα λειτουργίας τους και καταγραφής της διαδικασίας δημιουργίας των νέων δομών.

- Σχέδιο μεθοδολογίας, υποστήριξης, παρακολούθησης και αξιολόγησης της υλοποίησης των πράξεων, το οποίο θα περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, σχηματική απεικόνιση και χρονική αποτύπωση των επιμέρους πράξεων.
 - Οδηγό εφαρμογής και διαχείρισης των πράξεων από τα επιμέρους ΚΕΣΥΠ και ΓΡΑΣΕΠ.
 - Σχέδιο δράσης βιωσιμότητας των ΚΕΣΥΠ και ΓΡΑΣΕΠ που προτείνονται να χρηματοδοτηθούν, το οποίο θα περιλαμβάνει τεκμηριωμένες προτάσεις για την εύρυθμη και οικονομικά βιώσιμη λειτουργία τους μετά το πέρας της χρηματοδότησης από το Γ' ΚΠΣ.
 - Κατάσταση κατανομής των εκπαιδευτικών μονάδων ανά Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και διασφάλιση υλοποίησης πράξεων σε όλες τις Διευθύνσεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της χώρας.
- ✓ Αναβαθμίστηκε το ΚΕΣΥΠ του ΠΙ με εξοπλισμό, λογισμικά και υποστηρικτικό υλικό ΣΕΠ για δράσεις/παραδοτέα/μελέτες.
- ✓ Αναβαθμίστηκαν / κατασκευάστηκαν οι παρακάτω βάσεις δεδομένων:
- Αναβάθμιση της διαδικασίας της πληροφόρησης, μέσω της διεύρυνσης και ανάπτυξης των υπηρεσιών ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, των δύο βάσεων δεδομένων (εκπαιδευτικής και επαγγελματικής πληροφόρησης σπουδών κι επαγγελματών) και των ενημερωτικών εκδόσεων,
 - Αναβάθμιση της συνεχούς και εξ' αποστάσεως επιμόρφωσης, ενημέρωσης και πληροφόρησης των στελεχών ΣΕΠ των ΚΕΣΥΠ και των ΓΡΑΣΕΠ με αναβάθμιση του δικτύου επικοινωνίας – πληροφόρησης «ΝΕΣΤΩΡ».
 - Ανάπτυξη-δημιουργία της βάσης δεδομένων για τις προσφερόμενες υπηρεσίες των ατόμων με ειδικές ανάγκες ΑμΕΑ
 - Ανάπτυξη-δημιουργία βάσης δεδομένων για την παρακολούθηση των προγραμμάτων των ΚΕΣΥΠ – ΓΡΑΣΕΠ
 - Ανάπτυξη-δημιουργία βάσης δεδομένων με τα στατιστικά στοιχεία και δραστηριότητες των ΚΕΣΥΠ – ΓΡΑΣΕΠ
 - Ανάπτυξη-δημιουργία βάσης δεδομένων με ηλεκτρονικά αρχεία σε θέματα ΣΕΠ
 - Ανάπτυξη-δημιουργία βάσης δεδομένων με αρχείο ερωτήσεων-απαντήσεων σε θέματα ΣΕΠ
 - Ανάπτυξη-δημιουργία βάσης δεδομένων με βιβλία σε θέματα ΣΕΠ
 - Αναβαθμίστηκε η ιστοσελίδα του ΚΕΣΥΠ του Π.Ι. στα αγγλικά και στα γαλλικά και έγιναν προσθήκες-αναβαθμίσεις σε βάσεις δεδομένων όσον αφορά στα προγράμματα, στα στατιστικά στοιχεία των ΚΕΣΥΠ και ΓΡΑΣΕΠ, σε μηχανές αναζήτησης για σπουδές και επαγγέλματα.
- ✓ Εκπονήθηκε ηλεκτρονικό υλικό πληροφόρησης (2 cd-rom), για πληροφόρηση- ενημέρωση-επαφή των μαθητών με εργασιακούς χώρους και επαγγέλματα:
- στα επαγγέλματα της θάλασσας (ναυτικά, ναυτιλιακά, ναυπηγικά)
 - στα περιβαλλοντικά επαγγέλματα.

- ✓ Διεξήχθησαν 6 μελέτες από ειδικούς εμπειρογνώμονες οι οποίες αφορούν στην εφαρμογή του Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού και την υλοποίηση προγραμμάτων – δράσεων από τα ΚΕΣΥΠ και ΓΡΑΣΕΠ:
 - Οδηγός καλής πρακτικής και εφαρμογής σχεδίου εργασίας για την εκπόνηση προγραμμάτων επιχειρηματικότητας τα οποία θα υλοποιηθούν από όλα τα ΚΕΣΥΠ σε συνεργασία με τα ΓΡΑΣΕΠ της περιοχής τους, με οδηγίες για το σχεδιασμό και τη βήμα προς βήμα υλοποίηση προγράμματος επιχειρηματικότητας.
 - Οδηγός καλής πρακτικής και εφαρμογής σχεδίου εργασίας για την εκπόνηση δραστηριοτήτων ΣΕΠ με θέματα από την τοπική αγορά εργασίας και τη σύνδεση σπουδών και απασχόλησης τα οποία θα υλοποιηθούν από όλα τα ΚΕΣΥΠ σε συνεργασία με τα ΓΡΑΣΕΠ της περιοχής τους, με οδηγίες για το σχεδιασμό και τη βήμα προς βήμα υλοποίηση του προγράμματος.
 - Οδηγός καλής πρακτικής και εφαρμογής σχεδίου εργασίας για την εκπόνηση προγραμμάτων – δραστηριοτήτων ΣΕΠ με ελεύθερο θέμα επιλογής τοπικού ή ευρύτερου ενδιαφέροντος (π.χ. η επαγγελματική συμβουλευτική ατόμων ειδικών ομάδων (άτομα με αναπηρίες – ΑμεΑ, άτομα που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό) τα οποία θα υλοποιηθούν από όλα τα ΚΕΣΥΠ σε συνεργασία με τα ΓΡΑΣΕΠ της περιοχής τους, με οδηγίες για το σχεδιασμό και τη βήμα προς βήμα υλοποίηση του προγράμματος.
 - Οδηγός καλής πρακτικής και εφαρμογής σχεδίου εργασίας για την υλοποίηση δραστηριοτήτων – εκδηλώσεων ημέρας σταδιοδρομίας οι οποίες θα υλοποιηθούν από όλα τα ΓΡΑΣΕΠ σε συνεργασία με τα ΚΕΣΥΠ της περιοχής τους, με οδηγίες για το σχεδιασμό και τη βήμα προς βήμα υλοποίηση της εκδήλωσης.
 - Μελέτη διερεύνησης των προσδοκιών των γονέων από την εφαρμογή του ΣΕΠ στην εκπαίδευση
 - Μελέτη για την εκτίμηση της ποιότητας παροχής επαγγελματικής συμβουλευτικής σε άτομα με αναπηρίες – ΑΜΕΑ

- ✓ Ανάπτυξη συνεργασίας και ανταλλαγών με εκπαιδευτικές υπηρεσίες – φορείς ΣΕΠ σε χώρες της Ε.Ε. με αντικείμενο το εκπαιδευτικό – ψυχοπαιδαγωγικό και πληροφοριακό υλικό συμβουλευτικής και σχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού που χρησιμοποιείται στην εφαρμογή του θεσμού αυτού στις εν λόγω χώρες. Παραδοτέα της δράσης αυτής αποτελούν:
 - Συμπεράσματα από τρεις συναντήσεις με σχολικούς συμβούλους και το σχολείο Shape International.
 - Μελέτη στην οποία συγκεντρώθηκε ηλεκτρονικό πληροφοριακό υλικό που αφορούν στην εφαρμογή του ΣΕΠ στις χώρες της Ε.Ε.

- ✓ Ανάπτυξη συνεργασίας με τους συντονιστές της εκπαίδευσης σε χώρες που λειτουργούν ελληνικά σχολεία με σκοπό την υποστήριξη δραστηριοτήτων Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού για τους μαθητές που φοιτούν σε αυτά. Στο πλαίσιο αυτό πραγματοποιήθηκε μια μελέτη.

- ✓ Πιλοτικές εφαρμογές διάχυσης ΣΕΠ (από υλικό που έχει ήδη παραχθεί από Έργο της Ενέργειας 1.1.ε του 2ου ΚΠΣ) σε τάξεις της πρωτοβάθμιας (νηπιαγωγείο και δημοτικό) και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (γυμνάσιο και λύκειο). Ήδη για το σκοπό αυτό έγινε επεξεργασία υλικού διάχυσης δραστηριοτήτων και λειτουργιών ΣΕΠ στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και υλοποιήθηκε μια μελέτη που αφορά στη διάχυση του ΣΕΠ στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση με θέμα «Επικαιροποίηση υλικού διάχυσης ΣΕΠ στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση»

Το αρχικώς εγκεκριμένο Τεχνικό Δελτίο της παραπάνω Πράξης περιελάμβανε τα ακόλουθα τέσσερα υποέργα:

- Υποέργο 1: «Αναβάθμιση παλαιών και ίδρυση νέων ΚΕΣΥΠ και ΓΡΑΣΕΠ σε όλη τη χώρα - ανάπτυξη προγραμμάτων», με προϋπολογισμό 8.997.630 €
- Υποέργο 2: «Εκπόνηση μελετών αναγκών για την υλοποίηση της Πράξης», με προϋπολογισμό 10.000 €
- Υποέργο 3: «Αναβάθμιση ΚΕΣΥΠ Π.Ι.», με προϋπολογισμό 293.370 €
- Υποέργο 4: «Τεχνική και οικονομική στήριξη της πράξης και προβολή της», με προϋπολογισμό 499.000 €.

Στη συνέχεια η Πράξη, με αποφάσεις της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης ΕΠΕΑΕΚ τροποποιήθηκε ως ακολούθως:

- **1η τροποποίηση (Έγγραφο ΕΥΔ 12840/20-7-2004):** με την τροποποίηση αυτή, στο Τεχνικό δελτίο της Πράξης η προβολή της πράξης αποτέλεσε ξεχωριστό υποέργο και έγινε ανακατανομή ποσών σε κωδικούς, οπότε διαμορφώθηκε ως εξής:
 - Υποέργο 1: «Αναβάθμιση παλαιών και ίδρυση νέων ΚΕΣΥΠ και ΓΡΑΣΕΠ σε όλη τη χώρα. Ανάπτυξη προγραμμάτων», με προϋπολογισμό 8.470.700 €
 - Υποέργο 2: «Εκπόνηση μελετών αναγκών για την υλοποίηση της Πράξης», με προϋπολογισμό 10.000 €
 - Υποέργο 3: «Αναβάθμιση ΚΕΣΥΠ Π.Ι.», με προϋπολογισμό 323.820 €
 - Υποέργο 4: «Τεχνική και οικονομική στήριξη της πράξης», με προϋπολογισμό 946.980 €
 - Υποέργο 5: «Προβολή της πράξης», με προϋπολογισμό 48.500 €
- **2η τροποποίηση (Έγγραφο ΕΥΔ 16314/28-9-2004):** στην τροποποίηση αυτή, προστέθηκε μία ακόμα ημερίδα ενημερωτική στο υποέργο 1. Δεν υπήρξε άλλη αλλαγή.
- **3η τροποποίηση (Έγγραφο ΕΥΔ 20363/13-10-2005):** με την τροποποίηση αυτή, στο Τεχνικό δελτίο της Πράξης η προμήθεια του εξοπλισμού και των λογισμικών για τις νέες δομές αποτέλεσε ξεχωριστό υποέργο (υπ.6), οπότε το Τεχνικό Δελτίο διαμορφώθηκε ως εξής:
 - 1) «Αναβάθμιση παλαιών και ίδρυση νέων ΚΕΣΥΠ και ΓΡΑΣΕΠ σε όλη τη χώρα. Ανάπτυξη προγραμμάτων», με προϋπολογισμό 7.985.400 Ευρώ

- 2) «Εκπόνηση μελετών αναγκαίων για την υλοποίηση της Πράξης», με προϋπολογισμό 10.000 Ευρώ
 - 3) «Αναβάθμιση ΚΕΣΥΠ Π.Ι.», με προϋπολογισμό 323.820 Ευρώ
 - 4) «Τεχνική και οικονομική στήριξη της πράξης», με προϋπολογισμό 946.980 Ευρώ
 - 5) «Προβολή της πράξης», με προϋπολογισμό 48.500 Ευρώ
 - 6) «Προμήθεια εξοπλισμού, λογισμικού και δικτύωση νέων ΚΕΣΥΠ-ΓΡΑΣΕΠ», με προϋπολογισμό 485.300 Ευρώ.
- **4η τροποποίηση (Έγγραφο ΕΥΔ 417644/1-8 –2007):** βάσει της παρούσας τροποποίησης πραγματοποιείται:
 - ✓ Παράταση υλοποίησης του έργου έως 30/6/2008 (αντί του 31/12/2006), προκειμένου να καλυφθεί το σύνολο των δράσεων όπως έχει προδιαγραφεί.
 - ✓ Ανάθεση καθηκόντων σε τέσσερα πρόσωπα, κατόχους, τουλάχιστον, μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στη Συμβουλευτική και τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό για την εξασφάλιση της επιστημονικής στήριξης και **α)** του ποιοτικού ελέγχου των διαδικασιών υλοποίησης των προγραμμάτων κατηγορίας 3.1,3.2,3.3 και της ποιοτικής παραλαβής των παραδοτέων των προγραμμάτων αυτών που υλοποιούν τα στελέχη των ΚΕΣΥΠ και **β)** του ποιοτικού ελέγχου των διαδικασιών υλοποίησης των προγραμμάτων ημερών σταδιοδρομίας και της ποιοτικής παραλαβής των προγραμμάτων αυτών που υλοποιούν τα στελέχη των ΓΡΑΣΕΠ
 - ✓ Ανάληψη του έργου της τεχνικοοικονομικής στήριξης από αποσπασμένους εκπαιδευτικούς.
 - ✓ Αλλαγή της μεθοδολογίας υλοποίησης των δράσεων από τα ΚΕΣΥΠ – ΓΡΑΣΕΠ
 - ✓ Μεταφορά ποσού προϋπολογισμένου στον κωδικό 61.00 για τη διαμόρφωση ειδικού χώρου αναγνωστηρίου σε κάθε δομή, σε άλλες δράσεις ουσιαστικότερες ανάγκες όπως δικτύωση, εγκατάσταση Η/Υ, συντήρηση/επισκευή, έξοδα προβολής, αμοιβές ελεύθερων επαγγελματιών/εισηγητών κλπ, προκειμένου οι δομές να υλοποιήσουν αποτελεσματικότερα τις δράσεις τους.
 - **5η τροποποίηση (Έγγραφο ΕΥΔ 16046/25/7/2008):** βάσει της παρούσας τροποποίησης:
 - ✓ Εξορθολογίζεται το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο του έργου συνολικά και μειώνεται ο π/υ του έργου από 9.800.000€ σε **5.237.531€**
 - ✓ Παρατείνεται η υλοποίηση του φυσικού αντικείμενου του έργου έως **31/7/2008** (αντί του 30/6/2008).
 - ✓ Στο υπόεργο 1, μειώνεται το φυσικό αντικείμενο και κατ' επέκταση κι ο προϋπολογισμός (συνολικά κι ανά κωδικό). Η δράση για την ποιοτική παρακολούθηση κι αξιολόγηση των δράσεων των ΚΕΣΥΠ και ΓΡΑΣΕΠ μεταφέρεται στο υπόεργο 4 και διαφοροποιείται η μεθοδολογία υλοποίησής της.

- ✓ Στο Υποέργο 3 μειώνεται το φυσικό αντικείμενο και κατ' επέκταση κι ο προϋπολογισμός του (συνολικά κι ανά κωδικό).
- ✓ Στο υποέργο 4, μειώνεται ο προϋπολογισμός του κωδικού 64.98 ως συνέπεια της συνολικής μείωσης του προϋπολογισμού και διαφοροποιούνται οι κωδικοί 61.00, 61.01 αφού προστίθεται η δράση για την ποιοτική παρακολούθηση κι αξιολόγηση των δράσεων (5 άτομα) και προβλέπεται επιπλέον η πρόσληψη 10 ατόμων για την τεχνικοοικονομική στήριξη.
- ✓ Στο υποέργο 5 αυξάνεται ο προϋπολογισμός κατά 5.000 € προκειμένου να αποπληρωθούν δράσεις που υλοποιήθηκαν οριστικοποιείται το φυσικό αντικείμενο.
- ✓ Το υποέργο 6, επικαιροποιείται μετά την υλοποίηση του διεθνούς διαγωνισμού (διενέργεια, κατακύρωση, υλοποίηση).

Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο αίτημα του Τελικού Δικαιούχου η μείωση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενο του έργου οφείλεται:

1. στο μειωμένο ενδιαφέρον των εκπαιδευτικών που υπηρετούν στις δομές των ΚΕΣΥΠ της χώρας να αναλάβουν την υλοποίηση προγραμμάτων και στη χρονική καθυστέρηση σε ό,τι αφορά στη στελέχωση ενός μεγάλου αριθμού δομών ΓΡΑΣΕΠ της χώρας,
 2. στην αδυναμία απορρόφησης του συνόλου του προϋπολογισμού από κάθε δομή ΣΕΠ. Με βάση τα δεδομένα από τις δομές που ολοκλήρωσαν τα προγράμματά τους, οι δαπάνες που τελικά δηλώθηκαν- στις περισσότερες των περιπτώσεων – είναι αισθητά μειωμένες από τον αρχικό προϋπολογισμό που είχαν υποβάλλει,
 3. στην καθυστέρηση στην υλοποίηση των προγραμμάτων, κατά το χρονικό διάστημα Οκτωβρίου 2007 – Φεβρουαρίου 2008, από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο για τη διερεύνηση καταβολής πρόσθετων αμοιβών σε δημοσίους υπαλλήλους,
 4. στην αδυναμία εξεύρεσης λύσης από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, για μεγάλο χρονικό διάστημα, στο θέμα της πρόσληψης βοηθών παρακολούθησης των προγραμμάτων και της τελικής αξιολόγησής τους,
 5. στην ιδιαίτερα μεγάλη καθυστέρηση στη διαδικασία εκταμίευσης των δαπανών. Αυτό οφείλεται στους εξής, κυρίως, λόγους:
 - α) χρονοβόρος διαδικασία ελέγχου των παραστατικών από τον Ειδικό Λογαριασμό του ΠΙ.
 - β) αδυναμία των στελεχών των δομών ΣΕΠ να εφαρμόσουν πλήρως τα προβλεπόμενα στον Οδηγό Διαχείρισης της πράξης, με αποτέλεσμα να δαπανάται χρόνος για την τακτοποίηση των προβλημάτων.
 - γ) στον μικρό αριθμό προσώπων που στελέχωσαν την ομάδα τεχνικοοικονομικής στήριξης της Πράξης με απόφαση του ΠΙ από το 2006 και μετά.
2. Το έργο «**ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ 4 ΝΕΩΝ ΚΕΣΥΠ ΚΑΙ 100 ΝΕΩΝ ΓΡΑΣΕΠ**» που αφορά σε χρηματοδότηση για δράσεις επαγγελματικού προσανατολισμού, ημέρες σταδιοδρομίας και εξοπλισμό για επιπλέον 100 δομές ΓΡΑΣΕΠ και 4 δομές

ΚΕΣΥΠ, με π/υ **874.000€** (με στοιχεία μέχρι 31-12-2008) με χρονοδιάγραμμα 30-11-2006 έως 31-7-2008. Στο πλαίσιο του έργου, το οποίο υλοποιήθηκε από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, προωθήθηκε η αναβάθμιση των δομών ΣΕΠ με εξοπλισμό και η διασύνδεση τους με φορείς και υπηρεσίες της τοπικής κοινωνίας και αγοράς εργασίας με στόχο την ανάπτυξη συνεργασιών για ζητήματα που αφορούν τον επαγγελματικό προσανατολισμό και την ενημέρωση και συμβουλευτική στήριξη των μαθητών. Ειδικότερα:

- ✓ Δημιουργήθηκαν επιπλέον 4 ΚΕΣΥΠ και 100 ΓΡΑΣΕΠ και εξοπλήστηκαν 47 Δομές
- ✓ Εξυπηρετήθηκαν από τα νέα ΚΕΣΥΠ –ΓΡΑΣΕΠ 8.190 μαθητές/τριες, 4.067 απόφοιτοι και 1.839 γονείς
- ✓ Υλοποιήθηκαν 92 δράσεις ΣΕΠ από 47 Δομές ΣΕΠ
- ✓ Επωφελήθηκαν από τις δράσεις αυτές 8.937 μαθητές / τριες και 119 μαθητές / τριες με ειδικές ανάγκες
- ✓ Εκπονήθηκαν δύο μελέτες :
 1. «Σχέδιο μεθοδολογίας, υποστήριξης, παρακολούθησης και αξιολόγησης της υλοποίησης των πράξεων, το οποίο θα περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, σχηματική απεικόνιση και χρονική αποτύπωση των επιμέρους πράξεων», και
 2. «Οδηγός Εφαρμογής και Διαχείρισης της Πράξης «Δημιουργία 4 Νέων ΚΕΣΥΠ και 100 Νέων ΓΡΑΣΕΠ».

3. Το έργο **«ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΕΚΕΠ»**, με π/υ **1,15εκ €** (με στοιχεία μέχρι 31-12-2008), το οποίο αφορά σε χρηματοδότηση για ανάπτυξη/αναβάθμιση των υπηρεσιών του ΕΚΕΠ και περιλαμβάνει υποστηρικτικές δράσεις Επαγγελματικού Προσανατολισμού (εκπόνηση οδηγών συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού και επαγγελματικών μονογραφιών), προμήθεια εξοπλισμού/λογισμικών, δημιουργία/ εμπλουτισμό Βιβλιοθήκης του ΕΚΕΠ. Επίσης, περιλαμβάνεται η ανάπτυξη και λειτουργία της Δράσης Ploteus II που αφορά στη Διασύνδεση όλων των Εθνικών Βάσεων Δεδομένων των χωρών της Ε.Ε. για τις ευκαιρίες εκπαίδευσης – μάθησης –κατάρτισης σε κάθε χώρα. Στο πλαίσιο του έργου:

- ✓ Αναπτύσσεται η Βάση Δεδομένων του ΕΚΕΠ και η Εθνική Βάση Δεδομένων των χωρών της Ε.Ε. Ploteus II
- ✓ Επωφελήθηκαν 1.260 εκπαιδευτικοί και 695 Δομές Συμβουλευτικής από τις Επιμορφωτικές Ημερίδες
- ✓ Έγινε προμήθεια 1.000 Ελληνικών τίτλων βιβλίων και 2.023 ξενόγλωσσων και αναγκαίου εξοπλισμού στο πλαίσιο οργάνωσης Βιβλιοθήκης του ΕΚΕΠ
- ✓ Εκπονήθηκαν δυο Οδηγοί Επαγγελματικού Προσανατολισμού και εκτυπώθηκαν σε 3.500 αντίτυπα
- ✓ Εκπονήθηκαν σελτ των 30 επαγγελματικών μονογραφιών και εκτυπώθηκαν σε 1.600 αντίτυπα
- ✓ Έγινε προμήθεια 86 λοιπών εκπαιδευτικών μέσων και εργαλείων.

Επισημαίνεται ό,τι σύμφωνα με την Απόφαση με αρ. πρ. 28467/19-12-2008 της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΕΠΕΑΕΚ με θέμα «Παράταση ημερομηνίας

επιλεξιμότητας δαπανών του ΕΠΕΑΕΚ» για την ολοκλήρωση του Υπ. 14, το φυσικό αντικείμενο του έργου του ΕΚΕΠ θα παραταθεί έως **31/3/2009** και το οικονομικό αντικείμενο του έργου θα παραταθεί έως **30/5/2009**.

Συνολικά, στο πλαίσιο της Κατηγορίας Πράξεων 2.4.1.α: Ενίσχυση των δομών Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού έλαβαν χώρα **τρεις (3) προσκλήσεις** στο πλαίσιο των οποίων εντάχθηκαν **4 Πράξεις** συνολικού π/υ **7,78εκ. €** (με στοιχεία μέχρι 31-12-2008). Σημειώνεται ότι σε 1 εκ των 3 προσκλήσεων εντάχθηκε 1 πράξη προχρηματοδοτούμενη η οποία απεντάχθηκε. Οι υποβληθείσες δαπάνες με στοιχεία μέχρι 31-12-2008, ανέρχονται στο ποσό των **3,5εκ. ευρώ**, ήτοι **45,5%** απορρόφηση βάσει του προϋπολογισμού των ενταγμένων Πράξεων.

⇒ **Κατηγορία Πράξεων β: Παρατηρητήριο Παρακολούθησης Αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και εκπαίδευσης**

Το Παρατηρητήριο Μετάβασης αναπτύχθηκε από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο του Υπουργείου Παιδείας. Μεταξύ των στόχων του είναι :

- Η καταγραφή των εκπαιδευτικών και επαγγελματικών προτιμήσεων και επιλογών των μαθητών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μέχρι και τη μετάβαση και εγκατάστασή τους στην αγορά εργασίας,
- Η παρακολούθηση της εκπαιδευτικής/επαγγελματικής διαδρομής των αποφοίτων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και συλλογή στοιχείων σχετικών με την εγκατάστασή τους στην αγορά εργασίας (διερεύνηση ένταξης και αξιοποίησης αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στα νέα σχήματα οργάνωσης εργασίας, ανάλυση απαιτούμενων "πρόσθετων" προσόντων και διαδικασία ανάπτυξής τους), και
- Η απογραφική καταγραφή της μαθητικής διαρροής και ποιοτική δειγματοληπτική διερεύνηση των αναγκών κατάρτισης όσων διαρρέουν.

Επιπρόσθετα, εκπονήθηκαν οι ακόλουθες μελέτες:

1. Διαχρονική Έρευνα Εκπαιδευτικών και Επαγγελματικών Επιλογών Μαθητών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (α' φάση, β' φάση)
2. Έρευνα Απασχόλησης Αποφοίτων Ανώτερου Κύκλου Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΤΕΕ- Ενιαίο Λύκειο)
3. Έρευνα Καταγραφής της Μαθητικής Διαρροής στο Γυμνάσιο
4. Έρευνα Καταγραφής της Μαθητικής Διαρροής στο Ενιαίο Λύκειο
5. Έρευνα Καταγραφής της Μαθητικής Διαρροής στα ΤΕΕ
6. Έρευνα Σύνδεσης των Προγραμμάτων Σπουδών ΤΕΕ με την Αγορά Εργασίας
7. Έρευνα Επιλογών των Μαθητών στα Μηχανογραφικά Δελτία των Πανελληνίων Εξετάσεων
8. Έρευνα Καταγραφής της Μαθητικής Διαρροής στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση μέσω Διαδικτύου

Συνολικά, στο πλαίσιο της Κατηγορίας Πράξεων 2.4.1.β έλαβε χώρα **μια (1) πρόσκληση** στο πλαίσιο της οποίας εντάχθηκε μια **(1) Πράξη** συνολικού π/υ **0,48εκ. ευρώ** (με στοιχεία μέχρι 31-12-2008). Οι υποβληθείσες δαπάνες με στοιχεία μέχρι

31-12-2008, ανέρχονται στο ποσό των **0,4εκ.** ευρώ, ήτοι **82,5%** απορρόφηση βάσει του προϋπολογισμού των ενταγμένων Πράξεων.

⇒ **Κατηγορία Πράξεων γ: Ανάπτυξη ειδικού επιμορφωτικού υλικού για την επιμόρφωση Συμβούλων Συμβουλευτικής & Επαγγελματικού Προσανατολισμού**

Η συνεχής εξέλιξη των νέων τεχνολογιών προκαλεί ραγδαίες αλλαγές στις μεθόδους παραγωγής και επηρεάζει αποφασιστικά το χώρο των επαγγελματικών δραστηριοτήτων. Η επιμόρφωση και συνεχής ενημέρωση των Συμβούλων Συμβουλευτικής είναι επιβεβλημένη ως εκ τούτου, στο πλαίσιο της παρούσης Κατηγορίας Πράξης υλοποιούνται ειδικά προγράμματα για εκπαιδευτικούς της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Στην παρούσα κατηγορία εντάχθηκαν τα ακόλουθα έργα

- A. **Ανάπτυξη ειδικού επιμορφωτικού υλικού για την επιμόρφωση των συμβούλων συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού**, το οποίο δεν ολοκληρώθηκε, και
- B. **Συμβουλευτικοί Ορίζοντες για τον Σχολικό Προσανατολισμό - ΣΟΣ Προσανατολισμός** (αφορά χρηματοδότηση για αρχική επιμόρφωση 520 ωρών στον Επαγγελματικό Προσανατολισμό, 740 στελεχών ΣΕΠ και εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης), με π/υ **1.917.800€**, χρονοδιάγραμμα 8/12/2005 έως 31/10/2008. Το παρόν έργο υλοποιήθηκε από το Πάντειο Πανεπιστήμιο. Ειδικότερα:
- ✓ Επιμορφώθηκαν 701 στελέχη εκπαίδευσης, εκ των οποίων 252 ήταν άνδρες και 449 γυναίκες
 - ✓ Αναπτύχθηκε 1 πλατφόρμα εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης
 - ✓ Εκπονήθηκαν 23 θεματικά αντικείμενα σε βιβλία εκπαίδευσης και κατάρτισης κλπ.

Συνολικά, στο πλαίσιο της Κατηγορίας Πράξεων 2.4.1.γ έλαβαν χώρα **δύο (2) προσκλήσεις**, στο πλαίσιο των οποίων εντάχθηκαν **2 Πράξεις** συνολικού π/υ **3,3εκ.** ευρώ (με στοιχεία μέχρι 31-12-2008). **Σημειώνεται ότι οι εν λόγω 2 Πράξεις εντάχθηκαν στο πλαίσιο της μιας πρόσκλησης, καθώς στην άλλη εντάχθηκε μια προχρηματοδοτούμενη πράξη η οποία επεντάχθηκε.** Οι υποβληθείσες δαπάνες με στοιχεία μέχρι 31-12-2008, ανέρχονται στο ποσό των 0,9εκ. ευρώ, ήτοι 28% απορρόφηση βάσει του προϋπολογισμού των ενταγμένων Πράξεων.

⇒ **Κατηγορία Πράξεων δ: Ανάπτυξη και διάχυση του πληροφοριακού και του ψυχο-παιδαγωγικού υλικού**

Η εν λόγω Κατηγορία Πράξης αφορά στην υλοποίηση του έργου «**Επένδυση στον άνθρωπο: Ανάπτυξη Μεθοδολογίας και Εφαρμογή Σύγχρονων Εργαλείων ΣΕΠ και Υπηρεσιών Συμβουλευτικής**», το οποίο αποσκοπεί στην ανάπτυξη τεστ επαγγελματικού προσανατολισμού και ψυχομετρικών εργαλείων, με π/υ 530.000€, χρονοδιάγραμμα 5/4/2005-15/11/2008. Το εν λόγω έργο υλοποιήθηκε από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Ειδικότερα:

- ✓ Εκπονήθηκαν 17 ψυχομετρικά εργαλεία

- ✓ Πραγματοποιήθηκε αναπαραγωγή αυτών σε 1600 αντίτυπα σε ηλεκτρονική μορφή (με τις οδηγίες χρήσης)
- ✓ Επωφελήθηκαν /επιμορφώθηκαν 308 στελέχη Δομών ΣΕΠ στη χρήση τους
- ✓ Απεστάλησαν τα εν λόγω εργαλεία σε όλα τα στελέχη των ΚΕΣΥΠ ΓΡΑΣΕΠ της χώρας.

Συνολικά, στο πλαίσιο της Κατηγορίας Πράξεων 2.4.1.δ έλαβε χώρα **μια (1) πρόσκληση** στο πλαίσιο της οποίας εντάχθηκε μια **(1) Πράξη** συνολικού π/υ **0,53εκ. €** (με στοιχεία μέχρι 31-12-2008). Οι υποβληθείσες δαπάνες με στοιχεία μέχρι 31-12-2008, ανέρχονται στο ποσό των **0,29εκ. €**, ήτοι **55%** απορρόφηση βάσει του προϋπολογισμού των ενταγμένων Πράξεων.

⇒ **Κατηγορία Πράξεων ε: Εφαρμογή προγραμμάτων Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού σε εκπαιδευτικές μονάδες**

Η πράξη 2.4.1.ε συνίσταται στην υλοποίηση του έργου «Εφαρμογή προγραμμάτων Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού σε εκπαιδευτικές μονάδες», το οποίο αφορά στην εφαρμογή προγραμμάτων συμβουλευτικής σε δίκτυα σχολικών μονάδων σε όλη τη χώρα, με π/υ 5.427.766€ (με στοιχεία μέχρι 31-12-2008) και χρονοδιάγραμμα από 04/06/2003 έως 31/10/2008. Το εν λόγω έργο υλοποιήθηκε επιτυχώς από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Ειδικότερα:

- ✓ Υλοποιήθηκαν συνολικά **496 Δίκτυα ΣΕΠ** με τη συμμετοχή **2.057 σχολικών μονάδων** σε όλη τη χώρα.
- ✓ Συνολικά επωφελήθηκαν **238.493 μαθητές/μαθήτριες** σε όλη τη χώρα.

Συνολικά, στο πλαίσιο της Κατηγορίας Πράξεων 2.4.1.ε έλαβε χώρα **μια (1) πρόσκληση** στο πλαίσιο της οποίας εντάχθηκε μια **(1) Πράξη** συνολικού π/υ **5,4εκ. €** (με στοιχεία μέχρι 31-12-2008). Οι υποβληθείσες δαπάνες με στοιχεία μέχρι 31-12-2008, ανέρχονται στο ποσό των **4,6εκ. €**, ήτοι **85%** απορρόφηση βάσει του προϋπολογισμού των ενταγμένων Πράξεων.

Επίσης στο πλαίσιο του ΕΠΕΑΕΚ II πραγματοποιήθηκε από το ΙΕΠΑΣ η «**ΜΕΛΕΤΗ-ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ**» που περιελάμβανε απογραφική αποτύπωση όλων των φορέων που δραστηριοποιούνται στο αντικείμενο του Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΠ), ανάλυση των υφιστάμενων δομών και λειτουργιών τους και εκτίμηση της αποτελεσματικότητάς τους, καθώς επίσης, εντοπίστηκαν, αφενός η δυναμική προοπτική του συστήματος παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών ΕΠ, αφετέρου οι δυσλειτουργίες και δομικές αδυναμίες και ελλείψεις που παρουσιάζουν. Στην τελική μελέτη του έργου (β' παραδοτέο), σκοπός ήταν η διατύπωση μιας άρτιας και ρεαλιστικής πρότασης για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του Θεσμού, λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία που προέκυψαν από την πρώτη έκθεση.

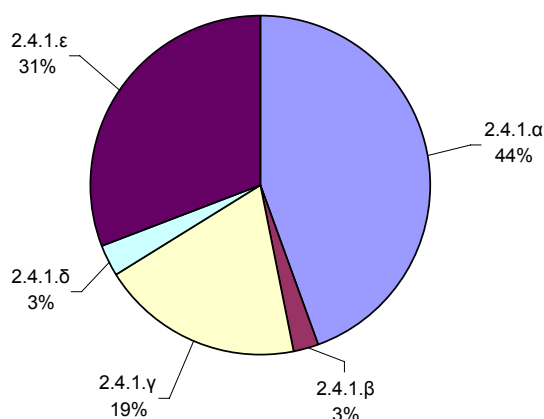
Επίσης χρηματοδοτήθηκε και η «Κατάρτιση Σχεδίου Δράσης του ΕΚΕΠ για την Παροχή Υπηρεσιών Συμβουλευτικής και Εξατομικευμένου Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού στο πλαίσιο του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης του (2007 – 2010)»

Παρακάτω ακολουθεί ένας συγκεντρωτικός πίνακας με στοιχεία χρηματοοικονομικής υλοποίησης της παρούσας Ενέργειας.

Πίνακας 19: Συγκεντρωτικός πίνακας με την πορεία του οικονομικού αντικειμένου της Ενέργειας 2.4.1 ανά κατηγορία Πράξης

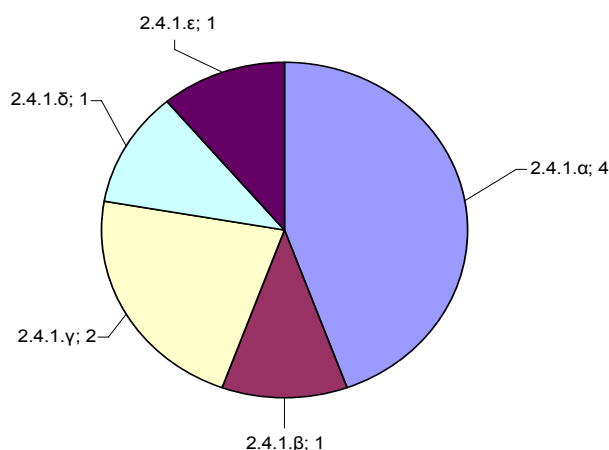
Κατηγορία Πράξης	Προϋπολογισμός	Αριθμός Πράξεων/ έργων	Δαπάνες	Ποσοστό Απορρόφησης
2.4.1.α: Ενίσχυση των δομών Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού	7.781.928,37	4	3.538.640,77	45%
2.4.1.β: Παρατηρητήριο Παρακολούθησης Αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και εκπαίδευσης	482.538,65	1	398.273,50	83%
2.4.1.γ: Ανάπτυξη ειδικού επιμορφωτικού υλικού για την επιμόρφωση Συμβούλων Συμβουλευτικής & Επαγγελματικού Προσανατολισμού	3.337.800,00	2	922.478,83	28%
2.4.1.δ: Ανάπτυξη και διάχυση του πληροφοριακού και του ψυχο-παιδαγωγικού υλικού	530.000,00	1	290.137,04	55%
2.4.1.ε: Εφαρμογή προγραμμάτων Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού σε εκπαιδευτικές μονάδες	5.427.766,00	1	4.587.175,08	85%
ΣΥΝΟΛΟ	17.560.033,02	9	9.736.705,22	55%

Από την επεξεργασία του ανωτέρω πίνακα προκύπτουν τα ακόλουθα:

Σχήμα 11: Κατανομή προϋπολογισμού ενέργειας 2.4.1 ανά κατηγορία πράξης

Το μεγαλύτερο ποσοστό του προϋπολογισμού της Ενέργειας 2.4.1 (17,6εκ. €) διατέθηκε για την υλοποίηση έργων στο πλαίσιο της Κατηγορίας Πράξεων 2.4.1.α: Ενίσχυση των δομών Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού σε ποσοστό 44% (ήτοι 7,78εκ. €) και ακολουθεί η Κατηγορία Πράξεων 2.4.1.ε: Εφαρμογή προγραμμάτων Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού σε εκπαιδευτικές μονάδες σε ποσοστό 31% (ήτοι 5,4εκ. €). Το μικρότερο ποσοστό του προϋπολογισμού (3%) διατέθηκε στις Κατηγορίες Πράξεων 2.4.1.β: Παρατηρητήριο Παρακολούθησης Αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και εκπαίδευσης (0,48εκ. €) και 2.4.1.δ: Ανάπτυξη και διάχυση του πληροφοριακού και του ψυχο-παιδαγωγικού υλικού (0,53εκ. €).

Σχήμα 12: Κατανομή έργων ενέργειας 2.4.1 ανά κατηγορία πράξης

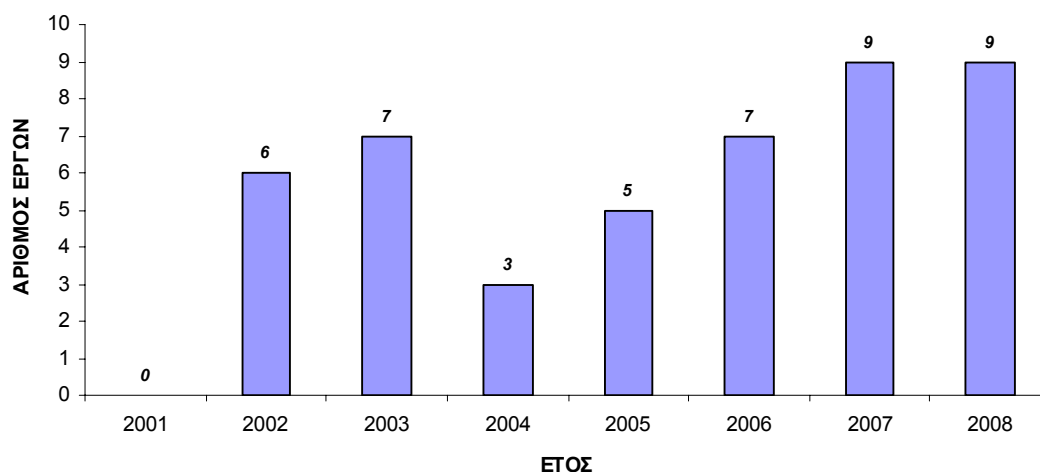
Από τα 9 συνολικά της Ενέργειας 2.4.1, τα περισσότερα εντάχθηκαν στην Κατηγορία Πράξης 2.4.1.α: Ενίσχυση των δομών Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (4 έργα), ενώ τα λιγότερα στις Κατηγορίες Πράξης 2.4.1.β: Παρατηρητήριο Παρακολούθησης Αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και εκπαίδευσης, 2.4.1.δ: Ανάπτυξη και διάχυση του πληροφοριακού και του ψυχο-παιδαγωγικού υλικού και 2.4.1.ε: Εφαρμογή προγραμμάτων Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού σε εκπαιδευτικές μονάδες (ένα έργο έκαστη).

Επιπρόσθετα, στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνεται η διαχρονική εξέλιξη της ενεργοποίησης της Ενέργειας 2.4.1, σε επίπεδο ενταγμένων πράξεων/ έργων, προϋπολογισμού και χρηματοοικονομικής απορρόφησης.

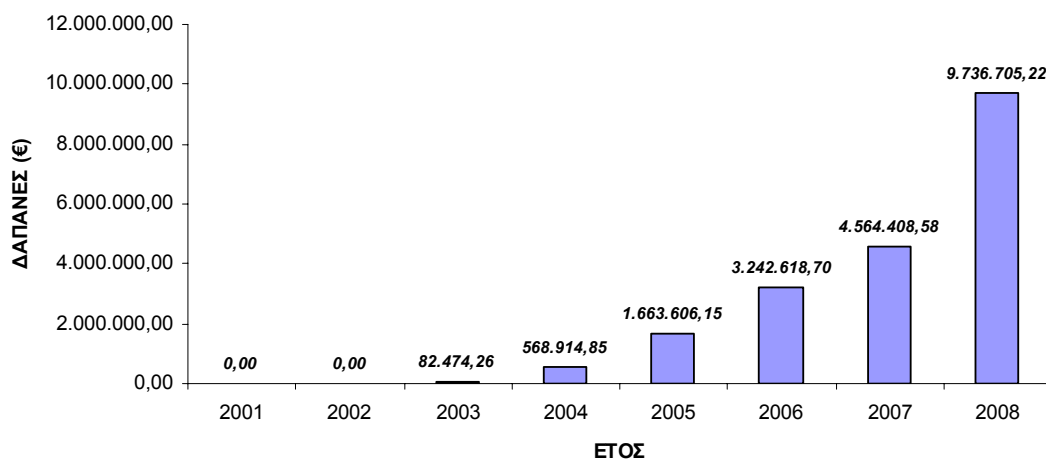
Πίνακας 20: Διαχρονική εξέλιξη Ενέργειας 2.4.1 σε επίπεδο έργων, π/υ και δαπανών

ΕΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΩΝ	Π/Υ (€)	ΔΑΠΑΝΕΣ (€)
2001	0	0,00	0,00
2002	6	11.578.735,78	0,00
2003	7	17.178.735,78	82.474,26
2004	3	16.300.000,00	568.914,85
2005	5	18.601.601,00	1.663.606,15
2006	7	22.057.101,00	3.242.618,70
2007	9	24.614.285,00	4.564.408,58
2008	9	17.560.033,02	9.736.705,22

Στη συνέχεια γίνεται διαγραμματική απεικόνιση της διαχρονικής εξέλιξης των ενταγμένων έργων, καθώς και της απορρόφησης του προϋπολογισμού των εν λόγω έργων.

Σχήμα 13: Διαχρονική εξέλιξη ενταγμένων έργων

Σχήμα 14: Αποτύπωση πορείας απορρόφησης του π/υ ενταγμένων έργων

9.1.2. Ιστορικά στοιχεία υλοποίησης

Στο πλαίσιο της Ενέργειας 2.4.1 «Συμβουλευτική και Επαγγελματικός Προσανατολισμός για μαθητές του λυκείου, της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και της επαγγελματικής εκπαίδευσης», έλαβαν χώρα οι ακόλουθες συνοπτικά παρεμβάσεις:

Ενίσχυση των δομών Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού

Η παρούσα παρέμβαση μέσω των 3 Πράξεων/ έργων που υλοποιήθηκαν στόχευε:

- Στην ενίσχυση των 69 λειτουργούντων ΚΕΣΥΠ και 200 ΓΡΑΣΕΠ
- Στη δημιουργία 7 νέων ΚΕΣΥΠ και 270 ΓΡΑΣΕΠ
- Στην ανάπτυξη του Εθνικού Κέντρου Επαγγελματικού Προσανατολισμού.
- Στην αναβάθμιση του ΚΕΣΥΠ του ΥΠΕΠΘ, το οποίο όμως δεν ολοκληρώθηκε.

Τελικοί Δικαιούχοι των Πράξεων ήταν το Εθνικό Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Παρατηρητήριο Παρακολούθησης Αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και εκπαίδευσης

Στο πλαίσιο της εν λόγω παρέμβασης εντάχθηκε το έργο «Ανάπτυξη Παρατηρητηρίου Μετάβασης Αποφοίτων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης στην Αγορά Εργασίας» Τελικός Δικαιούχος του οποίου ήταν το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Ανάπτυξη ειδικού επιμορφωτικού υλικού για την επιμόρφωση Συμβούλων Συμβουλευτικής & Επαγγελματικού Προσανατολισμού

Η εν λόγω κατηγορία παρέμβασης στόχευε στην ανάπτυξη ειδικού επιμορφωτικού υλικού καθώς επίσης και στη χρήση της νέας τεχνολογίας για επιμόρφωση των Συμβούλων ΣΕΠ. Στο πλαίσιο αυτό εντάχθηκαν 2 Πράξεις με τίτλο:

- Ανάπτυξη ειδικού επιμορφωτικού υλικού για την επιμόρφωση των συμβούλων συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού, με φορέα υλοποίησης το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Η παρούσα πράξη δεν ολοκληρώθηκε.
- Συμβουλευτικοί Ορίζοντες για τον Σχολικό Προσανατολισμό - ΣΟΣ Προσανατολισμός, με φορέα υλοποίησης το Πάντειο Πανεπιστήμιο που περιελάμβανε την ανάπτυξη του επιμορφωτικού υλικού και την επιμόρφωση Συμβούλων ΣΕΠ της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Ανάπτυξη και διάχυση του πληροφοριακού και του ψυχο-παιδαγωγικού υλικού

Η παρούσα παρέμβαση στόχευε στην περαιτέρω ανάπτυξη υποστηρικτικού, έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού για την εφαρμογή της Συμβουλευτικής και του Επαγγελματικού Προσανατολισμού, το οποίο διακρίνεται σε:

- ψυχοπαιδαγωγικό και ενημερωτικό υλικό, έντυπο και ηλεκτρονικό, που αφορά τον τομέα της εκπαίδευσης (κατευθύνσεις σπουδών) και
- πληροφοριακό υλικό, έντυπο και ηλεκτρονικό, που αφορά την αγορά εργασίας και τις εξελίξεις στην ελληνική οικονομία.

Στο πλαίσιο αυτό εντάχθηκε μια Πράξη με τίτλο: «Επένδυση στον άνθρωπο: Ανάπτυξη Μεθοδολογίας και Εφαρμογή Σύγχρονων Εργαλείων ΣΕΠ και Υπηρεσιών Συμβουλευτικής» με φορέα υλοποίησης το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Εφαρμογή προγραμμάτων Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού σε εκπαιδευτικές μονάδες

Η εν λόγω παρέμβαση αποσκοπούσε:

- στη διάχυση θεμάτων του ΣΕΠ στα σχολικά μαθήματα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης,
- στην ανάπτυξη καινοτόμων προγραμμάτων επαγγελματικής διαπαιδαγώγησης στις σχολικές μονάδες,
- στην ενθάρρυνση προγραμμάτων σύνδεσης του σχολείου με την αγορά εργασίας,
- στην υποστήριξη προγραμμάτων παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών που απευθύνονται σε άτομα ειδικών αναγκών και ειδικών κατηγοριών που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό.

Στο πλαίσιο αυτό εντάχθηκε μια Πράξη με τίτλο: «Εφαρμογή προγραμμάτων συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού σε Εκπαιδευτικές Μονάδες».

Δυνητικοί Τελικοί Δικαιούχοι της Ενέργειας ήταν: η Διεύθυνση Σπουδών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΣΔΕ), η Διεύθυνση Συμβουλευτικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων (ΣΕΠΕΔ) και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

9.2. Αξιολόγηση της ενέργειας ΣΕΠ

Συνοψίζοντας τα παραπάνω για την υλοποίηση της Ενέργειας «Συμβουλευτική και Επαγγελματικός Προσανατολισμός για μαθητές του λυκείου, της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και της επαγγελματικής εκπαίδευσης» διαπιστώνονται τα ακόλουθα:

«Αναβάθμιση παλαιών και ίδρυση νέων ΚΕΣΥΠ και ΓΡΑΣΕΠ σε όλη τη χώρα-ανάπτυξη προγραμμάτων»

Τα ΚΕΣΥΠ σε συνεργασία με τα ΓΡΑΣΕΠ και τα ΓΡΑΣΕΠ σε συνεργασία με τα ΚΕΣΥΠ υλοποίησαν προγράμματα στο πλαίσιο δράσεων με στόχο οι μαθητές: **α)** να αποκτήσουν τη δεξιότητα έρευνας του κοινωνικοοικονομικού περιβάλλοντος για αξιοποίηση επιχειρησιακών ευκαιριών με τη βοήθεια μοντέλων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, **β)** να ενημερωθούν για το εργασιακό περιβάλλον, ώστε να αναπτύξουν επικοινωνία με τους εργαζόμενους, να γνωρίσουν εργασιακούς χώρους, να εντοπίσουν επαγγέλματα που χάνονται και άλλα που αναπτύσσονται στην ευρύτερη και τοπική κοινωνία⁷.

Οι Δράσεις συνεργασίας ΚΕΣΥΠ – ΓΡΑΣΕΠ έχουν ως ακολούθως:

- Πρόγραμμα δραστηριοτήτων επιχειρηματικότητας για κάθε ΚΕΣΥΠ σε συνεργασία με τα ΓΡΑΣΕΠ της περιοχής τους.
- Πρόγραμμα δραστηριοτήτων ΣΕΠ με ελεύθερο θέμα επιλογής τοπικού ή ευρύτερου ενδιαφέροντος για κάθε ΚΕΣΥΠ σε συνεργασία με τα ΓΡΑΣΕΠ της περιοχής τους.
- Πρόγραμμα δραστηριοτήτων ΣΕΠ ατόμων ειδικών ομάδων (ΑμΕΑ και άτομα που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό) για κάθε ΚΕΣΥΠ σε συνεργασία με τα ΓΡΑΣΕΠ της περιοχής τους.
- Μία ημερίδα ενημέρωσης της ευρύτερης εκπαιδευτικής κοινότητας (καθηγητές, γονείς, μαθητές) και της τοπικής κοινωνίας (ΚΕΣΥΠ) για κάθε ΚΕΣΥΠ σε συνεργασία με τα ΓΡΑΣΕΠ της περιοχής τους, κατά την έναρξη ή κατά τη διάρκεια ή κατά τη λήξη υλοποίησης των προγραμμάτων.
- Μεθοδολογία υλοποίησης: η μέθοδος υλοποίησης που ακολουθήθηκε σε κάθε περίπτωση (project).

Οι Δράσεις συνεργασίας ΓΡΑΣΕΠ – ΚΕΣΥΠ έχουν ως ακολούθως:

⁷ Πηγή: Τελική Έκθεση Αξιολόγησης και Παρακολούθησης Υποέργου 1, Δεκέμβριος 2008

- Έως τρεις (3) Ημέρες σταδιοδρομίας μέχρι τη λήξη του Έργου για κάθε ΓΡΑΣΕΠ σε συνεργασία με το ΚΕΣΥΠ της περιοχής του.
- Μία εκδήλωση για ευαισθητοποίηση, ενημέρωση της εκπαιδευτικής κοινότητας και της τοπικής κοινωνίας για τη δράση κάθε ΓΡΑΣΕΠ και ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ του κάθε ΓΡΑΣΕΠ και του ΚΕΣΥΠ της περιοχής του, κατά την έναρξη ή κατά τη διάρκεια ή κατά τη λήξη υλοποίησης των προγραμμάτων.

Παρατηρήσεις:

Τα συμπεράσματα και οι Παρατηρήσεις προέρχονται:

α) από την Αξιολόγηση του έργου από τον υπεύθυνο του έργου με τίτλο: «ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΤΔΕ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΔΥ» Μάρτιος 2006 – Ιούλιος 2008

β) από τα έγγραφα Παρατηρήσεων των Επιτόπιων Επιθεωρήσεων από την ΕΥΔ. Προκύπτει ότι:

- Τόσο τα Προγράμματα όσο και οι Ημέρες Σταδιοδρομίας και οι Ημερίδες Ευαισθητοποίησης υλοποιήθηκαν χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα και η υποδοχή τους τόσο από τους μαθητές όσο και από την εκπαιδευτική κοινότητα στο σύνολο της ήταν θετική.
- Οι θεματικές των Προγραμμάτων των Ημερών Σταδιοδρομίας και των Ημερίδων Ευαισθητοποίησης ανταποκρίθηκαν ικανοποιητικά στις ανάγκες των μαθητών.

Τα προβλήματα που δυσκόλεψαν την υλοποίηση του έργου ήταν:

- Η έλλειψη θεσμικού πλαισίου και διαχωρισμού των αρμοδιοτήτων των Δομών και των Στελεχών των ΚΕΣΥΠ και των ΓΡΑΣΕΠ, με αποτέλεσμα την ανεπαρκή χρηματοδότηση των Δομών από εθνικούς πόρους καθώς και την δυσλειτουργία σε θέματα συντήρησης κτιρίων και του εξοπλισμού. Επίσης η έλλειψη θεσμικού πλαισίου επιτείνει την ασάφεια στους ρόλους και την ανασφάλεια των στελεχών. Παρατηρήθηκε επίσης έλλειψη Συντονιστή και διοικητικού προσωπικού/γραμματειακής υποστήριξης στα ΚΕΣΥΠ.
- Το έργο παρουσίασε καθυστέρηση την υλοποίηση των επιμέρους δράσεων του φυσικού αντικείμενου. Καθυστέρησε από τον Τ.Δ. η οργάνωση διαδικασίας ποιοτικού ελέγχου και ποιοτικής παρακολούθησης/παραλαβής των επιμέρους παραδοτέων των δραστηριοτήτων των έργων, για τη διασφάλιση του συστήματος ποιοτικής παρακολούθησης και παραλαβής των έργων και των επιμέρους δραστηριοτήτων τους.
- Το ποσοστό απορρόφησης του οικονομικού αντικείμενου παρουσίαζε υστέρηση σε σχέση με την υλοποίηση του φυσικού αντικείμενου λόγω της πολυπλοκότητας του έργου που υλοποιούνταν σε όλη τη χώρα με τη συμμετοχή χιλιάδων μαθητών, Δομών/στελεχών ΣΕΠ και σχολικών μονάδων/ εκπαιδευτικών. Ως εκ τούτου ο Ειδικός Λογαριασμός του ΠΙ δυσκολεύτηκε στην αποπληρωμή των δαπανών, διότι εφάρμοσε παράλληλα και χρονοβόρα διοικητική διαδικασία.
- Εντοπίστηκε δυσκολία πιστοποίησης και συλλογής των Δεικτών του Υπ.1 από τις επιμέρους Δομές ΚΕΣΥΠ ΓΡΑΣΕΠ και ιδιαίτερα των Δεικτών 44167, 44168, 44169, 44170, 44171, 34081, 34083 που αφορούν τους εξυπηρετούμενους από τα ΚΕΣΥΠ και ΓΡΑΣΕΠ της χώρας. Ως εκ τούτου παρατηρήθηκε ότι οι δείκτες

υλοποίησης του φυσικού αντικειμένου καταγράφονταν σε χαμηλότερο ποσοστό από ότι ήταν στην πραγματικότητα. Θα έπρεπε σε συνεργασία με τη ΣΕΠΕΔ να εφαρμοστεί ένα πιο αξιόπιστο σύστημα που θα είναι υποχρεωτικό για όλες τις Δομές.

- Ο Οδηγός Εφαρμογής και Διαχείρισης του έργου καθυστέρησε να τροποποιηθεί με βάση το ισχύον κάθε φορά ΤΔΕ/Υ με αποτέλεσμα να δημιουργείται σύγχυση στα στελέχη ΣΕΠ για την υλοποίηση του φυσικού αντικειμένου και οικονομικού αντικειμένου.

Για τις Δομές ΣΕΠ (ΚΕΣΥΠ –ΓΡΑΣΕΠ) της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι αναγκαία:

- ✓ Η πρόβλεψη συνεχούς επικαιροποίησης και ανανέωσης του πληροφοριακού υλικού σχετικά με τη Σύνδεση της εκπαίδευσης με σπουδές και επαγγέλματα, τις Κατευθύνσεις, τη Λειτουργία Γενικής εκπαίδευσης και τεχνικής /επαγγελματικής εκπαίδευσης, την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση κ.α.
- ✓ Η ανάδειξη του ρόλου των ΚΕΣΥΠ στην τοπική κοινωνία, μέσω της αξιοποίησης τους για οργανωμένες εκδηλώσεις.
- ✓ Ευαισθητοποίηση και ενημέρωση των Δ/ντών των σχολείων για τα προγράμματα και την αναγκαιότητα επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών. Καθορισμός Πλαισίου συνεργασίας των Δ/σεων των σχολείων με τις Δομές ΣΕΠ
- ✓ Θεσμοθέτηση και Αυτοτελής λειτουργία και π/υ των Δομών ΚΕΣΥΠ ΓΡΑΣΕΠ
- ✓ Θεσμοθέτηση κλάδου ΠΕ Ειδικού Συμβουλευτικής
- ✓ Ίδρυση ΓΡΑΣΕΠ σε κάθε σχολική μονάδα
- ✓ Θεσμοθέτηση Ημερών Σταδιοδρομίας
- ✓ Δημιουργία ψυχομετρικού και πληροφοριακού υλικού σε κεντρικό επίπεδο.
- ✓ Η μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση των Δ/ντών των σχολείων και των γονέων σχετικά με τον θεσμό του ΣΕΠ και ειδικότερα το ρόλο του ΓΡΑΣΕΠ.

Ειδικότερα το ΓΡΑΣΕΠ που λειτουργεί σε σχολείο Ειδικών κοινωνικών ομάδων (όπως Διαπολιτισμικό, ΚΩΦΩΝ ΚΑΙ ΒΑΡΗΚΩΝ κλπ) συμβάλλει ώστε να:

- ✓ Βοηθά τους μαθητές να καταλάβουν τις εκπαιδευτικές διαδικασίες του Ελληνικού συστήματος και να τις αξιοποιήσουν όσο το δυνατόν καλύτερα. Δεν αρκεί σε καμία περίπτωση η απλή διδασκαλία του μαθήματος ΣΕΠ και μόνο μέσα από αρκετές προσωπικές συναντήσεις συμβουλευτικής γίνονται κατανοητά πολλά πράγματα.
- ✓ Λειτουργεί όσο γίνεται υποστηρικτικά στις επιλογές τους, διότι συχνά έχουν προβλήματα με τους γονείς τους, οι οποίοι λόγω άγνοιας δεν ανταποκρίνονται πάντα θετικά. Με τους γονείς γίνονται περισσότερο τηλεφωνικές επικοινωνίες επειδή δεν είναι εύκολο να προσέλθουν στο σχολείο δεδομένου ότι μένουν σε διάφορα σημεία της πόλης.
- ✓ Μέσα από διάφορα προγράμματα σταδιοδρομίας τους δίνονται πολλές ευκαιρίες να εκφραστούν, να επικοινωνήσουν με φορείς και σχολεία, να διαβάσουν, να ερευνήσουν και να διαμορφώσουν άποψη για πολλά θέματα

της Ελληνικής πραγματικότητας με φυσιολογικό τρόπο μέσα στην καθημερινότητά τους. Επίσης η ισότιμη συμμετοχή τους σε διάφορες εκδηλώσεις τους χαρίζει αυτοπεποίθηση και ισορροπία.

- ✓ Μετά από αρκετό χρόνο θα λειτουργήσει θετικά και για τους γονείς των παιδιών αυτών .
- ✓ Συναισθηματικά τα βοηθά να νοιώθουν ότι υπάρχει κι ένας καθηγητής τους που δεν τους βαθμολογεί αλλά είναι εκεί μόνο για να τα συμβουλευτεί και να τα στηρίξει σε διάφορα θέματα σπουδών και όχι μόνο.
- ✓ Εξυπηρετεί απόλυτα τον ενταξιακό σκοπό του σχολείου, διότι με όλα τα παραπάνω βοηθά τα παιδιά να μαθαίνουν βιωματικά και να προσαρμόζονται πιο εύκολα στην Ελληνική κοινωνία.
- ✓ Προβάλλει το σχολείο στην τοπική κοινωνία με την συμμετοχή του σ' εκδηλώσεις του Δήμου.

Για τα ΓΡΑΣΕΠ σε σχολεία κοινωνικά αποκλεισμένων ομάδων είναι απαραίτητη:

- ✓ Η γλωσσική επιμέλεια/προσαρμογή του υλικού συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού, ώστε να μπορεί να αξιοποιηθεί σε μεγαλύτερο βαθμό από τους μαθητές που δεν γνωρίζουν άπταιστα την Ελληνική Γλώσσα. Εκπόνηση εξειδικευμένου πληροφοριακού υλικού για τα παιδιά με ιδιαίτερες ικανότητες/ ανάγκες π.χ Οδηγός με διεξόδους επαγγελματικές για Κωφούς και Βαρήκοους.
 - ✓ Η επιμόρφωση των συμβούλων που στελεχώνουν τις Δομές ΣΕΠ κρίνεται αναγκαίο να περιλαμβάνεται ενότητα σχετική με Διαπολιτισμικά Θέματα και θέματα για ειδικές κατηγορίες πληθυσμού.
 - ✓ Η επικαιροποίηση του υπάρχοντος υλικού για Άτομα με Ιδιαίτερες Ικανότητες που είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα από το ΠΙ.
- Είναι αναγκαίο να εξεταστεί συνολικά και σε συνεργασία με τη ΣΕΠΕΔ το θέμα της **καταλληλότητας του υλικού που χρησιμοποιείται για την υλοποίηση των δράσεων**. Τα στελέχη ΣΕΠ χρησιμοποιούν υλικό συμβουλευτικής που δημιουργούν κάποιες φορές μόνοι τους. Το υλικό που χρησιμοποιείται θα πρέπει να πιστοποιείται για την καταλληλότητά του.
 - Χρειάζεται να ληφθεί ειδική μέριμνα, σε συνεργασία με την Δ/ΣΕΠΕΔ του ΥΠΕΠΘ για την **προσβασιμότητα των ΚΕΣΥΠ από άτομα με κινητικά προβλήματα/ ανάπηρους με αμαξίδιο**. Η καλή συνεργασία Τ.Δ. με τη ΣΕΠΕΔ του ΥΠΕΠΘ είναι απαραίτητη προκειμένου να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη πρόσβαση όλων των στελεχών ΣΕΠ στην πληροφόρηση, η στελέχωση των Δομών ΣΕΠ, η εκπόνηση θεσμικού πλαισίου των Δομών κ.α.

«Δημιουργία 4 νέων ΚΕΣΥΠ και 100 νέων ΓΡΑΣΕΠ»

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της αξιολόγησης που διεξήχθη στο πλαίσιο του έργου, βάσει ερωτηματολογίων που δόθηκαν στους συμμετέχοντες (μέλη δομών, στελέχη διοίκησης, εκπαιδευτικοί) στις Ημερίδες Απολογισμού και Διάχυσης των Αποτελεσμάτων του Έργου, οι οποίες έλαβαν χώρα

τον Ιούνιο του 2008. Τα ερωτηματολόγια περιείχαν ερωτήσεις για τη γνώμη των ατόμων σχετικά με: **α)** τους παράγοντες που συμβάλλουν στην επιτυχία του θεσμού του ΣΕΠ, **β)** τη μεθοδολογία και το περιεχόμενο του ΣΕΠ και **γ)** την αξιολόγηση της υλοποίησης προγραμμάτων Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού

- Σύμφωνα με τις απαντήσεις που δόθηκαν, οι συμμετέχοντες θεωρούν ως **σημαντικότερους παράγοντες στην επιτυχία του θεσμού του ΣΕΠ⁸**:
 - την υλικοτεχνική υποδομή
 - τη συμμετοχή των μαθητών/μαθητριών,
 - την αποδοχή των γονέων-κηδεμόνων,
 - τη συνεργασία των υπολοίπων εκπαιδευτικών και των στελεχών διοίκησης.
- Τόσο τα Προγράμματα όσο και οι Ημέρες Σταδιοδρομίας και οι Ημερίδες Ευαισθητοποίησης **υλοποιήθηκαν χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα και η υποδοχή τους τόσο από τους μαθητές όσο και από την εκπαιδευτική κοινότητα στο σύνολο της ήταν θετική.**
- Οι **θεματικές** των Ημερών Σταδιοδρομίας και των Ημερίδων Ευαισθητοποίησης **ανταποκρίθηκαν ικανοποιητικά στις ανάγκες των μαθητών.**
- Παρά το γεγονός ότι οι υπεύθυνοι των νέων δομών προσπάθησαν να ευαισθητοποιήσουν τόσο τους γονείς των μαθητών/τριών, όσο και παράγοντες της τοπικής κοινωνίας και αγοράς εργασίας, η ανταπόκρισή τους δεν ήταν, στις περισσότερες περιπτώσεις, καθόλου ικανοποιητική.
- Σε γενικές γραμμές, οι θεματικές των Ημερών Σταδιοδρομίας και των Ημερίδων Ευαισθητοποίησης επικεντρώθηκαν στις **επαγγελματολογίες** αναφορικά με επαγγέλματα της τοπικής αγοράς εργασίας, επαγγέλματα που προσελκύουν το ενδιαφέρον του μαθητικού πληθυσμού, καθώς και επαγγέλματα που εξασφαλίζουν την άμεση επαγγελματική αποκατάσταση (για παράδειγμα 4 δράσεις είχαν ως κεντρική θεματική τα ένστολα επαγγέλματα).
- Όπως προκύπτει από την αξιολόγηση των εκθέσεων ολοκλήρωσης των στελεχών ΣΕΠ και από τη γενική αξιολόγηση του φυσικού αντικείμενου, **ο μαθητικός πληθυσμός που συμμετείχε, τόσο στην Ημέρα Σταδιοδρομίας, όσο και στην Ημερίδα Ευαισθητοποίησης ανταποκρίθηκε αρκετά καλά στα εν λόγω προγράμματα**, με εξαίρεση τους μαθητές της Γ΄ τάξης του Λυκείου, οι οποίοι προετοιμάζονταν για τις εισαγωγικές εξετάσεις και συνεπώς δεν μπορούσαν να συμμετέχουν.
- Σύμφωνα με τον Οδηγό Καλής Πρακτικής του Έργου ως ακολουθούμενη μεθοδολογία υλοποίησης των δράσεων αναφέρεται η μέθοδος project. Ωστόσο, σε έναν ορισμένο αριθμό των υλοποιούμενων προγραμμάτων η συγκεκριμένη

⁸ *Πηγή: Τελική Έκθεση Αξιολόγησης και Παρακολούθησης του έργου «Δημιουργία 4 νέων ΚΕΣΥΠ και 100 νέων ΓΡΑΣΕΠ»- Έκθεση Ολοκλήρωσης του έργου, Δεκέμβριος 2008*

μεθοδολογία δεν εφαρμόστηκε και ο ρόλος των μαθητών/τριών περιορίστηκε περισσότερο στην παρακολούθηση και λιγότερο στην ενεργό συμμετοχή.

- Πρέπει να σημειωθεί ότι οι υπεύθυνοι των δομών προχώρησαν στην υλοποίηση των δράσεων ως προς το περιεχόμενο με δική τους πρωτοβουλία, καθώς οι Βοηθοί Παρακολούθησης προσελήφθησαν στο Έργο με καθυστέρηση. **Η περιορισμένη παροχή καθοδήγησης ως προς την μεθοδολογία, την προετοιμασία και την υλοποίηση των προγραμμάτων των δράσεων, καθώς και η περιορισμένη εμπύχωση και υποστήριξης από τους Βοηθούς Παρακολούθησης επισημάνθηκε από πολλούς υπεύθυνους των δομών.**
- Τα στελέχη ΣΕΠ των νεοϊδρυθέντων ΚΕΣΥΠ και ΓΡΑΣΕΠ που υλοποίησαν τις δράσεις, επιμορφώθηκαν στη Συμβουλευτική και τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό, στο πλαίσιο του προγράμματος 2.4.1.γ. «SOS Προσανατολισμός» του Παντείου Πανεπιστημίου, το οποίο έλαβε χώρα κατά το χρονικό διάστημα Φεβρουαρίου - Οκτωβρίου 2008. Σημειώνεται η επιμόρφωση συνέπεσε με την υλοποίηση της Πράξης 2.4.1.α, **γεγονός που δυσκόλεψε σε μεγάλο βαθμό τα στελέχη των συμμετεχόντων δομών λόγω της πίεσης χρόνου και των αυξημένων υποχρεώσεών τους.**

Προτάσεις:

- **Να γίνονται περισσότερες Ημέρες Σταδιοδρομίας και εκδηλώσεις/Ημερίδες Ευαισθητοποίησης σε θέματα ΣΕΠ.** Η ποικιλία των θεμάτων με τα οποία ασχολήθηκαν τα ΓραΣΕΠ/ΚΕΣΥΠ δείχνουν ότι υπάρχουν πολλά ζητήματα τα οποία θα ήταν χρήσιμο να συζητηθούν με τους μαθητές και την εκπαιδευτική κοινότητα. Αυτό φάνηκε πολύ έντονα στις Ημέρες Σταδιοδρομίας και τις Ημερίδες Ευαισθητοποίησης όπου παρουσιάστηκαν κάποια συγκεκριμένα επαγγέλματα. Τα σχόλια αρκετών μαθητών/τριών αναφέρονταν στην ανάγκη επανάληψης της εκδήλωσης με την παρουσίαση και άλλων επαγγελμάτων.
- **Να λαμβάνουν ενεργό μέρος στη διοργάνωση των εκδηλώσεων οι μαθητές/τριες.** Με τη συμμετοχή των μαθητών/τριών σε δραστηριότητες τα οφέλη τους μεγιστοποιούνται.
- **Να συνδυάζεται η οργάνωση των εκδηλώσεων και με άλλες δραστηριότητες** (λ.χ. εκπαιδευτικές επισκέψεις κ.α.).
- **Η χρονική διάρκεια για την προετοιμασία και την υλοποίηση των δράσεων πρέπει να είναι μεγαλύτερη.** Καλό θα ήταν η διάρκεια τους να εξαντλεί σχεδόν όλο το διδακτικό έτος. **Προτείνεται, λοιπόν, η αύξηση του χρόνου διεκπεραίωσης των δραστηριοτήτων.** Πιο συγκεκριμένα, ο σχεδιασμός θα πρέπει να αρχίζει τον Οκτώβρη και η εκδήλωση να λαμβάνει χώρα στα τέλη Απριλίου· αυτό το χρονικό διάστημα βολεύει: α) τους/τις μαθητές/τριες που μπορεί να εκμεταλλευτούν το διάστημα των διακοπών των Χριστουγέννων και κατά πάσα πιθανότητα και του Πάσχα προκειμένου να ασχοληθούν με τη

διερεύνηση των θεμάτων τους και β) τους/τις μαθητές/τριες που θα ασχοληθούν με την έρευνά τους μόνο την περίοδο που προηγείται και έπεται των διακοπών των γιορτών.

- **Απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχημένη προετοιμασία και την αποτελεσματική υλοποίηση των δράσεων θεωρείται ο καλύτερος συντονισμός μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων.**
- **Υπάρχει, επίσης, μεγάλη ανάγκη για εμπύχωση, υποστήριξη, εποπτεία των υπευθύνων των δομών από εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό.** Όπως προαναφέρθηκε το ρόλο αυτό θα διαδραμάτιζαν κανονικά οι Βοηθοί Παρακολούθησης. Οι τελευταίοι, όμως, προσελήφθησαν από το ΠΙ για το Έργο, όταν στην ουσία οι περισσότερες δομές είτε είχαν ολοκληρώσει τις δράσεις είτε βρίσκονταν στο τελευταίο στάδιο και τα περιθώρια βελτιώσεων ήταν περιορισμένα.
- **Απαιτείται η συνεχής κατάρτιση/ επιμόρφωση όλων των υπευθύνων ΚΕΣΥΠ-ΓΡΑΣΕΠ με θεωρητική και πρακτική εκπαίδευση στη συμβουλευτική – επικοινωνία – διαδικασίες ΣΕΠ.**
- **Απαιτείται η αύξηση του αριθμού των υπευθύνων ΓΡΑΣΕΠ σε μεγάλες σχολικές μονάδες** (π.χ. το 2ο ΓΕΛ Ηρακλείου Κρήτης έχει σχεδόν 500 παιδιά), ούτως ώστε να μην υπάρχει καθυστέρηση στις προκαθορισμένες συναντήσεις των παιδιών με τους υπεύθυνους.
- **Απαιτείται μεγαλύτερη ευελιξία στη δυνατότητα μεταφοράς χρημάτων από κωδικό σε κωδικό ανάλογα με τις ιδιαίτερες ανάγκες κάθε δομής.** Έτσι, κάποια χρήματα μένουν αδιάθετα, μολονότι η δομή έχει άλλες ανάγκες και δεν έχει άλλα χρήματα στους απαραίτητους κωδικούς.
- Ως εντονότερο παρουσιάζεται το **πρόβλημα της έλλειψης χρόνου όσον αφορά στην υλοποίηση των προγραμμάτων ΣΕΠ.** Ειδικότερα, επισημαίνεται ότι ο διαθέσιμος χρόνος από το ωρολόγιο πρόγραμμα δεν είναι επαρκής για την επιτυχία του ΣΕΠ.
- Σύμφωνα με τις απαντήσεις που δόθηκαν, οι συμμετέχοντες συμφωνούν για τη μεθοδολογία και το περιεχόμενο του ΣΕΠ ότι:
 - Οι διαδικασίες του ΣΕΠ βοηθούν τα παιδιά να αντιμετωπίσουν πραγματικές δυσκολίες σε θέματα προσανατολισμού.
 - Η ύπαρξη του θεσμού των ΓΡΑΣΕΠ πρέπει να επεκταθεί σε όλες τις σχολικές μονάδες.
 - Σήμερα η παροχή υπηρεσιών ΣΕΠ είναι καλύτερη από την αντίστοιχη της δεκαετίας του 1980 και από την αντίστοιχη της δεκαετίας του 1990.
- Στις ερωτήσεις εσωτερικής αξιολόγησης του έργου παρατηρούμε ότι:
 - Σε ποσοστό **66%** το πρόγραμμα ανταποκρίθηκε στις προσδοκίες τους

- Σε ποσοστό **69%** το επίπεδο οργάνωσης του Έργου ήταν καλό και πολύ καλό
 - Σε ποσοστό **89%** χαρακτηρίζουν αυτά που αποκόμισαν από το Έργο με τους θετικούς χαρακτηρισμούς: *σημαντικά, πρακτικά, καινοτόμα* κ.λ.π.
 - Σε ποσοστό **80%** η συνεργασία με την ομάδα Έργου ήταν καλή και πολύ καλή
 - Σε ποσοστό **78%** η δυνατότητα που είχαν για να εκφράσουν τις απόψεις τους ήταν μεγάλη και ικανοποιητική.
- Οι δυσκολίες στην υλοποίηση του έργου σύμφωνα με τις δηλώσεις των υπευθύνων των δομών και των συμμετεχόντων, περιλαμβάνουν τα εξής:
 - Καθυστέρηση προμήθειας του προβλεπόμενου υλικοτεχνικού εξοπλισμού, υποδομής, αναλώσιμων των δομών. Απουσία υλικοτεχνικής υποδομής σε πολλές σχολικές μονάδες.
 - Δυσκολίες στην υλοποίηση των ημερίδων από μέρους των δομών, στην έγκαιρη ετοιμασία παραδοτέων και στην ανταπόκριση των διοικητικών απαιτήσεων των προγραμμάτων
 - Γραφειοκρατία, πίεση χρόνου
 - Έλλειψη συνεργασίας από μέρους του σχολείου.
 - Μεγάλες αποστάσεις με τα συνεργαζόμενα ΓΡΑΣΕΠ
 - **Προτάσεις των παρόντων στις ημερίδες για την καλύτερη λειτουργία του θεσμού του ΣΕΠ, τη μεθοδολογία και το περιεχόμενό του, περιλαμβάνουν τα εξής:**
 - Απαιτείται συνεχής και καλύτερη επιμόρφωση και υποστήριξη των **συμβούλων ΣΕΠ** από μεριάς του Π.Ι.
 - **Καλύτερη συνεργασία** στελεχών ΣΕΠ - στελεχών διοίκησης-εκπαιδευτικών και κηδεμόνων
 - Απαιτούνται καλύτερα δομημένα **τεστ ΣΕΠ**
 - Απαιτείται **στήριξη** από το Διευθυντή της σχολικής μονάδας
 - **Να επεκταθεί σε όλο το Λύκειο-ΕΠΑΛ-ΕΠΑΣ ο θεσμός του ΣΕΠ**
 - **Διαδικτυακή πολυμεσική παρουσίαση επαγγελματιών** και σύνδεσης με την εκπαίδευση.
 - **Σύνδεση του ΣΕΠ με την αγορά εργασίας**
 - Να δημιουργηθεί **ξεχωριστός χώρος για την ατομική Συμβουλευτική** με την απαραίτητη υλικοτεχνική υποδομή
 - **Χρήση σύγχρονων μέσων και μεθόδων**, Η/Υ, δίκτυο
 - Απαιτείται **εξ αποστάσεως επιμόρφωση** των στελεχών
 - **Επέκταση του θεσμού ΣΕΠ στο Δημοτικό και αύξηση των ωρών ΣΕΠ** σε Γυμνάσια και Λύκεια
 - **Συνεχής αναβάθμιση σχετικών Ιστοσελίδων**
 - Απαιτούνται βάσεις δεδομένων πληροφόρησης
 - Να δημιουργηθούν **περισσότερες θέσεις στα ΓΡΑΣΕΠ** με οικονομική στήριξη των υπευθύνων
 - **Συνεργασία Συμβούλου ΣΕΠ, παιδιών, γονιών και σχολείου, κλπ.**

Συμπερασματικά, πέρα από την υλοποίηση του παρόντος Έργου, τα σχόλια και οι προτάσεις μπορούν να αποκωδικοποιηθούν και να οδηγήσουν σε γενικότερες προτάσεις για:

- Επιμόρφωση των στελεχών των δομών ΓΡΑΣΕΠ και ΚΕΣΥΠ στο αντικείμενό τους, με αξιοποίηση νέων Τεχνολογιών και εφαρμογή κατάλληλων εργαλείων-τεστ.
- Αναμόρφωση και εκσυγχρονισμό της μεθοδολογίας και του εκπαιδευτικού υλικού του ΣΕΠ
- Επιμόρφωση των στελεχών των δομών αλλά και των στελεχών της εκπαίδευσης(διευθυντών σχολικών μονάδων κλπ) σχετικά με τις διαδικασίες υλοποίησης ευρωπαϊκών προγραμμάτων ΕΠΕΑΕΚ- ΕΣΠΑ
- Ενημέρωση της Διοίκησης (Διευθυντές- Προϊστάμενοι) για την υλοποίηση προγραμμάτων και δέσμευση των σχολικών μονάδων για παροχή υποστήριξης
- Ενίσχυση της υλικοτεχνικής υποδομής των δομών ΓΡΑΣΕΠ και ΚΕΣΥΠ.

«Ανάπτυξη ειδικού επιμορφωτικού υλικού για την επιμόρφωση Συμβούλων Συμβουλευτικής & Επαγγελματικού Προσανατολισμού»

Το Πρόγραμμα επιμόρφωσης με τίτλο «Συμβουλευτικοί Ορίζοντες για το Σχολικό Προσανατολισμό – ΣΟΣ Προσανατολισμός», που υλοποιήθηκε από το Πάντειο Πανεπιστήμιο, στο πλαίσιο της παρούσας Κατηγορίας πράξης **περατώθηκε με επιτυχία**. Τόσο στο επίπεδο της δομής του (520 διδακτικές ώρες που συμπεριλαμβάνουν 200 ώρες θεωρητικής επιμόρφωσης, 200 ώρες βιωματικής επιμόρφωσης και 120 ώρες πρακτικής άσκησης), όσο και στο επίπεδο των εκπαιδευτικών διαδικασιών (καινοτόμο θεωρητικό υλικό 1.000 περίπου σελίδων που εκπονήθηκε εξ ολοκλήρου από εξειδικευμένους επιστήμονες, διεπιστημονική προσέγγιση του ΣΕΠ και της Συμβουλευτικής, κεντρικός και ουσιαστικός έλεγχος των επιμορφωτικών διαδικασιών από το Πάντειο Πανεπιστήμιο καθ' όλο το διάστημα των δια ζώσης και εξ αποστάσεως φάσεων της επιμόρφωσης κλπ.), το Πρόγραμμα ΣΟΣ – Προσανατολισμός αποτελεί **μια πιλοτική επιμορφωτική ενέργεια**. Παρά τις όποιες, οργανωτικού τύπου δυσκολίες που αντιμετώπισε κατά το διάστημα της προετοιμασίας του και της διεξαγωγής του, το Πρόγραμμα, με τη στήριξη της ακαδημαϊκής κοινότητας και της Επιτροπής Ερευνών του Παντείου Πανεπιστημίου, μπόρεσε να ανταποκριθεί με απόλυτη επιτυχία στους στόχους **α)** της επεξεργασίας ενός καινοτόμου επιμορφωτικού υλικού για τον ΣΕΠ και τη Συμβουλευτική και **β)** της πιλοτικής τεκμηρίωσης της αποτελεσματικότητας του παραπάνω υλικού στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών – Συμβούλων ΣΕΠ.⁹

Η πρώτη φάση διεξαγωγής του επιμορφωτικού σεμιναρίου ΣΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ έλαβε χώρα στη Γλυφάδα από 18-23 Φεβρουαρίου 2008. Συμμετείχαν εκπαιδευτικοί από όλοι την Ελλάδα καθώς και στελέχη του Παντείου Πανεπιστημίου, του Υπουργείου Παιδείας και Εθνικών Θρησκευμάτων και του

⁹Πηγή: Τελική Έκθεση Αξιολόγησης του Προγράμματος ΣΟΣ – ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

Παιδαγωγικού Ινστιτούτου¹⁰. Από αυτούς 34,7% ήταν άντρες και 65,3% γυναίκες, από τους οποίους 18,5% ήταν από την Αττική, 43,9% από την επαρχία και 37,6% δεν απάντησε. Το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετεχόντων ήταν φύλου θηλυκού, μάλιστα σε ποσοστό σχεδόν διπλάσιο εκείνου του αρσενικού, ενώ η προέλευσή τους ήταν κυρίως από την επαρχία σε ποσοστό διπλάσιο από τους συμμετέχοντες που δήλωσαν ως επαγγελματική έδρα την Αττική.

Βάσει της αξιολόγησης που διεξήχθει στο πλαίσιο της Α΄ φάσης του προγράμματος, συμπεραίνονται τα ακόλουθα:

- Στο ερώτημα για την αξιολόγηση της επιστημονικής κατάρτισης, το μεγαλύτερο ποσοστό (**31,2%**) δηλώνει ότι τα σεμινάρια ήταν πολύ καλά, ενώ μόλις το 2,1% θεωρεί ότι ήταν κακά.
- Στο ερώτημα για την αξιολόγηση της οργάνωσης, παρά τα προβλήματα που δημιουργήθηκαν λόγω κακών καιρικών συνθηκών, εκφράζεται καλή άποψη από το **31%**, ενώ μόλις ένα μικρό ποσοστό (**0,5%**) εκφράζει δυσαρέσκεια.
- Στο ερώτημα για την σίτιση απέφυγε να απαντήσει το **26,7%**, ενώ η πλειοψηφία (17,2%) θεωρεί ότι ήταν πολύ καλή.
- Στο ερώτημα για την φιλοξενία, δεν απάντησε ένα πολύ μικρό ποσοστό (0,5%) ενώ η πλειοψηφία (**28,3%**) δήλωσε μέτρια ικανοποίηση.
- Τέλος για τις συνεδριακές εγκαταστάσεις¹¹ η πλειοψηφία (**41,5%**) έδειξε μεγάλη ικανοποίηση, σε αντίθεση με ένα μικρό ποσοστό (**0,3%**) που δήλωσε δυσαρέσκεια.

Η δεύτερη φάση του προγράμματος ΣΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ διεξήχθη εξ αποστάσεως από 1 Μαρτίου έως 10 Μαΐου 2008. Για τις ανάγκες αυτής της φάσης δημιουργήθηκε ηλεκτρονική πλατφόρμα¹² στην οποία αναρτήθηκε θεωρητικό υλικό και σημειώσεις που σχετίζονταν με τα επιμέρους θέματα των σεμιναρίων, ανακοινώνονταν ζητήματα διοικητικής φύσεως και κυρίως υπήρχε επικοινωνία των συμμετεχόντων με μια ομάδα εποπτών που επέβλεπαν τις εργασίες που έκαναν οι συμμετέχοντες, ενώ υπήρχε και ειδική ενότητα όπου οι συμμετέχοντες μπορούσαν να συζητούν ελεύθερα μεταξύ τους όποιο θέμα επιθυμούσαν.

Βάσει της αξιολόγησης που διεξήχθει στο πλαίσιο της Β΄ φάσης του προγράμματος, συμπεραίνονται τα ακόλουθα:

- Στο ερώτημα για την **επάρκεια του θεωρητικού υλικού** το μεγαλύτερο ποσοστό δήλωσε ότι το θεώρησε **άριστο**.
- Το προαναφερθέν ερώτημα συμπληρωνόταν από 2 υποερωτήματα όπου οι συμμετέχοντες έπρεπε να καταδείξουν **τα 3 καλύτερα και τα 3 χειρότερα κείμενα**. Σε αυτά τα ερωτήματα το μεγαλύτερο ποσοστό απέφυγε να απαντήσει

¹⁰ Πρέπει να σημειωθεί ότι στις 18 Φεβρουαρίου υπήρξαν ακραία καιρικά φαινόμενα σε όλη την Ελλάδα (χιονοπτώσεις και πολύ χαμηλές θερμοκρασίες) με αποτέλεσμα να αναβληθούν τα σεμινάρια της πρώτης μέρας λόγω αδυναμίας να βρισκονται στο χώρο των σεμιναρίων τόσο οι συμμετέχοντες όσο και οι επιμορφωτές. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να δημιουργηθούν διάφορα οργανωτικά προβλήματα.

¹¹ Τα σεμινάρια διεξήχθησαν στο Συνεδριακό Χώρο του Μορφωτικού Ιδρύματος της Εθνικής Τράπεζας στην Γλυφάδα.

¹² Ηλεκτρονική διεύθυνση πλατφόρμας: <http://noc.panteion.gr/sos>

γράφοντας ότι δεν μπορούν να κάνουν τέτοια αξιολόγηση αφού όλο το υλικό ήταν αξιόλογο.

- Στο ερώτημα για την ανταπόκριση των εποπτών το μεγαλύτερο ποσοστό θεώρησε ότι ήταν **άριστο**.
- Και αυτό το ερώτημα συμπληρωνόταν από 2 υποερωτήματα όπου οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να καταδείξουν **τους 3 καλύτερους και 3 χειρότερους επόπτες**. Και σε αυτά τα ερωτήματα το μεγαλύτερο ποσοστό απέφυγε να απαντήσει γράφοντας ότι είναι δύσκολο να εκφέρουν γνώμη για όλους αφού η συνεργασία τους ήταν με συγκεκριμένους επόπτες και όχι με όλους.
- Στο ερώτημα για την **επάρκεια του επιπλέον εκπαιδευτικού υλικού** που αναρτήθηκε στην πλατφόρμα το μεγαλύτερο ποσοστό δηλώνει ότι ήταν **άριστο**.
- Στο ερώτημα για την **επάρκεια της πλατφόρμας** το μεγαλύτερο ποσοστό δηλώνει ότι ήταν **καλό**.
- Στο ερώτημα για τη **διοικητική στήριξη** του υποέργου το μεγαλύτερο ποσοστό δηλώνει ότι ήταν **άριστο**.
- Τέλος, στο ερώτημα για την **τεχνική υποστήριξη** το μεγαλύτερο ποσοστό δηλώνει ότι ήταν **καλό**.
- Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα **σχόλια** των συμμετεχόντων. Αν και ένα μεγάλο μέρος (25%) περίπου δεν έκανε κανένα σχόλιο, οι απαντήσεις των υπολοίπων μπορούν να χωριστούν στις εξής κατηγορίες:
 - ✓ μεγάλα τεχνικά προβλήματα
 - ✓ άγχος για την συμπλήρωση των 150 ωρών
 - ✓ πολύ καλή οργάνωση
 - ✓ ευχαριστίες για την δυνατότητα συμμετοχής
 - ✓ ικανοποίηση από την ανταπόκριση των εποπτών
 - ✓ ικανοποίηση από την ανταπόκριση της ομάδας διαχείρισης του έργου
 - ✓ αρνητικά σχόλια για την Α φάση του προγράμματος στη Γλυφάδα (κακή διατροφή, κακή διαμονή κλπ).

«Εφαρμογή προγραμμάτων Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού σε εκπαιδευτικές μονάδες»

- Το Πρόγραμμα περατώθηκε με επιτυχία σύμφωνα με το προβλεπόμενο ΤΔΕ/Υ. Ιδιαίτερα σημαντική ήταν η συμμετοχή μαθητών Ειδικών κοινωνικών ομάδων όπως μειονοτήτων, παιδιών με χαμηλή επίδοση και νοητική υστέρηση.
- Ιδιαίτερη ικανοποίηση εξέφρασαν όλοι οι μαθητές και ιδιαίτερα οι μαθητές των Ειδικών Σχολείων από την συνεργασία τους με τον Ειδικό Συμβουλευτικής στην ατομική και ομαδική συμβουλευτική που πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια του Δικτύου. Παράλληλα εξέφρασαν την μόνιμη ανάγκη τους για την ύπαρξη συμβούλου / ψυχολόγου στο σχολείο για απόκτηση αυτογνωσίας, την εαυτοαξιολόγησή τους και την ενίσχυση της αυτοεκτίμησής τους.

Για την βελτίωση των δράσεων της πράξης θα μπορούσαν να εξεταστούν τα παρακάτω:

- Θα πρέπει να υπάρχει μέριμνα για καλύτερο συντονισμό Τελικού Δικαιούχου και Φορέα Λειτουργίας, ώστε οι απαραίτητες Αποφάσεις να υπογράφονται έγκαιρα.
- Ο σχεδιασμός του έργου με τον ορισμό Ειδικών Συντελεστών (Συντονιστή, Ειδικό Συμβουλευτικής, Σύμβουλο Δικτύου κλπ) σε κάθε Δίκτυο ήταν επιτυχής και συνέβαλε σημαντικά στην επίτευξη των στόχων του προγράμματος, αλλά προκύπτει αναγκαιότητα σαφέστερου προσδιορισμού των ρόλων τους.
- Η πιλοτική εφαρμογή ήταν ουσιαστική, διότι μετά την αξιολόγησή της έγιναν διορθωτικές παρεμβάσεις στις επόμενες εφαρμογές.
- Στις απομακρυσμένες περιοχές η απόσταση δημιουργεί πρόβλημα στις συναντήσεις των σχολείων του Δικτύου. Προς αυτή την κατεύθυνση της άμεσης επικοινωνίας θα βοηθούσε η οργάνωση συνεργασιών μέσω τηλεδιάσκεψης.
- Η υλοποίηση των προγραμμάτων θα ήταν προτιμότερο να είναι εντός ωραρίου σχολείου.
- Είναι σημαντική η επαφή και η συνεργασία των παιδιών με νοητική στέρση και των υγιών παιδιών, η οποία επηρεάζει θετικά και τις δυο πλευρές των παιδιών και μειώνεται ο φόβος του διαφορετικού με την συχνή επικοινωνία.
- Υπήρχε ενεργή συμμετοχή των μαθητών στην παρουσίαση των εργασιών τους και στο βιωματικό με θεατρικό μέρος και συνεντεύξεις.
- Οι επιμέρους οδηγίες Διαχείρισης που στέλνονται μέσω Δικτύου Νέστορα, βοηθούν, αλλά θα πρέπει να είναι καλύτερα οργανωμένες σε κατηγορίες χωρίς να υπάρχει αντίφαση στον Οδηγό Διαχείρισης και στις αναρτημένες Οδηγίες στο Νέστορα.
- Θα πρέπει να βελτιωθεί ο χρόνος αποπληρωμής των δαπανών του Δικτύου από το ΠΙ.
- Είναι απαραίτητο να υπάρχει σχετική ευελιξία στην ανακατανομή των π/υ των κωδικών δαπανών και θα ήταν χρήσιμο να δίνονται περισσότερα χρήματα για μετακινήσεις εκτός Νομού.
- Είναι απαραίτητος ένας καλύτερος συγχρονισμός και συντονισμός των συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων, έτσι ώστε να μην υλοποιούνται παράλληλα πολλές δράσεις και να μπορούν τα στελέχη ΣΕΠ να ανταποκριθούν.
- Τα στελέχη των Δικτύων παρατήρησαν ότι η συνεργασία της ομάδας έργου με τους συντελεστές του κάθε Δικτύου, συνετέλεσε στην επιτυχία των στόχων των Δικτύων. Είναι σημαντική και η φυσική παρουσία των μελών της ομάδας έργου με επιτόπιες επισκέψεις.

Τα προβλήματα που δυσκόλεψαν την υλοποίηση του έργου ήταν:

- Η μη έγκαιρη υπογραφή των απαραίτητων αποφάσεων για την υλοποίηση του φυσικού αντικείμενου του έργου το οποίο παρουσίασε καθυστέρηση και χρειάστηκε να παραταθεί κατά ενάμιση έτος προκειμένου να ολοκληρωθεί επιτυχώς.
- Το ποσοστό απορρόφησης του οικονομικού αντικείμενου παρουσίασε υστέρηση σε σχέση με την υλοποίηση του φυσικού αντικείμενου λόγω της

πολυπλοκότητας του έργου που υλοποιούνταν σε όλη τη χώρα με τη συμμετοχή χιλιάδων μαθητών και σχολικών μονάδων/ εκπαιδευτικών. Ως εκ τούτου ο Ειδικός Λογαριασμός του ΠΙ δυσκολεύτηκε στην αποπληρωμή των δαπανών, διότι εφάρμοσε παράλληλα και χρονοβόρα διοικητική διαδικασία.

- Ο Οδηγός Εφαρμογής και Διαχείρισης του έργου καθυστερούσε να τροποποιηθεί με βάση το ισχύον ΤΔΕ/Υ με αποτέλεσμα να δημιουργείται σύγχυση στα στελέχη ΣΕΠ για την υλοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου.

Συμπερασματικά παρατηρούνται τα ακόλουθα:

⇒ Δυνατά Σημεία της Ενέργειας 2.4.1.

- ✓ Η σύσταση (στο πλαίσιο του ΚΠΣ Ι), λειτουργία και ενίσχυση του **ΕΚΕΠ**, μέσω της ηλεκτρονικής σύνδεσής του με όλα τα δίκτυα πληροφοριών που λειτουργούν σήμερα και υποστηρίζουν τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό (*Στατιστική Υπηρεσία, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, ΚΕΣΥΠ, Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης, κτλ*) στην Ελλάδα και στην Ευρωπαϊκή Ένωση (*πχ Ploteus II*).
- ✓ Η **ύπαρξη στρατηγικού σχεδιασμού του ΕΚΕΠ** (*Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης περιόδου 2007-2013*).
- ✓ Η **ενίσχυση των υφιστάμενων και η σύσταση νέων ΚΕΣΥΠ και ΓΡΑΣΕΠ**, τα οποία προσφέρουν αξιόλογες υπηρεσίες σε μαθητές, γονείς και εκπαιδευτικούς, καθώς και στο ευρύτερο κοινό.
- ✓ Η **αναβάθμιση του ΚΕΣΥΠ του ΠΙ**, το οποίο έχει εκπονήσει υποστηρικτικό υλικό επαγγελματικού προσανατολισμού για όλα τα στελέχη των ΚΕΣΥΠ της χώρας.
- ✓ Η **μεγάλη αποδοχή των προγραμμάτων ΣΕΠ** από εκπαιδευτικούς, γονείς και μαθητές/τριες καταδεικνύει την αποδοχή, καταξίωση και αναγκαιότητα του θεσμού.
- ✓ Η **ανάπτυξη υποστηρικτικού- έντυπου και ηλεκτρονικού -υλικού για την εφαρμογή της Συμβουλευτικής και του Επαγγελματικού Προσανατολισμού**.
- ✓ Η **εκπόνηση μιας σειράς σημαντικών μελετών/ερευνών** αναφορικά με τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές προτιμήσεις και επιλογές των μαθητών/τριων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και την μετέπειτα εκπαιδευτική/επαγγελματική τους διαδρομή.
- ✓ Η **επιμόρφωση των υπευθύνων Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού και εκπαιδευτικών** στη Συμβουλευτική και τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό έχει πολλαπλές θετικές επιπτώσεις στην ανάπτυξη του θεσμού και στην καλύτερη εφαρμογή του στα σχολεία.
- ✓ Η επιτυχής έκβαση του Προγράμματος επιμόρφωσης με τίτλο «**Συμβουλευτικοί Ορίζοντες για το Σχολικό Προσανατολισμό – ΣΟΣ Προσανατολισμός**» διαμορφώνει ένα **νέο δυναμικό πλαίσιο αναφοράς για τον ποιοτικό συγκερασμό των Νέων Τεχνολογιών με το θεσμό του ΣΕΠ**,

είτε σε επίπεδο επιμόρφωσης στελεχών, είτε σε επίπεδο ευρύτερης εφαρμογής του.

⇒ **Αδύνατα Σημεία**

- ✓ Η **ανεπαρκής στελέχωση του ΕΚΕΠ**: η ποιοτική ενίσχυση των δράσεων του ΕΚΕΠ μέσω του, προϋποθέτει και την περαιτέρω στελέχωση του φορέα με εξειδικευμένο προσωπικό. Ο σημερινός αριθμός στελεχών του Ε.Κ.Ε.Π. (20 στελέχη εκ των οποίων τα 9 μόνο ασχολούνται με τις επιστημονικές δραστηριότητες του Κέντρου) δεν επαρκεί για να υποστηρίξει αποτελεσματικά την αποστολή του φορέα, ενώ παράλληλα επισημαίνεται ότι η προβλεπόμενη πλήρης στελέχωση του είναι 68 άτομα.¹³
- ✓ Η έλλειψη ενός ενιαίου συστήματος πιστοποίησης των γνώσεων και δεξιοτήτων των στελεχών Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού
- ✓ Το περιορισμένο χρονικό πλαίσιο εφαρμογής των προγραμμάτων ΣΕΠ στα σχολεία
- ✓ Η διαρκής ανάγκη επιμόρφωσης και δικτύωσης των στελεχών και των Υπευθύνων ΣΕΠ, η οποία υπογραμμίζει την **ανάγκη για θέσπιση ενός ευέλικτου και διαδραστικού εκπαιδευτικού πλαισίου**, το οποίο αφενός θα παρέχει τη δυνατότητα σε όλους/ες όσοι/ες ασχολούνται με το ΣΕΠ να ενημερώνονται/επιμορφώνονται διαρκώς και αφετέρου θα αποτελέσει το μέσο για ανταλλαγή απόψεων, εμπειριών και γνώσεων με στόχο την ανάπτυξη και προαγωγή του ΣΕΠ.
- ✓ Απαιτείται η **παραγωγή νέου συμπληρωματικού εκπαιδευτικού και πληροφοριακού υλικού**, ιδιαίτερα στους τομείς των επαγγελματικών μονογραφιών, των νέων ευκαιριών που προσφέρονται στους νέους, των προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης και της άτυπης εκπαίδευσης. Ακόμη μεγαλύτερη είναι η ανάγκη παροχής συστηματικότερων πληροφοριών στους νέους, κυρίως, για τις εξελίξεις στην οικονομία και παραγωγή και ειδικότερα για τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.
- ✓ Η μη ολοκλήρωση του έργου που αφορούσε στην αναβάθμιση του ΚΕΣΥΠ του ΥΠΕΠΘ.
- ✓ Η μη ολοκλήρωση του έργου που αφορούσε στην επιμόρφωση βραχείας διάρκειας σε 11 θεματικά αντικείμενα για αναβάθμιση των γνώσεων ήδη επιμορφωμένων στελεχών ΣΕΠ

Σημειώνεται ότι τα ισχυρά και αδύνατα σημεία που παρατηρήθηκαν κατά την υλοποίηση των Κατηγοριών Πράξης της Ενέργειας 2.4.1, αποτελούν οδηγό προσέγγισης αυτών των κατηγοριών πράξης για το νέο ΕΠ Πρόγραμμα για την Εκπαίδευση της νέας Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013.

¹³ Πηγή: Στρατηγικό Πλαίσιο Ανάπτυξης Ε.Κ.Ε.Π. 2007 – 2010, Φεβρουάριος 2007 (σελ. 99)

9.3. Προτάσεις για υλοποίηση της δράσης στο ΕΠ ΕΔΒΜ 2007-2013

Από την προηγηθείσα παρουσίαση της υλοποίησης της ενέργειας και τα αξιολογικά στοιχεία που προέκυψαν διατυπώνονται στη συνέχεια ορισμένες προτάσεις για τη βελτίωση των δράσεων που προβλέπονται να υλοποιηθούν στο Ε.Π. «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση». Οι εν λόγω προτάσεις αφορούν τα ακόλουθα τέσσερα (4) επίπεδα παρέμβασης:

- A.** σε επίπεδο Θεσμών/ Φορέων,
- B.** σε επίπεδο στελεχών,
- Γ.** σε επίπεδο εφαρμογής, και
- Δ.** σε επίπεδο αξιολόγησης.

Ειδικότερα οι προτάσεις συνίστανται στα εξής:

A. Σε επίπεδο Θεσμών/ Φορέων:

1. Καθορισμός Ενιαίου Εθνικού Συστήματος Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού για όλα τα πεδία εφαρμογής του θεσμού στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, με στόχο το συντονισμό και τη βελτιστοποίηση των παρεχομένων υπηρεσιών Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού. Η δράση αυτή είναι συμβατή με το θεσμικό ρόλο του Ε.Κ.Ε.Π. και τους στόχους του στο πλαίσιο του επιτελικού του ρόλου για τη διαχείριση του Συστήματος Σ6 του Εθνικού Συστήματος Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση (Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α.).
2. Δικτύωση των φορέων Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού σε εθνικό και τοπικό επίπεδο και σύνδεση της εκπαίδευσης και κατάρτισης με την απασχόληση.
3. Σχεδιασμός και εφαρμογή εθνικού δικτύου ενημέρωσης και πληροφόρησης όλων των ενδιαφερομένων φορέων, στελεχών Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού και προσώπων σε θέματα κινητικότητας και σύνδεσης της εκπαίδευσης / κατάρτισης με την αγορά εργασίας.
4. Ενίσχυση της υποδομής και του ανθρώπινου δυναμικού του Εθνικού Κέντρου Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.Ε.Π.)
5. Αναβάθμιση ΚΕΣΥΠ του ΥΠΕΠΘ, ώστε να είναι σε θέση να υποστηρίξει τα αποκεντρωμένα ΚΕΣΥΠ, ΓΡΑΣΕΠ και ΓΡΑΣΥ.

B. Σε επίπεδο στελεχών:

1. Δημιουργία πρότυπων εκπαιδευτικών προγραμμάτων στελεχών Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού, τα οποία θα βασίζονται σε ανάλογο πιστοποιημένο επαγγελματικό περίγραμμα της εν λόγω ειδικότητας, για αξιοποίηση από κάθε φορέα που δραστηριοποιείται στην επιμόρφωση με στόχο τη διευκόλυνση του ελέγχου, τη δημιουργία ενιαίου πλαισίου απαραίτητων γνώσεων και δεξιοτήτων των στελεχών Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού και τη διασφάλιση της ποιότητας των σχετικών δράσεων.
2. Εκπόνηση και κατοχύρωση του Εθνικού Κώδικα Δεοντολογίας στην παροχή υπηρεσιών Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα και τις ιδιαιτερότητες και ανάγκες της χώρας μας, θα καλύψει

μια ευρέως διαπιστωμένη ανάγκη και θα συμβάλει στην ποιοτική αναβάθμιση του θεσμού ΣΥ.Ε.Π. Η εκπόνησή του είναι αναγκαία, γιατί εξασφαλίζει ένα πλαίσιο αναφοράς, αφενός για το Σύμβουλο στην παροχή των υπηρεσιών ΣΥ.Ε.Π. και αφετέρου, για τον εντοπισμό περιπτώσεων κακής άσκησης του επαγγέλματος, διευκολύνοντας τις διαδικασίες αξιολόγησης και ελέγχου.

3. Σχεδιασμός συστήματος πιστοποίησης των στελεχών Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού, με στόχο τη διασφάλιση ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.
4. Οι αποκτηθείσες γνώσεις και οι δεξιότητες των στελεχών Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού είναι αναγκαίο να συμπληρώνονται και να επικαιροποιούνται με την παρακολούθηση επιμορφωτικών προγραμμάτων στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης και σύμφωνα με τη διαδικασία πιστοποίησης.
5. Εκπόνηση – συλλογή και διάχυση υποστηρικτικού υλικού και εργαλείων για το έργο των στελεχών Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού σε έντυπη ή/και ηλεκτρονική μορφή.
6. Ανάπτυξη πληροφοριακού συστήματος εξ αποστάσεως ή/και τηλεκπαίδευσης επιμόρφωσης των στελεχών Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού.
7. Θέσπιση εξειδικευμένου μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών για στελέχη Συμβουλευτικής και του Επαγγελματικού Προσανατολισμού υπό την αιγίδα του ΕΚΕΠ και του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

Γ. Σε επίπεδο εφαρμογής:

1. Επανασχεδιασμός και επέκταση του θεσμού της Συμβουλευτικής και του Επαγγελματικού Προσανατολισμού στη πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια εκπαίδευση (συμπεριλαμβανομένου και των Επαγγελματικών Λυκείων) και την αρχική επαγγελματική κατάρτιση για τη βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητάς του.
2. Καθιέρωση βιογραφικού δελτίου μαθητή και προώθηση της ατομικής συμβουλευτικής, της ψυχολογικής στήριξης και του επαγγελματικού προσανατολισμού των εφήβων με έμφαση στη διάσταση του φύλου και της άρσης αρνητικών στερεοτύπων για την γυναικεία απασχόληση, βοηθώντας τους έτσι να προσανατολιστούν στη ζωή προχωρώντας σε λιγότερο παραδοσιακές επιλογές, ώστε να αντιμετωπίσουν ρεαλιστικότερα τα προβλήματα που οφείλονται στον τρόπο με τον οποίο διαμορφώνονται οι ταυτότητες φύλου στην κοινωνία .
3. Παραγωγή ενημερωτικού υλικού (σε έντυπη ή/και ηλεκτρονική μορφή) για μαθητές/τριες πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και σπουδαστές/στρίες αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης αναφορικά με θέματα συμβουλευτικής στήριξης και επαγγελματικού προσανατολισμού (*οικογενειακές σχέσεις, προσωπική ανάπτυξη, επιλογή σπουδών/ επαγγέλματος κλπ*).
4. Ανάπτυξη εξειδικευμένων ψυχομετρικών εργαλείων σε κοινή μεθοδολογική βάση και σταθμισμένα στον ελληνικό πληθυσμό για την παροχή ολοκληρωμένου επαγγελματικού προσανατολισμού σε μαθητές/τριες πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και σπουδαστές/στρίες αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης.

5. Θεσμοθέτηση των πολιτικών ενίσχυσης της παροχής υπηρεσιών Συμβουλευτικής και του Επαγγελματικού Προσανατολισμού.

Δ. Σε επίπεδο αξιολόγησης:

1. Ανάπτυξη συστήματος αποτίμησης αποτελεσματικότητας της Συμβουλευτικής και του Επαγγελματικού Προσανατολισμού σε επίπεδο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης.

Ενδεικτικός Τελικός Δικαιούχος: Εθνικό Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΚΕΠ).

10.Αξιολογικό Δελτίο ενέργειας Πρακτικής Άσκησης

10.1. Σύντομη περιγραφή της δράσης

10.1.1.Διοικητικά στοιχεία υλοποίησης

Το έργο της πρακτικής άσκησης υλοποιήθηκε σε τρεις φάσεις ως ακολούθως:

Α Φάση

Η πρώτη φάση της ενέργειας αφορούσε την περίοδο 01/01/2000 έως και 31/08/2001. Κατά την πρώτη φάση Υλοποίησης των Προγραμμάτων Πρακτικής Άσκησης εντάχθηκαν 17 έργα από Πανεπιστήμια με 102 Υποέργα και 13 έργα από τα ΤΕΙ με 55 Υποέργα προϋπολογισμού. Η Α Φάση ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο του 2001. Η α φάση υλοποιήθηκε κατόπιν της πρόσκλησης με αρ. πρ. 1071/3-8-2001 για την κατηγορία πράξεων 2.4.2.α, ενδεικτικού προϋπολογισμού 8.460.748 €

Β Φάση

Η δεύτερη φάση της ενέργειας αφορούσε την περίοδο από 01/09/2001 έως και 31/12/2004. Κατά τη Β Φάση, εντάχθηκαν 17 έργα από Πανεπιστήμια με 149 υποέργα συνολικού Προϋπολογισμού €10.315.281 και 15 Έργα από τα ΤΕΙ, με 120 υποέργα συνολικού προϋπολογισμού €7.072.696. Η συνολική απορρόφηση των Έργων είναι 82% για τα ΑΕΙ και 85.45% για τα ΤΕΙ. Η β φάση υλοποιήθηκε κατόπιν της πρόσκλησης με αρ. πρ. 1813/8-10-2001 με τίτλο «ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ», ενδεικτικού προϋπολογισμού 17.371.680 ευρώ. Επιπρόσθετα υπήρξε τροποποίηση της πρόσκλησης αυτής (με την ππ' αρ. πρωτ. 478/21-01-2003 1^η Τροποποίηση) με λήξη του φυσικού αντικείμενου την 31/12/2005

Γ Φάση

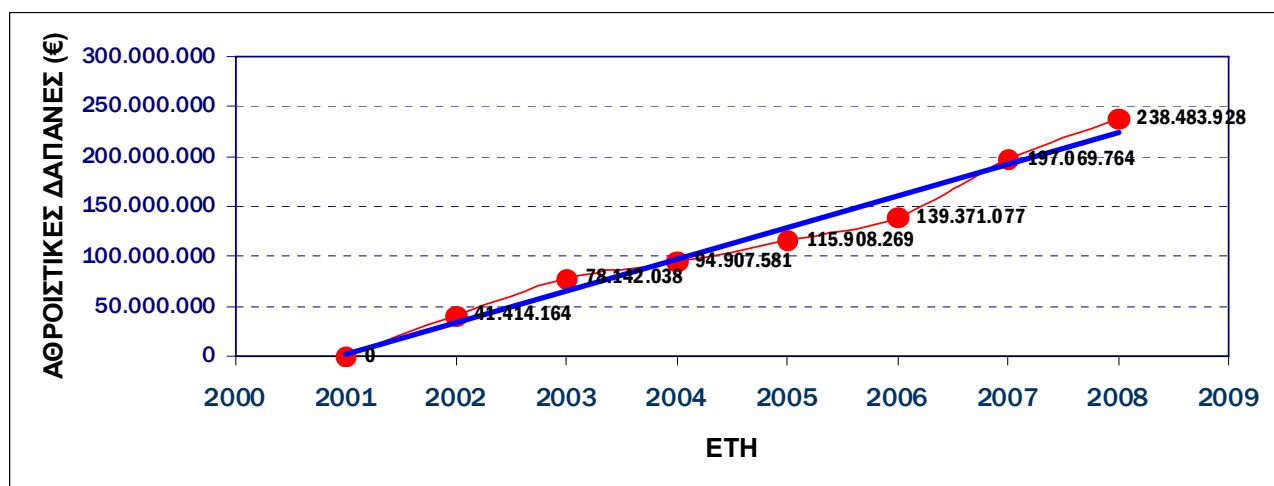
Η τρίτη φάση της ενέργειας αφορούσε την περίοδο από το 2005 και έως τη λήξη εφαρμογής του ΕΠΕΑΕΚ.. Κατά τη Γ Φάση των Προγραμμάτων Πρακτικής Άσκησης εντάχθηκαν 19 έργα από τα Πανεπιστήμια με 183 υποέργα, συνολικού Προϋπολογισμού €16.092.228,5 και 14 έργα από τα ΤΕΙ, με €18.275.200. Η γ φάση υλοποιήθηκε με τις ακόλουθες προσκλήσεις:

- πρόσκλησης με αρ. πρ. 20807/23-11-2004 υπό τον τίτλο «ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ – Γ' ΦΑΣΗ ενδεικτικού προϋπολογισμού 18.000.000 ευρώ, με διάρκεια των Πράξεων από την ημερομηνία Υποβολής αποδεκτού ΤΔΕ/Υ και έως τη λήξη εφαρμογής του Επιχειρησιακού Προγράμματος για δαπάνες που προέρχονται από νομικές δεσμεύσεις και έχουν αναληφθεί / υπογραφεί έως 31/12/2006
- 1^η Τροποποίηση της ως άνω πρόσκλησης (αρ. πρωτ. 1294/1-2-05) ενδεικτικού προϋπολογισμού 34.412.500 ευρώ και με λήξη υλοποίησης του φυσικού αντικείμενου την 31/12/2007

- 2η Τροποποίηση της ως άνω πρόσκλησης (αρ. πρωτ. 28268/10-12-07) ενδεικτικού προϋπολογισμού 45.000.000 ευρώ και με λήξη υλοποίησης την 30-09-2008 για δαπάνες θα προέρχονται από νομικές δεσμεύσεις, οι οποίες θα έχουν αναληφθεί / εγκριθεί εντός των χρονικών ορίων που ορίζονται από την ΕΥΔ ΕΠΕΑΕΚ.

Στον ακόλουθο πίνακα δίδονται ετήσια στοιχεία υλοποίησης των έργων της πρακτικής και στο γράφημα η διαχρονική εξέλιξη των δαπανών έργων της πρακτικής άσκησης

ΕΤΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΩΝ	Π/Υ	ΔΑΠΑΝΕΣ
2001	0	0,00	0,00
2002	95	68.946.550,44	41.414.164,20
2003	60	25.924.947,15	36.727.874,01
2004	61	26.462.747,12	16.765.542,79
2005	62	26.564.747,15	21.000.688,28
2006	90	57.096.572,39	23.462.807,90
2007	178	85.518.469,10	57.698.686,53
2008	95	68.946.550,44	41.414.164,20
ΣΥΝΟΛΟ		359.460.583,79	238.483.927,91

Σχήμα 15: Διαχρονική εξέλιξη αθροιστικών δαπανών έργων πρακτικής άσκησης

10.1.2. Διαδικασία υλοποίησης

Υλοποίηση πρακτικής άσκησης στα ΤΕΙ

Στα ΤΕΙ η πρακτική άσκηση είναι νομικά και θεσμικά κατοχυρωμένη με κάποιες μικρές διαφοροποιήσεις ανά τμήμα. Κάθε τμήμα σχεδιάζει και οργανώνει την πρακτική άσκηση σύμφωνα με το γνωστικό του αντικείμενο.

Σύμφωνα με τον ιδρυτικό νόμο-πλαίσιο των ΤΕΙ. (Ν. 1404/83), η Πρακτική Άσκηση των φοιτητών «αποτελεί μέρος του εκπαιδευτικού έργου και συνεπώς αναπόσπαστο Τμήμα των σπουδών τους», χαρακτηρίζοντας έτσι τη βαρύτητα και τη σημασία που έχει ο θεσμός. Για πρώτη φορά με το νόμο πλαίσιο των ΤΕΙ (Ν. 1404/83) πραγματοποιείται Πρακτική Άσκηση σε θεσμοθετημένες θέσεις τόσο του δημοσίου όσο και του ιδιωτικού τομέα, μετά από σχετικό προγραμματισμό-σχεδιασμό. Επίσης για πρώτη φορά θεσμοθετείται η καταβολή αποζημίωσης στους ασκούμενους σπουδαστές και τους παρέχεται ασφαλιστική κάλυψη έναντι επαγγελματικού κινδύνου, κατά τη διάρκεια της άσκησής τους. Τέλος η Πρακτική Άσκηση είναι εποπτευόμενη από το εκπαιδευτικό προσωπικό των ΑΤΕΙ και διεξάγεται με βάση το προγράμματος Πρακτικής Άσκησης για κάθε ειδικότητα. Ως εκ τούτου, ο προσανατολισμός της Τριτοβάθμιας Τεχνολογικής Εκπαίδευσης δίνει ξεχωριστή σημασία στην Πρακτική Άσκηση των φοιτητών της, συμβάλλοντας άμεσα στη σύνδεση τους με την αγορά εργασίας. Συγκεκριμένα η Πρακτική Άσκηση:

- Είναι υποχρεωτική.
- Έχει εξάμηνη διάρκεια (ημερολογιακό εξάμηνο).
- Διεξάγεται το τελευταίο εξάμηνο των σπουδών.
- Είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την λήψη του πτυχίου.

Η πρακτική άσκηση αποσκοπεί:

- στην ενημέρωση των ασκούμενων για την διάρθρωση και λειτουργία των μονάδων παραγωγής ή υπηρεσιών, για τους κοινωνικούς, οικονομικούς και τεχνολογικούς παράγοντες που επηρεάζουν τις συνθήκες εργασίας, καθώς και στην ενεργό συμμετοχή των ασκούμενων στις διαδικασίες και μεθόδους παραγωγής ή παροχής υπηρεσιών.
- στο συσχετισμό των θεωρητικών και εργαστηριακών γνώσεων που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια των σπουδών με τα προβλήματα των χώρων εφαρμογής.
- στην επαφή των σχολών των ΑΤΕΙ με τους χώρους παραγωγής και εφαρμοσμένης έρευνας για την δημιουργία αμφίδρομης σχέσης μεταξύ τους.

Οι διαδικασίες της πρακτικής άσκησης στα ΤΕΙ μπορούν να χωριστούν σε 4 στάδια και είναι οι εξής:

Α' Στάδιο - Αρχική επικοινωνία –Προετοιμασία (επιχειρήσεις-φοιτητές)

Β' Στάδιο - Επιλογή των σπουδαστών και των επιχειρήσεων

Γ' Στάδιο - Υλοποίηση και παρακολούθηση της πρακτικής άσκησης

Δ' Στάδιο – Ολοκλήρωση-λήξη της πρακτικής άσκησης

Παρακάτω παρουσιάζονται συνοπτικά τα βήματα που ακολουθούνται για το σχεδιασμό και την υλοποίηση της πρακτικής άσκησης.

Α' Στάδιο

Η φάση αυτή έχει διπλό χαρακτήρα γιατί πρέπει να ταυτιστούν οι προσφερόμενες θέσεις πρακτικής των επιχειρήσεων ή των δημόσιων υπηρεσιών και οργανισμών με τους φοιτητές. Έτσι συνεργάζονται η Επιτροπή Πρακτικής με το Γραφείο

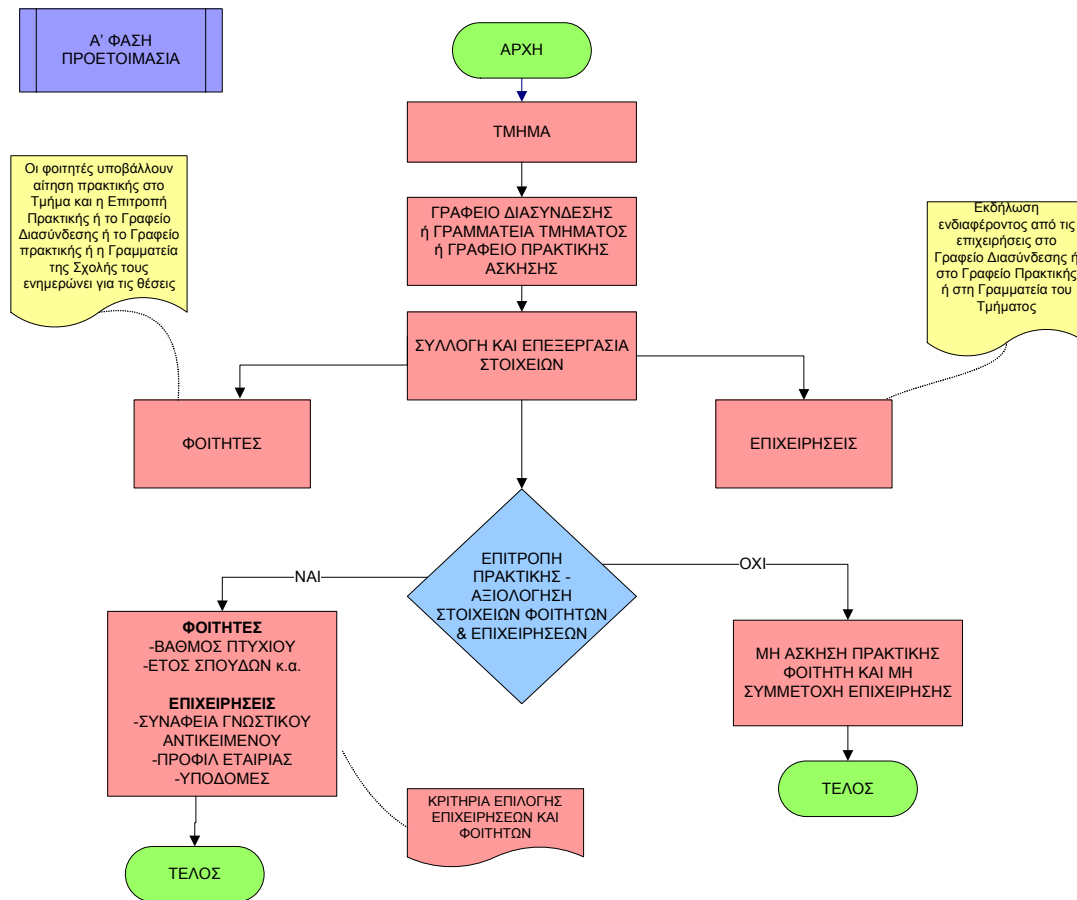
Διασύνδεσης ή με τη Γραμματεία του Τμήματος ή με το Γραφείο Πρακτικής αν και εφόσον υφίσταται για την ανεύρεση επιχειρήσεων με στόχο την τοποθέτηση των σπουδαστών στις αντίστοιχες θέσεις πρακτικής άσκησης.

Τα **βήματα** που ακολουθούνται από τις **επιχειρήσεις** για την ανεύρεση σπουδαστών είναι τα παρακάτω:

- εκδήλωση ενδιαφέροντος των επιχειρήσεων για την απασχόληση σπουδαστών στο Γραφείο Διασύνδεσης ή στη γραμματεία της σχολής ή στο Γραφείο Πρακτικής Άσκησης
- αποστολή έντυπου υλικού (π.χ. εταιρικό προφίλ)
- συμπλήρωση του αντίστοιχου εντύπου για την προσφορά των θέσεων πρακτικής

Τα **βήματα** που ακολουθούνται από τους **σπουδαστές** για την ανεύρεση θέσεων πρακτικής άσκησης είναι τα παρακάτω:

- Αίτηση πρακτικής - δήλωση στο τμήμα με την οποία δηλώνει ο υποψήφιος σπουδαστής μία ή περισσότερες υπηρεσίες ή επιχειρήσεις, στις οποίες ενδιαφέρεται να απασχοληθεί. Οι υποψήφιοι υποβάλλουν στο Τμήμα αίτηση, αν και εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζονται από το αντίστοιχο Τμήμα για την πραγματοποίηση της πρακτικής άσκησης. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι σε κάποιο τμήμα ως προϋπόθεση για την πραγματοποίηση της πρακτικής άσκησης ερμηνεύεται στο να μη χρωστάει ο σπουδαστής μάθημα ειδικότητας, ενώ σε άλλη περίπτωση το να χρωστάει μόνο ένα ή τρία.
- Ενημέρωση από την Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης ή το Γραφείο Διασύνδεσης ή το Γραφείο Πρακτικής ή τη Γραμματεία της Σχολής για τις θέσεις πρακτικής που υπάρχουν στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.

Σχήμα 16: Α' Φάση Πρακτικής Άσκησης - Προετοιμασία

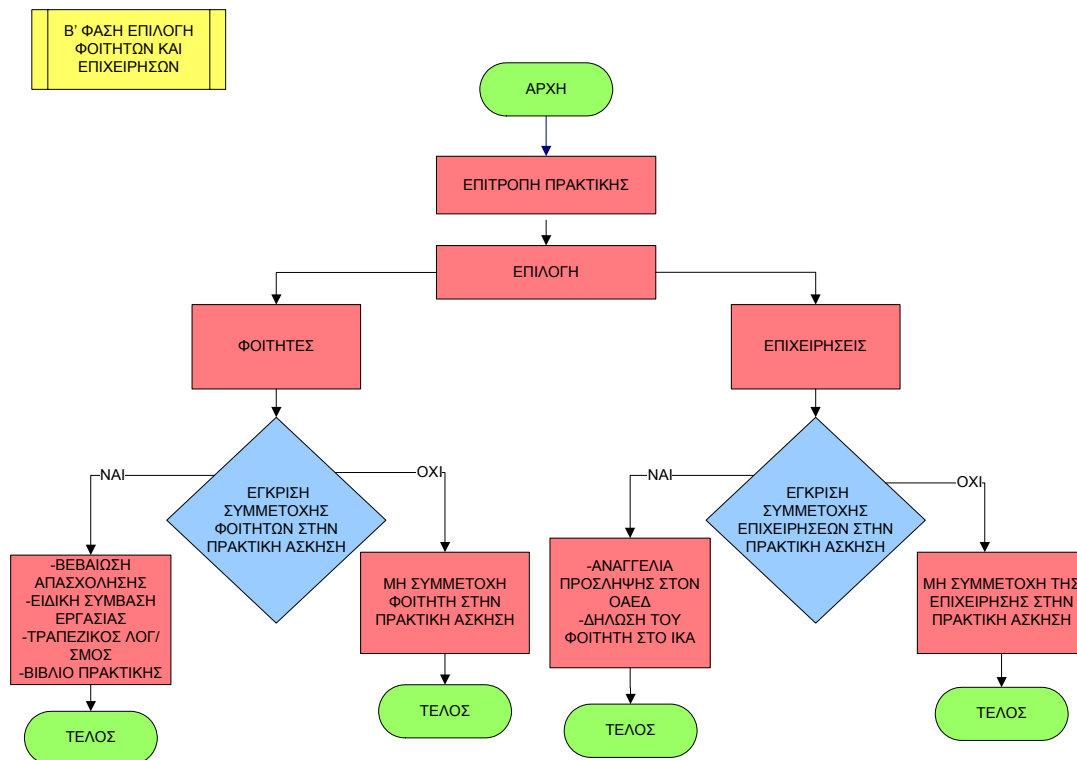
Β' Στάδιο

Στη φάση αυτή πραγματοποιείται η επιλογή των σπουδαστών για τις θέσεις πρακτικής. Η Επιτροπή πρακτικής άσκησης κατανέμει τους σπουδαστές στις υπάρχουσες θέσεις, αφού κατανείμει τις δηλώσεις τους με ενδεικτικά κριτήρια όπως έτος σπουδών, επιτυχή ολοκλήρωση μαθημάτων ειδικότητας κ.α. και στη συνέχεια ανακοινώνει σε κάθε εργοδότη τα ονόματα των σπουδαστών που θα ασκηθούν σ' αυτόν.

Μετά την επιλογή οι σπουδαστές συμπληρώνουν ένα έντυπο «Βεβαίωση απασχόλησης» το οποίο αναγράφει και πιστοποιεί την πρόθεση του εργοδότη να απασχολήσει τον σπουδαστή. Με τη «Βεβαίωση απασχόλησης» και την αίτηση του υποψήφιου σπουδαστή η Επιτροπή Πρακτικής εγκρίνει ή απορρίπτει την αίτηση του σπουδαστή για πρακτική άσκηση.

Σε περίπτωση έγκριση ο σπουδαστής υπογράφει «Ειδική σύμβαση εργασίας» εξάμηνης διάρκειας σε τέσσερα αντίγραφα (εργοδότης, σπουδαστής, ΟΑΕΔ, τμήμα ΑΤΕΙ) ανοίγει τραπεζικό λογαριασμό και τέλος περιλαμβάνει το «Βιβλίο πρακτικής» το οποίο ενημερώνει σε εβδομαδιαία βάση κατά την διάρκεια της πρακτικής. Αν και

εφόσον η πρακτική γίνει σε δημόσιο φορέα δεν απαιτείται «Ειδική σύμβαση εργασίας». Στη συνέχεια ο εργοδότης οφείλει εντός οκτώ (8) ημερών να δηλώσει την πρόσληψη στον ΟΑΕΔ. Επίσης δηλώνει τον ασκούμενο στο ΙΚΑ

Σχήμα 17: Β' Φάση επιλογή φοιτητών και επιχειρήσεων

Γ' Στάδιο

Η διοίκηση των φορέων στους οποίους ασκούνται σπουδαστές, υποχρεούται, στο πλαίσιο της κοινωνικής τους αποστολής, να συμβάλει κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο στην αρτιότερη εκπαίδευση των ασκουμένων. Για το σκοπό αυτό ορίζει έναν εργασιακό υπεύθυνο –επιβλέποντα, απόφοιτο ΑΤΕΙ ή Πανεπιστημίου ή ανώτερης σχολής συναφούς ειδικότητας με αυτή των ασκουμένων και με επαρκή εμπειρία στον εργασιακό του χώρο, ο οποίος:

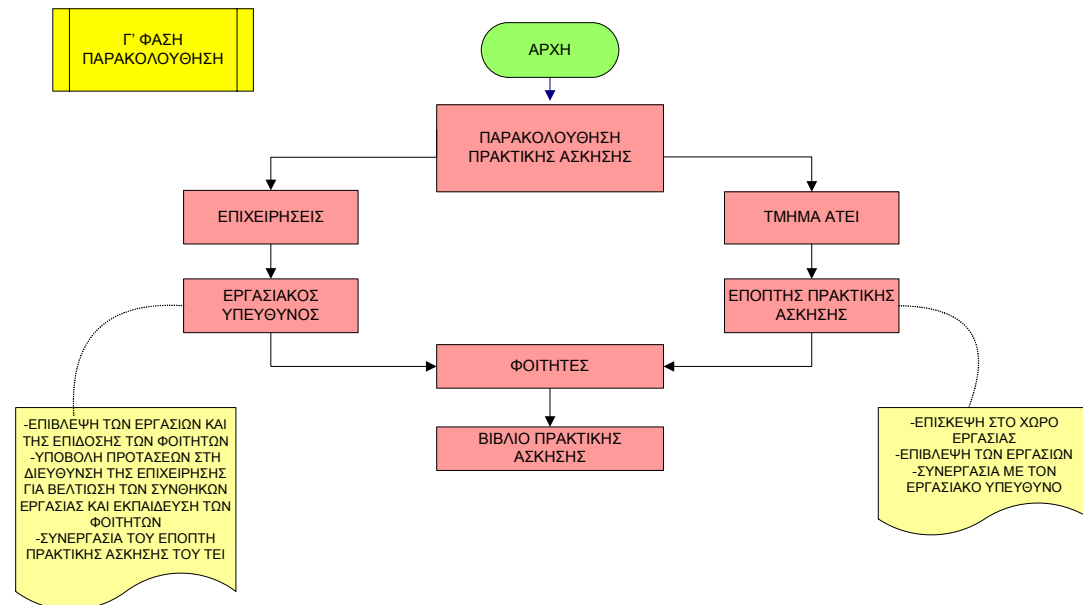
- επιβλέπει την εργασία και την επίδοση των ασκουμένων.
- υποβάλλει προτάσεις στη διεύθυνση της επιχείρησης ή υπηρεσίας για βελτίωση των συνθηκών εργασίας και εκπαίδευση των ασκουμένων.
- συνεργάζεται με τον επόπτη εκπαιδευτικό του οικείου Τ.Ε.Ι. για την αποτελεσματικότερη άσκηση των σπουδαστών.

Επίσης από τη μεριά των Τμημάτων των ΤΕΙ ορίζεται Επόπτης Πρακτικής Άσκησης, ο οποίος επισκέπτεται το χώρο εργασίας του ασκούμενου και λαμβάνει γνώση για τις δραστηριότητες και τις εργασίες που υλοποιούνται.

Σε περιπτώσεις που η διοίκηση του φορέα απασχόλησης δεν ακολουθεί σε γενικές γραμμές το πρόγραμμα απασχόλησης των ασκουμένων ή τους ετεροαπασχολεί, είναι δυνατόν, ύστερα από απόφαση της επιτροπής πρακτικής άσκησης του

τμήματος να διακοπεί η άσκηση στον συγκεκριμένο εργασιακό χώρο. Η επιτροπή πρακτικής άσκησης μεριμνά, ώστε να βρεθούν κατά προτεραιότητα νέες θέσεις για τους σπουδαστές που διέκοψαν αιφνίδια την πρακτική άσκηση.

Οι φοιτητές οφείλουν να συμπληρώνουν το «Βιβλίο πρακτικής άσκησης», το οποίο ελέγχεται και συμπληρώνεται με παρατηρήσεις τόσο από τον Επόπτη πρακτικής άσκησης όσο και από τον εργασιακό υπεύθυνο – επιβλέποντα (εκπρόσωπο της επιχείρησης υποδοχής) αναφορικά με την επίδοσή τους ή τυχόν προβλημάτων που μπορεί να έχουν ανακύψει.

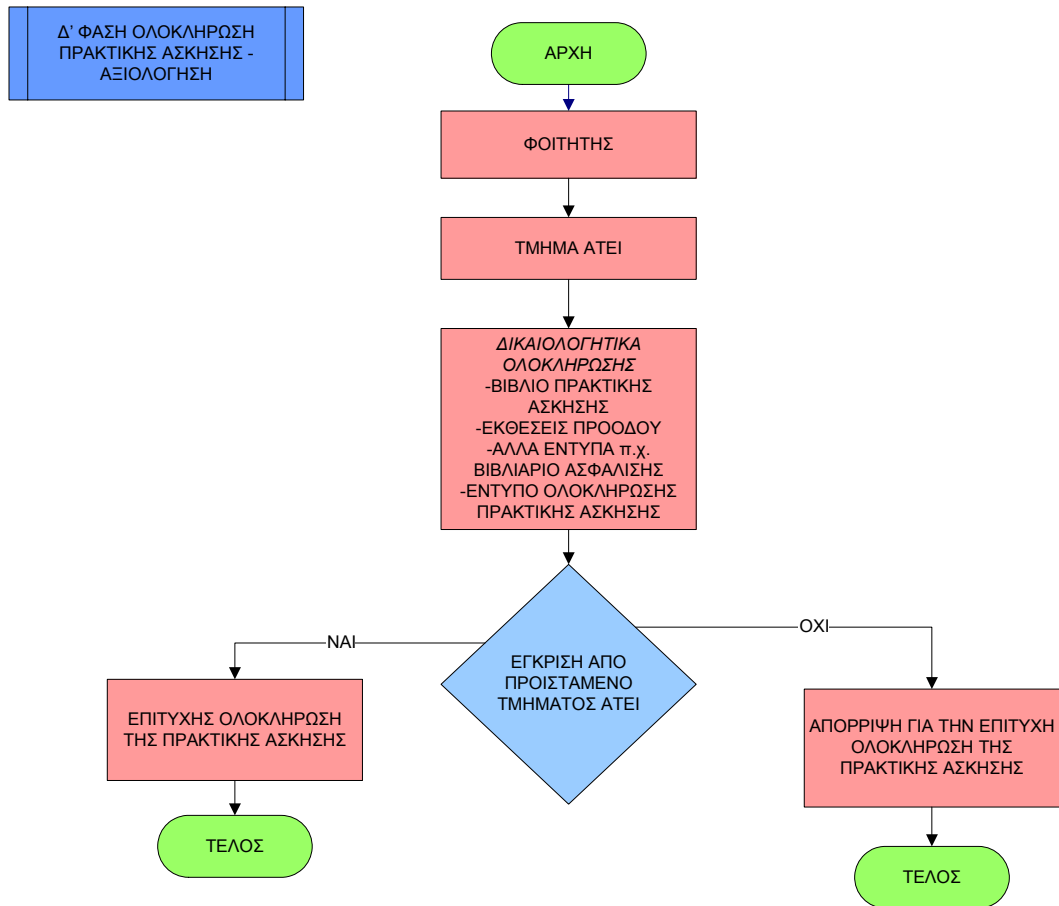
Σχήμα 18: Γ' Φάση Παρακολούθηση

Δ' Στάδιο

Μετά την ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης ο σπουδαστής υποβάλλει στη Γραμματεία του αντίστοιχου τμήματος του ΑΤΕΙ τα ακόλουθα:

- Το βιβλίο πρακτικής άσκησης κατάλληλα συμπληρωμένο με τον αριθμό εβδομαδιαίων εκθέσεων, το χρόνο και το αντικείμενο απασχόλησης, τις ημέρες απουσίας και την επίδοσή του. Τις εκθέσεις τις παραδίδει στον εργασιακό υπεύθυνο όπου και αυτός με τη σειρά του τις συμπληρώνει και τις υπογράφει.
- Κάθε άλλο στοιχείο (όπως π.χ. βιβλιάριο ασφάλισης κ.λπ.) που τυχόν του είχε ζητηθεί από το τμήμα σχετικά με το αντικείμενο απασχόλησης του ασκούμενου κατά την πρακτική άσκηση.
- Το έντυπο ολοκλήρωσης πρακτικής άσκησης.

Στη φάση αυτή πραγματοποιείται η αξιολόγηση της πρακτικής άσκησης. Ο προϊστάμενος του τμήματος, στον οποίο υποβάλλονται τα δικαιολογητικά πρακτικής άσκησης, αποφασίζει για την αποδοχή ή την απόρριψή τους.

Σχήμα 19: Δ' Φάση Ολοκλήρωση πρακτικής άσκησης - Αξιολόγηση

Ανάλυση διαδικασιών πρακτικής άσκησης στα Πανεπιστήμια

Στα Πανεπιστήμια ο θεσμός της πρακτικής άσκησης δεν είναι σε τέτοιο βαθμό θεσμοθετημένος και νομικά κατοχυρωμένος όπως στα ΑΤΕΙ, αλλά λειτουργεί ως επί το πλείστον σύμφωνα με τον Οδηγό Πρακτικής Άσκησης, τον Κανονισμό και τις εκπαιδευτικές ανάγκες του κάθε τμήματος. Για την υλοποίηση της πρακτικής άσκησης στα Πανεπιστήμια δεν υπάρχει ενιαίο θεσμικό και νομικό πλαίσιο και ως εκ τούτου η πρακτική υλοποιείται βάσει κανονισμών και εγκυκλίων που έχουν τα Τμήματα.

Οι διαδικασίες της πρακτικής άσκησης και οι σκοποί δεν διαφέρουν κατά πολύ συγκριτικά με αυτές των ΑΤΕΙ. Δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στη δημιουργία στέρεων και βιώσιμων δεσμών με τις Επιχειρήσεις του ευρύτερου δημοσίου και ιδιωτικού τομέα τόσο με το Ίδρυμα (επιστημονικό - ερευνητικό πεδίο) όσο και με τον ασκούμενο φοιτητή (επαγγελματικό πεδίο - αποκατάσταση).

Η πρακτική άσκηση στα Πανεπιστήμια αποσκοπεί:

- στην απόκτηση μιας πρώτης εμπειρίας / προϋπηρεσίας σχετικής με το επάγγελμα ή/και η επαγγελματική ένταξη στο χώρο που πραγματοποιήθηκε η Πρακτική Άσκηση,
- στην ουσιαστικότερη αφομοίωση της επιστημονικής γνώσης μέσα από τη διαδικασία της επαγγελματικής επιστημονικής εξάσκησης,
- στην ανάδειξη των δεξιοτήτων των ασκούμενων και στην καλλιέργεια επαγγελματικής συνείδησης,
- στην ομαλότερη μετάβαση των φοιτητών από το χώρο της προετοιμασίας τους στο χώρο της παραγωγής, των επιχειρήσεων και των οργανισμών,
- στην εξοικείωση των φοιτητών της ανώτατης εκπαίδευσης με το εργασιακό περιβάλλον και τις απαιτήσεις του επαγγελματικού χώρου, καθώς και με τις εργασιακές σχέσεις και το ύψος των απολαβών όπως διαμορφώνονται στην ελληνική πραγματικότητα,
- στην καλλιέργεια ευνοϊκών συνθηκών για τη δημιουργική συνάντηση διαφορετικών επιστημονικών κλάδων και την ενθάρρυνση της αυτενέργειας και της επαγγελματικής επινοητικότητας των ασκούμενων
- στη δημιουργία ενός δίαυλου αμφίδρομης μετάδοσης πληροφοριών μεταξύ Ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης και επιχειρήσεων ώστε να διευκολύνεται η συνεργασία αυτών των φορέων.

Η χρονική διάρκεια της Πρακτικής κυμαίνεται από 2-4 μήνες για κάθε φοιτητή και πραγματοποιείται στο διάστημα που αποφασίζει κάθε Τμήμα. Ανάλογα με τις προϋποθέσεις συμμετοχής που ορίζει κάθε Τμήμα οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν ή όχι. Ενδεικτικές προϋποθέσεις είναι το έτος σπουδών, ο αριθμός των φοιτητών που αιτούνται για πρακτική άσκηση, η βαθμολογία κ.α. Το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ. του Τμήματος ελέγχει την καταλληλότητα των επιχειρήσεων σύμφωνα με οδηγίες του Υπ.Ε.Π.Θ. Αν και εφόσον η πρακτική γίνει σε δημόσιο φορέα δεν απαιτείται ειδική σύμβαση εργασίας. Οι φοιτητές αποζημιώνονται για την απασχόλησή τους. Η επίβλεψη των φοιτητών πραγματοποιείται τόσο από τα στελέχη των επιχειρήσεων όσο από τα μέλη ΔΕΠ του

κάθε τμήματος. Οι φοιτητές ασφαλίζονται στο ΙΚΑ για περίπτωση ατυχήματος και αγοράζονται τα σχετικά ένσημα. Η αξιολόγηση της πρακτικής του κάθε τμήματος συντάσσεται από τους Επιστημονικούς Υπευθύνους του υποέργου συνολικά με τη λήξη κάθε ετήσιου κύκλου. Επίσης ορίζεται ένας Επιστημονικός Υπεύθυνος για την παρακολούθηση της πρακτικής άσκησης σε κάθε τμήμα και ένας Ιδρυματικός Υπεύθυνος για την παρακολούθηση των έργων πρακτικής όλων των Τμημάτων. Οι φοιτητές συμμετέχουν στην πρακτική άσκηση διότι τους παρέχεται η δυνατότητα να έρθουν σε επαφή με την αγορά εργασίας εφαρμόζοντας τις θεωρητικές τους γνώσεις σε πρακτικό επίπεδο.

Παρακάτω αποτυπώνεται ο θεσμός της πρακτικής άσκησης σε 4 φάσεις οι οποίες δε διαφέρουν από τις αντίστοιχες των ΤΕΙ και είναι οι εξής:

- Α' Στάδιο - Αρχική επικοινωνία –Προετοιμασία (επιχειρήσεις-φοιτητές)
- Β' Στάδιο - Επιλογή των σπουδαστών και επιχειρήσεων
- Γ' Στάδιο - Υλοποίηση και παρακολούθηση της πρακτικής άσκησης
- Δ' Στάδιο – Ολοκλήρωση-λήξη της πρακτικής άσκησης

Α' Στάδιο

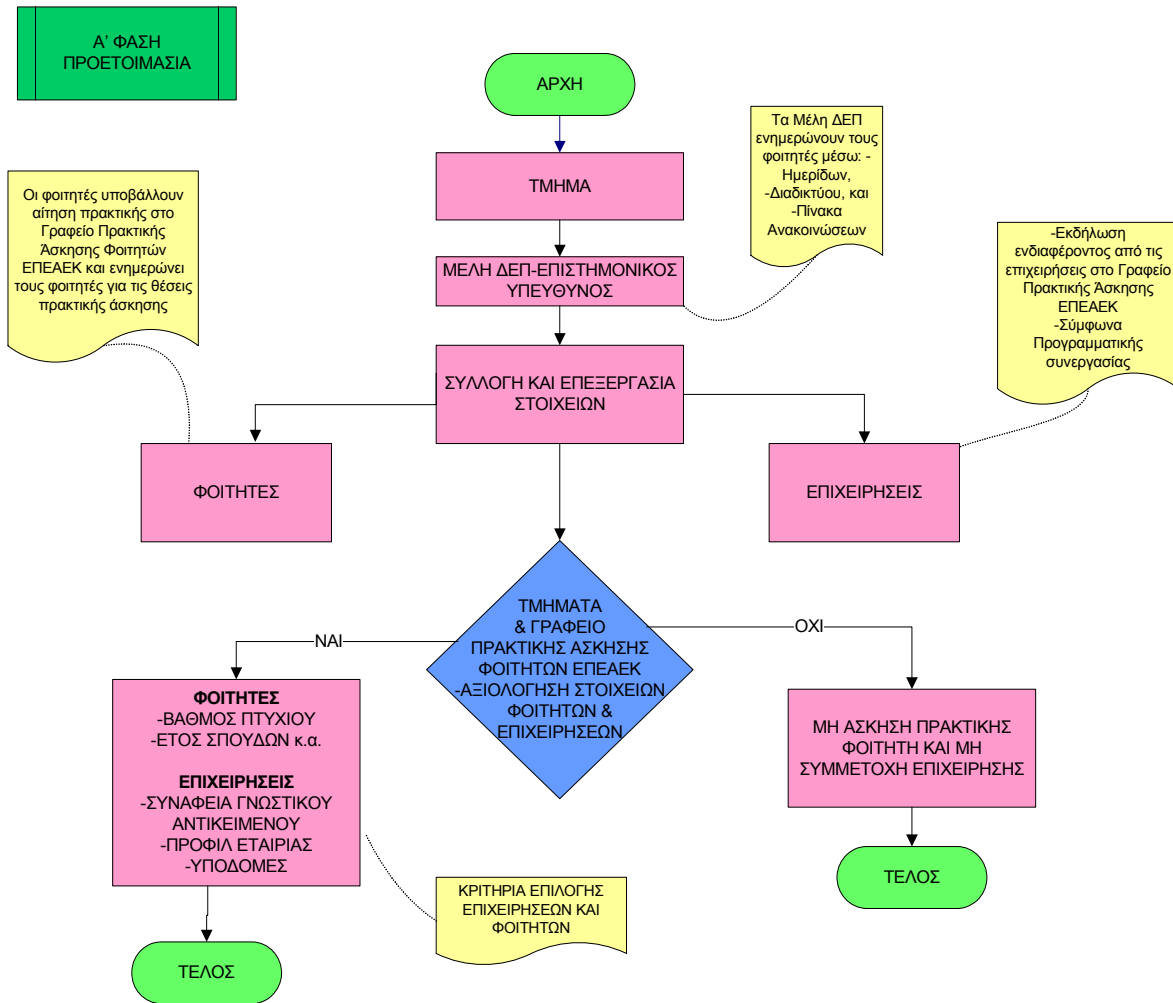
Σε πρώτη φάση ενημερώνονται τόσο οι επιχειρήσεις όσο και οι φοιτητές αντίστοιχα για τις θέσεις πρακτικής άσκησης. Τα μέλη ΔΕΠ ενημερώνουν τους φοιτητές τις περισσότερες φορές μέσω ημερίδας, της ιστοσελίδας ή ανακοινώσεων για το πρόγραμμα της πρακτικής άσκησης. Οι φοιτητές με τη σειρά τους υποβάλλουν αιτήσεις για την πρακτική άσκηση.

Η διαδικασία ένταξης των επιχειρήσεων είναι στα προγράμματα πρακτικής είναι η παρακάτω:

- Μέλη ΔΕΠ και φοιτητές προτείνουν επιχειρήσεις.
- Επιχειρήσεις που ενδιαφέρονται να ενταχθούν στο πρόγραμμα επικοινωνούν με το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ.
- Ελέγχεται η καταλληλότητα των επιχειρήσεων από τα Τμήματα και το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ.
- Υπογράφονται Σύμφωνα Προγραμματικής Συνεργασίας μεταξύ των Τμημάτων και των Επιχειρήσεων

Αντίστοιχα η διαδικασία ένταξης των φοιτητών στις επιχειρήσεις είναι η παρακάτω:

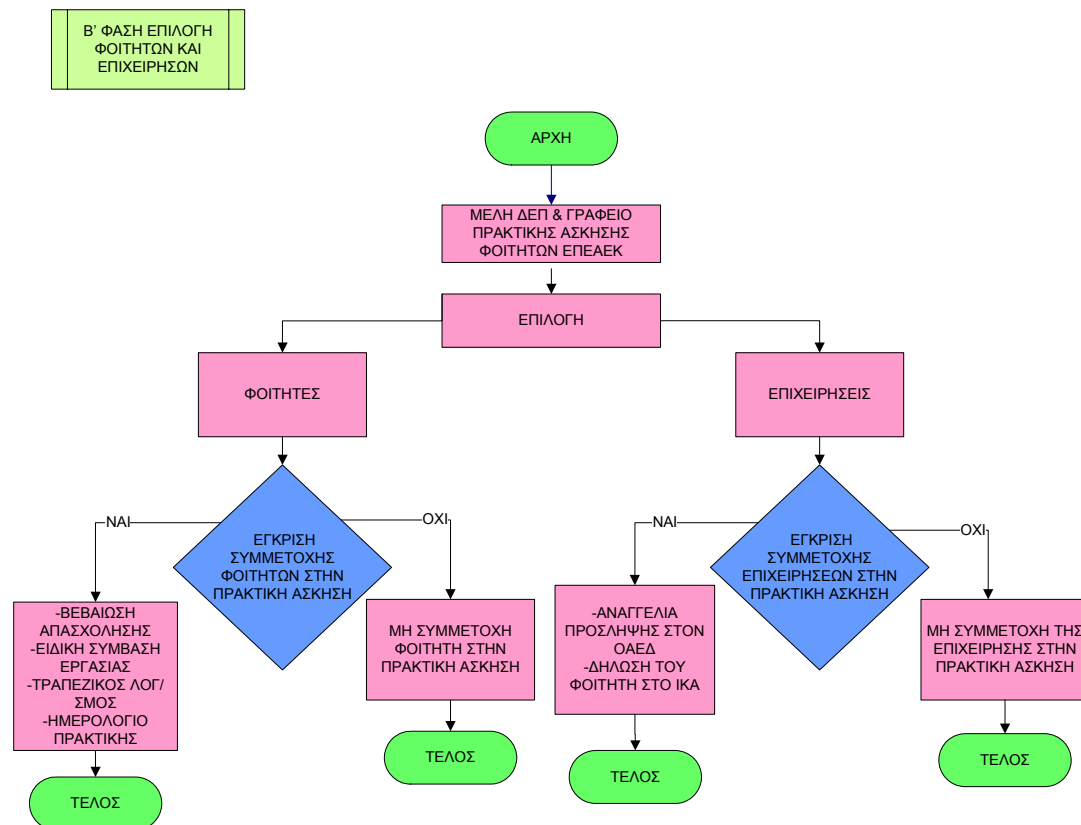
- Επαφή των φοιτητών με τα μέλη ΔΕΠ και τις επιχειρήσεις.
- Αίτηση των φοιτητών στις γραμματείες των τμημάτων τις χρονικές περιόδους που ορίζουν οι αντίστοιχες γραμματείες.
- Επιλογή των φοιτητών για ένταξή τους στο πρόγραμμα Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ.
- Οι επιλεγμένοι φοιτητές έρχονται σε επαφή με το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ. για περαιτέρω καθοδήγηση και παραλαβή των απαραίτητων δικαιολογητικών (ημερολόγια κλπ.).

Σχήμα 20: Α΄ Φάση Πρακτικής Άσκησης - Προετοιμασία

Β' στάδιο

Στη φάση αυτή πραγματοποιείται η επιλογή των φοιτητών και κατανέμονται αντίστοιχα στις θέσεις πρακτικής. Μετά την επιλογή οι φοιτητές υπογράφουν «Ειδική σύμβαση εργασίας» για όσο διαρκέσει η πρακτική τους άσκηση (π.χ. 2-4 μήνες σε τέσσερα (4) αντίγραφα (εργοδότης, σπουδαστής, τμήμα Πανεπιστημίου). Ο φοιτητής ανοίγει τραπεζικό λογαριασμό και παραλαμβάνει το «Ημερολόγιο Πρακτικής» το ενημερώνει σε εβδομαδιαία βάση κατά τη διάρκεια της πρακτικής. Στη συνέχεια ο εργοδότης οφείλει εντός οκτώ (8) ημερών να δηλώσει την πρόσληψη στον ΟΑΕΔ. Επίσης δηλώνει τον ασκούμενο στο ΙΚΑ.

Σχήμα 21:Β' Φάση - Επιλογή φοιτητών και επιχειρήσεων

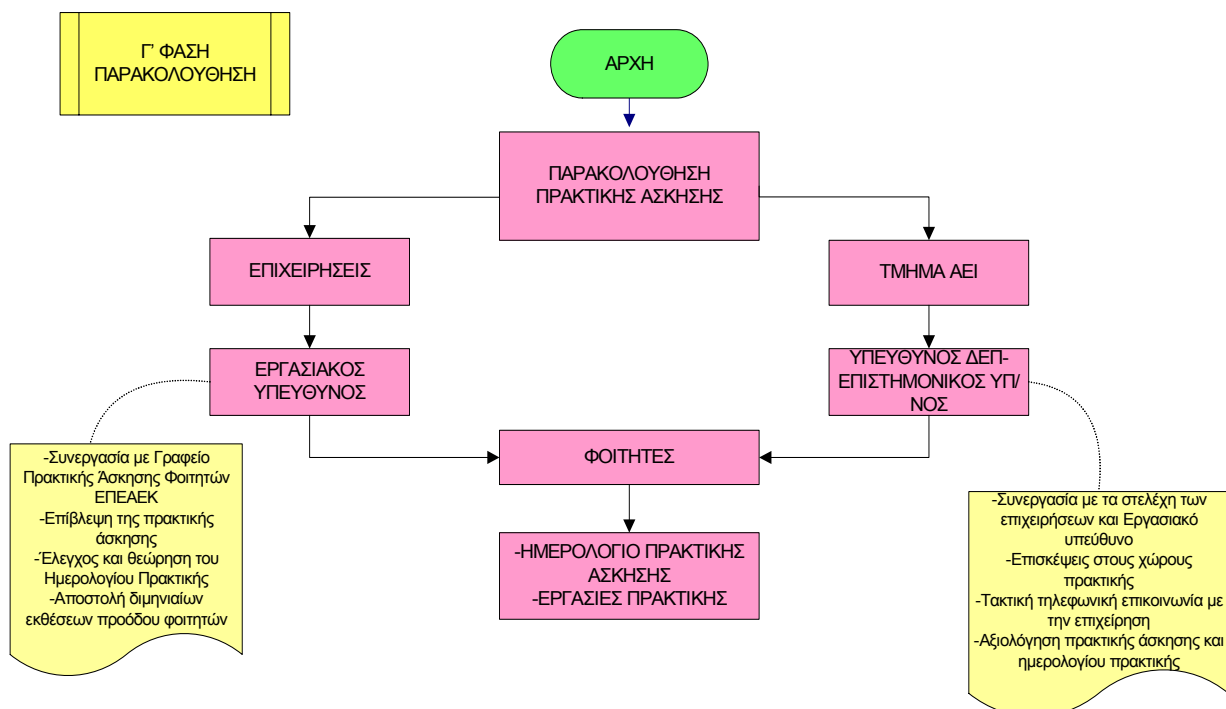
Γ' Στάδιο

Για την εύρυθμη υλοποίηση της πρακτικής άσκησης ορίζεται ένας υπεύθυνος από την επιχείρηση ή το φορέα που ασκείται ο φοιτητής και ένας Υπεύθυνος ΔΕΠ από το Τμήμα. Ο Υπεύθυνος ΔΕΠ και ο υπεύθυνος από την επιχείρηση έχουν μια αμφίδρομη σχέση και συνεργασία μεταξύ τους με στόχο την αποτελεσματική υλοποίηση της πρακτικής του φοιτητή. Ο υπεύθυνος που ορίζεται από την επιχείρηση πρέπει να είναι επιστήμονας σχετικός με το αντικείμενο της πρακτικής

άσκησης των φοιτητών. Συνεργάζεται με το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ. με τα μέλη ΔΕΠ και καθορίζει και επιβλέπει την πρακτική άσκηση.

Επίσης ελέγχει και θεωρεί το ημερολόγιο πρακτικής και αποστέλλει διμηνιαία έκθεση προόδου των φοιτητών. Από το τμήμα ορίζονται μέλη ΔΕΠ που είναι υπεύθυνα για τον καθορισμό της εργασίας της πρακτικής άσκησης σε συνεργασία με τα στελέχη των επιχειρήσεων, τις επισκέψεις στους χώρους άσκησης, την τακτική τηλεφωνική επικοινωνία με το υπεύθυνο στέλεχος της επιχείρησης και την αξιολόγηση πρακτικής άσκησης και ημερολογίου. Ο αριθμός φοιτητών που κάθε μέλος ΔΕΠ μπορεί να επιβλέπει καθορίζεται από τον Επιστημονικό Υπεύθυνο του προγράμματος. Ενημερώνεται το ημερολόγιο πρακτικής άσκησης από το φοιτητή και συμπληρώνεται με τυχόν παρατηρήσεις από τους δύο προαναφερθέντες υπευθύνους. Επίσης σε αυτή τη φάση συντάσσονται εργασίες πρακτικής ανάλογα με το γνωστικό αντικείμενο του κάθε τμήματος.

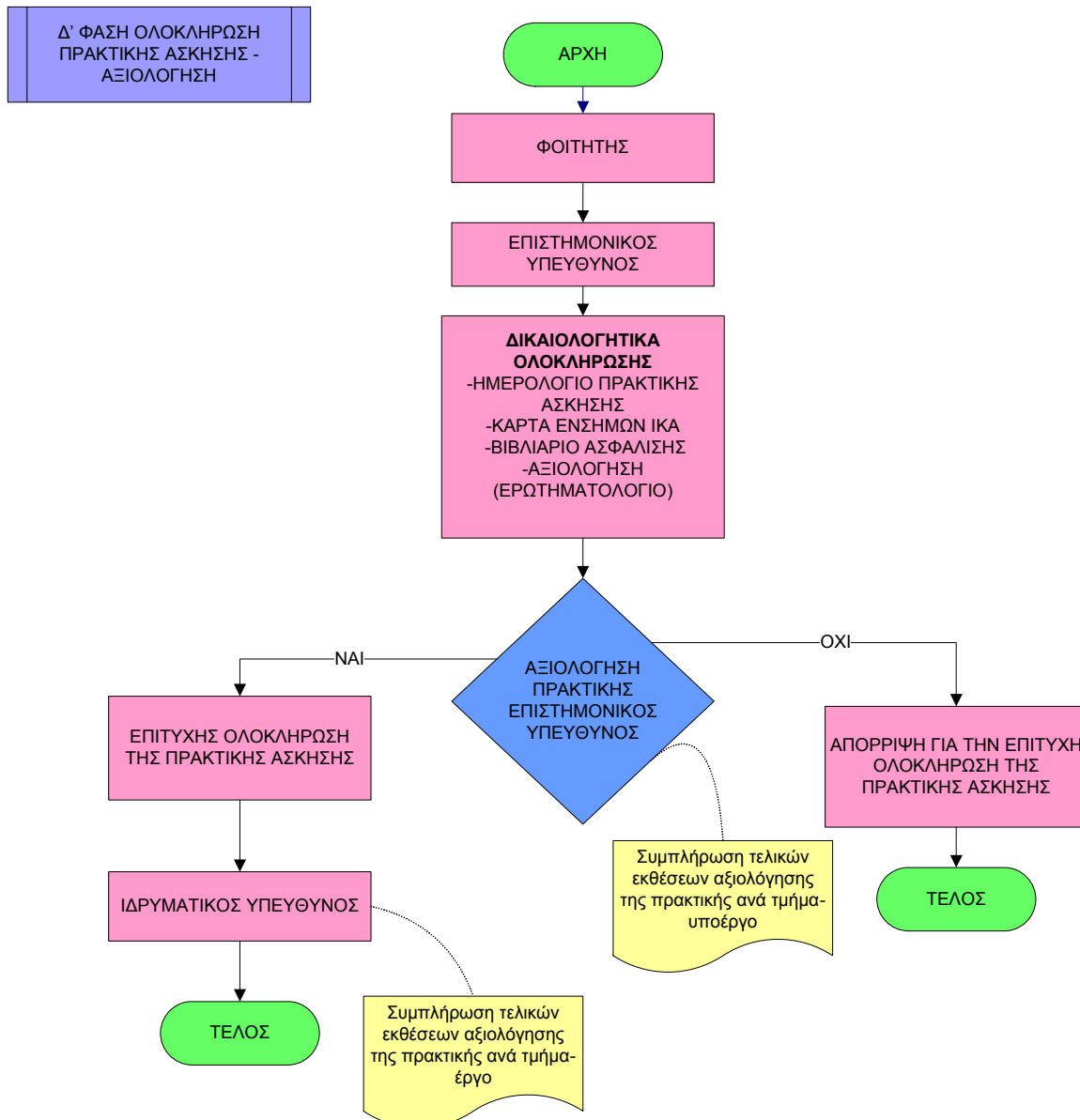
Οι φοιτητές σε αυτή τη φάση έχουν ενεργό συμμετοχή στην εκτέλεση των εργασιών που τους ανατίθενται από την επιχείρηση και στην παρακολούθηση όλου του παραγωγικού φάσματος. Όπου είναι δυνατόν καταρτίζεται πρόγραμμα απασχόλησης. Τηρούν στο ειδικό ημερολόγιο πρακτικής άσκησης Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ. όπου καταγράφεται η καθημερινή απασχόληση και περιγράφονται οι σχετικές με την παραγωγική διαδικασία (αναλύσεις, μετρήσεις, συλλογή στοιχείων κλπ.) δραστηριότητες. Επίσης συντάσσουν κατά περίπτωση ανάλογα με το τμήμα συνοπτική εργασία του διμήνου της πρακτικής άσκησης καθώς και περιγραφή της λειτουργίας, οργάνωσης και δραστηριοτήτων της επιχείρησης.

Σχήμα 22: Γ' Φάση- Παρακολούθηση

Δ' Στάδιο

Μετά την ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης οι φοιτητές καταθέτουν το ημερολόγιο πρακτικής άσκησης προς αξιολόγηση καθώς επίσης και την κάρτα ενσήμων του ΙΚΑ. Η αξιολόγηση της πρακτικής άσκησης από τους φοιτητές γίνεται τις περισσότερες φορές ανάλογα με το τμήμα με τη χρήση ερωτηματολογίου. Από τη μεριά του τμήματος ο Ιδρυματικός Υπεύθυνος συμπληρώνει τις απαραίτητες τελικές εκθέσεις ανά τμήμα και τις στη συνέχεια ο Επιστημονικός Υπεύθυνος συντάσσει την έκθεση του έργου, δηλαδή όλων των τμημάτων.

Σχήμα 23: Δ' Φάση Ολοκλήρωση Πρακτικής άσκησης - Αξιολόγηση

10.2. Αξιολόγηση της ενέργειας Πρακτικής Άσκησης

Κατά την πορεία υλοποίησης των έργων της Πρακτικής Άσκησης στα ΤΕΙ έχουν εντοπιστεί τα κάτωθι προβλήματα προς επίλυση, που αφορούν τόσο την καθεαυτή υλοποίηση των έργων όσο και την παρακολούθηση και διαχείρισή τους. Ενδεικτικά, αναφέρονται τα ακόλουθα:

Διαδρομή ελέγχου ύψους αποζημιώσεων ασκούμενων φοιτητών

Έχουν παρατηρηθεί και συχνά επισημανθεί από τους τελικούς δικαιούχους δυσκολίες στη διαδρομή ελέγχου του ύψους της συνολικής αποζημίωσης του ασκούμενου φοιτητή, λόγω της πολυπλοκότητας των όρων α) της σχετικής πρόσκλησης της ΕΥΔ ΕΠΕΑΕΚ και β) του εθνικού δικαίου που θα πρέπει να τηρούνται

Διαδρομή ελέγχου ασφάλισης ασκούμενων φοιτητών

Η ασφάλιση των ασκούμενων φοιτητών στο ΙΚΑ για τις περιπτώσεις ατυχήματος και ασθενείας κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης είναι υποχρεωτική. Εν τούτοις, έχει παρατηρηθεί σε ορισμένες περιπτώσεις ότι, δεν εξασφαλίζεται από τους τελικούς δικαιούχους μία σχετική διαδρομή ελέγχου.

Προβλήματα λειτουργίας και συντονισμού της Πρακτικής Άσκησης

Έχει διαπιστωθεί ότι, κατά κανόνα, οι τελικοί δικαιούχοι δεν διαθέτουν συγκεκριμένους χώρους λειτουργίας του έργου της πρακτικής άσκησης. Στις περισσότερες περιπτώσεις, η λειτουργία της πρακτικής άσκησης πραγματοποιείται είτε σε χώρους εντός των Ειδικών Λογαριασμών των ιδρυμάτων, είτε εντός των γραμματειών των τμημάτων είτε στα γραφεία των μελών ΔΕΠ που έχουν ορισθεί ως επιστημονικοί υπεύθυνοι, είτε στο πλαίσιο της λειτουργία του Γραφείου Διασύνδεσης του ΤΕΙ.

Διαδικασίες παρακολούθησης και αξιολόγησης της ποιοτικής υλοποίησης της πρακτικής άσκησης

Η ποιοτική παρακολούθηση της πρακτικής άσκησης έγκειται στις διαδικασίες της εποπτείας των φοιτητών κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης και στο πλαίσιο αυτό ορίζεται από το ίδρυμα ένας επόπτης καθηγητής και από τον φορέα απασχόλησης ένας επιβλέπων. Εν τούτοις, σε πολλές περιπτώσεις έχει παρατηρηθεί ότι η ποιοτική παρακολούθηση της πρακτικής άσκησης περιορίζεται στον έλεγχο του βιβλίου πρακτικής άσκησης που τηρεί ο φοιτητής, με συνέπεια να μην υπάρχει ουσιαστική επικοινωνία του επόπτη τόσο με την επιχείρηση όσο και με τον φοιτητή και επομένως ουσιαστική αξιολόγηση και εποπτεία του έργου (π.χ. σε ορισμένες μόνο περιπτώσεις πραγματοποιούνται επί τόπου εποπτείες και η συνεργασία με τους φορείς απασχόλησης περιορίζεται στη σύναψη των σχετικών συμβάσεων ή και στη συμπλήρωση κάποιων ερωτηματολογίων).

Διαδικασίες παρακολούθησης της αποτελεσματικότητας της πρακτικής άσκησης

Δεν έχει έως τώρα διαπιστωθεί η ύπαρξη μιας συστηματοποιημένης διαδικασίας παρακολούθησης της αποτελεσματικότητας του θεσμού της πρακτικής άσκησης (follow up). Ως εκ τούτου δεν έχει αξιολογηθεί έως τώρα η μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη αποτελεσματικότητα των έργων

Ενημέρωση φοιτητών

Αρκετά συχνά φοιτητές έρχονται σε επαφή με την ΕΥΔ (τηλεφωνική ή επίσκεψη) για να ενημερωθούν αν η πρακτική άσκηση στο ίδρυμα τους ή στο τμήμα τους επιδοτείται από το ΕΠΕΑΕΚ και αν μπορούν να συμμετέχουν. Εκτός του ότι, η υπηρεσία αδυνατεί να πληροφορεί σχετικά όλους τους φοιτητές, το παραπάνω γεγονός καταδεικνύει την ελλιπή ενημέρωση των φοιτητών από τα ιδρύματα, ενημέρωση η οποία εντάσσεται καταρχήν στις υποχρεώσεις του ιδρύματος

Σε γενικές γραμμές, λόγω του αυτοδιοικούμενου ρόλου του κάθε ΤΕΙ, παρουσιάζονται πολλές ιδιομορφίες για την επίλυση των προβλημάτων κατά την εκτέλεση της πρακτικής άσκησης από τον κάθε Τελικό Δικαιούχο, γεγονός που καταδεικνύει μεταξύ άλλων, και την ανάγκη δημιουργίας ενιαίου προτύπου διαχείρισης ευρωπαϊκών προγραμμάτων. αναφέρονται τρεις κατηγορίες προβλημάτων:

A) Προβλήματα που σχετίζονται με φοιτητές.

B) Διαχείριση Φυσικού Αντικειμένου

Γ) Οικονομική Διαχείριση

Όσον αφορά τα ΑΕΙ η έλλειψη σχετικού θεσμικού πλαισίου έχει ως συνέπεια την εμφάνιση ελλείψεων και κενών τόσο όσον αφορά τις διαδικασίες μέτρησης και παρακολούθησης όσο και τις διαδικασίες ελέγχου και πιστοποίησης του φυσικού αντικειμένου της πράξης. Κατά συνέπεια οι σχετικές διαδικασίες είναι σχετικά άτυπες και διαφέρουν όχι μόνο από ίδρυμα σε ίδρυμα αλλά και από τμήμα σε τμήμα ανάλογα με το αν π.χ. εντάσσεται η πρακτική άσκηση στο πρόγραμμα σπουδών του κάθε τμήματος, αν είναι υποχρεωτική ή όχι ή αν λειτουργεί σχετικό γραφείο πρακτικής άσκησης σε επίπεδο ιδρύματος (βλ. Παν/μιο Μακεδονίας) ή τουλάχιστον τμήματος.

Ειδικότερα προβλήματα από την υλοποίηση των έργων της πρακτικής άσκησης προέκυψαν από έρευνα πεδίου που υλοποιήθηκε σε ιδρυματικούς υπευθύνους έργων πρακτικής, επιστημονικούς υπευθύνους και οιητές. Οι βασικές διαπιστώσεις και προβλήματα σταχυολογούνται κατωτέρω:

- Οι τρόποι ενημέρωσης και προσέλκυσης των φοιτητών σε προγράμματα πρακτικής άσκησης παρουσιάζουν ετερογενή χαρακτηριστικά. Σύμφωνα με τις θέσεις Ιδρυματικά Υπευθύνων έργων πρακτικής άσκησης η ενημέρωση των φοιτητών πραγματοποιείται κυρίως με τη διοργάνωση ημερίδων, διαλέξεων και σεμιναρίων (40%). Αντίθετα, οι περισσότεροι Επιστημονικά Υπεύθυνοι θεωρούν ως κυρίαρχο τρόπο ενημέρωσης το Πρόγραμμα Σπουδών και τον Επιστημονικά Υπεύθυνο κάθε Τμήματος. Άλλοι τρόποι

ενημέρωσης φοιτητών είναι η ιστοσελίδα του Ιδρύματος, ο Πίνακας Ανακοινώσεων, ο Τύπος, το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης και οι καθηγητές του Τμήματος. Ωστόσο, εστιάζοντας στην πολλαπλότητα των απαντήσεων προκύπτει ότι στην πράξη οι τρόποι ενημέρωσης λειτουργούν συμπληρωματικά και ενισχύονται αμοιβαία.

- Κοινή διαπίστωση ωστόσο αποτελεί η ανεπαρκής ενημέρωση των φοιτητών από τα Γραφεία Διασύνδεσης και τα Γραφεία Πρακτικής Άσκησης.
- Τα κριτήρια επιλογής των φοιτητών για τη συμμετοχή τους σε προγράμματα πρακτικής άσκησης είναι κυρίως η απαιτούμενη βαθμολογία (μέσος όρος βαθμολογίας, επίδοση στα μαθήματα ειδικότητας, συγκέντρωση απαραίτητων διδακτικών μονάδων) και η συμπλήρωση του απαραίτητου έτους σπουδών. Ενδιαφέρον παρουσιάζει η λειτουργία κριτηρίων που αναφέρθηκαν ξεχωριστά. Συγκεκριμένα, αναφέρθηκαν κριτήρια επιλογής, τα οποία διαφέρουν από Ίδρυμα σε Ίδρυμα. Αυτά μπορούν να ομαδοποιηθούν ανά βαθμό πολυπλοκότητας, δηλαδή με γνώμονα το αν αποτελούν αυτόνομα ή σύνθετα κριτήρια.
- Αναφορικά με τα κριτήρια και τους τρόπους εύρεσης επιχειρήσεων πρακτικής σημαντικό είναι το στοιχείο ότι οι ίδιοι οι φοιτητές προβαίνουν σε ενέργειες εύρεσης επιχείρησης, και δη σε συνεργασία με τους Επιστημονικά Υπευθύνους και το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης.
- 9 στους 10 Επιστημονικά Υπευθύνους δήλωσαν ότι οι ίδιοι προβαίνουν σε ενέργειες εύρεσης επιχειρήσεων πρακτικής, 8 στους 10 ανέφεραν τις ενέργειες των φοιτητών, ενώ 6 στους 10 ανέφεραν το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης. Σημαντικό είναι ωστόσο το εύρημα ότι από τους 89 Επιστημονικά Υπευθύνους που ανέφεραν το κριτήριο «με ενέργειες του Επιστημονικά Υπευθύνου οι 67 ανέφεραν παράλληλα και το κριτήριο «με ενέργειες των φοιτητών».
- Βασικό κριτήριο εύρεσης επιχείρησης πρακτικής είναι κατά δήλωση των Ιδρυματικά Υπευθύνων η συνάφεια της επιχείρησης με το γνωστικό αντικείμενο.
- Στο πλαίσιο της παρακολούθησης των προγραμμάτων πρακτικής άσκησης καταγράφηκαν διαφορετικές απόψεις και πρακτικές. Συγκεκριμένα το 50% των Ιδρυματικά Υπευθύνων απάντησε ότι η παρακολούθηση των προγραμμάτων πρακτικής άσκησης πραγματοποιείται από τους επόπτες πρακτικής (μέλη ΔΕΠ), ενώ περίπου το 80% των Επιστημονικά Υπευθύνων ανέφερε ότι η διαπροσωπική επικοινωνία των ίδιων με τον υπεύθυνο πρακτικής άσκησης της επιχείρησης αποτελεί τον συνηθέστερο τρόπο παρακολούθησης των ασκούμενων φοιτητών.
- Ένα βασικό εργαλείο παρακολούθησης των ασκούμενων αποτελεί σύμφωνα με τους Επιστημονικά Υπευθύνους το βιβλίο πρακτικής άσκησης, στο οποίο αναγράφονται από τον ασκούμενο κατά εβδομάδα οι εργασίες στις οποίες απασχολήθηκε ο ασκούμενος καθώς και μια συνοπτική περιγραφή των καθηκόντων που του ανατέθηκαν στον χώρο εργασίας. Οι καταχωρήσεις στο βιβλίο πρακτικής άσκησης ελέγχονται και υπογράφονται από τον υπεύθυνο της επιχείρησης.

- Άλλοι τρόποι παρακολούθησης που αναφέρθηκαν είναι οι επιτόπιες επισκέψεις των εποπτών πρακτικής, η επικοινωνία (αλληλογραφία, τηλέφωνο, διαδίκτυο) με τον ασκούμενο και τον υπεύθυνο της επιχείρησης και οι εκθέσεις αξιολόγησης. Αξίζει να αναφερθεί ότι οι διαφορετικοί τρόποι παρακολούθησης σε πολλές περιπτώσεις λειτουργούν συμπληρωματικά και όχι αυτοτελώς.
- Κάθε Επιστημονικός Υπεύθυνος παρακολουθεί περισσότερους από 40 φοιτητές ανά πρόγραμμα πρακτικής άσκησης, που μάλλον είναι μεγάλος αριθμός για ουσιαστική παρακολούθηση.
- Αναφορικά με τα προβλήματα και τις δυσκολίες που ανακύπτουν κατά την υλοποίηση των προγραμμάτων τόσο οι Ιδρυματικά Υπεύθυνοι όσο και οι Επιστημονικά Υπεύθυνοι συμφωνούν στο ότι τα βασικότερα προβλήματα έγκεινται αφενός στη δύσκαμπτη και πολλές φορές εκπρόθεσμη διακίνηση των οικονομικών πόρων, γεγονός που καθυστερεί τις χρηματοδοτήσεις και τις αποζημιώσεις των ασκούμενων και αφετέρου στις πολύπλοκες και χρονοβόρες γραφειοκρατικές διαδικασίες, οι οποίες σε πολλές περιπτώσεις υπολείπονται της πραγματικότητας. Άλλα προβλήματα που καταγράφηκαν είναι η δυσκολία ανεύρεσης επιχειρήσεων, ο ανεπαρκής έλεγχος της πρακτικής άσκησης, το έλλειμμα θέσεων πρακτικής στις επιχειρήσεις καθώς επίσης και η ελλιπής συνεργασία με το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης.
- Το σύνολο σχεδόν των Επιστημονικά Υπευθύνων πρότειναν συγκεκριμένες αλλαγές που θα ενισχύσουν την αποτελεσματικότητα της πρακτικής άσκησης. Οι προτεινόμενες αλλαγές συστηματοποιούνται με γνώμονα το τρίγωνο αλληλεπιδράσεων μεταξύ φοιτητών, επιχειρήσεων και Ιδρύματος και σχετίζονται με θέματα οργάνωσης, συνεργασίας και διαχείρισης.
- Οι προτάσεις βελτίωσης της πρακτικής άσκησης που κατέθεσαν οι Ιδρυματικά Υπεύθυνοι περιλαμβάνουν τη διεύρυνση του θεσμού και στους μεταπτυχιακούς φοιτητές, τη διεύρυνση της πρακτικής άσκησης σε δημόσιους και δημοτικούς φορείς, την υλοποίηση της πρακτικής άσκησης με το πέρας των σπουδών, την έγκαιρη χρηματοδότηση από το ΕΠΕΑΕΚ, τη μείωση της γραφειοκρατίας καθώς και την αύξηση των αμοιβών των ασκούμενων φοιτητών.

10.3. Προτάσεις για υλοποίηση της δράσης στο ΕΠ ΕΔΒΜ 2007-2013

Από την μέχρι τώρα επεξεργασία των δεδομένων και λαμβάνοντας υπόψη την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης του θεσμού της πρακτικής άσκησης και τα ευρήματα από τις έρευνες πεδίου παρουσιάζονται παρακάτω ορισμένες **προτάσεις βελτίωσης** του θεσμού:

1. Κατάρτιση ενιαίου θεσμικού και νομικού πλαισίου για τα Πανεπιστήμια και ΑΤΕΙ με στόχο την ομοιογένεια και ομοιομορφία του θεσμού της πρακτικής στην ανώτατη εκπαίδευση. Με αυτό τον τρόπο η πρακτική άσκηση αφενός θα είναι πιο αποτελεσματική, συντονισμένη και συντεταγμένη και αφετέρου η παρακολούθηση αλλά και η αξιολόγηση θα είναι εφικτότερη. Ειδικότερα προτείνεται η ανάπτυξη θεσμικού πλαισίου για την Πρακτική Άσκηση στα Πανεπιστήμια. Μία τέτοια ενέργεια θα τερμάτιζε την εξάρτηση υλοποίησης της πρακτικής άσκησης στα Πανεπιστήμια από τους επιμέρους κανονισμούς σπουδών κάθε Ιδρύματος ή και Τμήματος και θα συνέβαλλε στην ομοιογένεια του θεσμού στην ανώτατη εκπαίδευση. Ωστόσο η ανάπτυξη θεσμικού πλαισίου για την Πρακτική Άσκηση στα Πανεπιστήμια προϋποθέτει την ακαδημαϊκή αναβάθμιση της πρακτικής άσκησης στα Πανεπιστήμια τόσο σε όρους χρονικής διάρκειας όσο και σε όρους σημαντικότητας βαθμολογίας. Με άλλα λόγια η πρακτική άσκηση θα μπορούσε και στα Πανεπιστημιακά Τμήματα (όχι σε όλα, αλλά σε εκείνα που το αντικείμενο σπουδών το επιβάλλει) να λογισθεί ως μάθημα και σε μία τέτοια περίπτωση θα μπορούσε να έχει και συγκεκριμένη χρονική διάρκεια π.χ. ένα εξάμηνο.

2. Απλοποίηση των διαδικασιών. Η απαίτηση της απλούστευσης των διαδικασιών κυριάρχησε και στις απαντήσεις ιδρυματικών και επιστημονικών υπευθύνων πρακτικής. Η έννοια της απλούστευσης διαδικασιών ωστόσο εμπεριέχει δύο συνιστώσες:

a. την απλούστευση των επιχειρησιακών διαδικασιών υλοποίησης που προβλέπονται από το ΕΠΕΑΕΚ. Έως σήμερα η υλοποίηση των έργων πρακτικής γινόταν με Τεχνικό Δελτίο Έργου ανά Ίδρυμα, το οποίο διαιρείτο σε υποέργα ανά Τμήμα και κάθε υποέργο είχε επιμέρους δράσεις όπως αξιολόγηση, ενημέρωση κλπ. Αυτό σήμαινε ότι στο ίδιο Ίδρυμα κάθε Τμήμα δέσμευε π/υ για κάθε δράση του υποέργου του, ενώ ταυτόχρονα ένα άλλο Τμήμα στο ίδιο ίδρυμα επίσης επαναλάμβανε την ίδια δράση με χρηματοδότηση από το δικό του υποέργο. Ως αποτέλεσμα υπάρχει κατακερματισμός υποέργων και δράσεων που επιτείνουν την επιχειρησιακή πολυπλοκότητα. Προς τούτο προτείνεται να ισχύσει το ιδρυματικό Τεχνικό Δελτίο Έργου, αλλά αυτό να διαιρείται σε υποέργα όχι ανά φορέα (Τμήμα), αλλά ανά δράση. Για παράδειγμα να υπάρχει ένα οριζόντιο υποέργο για τη δημοσιότητα, το οποίο να αφορά όλα τα Τμήματα, άλλο υποέργο για την αξιολόγηση (επίσης οριζόντιο που να αφορά όλα τα Τμήματα) και επιμέρους υποέργα υλοποίησης (που να περιλαμβάνουν π.χ. αποζημιώσεις φοιτητών κλπ) τα οποία να είναι ανά Τμήμα και όχι οριζόντια. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται αφενός συνέργεια μεταξύ ομοίων δράσεων σε ένα Ίδρυμα υπό την προϋπόθεση

συνεργασίας μεταξύ των Τμημάτων ή/και προσυμφωνημένης κατανομής π/υ των οριζόντιων υποέργων ανά τμήμα και αφετέρου σημαντική απλούστευση του έργου.

b. Απλούστευση του τρόπου υλοποίησης της πρακτικής άσκησης. Για την υλοποίηση ενός έργου πρακτικής, όπως φάνηκε στο κεφάλαιο 1 από την ανάλυση των διαδικασιών ανά στάδιο υλοποίησης ενός έργου πρακτικής απαιτούνται πολλά έγγραφα ή δικαιολογητικά (περισσότερα από 10, όπως κάρτα ενσήμων, αναγγελία πρόσληψης από την επιχείρηση, έντυπα παρακολούθησης ή ολοκλήρωσης κλπ). Πολλά από αυτά ωστόσο δεν επιβάλλονται από το κανονιστικό πλαίσιο υλοποίησης του έργου, αλλά από την αγορά εργασίας και ως εκ τούτου δεν μπορούν να μειωθούν. Η απλούστευση θα μπορούσε να εστιασθεί σε εκείνα τα έντυπα που θεσπίζονται από τα Τμήματα, που υλοποιούν τα έργα. Προς την κατεύθυνση αυτή προτείνεται η χρήση κοινών μεθοδολογικών εργαλείων παρακολούθησης και αξιολόγησης της πρακτικής άσκησης, και ειδικότερα η δημιουργία και κατάρτιση συγκεκριμένων εντύπων παρακολούθησης και αξιολόγησης, έτσι ώστε να δημιουργηθεί ένα πλαίσιο συνεργασίας πιο συντονισμένο και συστηματοποιημένο. Αυτό θα μπορούσε πολύ εύκολα να υλοποιηθεί στη νέα προγραμματική περίοδο 2007-2013 με τη θέσπιση ενός οριζόντιου έργου για την πρακτική άσκηση, το οποίο να στοχεύει στην ανάπτυξη ενός κοινού συστήματος / πλαισίου οργάνωσης και αξιολόγησης. Ένα τέτοιο πλαίσιο θα μπορούσε να περιλαμβάνει (ενδεικτικά):

- Ανάλυση διαδικασιών με εκροές και πραγματοποιήσεις ανά διαδικασία
- Οδηγούς υλοποίησης πρακτικής άσκησης
- Έντυπα παρακολούθησης και αξιολόγησης πρακτικής (και διαδικτυακές εφαρμογές)
- Οδηγούς αξιολόγησης πρακτικής άσκησης
- Οικονομικά στοιχεία (μοναδιαίο κόστος κλπ) για το σχεδιασμό έργων πρακτικής
- Κρίσιμους παράγοντες υλοποίησης

3. Ανάπτυξη συστήματος ποιοτικού ελέγχου αποτελεσμάτων υλοποίησης έργων πρακτικής και θέσπιση μηχανισμού παρακολούθησης. Η πρακτική άσκηση αποτελεί μια σαφή δράση σύνδεσης του εκπαιδευτικού συστήματος (εν προκειμένω της ανώτατης εκπαίδευσης) με την αγορά εργασίας και ως τέτοια χρηματοδοτείται από το ΕΠΕΑΕΚ. Είναι προς τούτο σημαντικό να τηρούνται και να συγκεντρώνονται στοιχεία αποτελεσμάτων ή επίπτωσης από την υλοποίηση έργων πρακτικής όπως για παράδειγμα πόσοι σπουδαστές που ωφελήθηκαν από έργα πρακτικής βρήκαν απασχόληση στην επιχείρηση πρακτικής ή βοηθήθηκαν από την πρακτική στην εύρεση εργασίας. Τέτοιου τύπου στοιχεία απαιτούν ενδεχόμενα έρευνες πεδίου και follow up των φοιτητών μετά το πέρας της πρακτικής. Κάτι τέτοιο θα μπορούσε να γίνει από τα Γραφεία Πρακτικής ανά Ίδρυμα με χρηματοδότηση του έργου και μάλιστα θα μπορούσε να προβλεφθεί και ένα οριζόντιο υποέργο παρακολούθησης και αξιολόγησης των έργων πρακτικής στο οποίο να εντάσσεται και αυτή η ενέργεια. Τα στοιχεία, τα οποία θα συγκεκτρώνονται θα πρέπει να ενσωματώνονται σε απολογιστικές εκθέσεις και ενδεχόμενα να αποτελούν ποιοτικό στοιχείο αξιολόγησης στους φακέλους υποψηφιότητας που υποβάλλουν τα Τμήματα όταν προκηρύσσονται τα έργα πρακτικής άσκησης από την ΕΥΔ ΕΠΕΑΕΚ (σημειωτέον ότι παρόμοια πρακτική ακολουθείται και στο Υπ. Απασχόλησης όπου

ζητούνται απολογιστικά στοιχεία προώθησης στην απασχόληση καταρτιζόμενων ανέργων από τους φορείς κατάρτισης – ΚΕΚ). Επιπλέον θα μπορούσε να αναπτυχθεί και μία πρότυπη διαδικασία αξιολόγησης ενός έργου πρακτικής. Η ανάπτυξη μιας τέτοιας προτυποποίησης θα μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο ενός οριζόντιου έργου ωρίμανσης έργων πρακτικής άσκησης για την προγραμματική περίοδο 2007-2013.

4. Αναθεώρηση του ρόλου των Γραφείων Διασύνδεσης και Πρακτικής Άσκησης. Στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο χρηματοδοτούνται από το ΕΠΕΑΕΚ τόσο Γραφεία Διασύνδεσης όσο και Γραφεία Πρακτικής. Στη νέα προγραμματική περίοδο φαίνεται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευση και Δια Βίου ότι δεν χρηματοδοτούνται πλέον τα υφιστάμενα Γραφεία Διασύνδεσης (προβλέπεται μόνο η χρηματοδότηση νέων Γραφείων Διασύνδεσης σε ιδρύματα που δεν διαθέτουν). Αυτό σημαίνει ότι ενδεχόμενα κάποια Γραφεία Διασύνδεσης θα αντιμετωπίσουν σοβαρό πρόβλημα βιωσιμότητας εάν δεν χρηματοδοτηθούν με ίδιους πόρους των ιδρυμάτων ανωτάτης εκπαίδευσης. Από την άλλη πλευρά η πρακτική άσκηση αποτελεί ουσιαστικά από τη φύση της μία πράξη διασύνδεσης του εκπαιδευτικού συστήματος με την αγορά εργασίας. Επιπλέον η χρηματοδότηση της πρακτικής άσκησης από το ΕΠΕΔΒΜ 2007-2013 είναι εξαιρετικά αυξημένη (αγγίζει τα 200 Μ€) καθόσον προβλέπεται η επέκταση του θεσμού της πρακτικής άσκησης σε όλες τις εκροές του εκπαιδευτικού συστήματος προς την αγορά εργασίας (αρχική επαγγελματική κατάρτιση, επαγγελματικά λύκεια κλπ). Προς τούτο θα μπορούσαν κάποια υφιστάμενα Γραφεία Διασύνδεσης να αναλάβουν και το ρόλο των Γραφείων πρακτικής άσκησης δεσμεύοντας και σχετικούς πόρους από σχετικά υποέργα πρακτικής άσκησης ώστε αφενός μεν να συνεχίσουν τη λειτουργία τους και αφετέρου να χρησιμοποιηθεί το έμπειρο προσωπικό τους και η τεχνογνωσία τους στη βελτιστοποίηση της αναζήτησης επιχειρήσεων, της τοποθέτησης φοιτητών σε επιχειρήσεις πρακτικής και της παρακολούθησης της πορείας των φοιτητών στην αγορά εργασίας με αποτίμηση και του ρόλου της πρακτικής. Μία τέτοια αναθεώρηση του ρόλου των Γραφείων Διασύνδεσης και Πρακτικής συμβάλλει στην εξοικονόμηση πόρων, στη συμπληρωματικότητα εμπειρίας και τεχνογνωσίας και στη βελτίωση της υλοποίησης του θεσμού της πρακτικής άσκησης στην ανώτατη εκπαίδευση. Σε περίπτωση ωστόσο που σε κάποια Ιδρύματα εξακολουθούν να συνυπάρχουν Γραφεία Διασύνδεσης και Γραφεία Πρακτικής Άσκησης προτείνεται η ουσιαστική δικτύωση μεταξύ τους. Με αυτό τον τρόπο θα επιτευχθεί η ανταλλαγή πληροφορίας και τεχνογνωσίας μεταξύ των παραπάνω σε επίπεδο επιχειρήσεων, διαδικασιών, καλών πρακτικών κ.α. Η δικτύωση αλλά και η ψηφιοποίηση των διαδικασιών θα διαμορφώσει ένα διαφανές πλαίσιο συναλλαγής και επικοινωνίας. Επιπρόσθετα προτείνεται η δικτύωση των Γραφείων Διασύνδεσης και Γραφείων Πρακτικής Άσκησης με την τοπική αγορά όπως επιμελητήρια, σύνδεσμοι και εμπορικοί σύλλογοι καθώς η διασύνδεση τους με άλλους σχετικούς φορείς (Κέντρα Προώθησης της Απασχόλησης, Γραφεία Επιχειρηματικότητας κλπ). Επιπλέον προτείνεται η διασύνδεση και δικτύωση των Γραφείων Διασύνδεσης και Πρακτικής με την διαδικτυακή Πύλη εξωτερικής σύζευξης (portal), που προβλέπεται να δημιουργηθεί στο πλαίσιο του ΕΠ Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΕΠ ΑΝΑΔ). Η Πύλη αυτή προβλέπεται ότι θα είναι ανοιχτή σε όλους τους φορείς που ενεργοποιούνται στη

σύζευξη προσφοράς και ζήτησης εργασίας, όπως φορείς του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Πανεπιστήμια, κλπ, υπό την προϋπόθεση της πιστοποίησής τους, ώστε να πληρούν ένα ελάχιστο όριο κριτηρίων ποιοτικής διασφάλισης, ιδίως σχετικά με το είδος και το αντικείμενο της προσφερόμενης εργασίας, η οποία θα πρέπει να εντάσσεται στις νόμιμες και γενικώς αποδεκτές μορφές απασχόλησης. Η λειτουργία της Πύλης θα ενθαρρύνει την ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ των συμμετεχόντων φορέων σύζευξης προσφοράς και ζήτησης στην αγορά εργασίας, καθώς και τις συνέργειες μεταξύ των εν λόγω φορέων.

5. Ανάπτυξη εργαλείων καταγραφής ωφελούμενων φοιτητών από τα προγράμματα πρακτικής άσκησης. Από την υλοποίηση του ΚΠΣ 2000-06 και των ενδιάμεσων αξιολογήσεων των Επιχειρησιακών του Προγραμμάτων έχει διαπιστωθεί μία σοβαρή έλλειψη στην καταγραφή των ωφελουμένων από διάφορες παρεμβάσεις κυρίως του ΕΚΤ. Αντίστοιχο θέμα υπάρχει και στην περίπτωση της πρακτικής άσκησης όπου υλοποιούνται επιμέρους έργα, αλλά δεν υπάρχει ένα ενιαίο Μητρώο ωφελούμενων και επιχειρήσεων υποδοχής πρακτικής. Προτείνεται η σύσταση ενός ηλεκτρονικού μητρώου (registry) ωφελούμενων φοιτητών και επιχειρήσεων. Η ανάπτυξη αυτού του ηλεκτρονικού μητρώου προτείνεται επίσης να χρηματοδοτηθεί από ένα οριζόντιο έργο ωρίμανσης της πρακτικής άσκησης στην αρχή της προγραμματικής περιόδου δηλ. το α εξάμηνο 2008. Επιπρόσθετα μπορούν να αναπτυχθούν επιμέρους μητρώα εκπαιδευτικών υπευθύνων, ιδρυματικών υπευθύνων, καλών πρακτικών και εργασιών κ.α. σε κοινή πλατφόρμα. Με την ανάπτυξη τέτοιων βάσεων δεδομένων θα πραγματοποιείται ακριβέστερη προγραμματική στοχοθέτηση, αλλά και αποτελεσματικότερη παρακολούθηση και αξιολόγηση τόσο του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου όσο και του θεσμού της πρακτικής γενικότερα.

6. Αύξηση της χρονικής διάρκειας της πρακτικής άσκησης στα πανεπιστήμια. Ο χρόνος της πρακτικής άσκησης στα ΑΕΙ κυμαίνεται από 2-4 μήνες. Σε τόσο μικρό διάστημα δεν είναι δυνατόν αφενός ο φοιτητής να έρθει σε επαφή με τις πραγματικές συνθήκες εργασίας ούτε να εφαρμόσει τις θεωρητικές του γνώσεις και αφετέρου ο εργοδότης δεν μπορεί να του εκχωρήσει αρμοδιότητες. Η χρονική επιμήκυνση της πρακτικής άσκησης στα Πανεπιστήμια μπορεί να γίνει μόνο με ουσιαστική αναβάθμιση του ρόλου της πρακτικής άσκησης στο ακαδημαϊκό πρόγραμμα σπουδών.

7. Διεύρυνση της πρακτικής άσκησης και στους μεταπτυχιακούς φοιτητές. Με γνώμονα την αρνητική σχέση που υπάρχει μεταξύ μορφωτικού επιπέδου και ανεργίας στην ελληνική αγορά εργασίας (όσο πιο υψηλό είναι το μορφωτικό επίπεδο ενός ατόμου τόσο πιο δύσκολο είναι να απασχοληθεί στο γνωστικό του αντικείμενο) τα μεταπτυχιακά προγράμματα δεν πρέπει να περιορίζονται στη μετάδοση και διάχυση εξειδικευμένης επιστημονικής γνώσης, αλλά να ενσωματώνουν το μεταπτυχιακό φοιτητή σταδιακά στην πραγματικότητα της αγοράς εργασίας, φέρνοντάς τον σε επαφή με επιχειρήσεις συναφούς γνωστικού αντικειμένου. Με δεδομένη αφενός μεν την αύξηση της σημαντικότητας της πρακτικής άσκησης στην προγραμματική περίοδο 2007-2013 μέσω της αύξησης των διατιθέμενων πόρων σε

συνδυασμό με το σχετικά σταθερό διαχρονικά μοναδιαίο κόστος ανά σπουδαστή πρακτικής επιτρέπει την αύξηση των ωφελούμενων προς την κατεύθυνση των μεταπτυχιακών σπουδών αφού αυτές τείνουν πλέον να αποτελέσουν προστάδιο πριν την έξοδο στην αγορά εργασίας για σημαντικό αριθμό ατόμων.

8. Διεύρυνση της πρακτικής άσκησης και σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με αυτό τον τρόπο διευκολύνεται η διασύνδεση των φοιτητών με την αγορά εργασίας άλλων ευρωπαϊκών χωρών και ενισχύεται η απόκτηση εργασιακής εμπειρίας από πιο ανταγωνιστικά περιβάλλοντα εργασίας. Ωστόσο μία τέτοια παρέμβαση αυξάνει δραστικά το μοναδιαίο κόστος ανά ωφελούμενο και απαιτεί συνεργασία με αντίστοιχους φορείς στις άλλες χώρες της ΕΕ. Για παράδειγμα απαιτείται να διερευνηθεί σε ποιες χώρες της ΕΕ το ΕΚΤ συγχρηματοδοτεί παρόμοιες δράσεις πρακτικής άσκησης και να αναζητηθούν μοντέλα συγχρηματοδότησης ανταλλαγής φοιτητών για υλοποίηση προγραμμάτων πρακτικής άσκησης σε συνεργασία με άλλες χώρες. Μία τέτοια διερεύνηση δυνατοτήτων ανταλλαγής μπορεί επίσης να γίνει στο πλαίσιο ενός οριζόντιου έργου ωρίμανσης ή εξειδίκευσης των έργων πρακτικής άσκησης για την προγραμματική περίοδο 2007-2013. Η εμπειρία που έχει ήδη αποκτηθεί από την υλοποίηση προγραμμάτων ανταλλαγής σπουδαστών μέσω του προγράμματος Erasmus σε συνδυασμό με την ανάπτυξη του συστήματος πιστωτικών μονάδων (N.3374/2005) εκτιμάται ότι μπορούν να συμβάλλουν στη διεύρυνση της πρακτικής άσκησης και σε άλλες χώρες με ελεγχόμενη αύξηση του μοναδιαίου κόστους.

9. Βελτιστοποίηση του αριθμού των ωφελούμενων φοιτητών ανά επιστημονικό υπεύθυνο. Σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας πεδίου το 60% των Επιστημονικών Υπευθύνων επιβλέπει άνω των 40 φοιτητών πρακτικής. Εάν θεωρηθεί ότι αναμένεται κατά τη νέα προγραμματική περίοδο 2007-2013, με την αύξηση της χρηματοδότησης για έργα πρακτικής άσκησης, αύξηση των ωφελούμενων φοιτητών προτείνεται και αναλογική αύξηση του αριθμού των Επιστημονικών Υπευθύνων και Εποπτών Πρακτικής άσκησης ώστε να μπορούν οι τελευταίοι πραγματικά να παρακολουθούν ουσιαστικά την υλοποίηση των έργων. Η ανάπτυξη εργαλείων παρακολούθησης και εποπτείας (όπως ανάπτυξη ηλεκτρονικών διαδικτυακών εντύπων, κλπ) μπορεί να ελαφρύνει το διοικητικό έργο των επιστημονικών υπευθύνων και να επηρεάσει θετικά την ουσιαστική παρακολούθηση και καθοδήγηση των σπουδαστών.

10. Αναθεώρηση του τρόπου εποπτείας των φοιτητών πρακτικής άσκησης. Η παρακολούθηση και εποπτεία των φοιτητών που υλοποιούν πρακτική άσκηση είναι χρήσιμο να αναβαθμισθεί από τη μορφή που έχει σήμερα. Ειδικότερα προτείνεται η εποπτεία να γίνεται και με άλλες μορφές όπως:

- συναντήσεις με επιχειρήσεις
- τακτικές συναντήσεις του επόπτου πρακτικής με τους φοιτητές τόσο πριν την
- έναρξη όσο και κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της πρακτικής
- περιοδικές συναντήσεις με τους φοιτητές κατά ομάδες

11. Υιοθέτηση κοινωνικών κριτηρίων επιλογής ωφελουμένων (από ευάλωτες κοινωνικά ομάδες και χαμηλά εισοδηματικά στρώματα). Στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση αναφέρεται ότι η πρόσβαση ευάλωτων κοινωνικά ομάδων του πληθυσμού στην αγορά εργασίας προϋποθέτει ισότητα πρόσβασης στην εκπαίδευση. Εξίσου σημαντική είναι και η δια βίου συμμετοχή στην εκπαίδευση των ευάλωτων κοινωνικά ομάδων. Προς τούτο προτείνεται να ενταχθούν και κοινωνικά κριτήρια στην πρακτική άσκηση. Ειδικότερα για την περίπτωση των Πανεπιστημίων όπου η πρακτική άσκηση δεν είναι υποχρεωτική προτείνεται να υιοθετηθούν και ορισμένα κοινωνικά κριτήρια, πέραν των αμιγών ακαδημαϊκών, για την πριμοδότηση φοιτητών από ευάλωτες κοινωνικά ομάδες και χαμηλά εισοδηματικά στρώματα. Για την περίπτωση των ΤΕΙ, όπου δεν τίθεται θέμα επιλογής σπουδαστών, καθόσον είναι υποχρεωτική για το σύνολο των σπουδαστών προτείνεται η εξέταση της δυνατότητας μεγαλύτερης οικονομικής ενίσχυσης ως αποζημίωσης των σπουδαστών στην επιχείρηση υποδοχής της πρακτικής άσκησης.

11. Αξιολογικό Δελτίο ενέργειας εναλλακτικών μορφών δια βίου εκπαίδευσης

11.1. Σύντομη περιγραφή της δράσης

Γενικός στόχος του Μέτρου 2.5 «Δια βίου εκπαίδευση» του ΕΠΕΑΕΚ II ήταν η παροχή εναλλακτικών μορφών δια βίου εκπαίδευσης και επιμόρφωσης – με έμφαση στην ανώτατη εκπαίδευση - σε ομάδες πληθυσμού που δεν ανήκαν υποχρεωτικά στις συμβατικές ομάδες φοιτητών / σπουδαστών.

Ως "δια βίου εκπαίδευση" ορίζεται κάθε μαθησιακή διαδικασία, συμπεριλαμβανόμενης της εμπειρικής μάθησης, καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του ανθρώπου, με σκοπό την απόκτηση ή τη βελτίωση γενικών και επιστημονικών γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων τόσο για τη διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης προσωπικότητας όσο και για την πρόσβαση στην απασχόληση.

Μέσω των παρεμβάσεων του Μέτρου προωθήθηκε η διευκόλυνση της προσαρμοστικότητας των πτυχιούχων και μη, καθώς και των εργαζομένων, η βελτίωση της κινητικότητας στον εργασιακό χώρο και η εναρμόνιση του συστήματος Ανώτατης εκπαίδευσης σε σχέση με τις εξελίξεις και τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας και των νέων τεχνολογιών.

Στο πλαίσιο του Μέτρου 2.5 εντάχθηκε μοναδική διακριτή Ενέργεια η 2.5.1 με τίτλο «Εναλλακτικές μορφές δια βίου εκπαίδευσης» η οποία είχε ως απώτερο στόχο την εγκατάσταση και λειτουργία ενός αποτελεσματικού και ολοκληρωμένου συστήματος δια βίου μάθησης. Η εν λόγω Ενέργεια περιλάμβανε τέσσερις (4) κατηγορίες πράξεων οι οποίες είχαν ως ακολούθως:

- Κατηγορία Πράξεων α: Ανάπτυξη των ΙΔΒΕ και λειτουργία προγραμμάτων δια βίου εκπαίδευσης
- Κατηγορία Πράξεων β: Προγράμματα τυπικής εκπαίδευσης
- Κατηγορία Πράξεων γ: Ανάπτυξη και λειτουργία μη τυπικής δια βίου εκπαίδευσης
- Κατηγορία Πράξεων δ: Εκπαίδευση ενηλίκων στην απόκτηση βασικών δεξιοτήτων στις νέες τεχνολογίες

Για την ενεργοποίηση του Μέτρου (και κατ' επέκταση της Ενέργειας 2.5.1) πραγματοποιήθηκαν 9 προσκλήσεις, στο πλαίσιο των οποίων εντάχθηκαν 42 Πράξεις συνολικού προϋπολογισμού 75εκ. ευρώ (με στοιχεία μέχρι 31-12-2008).

Οι Πράξεις που εντάχθηκαν και υλοποιήθηκαν περιλάμβαναν δράσεις οι οποίες στόχευαν:

- στην ανάπτυξη του θεσμού των ΙΔΒΕ και τη λειτουργία προγραμμάτων δια βίου εκπαίδευσης,
- στην υλοποίηση προγραμμάτων τυπικής εκπαίδευσης,
- στην ανάπτυξη και λειτουργία προγραμμάτων άτυπης δια βίου εκπαίδευσης,
- στην εκπαίδευση ενηλίκων για την απόκτηση βασικών δεξιοτήτων στις Νέες Τεχνολογίες.

Συνοπτική περιγραφή κάθε κατηγορίας πράξης γίνεται στην ενότητα 11.1.2: Ιστορικά στοιχεία υλοποίησης, ενώ στην ενότητα που ακολουθεί παρατίθενται τα διοικητικά στοιχεία υλοποίησης του Μέτρου 2.5.

11.1.1. Διοικητικά στοιχεία υλοποίησης

Η ενεργοποίηση του Μέτρου 2.5 ανά Κατηγορία Πράξης είχε ως ακολούθως:

- **Κατηγορία Πράξεων α: Ανάπτυξη των ΙΔΒΕ και λειτουργία προγραμμάτων δια βίου εκπαίδευσης**
 - Τελικοί Δικαιούχοι ήταν τα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης, τα Ινστιτούτα Δια Βίου Εκπαίδευσης (ΙΔΒΕ) και οι φορείς Δια Βίου Εκπαίδευσης (ΔΒΕ) κατά τα άρθρα 2 και 11 του Ν.3369/2005.
 - Έλαβαν χώρα **δύο (2) προσκλήσεις** στο πλαίσιο των οποίων εντάχθηκαν **26 Πράξεις** συνολικού π/υ **14,3εκ.** ευρώ (στοιχεία μέχρι 31-12-2008).
 - Οι υποβληθείσες δαπάνες με στοιχεία μέχρι 31-12-2008, ανέρχονται στο ποσό των **5,6εκ. ευρώ**, ήτοι **39%** απορρόφηση βάσει του προϋπολογισμού των ενταγμένων Πράξεων.
 - Η ενεργοποίηση της εν λόγω κατηγορία πράξης είχε ως ακολούθως:
 - ✓ Η μία πρόσκληση με αρ. πρωτ. 24025/25-11-2005 (1^η τροποπ. 1643/27-01-2006, 2^η τροποπ. 24071/31-10-2006, 3^η τροποπ. 29641/27-12-2006) αφορούσε τα **Ινστιτούτα Δια Βίου Εκπαίδευσης (ΙΔΒΕ)** και βασίστηκε στο Νόμο 3369/2005 «Συστηματοποίηση της δια βίου μάθησης και άλλες διατάξεις». Στο πλαίσιο της εν λόγω πρόσκλησης:
 - ο Δόθηκε η δυνατότητα σε πρώτη φάση (φάση Α') στα **Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης (Πανεπιστήμια και ΤΕΙ)** να «σχεδιάσουν» την ίδρυση και αρχική τους λειτουργία ως ΙΔΒΕ μέσω ενός «Επιχειρησιακού Σχεδίου/ Σχεδίου Εφαρμογής Δράσεων».
 - ο Ανταποκρίθηκαν συνολικά 21 Ιδρύματα (5 Πανεπιστήμια και 16 ΤΕΙ) και μετά τη σχετική αξιολόγηση από τη Γνωμοδοτική Επιτροπή εντάχθηκαν τα έργα 5 Πανεπιστημίων και 15 ΤΕΙ (απορρίφθηκε το έργο ενός ΤΕΙ στον έλεγχο των τυπικών στοιχείων) και χρηματοδοτήθηκαν με 50.000 ευρώ το καθένα.
 - ο Ολοκληρώθηκαν 19 Πράξεις (4 Πανεπιστήμια και 15 ΤΕΙ, καθώς απεντάχθηκε ένα έργο ΑΕΙ λόγω διοικητικών αδυναμιών), συνολικού π/υ 0,94εκ. ευρώ και με συνολικές δαπάνες 0,91εκ. ευρώ (με στοιχεία μέχρι 31-12-2008), ήτοι 97% απορρόφηση.
 - ο Στο πλαίσιο της Β' Φάσης της ίδιας πρόσκλησης, υποβλήθηκαν και αξιολογήθηκαν προτάσεις για την υλοποίηση προγραμμάτων δια βίου εκπαίδευσης, οι οποίες προέρχονταν από τα Ιδρύματα της Α' Φάσης, το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ), καθώς και το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (το οποίο συνυπέβαλε «Επιχειρησιακό Σχέδιο» χρηματοδοτούμενο από ίδιους πόρους του Ιδρύματος). Συνολικά υποβλήθηκαν 21 προτάσεις (6 Πανεπιστήμια και 15 ΤΕΙ).

- ο Λόγω εκκρεμοτήτων του θεσμικού πλαισίου (Ν. 3369/2005) που αφορούσε στη λειτουργία των ΙΔΒΕ καθώς και των προγραμμάτων ΔΒΕ, δεν ολοκληρώθηκε η διαδικασία ένταξης των σχετικών Πράξεων στο πλαίσιο του ΕΠΕΑΕΚ II.
- ✓ Η άλλη πρόσκληση με αρ. πρωτ. 27678/30-12-2005 (με την υπ' αριθμ. 20846/29-09-2006 1^η τροποποίησής της και την υπ' αριθμ 1122/23-1-2008 2^η τροποποίησής της) αφορούσε **λοιπούς Φορείς παροχής προγραμμάτων δια βίου εκπ/σης** και η οποία, επίσης, βασιζόταν, στο Νόμο 3369/2005 «Συστηματοποίηση της δια βίου μάθησης και άλλες διατάξεις». Στο πλαίσιο της εν λόγω πρόσκλησης:
 - ο Υποβλήθηκαν **εννέα (9) προτάσεις** (75 προγράμματα εκπαίδευσης – 44 οριζόντιες δράσεις/υποέργα υποστήριξης), οι οποίες αξιολογήθηκαν από αρμόδια Γνωμοδοτική Επιτροπή.
 - ο **Επτά πράξεις** που προτάθηκαν για χρηματοδότηση έλαβαν **έγκριση υλοποίησης** σύμφωνα με το αρ.6 του Ν. 3369/2005. Πιο συγκεκριμένα:
 - Η υλοποίηση του Προγράμματος με Τελικό Δικαιούχο το *Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων* εγκρίθηκε με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Εκπαίδευσης Ενηλίκων, μετά από γνώμη της Εθνικής Επιτροπής Δια Βίου Μάθησης,
 - Οι εγκρίσεις των προγραμμάτων των φορέων *Αναπτυξιακή Σύμπραξη Εργασία & Εκπαίδευσης της ΓΣΕΕ, Κοινωνικό Πολύκεντρο της ΑΔΕΔΥ, Διαβαλκανικό Ινστιτούτο Δημόσιας Διοίκησης/ ΑΔΕΔΥ, Εθνική Συνομοσπονδία Ελληνικού Εμπορίου, και Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων ΓΣΕΒΕΕ* δημοσιεύτηκαν στο ΦΕΚ 1807/Β/10-09-2007, μετά από γνώμη της Εθνικής Επιτροπής Δια Βίου Μάθησης.
 - Η *Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία* ορίστηκε φορέας παροχής δια βίου εκπαίδευσης με την με αριθμ. 16195 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 1399/Β/6-8-07), ενώ με την με αρ. ΔΚ2/21309 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 1770/Β/04-09-2007) εγκρίθηκαν τα προγράμματά της, μετά από γνώμη της Εθνικής Επιτροπής Δια Βίου Μάθησης.
 - Σημειώνεται ότι για το *Ελληνογερμανικό Εμπορικό & Βιομηχανικό Επιμελητήριο* και την *Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων*, έως σήμερα δεν έχει διατυπωθεί η γνώμη της Επιτροπής Δια Βίου Μάθησης για τον ορισμό τους ως φορείς παροχής δια βίου εκπαίδευσης και την έγκριση των προγραμμάτων τους.
 - ο Μετά την έγκριση υλοποίησης των Προγραμμάτων Δια Βίου Εκπαίδευσης ολοκληρώθηκε η ένταξη των **επτά (7) πράξεων** συνολικού προϋπολογισμού 13,4εκ. ευρώ στο ΕΠΕΑΕΚ II, μέσω των οποίων προβλέπονταν η εκπαίδευση περίπου 18.000 ατόμων – ωφελουμένων. Με στοιχεία μέχρι 31-12-2008 οι υποβληθείσες δαπάνες ανέρχονταν σε 4,7εκ. ευρώ, ήτοι **35% απορρόφηση** βάσει του π/υ των ενταγμένων πράξεων.

- ο Με τη 2^η τροποποίηση της Πρόσκλησης (υπ' αριθμ. 1122/23-1-2008) δόθηκε η δυνατότητα παράτασης της υλοποίησης των Πράξεων μέχρι τη λήξη της εφαρμογής του Επιχειρησιακού Προγράμματος.
 - ο Γενικά τα έργα υλοποιήθηκαν στο σύνολό τους όπως αρχικά σχεδιάστηκαν, με μικρές αποκλίσεις ως προς το χρονοδιάγραμμα (λόγω της καθυστέρησης της ένταξης των πράξεων και της διαδικασίας της 1^{ης} χρηματοδότησής τους) και κάποιους δείκτες.
- **Κατηγορία Πράξεων β: Προγράμματα τυπικής εκπαίδευσης**
 - Τελικοί Δικαιούχοι ήταν τα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης.
 - Στην εν λόγω κατηγορία έλαβαν χώρα **τέσσερις (4) προσκλήσεις** στο πλαίσιο των οποίων εντάχθηκαν **14 Πράξεις** συνολικού π/υ **43,7εκ. ευρώ** (με στοιχεία μέχρι 31-12-2008).
 - Οι υποβληθείσες δαπάνες με στοιχεία μέχρι 31-12-2008, ανέρχονταν στο ποσό των **40,3εκ. ευρώ**, ήτοι **92%** απορρόφηση βάσει του προϋπολογισμού των ενταγμένων Πράξεων.
 - Η ενεργοποίηση της εν λόγω κατηγορίας πράξης είχε ως ακολούθως:
 - ✓ **Προγράμματα Σπουδών Επιλογής (ΠΣΕ)**
 - ο Στο πλαίσιο σχετικής πρόσκλησης (με αριθμ. πρωτ. 1597/26-09-2001 και των με αριθμ. 1872/10-10-2001, 3607/08-04-2003, 14081/21-10-2003 και 4513/7-3-2006 τροποποιήσεών της) εντάχθηκαν 11 έργα (Πανεπιστήμια, ΤΕΙ) συνολικού προϋπολογισμού 22,7εκ. ευρώ (με στοιχεία μέχρι 31-12-2008).
 - ο Η απορρόφηση των εν λόγω έργων με στοιχεία μέχρι 31-12-2008, ανερχόταν σε 21,4εκ. ευρώ, ήτοι 94% βάσει του π/υ των ενταγμένων πράξεων.
 - ✓ **Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ)**
 - ο Έλαβαν χώρα τρεις προσκλήσεις (η υπ' αριθμ. 1032/1-8-2001, η υπ' αριθμ. 1598/26-09-01 και η υπ' αριθμ. 4528/22-03-2005 πρόσκληση με την υπ' αριθμ. 18174/9-8-2007 τροποποίησή της) και στο πλαίσιο αυτών εντάχθηκαν 3 Πράξεις (1 σε κάθε πρόσκληση) συνολικού προϋπολογισμού 21εκ. ευρώ (με στοιχεία μέχρι 31-12-2008).
 - ο Η απορρόφηση των εν λόγω Πράξεων μέχρι 31-12-2008 ανερχόταν σε 18,9εκ. ευρώ, ήτοι 90% απορρόφηση.
- **Κατηγορία Πράξεων γ: Ανάπτυξη και λειτουργία μη τυπικής δια βίου εκπαίδευσης**
 - Τελικοί Δικαιούχοι ήταν το ΙΔΕΚΕ και οι Φορείς ΔΒΕ κατά τα άρθρα 2 και 11 του Ν.3369/2005.
 - Έλαβε χώρα **μια πρόσκληση** (η υπ. αριθμ. 11428/23-06-2005), στο πλαίσιο της οποίας εντάχθηκε μια (1) Πράξη συνολικού π/υ **3,98εκ. ευρώ** (με στοιχεία μέχρι 31-12-2008).
 - Οι υποβληθείσες δαπάνες με στοιχεία μέχρι 31-12-2008, ανέρχονται στο ποσό των **3,07εκ. ευρώ**, ήτοι **77%** απορρόφηση βάσει του προϋπολογισμού της ενταγμένης Πράξης.

- **Κατηγορία Πράξεων δ: Εκπαίδευση ενηλίκων στην απόκτηση βασικών δεξιοτήτων στις νέες τεχνολογίες**
 - Τελικοί Δικαιούχοι ήταν το ΙΔΕΚΕ και η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Προγραμμάτων ΚΠΣ του ΥΠΕΠΘ.
 - Έλαβαν χώρα **δύο (2) προσκλήσεις** στο πλαίσιο των οποίων εντάχθηκε **μια (1) Πράξη** συνολικού π/υ **12,86εκ.** ευρώ (με στοιχεία μέχρι 31-12-2008).
Ειδικότερα:
 - ✓ Στο πλαίσιο της πρόσκλησης με αρ. πρωτ. 9562/29-07-2003 δεν εντάχθηκε καμία Πράξη.
 - ✓ Στο πλαίσιο της υπ. αριθμ. 2607/ 21-02-2005 πρόσκλησης (με την υπ. αριθμ. 9496/8-05-2007 τροποποίησή της), εντάχθηκε 1 Πράξη προϋπολογισμού 12,86εκ. ευρώ.
 - Οι υποβληθείσες δαπάνες με στοιχεία μέχρι 31-12-2008, ανέρχονται στο ποσό των **11,25εκ. ευρώ**, ήτοι **87%** απορρόφηση.

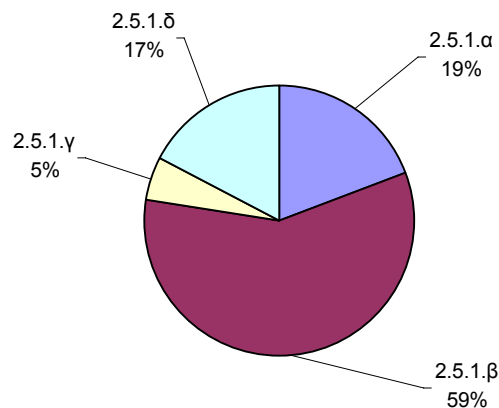
Η απορρόφηση του Μέτρου 2.5 με στοιχεία μέχρι 31-12-2008 ανέρχεται σε **60,25εκ.** ευρώ, ήτοι ποσοστό **80%** επί του συνολικού προϋπολογισμού (75εκ. ευρώ).

Παρακάτω ακολουθεί ένας συγκεντρωτικός πίνακας με τα διοικητικά στοιχεία υλοποίησης του Μέτρου.

Πίνακας 21: Συγκεντρωτικός πίνακας διοικητικών στοιχείων υλοποίησης της Μέτρου 2.5 ανά κατηγορία Πράξης

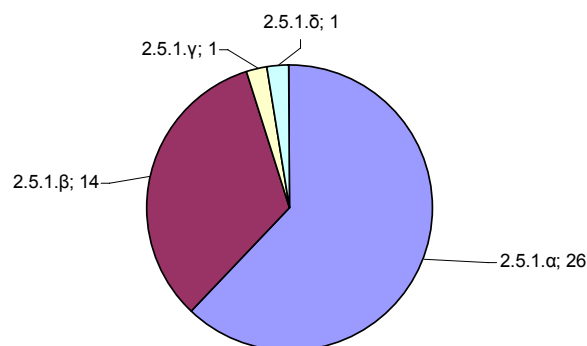
Κατηγορία Πράξης	Αριθμός Προ-σκήσεων	Αριθμός Πράξεων/ έργων	Προϋπο-λογισμός	Δαπάνες	Ποσοστό Απορρόφησης
2.5.1.α: Ανάπτυξη των ΙΔΒΕ και λειτουργία προγραμμάτων δια βίου εκπαίδευσης	2	26	14.333.189,18	5.639.259,49	39%
2.5.1.β: Προγράμματα τυπικής εκπαίδευσης	4	14	43.741.538,39	40.293.663,62	92%
2.5.1.γ: Ανάπτυξη και λειτουργία μη τυπικής δια βίου εκπαίδευσης	1	1	3.977.500,23	3.068.973,48	77%
2.5.1.δ: Εκπαίδευση ενηλίκων στην απόκτηση βασικών δεξιοτήτων στις νέες τεχνολογίες	2	1	12.863.655,56	11.248.241,71	87%
ΣΥΝΟΛΟ	9	42	74.915.883,36	60.250.138,30	80%

Από την επεξεργασία του πίνακα προκύπτουν τα ακόλουθα:

Σχήμα 24: Κατανομή προϋπολογισμού Μέτρου 2.5 ανά κατηγορία πράξης

Το μεγαλύτερο ποσοστό του προϋπολογισμού (75εκ. ευρώ) διατέθηκε για την υλοποίηση έργων στο πλαίσιο της Κατηγορίας Πράξεων 2.5.1.β: Προγράμματα τυπικής εκπαίδευσης (59%, ήτοι 43,7εκ. ευρώ), ενώ το μικρότερο (5%) στην Κατηγορία Πράξεων 2.5.1.γ: Ανάπτυξη και λειτουργία μη τυπικής δια βίου εκπαίδευσης (4εκ. ευρώ).

Σχήμα 25: Κατανομή έργων Μέτρου 2.5 ανά κατηγορία πράξης

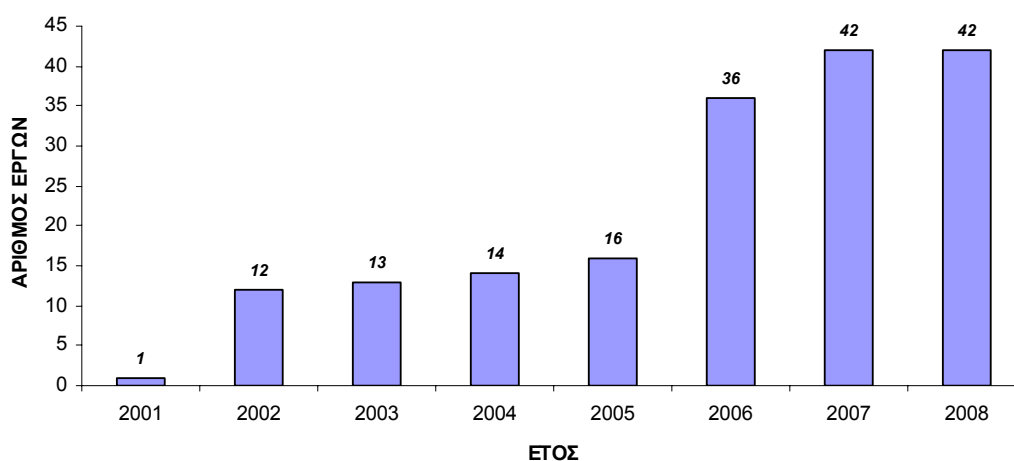
Τα περισσότερα έργα από τα 42 συνολικά του Μέτρου 2.5, εντάχθηκαν στην κατηγορία πράξης 2.5.1.α: Ανάπτυξη των ΙΔΒΕ και λειτουργία προγραμμάτων δια βίου εκπαίδευσης (26 έργα), ενώ τα λιγότερα στις κατηγορίες πράξεων 2.5.1.γ: Ανάπτυξη και λειτουργία μη τυπικής δια βίου εκπαίδευσης και 2.5.1.δ: Εκπαίδευση ενηλίκων στην απόκτηση βασικών δεξιοτήτων στις νέες τεχνολογίες, ήτοι 1 έργο σε κάθε κατηγορία.

Επιπρόσθετα, στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνεται η διαχρονική εξέλιξη της ενεργοποίησης του Μέτρου 2.5 σε επίπεδο ενταγμένων πράξεων/ έργων, προϋπολογισμού και χρηματοοικονομικής απορρόφησης.

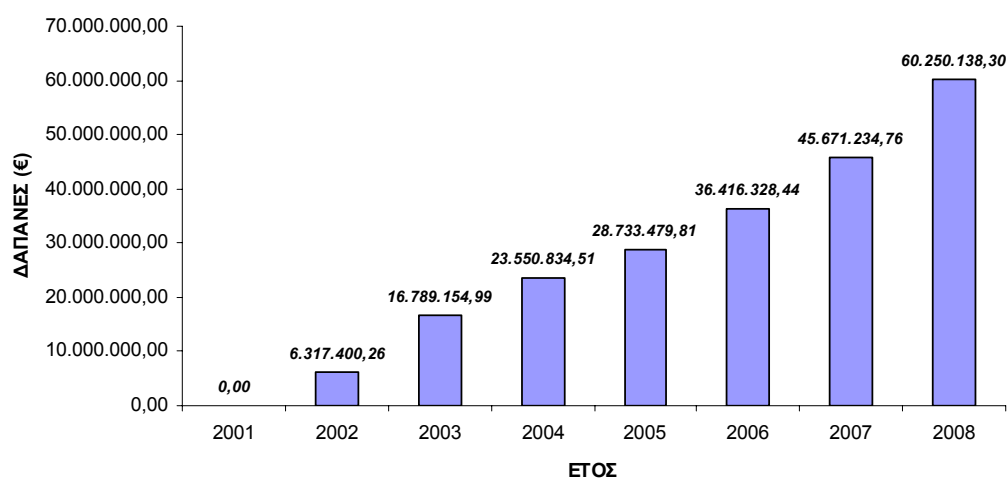
Πίνακας 22: Διαχρονική εξέλιξη του Μέτρου 2.5 σε επίπεδο έργων, π/υ και δαπανών

ΕΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΩΝ	Π/Υ (€)	ΔΑΠΑΝΕΣ (€)
2001	1	2.641.232,58	0,00
2002	12	17.783.116,14	6.317.400,26
2003	13	29.245.794,72	16.789.154,99
2004	14	43.755.221,97	23.550.834,51
2005	16	55.431.878,67	28.733.479,81
2006	36	60.587.656,06	36.416.328,44
2007	42	77.504.542,88	45.671.234,76
2008	42	74.915.883,36	60.250.138,30

Στη συνέχεια γίνεται διαγραμματική απεικόνιση της διαχρονικής εξέλιξης των ενταγμένων έργων, καθώς και της απορρόφησης του προϋπολογισμού τους.

Σχήμα 26: Διαχρονική εξέλιξη ενταγμένων έργων

Σχήμα 27: Αποτύπωση πορείας απορρόφησης π/υ ενταγμένων έργων

11.1.2. Ιστορικά στοιχεία υλοποίησης

Στο πλαίσιο των παρεμβάσεων του Μέτρου 2.5 έλαβαν χώρα τα ακόλουθα:

- **Κ.Π.2.5.1.α: Ανάπτυξη των ΙΔΒΕ και λειτουργία προγραμμάτων δια βίου εκπαίδευσης**

Η παρούσα κατηγορία πράξεων στόχευε στην υποστήριξη των απαραίτητων ενεργειών για την αρχική εγκατάσταση και λειτουργία των Ινστιτούτων Δια Βίου Εκπαίδευσης (ΙΔΒΕ) καθώς και την υλοποίηση προγραμμάτων δια βίου εκπαίδευσης από τα ΙΔΒΕ και λοιπούς φορείς.

Αναφορικά με τα προγράμματα δια βίου εκπαίδευσης βάσει του σχετικού Νόμου (Ν. 3369/2005) διέπονται από τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- Η διάρκεια των εν λόγω προγραμμάτων δεν μπορεί να υπερβαίνει συνολικά τις 250 ώρες διδασκαλίας¹⁴ και αναλόγως τη διάρκειά τους οδηγούν στην απονομή των εξής πιστοποιητικών:
 - ✓ Μέχρι 75 ώρες σε Πιστοποιητικό Επιμόρφωσης.
 - ✓ Μέχρι 250 ώρες σε Πιστοποιητικό Δια βίου Εκπαίδευσης.
- Τα εν λόγω προγράμματα μπορεί να είναι μικρής ή παρατεταμένης διάρκειας, μερική ή εντατική, με ευέλικτο ωράριο προσαρμοσμένο στις ανάγκες των εκπαιδευομένων και είναι δυνατόν να διεξάγονται και με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.
- Τα προγράμματα Δια βίου Εκπαίδευσης υπόκεινται σε εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση ποιότητας.

Πιο αναλυτικά αναφορικά με την ενεργοποίηση της παρούσας κατηγορίας πράξης:

Ινστιτούτα Δια Βίου Εκπαίδευσης (ΙΔΒΕ)

Τα Ινστιτούτα Δια Βίου Εκπαίδευσης σύμφωνα με τον ιδρυτικό τους νόμο (Ν. 3369/2005) παρέχουν υπηρεσίες δια βίου εκπαίδευσης σε αποφοίτους Ανώτατης εκπαίδευσης (πανεπιστημιακής και τεχνολογικής) και είναι αρμόδια για την οργάνωση και λειτουργία των προγραμμάτων Δια βίου Εκπαίδευσης των ΑΕΙ και Τ.Ε.Ι..

Σε κάθε Ίδρυμα της Ανώτατης εκπαίδευσης είναι δυνατό να ιδρύεται με κοινή απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομίας και Οικονομικών, κατόπιν σύμφωνης γνώμης της Συγκλήτου ή της Διοικούσας Επιτροπής του οικείου Ιδρύματος, ένα Ινστιτούτο Δια βίου Εκπαίδευσης.

Τα ΙΔΒΕ επιχειρούν να καλύψουν την επιτακτική ανάγκη των τελευταίων χρόνων για συνεχιζόμενη εκπαίδευση των πτυχιούχων, εξαιτίας των διαρκώς αυξανόμενων απαιτήσεων της επαγγελματικής, οικονομικής, κοινωνικής, πολιτικής και προσωπικής ζωής των ενηλίκων.

¹⁴ Κατ' εξαίρεση, τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας μπορούν να υλοποιούν προγράμματα Δια βίου Εκπαίδευσης που υπερβαίνουν το ανωτέρω όριο.

Η έγκριση υλοποίησης των προγραμμάτων Δια βίου Εκπαίδευσης για τα Ινστιτούτα Δια βίου Εκπαίδευσης γίνεται με απόφαση του οργάνου διοίκησης του κάθε Ινστιτούτου, μετά από γνώμη της Εθνικής Επιτροπής Δια βίου Μάθησης.

Βάσει του ιδρυτικού τους νόμου (Ν. 3369/2005), οι πόροι των Ινστιτούτων Δια Βίου Εκπαίδευσης προέρχονταν:

- Από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Εκπαίδευση και Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση" (βάσει Ν. 3369/2005 προβλέπονταν η χρηματοδότησή τους από το ΕΠΕΑΕΚ μέχρι 31/08/2007).
- Από τον Τακτικό Προϋπολογισμό του οικείου Ιδρύματος (μετά τη λήξη της χρηματοδότησης από το ΕΠΕΑΕΚ), το οποίο επιχορηγείται για το σκοπό αυτόν από τον Τακτικό Προϋπολογισμό του ΥΠ.Ε.Π.Θ.. Οι επενδυτικές και αναπτυξιακές δαπάνες των Ινστιτούτων Δια βίου Εκπαίδευσης καλύπτονται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.) του οικείου Ιδρύματος.
- Από λοιπούς πόρους, όπως:
 - ο Ετήσια πρόσθετη επιχορήγηση από τον Τακτικό Προϋπολογισμό του οικείου ιδρύματος.
 - ο Πόρους του Ειδικού Λογαριασμού του οικείου ιδρύματος.
 - ο Χρηματοδοτήσεις από επιχειρησιακά ή άλλα προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τα οποία αναλαμβάνει το οικείο ίδρυμα.
 - ο Έσοδα από παροχή υπηρεσιών δια βίου εκπαίδευσης, κλπ.

Σημειώνεται ότι με βάση πρόσφατη τροποποίηση του θεσμικού πλαισίου και ειδικότερα το Νόμο 3687/2008 (άρθρο 9), ορίζεται ότι «οι δαπάνες συνολικής λειτουργίας των ΙΔΒΕ καλύπτονται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση της διαχειριστικής περιόδου 2007-2013».

Στο πλαίσιο του ΕΠΕΑΕΚ II και ειδικότερα της κατηγορίας πράξης 2.5.1.α, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, δόθηκε η δυνατότητα στα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης (Πανεπιστήμια και ΤΕΙ) να ιδρύσουν και να λειτουργήσουν Ινστιτούτα Δια βίου Εκπαίδευσης.

Ειδικότερα μέσω σχετικής πρόσκλησης, δόθηκε η δυνατότητα στα εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Πανεπιστήμια και ΤΕΙ) σε πρώτη φάση να «σχεδιάσουν» την ίδρυση ΙΔΒΕ μέσω ενός «Επιχειρησιακού Σχεδίου/ Σχεδίου Εφαρμογής Δράσεων» και σε επόμενη φάση (Φάση Β') να εντάξουν προς υλοποίηση, προγράμματα δια βίου εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο της Α' Φάσης (ίδρυση ΙΔΒΕ), υλοποιήθηκαν συνολικά 19 έργα σε αντίστοιχο αριθμό Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της χώρας και τα οποία αποτυπώνονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 23: Παρουσίαση έργων για την ίδρυση ΙΔΒΕ που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της Κ.Π. 2.5.1.α

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ
1.	Εκπόνηση Επιχειρησιακού Σχεδίου/Σχεδίου Εφαρμογής Δράσεων για την οργάνωση, διοίκηση και λειτουργία του Ινστιτούτου Δια Βίου Εκπαίδευσης ΤΕΙ Κρήτης
2.	Εκπόνηση Επιχειρησιακού Σχεδίου Ινστιτούτου Δια Βίου Εκπαίδευσης στο ΤΕΙ Σερρών
3.	Επιχειρησιακό Σχέδιο/Σχέδιο Εφαρμογής Δράσεων Ινστιτούτου Δια Βίου Εκπαίδευσης του ΤΕΙ ΛΑΡΙΣΑΣ

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ
4.	Επιχειρησιακό Σχέδιο/Σχέδιο Εφαρμογής Δράσεων Του Ινστιτούτου Δια Βίου Εκπαίδευσης (ΙΔΒΕ) του Αλεξάνδρειου ΤΕΙ Θεσσαλονίκης (ΑΤΕΙ-Θ)
5.	Εκπόνηση Επιχειρησιακού Σχεδίου/Σχεδίου Εφαρμογής Δράσεων για την οργάνωση, διοίκηση και λειτουργία του Ινστιτούτου Δια Βίου Εκπαίδευσης (ΙΔΒΕ) στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
6.	Εκπόνηση Επιχειρησιακού Σχεδίου για την ίδρυση και λειτουργία Ινστιτούτου Δια Βίου Εκπαίδευσης (ΙΔΒΕ) στο ΤΕΙ Καλαμάτας
7.	Εκπόνηση Επιχειρησιακού σχεδίου/Σχεδίου Εφαρμογής Δράσεων για την οργάνωση και λειτουργία ΙΔΒΕ στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας (Π.Δ.Μ)
8.	Εκπόνηση Επιχειρησιακού Σχεδίου/Σχεδίου Εφαρμογής Δράσεων για την οργάνωση, διοίκηση και λειτουργία του Ινστιτούτου Δια Βίου Εκπαίδευσης στο ΤΕΙ Πάτρας (Φάση Α')
9.	Εκπόνηση Επιχειρησιακού Σχεδίου / Σχεδίου Εφαρμογής Δράσεων ΙΔΒΕ Πανεπιστημίου Μακεδονίας
10.	Εκπόνηση Επιχειρησιακού Σχεδίου/Σχεδίου Εφαρμογής Δράσεων του ΙΔΒΕ στο ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ
11.	Επιχειρησιακό Σχέδιο/Σχέδιο Εφαρμογής Δράσεων του Ινστιτούτου Δια Βίου Εκπαίδευσης στο ΤΕΙ Καβάλας
12.	Εκπόνηση Επιχειρησιακού Σχεδίου/Σχεδίου Εφαρμογής Δράσεων για την οργάνωση, διοίκηση και λειτουργία του Ινστιτούτου Δια Βίου Εκπαίδευσης ΤΕΙ ΠΕΙΡΑΙΑ (Α Φάση)
13.	Εκπόνηση Επιχειρησιακού Σχεδίου / Σχεδίου Εφαρμογής Δράσεων για την οργάνωση, διοίκηση και λειτουργία του ΙΔΒΕ στο ΤΕΙ Μεσολογγίου
14.	Επιχειρησιακό Σχέδιο/Σχέδιο Εφαρμογής Δράσεων για την οργάνωση, διοίκηση και λειτουργία του Ινστιτούτου Δια Βίου Εκπαίδευσης του ΤΕΙ Ιόνιων Νήσων
15.	Εκπόνηση Επιχειρησιακού Σχεδίου/Σχεδίου Εφαρμογής Δράσεων για την οργάνωση, διοίκηση και λειτουργία του Ινστιτούτου Δια Βίου Εκπαίδευσης (ΙΔΒΕ) στην Ανώτατη Σχολή Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΑΣΠΑΙΤΕ)
16.	Εκπόνηση Επιχειρησιακού Σχεδίου για τη δημιουργία και λειτουργία ΙΔΒΕ στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
17.	Εκπόνηση Επιχειρησιακού Σχεδίου/Σχεδίου Εφαρμογής Δράσεων για την οργάνωση, διοίκηση και λειτουργία του Ινστιτούτου Δια Βίου Εκπαίδευσης (ΙΔΒΕ) του ΤΕΙ Χαλκίδας
18.	Εκπόνηση Επιχειρησιακού Σχεδίου ΙΔΒΕ του ΤΕΙ Λαμίας
19.	Εκπόνηση Επιχειρησιακού Σχεδίου/Σχεδίου Εφαρμογής Δράσεων ΙΔΒΕ στο ΤΕΙ Δυτ. Μακεδονίας

Κατά τη Β' Φάση της σχετικής πρόσκλησης (όπως αναφέρθηκε και στη ενότητα 11.1.1 «Διοικητικά στοιχεία υλοποίησης») υποβλήθηκαν προτάσεις από τα ΙΔΒΕ για την υλοποίηση προγραμμάτων δια βίου εκπαίδευσης. Ωστόσο λόγω εκκρεμοτήτων του σχετικού θεσμικού πλαισίου (Ν. 3369/2005), δεν ολοκληρώθηκε η διαδικασία ένταξης των σχετικών Πράξεων στο πλαίσιο του ΕΠΕΑΕΚ II με αποτέλεσμα να μη λειτουργήσουν προγράμματα δια βίου εκπαίδευσης από τα ΙΔΒΕ.

Προβλήματα που παρουσιάστηκαν κατά τη διαδικασία ένταξης έργων

Τα προβλήματα που αφορούσαν τα ΙΔΒΕ καταγράφονται συνοπτικά ως ακολούθως:

- a. Εκκρεμότητες του θεσμικού πλαισίου για την ένταξη προγραμμάτων Δια Βίου Εκπαίδευσης των ΙΔΒΕ. Ειδικότερα:
 1. Δεν είχε αποσαφηνιστεί/καθοριστεί η ΚΥΑ ίδρυσης για κάθε ΙΔΒΕ. Σημειώνεται ότι οι σχετικές αποφάσεις έχουν δρομολογήθηκαν προς υπογραφή στο ΥπΟΙΟ, ακολουθώντας ενιαίο μοντέλο από το ΥΠΕΠΘ.
 2. Δεν είχε καθοριστεί το πλαίσιο για την οργάνωση προγραμμάτων δια βίου εκπαίδευσης σύμφωνα με το Νόμο 3369/2005. Ο σχετικός Νόμος προβλέπει, μεταξύ άλλων:
 - ο Κ.Υ.Α. Υπ. Ε.Π.Θ. και Υπ. Οικονομίας & Οικονομικών κατόπιν σύμφωνης γνώμης της Συγκλήτου/ Δ.Ε./ Συνέλευσης για την ίδρυση ΙΔΒΕ,
 - ο απόφαση του οργάνου διοίκησης του ΙΔΒΕ για την έγκριση υλοποίησης προγραμμάτων ΔΒΕ, μετά από γνώμη της Εθνικής Επιτροπής Δια Βίου μάθησης,

- ο απόφαση Υπουργού Ε.Π.Θ., κατόπιν γνώμης της Εθνικής Επιτροπής Δ.Β.Μ., για τον καθορισμό των κριτηρίων αξιολόγησης των αιτήσεων και την επιλογή των υποψηφίων εκπαιδευομένων και
 - ο Κ.Υ.Α. Υπ.Ε.Π.Θ και Υπ. Οικονομίας & Οικονομικών για τον καθορισμό του ύψους της ωριαίας πρόσθετης αμοιβής των μελών Δ.Ε.Π./Ε.Π. και της αποζημίωσης των λοιπών κατηγοριών προσωπικού.
3. Το προβλεπόμενο χρονοδιάγραμμα, το οποίο ήδη άφηνε ελάχιστα περιθώρια, ανατράπηκε λόγω δυσχερειών στα Ιδρύματα εξαιτίας των κινητοποιήσεων στην Παιδεία καθώς και της προκήρυξης εθνικών εκλογών.
- b. Από τις προτάσεις που υποβλήθηκαν διαπιστώθηκε ότι οι περισσότεροι φορείς δεν είχαν κατανοήσει πλήρως το ρόλο και την αποστολή της Δια Βίου Εκπαίδευσης στην Ανώτατη Εκπαίδευση, η οποία στοχεύει στην προσφορά συμπληρωματικών γνώσεων σε πτυχιούχους και όχι σε δεξιότητες που είναι αντικείμενο των ΚΕΚ.
- c. Η μη καθορισμένη διοικητική υπαγωγή-σχέση του Ινστιτούτου με το Ίδρυμα οδηγεί σε ασάφειες ως προς τον ρόλο και τις αρμοδιότητες τους σε σχέση με τις ακαδημαϊκές δομές των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων.
- d. Από τη μελέτη των Προγραμμάτων Διά βίου Εκπαίδευσης των ΙΔΒΕ στο πλαίσιο της αξιολόγησης των σχετικών προτάσεων που υποβλήθηκαν, παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:
- ✓ Ασάφεια στον καθορισμό των στόχων των προτεινομένων προγραμμάτων με αποτέλεσμα την ασυνέπεια του περιεχομένου και της διάρθρωσής τους.
 - ✓ Η διάρκεια των 250 ωρών (πιστοποιητικό δια βίου εκπαίδευσης) πλησιάζει τη διάρκεια σπουδών ενός μεταπτυχιακού προγράμματος. Το γεγονός αυτό επιβάλλει ιδιαίτερη προσοχή στη σύνθεση ενός προγράμματος αυτής της διάρκειας ώστε να μην προκληθεί σύγχυση ως προς τα επαγγελματικά δικαιώματα με προγράμματα που οδηγούν σε πτυχία ή μεταπτυχιακά διπλώματα. Σημειώνεται ότι ένα Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα διαρκεί περίπου 350-400 ώρες συν τη Διπλωματική Εργασία.
 - ✓ Επειδή ο Ν. 3374/05, ο οποίος προδιαγράφει την εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Συστήματος Μεταφοράς Ακαδημαϊκών Μονάδων (ECTS) και αναφέρεται στην αξιολόγηση του έργου των ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης, είναι μεταγενέστερος του Ν. 3369/05 της Δια Βίου Εκπαίδευσης θα πρέπει να τροποποιηθεί ο νόμος της Δια Βίου Εκπαίδευσης και να προσαρμοστεί η έκταση των προγραμμάτων σε ECTS (αντί ωρών 75 και 250) λαμβάνοντας υπόψη την έκταση και διάρκεια ώστε να μην υπάρξει σύγχυση με μεταπτυχιακές σπουδές. Οι προτάσεις έδειξαν επίσης ότι υπάρχει άγνοια και απειρία με υπερβολικές εκτιμήσεις πιστωτικών μονάδων.
- e. Στη σύνθεση των προγραμμάτων δεν ελήφθη υπόψη το γεγονός ότι απευθύνονταν σε εργαζόμενους και πιθανόν με οικογενειακές υποχρεώσεις, επομένως η παρακολούθηση ανά εβδομάδα δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των 6-8 ωρών, διότι θα πρέπει να υπολογισθεί και ο χρόνος μελέτης. Μόνο σε προγράμματα σύντομης διάρκειας π.χ. 50 ωρών μπορεί το πρόγραμμα να είναι πιο εντατικό, δηλ. 4-6 ώρες την ημέρα όταν το πρόγραμμα πραγματοποιείται σε Σαββατοκύριακο.

- f. Ειδικά για την περίπτωση της εξ' αποστάσεως δια βίου εκπαίδευσης θα πρέπει να αποσαφηνιστούν τα σταθερότυπα και οι παράμετροι λειτουργίας των προγραμμάτων.

Λοιποί φορείς παροχής προγραμμάτων δια βίου εκπαίδευσης

Σύμφωνα με το άρθρο 11 του Ν. 3369/2005 για τη δια βίου μάθηση, φορείς παροχής δια βίου εκπαίδευσης, πέρα των προβλεπόμενων φορέων όπως περιγράφονται στο σχετικό νόμο (ΙΔΒΕ, Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας, Κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων, Σχολές Γονέων, Νομαρχιακές Επιτροπές Λαϊκής Επιμόρφωσης, ΙΕΚ και ΚΕΚ), μπορούν να ορίζονται και άλλοι, οι οποίοι θα υλοποιούν προγράμματα δια βίου εκπαίδευσης. Οι εν λόγω φορείς ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ή με κοινή απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, κατόπιν γνώμης της Εθνικής Επιτροπής Δια βίου Μάθησης. Μέσω αυτής της διαδικασίας ορίστηκε ως φορέας παροχής δια βίου εκπαίδευσης η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία.

Στο πλαίσιο του ΕΠΕΑΕΚ II και συγκεκριμένα στην κατηγορία πράξης 2.5.1.α, φορείς που υλοποίησαν προγράμματα δια βίου εκπαίδευσης (βάσει των άρθρων 2 και 11 του Ν. 3369/2005) ήταν:

- Το Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων (ΙΔΕΚΕ)
- Η Αναπτυξιακή Σύμπραξη Εργασία & Εκπαίδευσης της ΓΣΕΕ
- Το Κοινωνικό Πολύκεντρο της ΑΔΕΔΥ
- Το Διαβαλκανικό Ινστιτούτο Δημόσιας Διοίκησης / ΑΔΕΔΥ
- Η Εθνική Συνομοσπονδία Ελληνικού Εμπορίου (ΕΣΕΕ)
- Το Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων (ΙΜΕ) της ΓΣΕΒΕΕ
- Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία

Τα προγράμματα δια βίου εκπαίδευσης που υλοποιήθηκαν στόχευαν στην εκπαίδευση περί των 18.000 ατόμων - ωφελουμένων και αποτυπώνονται συνοπτικά στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 24: Παρουσίαση προγραμμάτων δια βίου εκπαίδευσης που υλοποιήθηκαν από λοιπούς φορείς στο πλαίσιο της Κ.Π. 2.5.1.α

Α/Α	Τίτλος Έργου/ Φορέας	Συνοπτική Περιγραφή
1.	ΕΡΜΕΙΟΝ Προγράμματα δια βίου εκπαίδευσης της ΕΣΕΕ	<p>Το έργο «ΕΡΜΕΙΟΝ - Προγράμματα Δια Βίου Εκπαίδευσης της Ε.Σ.Ε.Ε» υλοποιήθηκε από την ΕΣΕΕ και σκοπός του ήταν η υλοποίηση προγραμμάτων δια βίου εκπαίδευσης για τους εμπόρους επιχειρηματίες, τους εργαζόμενους στις εμπορικές επιχειρήσεις και τους υποψήφιους επιχειρηματίες, με στόχο:</p> <ul style="list-style-type: none"> - την απόκτηση επιπλέον γνώσεων και δεξιοτήτων σε θέματα της εργασίας τους, - τη βελτίωση της απόδοσή τους - την παροχή υπηρεσιών υψηλότερης ποιότητας στους καταναλωτές και πελάτες τους, <p>Το έργο περιλάμβανε, μεταξύ άλλων, δράσεις υλοποίησης εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε θεματικές ενότητες όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> - «Χρηματοοικονομική Διαχείριση Εμπορικών Επιχειρήσεων», - «Πώς να δημιουργήσετε μία επιτυχημένη εμπορική επιχείρηση», - «Επιτυχημένες πωλήσεις στις εμπορικές επιχειρήσεις», - «Τεχνικές διαπραγματεύσεων στις αγορές - πωλήσεις των εμπορικών επιχειρήσεων»,

Α/Α	Τίτλος Έργου/ Φορέας	Συνοπτική Περιγραφή
		<p>- «Διοίκηση της μικρής οικογενειακής επιχείρησης», κλπ. Συνολικά εκπαιδεύτηκαν 1.496 άτομα.</p>
2.	<p>Προγράμματα δια βίου Εκπαίδευσης στα Κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων και στο Κέντρο Εκπαίδευσης - Επιμόρφωσης Ενηλίκων από απόσταση/ - Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων (ΙΔΕΚΕ)</p>	<p>Βασικός σκοπός του Έργου ήταν η δυνατότητα συμμετοχής των ενηλίκων πολιτών της χώρας σε Προγράμματα Διά Βίου Εκπαίδευσης, τα οποία παρείχαν ευκαιρίες απόκτησης, εκσυγχρονισμού ή αναβάθμισης γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων, συμπληρωματικών προς την τυπική εκπαίδευση, την αρχική επαγγελματική κατάρτιση και την προηγούμενη προσωπική, κοινωνική και επαγγελματική εμπειρία, καθώς και τη δυνατότητα πιστοποίησης των αποθεθεισών γνώσεων από την παρακολούθηση των συγκεκριμένων προγραμμάτων. Το περιεχόμενο των προγραμμάτων ΔΒΕ, ενδεικτικά περιλάμβανε: «Εκπαίδευση Εκπαιδευτών Ενηλίκων», «Τεχνολογίες Πληροφορικής Επικοινωνιών», «Οικονομία – Διοίκηση Επιχειρήσεις», «Διαχείριση Κινδύνων και Κρίσεων – Αντιμέτωπη Εκτάκτων αναγκών», «Ανάπτυξη Κοινωνικών Δεξιοτήτων στο Χώρο Εργασίας» και «Κοινωνική Οικονομία – Κοινωνική Επιχειρηματικότητα». Συνολικά εκπαιδεύτηκαν 8.030 άτομα.</p>
3.	<p>Ανάπτυξη & Λειτουργία Προγραμμάτων Δια Βίου Εκπαίδευσης από τη Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδας (ΓΣΕΕ)</p>	<p>Το έργο αφορούσε στην ανάπτυξη και λειτουργία προγραμμάτων Δια Βίου Εκπαίδευσης σε συγκεκριμένους πληθυσμίου στόχους οι οποίοι ήταν κατά κύριο λόγο συνδικαλιστές και εργαζόμενοι. Το έργο περιλάμβανε διακριτές εκπαιδευτικές δράσεις (προγράμματα) που εστιάζονταν σε βασικές προσδοκίες και ανάγκες απολύτως διακριτών πληθυσμών-στόχων και σε μαθησιακά αντικείμενα που αποτελούν βασικές προτεραιότητες στο πνεύμα της Δια Βίου Εκπαίδευσης. Ενδεικτικά/ γενικά, το περιεχόμενο των προγραμμάτων περιελάμβανε: «Βασική και Ανώτερη Συνδικαλιστική Εκπαίδευση», «Πολιτικές απασχόλησης & ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού», «Εκπαίδευση εργαζομένων ή/και συνδικαλιστικών εκπροσώπων τους, στο πεδίο των νέων τεχνολογιών», «Εκπαίδευση εργαζομένων ή/και συνδικαλιστικών εκπροσώπων τους (μελών επιτροπών υγιεινής & ασφάλειας), στο πεδίο της υγιεινής, ασφάλειας & διασφάλισης ποιότητας», «Εκπαίδευση εργατικού δυναμικού στην Ελληνική (μετανάστες) & Αγγλική (εργαζόμενοι) γλώσσα», «Πρόγραμμα εκπαίδευσης στη διαθεματική, επικοινωνιακή & πολύτεχνη διάσταση της σύγχρονης διδακτικής πράξης». Συνολικά εκπαιδεύτηκαν 4.490 άτομα.</p>
4.	<p>Προγράμματα δια βίου εκπαίδευσης εργαζομένων στο Δημόσιο Τομέα/ ΑΔΕΔΥ από το Διαβαλκανικό Ινστιτούτο Δημόσιας Διοίκησης</p>	<p>Το έργο περιλάμβανε στοχευμένα επιμορφωτικά προγράμματα σε θεματικές ενότητες που ανταποκρίνονταν στις νέες απαιτήσεις της Δημόσιας Διοίκησης και στις σύγχρονες ανάγκες των εργαζομένων, αποσκοπούσαν δε στην ενίσχυση των ικανοτήτων και δεξιοτήτων τους, στην αναβάθμιση του ρόλου και της θέσης τους στην υπηρεσιακή και κοινωνική τους ζωή. Τα εν λόγω προγράμματα κάλυπταν 16 θεματικά πεδία και γεωγραφικά 5 περιφέρειες της χώρας (Κεντρική Μακεδονία, Δυτική Μακεδονία, Ανατολική Μακεδονία – Θράκη, Θεσσαλία και Αττική). Ενδεικτικά περιλαμβάνονταν θεματικές όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Τεχνικές αντιμετώπισης κρίσεων & Διαχείρισης άγχους - Η επικοινωνία στην υπηρεσία των συναλλαγών με τον πολίτη - Διαχείριση νοσοκομειακών αποβλήτων - Εισαγωγή στις εφαρμογές των νέων τεχνολογιών στην ανάπτυξη εκπαιδευτικών εργαλείων (επίπεδο 1 & 2). - Σύμβουλος πιστοποίησης ISO - Ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση - Ασφάλεια πληροφοριακών συστημάτων, ηλεκτρονικές υπογραφές και πιστοποιητικά ταυτοποίησης, ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ενεργός συμμετοχή εργαζομένων, ανάπτυξη ηλεκτρονικού ταχυδρομείου - Σύμβουλος οργάνωσης - υλοποίησης δράσεων πολιτικής προστασίας <p>Συνολικά εκπαιδεύτηκαν 1.414 άτομα.</p>
5.	<p>Βελτίωση διοικητικών και οργανωτικών δεξιοτήτων εργαζομένων στο Δημόσιο Τομέα/ Κοινωνικό Πολύκεντρο της ΑΔΕΔΥ</p>	<p>Το έργο περιλάμβανε στοχευμένα επιμορφωτικά προγράμματα σε θεματικές ενότητες που ανταποκρίνονταν στις νέες απαιτήσεις της Δημόσιας Διοίκησης και στις σύγχρονες ανάγκες των εργαζομένων, αποσκοπούσαν δε στην ενίσχυση των ικανοτήτων και δεξιοτήτων τους, στην</p>

Α/Α	Τίτλος Έργου/ Φορέας	Συνοπτική Περιγραφή
		<p>αναβάθμιση του ρόλου και της θέσης τους στην υπηρεσιακή και κοινωνική τους ζωή. Οι εν λόγω θεματικές ενότητες είχαν ως ακολούθως:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Τεχνικές αντιμετώπισης κρίσεων & Διαχείρισης άγχους - Η επικοινωνία στην υπηρεσία των συναλλαγών με τον πολίτη - Διαχείριση νοσοκομειακών αποβλήτων - Εισαγωγή στις εφαρμογές των νέων τεχνολογιών στην ανάπτυξη εκπαιδευτικών εργαλείων. <p>Το σύνολο των εκπαιδευομένων ανήλθε στα 620 άτομα.</p>
6.	<p>Εκπαιδευτική ενδυνάμωση των ατόμων με αναπηρία και των στελεχών των αναπηρικών οργανώσεων/ Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία</p>	<p>Σκοπός του έργου ήταν:</p> <ul style="list-style-type: none"> - η κάλυψη του χάσματος στην εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία σε σχέση με τον υπόλοιπο πληθυσμό και - η διασφάλιση της προσαρμογής των ατόμων με αναπηρία στις νέες γνώσεις και δεξιότητες που απαιτούνται στο συνεχές μεταβαλλόμενο κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον μέτρα αναγκαία για την εξασφάλιση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων με αναπηρία. <p>Στο πλαίσιο του έργου εκπαιδεύτηκαν αιρετά στελέχη του αναπηρικού κινήματος και εργαζόμενοι σε οργανώσεις ΑμεΑ στο σχεδιασμό πολιτικής για θέματα αναπηρίας καθώς και άτομα με αναπηρία στη χρήση Η/Υ. Το σύνολο των εκπαιδευομένων ανήλθε στα 813 άτομα.</p>
7.	<p>Παροχή εισαγωγικών γνώσεων και δεξιοτήτων επιχειρηματικότητας και πληροφορικής σε αυτοαπασχολούμενους, εργαζόμενους και εργοδότες μικρών επιχειρήσεων/ Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων (ΙΜΕ) της ΓΣΕΒΕΕ</p>	<p>Σκοπός του Έργου ήταν η διευκόλυνση της προσαρμοστικότητας του πληθυσμού –στόχου στο σύγχρονο ανταγωνιστικό περιβάλλον και η άνοδος του μορφωτικού επιπέδου των επιχειρηματιών πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων με την εκπαίδευσή τους σε σύγχρονα αντικείμενα που αφορούν την επιχειρηματικότητα και τις νέες τεχνολογίες. Στο πλαίσιο αυτό ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ πραγματοποίησε προγράμματα εκπαίδευσης εργοδοτών, αυτοαπασχολούμενων, εργαζομένων και συνβοηθούτων μελών μικρών και πολύ μικρών εμπορικών και βιοτεχνικών επιχειρήσεων σε έξι πόλεις της χώρας: Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Λάρισα, Ιωάννινα, Πάτρα, Ηράκλειο.</p> <p>Οι ενέργειες εκπαίδευσης αφορούσαν την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στο πεδίο των μικρών επιχειρήσεων και την απόκτηση βασικών και εξειδικευμένων γνώσεων και εφαρμογών πληροφορικής. Συνολικά εκπαιδεύτηκαν 1.150 άτομα.</p>

Προβλήματα που παρουσιάστηκαν κατά την υλοποίηση έργων

Αναφορικά με την υλοποίηση των έργων των λοιπών Φορέων παροχής Δια Βίου Εκπαίδευσης αντιμετωπίστηκαν ορισμένα προβλήματα τα οποία αφορούσαν:

- Καθυστέρηση ένταξης των πράξεων στο ΕΠΕΑΕΚ II, αφού έπρεπε να προηγηθεί η έγκριση των προγραμμάτων από την Εθνική Επιτροπή Δια Βίου Μάθησης (ΕΕΔΒΜ) και να ληφθεί η αντίστοιχη Υπουργική Απόφαση.
- Χρονοβόρα διαδικασία χρηματοδότησης των Τελικών Δικαιούχων η οποία είχε ως αποτέλεσμα την έλευση σημαντικού χρονικού διαστήματος μέχρι να ξεκινήσει η υλοποίηση των προγραμμάτων εκπαίδευσης.
- Όσον αφορά το θεσμικό πλαίσιο διαπιστώθηκαν κάποια προβλήματα. Συγκεκριμένα, εκτός από την έγκριση υλοποίησης των προγραμμάτων δια βίου εκπαίδευσης, η οποία έγινε με Υ.Α. του ΥπεΠΘ μετά από τη διατύπωση γνώμης της ΕΕΔΒΜ, τα σημεία για τα οποία απαιτείτο γνώμη της Επιτροπής και κατόπιν Υ.Α. ή Κ.Υ.Α. είναι τα ακόλουθα:
 - ✓ Απόφαση του ΥπεΠΘ στην οποία θα καθορίζονται τα κριτήρια για την αξιολόγηση των αιτήσεων & την επιλογή των υποψηφίων εκπαιδευομένων καθώς και συντελεστές βαρύτητας των κριτηρίων αυτών (αρ. 7, § 2 του Ν.3369/05). Στα έργα που εντάχθηκαν στο ΕΠΕΑΕΚ η επιλογή των εκπαιδευομένων έγινε με ευθύνη του φορέα παροχής δια βίου εκπαίδευσης

(λαμβάνοντας υπόψη την §1 του αρ. 7 του Ν.3369/05, όπου αν αναφέρεται ότι «η επιλογή γίνεται κατόπιν αξιολόγησης των αιτήσεων, που διενεργείται με ευθύνη του επικεφαλής του φορέα παροχής υπηρεσιών δια βίου εκπαίδευσης»). Στο σημείο αυτό αναφέρεται ότι με βάση πρόσφατη απόφαση του ΥΠΕΠΘ, ΦΕΚ Β 2302/11.11.2008, θεσπίζονται κριτήρια και συντελεστές βαρύτητας αυτών για την αξιολόγηση των αιτήσεων και την επιλογή των υποψηφίων για εκπαίδευση σε Προγράμματα Διά Βίου Εκπαίδευσης.

- ✓ Απόφαση του ΥΠΕΠΘ για τον καθορισμό λεπτομερειών στην εφαρμογή των διατάξεων του αρ.8 για την Αξιολόγηση των ΠΔΒΕ (αρ. 8, § 6 του Ν.3369/05). Σε όλα τα ενταγμένα έργα προβλέπεται η αξιολόγηση των προγραμμάτων.
- ✓ Τέλος, για τα συγχρηματοδοτούμενα ΠΔΒΕ θα πρέπει να καθοριστεί με Κ.Υ.Α. του Υπ. ΕΠΘ και του Υπ. Οικονομίας & Οικονομικών το ανώτατο όριο της αμοιβής των συμβασιούχων που διδάσκουν στα προγράμματα και η αποζημίωση των λοιπών κατηγοριών προσωπικού κλπ., όπως προβλέπεται στο αρ. 11, §4 του Ν. 3369/2005. Στα έργα που εντάχθηκαν στο ΕΠΕΑΕΚ, τα προγράμματα δια βίου εκπαίδευσης υλοποιήθηκαν με τα όρια που ορίζονταν στο ισχύον Παράρτημα του Οδηγού Διαχείρισης ΕΠΕΑΕΚ 2000-2006.

• **Κ.Π.2.5.1.β: Προγράμματα τυπικής εκπαίδευσης**

Μέσω της παρούσας παρέμβασης προβλεπόταν η υλοποίηση δράσεων που αφορούσαν προγράμματα πτυχίου ή προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών, καθώς και η συνέχιση της χρηματοδότησης των Προγραμμάτων Σπουδών Επιλογής (ΠΣΕ) των Πανεπιστημίων και των ΤΕΙ έως το τέλος του Ακαδημαϊκού έτους 2005-2006. Συνολικά υλοποιήθηκαν 14 Πράξεις από Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της χώρας, εκ των οποίων οι 11 αφορούσαν στην ενίσχυση της λειτουργίας των Προγραμμάτων Σπουδών Επιλογής (ΠΣΕ) ΑΕΙ και ΤΕΙ που λειτουργούσαν ήδη με χρηματοδότηση από το Β' ΚΠΣ και οι 3 αφορούσαν δράσεις για τη λειτουργία και ανάπτυξη του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (ΕΑΠ).

Πιο αναλυτικά:

Προγράμματα Σπουδών Επιλογής (ΠΣΕ)

Η διοργάνωση των Προγραμμάτων Σπουδών Επιλογής στην Ελλάδα, αποτέλεσε μία από τις προσπάθειες της χώρας για την εισαγωγή της δια βίου μάθησης στο εκπαιδευτικό σύστημα, παράλληλα με άλλες όπως αυτή της ίδρυσης του Ανοικτού Πανεπιστημίου, κλπ.

Σκοπός των ΠΣΕ ήταν κυρίως η εφαρμογή της δια βίου εκπαίδευσης στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση καθώς και η συνεχής εκπαίδευση και διαρκής επιμόρφωση των κατόχων τίτλου απολυτηρίου Ενιαίου Λυκείου ή άλλου ισότιμου ή αντίστοιχου τίτλου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του εσωτερικού ή του εξωτερικού.

Στα εν λόγω Προγράμματα μπορούσαν να φοιτήσουν όλοι οι Έλληνες ή αλλοδαποί πολίτες ανεξαρτήτως ηλικίας, εφόσον είχαν απολυτήριο Λυκείου ή άλλο ισότιμο ή αντίστοιχο τίτλο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης εσωτερικού ή εξωτερικού, ενώ

προτεραιότητα έπρεπε να είχαν οι υποψήφιοι ως προς τους οποίους ετίθετο το ζήτημα της δια βίου εκπαίδευσης, δηλαδή ηλικίας άνω των 23 ετών.

Η θεσμοθέτηση των ΠΣΕ έγινε με το Ν. 2525/97 στον οποίο ορίζονταν το γενικό πλαίσιο λειτουργίας των αρμοδίων οργάνων για την εφαρμογή των ΠΣΕ. Με το Ν. 3369/05 ορίστηκε ότι το ακαδημαϊκό έτος 2005-6 θα ήταν το τελευταίο έτος λειτουργίας των ΠΣΕ στα ΑΕΙ και ΤΕΙ.

Τα ΠΣΕ για το διάστημα που λειτούργησαν (από το 1997 μέχρι το ακαδημαϊκό έτος 2005-6) παρείχαν τη δυνατότητα πραγματοποίησης είτε μερικών είτε ολοκληρωμένων σπουδών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και η επιτυχής φοίτηση σε αυτά οδηγούσε στην απόκτηση πτυχίων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι. ή στη βεβαίωση σπουδών για όσους παρακολούθησαν μεμονωμένα μαθήματα. Η συνήθης ελάχιστη διάρκεια φοίτησης στα ΠΣΕ ήταν τετραετής ή πενταετής. Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα Προγράμματα Σπουδών Επιλογής που λειτούργησαν ανά φορέα το διάστημα 1998-2006.

Πίνακας 25: Προγράμματα Σπουδών Επιλογής ανά Φορέα κατά την περίοδο 1998-2006

A/A	Εκπαιδευτικό Ίδρυμα/ Πρόγραμμα Σπουδών Επιλογής ανά Ίδρυμα
1	ΤΕΙ ΚΡΗΤΗΣ
1.1	Τεχνολογίας Ιατρικών Συστημάτων
1.2	Ενεργειακής και Περιβαλλοντικής Τεχνολογίας
1.3	Τηλεπικοινωνιών και Δικτύων Η/Υ
1.4	Διαχείριση Γεωργικών Οικοσυστημάτων
2	ΤΕΙ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
2.1	Τεχνολογίες Ολοκληρωμένης Γεωργίας
3	ΤΕΙ ΠΕΙΡΑΙΑ
3.1	Βιομηχανικής Πληροφορικής
3.2	Ναυτιλιακές Επιχειρήσεις και Μεταφορές
3.3	Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες και Επιχειρήσεις σε Ανατολικοευρωπαϊκές Χώρες
4	ΤΕΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
4.1	Τεχνολογία περιβάλλοντος
4.2	Καινοτομικές εφαρμογές αγροτικής οικονομίας και βιομηχανίας
5	ΤΕΙ ΠΑΤΡΑΣ
5.1	Τεχνολογία & Οργάνωση μικρομεσαίων επιχειρήσεων
6	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
6.1	Εφαρμοσμένη Αγροοικολογία
6.2	Επιστήμες και Πολιτισμός
6.3	Βιοχημεία
7	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
7.1	Περιβαλλοντικής χαρτογραφίας
8	ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
8.1	Διαχείριση Ανθρωπίνων Πόρων και Διοίκησης
9	ΤΕΙ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
9.1	Βιομηχανική Πληροφορική
9.2	Διοικητική Τεχνολογία
10	ΤΕΙ ΚΑΒΑΛΑΣ
10.1	Διοίκηση Παραγωγικών Μονάδων
11	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
11.1	Ιατρική Βιοχημεία
11.2	Διαχείριση Αγροτικού Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων
11.3	Μουσειοπαιδαγωγική Εκπαίδευση

Πηγή: Μελέτη αξιολόγησης της λειτουργίας των Προγραμμάτων Σπουδών Επιλογής (ΠΣΕ)

Τα ΠΣΕ λειτουργούσαν παράλληλα με τα συμβατικά προγράμματα σπουδών στα ΑΕΙ και ΤΕΙ και με απαιτήσεις ανάλογες με εκείνες των συμβατικών Προγραμμάτων Σπουδών, ενώ ο Κανονισμός Λειτουργίας τους εγκρινόταν ως προς τη νομιμότητά του από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Σημειώνεται ότι αρκετά ΠΣΕ προσέφεραν αντικείμενα τα οποία δεν υπήρχαν στα τμήματα Πανεπιστημίων ή ΤΕΙ.

Ο αριθμός των ωφελουμένων από τη λειτουργία των ΠΣΕ ανέρχεται σε περίπου 6.000.

Τέλος, αναφέρεται ότι η λήξη της λειτουργίας των ΠΣΕ (με το Ν. 3369/05) δημιούργησε μια ομάδα φοιτητών, η οποία για λίγα ή ελάχιστα μαθήματα δεν κατάφερε να πάρει πτυχίο αλλά μόνο μια απλή βεβαίωση, ενώ σε πολλές περιπτώσεις οι φοιτητές αυτοί είχαν ολοκληρώσει και την πτυχιακή τους εργασία.

Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ)

Το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ), θεσμοθετήθηκε το 1992 (Ν. 2083/92) ως «αυτοτελές και πλήρως αυτοδιοικούμενο Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα», αποτελεί το 19ο ελληνικό Α.Ε.Ι. και ως απολύτως ισότιμο με τα άλλα Πανεπιστήμια της χώρας, παρέχει στους αποφοίτους του όλα τα εχέγγυα της Ανώτατης Εκπαίδευσης και τα δικαιώματα που απορρέουν από το ισχύον νομικό πλαίσιο της χώρας.

Το ΕΑΠ σχεδιάστηκε ώστε να ανταποκρίνεται πλήρως στις ευρωπαϊκές πολιτικές για την απασχόληση, επιδιώκοντας:

- τη βελτίωση της απασχολησιμότητας, με την προσφορά δεύτερης ευκαιρίας για Πανεπιστημιακές σπουδές ή και ειδίκευση σε εργαζομένους
- την ενίσχυση των πολιτικών ίσων ευκαιριών για γυναίκες και άνδρες, με τη μέθοδο εκπαίδευσης από απόσταση δεδομένου ότι προσφέρεται η δυνατότητα σπουδών σε γυναίκες που λόγω οικογενειακών υποχρεώσεων δεν μπορούν να παρακολουθούν με φυσική παρουσία σπουδές σε συμβατικά Πανεπιστήμια.

Αντικείμενο του ΕΑΠ αποτελεί η εξ αποστάσεως παροχή εκπαίδευσης σε τρία επίπεδα, Προπτυχιακό, Μεταπτυχιακό και Διδακτορικό επίπεδο, με την ανάπτυξη και αξιοποίηση κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού και μεθόδων διδασκαλίας

Οι πόροι για τη λειτουργία του έως και το έτος 2008, προέρχονται από ίδιους πόρους (διδάκτρα, κλπ.), Εθνικούς πόρους (τακτική επιχορήγηση από τον ετήσιο προϋπολογισμό του ΥΠΕΠΘ) και από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) στο πλαίσιο υλοποίησης συγχρηματοδοτούμενων έργων.

Για την οργάνωση των Σπουδών του, το ΕΑΠ εφαρμόζει το Αρθρωτό ή Σπονδυλωτό Σύστημα (modular system) αντί του Συστήματος των εξαμηνιαίων μαθημάτων – Τμημάτων των υπόλοιπων συμβατικών Ιδρυμάτων. Το εν λόγω Σύστημα εξυπηρετεί τους στόχους της Ανοικτής Εκπαίδευσης, για την υλοποίηση και επίτευξη της οποίας το βασικό 'εκπαιδευτικό εργαλείο' αποτελεί η εξ αποστάσεως Εκπαίδευση και έχει ως βασική λειτουργική του μονάδα τη Θεματική Ενότητα (ΘΕ- module). Κάθε Σχολή του ΕΑΠ συνδυάζει κατά ποικίλους τρόπους τις Θεματικές Ενότητες που έχει αναπτύξει, δημιουργώντας Προγράμματα Σπουδών (ΠΣ), τα οποία οδηγούν σε Πτυχία/ Διπλώματα, Μεταπτυχιακούς Τίτλους Σπουδών ή και Διδακτορικά. Επιπρόσθετα βασικό μέρος της υλοποίησης των Προγραμμάτων Σπουδών του ΕΑΠ αποτελεί η διεξαγωγή των Ομαδικών Συμβουλευτικών Συναντήσεων, ως αναπόσπαστο και

επικουρικό τμήμα της διαδικασίας διδασκαλία –μάθησης, στα πλαίσια της εκπαιδευτικής προσέγγισης της Ανοικτής κι εξ αποστάσεως Εκπαίδευσης.

Το ΕΑΠ μπορεί να οργανώνει και να υλοποιεί προγράμματα Δια βίου Εκπαίδευσης κατά τις διατάξεις του Ν. 3369/2005, χωρίς να ιδρύει Ινστιτούτο Δια βίου Εκπαίδευσης, ενώ σε κάθε περίπτωση έχει τη δυνατότητα να προωθήσει την ίδρυση Ινστιτούτου Δια βίου Εκπαίδευσης κατά τις διατάξεις του εν λόγω νόμου.

Επίσης, το ΕΑΠ αναπτύσσει και συστηματικά εφαρμόζει Σύστημα Εσωτερικής Αξιολόγησης στοιχείο που αποτελεί και βασική καινοτομία του εν λόγω Ακαδημαϊκού Φορέα.

Στο πλαίσιο της κατηγορίας πράξης 2.5.1.β, το ΕΑΠ υλοποίησε 3 Πράξεις οι οποίες αποσκοπούσαν στην ανάπτυξη και αποτελεσματική λειτουργία του και ήταν οι ακόλουθες:

i. Ανάπτυξη του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου:

Στα πλαίσια του παρόντος Έργου, προϋπολογισμού 2,6εκ. ευρώ, υλοποιήθηκαν τέσσερα (4) υποέργα με κύρια έμφαση στην ενίσχυση και ανάπτυξη τόσο της εκπαιδευτικής μεθοδολογίας που υιοθετεί και εφαρμόζει το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, όσο και του παρεχόμενου προς τους Φοιτητές διδακτικού υλικού. Τα εν λόγω υποέργα ήταν:

ΥΠ-1. Ανάπτυξη και παροχή υπηρεσιών εξ' αποστάσεως Εκπαίδευσης στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

ΥΠ-2. Συγγραφή συμπληρωματικού διδακτικού υλικού για τα Προγράμματα Σπουδών με τη Μέθοδο Εκπαίδευσης από Απόσταση (το οποίο υποέργο είχε και τη μεγαλύτερη χρηματοοικονομική βαρύτητα αφού ήταν της τάξης του 1,7εκ ευρώ).

ΥΠ-3. Εκδοτική επιμέλεια συμπληρωματικού διδακτικού υλικού για τα Προγράμματα Σπουδών

ΥΠ-4. Εκτύπωση Συγγραμμάτων

Το παρόν Έργο αφορούσε στη συνέχιση, παγίωση και ανάπτυξη των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων του ΕΑΠ για την υποστήριξη του θεσμού της εξ' αποστάσεως Εκπαίδευσης.

ii. Ανάπτυξη και ομαλή λειτουργία του Εκπαιδευτικού Έργου του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου:

Το συγκεκριμένο Έργο ήταν ένα εκ κυριότερων αναπτυξιακών έργων του ΕΑΠ που συγχρηματοδοτήθηκε από το ΕΠΕΑΕΚ II, προϋπολογισμού 9,39€ και αφορούσε στην υποστήριξη της λειτουργίας του ΕΑΠ από 1/07/2000 έως 31/12/2005 (ημερομηνίες έναρξης και λήξης του φυσικού αντικειμένου του έργου). Συγκεκριμένα μέσω των υποέργων του έργου, χρηματοδοτήθηκε η παγίωση των λειτουργούντων Προγραμμάτων Προπτυχιακού και Μεταπτυχιακού επιπέδου, η ολοκλήρωση της ανάπτυξης του διδακτικού υλικού και η επέκταση του για την κάλυψη των αναγκών εξ αποστάσεως εκπαίδευσης των σπουδαστών Προπτυχιακού και Μεταπτυχιακού επιπέδου. Το έργο υλοποιήθηκε μέσω των ακόλουθων υποέργων:

ΥΠ-1. Συνέχιση της ανάπτυξης και παροχής υπηρεσιών εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης από το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (το οποίο είχε και τη μεγαλύτερη χρηματοοικονομική βαρύτητα το έργο και ήταν της τάξης των 5,5εκ. ευρώ)

- ΥΠ-2. Συγγραφή και κριτική επιμέλεια συμπληρωματικού διδακτικού υλικού για τα Προγράμματα Σπουδών Προπτυχιακού και Μεταπτυχιακού επιπέδου
- ΥΠ-3. Εκδοτική επιμέλεια συμπληρωματικού διδακτικού υλικού για τα Προγράμματα Σπουδών Προπτυχιακού και Μεταπτυχιακού επιπέδου
- ΥΠ-4. Ενέργειες δημοσιότητας-διάχυσης αποτελεσμάτων
- ΥΠ-5. Εκτύπωση παράλληλων κειμένων
- ΥΠ-6. Τεχνική Στήριξη για την ανάπτυξη ΕΔΥ
- ΥΠ-7. Εκτύπωση έγχρωμων συγγραμμάτων
- ΥΠ-8. Προμήθεια βιβλίων για το Τμήμα Ισπανικής γλώσσας
- ΥΠ-9. Παροχή Τεχνικής Υποστήριξης για την υλοποίηση του Έργου "Ανάπτυξη και ομαλή λειτουργία του εκπαιδευτικού Έργου του ΕΑΠ". Εμπειρογνωμοσύνες για την εναρμόνιση των μηχανισμών υλοποίησης, παρακολούθησης και αξιολόγησης του Έργου, σύμφωνα με το Εθνικό και Κοινοτικό νομοθετικό πλαίσιο του Γ' ΚΠΣ
- ΥΠ-10. Προμήθεια βιβλίων για το Πρόγραμμα 'Σπουδές στον Ευρωπαϊκό Πολιτισμό'
- ΥΠ-11. *Το Υποέργο 11 έχει καταργηθεί.*
- ΥΠ-12. Ανάπτυξη εναλλακτικού διδακτικού υλικού για τα Προγράμματα Σπουδών Προπτυχιακού και Μεταπτυχιακού επιπέδου *(το οποίο ήταν το δεύτερο μεγαλύτερο υποέργο από άποψη π/υ και ήταν της τάξης των 1,2εκ. ευρώ)*
- ΥΠ-13. Ολοκληρωμένη Παροχή Υπηρεσιών Βιντεοσκόπησης για παραγωγή εναλλακτικού διδακτικού υλικού των προγραμμάτων Σπουδών Προπτυχιακού και Μεταπτυχιακού Επιπέδου
- ΥΠ-14. Ολοκληρωμένη παροχή Υπηρεσιών Πληροφορικής για παραγωγή εναλλακτικού υλικού των Προγραμμάτων Σπουδών Προπτυχιακού και Μεταπτυχιακού επιπέδου
- ΥΠ-15. Εκτύπωση μονόχρωμων συγγραμμάτων

iii. Ανάπτυξη και Βελτίωση της Ποιότητας των Παρεχομένων Υπηρεσιών του ΕΑΠ:

Το παρόν Έργο, ήταν το δεύτερο εκ κυριότερων αναπτυξιακών έργων του ΕΑΠ που συγχρηματοδοτήθηκε από το ΕΠΕΑΕΚ II και είχε προϋπολογισμό της τάξης των 9εκ. ευρώ. Η διάρκεια υλοποίησης του φυσικού αντικείμενου του έργου ήταν από 1/12/2005 έως 31/12/2008, ενώ για το οικονομικό αντικείμενο η ημερομηνία λήξης ήταν στις 31/12/2008. Με την υλοποίηση του εν λόγω έργου επιδιώχθηκε αφ' ενός η ενίσχυση της ανάπτυξης και της λειτουργίας του ΕΑΠ, αφ' ετέρου η επέκταση και παγίωση του θεσμού της Δια βίου Εκπαίδευσης στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα, οι δραστηριότητες του εν λόγω έργου συνέβαλαν στην ανάδειξη, ενίσχυση και εμφύτευση του καινοτόμου θεσμού της ανοικτής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και του ρόλου του ΕΑΠ, αντίστοιχα, ως πρωτοπόρου Ελληνικού Ιδρύματος στην παροχή Ανοικτού Συστήματος Εκπαίδευσης. Το έργο υλοποιήθηκε μέσω των ακόλουθων υποέργων:

- ΥΠ-1. Ανάπτυξη και βελτίωση της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών του ΕΑΠ *(το οποίο είχε και τη μεγαλύτερη χρηματοοικονομική βαρύτητα στο έργο και ήταν της τάξης των 3,6εκ. ευρώ)*
- ΥΠ-2. Ανάπτυξη και έκδοση έντυπου διδακτικού υλικού (βελτιώσεις-επικαιροποιήσεις και δημιουργία νέων συγγραμμάτων).

- ΥΠ-3. Ανάπτυξη διδακτικού υλικού με χρήση νέων τεχνολογιών για τα Προγράμματα Προπτυχιακών και Μεταπτυχιακών Σπουδών
- ΥΠ-4. Παροχή Υπηρεσιών Βιντεοσκόπησης για παραγωγή διδακτικού υλικού με την χρήση νέων τεχνολογιών για τα Προγράμματα Σπουδών Προπτυχιακού και Μεταπτυχιακού Επιπέδου
- ΥΠ-5. Παροχή Υπηρεσιών Πληροφορικής για παραγωγή διδακτικού υλικού με τη χρήση νέων τεχνολογιών για τα Προγράμματα Σπουδών Προπτυχιακών Και Μεταπτυχιακού επιπέδου
- ΥΠ-6. Εκτύπωση Εκπαιδευτικού Υλικού
- ΥΠ-7. Προμήθεια Συνοδευτικών Συγγραμμάτων
- ΥΠ-8. Ενημέρωση, Προβολή, Διάχυση και Δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων του Έργου
- ΥΠ-9. Αξιολόγηση της Μαθησιακής αποτελεσματικότητας των διαφορών μορφών ψηφιακού υλικού από τους Φοιτητές του ΕΑΠ και καταμέτρηση και επιβεβαίωση του χρόνου μάθησης
- ΥΠ-10. Τεχνικός Σύμβουλος – Εμπειρογνώμονας
- ΥΠ-11. Βελτίωση της υλικοτεχνικής υποδομής
- ΥΠ-12. Το Υπόεργο 12 έχει καταργηθεί
- ΥΠ-13. Ενίσχυση εργαστηρίων για την υποστήριξη της μάθησης και για την διάδοση νέων τεχνολογιών (στελέχωση και εκπαίδευση)
- ΥΠ-14. Ανάπτυξη λογισμικού παρακολούθησης για την δημιουργία διδακτικού υλικού
- ΥΠ-15. Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας των Υπηρεσιών του ΕΑΠ
- ΥΠ-16. Ηλεκτρονική Αξιολόγηση
- ΥΠ-17. Προμήθεια και χρήση ηλεκτρονικών μέσων – εργαλείων για την εκπαιδευτική αξιοποίηση του διαδικτυακού υλικού του ΕΑΠ

Συνοπτικά, στο πλαίσιο των ανωτέρω τριών (3) πράξεων υλοποιήθηκαν δράσεις οι οποίες αφορούσαν:

- Ανάπτυξη κύριου γραπτού εκπαιδευτικού υλικού, όπως συγγραφή, κριτική και εκδοτική επιμέλεια, εκτύπωση διδακτικού υλικού, επικαιροποίηση και εμπλουτισμό παλαιού και συγγραφή νέου για τις θεματικές ενότητες των Προγραμμάτων Σπουδών που κρινόταν απαραίτητο.
- Ανάπτυξη εναλλακτικού εκπαιδευτικού υλικού (γραπτού).
- Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού σε άλλες μορφές πλην του γραπτού όπως π.χ. ψηφιακό ή και οπτικοακουστικό υλικό.
- Ενημέρωση, προβολή, διάχυση και δημοσιοποίηση δράσεων και αποτελεσμάτων του έργου.
- Προμήθεια βιβλίων για τις ανάγκες των Προγραμμάτων Σπουδών προπτυχιακού και μεταπτυχιακού επιπέδου.
- Προμήθεια και χρήση ηλεκτρονικού εξοπλισμού – εργαλείων για τους σκοπούς της εκπαίδευσης και την αξιοποίηση του διαδικτύου.
- Υπηρεσίες εκτύπωσης και διανομής εκπαιδευτικού και διδακτικού υλικού.
- Εκπαίδευση του διδακτικού προσωπικού σε χρήση και αξιοποίηση λογισμικού για την ανάπτυξη ψηφιακού διδακτικού υλικού.
- Εξωτερική αξιολόγηση των έργων.

- Υποστηρικτικές δράσεις για την ενίσχυση της λειτουργίας του ΕΑΠ και την επέκταση του θεσμού της δια βίου μάθησης.
- Ανάπτυξη συστήματος διαχείρισης ποιότητας των υπηρεσιών του ΕΑΠ.
- Προμήθεια και χρήση ηλεκτρονικών μέσων – εργαλείων για την εκπαιδευτική αξιοποίηση του διαδικτυακού υλικού του ΕΑΠ.
- Ηλεκτρονική αξιολόγηση, κλπ.

Ο αριθμός των ωφελουμένων¹⁵ του ΕΑΠ από τις ανωτέρω πράξεις ανέρχεται σε επίπεδο Τμημάτων του ΕΑΠ περί τους 43.000 ωφελούμενους και σε επίπεδο Μεταπτυχιακών σπουδών περί τους 14.000 ωφελούμενους.

Προβλήματα που παρουσιάστηκαν κατά την υλοποίηση των έργων της κατηγορίας πράξεων 2.5.1.β: Προγράμματα τυπικής εκπαίδευσης (ΠΣΕ & ΕΑΠ)

- Εντοπίστηκαν κάποιες καθυστερήσεις στη ροή της χρηματοδότησης των ΠΣΕ. Τα προβλήματα αυτά αφορούν κυρίως τη χρονική περίοδο της μετάβασης από την δεύτερη Προγραμματική Περίοδο στην Τρίτη, οπότε και διαπιστώθηκαν καθυστερήσεις στη χρηματοδότησή τους.
- Από την υλοποίηση των Πράξεων προέκυψαν προβλήματα στη διαχείρισή τους όπως καθυστερήσεις στην υποβολή ΤΔΕ/Υ και Μηνιαίων και Τριμηνιαίων Δελτίων, κλπ.

• Κ.Π.2.5.1.γ: Ανάπτυξη και λειτουργία μη τυπικής δια βίου εκπαίδευσης

Στο πλαίσιο της παρούσας κατηγορίας παρέμβασης εντάχθηκε και υλοποιήθηκε ένα έργο με τίτλο «Εκπαίδευση αγροτών για την ανάληψη δράσεων στον δευτερογενή και στον τριτογενή τομέα της οικονομίας - ΗΣΙΟΔΟΣ» με Τελικό Δικαιούχο το ΙΔΕΚΕ.

Στόχος ήταν η ανάπτυξη και λειτουργία καινοτόμων προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων πολιτών (18 ετών και άνω), εργαζομένων στον πρωτογενή τομέα της οικονομίας με στόχο την ανάληψη επαγγελματικών δράσεων στο Δευτερογενή και Τριτογενή τομέα της οικονομίας.

Με στοιχεία μέχρι 30-9-2008 είχαν ήδη εκπαιδευτεί 12.280 αγρότες σε τοπικό επίπεδο σε όλες τις περιφέρειες της Ελλάδας.

• Κ.Π.2.5.1.δ: Εκπαίδευση ενηλίκων στην απόκτηση βασικών δεξιοτήτων στις νέες τεχνολογίες

Στο πλαίσιο της παρούσας κατηγορίας παρέμβασης εντάχθηκε και υλοποιήθηκε ένα έργο με τίτλο «Εκπαίδευση ενηλίκων στην απόκτηση βασικών δεξιοτήτων στις νέες τεχνολογίες – ΗΡΩΝ» με Τελικό Δικαιούχο το ΙΔΕΚΕ.

Η παρούσα Πράξη αποτέλεσε την πρώτη προσπάθεια εκπαίδευσης, σε ευρεία κλίμακα, πολιτών στην απόκτηση βασικών δεξιοτήτων στις Νέες Τεχνολογίες.

Ομάδα στόχος (ωφελούμενοι) του έργου ήταν πολίτες που προέρχονταν από κοινωνικά ευαίσθητες ή/και αποκλεισμένες ομάδες αλλά και από το γενικό πληθυσμό (αγρότες, επαγγελματίες, επιχειρηματίες, νοικοκυρές, κ.α.) εργαζομένων και ανέργων με ανάγκη γνώσης Νέων Τεχνολογιών. Στόχος ήταν η επιμόρφωση 110.000 ενηλίκων.

¹⁵ Σημειώνεται ότι αφορά ωφελούμενους των παρεμβάσεων και όχι αριθμό Φυσικών Προσώπων.

11.2. Αξιολόγηση της ενέργειας δια βίου εκπαίδευσης

Στο πλαίσιο της αξιολόγησης της δράσης του Μέτρου 2.5 που αποσκοπούσε στην παροχή δια βίου εκπαίδευσης, γίνεται σε πρώτη φάση, παράθεση κάποιων βασικών χαρακτηριστικών, ομοιοτήτων και διαφορών των κυριότερων παρεμβάσεων που έλαβαν χώρα.

Πιο συγκεκριμένα:

- Ινστιτούτα Δια Βίου Εκπαίδευσης και Προγράμματα Σπουδών Επιλογής.
 - Τα Ινστιτούτα Δια Βίου Εκπαίδευσης (ΙΔΒΕ) δεν υποκαθιστούν ή αποτελούν συνέχεια των ΠΣΕ.
 - Τα ΙΔΒΕ απευθύνονται μόνο σε αποφοίτους ανώτατης εκπαίδευσης (ΑΕΙ και ΤΕΙ), ενώ τα ΠΣΕ σε άτομα με απολυτήριο Ενιαίου Λυκείου ή αντίστοιχο τίτλο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.
 - Τα ΙΔΒΕ προσφέρουν μόνο πιστοποιητικά επιμόρφωσης σε αντίθεση με τα ΠΣΕ που έδιναν τη δυνατότητα απόκτησης πτυχίου.
 - Στα προγράμματα των ΙΔΒΕ υπάρχει μεγαλύτερη ευελιξία ως προς την ελάχιστη χρονική τους διάρκεια απ' ότι στα ΠΣΕ (στα οποία η ελάχιστη χρονική διάρκεια ήταν 4 ή 5 έτη).
 - Ένα ακόμα σημαντικό σημείο διαφοροποίησης των ΠΣΕ και των ΙΔΒΕ αποτελεί η δυνατότητα εξ αποστάσεως παρακολούθησης που έχουν οι φοιτητές των ΙΔΒΕ.
- Προγράμματα Σπουδών Επιλογής και Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο:
 - Ως προς τα κοινά χαρακτηριστικά των ΠΣΕ και του ΕΑΠ μπορούν να παρατεθούν τα ακόλουθα:
 - ✓ Τα ΠΣΕ όπως και το ΕΑΠ απευθύνονται σε άτομα ηλικίας κυρίως άνω των 23 ετών με απολυτήριο Ενιαίου Λυκείου ή αντίστοιχο τίτλο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και σε πτυχιούχους άλλων τμημάτων.
 - ✓ Και οι δύο θεσμοί οδηγούν στη λήψη πτυχίου.
 - ✓ Προσφέρουν σύγχρονα και ευέλικτα προγράμματα σπουδών.
 - Ως προς τις διαφοροποιήσεις τους μπορούν να παρατεθούν τα ακόλουθα:
 - ✓ Τρόπος εισαγωγής: Στα ΠΣΕ έγινε στη βάση θεσμοθετημένων κριτηρίων με ένα σύστημα μοριοδότησης, ενώ στο ΕΑΠ σε περίπτωση που εκδηλωθεί μεγαλύτερο ενδιαφέρον από τις προσφερόμενες θέσεις τότε γίνεται κλήρωση για την πλήρωση των θέσεων.
 - ✓ Αντικείμενα σπουδών:
 - Στα ΠΣΕ τα προγράμματα ήταν περισσότερο εξειδικευμένα και εφαρμοσμένα και προσανατολίζονταν σε μεγαλύτερο βαθμό σε σχέση με το ΕΑΠ στις ανάγκες της αγοράς εργασίας αλλά και στις τεχνολογικές εξελίξεις.
 - Στο ΕΑΠ τα προπτυχιακά αντικείμενα σπουδών έχουν χαρακτήρα ευρύτερης και σφαιρικότερης μόρφωσης.
 - ✓ Τρόπος διδασκαλίας: Σημαντική καινοτομία του ΕΑΠ αποτελεί η εξ' αποστάσεως παρακολούθηση, μια δυνατότητα που χρησιμοποιήθηκε από

ελάχιστα ΠΣΕ και όχι στην κατεύθυνση της παρακολούθησης από το σπίτι, αλλά μέσα από τις αίθουσες.

- Προγράμματα Σπουδών Επιλογής και συμβατικά Προγράμματα Σπουδών των Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων.
 - Τα ΠΣΕ λειτούργησαν παράλληλα με τα συμβατικά προγράμματα σπουδών των ΑΕΙ και ΤΕΙ και παρείχαν τη δυνατότητα πραγματοποίησης είτε μερικών είτε ολοκληρωμένων σπουδών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.
 - Η καινοτομία/ διαφοροποίηση των ΠΣΕ σε σχέση με τα συμβατικά προγράμματα σπουδών έγκειται κυρίως στα ακόλουθα:
 - ✓ Στη δυνατότητα που είχε ο απόφοιτος Λυκείου να εισαχθεί στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση αργότερα εάν το επιθυμούσε, αφού εργασθεί ή εκπληρώσει τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις ή παρακολουθήσει προγράμματα μεταλειτουργικής κατάρτισης.
 - ✓ Στην εισαγωγή συστήματος τριών διδακτικών περιόδων και στην προσφορά κύκλου μαθημάτων κατά τη θερινή περίοδο.
 - ✓ Στη διαφοροποίηση της προσφοράς πτυχίων, με την ύπαρξη πολλών κατευθύνσεων ανά Πρόγραμμα Σπουδών
 - ✓ Στην εισαγωγή νέων διεπιστημονικών προγραμμάτων σε αντικείμενα που βρισκόταν σε έλλειψη στην αγορά εργασίας, δεδομένης και της ταχείας εξέλιξης των τεχνολογιών στους συγκεκριμένους τομείς
 - ✓ Η δυνατότητα «μετακίνησης» που σπουδαστή από κάποιο Πρόγραμμα Σπουδών Επιλογής σε κάποιο άλλο
 - Με εξαίρεση τη μεγαλύτερη χρήση και διείσδυση των νέων τεχνολογιών στα ΠΣΕ, οι μέθοδοι διδασκαλίας ήταν παρεμφερείς με τις μεθόδους που ακολουθούνταν στα συμβατικά τμήματα και αυτό είναι εύλογο αν ληφθεί υπόψη ότι τα Ιδρύματα είχαν την αρμοδιότητα και την ευθύνη όσον αφορά το επίπεδο σπουδών των ΠΣΕ.
 - Η σχέση που αναπτύχθηκε ανάμεσα στα ΠΣΕ και στα συμβατικά τμήματα ήταν αμφίδρομη και αμοιβαία επωφελής και για τα δύο μέρη καθώς ένας από τους στόχους των ΠΣΕ που ήταν η αναμόρφωση των μαθημάτων που ήδη διδάσκονταν στα συμβατικά Προγράμματα Σπουδών των Ιδρυμάτων και τα οποία διδάσκονταν και στα ΠΣΕ, θεωρείται ότι επιτεύχθηκε σε μεγάλο βαθμό.

Ως προς την γενικότερη αξιολόγηση των παρεμβάσεων του Μέτρου 2.5 μπορούν να παρατεθούν τα ακόλουθα:

Δυνατά σημεία

- Από το σύνολο των Πράξεων που εκτελέστηκαν, καλύπτεται ο γενικός στόχος του Μέτρου της Δια βίου Εκπαίδευσης που αφορούσε στην παροχή εναλλακτικών μορφών δια βίου Ανώτατης εκπαίδευσης και επιμόρφωσης σε ομάδες πληθυσμού που δεν ανήκουν υποχρεωτικά στις συμβατικές ομάδες φοιτητών / σπουδαστών.
- Υλοποιήθηκαν παρεμβάσεις (ΠΣΕ, ΕΑΠ) οι οποίες έδωσαν τη δυνατότητα σε διάφορες ομάδες πληθυσμού ανεξαρτήτου ηλικίας ή κατάστασης (άνεργοι,

- εργαζόμενοι, άτομα με οικογενειακές υποχρεώσεις, κλπ.) να αποκτήσουν πτυχίο και να αναβαθμίσουν τη θέση τους στην αγορά εργασίας.
- Αναδείχθηκε η σημασία και τα πλεονεκτήματα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης κυρίως μέσα από τη λειτουργία του ΕΑΠ. Ενδεικτικά αναφέρονται:
 - ✓ Η δυνατότητα σε πολλούς ενήλικες και εργαζόμενους να συνεχίσουν απρόσκοπτα την εργασία τους και να φοιτούν παράλληλα.
 - ✓ Η ενίσχυση των πολιτικών ίσων ευκαιριών για γυναίκες και άνδρες, οι οποίοι λόγω οικογενειακών υποχρεώσεων δεν μπορούν να παρακολουθούν σπουδές με τη συμβατική μέθοδο, ήτοι με τη φυσική παρουσία.
 - Δόθηκε η δυνατότητα σε μεγάλο αριθμό Εκπαιδευτικών Ίδρυμάτων να συμμετάσχουν στο σύστημα της Δια Βίου Εκπαίδευσης μέσω της ίδρυσης των Ινστιτούτων Δια Βίου Εκπαίδευσης (ΙΔΒΕ), τα οποία αποτελούν μια σύγχρονη προσέγγιση στον τομέα της δια βίου εκπαίδευσης, και λειτουργούν ως εργαλεία ανάπτυξης, απασχόλησης και κοινωνικής συνοχής. Σημειώνεται ότι η δυνατότητα που παρέχουν τα ΙΔΒΕ για εξ αποστάσεως παρακολούθηση ενισχύει το ρόλο τους.
 - Αναφορικά με τα Προγράμματα Σπουδών Επιλογής (ΠΣΕ):
 - ✓ Εκτός από τη δυνατότητα λήψης πτυχίου, ιδιαίτερα ισχυρό σημείο της λειτουργίας των ΠΣΕ αναδείχθηκε η δυνατότητα εισαγωγής γνωστικών αντικειμένων τα οποία βρίσκονταν σε συνάφεια με την εξέλιξη της τεχνολογίας και τις απαιτήσεις της ελληνικής οικονομίας.
 - ✓ Επίσης, τα ΠΣΕ έδωσαν τη δυνατότητα εφαρμογής και άλλων καινοτομιών που για λόγους ανελαστικότητας του θεσμικού πλαισίου των συμβατικών σπουδών δεν είχαν εφαρμοσθεί μέχρι τη στιγμή της ίδρυσής τους.
 - Αναφορικά με το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ):
 - ✓ Συνιστά έναν πρωτοποριακό θεσμό που σχεδιάστηκε και αναπτύχθηκε καλύπτοντας δύο μεγάλα κενά στην Ελλάδα: την παροχή εξ αποστάσεως Σπουδών και, την ανοικτή Εκπαίδευση, υπό την έννοια της ίσης πρόσβασης σε όλους τους δυνητικούς Φοιτητές και, ιδιαίτερα, σε εργαζόμενους ενήλικες με ευρύ φάσμα ηλικιών (23-50 ετών).
 - ✓ Είναι ο μοναδικός φορέας που παρέχει τη δυνατότητα απόκτησης πτυχίου εξ αποστάσεως, καλύπτοντας το χώρο από τη μετά- δευτεροβάθμια Εκπαίδευση έως το Διδακτορικό Δίπλωμα, με πλήρη επαγγελματικά δικαιώματα. Ειδικά και μετά την κατάργηση του θεσμού των ΠΣΕ, το ΕΑΠ είναι ο μοναδικός φορέας που παρέχει τη δυνατότητα λήψης πτυχίου στο πλαίσιο της Δια Βίου Μάθησης.
 - ✓ Ως φορέας εξ αποστάσεως Εκπαίδευσης, αξιοποιεί πλήρως τις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνίας για την εκπλήρωση των στόχων του.
 - ✓ Είναι το μόνο Εκπαιδευτικό Ανώτατο Ίδρυμα που, δια της ισχύουσας Ελληνικής Νομοθεσίας (Αρθ.8, Ν.2552/1997), αναπτύσσει και συστηματικά εφαρμόζει Σύστημα Εσωτερικής Αξιολόγησης στοιχείο που αποτελεί και βασική καινοτομία του εν λόγω Ακαδημαϊκού Φορέα. Σημειώνεται επίσης, η ίδρυση Μονάδας Εσωτερικής Αξιολόγησης.
 - ✓ Διαθέτει διευρυμένο δίκτυο συνεργασιών με ακαδημαϊκούς και ερευνητικούς Φορείς καθώς επίσης και όλα σχεδόν τα μέσα, τη τεχνογνωσία και τις

ευρύτερες υποδομές για να κατοχυρώσει ισχυρά και ανταγωνιστικά την παρουσία του στο ευρωπαϊκό και διεθνές ακαδημαϊκό περιβάλλον.

- ✓ Το καθεστώς καταβολής διδάκτρων, συμβάλει στη βιωσιμότητα του Ιδρύματος και ενισχύει το αναπτυξιακό του έργο.

Αδύνατα σημεία

- Αναφορικά με τα Ινστιτούτα Δια Βίου Εκπαίδευσης (ΙΔΒΕ) και τα προγράμματα ΔΒΕ:
 - ✓ Το γεγονός ότι στο πλαίσιο του ΕΠΕΑΕΚ II δεν λειτούργησαν προγράμματα ΔΒΕ από τα ΙΔΒΕ, για τους λόγους που αναφέρθηκαν στις προηγούμενες ενότητες και οι οποίοι οφείλονται κυρίως σε θέματα θεσμικού πλαισίου, δεν συμβάλλει αφενός στην αξιολόγηση και βελτίωση του θεσμού των ΙΔΒΕ, αφετέρου στην κάλυψη των αναγκών της αγοράς εργασίας μέσα από την έως σήμερα λειτουργία του θεσμού.
 - ✓ Το γεγονός ότι τα ΙΔΒΕ παρέχουν πιστοποιητικά επιμόρφωσης και όχι πτυχίο τα κάνει λιγότερο ελκυστικά για τους ενδιαφερόμενους.
 - ✓ Η μη καθορισμένη διοικητική υπαγωγή-σχέση των ΙΔΒΕ με τα αντίστοιχα Ιδρύματα οδηγεί σε ασάφειες ως προς το ρόλο και τις αρμοδιότητες τους σε σχέση με τις ακαδημαϊκές δομές των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων.
 - ✓ Από την αξιολόγηση των προτεινόμενων ΔΒΕ – όπως αναφέρθηκε και παραπάνω – φάνηκε μια αδυναμία/ έλλειψη εμπειρίας των αρμοδίων στη σύνθεση των εν λόγω προγραμμάτων καθώς και έλλειψη κατανόησης του ρόλου και της αποστολής της Δια Βίου Εκπαίδευσης στην Ανώτατη Εκπαίδευση.
- Αναφορικά με τα Προγράμματα Σπουδών Επιλογής (ΠΣΕ):
 - ✓ Παρά τις προθέσεις τα ΠΣΕ να λειτουργήσουν ως θεσμός δια βίου μάθησης, σε μεγάλο βαθμό διαφαίνεται ότι λειτούργησαν ως υποκατάστατο των συμβατικών τμημάτων σπουδών για όσους δεν είχαν εισαχθεί σε αυτά με βάση το υπάρχον σύστημα εισαγωγικών εξετάσεων. Αποτέλεσμα αυτού του φαινομένου ήταν να υπάρχει μία αλλοίωση στον ίδιο το χαρακτήρα των ΠΣΕ ως θεσμού της δια βίου μάθησης.
 - ✓ Το θέμα του τρόπου εισαγωγής στα ΠΣΕ, ήτοι η εισαγωγή σπουδαστών χωρίς εξετάσεις, σε αντίθεση με τους φοιτητές των συμβατικών τμημάτων, αποτέλεσε την αιτία για ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αυτά αντιμετώπισαν και αφορά στη μη αποδοχή της λειτουργίας τους ως θεσμού γενικότερα από μεγάλη μερίδα της Ακαδημαϊκής Κοινότητας και κατ' επέκταση στην μη αποδοχή των φοιτητών πολλών ΠΣΕ από τους φοιτητές των συμβατικών τμημάτων.
 - ✓ Στα προβλήματα των ΠΣΕ καταγράφονται επίσης, η μη κατοχύρωση των επαγγελματικών δικαιωμάτων των αποφοίτων και η μη επαρκής ενημέρωσή τους σχετικά με το πρόβλημα αυτό καθώς και τη στάση των Επιμελητηρίων έναντι των αποφοίτων των ΠΣΕ.
 - ✓ Η ελλιπής ενημέρωση των φοιτητών για το ρόλο και το εξειδικευμένο γνωστικό αντικείμενο των ΠΣΕ, θεωρώντας τα ως εναλλακτικό τρόπο απόκτησης πτυχίου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης είχε ως αποτέλεσμα:

- ο Την εμφάνιση μεγάλης ανομοιογένειας των τμημάτων που δημιουργήθηκαν, αφού σε αυτά μπορούσαν να συνυπάρχουν φοιτητές που δεν είχαν καμία προηγούμενη επαφή με το αντικείμενο, με φοιτητές οι οποίοι διέθεταν σημαντική επαγγελματική εμπειρία σε αυτό.
- ο Την αποχώρηση ενός μεγάλου ποσοστού φοιτητών καθώς υπήρχε αδυναμία συνέχισης των σπουδών τους.
- ✓ Πρόβλημα από τη λειτουργία του θεσμού των ΠΣΕ αποτελεί το γεγονός της ύπαρξης φοιτητών, οι οποίοι δεν απέκτησαν πτυχίο λόγω της διακοπής λειτουργίας του θεσμού (λιμνάζοντες φοιτητές). Ο Ν. 3369/2005 ορίζει πώς για την ολοκλήρωση ή μη των σπουδών κάθε φοιτητή στα ΠΣΕ, καθώς και για κάθε θέμα που σχετίζεται με τον τρόπο ολοκλήρωσης των σπουδών αυτών, αποφασίζουν τα αρμόδια όργανα των Πανεπιστημίων και ΤΕΙ.
- Αναφορικά με το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ):
 - ✓ Έχουν εντοπιστεί οργανωσιακές δυσλειτουργίες που συνοπτικά αφορούν:
 - ο Σημαντικές χρονικές καθυστερήσεις στις διαδικασίες 'αυτονόμησης' (συγκρότηση σε σώμα της Συγκλήτου) του Πανεπιστημίου. Σημειώνεται από έως και σήμερα δεν έχει συγκροτηθεί σε σώμα η Σύγκλητος, καθώς ακόμα δεν έχει κατοχυρωθεί η αυτοδύναμη λειτουργία του. Ως συνέπεια της έλλειψης Συγκλήτου αποτελεί το γεγονός ότι η Διοικούσα Επιτροπή εμφανίζεται να ασκεί μεγαλύτερο εύρος καθηκόντων συγκριτικά με το αποκεντρωμένο σε πολλά ιεραρχικά επίπεδα μοντέλο πολλών συμβατικών Πανεπιστημίων, με ενδεχόμενη επίπτωση στην αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα του Συστήματος λειτουργιών και διοίκησης του Ανοικτού Πανεπιστημίου.
 - ο Περιορισμένο εύρος μεθοδευμένης και συστηματικής εκπόνησης και υλοποίησης Στρατηγικού Σχεδίου/ Προγράμματος Ανάπτυξης του ΕΑΠ.
 - ο Περιορισμένο εύρος αποτελεσματικής εφαρμογής των διαδικασιών αξιολόγησης (πχ ελλείψεις διαδικασίες ανάλυσης, συστηματικής επεξεργασίας και αξιοποίησης των αξιολογικών ευρημάτων).
 - ο Έλλειψη επαρκούς στελέχωσης διοικητικών υπηρεσιών, ενώ ο αριθμός μόνιμου Διδακτικού Προσωπικού (μέλη ΔΕΠ) θεωρείται περιορισμένος, κλπ.
 - ✓ Το εκδοτικό και συγγραφικό Έργο του ΕΑΠ αποτελεί το βασικότερο τρωτό σημείο των παρεχόμενων υπηρεσιών του, γεγονός που έχει ήδη εντοπιστεί από τα αρμόδια Όργανα του Ιδρύματος, δρομολογώντας τις προσπάθειες αφ' ετέρου ανανέωσης, βελτιωτικών τροποποιήσεων και επικαιροποιήσεων των Τόμων και αφ' ετέρου παραγωγής νέων συγγραμμάτων και Εναλλακτικού Διδακτικού Υλικού (ΕΔΥ).
 - ✓ Ανεπάρκεια σε Προγράμματα Δια βίου μάθησης λόγω των χρονικών καθυστερήσεων για την έγκρισή τους.
 - ✓ Ανεπάρκεια σε υλικοτεχνικές υποδομές (ελλείψεις σε βασικές κτιριακές εγκαταστάσεις, έλλειψη εποπτικών μέσων στις αίθουσες του Ιδρύματος, κλπ.)

Προκλήσεις για τη δια βίου εκπαίδευση στο πλαίσιο περιόδου 2007-2013

Η Δια Βίου Εκπαίδευση τα τελευταία χρόνια υποστηρίζεται και προωθείται από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, αποτελώντας Πολιτική Στρατηγικής Προτεραιότητας. Η

Στρατηγική της Λισσαβόνας θέτει το ανθρώπινο δυναμικό κάθε Κράτους- μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ύψιστης σημασίας προτεραιότητα και για το λόγο αυτό ανάγει την Εκπαίδευση και Συνεχή Επιμόρφωση αυτών ως τη μοναδική ευκαιρία ατομικής ανάπτυξης και κατ' επέκταση ανάπτυξης ή και εκσυγχρονισμού της Οικονομίας και της Κοινωνίας γενικότερα.

Ο θεσμός της δια βίου εκπαίδευσης ενηλίκων, σήμερα στην Ελλάδα περιλαμβάνει ένα δίκτυο φορέων και οργάνων όπως:

- Την «Εθνική Επιτροπή Δια βίου Μάθησης» η οποία θεσμοθετήθηκε, όπως έχει ήδη αναφερθεί, με το νόμο 3369/2005 «Συστηματοποίηση της δια βίου μάθησης και άλλες διατάξεις» και στη λειτουργία της περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, «τη διάγνωση των αναγκών δια βίου εκπαίδευσης και δια βίου κατάρτισης, τη γενικότερη αξιολόγηση και το συντονισμό των φορέων και της παροχής υπηρεσιών δια βίου εκπαίδευσης και δια βίου κατάρτισης».
- Το «Εθνικό Σύστημα Σύνδεσης της Αρχικής και της Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης με την Απασχόληση (Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α.)» βάσει του Ν. 3191/2003, το οποίο μεταξύ άλλων περιλαμβάνει τη δημιουργία και τη συνεχή λειτουργία ενός αξιόπιστου και αποτελεσματικού ενιαίου συστήματος για την έρευνα, την καταγραφή και την τεκμηρίωση των αναγκών της αγοράς εργασίας σε ανθρώπινο δυναμικό, οι οποίες αντιστοιχούν στα επαγγέλματα που μπορούν να προέλθουν από την επαγγελματική εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση.
- Τα Ινστιτούτα Δια Βίου Εκπαίδευσης (ΙΔΒΕ) των Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της χώρας.
- Το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ).
- Λοιπούς φορείς που υλοποιούν προγράμματα Δια Βίου Εκπαίδευσης, όπως αυτοί ορίζονται βάσει του Νόμου 3369/2005 (άρθρα 2 και 11) για τη Δια Βίου Μάθηση.
- Τη Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης (πρώην Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων), η οποία είναι ο επιτελικός φορέας στον τομέα της εκπαίδευσης ενηλίκων που σχεδιάζει, συντονίζει και υλοποιεί σε εθνικό επίπεδο και στον απόδημο ελληνισμό, ενέργειες που αφορούν στη διά βίου μάθηση. Η Γ.Γ.Δ.Β.Μ. εφαρμόζει την πολιτική της μέσω των ακόλουθων φορέων και δομών εκπαίδευσης ενηλίκων:
 - ✓ Του Ινστιτούτου Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων (ΙΔΕΚΕ).
 - ✓ Του Κέντρου Δια Βίου Μάθησης από Απόσταση (ΚΕ.ΔΒΜ.ΑΠ.)
 - ✓ Του Κέντρου Μελετών Δια Βίου Εκπαίδευσης (Αριστοτέλης)
 - ✓ Του Κέντρου Δια Βίου Μάθησης Εκπαιδευτών Ενηλίκων – ΚΕ.ΔΒΜ.ΕΚ.ΕΝ (το οποίο θεσπίστηκε με την υπ.αριθ. 4499/28-12-2006 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δια Βίου Μάθησης και την υπ.αριθ. 2673/30-05-2008 τροποποίησή της).
 - ✓ Των Νομαρχιακών Επιτροπών Λαϊκής Επιμόρφωσης (ΝΕΛΕ)
 - ✓ Του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.), εθνικής εμβέλειας.
 - ✓ Των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ)
 - ✓ Των Κέντρων Εκπαίδευσης Ενηλίκων (ΚΕΕ)
 - ✓ Των Σχολών Γονέων
- Το «Ενιαίο Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων του ΥΠΕΠΘ», το οποίο θεσπίστηκε βάσει του ΦΕΚ Β 2075/07.10.2008 και αφορά στη δια βίου εκπαίδευση και την

αρχική επαγγελματική κατάρτιση (όπως προσδιορίζονται από το Ν. 3369/2005), από το οποίο και **μόνο** είναι δυνατή η απορρόφηση εκπαιδευτών ενηλίκων για τους ακόλουθους φορείς:

- ✓ Τη Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης και του υπαγόμενου σε αυτήν Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Ι.Δ.ΕΚ.Ε.).
- ✓ Τον Οργανισμό Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ο.Ε.Ε.Κ.).
- ✓ Τους φορείς παροχής υπηρεσιών δια βίου εκπαίδευσης και αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης του δημόσιου ή του ευρύτερου δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα που εποπτεύονται από φορείς του ΥΠΕΠΘ, καθώς και κάθε άλλο φορέα παροχής σχετικών υπηρεσιών.

Οι προκλήσεις στις οποίες καλείται να ανταποκριθεί ο θεσμός της δια βίου εκπαίδευσης και κατ' επέκταση οι φορείς που εμπλέκονται σε αυτόν, συνοψίζονται ως ακολούθως:

- Στη διαρκή ανανέωση και αναβάθμιση των γνώσεων και δεξιοτήτων, κατά τρόπο ώστε να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας και να ενισχύουν την ικανότητα προσαρμογής των ατόμων στις αλλαγές.
- Στη δημιουργία ανοικτών συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, προσαρμοσμένων στις αρχές εκπαίδευσης ενηλίκων, ώστε να υπάρχουν ευκαιρίες επανένταξης στο τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα, συμπλήρωσης των γνώσεων/δεξιοτήτων, επανακατάρτισης ή/και κατοχύρωσης των επαγγελματικών δικαιωμάτων.
- Στην αντιμετώπιση του φαινομένου της σχολικής διαρροής, έτσι ώστε αφενός να δοθούν τα κατάλληλα εφόδια στα εν λόγω άτομα στο πλαίσιο της μετέπειτα επαγγελματικής τους εξέλιξης, αφετέρου να αποτραπούν φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού, ιδίως ατόμων ευαίσθητων οικονομικά και κοινωνικά ομάδων πληθυσμού (Αλλοδαποί, ΑμεΑ κ.α).
- Στη δυνατότητα συμμετοχής των ευάλωτων κοινωνικά ομάδων, των ατόμων με αναπηρία και των γυναικών σε δράσεις δια βίου εκπαίδευσης.
- Στην αναγνώριση γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων που έχουν αποκτηθεί εκτός τυπικής εκπαίδευσης.
- Στο σχεδιασμό ευέλικτων συστημάτων δια βίου εκπαίδευσης όπως η μέθοδος της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, που θα επιτρέπουν τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων χωρίς την παρακώλυση άλλων δραστηριοτήτων και λοιπών υποχρεώσεων τους.

11.3. Προτάσεις για υλοποίηση της δράσης στο ΕΠ ΕΔΒΜ 2007-2013

Στο πλαίσιο της εφαρμογής της **εθνικής στρατηγικής για την εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση** για την περίοδο 2007-2013, μέσω του Ε.Π. «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» περιλαμβάνονται οι ακόλουθες παρεμβάσεις:

- Η επέκταση και ποιοτική αναβάθμιση των προγραμμάτων και υπηρεσιών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου.
- Δράσεις δια βίου μάθησης για την υποστήριξη γονέων και της τοπικής κοινωνίας.
- Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση προγραμμάτων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

- Η επέκταση των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας και των Κέντρων Εκπαίδευσης Ενηλίκων.
- Η ενίσχυση των Ινστιτούτων Δια Βίου Εκπαίδευσης στα Πανεπιστήμια, τα Ανώτατα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και στους λοιπούς φορείς.
- Η ανάπτυξη ανοικτού συστήματος επικύρωσης πιστωτικών μονάδων και εκπαιδευτικών ενοτήτων, καθώς και η θεσμοθέτηση της διαδικασίας αναγνώρισης της πρότερης εμπειρίας και γνώσης.

Με βάση τα όσα έχουν αναφερθεί έως τώρα, αποτυπώνονται παρακάτω κάποιες προτάσεις βελτίωσης του θεσμού της Δια Βίου Εκπαίδευσης στο πλαίσιο των παρεμβάσεων του ΕΠΕΔΒΜ 2007-2013. Ειδικότερα:

- Πλήρης και έγκαιρη ενεργοποίηση των φορέων που εμπλέκονται σε εθνικό επίπεδο στο θεσμό της δια βίου εκπαίδευσης (όπως η Εθνική Επιτροπή Διά Βίου Μάθησης, το Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α., η ΓΓΔΒΜ, το ΙΔΕΚΕ, κλπ.), καθώς και συντονισμός και διασύνδεση αυτών, για την αποτελεσματική εφαρμογή ενός στοχευμένου και ολοκληρωμένου «πλέγματος» δράσεων με στόχο την κάλυψη των αναγκών του ενεργού πληθυσμού της χώρας (ειδικότητες, γνώσεις, κλπ.). Για παράδειγμα, στο πλαίσιο της πλήρους ενεργοποίησης των φορέων, αναφέρεται πως για την υποστήριξη του έργου της Εθνικής Επιτροπής Δια Βίου Μάθησης σε επιστημονικό και διοικητικό επίπεδο, προβλέπεται βάσει του Ν. 3369/2005 η σύσταση και λειτουργία ειδικής «Μονάδας Υποστήριξης», η οποία ωστόσο μέχρι σήμερα δεν έχει συσταθεί.
- Επίλυση ζητημάτων του θεσμικού πλαισίου όπως:
 - Αποσαφήνιση θεμάτων των ΙΔΒΕ σχετικά με το ρόλο και τις αρμοδιότητές τους σε σχέση με τις ακαδημαϊκές δομές των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων στα οποία υπάγονται.
 - Αποσαφήνιση και συμπλήρωση του πλαισίου για την οργάνωση και υλοποίηση προγραμμάτων Δια Βίου Εκπαίδευσης από τα ΙΔΒΕ και λοιπούς φορείς με βάση τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν κατά τη διάρκεια του ΕΠΕΑΕΚ II (όπως αναφέρθηκαν στην ενότητα 11.1.2. Ιστορικά στοιχεία υλοποίησης) και τα οποία συνοπτικά αφορούν θέματα όπως:
 - ✓ Τον καθορισμό λεπτομερειών για την αξιολόγηση των ΠΔΒΕ.
 - ✓ Τη χρονική διάρκεια των προγραμμάτων ΔΒΕ σε σχέση με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς Ακαδημαϊκών Μονάδων (ECTS).
 - ✓ Τον καθορισμό ορίων αμοιβής των συμβασιούχων που διδάσκουν στα προγράμματα και αποζημίωσης των λοιπών κατηγοριών προσωπικού, κλπ.
 - Βελτίωση του κανονιστικού περιβάλλοντος λειτουργίας φορέων εκπαίδευσης ενηλίκων όπως είναι τα ΚΕΕ (σε θέματα όπως ορισμός του σκοπού και των στόχων του θεσμού, των αρμοδιοτήτων και υποχρεώσεων των μελών της Ομάδας Έργου, κλπ.)
 - Δημιουργία/ συμπλήρωση του πλαισίου για την εφαρμογή του συστήματος επικύρωσης πιστωτικών μονάδων και εκπαιδευτικών ενοτήτων, κλπ.
- Αναφορικά με τα προγράμματα δια βίου εκπαίδευσης/ εκπαίδευση ενηλίκων:
 - Σχεδιασμός προγραμμάτων εκπαίδευσης βάσει διαπιστωμένων αναγκών τόσο σε επίπεδο ωφελουμένων, όσο και αγοράς εργασίας. Η διάγνωση

- αναγκών θα πρέπει να γίνεται σε εθνικό αλλά και σε τοπικό επίπεδο δεδομένου ότι φορείς εκπαίδευσης ενηλίκων όπως Κ.Ε.Ε. και Σ.Δ.Ε. απευθύνονται σε ωφελούμενους των τοπικών κοινωνιών.
- Θέσπιση ενός κοινού προτύπου για την αποτίμηση της αποτελεσματικότητας και της βιωσιμότητας των εν λόγω προγραμμάτων, το οποίο θα είναι κοινής αποδοχής και θα αυξάνει την αξιοπιστία των αποτελεσμάτων της αποτίμησης.
 - Υποστήριξη των προγραμμάτων από κατάλληλες μεθόδους διδασκαλίας, εκπαιδευτικό υλικό και τεχνικά μέσα.
 - Παροχή πιστοποιημένων προγραμμάτων δια βίου εκπαίδευσης.
 - Δυνατότητα πιστοποίησης των αποκτηθεισών γνώσεων από τα εν λόγω προγράμματα.
- Αξιολόγηση της πορείας υλοποίησης των παρεμβάσεων, σε τακτικά χρονικά διαστήματα και δυνατότητα λήψης διορθωτικών μέτρων.
 - Διεξαγωγή ερευνών (ανά κατηγορία παρέμβασης) για την καταγραφή των επιπτώσεων των παρεμβάσεων στην αγορά εργασίας και στους ωφελούμενους, έτσι ώστε να αποτιμηθεί η αποτελεσματικότητα των εν λόγω παρεμβάσεων.
 - Θέσπιση κινήτρων για προσέλκυση ενηλίκων στη δια βίου μάθηση.
 - Δράσεις προβολής και δημοσιότητας εθνικής εμβέλειας, του θεσμού της Δια Βίου Εκπαίδευσης με στόχο την ενίσχυση του κύρους και της αξιοπιστίας του.
 - Στοχευμένες δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για την προσέλκυση ενηλίκων, ανά ομάδα στόχο όπως εργαζόμενοι, άνεργοι, γυναίκες, κλπ.
 - Ειδική μέριμνα για την πρόσβαση των ατόμων Ευπαθών Κοινωνικών Ομάδων σε δράσεις δια βίου εκπαίδευσης με ενέργειες όπως προσαρμογή εκπαιδευτικού υλικού στις ανάγκες κάθε ομάδας, κλπ.
 - Αξιοποίηση των δυνατοτήτων των νέων τεχνολογιών για τη διευκόλυνση των ενηλίκων σε προγράμματα εκπαίδευσης πχ. σύγχρονη και ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση, κλπ. – Εισαγωγή της μεθόδου εξ αποστάσεως κατάρτισης σε όλους τους φορείς δια βίου εκπαίδευσης.
 - Αποσαφήνιση των παραμέτρων λειτουργίας των προγραμμάτων εξ' αποστάσεως δια βίου εκπαίδευσης.
 - Αναβάθμιση του στελεχιακού και εκπαιδευτικού δυναμικού των φορέων παροχής προγραμμάτων βίου εκπαίδευσης, με ενέργειες όπως:
 - ✓ Ενέργειες επιμόρφωσης.
 - ✓ Θέσπιση κινήτρων για την προσέλκυση εκπαιδευτών στο Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων.
 - Αναφορικά με το Σύστημα επικύρωσης πιστωτικών μονάδων και εκπαιδευτικών ενότητων, προϋποθέσεις για τη λειτουργία του αποτελούν:
 - Η δημιουργία του «Εθνικού Συστήματος Αξιολόγησης των Εκπαιδευόμενων» που θα αφορά:
 - ✓ στην αξιολόγηση της επίδοσης των μαθησιακών αποτελεσμάτων από τα προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων
 - ✓ στην αναγνώριση προηγούμενης γνώσης
 - ✓ στην πιστοποίηση των αποτελεσμάτων με την επικύρωση συγκεκριμένων πιστωτικών μονάδων ανά θεματική ενότητα ή πρόγραμμα.
 - Η δημιουργία του «Συστήματος Διασφάλισης Ποιότητας και Αξιολόγησης των Μονάδων Εκπαίδευσης» της ΓΓΕΕ, το οποίο προβλέπει θεσμοθετημένες

- διαδικασίες εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης και θα εγγυάται την τήρηση των διαδικασιών αξιολόγησης και πιστοποίησης μονάδων.
- Η δημιουργία του «Εθνικού Συστήματος Προσόντων» σε αναλογία με το Ευρωπαϊκό (EQF), για το οποίο απαιτείται διαβούλευση ευρείας κλίμακας με όλα τα εκπαιδευτικά συστήματα (τυπικό, εκπαίδευση ενηλίκων, και επαγγελματικής κατάρτισης).
 - Αναφορικά με τους Φορείς παροχής προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων και εν γένει δια βίου εκπαίδευσης, ως ενέργειες βελτίωσης της λειτουργίας τους προτείνονται:
 - Η υλοποίηση των παρεμβάσεων δια βίου εκπαίδευσης βάσει οργανωμένων σχεδίων δράσης, με συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα, πόρους (άυλοι και υλικοί), μέσα υλοποίησης, αναμενόμενα αποτελέσματα, κλπ..
 - Η τήρηση κατάλληλα οργανωμένων αρχείων με στατιστικά στοιχεία για τα χαρακτηριστικά των ωφελουμένων τους (όπως φύλο, ηλικία, κατάσταση απασχόλησης, κλπ.).
 - Η δικτύωση των φορέων παροχής προγραμμάτων δια βίου εκπαίδευσης (όπως όλων των ΚΕΕ, ΣΔΕ, ΙΔΒΕ, κλπ.) με στόχο την ανταλλαγή εμπειριών, τεχνογνωσίας, αποτελεσμάτων, κλπ.
 - Η αύξηση της εξωστρέφειας τους με την ανάπτυξη συνεργασιών και την προβολή των υπηρεσιών τους σε εθνικό επίπεδο αλλά και διεθνώς (σε κάποιες περιπτώσεις όπως το ΕΑΠ ή τα ΙΔΒΕ), η οποία θα συνέβαλε στην αύξηση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεών τους καθώς και στη διασφάλιση της βιωσιμότητάς τους μετά την ολοκλήρωση της χρηματοδότησής τους από το ΕΠΑΜ. Ενδεικτικά αναφέρεται:
 - ✓ Ανάπτυξη συνεργασιών με φορείς προώθησης στην απασχόληση όπως είναι ο Ο.Α.Ε.Δ. (αφορά τα ΣΔΕ, ΚΕΕ) ή τα Γραφεία Διασύνδεσης των Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (αφορά τα ΙΔΒΕ) για τη διευκόλυνση προώθησης στην αγορά εργασίας ατόμων που ολοκληρώνουν επιτυχώς προγράμματα δια βίου εκπαίδευσης.
 - ✓ Σύναψη συνεργασιών με εκπροσώπους της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για την προσέγγιση μαθητών που διαρρέουν από την τυπική εκπαίδευση (αφορά τα ΣΔΕ).
 - ✓ Σύναψη συνεργασιών με εκπροσώπους φορέων στήριξης ευπαθών ομάδων για την προσέγγιση ατόμων ειδικών ομάδων, κλπ.
 - Ειδικά για το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ), ως ενέργειες βελτίωσης της λειτουργίας και των παρεχόμενων υπηρεσιών του προτείνονται:
 - Η συντόμηση του χρονικού διαστήματος αυτονομής του - συγκρότηση σε σώμα της Συγκλήτου.
 - Η εκπόνηση τετραετούς Προγράμματος Ανάπτυξης - Σύσταση 'Επιτροπής Στρατηγικού Σχεδιασμού και Ακαδημαϊκού-Αναπτυξιακού Προγραμματισμού', σύμφωνα και με το Ν. 3549/2007'Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου για τη δομή και λειτουργία των ΑΕΙ' (ΦΕΚ τ.Α' 69/20-3-2007).
 - Η αναπροσαρμογή και επικαιροποίηση των Θεματικών του Ενοτήτων, ώστε να ανταποκρίνονται περισσότερο στις ανάγκες της αγοράς εργασίας - Δημιουργία νέων Προγραμμάτων Σπουδών με συνδυασμό των υφιστάμενων Θεματικών Ενοτήτων του ΕΑΠ.

- Η επιτάχυνση διαδικασιών για τη θέσπιση των Πιστωτικών Μονάδων (ECTS) κάθε Θεματικής Ενότητας.
- Η παροχή ικανοποιητικού αριθμού Προγραμμάτων δια βίου εκπαίδευσης.
- Η δημιουργία κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού και αναβάθμιση του υφιστάμενου (βάσει και των αδυναμιών που εντοπιστήκαν από την έως τώρα λειτουργία του Ιδρύματος στον εν λόγω τομέα) για την υποστήριξη της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.
- Η ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων ηλεκτρονικών υπηρεσιών του και η συνεχής αναβάθμιση των ψηφιακών 'Πυλών' (Portals) του για την παροχή σύγχρονων ηλεκτρονικών δυνατοτήτων πληροφόρησης και επικοινωνίας μεταξύ Φοιτητών, διδακτικού και διοικητικού προσωπικού.
- Η ανάπτυξη κατάλληλων μηχανισμών αξιολόγησης (πχ. διαμόρφωση ψηφιακής βάσης για την διενέργεια αξιολόγησης σε ηλεκτρονική μορφή, κλπ.) στο πλαίσιο της λειτουργίας της Μονάδας Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΜΕΑ) για τον προσδιορισμό των προβληματικών περιοχών και των κρίσιμων ζητημάτων ανάπτυξης του Ιδρύματος.
- Η συστηματική διενέργεια Εξωτερικής Αξιολόγησης του διδακτικού, διοικητικού προσωπικού και του εκπαιδευτικού υλικού από εξωτερικούς ανεξάρτητους κριτές, σύμφωνα και με το Ν. 3374/2005 (ΦΕΚ τ.Α. 189/2-8-3005) 'Διασφάλιση της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση- Σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων- Παράρτημα Διπλώματος'
- Η ενίσχυση της ελκυστικότητας και εξωστρέφειας του ΕΑΠ με στόχο την αύξηση της ανταγωνιστικότητας του αλλά και υπό το πρίσμα της βιωσιμότητας, με ενέργειες όπως:
 - ✓ Προώθηση των διαδικασιών για την ίδρυση Παραρτημάτων και σε άλλες μεγάλες πόλεις της Ελλάδας (πχ Θεσσαλονίκη, Ηράκλειο, κλπ) και διερεύνηση της δυνατότητας ίδρυσης Παραρτήματος στο εξωτερικό.
 - ✓ Εξασφάλιση και ενίσχυση των δια- πανεπιστημιακών και δια-κρατικών συνεργασιών του (όπως συνεργασίες με συμβατικά Ελληνικά Πανεπιστήμια, κυρίως, σε επίπεδο Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων, στόχευση του ΕΑΠ σε φοιτητικό πληθυσμό εκτός Ελλάδας). Ωστόσο σημειώνεται πως ειδικά για τις διακρατικές συνεργασίες υπάρχουν πολλές προδιαγραφές που πρέπει να τηρούνται όπως παροχή Προγραμμάτων τουλάχιστον στην αγγλική γλώσσα, συγγραφή ή/και προμήθεια ξενόγλωσσων εκπαιδευτικών συγγραμμάτων, αναβάθμιση του δικτυακού περιβάλλοντος και των ψηφιακών μέσων υποστήριξης, κλπ.

12. Αξιολογικό Δελτίο Προγραμμάτων προστασίας περιβάλλοντος & περιβαλλοντικής εκπαίδευσης

12.1. Σύντομη περιγραφή της δράσης

Το Μέτρο 2.6 «Προγράμματα προστασίας περιβάλλοντος και περιβαλλοντικής εκπαίδευσης» είχε οριζόντια δομή και διέτρεχε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Σκοπός του Μέρους ήταν να ευαισθητοποιήσει τους μαθητές σε θέματα περιβάλλοντος, καθώς και να εφοδιάσει την ελληνική κοινωνία με εξειδικευμένα στελέχη και δομές για την καλύτερη πληροφόρηση και αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων.

Στους στόχους του Μέρους περιλαμβάνονται:

- η δημιουργία γνωστικού υποβάθρου για την προστασία της οικολογικής ισορροπίας και της ποιότητας ζωής,
- η ευαισθησία σε περιβαλλοντικά ζητήματα,
- η επαφή και γνωριμία με τη φύση,
- η αύξηση του αριθμού των επιστημόνων σε θέματα περιβάλλοντος,
- η ανάπτυξη μεθόδων και πρακτικών περιορισμού των περιβαλλοντικών προβλημάτων,
- η ανάπτυξη και καθιέρωση θεσμών που προωθούν την περιβαλλοντική εκπαίδευση και έρευνα,
- η παροχή συγκεκριμένης εκπαίδευσης στους νέους,
- η επιμόρφωση στελεχών και εκπαιδευτικών στην περιβαλλοντική αγωγή,
- η καλλιέργεια περιβαλλοντικής κουλτούρας, κλπ.

Το Μέτρο 2.6 υλοποιήθηκε μέσω μοναδικής Ενέργειας της 2.6.1 και περιλάμβανε δεκατρείς (13) κατηγορίες πράξεων οι οποίες είχαν ως ακολούθως:

- Κατηγορία Πράξεων α: Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Κ.Π.Ε.)
- Κατηγορία Πράξεων β: Σχολικά Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης
- Κατηγορία Πράξεων γ: Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών και Στελεχών Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης
- Κατηγορία Πράξεων δ: Εκπαιδευτικό Υλικό Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης
- Κατηγορία Πράξεων ε: Αναμόρφωση των προπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών
- Κατηγορία Πράξεων στ: Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ)
- Κατηγορία Πράξεων ζ: Διεύρυνση Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Κατηγορία Πράξεων η: Προγράμματα σε προστατευόμενες περιοχές φυσικού περιβάλλοντος
- Κατηγορία Πράξεων θ: Υποτροφίες έρευνας σε θέματα περιβάλλοντος και οικολογίας με προτεραιότητα στη βασική έρευνα
- Κατηγορία Πράξεων ι: Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στα πανεπιστήμια σε θέματα περιβάλλοντος και οικολογίας
- Κατηγορία Πράξεων ια: Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων σε θέματα περιβάλλοντος και οικολογίας στα ΤΕΙ
- Κατηγορία Πράξεων ιβ: Προγράμματα ανοικτών τάξεων «Καλλιστώ»

- Κατηγορία Πράξεων ιγ: Δημιουργία ηλεκτρονικού εκπαιδευτικού υλικού περιβαλλοντικής εκπαίδευσης

Ο προϋπολογισμός του Μέτρου 2.6 βάσει Συμπληρώματος Προγραμματισμού (31-12-2007) ανερχόταν σε **101,8εκ. ευρώ**. Για την ενεργοποίησή του πραγματοποιήθηκαν **27 προσκλήσεις** στο πλαίσιο των οποίων εντάχθηκαν **225 Πράξεις** συνολικού προϋπολογισμού **104,4εκ ευρώ** (με στοιχεία 31-12-2008). Συνεπώς το ποσοστό ενεργοποίησης του Μέτρου/ Ενέργειας ανέρχεται σε **102,6%**.

Η ανάπτυξη και η παροχή ενός ολοκληρωμένου πλαισίου περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στο πλαίσιο του Μέτρου 2.6, συνοπτικά περιλάμβανε δράσεις που αφορούσαν:

- τη δημιουργία, υποστήριξη και επέκταση θεσμών όπως τα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Κ.Π.Ε.),
- τη δημιουργία ειδικευμένων στελεχών σε Περιβαλλοντικά ζητήματα,
- την ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση του μαθητικού κυρίως πληθυσμού, προς μια διαφορετική αντίληψη και νοοτροπία για τα περιβαλλοντικά ζητήματα,
- την ενίσχυση του έργου των εκπαιδευτικών προκειμένου οι νέοι (κυρίως μαθητές πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και τεχνικής εκπαίδευσης) να έρθουν σε επαφή με το Περιβάλλον και να το προστατεύσουν,
- τη διερεύνηση των περιβαλλοντικών ζητημάτων και την ανάπτυξη μεθόδων και πρακτικών που οδηγούν στον περιορισμό της περιβαλλοντικής καταστροφής, κλπ.

Με τις Πράξεις που εκτελέστηκαν στο πλαίσιο του εν λόγω Μέτρου επιχειρήθηκε αφενός μια ολοκληρωμένη θεώρηση των θεμάτων προστασίας περιβάλλοντος, αφετέρου η ανάπτυξη και παροχή περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.

Η συνοπτική περιγραφή κάθε κατηγορίας πράξης γίνεται στην ενότητα 12.1.2: Ιστορικά στοιχεία υλοποίησης, ενώ στην ενότητα που ακολουθεί παρατίθενται τα διοικητικά στοιχεία υλοποίησης του Μέτρου.

12.1.1. Διοικητικά στοιχεία υλοποίησης

Η ενεργοποίηση του Μέτρου 2.6 ανά Κατηγορία Πράξης είχε ως ακολούθως:

- **Κατηγορία Πράξεων α: Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Κ.Π.Ε.)**
 - Τελικοί Δικαιούχοι της εν λόγω κατηγορίας ήταν οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τα εποπτευόμενα από το ΥΠΕΠΘ ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ που καθορίζονται σύμφωνα με την εκάστοτε Υπουργική Απόφαση ίδρυσης Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΚΠΕ).
 - Έλαβαν χώρα **έξι (6) προσκλήσεις** στο πλαίσιο των οποίων εντάχθηκαν **86 Πράξεις/ έργα** συνολικού π/υ **17,8εκ.** ευρώ (με στοιχεία μέχρι 31-12-2008). Οι έξι προσκλήσεις ήταν οι ακόλουθες:
 - i. Η υπ' αριθμ. 1052/01-08-2001 πρόσκληση στο πλαίσιο της οποίας εντάχθηκαν 15 Πράξεις.

- ii. Η υπ' αριθμ. 1373/25-02-2002 πρόσκληση (με την υπ' αριθμ. 2050/20-03-02 επαναπροκήρυξή της) στο πλαίσιο της οποίας εντάχθηκαν 17 Πράξεις.
 - iii. Η υπ' αριθμ. 2290/12-02-2004 πρόσκληση στο πλαίσιο της οποίας εντάχθηκαν 17 Πράξεις.
 - iv. Η υπ' αριθμ. 7811/12-05-2005 πρόσκληση στο πλαίσιο της οποίας εντάχθηκαν 14 Πράξεις.
 - v. Η υπ' αριθμ. 1379/25-01-2006 πρόσκληση στο πλαίσιο της οποίας εντάχθηκαν 9 Πράξεις.
 - vi. Η υπ' αριθμ. 19513/10-09-2007 πρόσκληση στο πλαίσιο της οποίας εντάχθηκαν 14 Πράξεις.
- Οι υποβληθείσες δαπάνες με στοιχεία μέχρι 31-12-2008, ανέρχονται στο ποσό των **14,6εκ. ευρώ**, ήτοι **82%** απορρόφηση βάσει του προϋπολογισμού των ενταγμένων Πράξεων.

• **Κατηγορία Πράξεων β: Σχολικά Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης**

- Τελικοί Δικαιούχοι της εν λόγω κατηγορίας ήταν: οι Διευθύνσεις και οι Υπηρεσίες του ΥΠΕΠΘ, τα εποπτευόμενα από το ΥΠΕΠΘ ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
- Έλαβε χώρα **μια (1) πρόσκληση** (η υπ' αριθμ. 7098/05-07-2002 και η επαναπροκήρυξή της: 8744/05-08-2002), στο πλαίσιο της οποίας εντάχθηκε **μια (1) Πράξη** τελικού π/υ **12,37εκ. ευρώ** την οποία υλοποίησε το Πανεπιστήμιο Αιγαίου.
- Οι υποβληθείσες δαπάνες με στοιχεία μέχρι 31-12-2008, ανέρχονται στο ποσό των **12,37εκ. ευρώ**, ήτοι **100%** απορρόφηση βάσει του προϋπολογισμού της ενταγμένης Πράξης.

• **Κατηγορία Πράξεων γ: Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών και Στελεχών Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης**

- Τελικοί Δικαιούχοι της εν λόγω κατηγορίας ήταν τα εποπτευόμενα από το ΥΠΕΠΘ ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ και το ΕΙΝ
- Έλαβαν χώρα **δύο (2) προσκλήσεις** στο πλαίσιο των οποίων εντάχθηκαν **6 Πράξεις** συνολικού π/υ **5εκ. ευρώ** (με στοιχεία μέχρι 31-12-2008). Ειδικότερα:
 - ✓ Η πρώτη πρόσκληση προκηρύχθηκε το 2001 (υπ' αριθμ. 1031/01-08-2001) και στο πλαίσιο αυτής εντάχθηκαν 5 Πράξεις συνολικού τελικού προϋπολογισμού 0,62εκ. ευρώ οι οποίες αφορούσαν έργα «γέφυρες».
 - ✓ Η δεύτερη πρόσκληση προκηρύχθηκε το 2005 (υπ' αριθμ. 15848/04-08-2005 και 1^η τροποποίησή της: 18026/14-09-2005) και στο πλαίσιο αυτής εντάχθηκε 1 Πράξη προϋπολογισμού 4,38εκ. ευρώ (με στοιχεία μέχρι 31-12-2008) την οποία υλοποίησε το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο.
- Οι υποβληθείσες δαπάνες με στοιχεία μέχρι 31-12-2008, ανέρχονται στο ποσό των **1,66εκ. ευρώ**, ήτοι **33%** απορρόφηση βάσει του προϋπολογισμού των ενταγμένων Πράξεων.
- Η **χαμηλή απορρόφηση** της εν λόγω κατηγορίας πράξης οφείλεται στο έργο της **2^{ης} πρόσκλησης**, του οποίου η απορρόφηση μέχρι 31-12-2008 ανέρχεται

σε 1,04εκ. ευρώ, ήτοι 24% απορρόφηση βάσει του προϋπολογισμού της ενταγμένης πράξης (4,38εκ. ευρώ). Σημειώνεται ωστόσο, ότι το επόμενο διάστημα αναμένεται να υποβληθούν δαπάνες συνεπώς θα αυξηθεί η απορρόφηση της εν λόγω πράξης.

- **Κατηγορία Πράξεων δ: Εκπαιδευτικό Υλικό Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης**
 - Τελικοί Δικαιούχοι της εν λόγω κατηγορίας ήταν τα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης, το ΚΕΕ και το ΕΙΝ
 - Έλαβαν χώρα **δύο (2) προσκλήσεις** στο πλαίσιο των οποίων εντάχθηκε **1 Πράξη** τελικού π/υ **0,3εκ. ευρώ**. Ειδικότερα:
 - ✓ Στο πλαίσιο της πρώτης πρόσκλησης (υπ' αριθμ. 1031/1-08-2001) εντάχθηκε μια (1) Πράξη που αφορούσε έργο «γέφυρα» και το οποίο υλοποιήθηκε από το ΕΙΝ.
 - ✓ Στη δεύτερη πρόσκληση (υπ' αριθμ. 5727/20-03-2006 με τις ακόλουθες τροποποιήσεις: 1^η τροποποίηση της 7233/05-04-2006, 2^η τροποποίηση της 9121/04-05-2006 και 3^η τροποποίηση της 10668/24-05-2008) δεν εντάχθηκε καμία Πράξη. Ο λόγος ήταν ότι εντοπίστηκαν συστημικές αδυναμίες κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προτάσεων των Τελικών Δικαιούχων οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα τη μη ένταξη έργου στο πλαίσιο της εν λόγω πρόσκλησης.
 - Οι υποβληθείσες δαπάνες με στοιχεία μέχρι 31-12-2008, ανέρχονται στο ποσό των **0,3εκ. ευρώ**, ήτοι **100%** απορρόφηση βάσει του προϋπολογισμού της ενταγμένης Πράξης.
- **Κατηγορία Πράξεων ε: Αναμόρφωση των προπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών**
 - Τελικοί Δικαιούχοι της εν λόγω κατηγορίας ήταν τα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης της χώρας.
 - Έλαβε χώρα **μια (1) πρόσκληση**, στο πλαίσιο των οποίων εντάχθηκαν **10 Πράξεις** συνολικού π/υ **3,8εκ. ευρώ** (με στοιχεία μέχρι 31-12-2008).
 - Οι υποβληθείσες δαπάνες με στοιχεία μέχρι 31-12-2008, ανέρχονται στο ποσό των **3,13εκ. ευρώ**, ήτοι **82%** απορρόφηση βάσει του προϋπολογισμού των ενταγμένων Πράξεων.
- **Κατηγορία Πράξεων στ: Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ)**
 - Τελικοί Δικαιούχοι της εν λόγω κατηγορίας ήταν τα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης της χώρας.
 - Έλαβαν χώρα **τέσσερις (4) προσκλήσεις** στο πλαίσιο των οποίων εντάχθηκαν **14 Πράξεις** συνολικού π/υ **5,42εκ. ευρώ** (με στοιχεία μέχρι 31-12-2008).
 - Οι υποβληθείσες δαπάνες με στοιχεία μέχρι 31-12-2008, ανέρχονται στο ποσό των **4,53εκ. ευρώ**, ήτοι **84%** απορρόφηση βάσει του προϋπολογισμού των ενταγμένων Πράξεων.

- **Κατηγορία Πράξεων ζ: Διεύρυνση Ανώτατης Εκπαίδευσης**
 - Τελικοί Δικαιούχοι της εν λόγω κατηγορίας ήταν τα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης της χώρας.
 - Έλαβαν χώρα **τρεις (3) προσκλήσεις** στο πλαίσιο των οποίων εντάχθηκαν **17 Πράξεις** συνολικού π/υ **20,82εκ.** ευρώ (με στοιχεία μέχρι 31-12-2008).
 - Οι υποβληθείσες δαπάνες με στοιχεία μέχρι 31-12-2008, ανέρχονται στο ποσό των **20,53εκ. ευρώ**, ήτοι **99%** απορρόφηση βάσει του προϋπολογισμού των ενταγμένων Πράξεων.

- **Κατηγορία Πράξεων η: Προγράμματα σε προστατευόμενες περιοχές φυσικού περιβάλλοντος**
 - Τελικοί Δικαιούχοι της εν λόγω κατηγορίας ήταν οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και οι Ειδικόι Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών, που συστήνονται σύμφωνα με το νόμο, είναι ΝΠΙΔ, κοινωφελούς χαρακτήρα, εποπτευόμενα από τον Υπουργό ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ και των κατά περίπτωση συναρμοδίων Υπουργών.
 - Έλαβε χώρα **μια (1) πρόσκληση** στο πλαίσιο της οποίας εντάχθηκαν **17 Πράξεις** συνολικού π/υ **0,6εκ.** ευρώ (με στοιχεία μέχρι 31-12-2008).
 - Οι υποβληθείσες δαπάνες με στοιχεία μέχρι 31-12-2008, ανέρχονται στο ποσό των **0,14εκ. ευρώ**, ήτοι **23%** απορρόφηση βάσει του προϋπολογισμού των ενταγμένων Πράξεων. Σημειώνεται ότι το επόμενο διάστημα αναμένεται να υποβληθούν δαπάνες, συνεπώς θα αυξηθεί η απορρόφηση της εν λόγω πράξης.

- **Κατηγορία Πράξεων θ: Υποτροφίες έρευνας σε θέματα περιβάλλοντος και οικολογίας με προτεραιότητα στη βασική έρευνα**
 - Τελικοί Δικαιούχοι της εν λόγω κατηγορίας ήταν τα Πανεπιστήμια της χώρας
 - Έλαβε χώρα **μια (1) πρόσκληση** στο πλαίσιο της οποίας εντάχθηκαν **13 Πράξεις** συνολικού π/υ **3,48εκ.** ευρώ (με στοιχεία μέχρι 31-12-2008).
 - Οι υποβληθείσες δαπάνες με στοιχεία μέχρι 31-12-2008, ανέρχονται στο ποσό των **3,3εκ. ευρώ**, ήτοι **95%** απορρόφηση βάσει του προϋπολογισμού των ενταγμένων Πράξεων.

- **Κατηγορία Πράξεων ι: Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στα πανεπιστήμια σε θέματα περιβάλλοντος και οικολογίας**
 - Τελικοί Δικαιούχοι της εν λόγω κατηγορίας ήταν τα Πανεπιστήμια της χώρας
 - Έλαβαν χώρα **δύο (2) προσκλήσεις** στο πλαίσιο των οποίων εντάχθηκαν **30 Πράξεις** συνολικού π/υ **18,04εκ.** ευρώ (με στοιχεία μέχρι 31-12-2008).
 - Οι υποβληθείσες δαπάνες με στοιχεία μέχρι 31-12-2008, ανέρχονται στο ποσό των **16,81εκ. ευρώ**, ήτοι **93%** απορρόφηση βάσει του προϋπολογισμού της ενταγμένης Πράξης.

- **Κατηγορία Πράξεων ια: Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων σε θέματα περιβάλλοντος και οικολογίας στα ΤΕΙ**
 - Τελικοί Δικαιούχοι της εν λόγω κατηγορίας ήταν τα ΤΕΙ της χώρας.

- Έλαβαν χώρα **δύο (2) προσκλήσεις** στο πλαίσιο των οποίων εντάχθηκαν **28 Πράξεις** συνολικού π/υ **6,87εκ.** ευρώ (με στοιχεία μέχρι 31-12-2008).
- Οι υποβληθείσες δαπάνες με στοιχεία μέχρι 31-12-2008, ανέρχονται στο ποσό των **6,41εκ. ευρώ**, ήτοι **93%** απορρόφηση βάσει του προϋπολογισμού της ενταγμένης Πράξης.
- **Κατηγορία Πράξεων ιβ: Προγράμματα ανοικτών τάξεων «Καλλιστώ»**
 - Τελικός Δικαιούχος της εν λόγω κατηγορίας ήταν η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Προγραμμάτων ΚΠΣ.
 - Έλαβε χώρα **μια (1) πρόσκληση** στο πλαίσιο της οποίας εντάχθηκε **1 Πράξη** συνολικού π/υ **9εκ.** ευρώ (με στοιχεία μέχρι 31-12-2008).
 - Οι υποβληθείσες δαπάνες με στοιχεία μέχρι 31-12-2008, ανέρχονται στο ποσό των **1,1χιλ. ευρώ**, ήτοι **0,01%** απορρόφηση βάσει του προϋπολογισμού της ενταγμένης Πράξης. Σημειώνεται ωστόσο, ότι το επόμενο διάστημα αναμένεται να υποβληθούν δαπάνες, συνεπώς θα αυξηθεί η απορρόφηση της εν λόγω πράξης.
- **Κατηγορία Πράξεων ιγ: Δημιουργία ηλεκτρονικού εκπαιδευτικού υλικού περιβαλλοντικής εκπαίδευσης**
 - Τελικός Δικαιούχος της εν λόγω κατηγορίας ήταν το ΚΕΕ (Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας).
 - Έλαβε χώρα **μια (1) πρόσκληση** στο πλαίσιο της οποίας εντάχθηκε **1 Πράξη** συνολικού π/υ **0,9εκ.** ευρώ με Τελικό Δικαιούχο το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας.
 - Με στοιχεία 31-12-2008 η απορρόφηση της Πράξης είναι **μηδενική (0%)**. Σημειώνεται ωστόσο, ότι το επόμενο διάστημα αναμένεται να υποβληθούν δαπάνες, συνεπώς θα αυξηθεί η απορρόφηση της εν λόγω πράξης.

Η απορρόφηση του Μέτρου 2.6 με στοιχεία μέχρι 31-12-2008 ανέρχεται σε **83,77εκ.** ευρώ, ήτοι ποσοστό **80%** επί του συνολικού προϋπολογισμού των ενταγμένων πράξεων (104,4εκ ευρώ).

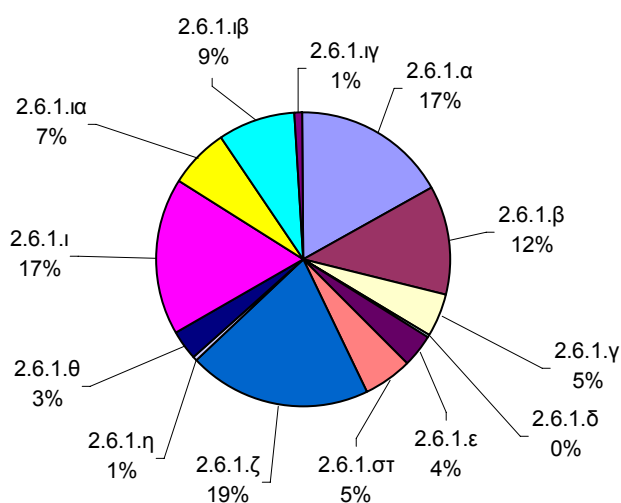
Παρακάτω ακολουθεί ένας συγκεντρωτικός πίνακας με τα διοικητικά στοιχεία υλοποίησης του Μέτρου.

Πίνακας 26: Συγκεντρωτικός πίνακας διοικητικών στοιχείων υλοποίησης του Μέτρου 2.6 ανά κατηγορία Πράξης

Κατηγορία Πράξης	Αριθμός Προσκλήσεων	Αριθμός Πράξεων/ έργων	Προϋπολογισμός (με στοιχεία 31-12-2008)	Δαπάνες (με στοιχεία 31-12-2008)	Ποσοστό Απορρόφησης
2.6.1.α: Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Κ.Π.Ε.)	6	86	17.779.695,90	14.578.327,93	82%
2.6.1.β: Σχολικά Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης	1	1	12.371.446,56	12.371.446,56	100%
2.6.1.γ: Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών και Στελεχών Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης	2	6	5.003.899,68	1.664.059,60	33%
2.6.1.δ: Εκπαιδευτικό Υλικό Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης	2	1	299.988,48	299.988,48	100%
2.6.1.ε: Αναμόρφωση των	1	10	3.812.571,00	3.131.995,18	82%

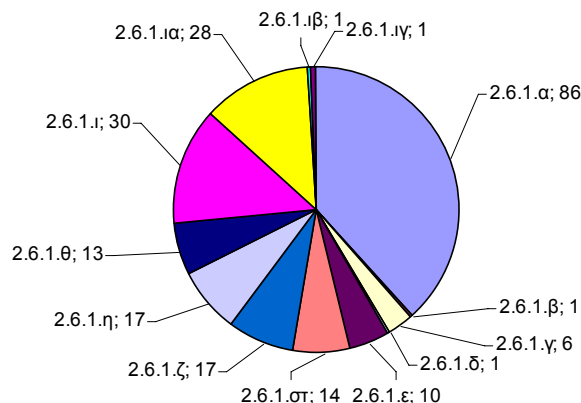
Κατηγορία Πράξης	Αριθμός Προσκλήσεων	Αριθμός Πράξεων/ έργων	Προϋπολογισμός (με στοιχεία 31-12-2008)	Δαπάνες (με στοιχεία 31-12-2008)	Ποσοστό Απορρόφησης
προπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών					
2.6.1.στ: Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ)	4	14	5.420.540,03	4.534.193,14	84%
2.6.1.ζ: Διεύρυνση Ανώτατης Εκπαίδευσης	3	17	20.822.710,07	20.529.041,44	99%
2.6.1.η: Προγράμματα σε προστατευόμενες περιοχές φυσικού περιβάλλοντος	1	17	596.975,00	138.258,13	23%
2.6.1.θ: Υποτροφίες έρευνας σε θέματα περιβάλλοντος και οικολογίας με προτεραιότητα στη βασική έρευνα	2	13	3.483.779,40	3.304.444,49	95%
2.6.1.ι: Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στα πανεπιστήμια σε θέματα περιβάλλοντος και οικολογίας	2	30	18.036.420,00	16.807.465,35	93%
2.6.1.ια: Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων σε θέματα περιβάλλοντος και οικολογίας στα ΤΕΙ	2	28	6.867.917,90	6.408.059,71	93%
2.6.1.ιβ: Προγράμματα ανοικτών τάξεων «Καλλιστώ»	1	1	9.045.967,34	1.092,86	0,01%
2.6.1.ιγ: Δημιουργία ηλεκτρονικού εκπαιδευτικού υλικού περιβαλλοντικής εκπαίδευσης	1	1	900.000,00	0,00	0%
ΣΥΝΟΛΟ	27	225	104.441.911,36	83.768.372,87	80%

Από την επεξεργασία του ανωτέρω πίνακα προκύπτουν τα ακόλουθα:

Σχήμα 28: Κατανομή προϋπολογισμού Μέτρου 2.6 ανά κατηγορία πράξης

Το μεγαλύτερο ποσοστό του προϋπολογισμού του Μέτρου 2.6 (104,4εκ. ευρώ) διατέθηκε για την υλοποίηση έργων της Κατηγορίας Πράξεων 2.1.6.ζ: Διεύρυνση Ανώτατης Εκπαίδευσης σε ποσοστό 19% (ήτοι 20,8εκ. ευρώ) και ακολουθούν οι Κατηγορίες Πράξεων 2.6.1.ι: Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στα πανεπιστήμια σε θέματα περιβάλλοντος και οικολογίας και 2.6.1.α: Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Κ.Π.Ε.) σε ποσοστό 17% έκαστη (ήτοι 18εκ. ευρώ και 17,78εκ. ευρώ, αντίστοιχα), ενώ το μικρότερο ποσοστό διατέθηκε στην Κατηγορία Πράξεων 2.6.1.δ: Εκπαιδευτικό Υλικό Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης 0,28% (0,3εκ. ευρώ).

Σχήμα 29: Κατανομή έργων Μέτρου 2.6 ανά κατηγορία πράξης

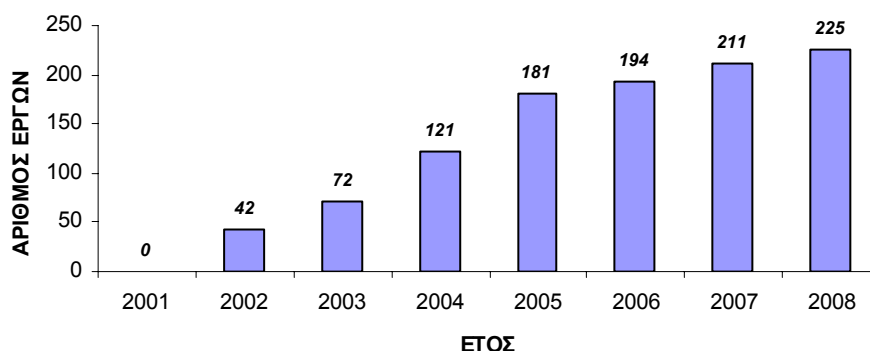
Τα περισσότερα έργα από τα 225 συνολικά του Μέτρου 2.6 εντάχθηκαν στην Κατηγορία Πράξης 2.6.1.α: Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (86 έργα), ενώ τα λιγότερα στις Κατηγορίες Πράξεων 2.6.1.β: Σχολικά Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, 2.6.1.δ: Εκπαιδευτικό Υλικό Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, 2.6.1.ιβ: Προγράμματα ανοικτών τάξεων «Καλλιστώ» και 2.6.1.ιγ: Δημιουργία ηλεκτρονικού εκπαιδευτικού υλικού περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, ήτοι 1 έργο (έκαστη).

Επιπρόσθετα, στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνεται η διαχρονική εξέλιξη της ενεργοποίησης του Μέτρου 2.6, σε επίπεδο ενταγμένων πράξεων/ έργων, προϋπολογισμού και χρηματοοικονομικής απορρόφησης.

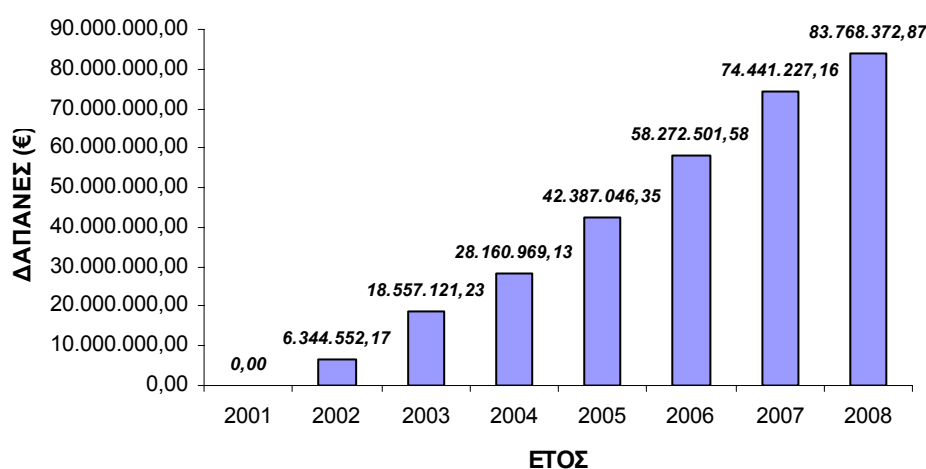
Πίνακας 27: Διαχρονική εξέλιξη Μέτρου 2.6 σε επίπεδο έργων, π/υ και δαπανών

ΕΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΩΝ	Π/Υ (€)	ΔΑΠΑΝΕΣ (€)
2001	0	0,00	0,00
2002	42	15.820.135,60	6.344.552,17
2003	72	36.486.379,84	18.557.121,23
2004	121	54.014.808,51	28.160.969,13
2005	181	92.929.318,61	42.387.046,35
2006	194	103.763.744,81	58.272.501,58
2007	211	105.727.635,84	74.441.227,16
2008	225	104.441.911,36	83.768.372,87

Στη συνέχεια γίνεται διαγραμματική απεικόνιση της διαχρονικής εξέλιξης των ενταγμένων έργων, καθώς και της απορρόφησης του προϋπολογισμού τους.

Σχήμα 30: Διαχρονική εξέλιξη ενταγμένων έργων

Σχήμα 31: Αποτύπωση πορείας απορρόφησης π/υ ενταγμένων έργων

12.1.2. Ιστορικά στοιχεία υλοποίησης

Στο πλαίσιο του Μέτρου 2.6 έλαβαν χώρα οι ακόλουθες παρεμβάσεις:

Κ.Π.2.6.1.α: Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Κ.Π.Ε.)

Τα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης θεσμοθετήθηκαν με το Νόμο 1892/90 (ΦΕΚ 101/ τ. Α'31 -7- 1990) και ιδρύονται με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Σε εφαρμογή του εν λόγω Νόμου εκδόθηκε η Υ.Α. Γ2/1242/8-3-1993 με την οποία καθορίζονται τα κτίρια στα οποία μπορούν να στεγαστούν τα ΚΠΕ, οι στόχοι, οι λειτουργίες, οι διαδικασίες και οι τρόποι σχεδιασμού και υλοποίησης προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, καθώς επίσης ρυθμίζονται θέματα που αφορούν στο προσωπικό που στελεχώνει το Κέντρο.

Μέσω των υπ' αριθμ. Γ1/1152/24.9.1991 και Γ2/5548/7.10.1992 εγκυκλίων του ΥΠΕΠΘ προς τα σχολεία, γίνεται η ενημέρωση των εκπαιδευτικών για τα στοιχεία που προσδιορίζουν τη φυσιογνωμία της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Π.Ε.) και δίνονται οι βασικές κατευθύνσεις για την εφαρμογή της, ενώ με τις Υπουργικές Αποφάσεις 57905/Γ2/4-6-2002 και 4556/Γ2/14-9-1993 ρυθμίζονται θέματα

στελέχωσης και λειτουργίας των ΚΠΕ, καθώς και τα καθήκοντα των απασχολουμένων σε αυτά.

Τα ΚΠΕ υπάγονται διοικητικά στις Περιφερειακές Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης σύμφωνα με τον Ν. 2986/2002 (ΦΕΚ 24 τ. Α' /13-2-2002).

Τον Ιούλιο του 2003 ιδρύθηκε το Συντονιστικό Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Υ.Α. 65216/Γ7/2.7.2003), το οποίο είχε αρχικά έδρα το ΚΠΕ Αργυρούπολης και στη συνέχεια, με την Υ.Α. 118135/Γ7/21.10.2004, μεταφέρθηκε στην Κεντρική Υπηρεσία του ΥΠΕΠΘ, ενώ με την Υ.Α. 66273/Γ7/4.7.2005, με την οποία τροποποιήθηκε η Υ.Α. 65216/Γ7/2.7.2003, ιδρύεται το Συντονιστικό Κέντρο Ακροπόλεως.

Τα ΚΠΕ χρηματοδοτούνται από τον **κρατικό προϋπολογισμό**, μέσω της κάλυψης της μισθοδοσίας των αποσπασμένων εκπαιδευτικών και της καταβολής πόρων για τα λειτουργικά τους έξοδα, καθώς επίσης και από **κοινοτικούς πόρους**.

Κατά τη διάρκεια του ΕΠΕΑΕΚ II αξιολογήθηκαν και εντάχθηκαν **86 Πράξεις**, οι οποίες αφορούσαν **54 ενεργά Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Κ.Π.Ε.)** εκ των οποίων τα 37 είναι νέα. Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνονται τα εν λόγω 54 Κέντρα ανά Περιφέρεια της χώρας.

Πίνακας 28: Ενεργά Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης ανά Περιφέρεια της χώρας

A/A	Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Κ.Π.Ε.)
Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης (5 Κ.Π.Ε.)	
1.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Σουφλίου
2.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Μαρώνειας
3.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Βιστωνίδας
4.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Παρανεστίου
5.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Φιλίππων Καβάλας
Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (9 Κ.Π.Ε.)	
6.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Ποροίων
7.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κιλκίς
8.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Βερτίσκου
9.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Ελευθερίου-Κορδελιού
10.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Αρναίας
11.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Γιαννιτσών
12.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Έδεσσας
13.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Νάουσας
14.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Ανατολικού Ολύμπου
Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (6 Κ.Π.Ε.)	
15.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Μελίτης
16.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Καστοριάς
17.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Σιάτιστας
18.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Βελβεντού
19.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Γρεβενών
20.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Θ.Ζιάκα
Περιφέρεια Ηπείρου (3 Κ.Π.Ε.)	
21.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κόνιτσας
22.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Πραμάντων

A/A	Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Κ.Π.Ε.)
23.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Αράχθου Άρτας
Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (5 Κ.Π.Ε.)	
24.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Θέρμου
25.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Μεσολογγίου
26.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Ακράτας
27.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κλειτορίας
28.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κρεσσένων
Περιφέρεια Θεσσαλίας (3 Κ.Π.Ε.)	
29.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κισσάβου-Μαυροβουνίου
30.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Μουζακίου
31.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Μακρινίτσας
Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (4 Κ.Π.Ε.)	
32.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Στυλίδας
33.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Υπάτης
34.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Καρπενησίου
35.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης 'Αμφισσας
Περιφέρεια Αττικής (4 Κ.Π.Ε.)	
36.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Δραπετσώνας
37.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Αργυρούπολης
38.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Λαυρίου
39.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Τροιζήνας - Μεθάνων
Περιφέρεια Πελοποννήσου (5 Κ.Π.Ε.)	
40.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Νέας Κίου
41.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Καστρίου Αρκαδίας
42.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Μολάων Λακωνίας
43.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Σμύνους Λακωνίας
44.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Καλαμάτας
Περιφέρεια Ιόνιων Νήσων (1 Κ.Π.Ε.)	
45.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Λιθακιάς Ζακύνθου
Περιφέρεια Κρήτης (5 Κ.Π.Ε.)	
46.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Βάμου
47.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Ανωγείων
48.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Αρχανών
49.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Νεάπολης
50.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Ιεράπετρας
Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (2 Κ.Π.Ε.)	
51.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Ασωμάτου Λέσβου
52.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Ομηρούπολης (Χίου)
Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (2 Κ.Π.Ε.)	
53.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κορθίου (Άνδρου)
54.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Πεταλούδων (Ρόδου)

Σημειώνεται επίσης, ότι:

- από τον 8^ο/1999 μέχρι 18-2-2003 λειτούργησε και το ΚΠΕ Σπετσών, οπότε και καταργήθηκε με την 16122/Γ7/18-2-03 Υ.Α.

- Από τον 8^ο/1999 λειτουργούσε το ΚΠΕ Στυλίδας – Υπάτης, το οποίο στη συνέχεια «διαχωρίστηκε» σε 2 διακριτά ΚΠΕ τα: ΚΠΕ Στυλίδας & ΚΠΕ Υπάτης (το εν λόγω τέθηκε σε λειτουργία τον Φεβρουάριο του 2003).

Γενικά τα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΚΠΕ) έτυχαν ιδιαίτερης αποδοχής από τους μαθητές, τους εκπαιδευτικούς και τις τοπικές κοινωνίες. Οι δράσεις που ανέπτυξαν συνοπτικά περιλάμβαναν:

- θεματικά δίκτυα σχολείων,
- επιμορφωτικά σεμινάρια τριών επιπέδων (τα τρία επίπεδα αφορούσαν: εκπαιδευτικούς που δεν είχαν λάβει προηγούμενη εκπαίδευση σε περιβαλλοντικά θέματα, εκπαιδευτικούς που είχαν ήδη παρακολουθήσει έναν κύκλο βασικής επιμόρφωσης και στελέχη Π.Ε, υπεύθυνους Π.Ε., Διευθύνσεων και μέλη Παιδαγωγικών Ομάδων ΚΠΕ),
- εκπαιδευτικά προγράμματα σχολικών ομάδων (προγράμματα που απευθύνονταν κατά προτεραιότητα σε Σχολεία που είχαν περιβαλλοντική ομάδα και ανήκαν στην περιοχή εμβέλειας του Κέντρου, σε συνεργασία με την τοπική κοινωνία, με φάσεις στοχοθεσίας και αλληλογνωριμίας, εργασίας στην τάξη, στο πεδίο, στο εργαστήριο, σύνθεσης και προτάσεων διαχείρισης και αξιολόγησης),
- τοπικές και διεθνείς συνεργασίες,
- παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού,
- εκπόνηση μελετών του ευρύτερου περιβάλλοντος χώρου εντός του οποίου λειτουργούν τα Κ.Π.Ε.,
- ανάπτυξη σχέσης περιβάλλοντος με κοινωνικό χώρο κλπ.

Προβλήματα που παρουσιάστηκαν κατά την υλοποίηση των έργων

Στο πλαίσιο της υλοποίησης των έργων της παρούσας Κατηγορίας Πράξης εντοπίστηκαν τα ακόλουθα προβλήματα:

- Χαμηλός ρυθμός απορρόφησης, ο οποίος οφείλεται στις δυσχέρειες των Τελικών Δικαιούχων (Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης) όσον αφορά στη διαχειριστική τους επάρκεια (στελέχωση), στις γραφειοκρατικές διαδικασίες που απορρέουν από το θεσμικό τους πλαίσιο και στην έλλειψη στελέχωσης των ΚΠΕ με άτομα με εξειδικευμένες γνώσεις διαχείρισης.
- Καθυστέρηση στην υποβολή Μηνιαίων Δελτίων Δήλωσης Δαπανών (ΜΔΔΔ) και Τριμηνιαίων Δελτίων Παρακολούθησης (ΤΔΠ).
- Καθυστέρηση στη χορήγηση των χρηματοδοτήσεων λόγω καθυστερημένης έγκρισης ΣΑΕ

Οι διαδικασίες που ακολουθήθηκαν από την ΕΥΔ για την επίλυση των ανωτέρω προβλημάτων περιλάμβαναν:

- Επιτόπιες επιθεωρήσεις για τη διόρθωση τυχόν εσφαλμένων πρακτικών.
- Ενημερωτικές συναντήσεις με τους Τελικούς Δικαιούχους.
- Έγγραφε συστάσεις προς τους Τελικούς Δικαιούχους όσον αφορά στην έγκαιρη υποβολή των ΜΔΔΔ και των ΤΔΠ.

• Κ.Π.2.6.1.β: Σχολικά Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΣΠΠΕ)

Μέσω της εν λόγω κατηγορίας πράξης υλοποιήθηκαν σχολικά προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΣΠΠΕ) τα οποία έδωσαν τη δυνατότητα στις σχολικές μονάδες όλων των βαθμίδων να αναπτύξουν σειρά δραστηριοτήτων με κύριο στόχο την ευαισθητοποίηση του μαθητικού πληθυσμού σε περιβαλλοντικά ζητήματα.

Τα ΣΠΠΕ απετέλεσαν τη μεγαλύτερης κλίμακας και συστηματικότερη παρέμβαση, στην εκπαίδευση και στην ευαισθητοποίηση των μαθητών σε θέματα προστασίας και διαχείρισης περιβάλλοντος ώστε να αποτελέσουν κριτικούς και ενεργούς πολίτες, με στόχο την πρόληψη και αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών ζητημάτων και την προώθηση των αρχών και πρακτικών της αειφορίας.

Στο πλαίσιο της παρούσας Κατηγορίας Πράξης εντάχθηκε και υλοποιήθηκε από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου το έργο «Σχολικά Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης», το οποίο αποτελεί ίσως τη σημαντικότερη συμβολή των τελευταίων ετών στην Ελλάδα στο επίπεδο των ήπιων πολιτικών για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος στο σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας.

Μέσω της εν λόγω παρέμβασης υλοποιήθηκαν 4.611 προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. Ο υψηλός αριθμός των προγραμμάτων που ενισχύθηκαν και υποστηρίχθηκαν επιστημονικά, μεθοδολογικά και διαχειριστικά, καθώς και η γεωγραφική τους διασπορά (σε ολόκληρη την Επικράτεια), εξασφάλισε αφενός την εμπλοκή ενός ικανοποιητικού δείγματος Σχολικών Μονάδων της χώρας και αφετέρου τη συμμετοχή πολύ μεγάλου αριθμού εκπαιδευτικών και μαθητών, οι οποίοι ήταν και οι άμεσα ωφελούμενοι από την υλοποίηση του έργου (140.090 μαθητές και 14.020 εκπαιδευτικοί). Κεντρικοί άξονες στο σχεδιασμό των εν λόγω προγραμμάτων ήταν:

- Η συγκρότηση μιας πλήρους πρότασης σε ότι αφορά την επιλογή του αντικειμένου, τις παιδαγωγικές μεθόδους και το παιδαγωγικό υλικό που θα αξιοποιηθεί.
- Η διεπιστημονική/ διαθεματική προσέγγιση του περιεχομένου του προγράμματος.
- Η διαμόρφωση των προϋποθέσεων για μια δια βίου εκπαίδευση.
- Το μαθητοκεντρικό πνεύμα και η έμφαση στην καλλιέργεια της ενεργούς συμμετοχής και της κριτικής σκέψης.
- Η έμφαση στις τοπικές ιδιαιτερότητες και τα ζητήματα, καθώς και η προβολή τους σε εθνική και παγκόσμια κλίμακα.
- Η αξιοποίηση ποικιλίας εκπαιδευτικών χώρων και μεθόδων με προτεραιότητα στην ανάπτυξη πρακτικών δραστηριοτήτων και στην ανάδειξη των προσωπικών εμπειριών.
- Η διάδοση των αποτελεσμάτων με ποικίλους τρόπους.
- Η διενέργεια δυο συνεδρίων για την συνολική παρουσίαση της εξέλιξη του έργου και τα αποτελέσματά του.

Επιπλέον, η σύνδεση των Σχολικών Μονάδων με το Πανεπιστήμιο Αιγαίου και ειδικότερα με τα Τμήματα περιβαλλοντικής κατεύθυνσης αλλά και με το Παιδαγωγικό Τμήμα, επέτρεψε την βέλτιστη δυνατή επιστημονική και μεθοδολογική υποστήριξη σε επίπεδο φυσικού αντικειμένου και παιδαγωγικής προσέγγισης.

Μέσα από τις ανωτέρω δράσεις:

- τέθηκαν σημαντικά θέματα σχετικά με τα περιβαλλοντικά ζητήματα,
- επεκτάθηκε ο προβληματισμός για την έννοια του περιβάλλοντος ,

- ενισχύθηκαν υγιείς στάσεις που απορρέουν από νέα συστήματα αξιών και προτύπων ζωής, έχοντας πολλαπλασιαστική δυνατότητα για τις τοπικές κοινωνίες,
- ενεπλάκησαν οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές σε βιωματικές δραστηριότητες οι οποίες συνδύασαν καινοτόμες μεθοδολογικές προσεγγίσεις και με τη χρήση των νέων τεχνολογιών,
- διαμορφώθηκε ένα πρότυπο μεθοδολογικό πλαίσιο για το μελλοντικό σχεδιασμό ΣΠΠΕ στη χώρα.

Τέλος, σημειώνεται πως το έργο «Σχολικά Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης» που υλοποιήθηκε από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου αποτέλεσε καλή πρακτική του ΕΠΕΑΕΚ II.

• **Κ.Π.2.6.1.γ: Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών και Στελεχών Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης**

Στο πλαίσιο της εν λόγω παρέμβασης υλοποιήθηκαν επιμορφωτικά σεμινάρια τριών κατηγοριών, ήτοι:

- βασική επιμόρφωση εκπαιδευτικών,
- επιμόρφωση εκπαιδευτικών που είναι ήδη βασικά επιμορφούμενοι και εφαρμόζουν προγράμματα στο σχολείο,
- επιμόρφωση στελεχών περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.

Όλα τα σεμινάρια αξιολογήθηκαν τόσο από τους χρήστες όσο και από εξωτερικό αξιολογητή, ενώ η βασική υποχρέωση των επιμορφούμενων ήταν η εφαρμογή προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στις σχολικές μονάδες.

Τα σεμινάρια επίσης απευθύνθηκαν και σε εκπαιδευτικούς ατόμων με ειδικές ανάγκες προκειμένου να μεταφέρουν την περιβαλλοντική εκπαίδευση στα άτομα της συγκεκριμένης ομάδας και να τα βοηθήσουν στη γνωριμία με το περιβάλλον.

Ο αριθμός των σεμιναρίων ανά νομό καθορίστηκε, με βάση τα πληθυσμιακά δεδομένα, τις εκπαιδευτικές ανάγκες, το ενδιαφέρον των εκπαιδευτικών κάθε περιοχής.

Η εν λόγω παρέμβαση υλοποιήθηκε μέσω **έξι (6) Πράξεων**, εκ των οποίων οι 5 αφορούσαν έργα «γέφυρες» και υλοποιήθηκαν από το Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας (ΕΙΝ), το Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, την Αναργύρειο και Κοργιαλένειο Σχολή Σπετσών και το ΑΠΘ αντίστοιχα και το 6^ο (νέο) έργο υλοποιήθηκε από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο.

Συνοπτική περιγραφή των πράξεων που υλοποιήθηκαν αποτυπώνεται στον πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 29: Παρουσίαση έργων που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της Κ.Π. 2.6.1.γ

Α/Α	Τίτλος Έργου/ Φορέας	Συνοπτική Περιγραφή
1.	Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών και Στελεχών Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης/ ΕΜΠ	Αντικείμενο του έργου ήταν ο σχεδιασμός, η οργάνωση και υλοποίηση σεμιναρίων μέσα από το θεματικό πλαίσιο της εκπαίδευσης για την αειφόρο – ολοκληρωμένη ανάπτυξη. Πιο συγκεκριμένα περιλάμβανε το σχεδιασμό και πραγματοποίηση έξι (6) ενιαίων ομάδων σεμιναρίων στις ακόλουθες ομάδες: <ul style="list-style-type: none"> - Στελέχη εκπαίδευσης (Περιφερειακοί Διευθυντές Εκπαίδευσης, Διευθυντές των Διευθύνσεων Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης). - Στελέχη της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Υπευθύνους Π.Ε. που υπηρετούν στις Διευθύνσεις και είναι εκπαιδευτικοί Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης).

Α/Α	Τίτλος Έργου/ Φορέας	Συνοπτική Περιγραφή
		<p>Εκπαιδευτικούς που υπηρετούν στα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Εκπαιδευτικοί που ήδη εφαρμόζουν προγράμματα Π.Ε. στα σχολεία. - Εκπαιδευτικοί που δεν έχουν εφαρμόσει προγράμματα Π.Ε. στα σχολεία. - Εκπαιδευτικοί που υπηρετούν στην Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση - Εκπαιδευτικοί που υπηρετούν στα σχολεία για άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑΜΕΑ)
2.	Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ).	<p>Αφορούσε την οργάνωση τεσσάρων (4) σεμιναρίων επιμόρφωσης εκπαιδευτικών στην ΠΕ των περιοχών Ανατολικής Αττικής και Στερεάς. Τα εν λόγω σεμινάρια απευθύνονταν σε εκπαιδευτικούς της Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης. Συνολικά εκπαιδεύτηκαν:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 102 εκπαιδευτικοί Α/θμιας Εκπαίδευσης εκ των οποίων οι 50 ήταν άνδρες και οι 52 γυναίκες. - 105 εκπαιδευτικοί Β/θμιας Εκπαίδευσης εκ των οποίων οι 50 ήταν άνδρες και οι 55 γυναίκες.
3.	Επιμόρφωση Εκπαιδευτών στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση του Πανεπιστημίου Αιγαίου.	<p>Αφορούσε την υλοποίηση τριών (3) σεμιναρίων με θέμα την Π.Ε. τα οποία απευθύνονταν σε εκπαιδευτικούς της Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης και υπάγονταν στις Νομαρχίες Δωδεκανήσου και Κυκλάδων.</p> <p>Συνολικά εκπαιδεύτηκαν:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 46 εκπαιδευτικοί Α/θμιας Εκπαίδευσης εκ των οποίων οι 12 ήταν άνδρες και οι 34 γυναίκες. - 100 εκπαιδευτικοί Β/θμιας Εκπαίδευσης εκ των οποίων οι 40 ήταν άνδρες και οι 60 γυναίκες.
4.	Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών και Στελεχών της Εκπαίδευσης στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση της Αναργυρείου και Κοργιαλενείου Σχολής των Σπετσών	<p>Περιλάμβανε Περιβαλλοντική Εκπαίδευση των εκπαιδευτικών της Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης με στόχο:</p> <ul style="list-style-type: none"> - την ανάπτυξη της ικανότητας χρήσης καινοτόμων διδακτικών μορφών κατά την υλοποίηση προγραμμάτων Π.Ε, - την ανάπτυξη της ικανότητας για ομαδική εργασία. <p>Συνολικά εκπαιδεύτηκαν:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 73 εκπαιδευτικοί Α/θμιας Εκπαίδευσης εκ των οποίων οι 20 ήταν άνδρες και οι 53 γυναίκες. - 130 εκπαιδευτικοί Β/θμιας Εκπαίδευσης εκ των οποίων οι 49 ήταν άνδρες και οι 81 γυναίκες.
5.	Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών και Στελεχών Εκπαίδευσης στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση του ΑΠΘ.	<p>Περιλάμβανε τη διεξαγωγή εννέα (9) επιμορφωτικών σεμιναρίων τα οποία απευθύνονταν σε εκπαιδευτικούς της Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης και πραγματοποιήθηκαν στους νομούς Ξάνθης, Ροδόπης, Χαλκιδικής, Έβρου, Καβάλας, Σερρών, Κιλκίς, Δράμας και Θεσ/νίκης. Συνολικά εκπαιδεύτηκαν:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 200 εκπαιδευτικοί Α/θμιας Εκπαίδευσης εκ των οποίων οι 100 ήταν άνδρες και οι 100 γυναίκες. - 250 εκπαιδευτικοί Β/θμιας Εκπαίδευσης εκ των οποίων οι 110 ήταν άνδρες και οι 140 γυναίκες.
6.	Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών και Στελεχών Εκπαίδευσης στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση/ ΕΙΝ.	<p>Περιλάμβανε την αποτίμηση δραστηριοτήτων των ΚΠΕ, την αξιολόγηση του θεσμού, προτάσεις για την πορεία τους, υλοποίηση ημερίδας ενημέρωσης των φορέων υλοποίησης των θεματικών συνεδρίων για την ΠΕ, την παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού για εκπαιδευτικούς και μαθητές και την υλοποίηση δέκα (10) θεματικών συνεδρίων για την Π.Ε. Συνολικά επιμορφώθηκαν 1.602 εκπαιδευτικοί της Β/θμιας Εκπαίδευσης εκ των οποίων οι 790 ήταν άνδρες και οι 812 γυναίκες.</p>

Προβλήματα που παρουσιάστηκαν κατά την υλοποίηση των έργων

Στο πλαίσιο υλοποίησης των έργων της παρούσας Κατηγορίας Πράξεων διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα προβλήματα:

- Χαμηλός ρυθμός απορρόφησης στο έργο του ΕΜΠ, η οποία οφείλεται σε καθυστερήσεις στην πρόοδο του Φυσικού Αντικειμένου λόγω εξωγενών παραγόντων (π.χ. καταλήψεις).

- Μειωμένο ενδιαφέρον των εκπαιδευτικών για συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια.
- Καθυστέρηση στην υποβολή Μηνιαίων Δελτίων Δήλωσης Δαπανών (ΜΔΔΔ) και Τριμηνιαίων Δελτίων Παρακολούθησης (ΤΔΠ).
- Καθυστέρηση στη χορήγηση των χρηματοδοτήσεων λόγω καθυστερημένης έγκρισης ΣΑΕ.

Οι διαδικασίες που ακολουθήθηκαν από την ΕΥΔ για την επίλυση προβλημάτων που παρουσιάστηκαν κατά την υλοποίηση των έργων περιλάμβαναν:

- Διενέργεια επιτόπιων επιθεωρήσεων για την διόρθωση τυχόν εσφαλμένων πρακτικών
- Διενέργεια συναντήσεων με τους Τελικούς Δικαιούχους
- Έγγραφες συστάσεις προς τους Τελικούς Δικαιούχους όσον αφορά στην έγκαιρη υποβολή των ΜΔΔΔ και των ΤΔΠ

• **Κ.Π.2.6.1.δ: Εκπαιδευτικό Υλικό Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης**

Η εν λόγω παρέμβαση περιλάμβανε το σχεδιασμό, την εκπόνηση, την παραγωγή και την αναπαραγωγή εκπαιδευτικού υλικού περιβαλλοντικής εκπαίδευσης το οποίο αναφέρεται σε συγκεκριμένες περιβαλλοντικές θεματικές περιοχές και είναι προσαρμοσμένο στις ανάγκες των μαθητών και των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Η παρέμβαση ενεργοποιήθηκε μέσω μιας (1) Πράξης, η οποία αφορούσε έργο «γέφυρα» και υλοποιήθηκε από το ΕΙΝ. Στο πλαίσιο της εν λόγω Πράξης σχεδιάστηκε από επτά (7) ομάδες με την εποπτεία Πανεπιστημιακών Φορέων, εκπαιδευτικό υλικό για θεματικές ΠΕ για τα σχολεία που υλοποιούσαν προγράμματα ΠΕ. Οι εν λόγω θεματικές είχαν ως ακολούθως:

- i. Ατμοσφαιρική Ρύπανση, Όξινη Βροχή και το Φαινόμενο του Θερμοκηπίου
- ii. Σχεδιασμός και παραγωγή υλικού για την Π.Ε. με θέμα τον Ήλιο
- iii. Σχεδιασμός και παραγωγή υλικού με θέμα τη Βιοποικιλότητα
- iv. Σχεδιασμός και παραγωγή υλικού για την Π.Ε. με θέμα την ατμοσφαιρική ρύπανση των εσωτερικών χώρων – άρρωστα κτίρια
- v. Σχεδιασμός και παραγωγή υλικού με θέμα τη Βιοποικιλότητα, τους υδάτινους πόρους, περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά Ελληνικού χώρου, αντισεισμική προστασία
- vi. Σχεδιασμός και παραγωγή υλικού με θέμα την ενέργεια, πληθυσμός, κλίμα, οικολογία, ρύπανση και πόλη
- vii. Σχεδιασμός και παραγωγή υλικού για την Π.Ε. με θέμα το περιβάλλον της παράκτιας ζώνης.

Προβλήματα που παρουσιάστηκαν κατά τη διαδικασία ένταξης των έργων

Στη δεύτερη πρόσκληση (υπ' αριθμ. 5727/20-03-2006 με τις ακόλουθες τροποποιήσεις: 1^η τροποποίηση της 7233/05-04-2006, 2^η τροποποίηση της 9121/04-05-2006 και 3^η τροποποίηση της 10668/24-05-2008) της παρούσας κατηγορίας πράξης δεν εντάχθηκε καμία Πράξη. Ο λόγος ήταν ότι διαπιστώθηκαν συστημικές αδυναμίες, κατά την διαδικασία αξιολόγησης των προτάσεων των Τελικών Δικαιούχων των έργων της εν λόγω Κατηγορίας Πράξεων. Οι αδυναμίες αυτές είχαν

ως συνέπεια να μην γίνει δεκτό το αποτέλεσμα της αξιολόγησης και ως εκ τούτου η Διαχειριστική Αρχή δεν μπόρεσε να προχωρήσει στην ένταξη της προκρινθείσας πρότασης του Πανεπιστημίου Αιγαίου και στη χρηματοδότησή της μέσω του ΕΠΕΑΕΚ II.

Με βάση τα ανωτέρω, καθώς και το γεγονός ότι απέμενε πολύ μικρό χρονικό διάστημα μέχρι την ολοκλήρωση της Γ' Προγραμματικής Περιόδου, η ΕΥΔ έκρινε ότι τυχόν ενεργοποίηση της διαδικασίας εκ νέου αξιολόγησης των υποβληθεισών προτάσεων θα οδηγούσε σε νέα καθυστέρηση και στην πιθανότητα ατελούς υλοποίησης του έργου, παρά την προσπάθεια του όποιου τελικού δικαιούχου επιλεγεί να το υλοποιήσει.

• **Κ.Π.2.6.1.ε: Αναμόρφωση των προπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών**

Η εν λόγω παρέμβαση αποσκοπούσε στην ανάπτυξη των υφιστάμενων προγραμμάτων με την εμφάνιση νέων μαθημάτων και κατευθύνσεων, για την επιμόρφωση του υφιστάμενου ανθρώπινου δυναμικού ώστε να καταστεί ικανό να αντιμετωπίσει τις απαιτήσεις των επιχειρήσεων ή των λοιπών φορέων για θέματα περιβάλλοντος. Γενικά η παρέμβαση περιλάμβανε:

- Την ανάπτυξη και προσαρμογή έντυπου και ηλεκτρονικού εκπαιδευτικού υλικού.
- Την ενίσχυση των γνώσεων και δεξιοτήτων πληροφορικής με έμφαση στην χρηστική ένταξη των ΤΠΕ μέσα στον κορμό της επιστημονικής γνώσης και πρακτικής.
- Την εισαγωγή και εφαρμογή νέων βελτιωτικών δράσεων όπως είναι η οργάνωση των σπουδών σε ολοκληρωμένους κύκλους μαθημάτων, η θέσπιση διαδικασιών συνεχούς αυτοβελτίωσης των διδασκόντων, κλπ.

Η παρέμβαση ενεργοποιήθηκε μέσω δέκα (10) Πράξεων/ έργων τα οποία είχαν ως ακολούθως:

Πίνακας 30: Πίνακας έργων που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της Κ.Π. 2.6.1.ε

A/A	Τίτλος Έργου
1.	Αναμόρφωση προπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών για το Περιβάλλον- Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ)
2.	Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου- Περιβάλλον
3.	Προγράμματα προπτυχιακών σπουδών -Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (ΔΠΘ) - Προγράμματα Προστασίας Περιβάλλοντος
4.	Προγράμματα προπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας - Περιβάλλον
5.	Προγράμματα προπτυχιακών σπουδών Πολυτεχνείο Κρήτης- Περιβάλλον
6.	Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων- Περιβάλλον
7.	Προπτυχιακά Προπτυχιακών Σπουδών του ΤΕΙ Κρήτης - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
8.	Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών -ΤΕΙ Λαμίας-Περιβάλλον
9.	Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών -ΤΕΙ Καβάλας- ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
10.	Προγράμματα προπτυχιακών Σπουδών του ΤΕΙ Δυτ Μακεδονίας - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

• **Κ.Π.2.6.1.στ: Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ)**

Η παρούσα παρέμβαση αποσκοπούσε στην ανάπτυξη Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών στα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της χώρας με στόχο την εξειδίκευση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού ώστε να μπορεί να αντιμετωπίσει τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και των φορέων που σχετίζονται με το περιβάλλον. Η παρέμβαση προέβλεπε τη χρηματοδότηση νέων ΠΜΣ ή ανάπτυξη υφιστάμενων και ενεργοποιήθηκε μέσω δεκατεσσάρων (14) Πράξεων/ έργων, τα οποία είχαν ως ακολούθως:

Πίνακας 31: Πίνακας έργων που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της Κ.Π. 2.6.1.στ

A/A	Τίτλος Έργου
1.	Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου-Περιβάλλον
2.	Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης
3.	Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πολυτεχνείου Κρήτης
4.	Περιβάλλον - Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου - Α' Φάση
5.	Περιβάλλον - Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πολυτεχνείου Κρήτης - Α' Φάση
6.	Περιβάλλον - Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών - Α' Φάση
7.	Περιβάλλον - Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης - Α' Φάση
8.	Περιβάλλον - Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης - Α' Φάση
9.	Περιβάλλον - Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
10.	Περιβάλλον - Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου
11.	Περιβάλλον - Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πολυτεχνείου Κρήτης
12.	Περιβάλλον - Αναμόρφωση Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
13.	Περιβάλλον - Αναμόρφωση - Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο Κρήτης
14.	Περιβάλλον - Αναμόρφωση - Νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

• **Κ.Π.2.6.1.ζ: Διεύρυνση Ανώτατης Εκπαίδευσης**

Η παρέμβαση περιλάμβανε:

- την υποστήριξη των Τμημάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης που δημιουργήθηκαν στη διάρκεια της Α' φάσης της διεύρυνσης την περίοδο 1998-2000 και τα οποία σχετίζονταν με τη μελέτη και προστασία του περιβάλλοντος,
- την πραγματοποίηση νέου κύκλου διεύρυνσης, στα πλαίσια του οποίου θα ιδρύονταν και θα λειτουργούσαν νέα τμήματα στα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα.

Στο πλαίσιο του ΕΠΕΑΕΚ II, η εν λόγω κατηγορία πράξης ενεργοποιήθηκε μέσω δεκαεπτά (17) Πράξεων/ έργων, τα οποία είχαν ως ακολούθως:

Πίνακας 32: Πίνακας έργων που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της Κ.Π. 2.6.1.ζ

A/A	Τίτλος Έργου
1.	Διεύρυνση της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης Πανεπιστήμιο Αιγαίου-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

A/A	Τίτλος Έργου
2.	Διεύρυνση της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ΤΕΙ Κρήτης - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
3.	Διεύρυνση της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
4.	Διεύρυνση της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (ΔΠΘ) - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
5.	Διεύρυνση της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων- ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
6.	Διεύρυνση της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας (ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ)
7.	Διεύρυνση της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ΤΕΙ Ηπείρου (ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ)
8.	Διεύρυνση της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ (2001-2004 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ)
9.	Διεύρυνση της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (2001-2004 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ)
10.	Διεύρυνση της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (2001-2004 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ)
11.	Διεύρυνση της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης - ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ (2001-2004 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ)
12.	Διεύρυνση της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης- ΤΕΙ Κρήτης (2001-2004) (ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ)
13.	Διεύρυνση της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης-ΤΕΙ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (2001-2004 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ)
14.	Διεύρυνση της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ΤΕΙ Ηπείρου (2001-2004 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ)
15.	Διεύρυνση Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης - ΤΕΙ Πάτρας (2003-2006 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ)
16.	Διεύρυνση Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης - ΤΕΙ Ιονίων Νήσων (2003-2006 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ)
17.	Διεύρυνση Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης - ΤΕΙ Ιονίων Νήσων (ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ)

• **Κ.Π.2.6.1.η: Προγράμματα σε προστατευόμενες περιοχές φυσικού περιβάλλοντος**

Η εν λόγω παρέμβαση ενεργοποιήθηκε μέσω δεκαεπτά (17) Πράξεων, Τελικοί Δικαιούχοι των οποίων ήταν Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις με κύριο σκοπό τη διατήρηση και διαχείριση του περιβάλλοντος και συναφείς με το περιβάλλον επιμέρους σκοπούς και Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών που έχουν θεσμοθετηθεί βάσει του άρθρου 15 του Ν. 2742/1999

Στο πλαίσιο της παρέμβασης πραγματοποιήθηκαν οι παρακάτω δράσεις:

Α. Διαμόρφωση προτύπων για την εκπόνηση δράσεων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης σε προστατευόμενες περιοχές σε συνδυασμό με την παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού. Ειδικότερα:

- ✓ Δημιουργία και αναπαραγωγή εκπαιδευτικού υλικού για τις προστατευόμενες περιοχές. Στο πλαίσιο αυτό υλοποιήθηκε το έργο «Δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού για τις προστατευόμενες περιοχές» με Τελικό Δικαιούχο το Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας - ΕΚΒΥ.
- ✓ Δημιουργία και αναπαραγωγή υλικού επιμόρφωσης των στελεχών των Κέντρων Επιμόρφωσης, των Φορέων Διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών, των Υπευθύνων Π.Ε. και των Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης σε ζητήματα σχετικά με την περιβαλλοντική εκπαίδευση στις προστατευόμενες περιοχές. Στο πλαίσιο αυτό υλοποιήθηκε το έργο «Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στις Προστατευόμενες Περιοχές υπό το πρίσμα της αιφορίας» με Τελικό Δικαιούχο το Μεσογειακό Γραφείο Πληροφόρησης για το Περιβάλλον τον Πολιτισμό και την Αειφόρο Ανάπτυξη ΜΙΟ-ΕCSDE.
- ✓ Σχεδιασμός και αναπαραγωγή πρότυπου προγράμματος υποδοχής, ενημέρωσης και ξενάγησης σχολικών ομάδων Α/θμιας και Β/θμιας εκπαίδευσης στις προστατευόμενες περιοχές. Στο πλαίσιο αυτό υλοποιήθηκε

το έργο «Προγράμματα σε προστατευόμενες περιοχές φυσικού περιβάλλοντος» με Τελικό Δικαιούχο την Ελληνική εταιρεία προστασίας της Φύσης – ΕΕΠΦ.

Β. Υλοποίηση προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης σε προστατευόμενες περιοχές για μαθητές και εκπαιδευτικούς Α/θμιας και Β/θμιας εκπαίδευσης. Ειδικότερα περιλαμβάνονταν ημερήσια προγράμματα για σχολεία καθώς και μεγαλύτερης διάρκειας προγράμματα που απευθύνονται σε μαθητές και εκπαιδευτικούς της περιοχής. Τα εν λόγω προγράμματα υλοποιήθηκαν από τους κάτωθι φορείς:

Πίνακας 33: Πίνακας φορέων που υλοποίησαν προγράμματα στο πλαίσιο της Κ.Π. 2.6.1.η

A/A	ΦΟΡΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
1.	Φορέας Διαχείρισης ΔΕΛΤΑ ΑΞΙΟΥ- ΛΟΥΔΙΑ - ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ
2.	Φορέας Διαχείρισης ΕΘΝΙΚΟΥ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΖΑΚΥΝΘΟΥ
3.	Φορέας Διαχείρισης ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑΣ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
4.	Φορέας Διαχείρισης ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΔΕΛΤΑ ΕΒΡΟΥ
5.	Φορέας Διαχείρισης ΟΡΟΥΣ ΠΑΡΝΩΝΑ & ΥΓΡΟΤΟΠΟΥ ΜΟΥΣΤΟΥ
6.	Φορέας Διαχείρισης ΕΘΝΙΚΟΥ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΑΛΛΟΝΗΣΟΥ Β. ΣΠΟΡΑΔΩΝ
7.	Φορέας Διαχείρισης ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΡΥΜΟΥ ΠΑΡΝΗΘΑΣ
	· ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (6 ΠΕΡΙΟΧΕΣ) ΜΚΟ
8.	Φορέας Διαχείρισης ΧΕΛΜΟΥ – ΒΟΥΡΑΪΚΟΥ
9.	Φορέας Διαχείρισης ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΡΥΜΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ
10.	Φορέας Διαχείρισης ΚΑΡΠΑΘΟΥ – ΣΑΡΙΑΣ
11.	Φορέας Διαχείρισης ΒΟΛΒΗΣ – ΚΟΡΩΝΕΙΑΣ
12.	Φορέας Διαχείρισης ΚΟΤΥΧΙΟΥ – ΣΤΡΟΦΥΛΙΑΣ
13.	Φορέας Διαχείρισης ΛΙΜΝΗΣ ΚΕΡΚΙΝΗΣ
	· ΚΑΛΛΙΣΤΩ ΜΚΟ
14.	Φορέας Διαχείρισης ΟΡΟΣΕΙΡΑΣ ΡΟΔΟΠΗΣ

• **Κ.Π.2.6.1.θ: Υποτροφίες έρευνας σε θέματα περιβάλλοντος και οικολογίας με προτεραιότητα στη βασική έρευνα**

Η συγκεκριμένη παρέμβαση αποσκοπούσε στην ενίσχυση της έρευνας στα Πανεπιστήμια της χώρας με προτεραιότητα στη βασική έρευνα με χρηματοδότηση της ανάληψης και περαίωσης προδιαγεγραμμένου ερευνητικού έργου σε θεματικές περιοχές σχετικές με το περιβάλλον και την οικολογία στα πλαίσια των διδακτορικών σπουδών.

Η παρέμβαση ενεργοποιήθηκε μέσω δεκατριών (13) Πράξεων/ έργων, τα οποία είχαν ως ακολούθως:

Πίνακας 34: Παρουσίαση έργων που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της Κ.Π. 26.1.θ

A/A	Τίτλος Έργου
1.	ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ - Υποτροφίες Έρευνας στο Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (Περιβάλλον)
2.	ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ -Υποτροφίες Έρευνας στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Περιβάλλον)
3.	ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ - Υποτροφίες Έρευνας στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (Περιβάλλον)
4.	ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ - Υποτροφίες Έρευνας στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου (Περιβάλλον)
5.	ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ - Υποτροφίες Έρευνας στο Πολυτεχνείο Κρήτης (Περιβάλλον)
6.	ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ - Υποτροφίες Έρευνας στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (Περιβάλλον)
7.	ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ - Υποτροφίες Έρευνας στο Πανεπιστήμιο Πατρών (Περιβάλλον)
8.	ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ - Υποτροφίες Έρευνας στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (Περιβάλλον)
9.	ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ - Υποτροφίες Έρευνας στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (Περιβάλλον)
10.	ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ - Υποτροφίες Έρευνας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο (Περιβάλλον)
11.	ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ - Υποτροφίες Έρευνας στο Πανεπιστήμιο Κρήτης (Περιβάλλον)
12.	ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ - Υποτροφίες Έρευνας στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (Περιβάλλον)
13.	ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ - Υποτροφίες Έρευνας στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο (Περιβάλλον)

• Κ.Π.2.6.1.ι: Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στα πανεπιστήμια σε θέματα περιβάλλοντος και οικολογίας

Μέσω της εν λόγω παρέμβασης προβλεπόταν η χρηματοδότηση ερευνητικών ομάδων στα Πανεπιστήμια που μπορεί να έχουν διατμηματικό/διεπιστημονικό χαρακτήρα και οι οποίες θα διεξήγαγαν έρευνα σε θέματα περιβάλλοντος και οικολογίας.

Η παρέμβαση ενεργοποιήθηκε μέσω τριάντα (30) Πράξεων/ έργων, τα οποία είχαν ως ακολούθως:

Πίνακας 35: Παρουσίαση έργων που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της Κ.Π. 2.6.1.ι

A/A	Τίτλος Έργου
1.	Περιβάλλον - Πυθαγόρας - Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
2.	Περιβάλλον -Πυθαγόρας - Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο
3.	Περιβάλλον - Πυθαγόρας -Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στο Πανεπιστήμιο Κρήτης
4.	Περιβάλλον - Πυθαγόρας -Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
5.	Περιβάλλον - Πυθαγόρας - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
6.	Περιβάλλον - Πυθαγόρας -Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στο Πολυτεχνείο Κρήτης
7.	Περιβάλλον - Πυθαγόρας - Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στο Πανεπιστήμιο Πατρών
8.	Περιβάλλον -Πυθαγόρας - Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς
9.	Περιβάλλον - Πυθαγόρας - Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου
10.	Περιβάλλον - Πυθαγόρας - Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
11.	Περιβάλλον -Πυθαγόρας -Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
12.	Περιβάλλον - Πυθαγόρας Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
13.	Περιβάλλον - Πυθαγόρας - Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
14.	Περιβάλλον -Πυθαγόρας -Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
15.	Περιβάλλον - Πυθαγόρας II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Εθνικό και Καποδιστριακό

A/A	Τίτλος Έργου
	Πανεπιστήμιο Αθηνών
16.	Περιβάλλον - Πυθαγόρας II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
17.	Περιβάλλον - Πυθαγόρας II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
18.	Περιβάλλον - Πυθαγόρας II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο
19.	Περιβάλλον - Πυθαγόρας II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου
20.	Περιβάλλον - Πυθαγόρας II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Πολυτεχνείο Κρήτης
21.	Περιβάλλον - Πυθαγόρας II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
22.	Περιβάλλον - Πυθαγόρας II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Πανεπιστήμιο Πατρών
23.	Περιβάλλον - Πυθαγόρας II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
24.	Περιβάλλον - Πυθαγόρας II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς
25.	Περιβάλλον - Πυθαγόρας II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Πάντειο Πανεπιστήμιο
26.	Περιβάλλον - Πυθαγόρας II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο
27.	Περιβάλλον - Πυθαγόρας II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Πανεπιστήμιο Κρήτης
28.	Περιβάλλον - Πυθαγόρας II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
29.	Περιβάλλον - Πυθαγόρας II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο
30.	Περιβάλλον - Πυθαγόρας II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

• **Κ.Π.2.6.1.ια: Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων σε θέματα περιβάλλοντος και οικολογίας στα ΤΕΙ**

Η εν λόγω παρέμβαση περιλάμβανε τη χρηματοδότηση ερευνητικών ομάδων στα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της χώρας οι οποίες μπορεί να είχαν διατμηματικό/διεπιστημονικό χαρακτήρα και θα διεξήγαγαν έρευνα σε θέματα περιβάλλοντος και οικολογίας.

Η παρέμβαση ενεργοποιήθηκε μέσω είκοσι οκτώ (28) Πράξεων/ έργων, τα οποία είχαν ως ακολούθως:

Πίνακας 36: Παρουσίαση έργων που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της Κ.Π. 2.6.1.ια

A/A	Τίτλος Έργου
1.	Περιβάλλον - Αρχιμήδης II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Ηπείρου
2.	Περιβάλλον - Αρχιμήδης II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Καβάλας
3.	Περιβάλλον - Αρχιμήδης II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Κρήτης
4.	Περιβάλλον - Αρχιμήδης II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Καλαμάτας
5.	Περιβάλλον - Αρχιμήδης II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Λαμίας
6.	Περιβάλλον - Αρχιμήδης II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Λάρισας
7.	Περιβάλλον - Αρχιμήδης II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Σερρών
8.	Περιβάλλον - Αρχιμήδης II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Μεσολογγίου
9.	Περιβάλλον - Αρχιμήδης II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Πειραιά
10.	Περιβάλλον - Αρχιμήδης II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Πάτρας
11.	Περιβάλλον - Αρχιμήδης II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Θεσσαλονίκης
12.	Περιβάλλον - Αρχιμήδης II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Ιονίων Νήσων
13.	Περιβάλλον - Αρχιμήδης - Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στο ΤΕΙ Πατρών

A/A	Τίτλος Έργου
14.	Περιβάλλον - Αρχιμήδης - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας
15.	Περιβάλλον - Αρχιμήδης-Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Χαλκίδας
16.	Περιβάλλον - Αρχιμήδης-Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Καβάλας
17.	Περιβάλλον - Αρχιμήδης-Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Ηπείρου
18.	Περιβάλλον - Αρχιμήδης - Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στο ΤΕΙ Λαμίας
19.	Περιβάλλον - Αρχιμήδης - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Κρήτης
20.	Περιβάλλον - Αρχιμήδης-Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Θεσσαλονίκης
21.	Περιβάλλον-Αρχιμήδης-Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Αθήνας
22.	Περιβάλλον-Αρχιμήδης-Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Σερρών
23.	Περιβάλλον - Αρχιμήδης - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Λάρισας
24.	Περιβάλλον - Αρχιμήδης-Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Πειραιά
25.	Περιβάλλον - Αρχιμήδης - Ενίσχυση Ερευνητικών ομάδων στο ΤΕΙ Καλαμάτας
26.	Περιβάλλον - Αρχιμήδης - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Ιονίων Νήσων
27.	Περιβάλλον - Αρχιμήδης II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Αθήνας
28.	Περιβάλλον - Αρχιμήδης II - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας

• **Κ.Π.2.6.1.ιβ: Προγράμματα ανοικτών τάξεων «Καλλιστώ»**

Οι στόχοι της παρούσας παρέμβασης περιλαμβάνουν:

- Τη δυνατότητα επαφής με το περιβάλλον που διασφαλίζει την άμεση πληροφόρηση και συμβάλλει στη βιωματική προσέγγιση της γνώσης.
- Την ενεργή σύνδεση της σχολικής πράξης με το περιβάλλον σε όλες τις εκφάνσεις του.
- Την συνειδητοποίηση της σχέσης του ανθρώπου με το φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον, την ευαισθητοποίηση για τα προβλήματα που συνδέονται με αυτό και την ενεργοποίηση για την γενικότερη προσπάθεια αντιμετώπισής τους.
- Την καλλιέργεια περιβαλλοντικής παιδείας και οικολογικής συνείδησης και την ανάπτυξη κώδικα αξιών απέναντι στο περιβάλλον.

Η παρέμβαση ενεργοποιήθηκε μέσω μιας (1) Πράξης στο πλαίσιο της οποίας προβλέπονταν για το σχολικό έτος 2007-2008 περί τις 700 επισκέψεις τάξεων μαθητών σε περιβαλλοντικές περιοχές της Ελλάδας με τη συμμετοχή περίπου 24.500 μαθητών σχολικών μονάδων Δ/θμιας εκπαίδευσης και περίπου 2.600 συνοδών εκπαιδευτικών.

Η εν λόγω Πράξη υλοποιήθηκε χωρίς προβλήματα και το επόμενο διάστημα αναμένεται να υποβληθούν και οι δαπάνες που έγιναν στο πλαίσιο αυτής (σημειώνεται πως με στοιχεία 31-12-2008 η πράξη εμφάνιζε πολύ μικρή απορρόφηση της τάξης του 0,01%).

• **Κ.Π.2.6.1.ιγ: Δημιουργία ηλεκτρονικού εκπαιδευτικού υλικού περιβαλλοντικής εκπαίδευσης**

Η παρέμβαση αφορούσε την αξιοποίηση του εκπαιδευτικού υλικού παρήχθη στο πλαίσιο του ΕΠΕΑΕΚ Ι, για τη δημιουργία ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού με σκοπό τη διάθεσή του στις σχολικές μονάδες. Τελικός Δικαιούχος της παρέμβασης ήταν το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας (ΚΕΕ). Η παρέμβαση ενεργοποιήθηκε μιας (1)

Πράξης η οποία παρουσίασε κάποια καθυστέρηση στην εξέλιξή της ωστόσο αναμένεται να ολοκληρωθεί κανονικά.

Αναφορικά την απορρόφηση της εν λόγω Πράξης, με στοιχεία μέχρι 31-12-2008 δεν είχαν υποβληθεί δαπάνες, ωστόσο αναμένεται να υποβληθούν το επόμενο χρονικό διάστημα. Η καθυστέρηση στην υποβολή τους ωφείλονταν σε διοικητικά θέματα του Τελικού Δικαιούχου.

12.2. Αξιολόγηση της δράσης

Συνοψίζοντας τα παραπάνω και αξιοποιώντας το λοιπό υλικό (εκθέσεις, μελέτες, κλπ.) είχε στη διάθεσή του ο Αξιολογητής συνάγονται τα ακόλουθα συμπεράσματα:

Δυνατά σημεία

- Από τις παρεμβάσεις που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του Μέτρου 2.6 κινητοποιήθηκαν μαθητές, εκπαιδευτικοί και πολίτες σε θέματα προστασίας και διαχείρισης του περιβάλλοντος και παράλληλα αποκτήθηκε σημαντική εμπειρία σε θέματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης. Συνοπτικά τα αποτελέσματα του Μέτρου περιλαμβάνουν:
 - ✓ τη λειτουργία 54 Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΚΠΕ),
 - ✓ την υλοποίηση υψηλού αριθμού σχολικών προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης (4.611 προγράμματα),
 - ✓ τη συμμετοχή σημαντικού αριθμού μαθητών (άνω των 400.000) σε προγράμματα Π.Ε.,
 - ✓ την επιμόρφωση σημαντικού αριθμού εκπαιδευτικών Α/βάθμιας και Β/θμιας εκπαίδευσης στην Π.Ε. (άνω των 46.000),
 - ✓ την παραγωγή ενός σημαντικού αριθμού εκπαιδευτικού υλικού για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση,
 - ✓ την υλοποίηση προγραμμάτων σε προστατευόμενες περιοχές φυσικού περιβάλλοντος
 - ✓ τη διεξαγωγή επισκέψεων σε επιλεγμένες περιβαλλοντικές περιοχές.
- Η υλοποίηση των Σχολικών Προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου αποτέλεσε καλή πρακτική του ΕΠΕΑΕΚ II, γεγονός που επιβεβαιώνει την αποτελεσματικότητα της εν λόγω παρέμβασης.
- Το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στη Ελλάδα θεωρείται σε μεγάλο βαθμό σύγχρονο, αφού αναβαθμίζεται και εξελίσσεται διαρκώς με βάση τις καινούργιες ιδέες, τάσεις και πολιτικές που διαμορφώνονται στον ευρωπαϊκό και διεθνή χώρο.
- Στα προγράμματα Π.Ε. περιλαμβάνονται (βάσει του σχετικού θεσμικού πλαισίου) ενεργητικές εκπαιδευτικές μέθοδοι για ευαισθητοποίηση μαθητών και κοινού, διέπονται από τη φιλοσοφία της συνεργασίας όλων των φορέων της τοπικής κοινωνίας για τη δημιουργία προϋποθέσεων ορθολογικής διαχείρισης του οικοσυστήματος της ευρύτερης περιοχής και προωθείται η επιμόρφωση και η έρευνα στην Π.Ε.
- Το πλαίσιο λειτουργίας των ΚΠΕ είναι προσανατολισμένο στην Ευρωπαϊκή πολιτική για το περιβάλλον και την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση χωρίς να στερείται των αρχών και κατευθύνσεων που έχουν προκύψει από άλλα Διεθνή

Συνέδρια και Συναντήσεις και οι οποίες έχουν ληφθεί υπόψη για τη χάραξη της Ευρωπαϊκής πολιτικής.

- Τα ΚΠΕ ως σήμερα έχουν διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στις τοπικές κοινωνίες με ενημερώσεις, συνεργασίες, επιμορφώσεις, δημοσιεύσεις και συγκεκριμένες δράσεις, ενώ συνεισφέρουν στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης, σε θέματα που αφορούν το περιβάλλον, με σεμινάρια, ημερίδες και συνέδρια.
- Έως σήμερα έχει διατεθεί ένας ικανοποιητικός αριθμός πόρων από το ΥΠΕΠΘ για τις δράσεις Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

Αδύνατα σημεία

- Αναφορικά με το γενικότερο πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται η **Περιβαλλοντική Εκπαίδευση** στην Ελλάδα, συνοπτικά διαπιστώνονται τα ακόλουθα:
 - ✓ Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση δεν αποτελεί τμήμα της σχολικής καθημερινότητας, ενώ η συμμετοχή των εκπαιδευτικών και των μαθητών σε αυτή είναι προαιρετική. Σημειώνεται ότι η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση δεν αποτελεί ιδιαίτερο μάθημα αλλά «εκπαιδευτική διαδικασία», η οποία συνδέεται με όλα τα γνωστικά αντικείμενα και υλοποιείται ως μορφή εργασίας με το σχεδιασμό και την εφαρμογή ενός ειδικού προγράμματος (project).
 - ✓ Εντοπίζεται κενό στη συνοχή και τη συνέχεια των προγραμμάτων που υλοποιούνται μεταξύ διαφόρων θεμάτων, τάξεων, σχολικών περιόδων και συμμετεχόντων, ενώ απουσιάζει ένας κεντρικός προσανατολισμός.
 - ✓ Κατά το στάδιο του σχεδιασμού των προγραμμάτων Π.Ε. δόθηκε μεγάλη έμφαση σε παιδαγωγικές αρχές και μικρότερη στις περιβαλλοντικές αρχές.
 - ✓ Παρατηρείται έλλειψη κινήτρων για τους εκπαιδευτικούς που ασχολούνται με την Π.Ε. στο σχολείο και ο αριθμός τους (βάσει σχετικών ερευνών¹⁶) εμφανίζει σταθερά πτωτική τάση τα τελευταία έτη.
 - ✓ Όσον αφορά την επιμόρφωση των εκπαιδευτών στην Π.Ε. διαπιστώνεται η ανάγκη για περαιτέρω ενίσχυση του θεσμού σε επίπεδο:
 - ο ωρών επιμόρφωσης
 - ο προσανατολισμού σε σχέση με τις ομάδες στόχου (εκπαιδευτικοί σχολικών μονάδων, Υπευθύνων ΠΕ, Παιδαγωγικές ομάδες των ΚΠΕ, κλπ.)
 - ο διασύνδεσης με τα προγράμματα που διεξάγονταν στα σχολεία.
 - ✓ Παρατηρείται κενό στην εφαρμογή προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και επιμόρφωσης στην άτυπη εκπαίδευση, στην κατάρτιση και στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση.
 - ✓ Μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει ουσιαστική αξιολόγηση της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στην Ελλάδα.
- Όσον αφορά την ίδρυση και λειτουργία των **Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης** παρατηρούνται συνοπτικά τα ακόλουθα:
 - ✓ Μη ορθή γεωγραφική διασπορά των ΚΠΕ στις Περιφέρειες και νομούς της χώρας με βάση (κυρίως) τους μαθητικούς πληθυσμούς της περιοχής. Ως

¹⁶ Πηγή: «Μελέτη εκπόνησης επιχειρησιακού σχεδίου για την εκπαίδευση στην αειφόρο ανάπτυξη» 2008, του Μουσείου Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας –Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων –Υγροτόπων (ΜΓΦΙ-ΕΚΒΥ)

παράδειγμα αναφέρεται ότι στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας παρατηρείται ο μεγαλύτερος αριθμός ΚΠΕ (9), η οποία όμως συγκεντρώνει μικρότερο μαθητικό πληθυσμό σε σχέση με την Περιφέρεια Αττικής η οποία διαθέτει 4 ΚΠΕ.

- ✓ Απουσία σαφών κριτηρίων σχετικά με την εμβέλεια των ΚΠΕ με αποτέλεσμα κάποια από αυτά να μην περιλαμβάνουν στην εμβέλειά τους Διευθύνσεις Εκπαίδευσης του νομού στον οποίο ανήκουν.
- ✓ Σε επίπεδο στελέχωσης των ΚΠΕ παρατηρούνται τα ακόλουθα:
 - ο Τα κριτήρια επιλογής του προσωπικού τους θεωρούνται μεν ικανοποιητικά, ωστόσο διαπιστώνεται απουσία ουσιαστικών κινήτρων για την προσέλκυση αξιόλογων στελεχών και την αύξηση του ανταγωνισμού με βάση τα προσόντα.
 - ο Διαπιστώνεται ότι σε πολλές περιπτώσεις το υπάρχον προσωπικό δεν επαρκεί για να καλύψει αποτελεσματικά τα σχολεία της περιοχής ευθύνης του, είτε λόγω του αριθμού των σχολείων είτε λόγω της μεγάλης απόστασης ή της γεωγραφικής θέσης αυτών.
- ✓ Τα ΚΠΕ έως σήμερα έχουν αφιερώσει το μεγαλύτερο μέρος των ενεργειών τους σε εκπαιδευτικά προγράμματα για μαθητές σχολείων και πολύ λιγότερο στην εκπαίδευση και τη συμμετοχή των κατοίκων των τοπικών κοινωνιών. Σημειώνεται δε, ότι οι συνεργασίες των ΚΠΕ με τις τοπικές κοινωνίες τις περισσότερες φορές δεν είναι ενταγμένες σε μια συνολική στρατηγική αλλά έχουν αποσπασματικό χαρακτήρα.
- ✓ Μέχρι σήμερα δεν γίνεται αξιολόγηση του έργου που παρέχεται στα ΚΠΕ, η οποία θα επέτρεπε αφενός τον εντοπισμό των δυνατών αλλά και τρωτών σημείων του θεσμού, αφετέρου τη διεξαγωγή έγκυρων συμπερασμάτων και λήψη αποτελεσματικών βελτιωτικών δράσεων.
- ✓ Έως σήμερα, δεν λειτουργεί πλήρως ένα διαχειριστικό μοντέλο για την παρακολούθηση, υποστήριξη και αξιολόγηση του έργου των ΚΠΕ.

12.3. Προτάσεις για υλοποίηση της δράσης στο ΕΠ ΕΔΒΜ 2007-2013

Η παρέμβαση του ΕΠΕΑΕΚ II που αφορούσε το θεσμό της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης θα συνεχίσει και στο πλαίσιο του Ε.Π. Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση μέσω της Δράσης «Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης».

Πιο συγκεκριμένα, η εν λόγω Δράση θα περιλαμβάνει τα όσα προβλέπονται από το νομικό πλαίσιο σύμφωνα με το οποίο ορίζεται η λειτουργία των ΚΠΕ, ενώ επιπρόσθετα προβλέπεται και διακριτή δράση με αντικείμενο την «Αξιολόγηση του Προγράμματος», η οποία θα αφορά στην αξιολόγηση όλων των συντελεστών του προγράμματος.

Με βάση τα όσα έχουν αναφερθεί έως τώρα, στη συνέχεια αποτυπώνονται κάποιες προτάσεις βελτίωσης του θεσμού της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στο πλαίσιο του ΕΠΕΔΒΜ 2007-2013. Ειδικότερα προτείνονται τα ακόλουθα¹⁷:

- Επαναπροσδιορισμός του περιεχομένου της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης προς την κατεύθυνση της Αειφόρου Ανάπτυξης. Σημειώνεται ότι οι τρεις πυλώνες της αειφορίας είναι: κοινωνία – περιβάλλον – οικονομία.
- Αύξηση του βαθμού εξωστρέφειας των ΚΠΕ για την επίτευξη της αειφορικής ανάπτυξης της περιοχής στην οποία δραστηριοποιούνται, μέσω της κινητοποίησης και της συνεργασίας όλων των τοπικών φορέων για θέματα περιβάλλοντος.
- Αναβάθμιση του θεσμού των Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης μέσω:
 - της ενίσχυσης της συμβολής τους στο τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα (χωρίς ωστόσο να υποκαθιστούν την Π.Ε. στα σχολεία),
 - της δυνατότητας μετεξέλιξης τους σε τοπικά κέντρα παροχής άτυπης εκπαίδευσης και δια βίου εκπαίδευσης (σύμφωνα και με το Ν. 3369/2005 για τη Δια Βίου Μάθηση) στο πλαίσιο της Αειφόρου Ανάπτυξης. Στο σημείο αυτό, ωστόσο, επισημαίνονται τα ακόλουθα κρίσιμα σημεία:
 - ο το πεδίο της δια βίου μάθησης είναι ένα νέο γνωστικό αντικείμενο,
 - ο υπάρχουν ήδη θεσμοθετημένες δομές που εμπλέκονται επίσης στην ευαισθητοποίηση, εκπαίδευση και ειδικότερα στην επαγγελματική κατάρτιση ομάδων του πληθυσμού της τοπικής κοινωνίας (όπως τα Κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων, τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας, οι Σχολές Γονέων, τα Κέντρα Εκπαίδευσης και Επιμόρφωσης Ενηλίκων από Απόσταση, οι Νομαρχιακές Επιτροπές Λαϊκής Επιμόρφωσης και τα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης), ωστόσο επισημαίνεται η εξειδίκευση των ΚΠΕ σε θέματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης,
 - της αναβάθμισης και βελτίωσης των προγραμμάτων Π.Ε. που υλοποιούν και τα οποία:
 - ο θα πρέπει να διέπονται από περιβαλλοντικές αρχές, με περισσότερη δράση και εξωστρέφεια χωρίς να υποβαθμιστεί το παιδαγωγικό τους μέρος,
 - ο να έχουν συγκεκριμένα θέματα με προτεραιότητα τα μεγάλα περιβαλλοντικά προβλήματα της περιοχής,
 - ο να υπάρχει συντονισμένη δράση με τα σχολεία της περιοχής,
 - ο να απευθύνονται όχι μόνο σε μαθητές αλλά και σε πολίτες στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης.
- Επαναπροσδιορισμός του αριθμού των ΚΠΕ σε σχέση με τη χωροταξική τους διασπορά και τις ιδιαίτερες περιβαλλοντικές συνθήκες που υφίστανται στην κάθε περιοχή. Στο πλαίσιο αυτό κρίνεται σκόπιμο να επαν –επεξετασθούν και τα κριτήρια εμπέλειας των ΚΠΕ.

¹⁷ Σημειώνεται ότι έχουν ληφθεί υπόψη και οι προτάσεις που διατυπώνονται για την περίοδο 2007-2013 αναφορικά με το περιβάλλον στη «Μελέτη εκπόνησης επιχειρησιακού σχεδίου για την εκπαίδευση στην αειφόρο ανάπτυξη» 2008, του Μουσείου Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας –Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων – Υγροτόπων (ΜΓΦΙ-ΕΚΒΥ)

- Στελέχωση των ΚΠΕ με κατάλληλο δυναμικό το οποίο θα περιλαμβάνει μεταξύ άλλων εκπαιδευτικούς με εμπειρία και γνώση σε θέματα σχετικά με το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη και ενδυνάμωση του ρόλου τους.
- Λειτουργία ενός φορέα που θα συντονίζει, κατευθύνει, συνολικά τις δράσεις των ΚΠΕ, με την υποστήριξη της αντίστοιχης Δ/σης του ΥΠΕΠΘ, ώστε να μην υπάρχουν επικαλύψεις, τόσο στα προγράμματα των Κέντρων όσο και των υπόλοιπων φορέων που εκτελούν προγράμματα Εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη (ΑΕΙ, Μη Κυβερνητικές Περιβαλλοντικές Οργανώσεις κλπ.), κλπ.
- Αξιολόγηση του έργου των ΚΠΕ αλλά και εν γένει των παρεμβάσεων που λαμβάνουν χώρα στο πλαίσιο της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και Εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη.
- Διερεύνηση της δυνατότητας συμβολής λοιπών φορέων (όπως λοιπά Υπουργεία εκτός του ΥΠΕΠΘ, Τοπική Αυτοδιοίκηση, κλπ.) στα ΚΠΕ, στο πλαίσιο του σχεδιασμού και της υλοποίησης δράσεων για την προστασία του περιβάλλοντος της περιοχής και υπό το πρίσμα της βιωσιμότητας των εν λόγω δομών.
- Διαμόρφωση κινήτρων για τα στελέχη της Π.Ε. ώστε να μην αντιμετωπίζονται προβλήματα στελέχωσης και απαξίωσης του θεσμού.
- Ενίσχυση και αναβάθμιση της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών και λοιπών στελεχών της Π.Ε., η οποία θα πρέπει να αποτελεί μια συνεχή διαδικασία, που θα λαμβάνει χώρα μέσω στοχευμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων κατάλληλα σχεδιασμένων ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των εκπαιδευομένων αλλά και στις απαιτήσεις των σχολικών προγραμμάτων Π.Ε. Στο πλαίσιο αυτό καταγράφονται κάποιοι κρίσιμοι παράγοντες για την επίτευξη των ανωτέρω:
 - Διάγνωση αναγκών επιμόρφωσης των εκπαιδευτών και λοιπών στελεχών επιμόρφωσης.
 - Κατάλληλα σχεδιασμένα προγράμματα επιμόρφωσης.
 - Υλοποίηση των προγραμμάτων από επιλεγμένους επιμορφωτές/ εκπαιδευτές, οι οποίοι προτείνεται να είναι πιστοποιημένοι και να αντλούνται από σχετικό μητρώο εκπαιδευτών.
- Αξιοποίηση του υφιστάμενου και δημιουργία νέου εκπαιδευτικού υλικού με έμφαση στην Αειφόρο Ανάπτυξη, για όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης αλλά και τους αποδέκτες των λοιπών ομάδων στόχων των ΚΠΕ (πολίτες τοπικής κοινωνίας, κλπ.).
- Ενσωμάτωση της εκπαίδευσης στην Αειφόρο Ανάπτυξη στα προγράμματα σπουδών της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

13.Βιβλιογραφία - Πηγές

1. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και αρχική επαγγελματική κατάρτιση (ΕΠΕΑΕΚ 2000 -2006)»
2. Συμπλήρωμα Προγραμματισμού Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και αρχική επαγγελματική κατάρτιση (ΕΠΕΑΕΚ 2000 -2006)
3. στοιχεία της ΕΥΔ ΕΠΕΑΕΚ αναφορικά με το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο των ενταγμένων έργων,
4. «Ετήσια Έκθεση Εκτέλεσης ΕΠΕΑΕΚ 2000 -2006 για το 2007»,
5. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση 2007-2013
6. Δελτία Κωδικού Θέματος Προτεραιότητας Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση 2007-2013
7. Προτάσεις των Ομάδων Εργασίας στο πλαίσιο του σχεδιασμού του ΕΠ ΕΔΒΜ 2007-2013,
8. Σύντομος Απολογισμός Οριζόντιας Δράσης Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, 2008» *Σύνδεσμος Ελληνικών Βιβλιοθηκών – Σ.Ε.Α.Β*
9. Αποτελέσματα Μέτρησης Απόδοσης και Αποτελεσματικότητας του έργου «Ολοκλήρωση των έργων των κινητών βιβλιοθηκών για τα έτη 2005-2006, 2006», *Ζωσιμαία Δημόσια Κεντρική Ιστορική Βιβλιοθήκη Ιωαννίνων*
10. δικτυακός τόπος:
11. δικτυακός τόπος του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων: www.ypepth.gr
12. δικτυακός τόπος της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του ΕΠΕΑΕΚ: www.epeaek.gr
13. δικτυακός τόπος του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης: www.ekt.gr
14. δικτυακός τόπος του Εθνικού Ιδρύματος Νεότητας: www.ein.gr
15. δικτυακός τόπος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου: www.pi-schools.gr
16. της Μονάδα Ολικής Ποιότητας Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών: www.mopab.gr
17. δικτυακός τόπος ης Ζωσιμαίας Δημόσιας Κεντρικής Ιστορικής Βιβλιοθήκης Ιωαννίνων: <http://www.libver.gr:4527/>
18. Eurybase The Information Database on Education Systems in Europe «Οργάνωση του εκπαιδευτικού συστήματος στην Ελλάδα», 2005-2006
19. «ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΤΔΕ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΔΥ του έργου Αναβάθμιση ΚΕΣΥΠ –ΓΡΑΣΕΠ και ίδρυση νέων», Μάρτιος 2006 – Ιούλιος 2008
20. «Συνοπτικός οδηγός εφαρμογής της πράξης: εφαρμογή προγραμμάτων συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού σε εκπαιδευτικές μονάδες», 2006
21. ΥΠΕΠΘ- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο: Αθροιστική αξιολόγηση (ex post) του έργου «Εφαρμογή προγραμμάτων συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού σε εκπαιδευτικές μονάδες», 2008
22. ΥΠΕΠΘ- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο: Έκθεση αξιολόγησης του έργου «Οργάνωση και λειτουργία ΚΕΣΥΠ και ΓΡΑΣΕΠ», 2000
23. Τελικές Εκθέσεις Αξιολόγησης Υποέργων/ Έργων .

24. Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης ΕΚΕΠ, Φεβρουάριος 2007
25. Π.Δ. υπ' αριθμ.232 (ΦΕΚ Α' 179/29-7-98): «Σκοποί, συγκρότηση, σύνθεση, θητεία, αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς επίσης πόροι και θέσεις προσωπικού του "Εθνικού Κέντρου Επαγγελματικού Προσανατολισμού" (Ε.Κ.Ε.Π)»
26. Ινστιτούτο Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Σταδιοδρομίας: Μελέτη – αποτύπωση δομών και δράσεων επαγγελματικού προσανατολισμού- Συμπεράσματα & προτάσεις- Β' παραδοτέο
27. Ιστοσελίδα Δικτύου ΝΕΣΤΩΡ: <http://195.251.20.34/default.asp>
28. Ιστοσελίδα ΥΠΕΠΘ: <http://www.ypepth.gr/>
29. Ιστοσελίδα Παρατηρητηρίου Μετάβασης: <http://www.pischools.gr/programs/par/p2.html?PHPSSESSID=0327f66135c96a90ce06d10728b559ba>
30. Θεσμικό πλαίσιο για τη δια βίου μάθηση, όπως:
 - a. Νόμος υπ' αριθ. 3699 - (ΦΕΚ Α 199/02.10.2008) «Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης»
 - b. Νόμος υπ' αριθ. 3687 - (ΦΕΚ Α 159/01.08.2008) «Θέματα Διά Βίου Μάθησης»
 - c. Νόμος υπ' αριθ. 3369 - (ΦΕΚ Α 171/06.07.2005) «Συστηματοποίηση της δια βίου μάθησης και άλλες διατάξεις»
 - d. Υπουργική Απόφαση ΥΠΕΠΘ: (ΦΕΚ Β 2302/11.11.2008 «Κριτήρια και Συντελεστές Βαρύτητας αυτών για την Αξιολόγηση των αιτήσεων και την Επιλογή των υποψηφίων για εκπαίδευση σε Προγράμματα Διά Βίου Εκπαίδευσης»
 - e. Υπουργική Απόφαση ΥΠΕΠΘ: ΦΕΚ Β 2075/07.10.2008 «Κατάρτιση και Λειτουργία του Ενιαίου Μητρώου των Εκπαιδευτών Ενηλίκων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων»
 - f. Απόφαση Γενικού Γραμματέα Δ.Β.Μ: Αρ. Πρωτ. 539/31.07.2008 "Διαδικασία Επιλογής Μεταξύ Υποψηφίων για Συμμετοχή σε Προγράμματα Διά Βίου Εκπαίδευσης Διάρκειας Ενός (1) Εκπαιδευτικού Έτους (250 ωρών)"
 - g. Απόφαση Γενικού Γραμματέα Δ.Β.Μ: Αρ. Πρωτ. 525/28.07.2008 "Διαδικασία Αξιολόγησης – Πιστοποίησης Εκπαιδευόμενων σε Προγράμματα Διά Βίου Εκπαίδευσης", κλπ.
31. ΙΝΕ ΓΣΕΕ/ΚΑΝΕΠ: κείμενα αξιολόγησης έργου «Ανάπτυξη και λειτουργία προγραμμάτων Δια Βίου Εκπαίδευσης από τη ΓΣΕΕ».
32. ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ, «ΜΕΛΕΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΑΝΑΓΚΩΝ των Μικρών Ελληνικών Επιχειρήσεων σε Προγράμματα Δια Βίου Εκπαίδευσης», Νοέμβριος 2008.
33. ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ, εξωτερική αξιολόγηση του έργου «Παροχή εισαγωγικών γνώσεων και δεξιοτήτων επιχειρηματικότητας και πληροφορικής σε αυτοαπασχολούμενους, εργαζόμενους κι εργοδότες μικρών επιχειρήσεων», Νοέμβριος 2008.
34. ΟΡΘΟΛΟΓΙΣΜΟΣ Α.Ε. «Τελική Αξιολόγηση του έργου «Προγράμματα Διά Βίου Εκπαίδευσης στα Κ.Ε.Ε. και στο Κ.Ε.Ε.ΕΝ.ΑΠ.» - Υποέργο 8 «Εξωτερική Αξιολόγηση Έργου», Αύγουστος 2008

35. VPRC, ΕΚΘΕΣΗ - ΜΕΛΕΤΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: «ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ/ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ», στο πλαίσιο του προγράμματος «ΕΡΜΕΙΟΝ».
36. Κέντρο Ερευνών Πανεπιστημίου Πειραιά, «Μελέτη Βιωσιμότητας Προγραμμάτων Διά Βίου Εκπαίδευσης», Ιούλιος 2008.
37. Ένωση Εταιρειών ΥΠΟΔΟΜΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Α.Ε. και ΛΚΝ ΑΝΑΛΥΣΙΣ Ε.Π.Ε., Α', Β' και Γ' Παραδοτέο του έργου «Αξιολόγηση της Λειτουργίας των Προγραμμάτων Σπουδών Επιλογής (ΠΣΕ)».
38. ΕΥΡΩΤΕΚ ΑΕ, «Μελέτη Αξιολόγησης του ΕΑΠ».
39. PLANNING ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΕ, «Διαμόρφωση Στρατηγικής για τη Δια Βίου Μάθηση» – Παραδοτέο Β'.
40. Γεώργιος Παρνασσάς, Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης του έργου “Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας- ΣΤ' Φάση”.
41. Δημήτριος Γ. Ιεραπετρίτης, Τελική Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης του Έργου «ΚΕΕ III»
42. Δημήτριος Γ. Ιεραπετρίτης, Τελική Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης του Έργου «ΚΕΕ IV»
43. οι δικτυακοί τόποι:
 - a. της Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης: www.gsae.edu.gr
 - b. του Διαβαλκανικού Ινστιτούτου Δημόσιας Διοίκησης (Δ.Ι.Δ.Δ.): www.iipa.gr
 - c. της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.): www.esaea.gr.
 - d. της Σύμπραξη ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ και ΙΝΕ/ΓΣΕΕ: www.kanep-gsee.gr
 - e. της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ελληνικού Εμπορίου (ΕΣΕΕ): www.esee.gr
44. «Μελέτη εκπόνησης επιχειρησιακού σχεδίου για την εκπαίδευση στην αειφόρο ανάπτυξη» 2008, του Μουσείου Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας –Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων –Υγροτόπων (ΜΓΦΙ-ΕΚΒΥ),

14. Κατάλογος πινάκων και σχημάτων

Κατάλογος πινάκων

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΗΣΗ ΜΕΤΡΩΝ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΤΟΥ ΑΠ2 ΕΠΕΑΕΚ 2000-06 ΜΕ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΠΕΔΒΜ 2007-13.....	6
ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΕΝΤΑΧΘΗΚΑΝ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ «ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ»	14
ΠΙΝΑΚΑΣ 3: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ «ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ»... 35	
ΠΙΝΑΚΑΣ 4: ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΕΝΤΑΧΘΗΚΑΝ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ 2.1.2 «ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ».....	36
ΠΙΝΑΚΑΣ 5: ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ 2.1.3 ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΑΞΗΣ	45
ΠΙΝΑΚΑΣ 6: ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ 2.1.3 ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΡΓΩΝ, Π/Υ ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΩΝ	47
ΠΙΝΑΚΑΣ 7: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ Κ.Π. 2.1.3.Α	48
ΠΙΝΑΚΑΣ 8: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ	60
ΠΙΝΑΚΑΣ 9: ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΕΝΤΑΧΘΗΚΑΝ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ 2.2.1. «ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ»	60
ΠΙΝΑΚΑΣ 10: ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ 2.2.3 ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΑΞΗΣ	71
ΠΙΝΑΚΑΣ 11: ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ 2.2.3 ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΡΓΩΝ, Π/Υ ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΩΝ	72
ΠΙΝΑΚΑΣ 12: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ Κ.Π. 2.2.3.Α	76
ΠΙΝΑΚΑΣ 13: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ Κ.Π. 2.2.3.Β.....	79
ΠΙΝΑΚΑΣ 14: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ Κ.Π. 2.2.3.Ε.....	81
ΠΙΝΑΚΑΣ 15: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ Κ.Π. 2.2.3.ΣΤ.....	83
ΠΙΝΑΚΑΣ 16: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΙΕΚ.....	88
ΠΙΝΑΚΑΣ 17: ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΕΝΤΑΧΘΗΚΑΝ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ 2.3.1. «ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΙΕΚ»	88
ΠΙΝΑΚΑΣ 18: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΤΕΕ ΚΑΙ ΣΕΚ.....	101
ΠΙΝΑΚΑΣ 19: ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ 2.4.1 ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΑΞΗΣ	124
ΠΙΝΑΚΑΣ 20: ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ 2.4.1 ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΡΓΩΝ, Π/Υ ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΩΝ	125
ΠΙΝΑΚΑΣ 21: ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΜΕΤΡΟΥ 2.5 ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΑΞΗΣ	173
ΠΙΝΑΚΑΣ 22: ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ 2.5 ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΡΓΩΝ, Π/Υ ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΩΝ	175
ΠΙΝΑΚΑΣ 23: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΙΔΒΕ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ Κ.Π. 2.5.1.Α.....	177
ΠΙΝΑΚΑΣ 24: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΛΟΙΠΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ Κ.Π. 2.5.1.Α	180
ΠΙΝΑΚΑΣ 25: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΑΝΑ ΦΟΡΕΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1998-2006	184
ΠΙΝΑΚΑΣ 26: ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ 2.6 ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΑΞΗΣ	206
ΠΙΝΑΚΑΣ 27: ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΜΕΤΡΟΥ 2.6 ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ	208

ΠΙΝΑΚΑΣ 28: ΕΝΕΡΓΑ ΚΕΝΤΡΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ	210
ΠΙΝΑΚΑΣ 29: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ Κ.Π. 2.6.1.Γ	214
ΠΙΝΑΚΑΣ 30: ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ Κ.Π. 2.6.1.Ε.....	217
ΠΙΝΑΚΑΣ 31: ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ Κ.Π. 2.6.1.ΣΤ.....	218
ΠΙΝΑΚΑΣ 32: ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ Κ.Π. 2.6.1.Ζ.....	218
ΠΙΝΑΚΑΣ 33: ΠΙΝΑΚΑΣ ΦΟΡΕΩΝ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΗΣΑΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ Κ.Π. 2.6.1.Η	220
ΠΙΝΑΚΑΣ 34: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ Κ.Π. 2.6.1.Θ.....	220
ΠΙΝΑΚΑΣ 35: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ Κ.Π. 2.6.1.Ι.....	221
ΠΙΝΑΚΑΣ 36: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ Κ.Π. 2.6.1.ΙΑ.....	222

Κατάλογος σχημάτων

ΣΧΗΜΑ 1: ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ	12
ΣΧΗΜΑ 2: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ 2.1.3 ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΑΞΗΣ	46
ΣΧΗΜΑ 3: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΡΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ 2.1.3 ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΑΞΗΣ.....	46
ΣΧΗΜΑ 4: ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ.....	47
ΣΧΗΜΑ 5: ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΠΟΡΕΙΑΣ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗΣ ΤΟΥ Π/Υ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ	47
ΣΧΗΜΑ 6: ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΤΩΝ 29 ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΚΙΝΗΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ.....	50
ΣΧΗΜΑ 7: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ 2.2.3 ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΑΞΗΣ	71
ΣΧΗΜΑ 8: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΡΑΞΕΩΝ/ ΕΡΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ 2.2.3 ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΑΞΗΣ	72
ΣΧΗΜΑ 9: ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ.....	73
ΣΧΗΜΑ 10: ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΠΟΡΕΙΑΣ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗΣ ΤΟΥ Π/Υ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ.....	73
ΣΧΗΜΑ 11: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ 2.4.1 ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΑΞΗΣ	124
ΣΧΗΜΑ 12: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΡΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ 2.4.1 ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΑΞΗΣ	125
ΣΧΗΜΑ 13: ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ.....	126
ΣΧΗΜΑ 14: ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΠΟΡΕΙΑΣ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗΣ ΤΟΥ Π/Υ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ.....	126
ΣΧΗΜΑ 15: ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΕΡΓΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ	146
ΣΧΗΜΑ 16: Α΄ ΦΑΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ - ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ	149
ΣΧΗΜΑ 17: Β΄ ΦΑΣΗ ΕΠΙΛΟΓΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.....	150
ΣΧΗΜΑ 18: Γ΄ ΦΑΣΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ	151
ΣΧΗΜΑ 19: Δ΄ ΦΑΣΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	152
ΣΧΗΜΑ 20: Α΄ ΦΑΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ - ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ	155
ΣΧΗΜΑ 21: Β΄ ΦΑΣΗ - ΕΠΙΛΟΓΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	156
ΣΧΗΜΑ 22: Γ΄ ΦΑΣΗ- ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ	157
ΣΧΗΜΑ 23: Δ΄ ΦΑΣΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	158
ΣΧΗΜΑ 24: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΜΕΤΡΟΥ 2.5 ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΑΞΗΣ	174
ΣΧΗΜΑ 25: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΡΓΩΝ ΜΕΤΡΟΥ 2.5 ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΑΞΗΣ	174
ΣΧΗΜΑ 26: ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ.....	175
ΣΧΗΜΑ 27: ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΠΟΡΕΙΑΣ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗΣ Π/Υ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ	175
ΣΧΗΜΑ 28: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΜΕΤΡΟΥ 2.6 ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΑΞΗΣ	207
ΣΧΗΜΑ 29: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΡΓΩΝ ΜΕΤΡΟΥ 2.6 ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΑΞΗΣ	208
ΣΧΗΜΑ 30: ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ.....	209
ΣΧΗΜΑ 31: ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΠΟΡΕΙΑΣ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗΣ Π/Υ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ	209

ΣΥΜΒΟΥΛΙΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΑΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 74 Α, ΑΘΗΝΑ 163 46

T: 210 9769510, F: 210 9705762

U: eeogroup.gr